

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za kroatistiku

Katedra za hrvatski standardni jezik

EURI I EURA

**ROD I SKLONIDBA POZAJMLJENICA NA KRATKO NENAGLAŠENO
-O U HRVATSKOME**

DIPLOMSKI RAD

8 ECTS-bodova

Matea Sučić

Zagreb, 2017.

Mentor

Izv. prof. dr. sc. Ivan Marković

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Rod i pozajmljenice	4
3. Rod hrvatskih pozajmljenica na kratko nenaglašeno -o	5
3.1. Oblici u singularu	5
3.1.1. Kategorija živosti	6
3.1.2. Rodna kolebanja i pokušaji izbjegavanja rodne kolebljivosti	7
3.1.3. Regionalna razmještenost rodova	8
3.1.4. Registarska razmještenost rodova	9
3.2. Oblici u pluralu	11
3.2.1. Kategorija živosti	12
3.2.2. Rodna kolebanja	14
3.2.3. Regionalna razmještenost rodova	14
3.2.4. Registarska razmještenost rodova	15
3.3. Heterogeni	17
4. Sklonidba hrvatskih pozajmljenica na kratko nenaglašeno -o	18
5. Priručnici hrvatskoga o pozajmljenicama na kratko nenaglašeno -o	19
6. Zaključak	21
7. Rječnik	23
8. Literatura	306
Vrela	308
9. Sažetak i ključne riječi	336
Abstract	337

1. Uvod

U ovome će se radu istražiti rod i sklonidba pozajmljenica na kratko nenaglašeno -o u hrvatskome. Na temelju prikupljena korpusa od nekoliko tisuća rečeničnih potvrda za 150 pozajmljenica utvrdit će se zbiva li se što neuobičajeno u njihovu rodu i sklonidbi, odnosno zašto su te neobičnosti relevantne za hrvatsku filologiju. U radu se neće uzmaknuti ni od gdje koje pozajmljenice na -e (npr. *bijenale*, *finale*, *trijenale*) jer je u osluškivanju govornika uočeno da se usprkos različitu dočetu te pozajmljenice katkad slično vladaju (Nsg. *ovaj finale* ~ *ovo finale*, Npl. *ovi finali* ~ *ova finala*). Rad se neće baviti pozajmljenicama na dugo naglašeno -o (npr. *birō* ili *birô*, *sākō* ili *sakô*, *mètrō* ili *metrô*) jer su u takvih imenica rodne (pa i sklonidbene) nedoumice raritetne ili sasvim izostaju. Također, samo će se uzgred spomenuti vladanje imenâ koja završavaju na kratko nenaglašeno -o (npr. *Dinamo*, *Massimo*, *Polo*). Poticaj je istraživanju uočena kolebljivost izvornih govornika hrvatskoga oko roda (npr. Nsg. *ovaj auto* ~ *ovo auto*, Npl. *ovi auti* ~ *ova auta*) i sklonidbe (npr. Nsg. *dildo* – Gsg. *dildoa*) ovoga tipa pozajmljenica pronalaziva u diskursu izvornih govornika hrvatskoga. Znanstvenici su se problematičnosti roda i sklonidbe pozajmljenicâ na kratko nenaglašeno -o uzgred doticali, u kombinaciji s nekim drugim jezičnim problemima ili drugim tipovima pozajmljenica (usp. Klaić 1955, koji piše o akcentuaciji i deklinaciji pozajmljenica na samoglasnik, i pritom već u naslovu veli da su muškoga roda; Tafra 2001, Pišković 2011 i Marković 2013, koji uočavaju različitost roda u jednini i množini nekih od pozajmljenica).

Propisi u hrvatskim normativnim priručnicima počesto znaju biti u neskladu s onim što je dio jezičnoga uzusa, što će ovomu radu biti poticaj da primarno opiše i pokuša razjasniti trenutno stanje u realnome jezičnome uzusu govornikâ hrvatskoga. Ogledavanje će o normativne napomene služiti tek tomu da bi se pokazalo ima li diskrepancije između opisa i propisa, tj. koje bi implikacije takva raskoraka mogle biti.

Rječnički dio, koji tanano opisuje i opimjeruje rodna i sklonidbena kretanja svake od obuhvaćenih pozajmljenica, uključuje 150 riječi:¹

albedo, albino, amaro, arpeđo, audio, auto, avokado, belkanto, bendžo, bijenale, bingo, bolero, borsalino, bufalo, burito, bušido, čelo, čembalo, demo, dildo, dinamo, dingo, disko, domino, duo,

¹ Neke su riječi polisemne, pa su u rječničkome dijelu razložene na više natuknica, što u ovome popisu nije uzeto u obzir. Iznimka su riječi *euro* i *Euro* koje su navedene jer se pojavljuju u naslovu kao ogledan primjer rodnih zanimljivosti.

džudo, ego, eho, eldorado, embargo, embrio, eskudo, esperanto, espresso, euro, Euro, fado, fandango, figaro, fijasko, finale, flamenko, flamingo, folio, foto, gaučo, gazpačo, geto, ginko, glisando, gringo, guanako, guano, hidalgo, impresario, indigo, inferno, inkaso, intermeco, kakao, kalipso, kapo, kapučino, kardio, kargo, karo, karpačo, kasino, kasko, kemo, kimono, kino, koletto, konto, korzo, kredo, labelo, laso, legato, libido, libreto, lido, linđo, logo, lotto, lumbago, mačo, maestro, makijato, mambo, mango, maraskino, marlboro, memento, mikado, moto, nokturno, nostromo, origano, paparaco, pareo, pijanino, pijano, pikado, pikolo, placebo, polo, pončo, porno, portfolio, porto, psiho, pueblo, radio, rižoto, rodeo, rondo, saldo, salto, sambo, scenario, skerco, skonto, solfeđo, solo, sombrero, sorbeto, stampedo, stereo, storno, studio, šiloko, široko, tango, tehniko, tehno, tempo, torero, tornado, torpedo, torzo, tremolo, trijenale, trio, turbo, vaterpolo, veto, video, violončelo, žigolo.

2. Rod i pozajmljenice

Pozajmljenice su izuzetno zanimljiva građa za lingvistička proučavanja jer izvornim govornicima nisu odviše bliske, pa će ih zbog toga nerijetko odlikovati rodna i sklonidbena nestabilnost. To je naročito vidljivo u slučajevima kad pravila dodjeljivanja roda i sklonidbe nisu sasvim jasna niti čvrsto određena (Corbett 1991; Marković 2013). Poplack i Sankoff (1984: 124) tvrde da će rod postajati stabilniji što se pozajmljenice jače ugnjeđuju u upotrebi. Navedena se teza u hrvatskome teško može potvrditi jer su rodno najkolebljivije upravo riječi podosta uvriježene u uporabi. Primjer su 22 riječi koje su u singularu dominantno muškoga roda, ali imaju više od pet potvrdnica srednjega roda, što znači da su podosta rodno kolebljive: *auto, bijenale, bingo, disko, ego, embargo, Euro, geto, kasino, kasko, lido, lotto, moto, radio, saldo, scenario, torpedo, torzo, trijenale, vaterpolo, veto, video*. Većina je njih toliko visoke čestotnosti da im se jedva osjeća strano podrijetlo. Slična je situacija i s imenicama pretežito srednjega roda koje u singularu imaju više od pet potvrdnica muškoga roda (*finale, kino, korzo, violončelo*) te s onima koje su približno jednako često muškoga i srednjega roda (*čembalo, dinamo, labelo, laso*).

Rodna je nestabilnost pozajmljenih riječi uočena u mnogim jezicima – primjerice u jeziku norveških doseljenika u SAD-u (od 317 posuđenica 59 ih je imalo više od jednoga roda) (Haugen 1969) te u posuđenicama u starome engleskom koje su imale dva, čak i tri roda (Wehna 1976). Da kolebljivosti u pozajmljenicâ na kratko nenaglašeno -o u hrvatskome ima, ranije je ustanovila T. Pišković anketnim ispitivanjem među izvornim govornicima hrvatskoga kojim je utvrdila da će se u pridruživanju rodova tim pozajmljenicama izbori

razlikovati, bilo u rodu bilo u sklonidbi. Osim što je utvrdila da će govornici s nekim riječima postupati kao s heterogenima (o heterogenima v. dalje), uočeno je da će im i sklonidba kadšto varirati, primjerice u Npl. *ehoi*, *ehovi*, *širokovi*, *sombrerosi* (Pišković 2011).

3. Rod hrvatskih pozajmljenica na kratko nenaglašeno -o

3.1. Oblici u singularu

Hrvatskim se pozajmljenicama na kratko nenaglašeno -o normativno uglavnom pripisuje muški rod, što ima veze s prevlašću muškoga roda u hrvatskome jeziku, što ga čini neobilježenim rodom (Poplack *et al.* 1982).² Ta je pojava ujedno u skladu s prevlasti muškoga roda i u drugim jezicima, primjerice u ruskome (v. Mučnik 1971, *prema* Fraser – Corbett 1995). Kad bi u hrvatskome pri dodjeljivanju roda imenicama bio djelatatan čisti formalni kriterij, istraživane bi pozajmljenice zbog dočetnoga -o bile srednjega roda, po uzoru na većinu domaćih riječi koje se vladaju prema tomu obrascu (npr. *selo*, *oko*, *uho*, *jezero*, *čudo*). Ipak, formalni se kriterij ne pojavljuje izolirano ni u jednome jeziku (Corbett 1991), pa tako ni u hrvatskome. S druge je strane djelatatan kriterij dodjeljivanja muškomu rodu zbog njegove *najveće čestotnosti*, čemu ide uprilog i činjenica da je među tisuću najčešćih imenicâ u hrvatskome najmanje onih srednjega roda – samo 13,3% u usporedbi s 44% imenica muškoga roda (Pišković 2011).

Pozajmljenice će na kratko nenaglašeno -o u singularu pokazivati podosta rodnoga kolebanja, čemu su potvrda 84 riječi koje, uz potvrde muškoga roda, pribjegavaju i *srednjemu* rodu. Usto, sedam je pozajmljenica u kojih u singularu prevladava srednji, a ne muški rod (*čelo*, *finale*, *kino*, *koletto*, *korzo*, *šiloko*, *violončelo*). Četiri su riječi u kojima se muški i srednji rod pojavljuju podjednako (*čembalo*, *dinamo*, *labelo*, *laso*). Osim dvojbi između muškoga i srednjega roda, kašto će se koplja lomiti između muškoga i *ženskoga* roda, i to u dvjema riječima koje bi se mogle nazvati razgovornim suptrakcijama. Jedna je od njih riječ *kemo* ‘kemoterapija’, kod koje ženski rod u singularu prevladava:

² Ipak, muški rod nije znatno u prevlasti, pa bi i takve teze valjalo uzeti s obzirom – među tisuću je najčešćih imenicâ u hrvatskome 42,9% imenica ženskoga roda (Pišković 2011), što je približno jednako brojnosti imenica muškoga roda.

Pročito pet/ct, malo bla, na kojoj si **kemo**, zašto nisi do sad izvadila te jajnike (Dnevnik Blog, 17. V. 2010)

Odmah je dobila homeopatske lijekove, pilulice koje je jedno vrijeme pila, ali nakon nekog vremena su joj teško padale na želudac jer je **kemo** uzimao danak u mučnini, gađenju, oštrini njuha i okusa, povraćanju i tako. (Forum, 3. XI. 2008)

Druga je imenica *foto* ‘fotografija’, ali samo u navedenom značenju, jer u drugome slučaju nastaje od izvorne riječi muškoga roda (‘fotoaparat’).

Zbog jedne **foto** Bruk Silks kao klinke od 10 god, a bez ikakve naznake grudi, podigla se čitava Amerika. (Forum, 16. V. 2008)

Foto mi je jako poznat!!! Mislim da koncert Rolling Stones-a u Sirokom Brijegu? (komentar, VL, 1. X. 2010)

Ženski je rod naslijeđe izvornih riječi od kojih su suptrakcije nastale (*kemo* ~ *kemoterapija*, *foto* ~ *fotografija*), što znači da će izvorišna riječ imati veći utjecaj na rod nove riječi od njezina novog oblika s dočelnim -o prema kojemu bi načelno, po uzoru na oblik većine imenica srednjega roda, mogla biti riječ o srednjemu rodu. U hrvatskome je naime veza roda i sklonidbe jaka, što je razvidno i iz činjenice da se katkad iz oblika riječi može razaznati o kojemu je rodu riječ. Zbog teško odvojive veze između tih dviju kategorija dočetak će -o od imenicâ ženskoga roda imati tek strana ženska imena, što će pokazati neodvojivu vezu roda i spola (npr. *Sadako*), i katkad neke suptrahirane pozajmljenice (*kemo*, *foto*).

3.1.1. Kategorija živosti

S jedne će strane rod ovisiti o kategoriji *živosti* – imenice kojima se označava nešto živo najčešće neće biti srednjega roda, što nanovo ima veze sa spolom jer srednji *spol* ne postoji. Iako su rod i spol dvije posve različite kategorije – rod je gramatička, a spol izvanjezična kategorija, čini se da će katkad doći do njihova međusobnog utjecaja (v. i u Marković 2013). Corbett (1991: 38) veli na primjeru ruskoga da će u dodjeljivanju roda pri konfliktu oblika riječi i spola glavnu riječ imati semantički kriterij. Sve u svemu, pozajmljenice kojima se označava što živo u jednini ili nikad neće biti srednjega roda (npr. *albino*, *dingo*, *flamenko* ‘ptica plamenac’, *flamingo* ‘ptica plamenac’, *gaučo*, *gringo*, *guanako*, *hidalgo*, *impresario*, *kapo*, *mačo*, *maestro*, *mikado* ‘japanski bogovi i vladari’; ‘japanski car i carski dvor’, *nostromo*, *paparaco*, *pikolo* ‘onaj koji uči konobarski posao’; ‘poslužitelj u hotelskoj službi’,

tehniko, torero, žigolo) ili će imati manje konflikata između rodova, što ne znači da će ih nedoumice sasvim zaobići (npr. rijetke potvrde srednjega roda uz dominantni muški u riječima *bufalo, indigo* ‘osoba koja, prema vjerovanju New Age pokreta, ima sposobnosti koje pripadaju višem evolucijskom stupnju čovječanstva’, *psiho* ‘psihički bolesnik’). Ipak, većina je tih potvrda srednjega roda za živo teško dokaziva jer bi se moglo raditi o tipfelerima, a ne o svjesnim odlukama vezanima uz rod.

3.1.2. Rodna kolebanja i pokušaji izbjegavanja rodne kolebljivosti

Katkad će se unutar iste rečenice uočiti kolebanja između muškoga i srednjega roda u singularu (*dildo koje ne vibrira prodavao se; ženino auto ~ vaki /auto/*), što ide uprilog činjenici da govornici nisu načistu s odredbom roda ovih imenica.

Dildo koje ne vibrira prodavao se u edukativne svrhe za učenje stavljanja kondoma, a vibratore su preimenovali u masažne uređaje. (24sata, 15. IX. 2008)

Ženino **auto**! Honda Accord 2,2 i DTEC, vaki ni Trump nema! (Njuškalo, 31. I. 2017)

Također, na istome će se području katkad nalaziti potvrde muškoga i srednjega roda, primjerice u riječi *makijato* i *šiloko* na jugu:

Normalno je da takav život izaziva ljubomoru kod nekog tko cijele godine radi da bi dobio dva tjedna godišnjeg i teško zarađene novce ostavio kod lijenčina koje ni **makijato** nisu u stanju donijeti topao na stol. (eZadar, 21. IV. 2009)

Ja samo kažem što je izvorno **macchiato**. A to što mi uglavnom svi volimo piti kavu s toplim mlijekom, pa još s malo pjenice (????) to je druga stvar. (komentar, eZadar)

Nakon tmurnog prošlog vikenda i "**šiloka**" koje je kumovalo pobjedonosnom голу Primorca, došla je subota (06. 11. 2010), koja je donjela toplo i sunčano vrijeme. (BŠK Zmaj Blato, 8. XI. 2010)

Šiloko ili široko je vrlo sličan jugu i samo ga poznavatelji vjetra razlikuju. (Otok Hvar, 3. II. 2004)

Počesto se može uočiti težnja za otklanjanjem sumnje oko roda, što se rješava dvjema praksama. Prvo, uklanja se završno -o u kanonskome obliku riječi u idućim primjerima:

albin(o), embrij(o), eur(o), get(o), inkas(o), kapučin(o), kazin(o), kolet(o), maraskin(o), portfolij(o), rižot(o), scenarij(o), sorbet(o), šilok(o).

Pritom će se u riječi kojima osnova dočinje vokalom *-i* bilježiti i *j*, kao dio osnove, koje se u prijašnjoj poziciji između dvaju vokala nije bilježilo, ali se moralo izgovarati.

Drugo, u korpusu je iznađen i razgovorni primjer gdje riječ *kapučino* umjesto završnoga *-o* dobiva *-a* i postaje imenicom *e*-sklonidbe:

Moj bivši je volio to pitat nasumične konobare kad bi mu donijeli kavu koja mu se ne sviđa. "Nije mi napravija dobru **kapučinu** (i nepismen), iden mu objasniti ko san JA". (Index, 23. IV. 2013)

Usto, riječ se *portfolio*, osim već spomenutoga kanonskog oblika *portfolij*, može pojaviti i u Nsg. kao *portfolija*, što dodatno usložnjava odredbu roda imenice *portfolio* u pluralu jer nije jasno od kojega kanonskoga oblika potječe:

Naučili su nas i nešto jako bitno za modnog dizajnera, čemu se na TTF-u ne pridaje velika važnost, a to je kako napraviti **portfoliju**, jer bez dobre portfolije teško se možete kvalitetno predstaviti kao dizajner. (She, 4. VI. 2010)

Zanimljiv je i primjer imenice *kemo* 'kemoterapija' koja katkad u forumske diskursu očekivano dobiva sufiks *-ic-a* i postaje *kemica* kako ne bi bilo dvojbe o rodu, odnosno nedoumicâ između muškoga i srednjega roda:

Sutra bi trebala opet na **kemicu**, ali je pod upitnikom da li će ju primiti s obzirom na niske leukocite. (Forum, 31. VII. 2009)

Trenutno su joj stopirali sve **kemice** i stavili su je na antibiotik. (Forum, 2. VIII. 2009)

3.1.3. Regionalna razmještenost rodova

Promatra li se regionalna razmještenost potvrdâ srednjega roda, razvidno je da su mu sklonija južna područja (6 riječi ima prevlast potvrdâ srednjega roda na sjeveru – *bingo*, *ginko*, *konto*, *korzo*, *lido*, *violončelo*, dok će ih čak 15 dominantno imati potvrde srednjega roda na jugu – *auto*, *eldorado*, *euro*, *fijasko*, *korzo*, *loto*, *makijato*, *origano*, *portfolio*, *porto*, *saldo*, *šiloko*, *torzo*, *vaterpolo*, *veto*), što je navlastito zanimljivo ako ista riječ na sjeveru bude muškoga, a na jugu srednjega roda:

Tko će meni vratiti kapitalna ulaganja za moj **auto** od 8000 Eura, a kamoli traktor od 50000 Eura. (komentar, SBPlus)

Dok je sluzija u crkvi sv. roka minja je svake 2 godine novo **auto** od kud njemu pare za to, ne samo za to nego i za sve ostalo, lupez nista drugo (komentar, SD)

No čak i u riječi *auto*, koja pokazuje poprilične pravilnosti, katkad se situacija zna obrnuti, tj. sjever pribjegava srednjemu, a jug muškomu rodu:

Počinitelj je provalio u **auto** koje se nalazilo na dvorištu, te ispremetao stvari ali nije ništa otudio. (eMeđimurje)

Ovisno o budžetu, u bilo koji **auto** možete tražiti da vam stave motor iz stare Toyote ili moćni BMW-ov V12. (Zadar Danas, 7. IV. 2013)

I u drugim će riječima ponekad na sjeveru prevladavati srednji rod, a na jugu muški rod, primjerice u riječima *korzo* i *violončelo*:

Korzo je bilo glavno. Išli bi u jednom pravcu, pa bi vidjeli tko nam se sviđa. A onda se vraćaš, pa si uzbuđena: "Joj, sad ću ga opet vidjeti!" (GS, 2002)

To je za naše **Korzo** bilo u najmanju ruku skandalozno. (KAportal, 13. X. 2010)

Tu je nekoć, ne tako davno, bio široki gradski **korzo**, a sad je gusto ispunjeno parkiralište, što je jedan od najtežih prekršaja modernog vremena. (SD, 9. III. 2005)

Bio je to cvjetni **korzo** pa nas je naša odgajateljica iz vrtića teta Nada obukla u lopoče. (DuList, 5. VII. 2013)

2 Cellos doista su postali jedno **violončelo** kao što su proteklog vikenda i najavili. (Glas Istre, 25. III. 2013)

Dodati joj **violončelo** koji će podcrtavati atmosferu već postavljenu izborom melankoličnih laganica, jednadžba je bez ijedne nepoznanice. (SD, 7. XI. 2011)

Sve to hoće reći da se mogu uočiti određene pravilnosti, ali nikako ne beziznimno i sasvim predvidljivo.

3.1.4. Registarska razmještenost rodova

Gotovo će se svaka riječ, kad je srednjega roda, naći u razgovornome diskursu jer je u njemu komunikacija nesankcionirana i opuštena, odnosno manje će se važnosti pridavati standardnoj normi. Čak 53 riječi imaju kategoriju srednjega roda dominantnu ili visoko zastupljenu u razgovornome registru (npr. *stampedo*, *dildo*, *disko*, *judo*, *solfedo*, *saldo*).

A **stampedo** dobrih isprika nepovratno je odmicalo dižući prašinu. (Dnevnik Blog, 21. IX. 2005)

Neš ti problema... Oduševljeno prihvatiš i kažeš: "**Dildo** je malo". (komentar, BigBlog, 25. VII. 2008)

Gore okruženje je prosječno **disko** u HR kad izađeš van, di si u gužvari između milijon pijanih seljačina. (Forum, 19. II. 2008)

Osim toga, radio sam s iskusnim judašima po judo pravilima (u kimonu) i igrao se s njima (dok je **judo** nešto vrijedilo u ex Yu). (Forum, 15. V. 2006)

Solfeggio još nije krenulo, ali računam da je isti princip, kaj ne? (Roda Forum, 6. IX. 2016)

Kamo sreće da je u drugim firmama financijska situacija, kao što je u HNS i Dinamu, manje bi Hrvati peglali kartice i "isli" u crveno **saldo**. (komentar, VL, 8. XI. 2010)

Sve to ne znači da srednjega roda, mada manje, u jednini neće biti i u nacionalnim izvorima. 27 riječi pokazuje značajan udio srednjega roda upravo u nacionalnim tekstovima koji najčešće prolaze kroz lektorske ruke, što govori o tome da će srednji rod u singularu biti više od usamljene iznimke (npr. *dinamo*, *domino*, *intermeco*, *moto*, *stampedo*):

Sunce je **dinamo** koje potiče proizvodnju vitamina D i jača kosti. (Net, 11. VIII. 2010)

Kosovo je bilo prvo bačeno **domino**, poslije su slijedila sva druga. (JL, 23. II. 2008)

Intermeco uz Lu [...] podsjetilo nas je na kompleksnost umjetnikove intime. (Vijenac, 27. IX. 2007)

Ipak je važno znati **moto** 'Similis simili gaudet', koje savjetuje da sljubite sir i vino prvenstveno prema zemlji i regiji odakle potječu. (Ordinacija Večernji, 1. I. 2013)

Stampedo je iznenada naletjelo i tako je Mistar tragično nastradao. (Internet Monitor, 19. IV. 2009)

Gdje kad će srednjega roda u jednini biti i u beletrističkim tekstovima (npr. *laso*):

Mogao bi oroz kroz grmlje zapeti o kakvo šibljivo **laso**? (Božić 2008 [1955]: 255)

Isključivo će u razgovornome registru biti i rijetke pojave ženskoga roda – *foto* 'fotografija' i *kemo* 'kemoterapija' (potvrde v. ranije).

Na nacionalnim portalima i u beletristici prevladava muški rod u većini pozajmljenica (npr. *dildo*, *eldorado*, *laso*, *pareo*), što je vjerojatno posljedica lektorskih zahvata i izraženije svijesti o standardnojezičnim propisima:

Američki pacijenti koji su prešli liniju razgraničenja seksa i politike, uboli su si plavi ili zlatnožuti **dildo** koji umjesto glavića ima Obaminu glavu. (Tportal, 28. XI. 2010)

Taj svijet suvremenih fetiša u viziji Dude Paive predstavlja seksualni **eldorado**. (Kazalište, 3. IX. 2010)

Obilazio je brata okolo naokolo i zavirivao u nj radoznalo, skrivajući onaj svitak žice u šaci iza leda, kao da drži spreman **laso**. (Desnica 1952: 145)

– Dali su mi proziran **pareo**, a rekla sam im da ne želim previše toga pokazivati – negodovala je Simona Gotovac (24) silazeći s piste. (24sata, 9. VIII. 2008)

3.2. Oblici u pluralu

Budući da se pozajmljenicama najčešće pripisuje muški rod, očekuje se da će i u množini najčešće biti muškoga roda. Ipak, samo su 24 imenice isključivo muškoga roda u pluralu:

albino, borsalino, fado, flamenko ‘ptica plamenac’, flamingo, folio, gaučo, hidalgo, impresario, inkaso, kapo, mačo, maestro ‘skladatelj, dirigent’, mikado ‘japanski bogovi i vladari’; ‘japanski car i carski dvor’, nostromo, origano, paparaco, pikolo ‘onaj koji uči konobarski posao’; ‘poslužitelj u hotelskoj službi’, polo, porto, rodeo, tehno, trijenale, vaterpolo.

Više ih je (26) isključivo srednjega roda:

albedo, belkanto, bingo, burito, čelo, čembalo, Euro, fandango, figaro, flamenko ‘ples’, gazpačo, kakao, kalipso, kardio, kredo, laso, *lindo*,³ loto, lumbago, mikado ‘igra’; ‘ime čokolade’, moto, pikado, rondo, sambo, storno, široko.

Muški rod, uz određenu kolebljivost, preteže u još 22 riječi, dok srednji preteže u još čak 55 riječi. Kad se sve zbroji, muški rod prevladava u 46 riječi, dok srednji rod prevladava u 81 riječi. Muškoga je i srednjega roda podjednako u 9 riječi – u riječima *amaro*, *bendžo*, *disko*, *eldorado*, *korzo*, *maestro* ‘Maestro kartica; afera *Maestro*; ansambl *Maestro*’, *mambo*, *pikolo* ‘glazbeni instrument’ i *stereo*. Usto, katkad se u pluralu pojavljuju potvrde ženskoga roda (*foto* ‘fotografija’ i *kemo* ‘kemoterapija’), koje će usto biti i nesklonjive.

Pogledao sam malo neke **foto** i decki su radili na bolidu (foto sa Grosjeanovog testa na ravnici) pa bi se moglo i to dogoditi. (F1 Racing Forum)

Film se zavrtio ispocetka, rak je tu, **kemo** su vec pocele. (Dnevnik Blog, 28. XII. 2008)

³ Nije sasvim sigurno je li u primjerima s pozajmljenicom *lindo* riječ o obliku za živo u Asg. ili pak o Apl., primjera radi:

Ostavio bi koze same u šumi i došlo bi na festu i onda bi im počeo svirat "**linda**". (Effect, 20. XI. 2009)

Osim u uobičajenih općih imenica, uočava se tendencija srednjega roda i u nekih vlastitih imena (*Massimo, Capone, Luciano*), o kojima se ne govori u rječničkome dijelu rada:

U tom trenutku, Stankoviću, nikakva **Massima**, nekakvi Huljići, onda ovi tvoji Joksimovići nisu dorasli jednoj Zori Kondži. (NB Youtube, 1. VI. 2015)

U tom trenutku, nikakva **Caponea**, ova Lucky **Luciana**, nekakvi pedofili nisu dorasli jednome Ivi Sanaderu. (NB Youtube, 29. VI. 2015)

U nekih će pak drugih vlastitih imena (npr. *Polo*) biti muškoga roda u pluralu, ali onda i uz *a*-sklonidbu s nultim morfom:

Poloi su krenuli u Jeruzalem po sveto ulje te se uputili prema istoku kad ih je stigla vijest o izboru pape. (Zadarski list, 30. XI. 2010)

U 18 riječi nisu pronađene potvrde u pluralu:

audio, bušido, džudo, eskudo, esperanto, gringo, guano, indigo ‘biljka čivit’; ‘modroljubičasta boja’; ‘papir za umnožavanje otisaka na pisaćem stroju’; inferno, kargo, karo, kemo, maraskino, porno, psiho, solfedo, tehniko, torero.

3.2.1. Kategorija živosti

Kao što je bio slučaj i u jednini, u pluralu će također imenice kojima se označava što živo najčešće biti isključivo muškoga roda (14 riječi):

albino, flamenko, flamingo, gaučo, guanako, hidalgo, impresario, kapo, mačo, maestro, mikado, nostromo, paparaco, pikolo.

Ipak, gdje kad će se pojaviti kolebanja između muškoga i srednjega roda – u riječima *dingo* i *žigolo* (**pitome dinge** ~ za **dinga**; kaže da su **žigoli** ~ upotrebljavaju [...] **žigola**):

Prije su Aboriđini upotrebljavali pitome **dinge** kao termofore pa im je noću bilo toplo. (Dnevnik Blog, 16. IX. 2007)

Otkada u Australiji uzgajaju ovce, one su za **dinga** postale hranom do koje dolaze na lak način. (Dnevnik Blog, 16. IX. 2007)

Oni sami za sebe otvoreno kažu da su **žigoli** ili probisvijeti, a pretvorili su ovu plažu – ili barem njezin kilometar i pol – u svoju centralu. (Martin 2013: 211)

Papa /bi/ trebao pojasniti kako Crkva gleda na kondome, pogotovo one koje upotrebljavaju muške prostitutke, tj. **žigola**. (Net, 23. XI. 2010)

U ponekim će pak primjerima imenicâ za živo – *bufalo* i *indigo* – prevladavati srednji rod u pluralu.

Miće nas je obavijestio o Salt Lake Cityju: Tu je nacionalni park gdje su **bufala**, što je potvrda legendarne opće kulture sportskih tv novinara, a i Miće kao komentatora. (Nacional, 15. I. 2002)

Sto se tice temperamenta, **indiga** objedinjuju muske i zenske osobine, nemaju predrasuda prema seksualnim sklonostima drugih i oni vode ljubav vise dusom nego tijelom. (Dnevnik Blog, 8. IX. 2006)

Usto, već je bilo riječi o imenima (npr. *Capone*, *Massimo*) koja su u pluralu također srednjega roda, a označavaju živa bića. Da tomu ne mora uvijek biti tako svjedoči prezime *Polo* koje se u prethodno navedenu primjeru u pluralu našlo u muškome rodu (v. prethodno poglavlje).

O važnosti kategorije živosti najviše govore višeznačni primjeri kojima se označava što živo i što neživo i koji u skladu s tim različitim značenjima bivaju drukčijega roda, primjerice u riječima *flamenko* ('popularni andaluzijski tip izražajnog pjevanja popraćenog strastvenim stilom plesa i pjesme'; 'ptica plamenac'), *maestro* ('titula uglednih glazbenika, osobito dirigenata'; afera *Maestro*), *mikado* ('japanski car i carski dvor'; ime čokolade) i *pikolo* ('onaj koji uči konobarski posao'; 'najmanje glazbalo pojedine obitelji').

Tja ja sam malo 'ispo' iz te 'bendovske' fore, ali ako si za **flamenca** ;) bujrum... Sve se kontam jeli ikog ovdje sta zanima o tome kako se svira flamenco? (Forum, 23. VII. 2005)

Neodoljivi pogledi... rozi **flamenci**... stotine... i ja mali i nevazan u toj igri prirode... (Dnevnik Blog, 21. II. 2008)

Zanimljiv je ovaj svijet iz sinja i okolice, Kotromanović, Pletikosa, Matanović sve neki **maestri** iliti laprdala do laprdala. (komentar, SD, 26. III. 2009)

Bez obzira na **maestra**, USKOK i ostale, opet je tvrtka prodana tako da je kupac digao kredit i kao zalag dao tvrtku koju kupuje. (komentar, Politika, 6. VIII. 2007)

Japanski **Mikadi**, carevi, potječu «izravno od Amaterasu, božice Sunca». (Udruga Trag)

Milke, dorine, **mikada**, noname, nosurname... kakve god vam padnu na pamet... na face-u sam neko vrijeme bila Ovisna O'Čokoladi. (Trudnoća i Roditeljstvo Forum, 10. V. 2012)

Uokolo su se spretno kretali konobari u bijelim bluzama i dugačkim bijelim pregačama (što se još uvijek može vidjeti u pariškim kavanama), natkonobari u smokinzima i **pikoli**, mali konobarski šegrti. (Maruševski 2006: 277)

Ubacim sve, **pikola**, fagote i sve te egzotične kurce. I zvuči jebeno. (Index Blogger, 19. III. 2009)

Pritom se pravilo nerijetko krši pa će *pikolo* ‘glazbeni instrument’ katkad biti i muškoga roda iako se njime označuje neživo:

Grupe nose posebna imena i svaka od grupa svira nekoliko vrsta instrumenata: bubnjeve, **pikole**, flaute, trube, gitare. (Hrvatska nastava u Švicarskoj, 7. III. 2009)

3.2.2. Rodna kolebanja

U pluralu se uočavaju počesta kolebanja između muškoga i srednjega roda, u okviru jednoga portala (SD: policijski **auti** ~ pozabijali [...] na **auta**), jednoga regiolekta ili čak jedne rečenice (**ega** [...] **koje** treba znati tretirati; gledala sam [...] **figara** (*keramičke*); brojna kasina ~ **najveći** i **najspektakularniji** /kasini/), što upućuje na problematičnost odredbe roda ovih pozajmljenica:

Zvuk sirene već se satima ne stišava, policijski **auti** idu u svim smjerevima grada prateći bilo koji mogući trag. (SD, 16. IV. 2013)

Svi ljube svoju zemlju, kleknu, na sve strane su pozabijali te svoje zastave, na **auta**, na... na ... na sve živo. (SD, 24. VIII. 2004)

U pitanju su **ega** nas nogometaša koje treba znati tretirati različito, nekad oštro, nekad blago. (Index, 3. V. 2010)

Gledala sam u konikomu **figara** (keramičke) remington CIS 25 za 329 kn i CI 151 za 269 kn. (Forum, 6. II. 2010)

Brojna **kasina** naći ćete po cijelom gradu, no najveći i najspektakularniji nalaze se u bulevaru Las Vegas Strip. (Svjetski Putnik, 16. VII. 2012)

3.2.3. Regionalna razmještenost rodova

Što se tiče regionalne razmještenosti, srednjega je roda najviše i na sjeveru i na jugu. U nekih se riječi može uočiti da će na sjeveru prevladavati muški rod, a na jugu srednji rod (npr. *auto*, *video*):

Elvis je digao kredit kojeg je trošio za svoje potrebe – prostitutke, **auta**, motore, ali i oružje. (Zadarski list, 24. XI. 2008)

Ovi **auti** koje imamo katastrofalni su i dotrajali. (VG Danas, 9. VI. 2010)

Javila nam se splitska pjevačica Lidiya Bačić, koja tvrdi kako su njena **videa** na tom servisu gledanija od Sevinih. (SD, 24. XI. 2011)

Eva je pokazala i kako projicirati **videe** koristeći tehniku video mapiranja. (Oppidum Požega, 9. VI. 2013)

Kako se već ustanovilo u jednini, i u množini se nerijetko događa da je riječ češće srednjega roda na sjeveru, a muškoga roda na jugu (npr. *skerco*). Nerijetko je to posljedica toga što riječ potječe od kanonskoga oblika bez završnoga -o, kojemu su skloni južniji krajevi (npr. *inkas*, *rižot*).

U prvom dijelu koncerta čuli smo prekrasna, virtuoзна, melodioзна Chopinova kratka djela (Nokturna, **Scherza**, Berceuse, Impromptu i Baladu). (Zpress Zabok)

Njegove sonate, balade, fantazije, **scherzi** i dva klavirska koncerta zauzimaju posebno mjesto u pijanističkoj literaturi. (DuList)

Kakva je to liga, koliki su **inkasi** da bi se rezala takva globa za 13 minuta prekida. (SD, 16. XII. 2004)

Osim pizza pronaći ćete i sendviče, jela sa roštilja (mješano meso za samo 50 kuna), **rižota**, razna panirana jela i brojne druge delicije. (SiB – Slavonija i Baranja, 21. II. 2012)

Tijekom boravka u Šibeniku najviše su mu prijala jednostavna jela, lagani **rižoti** i tjestenina. (Šibenik News, 28. X. 2008)

3.2.4. Registarska razmještenost rodova

Srednji je rod podjednako zastupljen u različitim registrima – u nacionalnim izvorima i u razgovornome registru. To ujedno znači da srednji rod u pluralu ovih imenica neće biti sporedna pojava ograničena na tekstove slobodnijega izričaja, nego raširen fenomen koji skoro postaje pravilom. U 34 riječi uočena je značajna prisutnost srednjega roda u razgovornome registru (npr. *mango*, *veto*, *turbo*), dok je u 37 riječi uočena oveća zastupljenost srednjega roda na nacionalnim portalima (npr. *lumbago*, *eldorado*):

Htjeli mi to ili ne, ipak najviše problema ljudima stvara kraljeznica. Prokleta degenerativna oboljenja, grozne diskopatije, još gore diskus hernije, pa **lumbaga**, lumboishalgije, išijasi, vrtoglavice, trnjenje i tko zna što već ne. (Burza, 1. XII. 2012)

Nekoć su u slične svrhe 'neoliberali' izmišljali zlatne groznice i **Eldorada** u južnoj Americi, a ovce su im jele ljude. (Tportal, 5. VI. 2013)

Papaje, **manga**, ananasi, kokosi i ostalo voće kojem ni sam imena ne znam doslovce se može brati u parkovima a ako ste lijeni na trznici kupite tone za koji dolar. (Dnevnik Blog, 15. XII. 2007)

Mislim da su brakovi sklopljeni od strane dvoje ljudi koji slijede nekakva **veta** i "zavjete" koji uopće ne odgovaraju njihovoj fizionomiji i prirodnim fiziološko/emocionalno /duhovnim potrebama osuđeni na propast. (Forum, 31. I. 2009)

BMW-ova 4 cilindra ostaju kao dinosaur, V6 **turba** postaju dinamit u zadnjem dijelu bolida. (GP1 Forum, 2. X. 2011)

Također, ženski je rod u pluralu pronađen samo u razgovornome registru (npr. *kemo*).

Neznam koje **kemo** je primila, moram proučiti sve nalaze, totalno sam nova u ovome... (Forum, 12. V. 2007)

Visoka zastupljenost muškoga roda u pluralu vezana je uz visoku zastupljenost *a*-sklonidbe s nultim morfom koja uz muški rod najčešće dolazi, mada ne beziznimno, u razgovornome registru, primjerice u riječima *turbo*, *geto*, *logo*:

Mnogi danasnji sportski automobili imaju **turbo-e**. (Vidi Forum, 26. VII. 2002)

Sve ostalo su razrušeni **getoi**, loša hrana i smrad od nafte, benzina i smeća. (Forum, 12. II. 2010)

Sponzorski **logoi** i reklame postali su nezaobilazni dio nogometnih utakmica. (Nacional, 28. VIII. 2011)

Načelno, kad je riječ o *a*-sklonidbi s morfom *-o*, ipak će se potvrditi muškoga roda najviše pronalaziti na nacionalnim portalima:

Nastup ovih solistica karakterizira transformiranje pjesme u neobičnu boju vokala, uz vrisak, ornamente i brze **glisande**, te neočekivanu izmjenu ritmova. (Muzika, 27. II. 2008)

Naravno, postoje i **pijanini**, mali uspravni klaviri, koji su jeftiniji i koje većinom kupuje srednji sloj, jer su praktični i mogu se smjestiti u stan a da ne zauzimaju previše prostora. (JL, 5. VI. 2009)

Uz posebno uspjele transkripcije orkestralnih koncerata, u Bachovom je opusu prisutan i znatan broj **trija** koji svjedoče o paralelno prisutnoj praksi aranžiranja komornih djela. (Nacional, 18. IX. 2011)

3.3. Heterogeni

Heterogen (lat. *heterogeneus* ← grč. ἕτερος, *héteros* ‘drugi’ + γένος, *génos* ‘rod’) je riječ čiji se gramatički rod razlikuje u singularu i u pluralu (Marković 2013). Budući da su u korpusu pronađene potvrde srednjega roda u pluralu 112 riječi, zaključak je da u hrvatskome heterogena ima poprilično, i tu upravo među pozajmljenicama koje su u jednini najčešće muškoga roda. Kadšto će se kao heterogeni vladati i neke domaće riječi, npr. *posao* (*naša/ciganska posla*) i *jugo*, kojima se rječnički dio ne bavi:

Dubrovnik: puhao jak **jugo**, a more poplavilo uvalu. (24sata, 5. XII. 2008)

Bure, **juga** i tremuntane pušu otkad je svijeta. (Pomorac, 13. I. 2016)

Zanimljiv je primjer iz *Vjesnika* gdje je situacija obrnuta – riječ *trijenale* u istome se tekstu u jednini pojavljuje u srednjemu rodu, a u množini u muškome rodu (*ono /trijenale/ ~ prethodni trijenali*):

I dok su prethodni **trijenali** propitivali uvijek zanimljivo pitanje granice umjetnosti, dokle se može rastezati pojam skulpture, ove se godine iskristaliziralo novo pitanje – ima li Trijenale više smisla? Prestaje li **ono** više biti pregled najboljega od najboljeg trogodišnje nacionalne produkcije i postaje li smotra produkcije mladih kiparskih »tigrova«? (Vjesnik, 2009)

U nekim će se primjerima izričito moći vidjeti da je riječ o heterogenu, odnosno u jednini će biti muškoga, a u množini srednjega roda (npr. *bijenale*: **Torinski bijenale** ~ **bijenala** u *Tirani*; *kimono*: Asg. **jedan kimono** ~ Apl. **dragocjena kimona**; *kredo*: *nekoć je pisao kredo* ~ *nekoć se u kredo vjerovalo*):

Velike likovne fešte kao Documenta 11, Manifesta 4, Torinski **bijenale**, **bijenala** u Tirani i Sao Paolu afirmirale su umjetnička istraživanja i promovirale umjetnika kao antropologa svakodnevice. (SD, 29. XII. 2002)

Dotad sam se već navikla na dragocjena **kimona** koja bi Mame-hina sluškinja obično priredila za mene, ali kad sam došla i počela se presvlačiti u jedan **kimono** od teže, jesenske svile u grimiznoj i žutoj boji, s uzorkom otpalog lišća rasutog po polju zlatnožute trave, neugodno sam se iznenadila kad sam na stražnjoj strani suknje otkrila rupu dovoljno veliku da se kroz nju provuku dva prsta. (Golden 1998: 229)

Na dječjim poklon-kasicama jedne lokalne banke nekoć je pisao **kredo** "U radiše svega biše, u štedišu još i više". Nekoć se u **kreda** vjerovalo. (Dnevnik Blog, 30. XI. 2011)

4. Sklonidba hrvatskih pozajmljenica na kratko nenaglašeno -o

U rječnicima se i priručnicima hrvatskoga (npr. Barić *et al.* 2005) kao sklonidba pozajmljenica na kratko nenaglašeno -o najčešće podrazumijeva *a*-sklonidba s morfolom -o (npr. Nsg. *ovaj kimono* ~ Gsg. *ovoga kimona*), no čini se da je stanje u jezičnome uzusu drukčije. Naime *a*-sklonidba s nulim morfolom (Nsg. *dildo* ~ Gsg. *dildoa*) pronađena je čak u 71 riječi, bilo u nacionalnim izvorima bilo u razgovornome registru. U tim se slučajevima, jednako za živo (npr. *bufalo*, *dingo*, *flamingo*, *gringo*, *guanako*) i za neživo (npr. *bendžo*, *dinamo*, *kredo*), riječ ujedno pojavljuje u muškome rodu. Riječ je o sklonidbi ustaljenoj u pozajmljenicâ koje završavaju na dugi naglašeni samoglasnik, npr. *argo* (Nsg. *argo* ~ Gsg. *argoa*), *defile* (Nsg. *defile* ~ Gsg. *defilea*) (Silić – Pranjković 2007). O mogućnosti takve sklonidbe u rječničkim se opisima govori tek u trima slučajevima. Anić 2003, HJP i VRH spominju je u riječi *kapo*, HJP u riječi *dildo*, a Anić 1998 u riječi *kakao*.

U 13 se riječi umeće morf -os. Pritom on katkad potječe iz španjolskoga (*burito*, *flamingo*, *gaučo*, *gringo*, *guanako*, *hidalgo*, *mačo*, *pončo*, *pueblo*, *sombrero*, *torero*), a katkad iz portugalskoga (*eskudo*, *mango*). Gdjekad, u četirima riječima, neće biti riječ o morfolu -os, nego vjerojatno o engleskome množinskom -s (*dildo*, *dingo*, *figaro*), što je logično zbog same činjenice da je riječ o posuđenicama iz engleskoga. Ipak, neki priručnici, primjerice Klaić 1987, eksplicitno vele da je u riječi *dingos*, inače posuđenici iz engleskoga, morf -os, i to španjolskoga podrijetla, što je teško opravdati. Priručnik *Govorimo hrvatski* (1997) u dijelu o nazivima valuta govori o neobaveznu ubacivanju portugalskoga -os u valuti *eskudo* te u ostalih posuđenica iz španjolskoga i portugalskoga (npr. *desperado*, *torero*, *komando*).

Neke se riječi – *dildo*, *geto*, *pončo*, *saldo*, *salto*, *torzo* – pojavljuju u dugoj množini unatoč tomu što nisu jednosložne.

Igor Šipušić, vlasnik tvrtke Iplast iz Velike Gorice, koja se već skoro 20 godina bavi izradom predmeta od poliestera, prije nekoliko mjeseci došao je na ideju da počne proizvoditi **dildove**, odnosno umjetne penise isključivo od medicinskog silikona. (Nacional, 10. XI. 2008)

Multikulturalizam i islam: muslimani u Europi – ne **getovima**, da integraciji (Bitno, 22. III. 2016)

Inače si mi super ali ne volim baš ponča... **pončove**... množinu od pončo, pogotovo ne s kratkim rukavima, iako mislim da bi bilo ok samo da je neka tamnija boja (Forum)

Najveći **saldovi** su u fondu socijalnog osiguranja i penzijskom fondu za državne civilne službenike. (Forum, 19. II. 2007)

Ja bih radio **saltove**, možda. (Dnevnik Blog, 28. III. 2008)

Hoće li magnetizam Dobrovićevih teza biti dovoljno jak i tvrdi materijal njegovih jedrih **torzova** dovoljno težak balast za balone naših najnovijih inspiracija, da ne polete, da se ne rasplinu, to će se pokazati. (Krlježa 1932: 142)

Imenice *indigo* 'indigo osoba', *kardio* 'kardiotrening', *kemo* 'kemoterapija', *mačo* 'mačo muškarac' i *foto* 'fotografija' katkad su nesklonjive, što bi se moglo povezati s time što su razgovorne suptrakcije. U rječnicima se pak neke druge riječi gdješto spominju kao nesklonjive, što naš korpus nije potvrdio, primjerice *albino*, *belkanto*, *fado*, *kargo*, *logo*, *porno* i *široko* (v. *Rječnik*).

Neke se riječi (npr. *paparaco*) katkad u pluralu vladaju kao da im kanonski oblik ima dočetak *-i* (Nsg. *paparaci* ~ Npl. *paparacii*):

Najbolje bi bilo da oni i **paparazzii** popuše jednu veliku lulu ne mira već kurca... (Index Blogger, 4. I. 2008)

5. Priručnici hrvatskoga o pozajmljenicama na kratko nenaglašeno -o

Od važnijih hrvatskih gramatikâ BHŽ vele da su strane riječi na *-o* (*auto*, *dinamo*, *foto*, *radio*, *scenario*) u hrvatskome muškoga roda, bilo u jednini bilo u množini. Ipak, kao iznimku od toga pravila navode riječ *kino* koja je srednjega roda. Pavešić i Vince (1971) kao iznimke od pravila muškoga roda navode riječi *jugo* i *široko*. Riječ *kino* donosi se kao imenica najčešće srednjega roda. Raguž (1997) osvrće se na rod ovih pozajmljenica tvrdeći da su u jednini katkad srednjega roda (pa navodi *finale*, *Oslo*, *Kairo*), odnosno primjećuje da su neke od njih u množini samo srednjega roda (*tempa*, *geta*), odnosno muškoga i srednjega roda (*tanga/tangi*, *konta/konti*, *tornada/tornadi*). Barić *et al.* (1979) tvrde da su muškoga roda posuđenice kojima se označava muško biće (*mikado*, *gaučo*, *žigolo*, *maestro* i dr.), ali i neke kojima se označava što neživo, no uz određene iznimke. Barić *et al.* (2005) tvrde da su imenice kojima se označava što neživo redovito u množini srednjega roda, od čega odstupa tek imenica *auto* koja je u obama gramatičkim brojevima muškoga roda. Iako ne progovaraju o njima kao o heterogenima, uočavaju da će doći do promjene roda u pluralu tih imenica. Za imenice s dočetnim *-e* (*bijenale*, *finale*) vele da u množini mogu biti muškoga i srednjega roda. Akademijina gramatika (Babić *et al.* 1991) također tu pojavu vezuje uz činjenicu da su

domaće riječi kojima se označava što neživo u hrvatskome upravlilu srednjega roda, što znači da je na snazi analogija, prije svega u dijalektima,⁴ rjeđe u tzv. književnome jeziku. U njoj se navodi da -o više nije produktivan sufiks u tvorbi imenica, odnosno da će posuđenicama najčešće biti pridružen muški rod. Ipak, navode neke posuđenice koje su izuzetne po srednjemu rodu – *kino*, *čembalo*, *oštro*, *široko*, *čelo*, *gvano*, *leno*. *Finale* se navodi kao imenica koja može biti i srednjega roda i u kojoj se -e vlada kao morfem za Nsg. (Nsg. *finale* ~ Gsg. *finala*). Osvrću se i na Nsg. na -j koji se pojavljuje u riječima *scenarij*, *impresarij* i *folij*. Upozoravaju i na oblike s morfom -os na koji se u množini dodaje hrvatski morf (npr. Npl. *mungosi*, *dingosi*), pa se analogijom takvi oblici pojavljuju i u singularu (Nsg. *mungos*, *dingos*), označujući ih kao pogrešne. Vele da imenice kojima se označuje što neživo u množini mogu biti i srednjega roda (*auta*, *tanga*, *trija*, *skerca*, *torpeda*, *dinama*). Sve u svemu, upozoravaju na nekolicinu pojava koje su registrirane i u prikupljenu korpusu ovoga rada. Silić – Pranjković (2007) vele da je riječ o imenicama sa završnim morfemom -o (*tango*, *indigo*, *kimono*, *konto*, *loto*, *duo*, *korzo*, *torzo*) i sa završnim morfemom -e (npr. *bijenale*, *finale*, *trijenale*) koje su u jednini muškoga, a u množini srednjega roda. Kao imenice koje predstavljaju iznimku navode riječ *kino* (koja je srednjega roda) i riječ *finale* (koja je obaju rodova – muškoga i srednjega).

Što se tiče savjetničke građe, T. Maretić (1924) osvrće se samo na domaću riječ *posao* koja se katkad može vladati kao heterogen (*naša posla*, *ciganska posla*). Pavešić *et al.* (1971) osvrću se na mogući uzrok pojave srednjega roda u imenicâ stranoga podrijetla na -o (npr. *auto*, *radio*) tvrdeći da su se u narodu uvriježile kao imenice srednjega roda upravo zbog dočelnoga -o koji dijele s ovećim dijelom domaćih imenicâ srednjega roda. Spominju da bi tek imenica *kino* u standardu bila srednjega roda. Osvrću se i na sklonidbu, identično kao Težak (1991), pa vele da se u ovih imenica dočetno -o ponaša kao da je riječ o morfemu za Nsg.

Što se tiče rječnikâ i savjetâ s konkretnim uputama za pojedinačne pozajmljenice na kratko nenaglašeno -o, u *Rječniku* je ispod opisa svake riječi navedeno što o njoj kažu takvi priručnici. Može se zaključiti da im priručnici poprilično često pripisuju isključivo muški rod, što je slučaj sa 67 riječi. Poneke pak pozajmljenice nisu pribilježene u rječnicima, primjerice *audio*, *burito*, *demo*, *figaro*, *flamenko* ‘ptica plamenac’, *foto*, *kardio*, *kemo*, *labelo*, *porno*, *psiho*, *sorbeto*, *šiloko*, *turbo*. U nekim su riječima (npr. *čelo*, *čembalo*) u rječnicima donesene gotovo sve mogućnosti rodnih odredbi, što znači da se ni hrvatski jezikoslovci nisu mogli

⁴ Primjerice *naše auto*, *ovo radio* – najprije u južnim regioletima.

dogovoriti, slično izvornim govornicima hrvatskoga koji o problemu možda nisu odviše ni promišljali.

6. Zaključak

Sve u svemu, pozajmljenice su važna građa za proučavanje pravilâ dodjeljivanja roda i otvorenosti deklinacijskih vrsta. Zbog manje bliskosti izvornim govornicima često će ih odlikovati rodna i sklonidbena kolebljivost (usp. Corbett 1991, Pišković 2011, Marković 2013), što je potvrdio i pozamašan korpus prikupljen iz registarski i regiolekatski raznovrsnih tekstova. Radom je utvrđeno petero. Prvo, pokazalo se da pozajmljenice na kratko nenaglašeno -o (uz gdje koju pozajmljenicu na kratko nenaglašeno -e, npr. *finale*, *bijenale*, *trijenale*) odlikuje poprilična rodna kolebljivost u singularu, ponajprije između muškoga i srednjega roda. Brojkama rečeno, samo je 69 riječi isključivo muškoga roda, dok se u svima ostalima očituju kolebljivosti između dvaju rodova, od čega su dvije – *foto* i *kemo* – kadšto čak ženskoga roda. Drugo, utvrđeno je da je srednji rod dominantan u pluralu ovećeg broja riječi, skoro dvostruko više nego muški rod (81 : 46), što znači da se među ispitivanim pozajmljenicama krije podosta *heterogenâ*, tj. raznorod(ov)nih imenica čiji se rod razlikuje u singularu i u pluralu (usp. Pišković 2011, Marković 2013). Poneki primjeri zorno o tome svjedoče jer su pronađene potvrđnice muškoga roda u singularu, a srednjega u pluralu (npr. *bijenale*, *trijenale*, *kimono*, *kredo*). Treće, rodne su se pojavnosti analizirale ovisno o kategoriji živosti, regiolektu i registru. Pritom je utvrđeno da će riječi kojima se označuje što živo najčešće biti muškoga roda u obama gramatičkim brojevima, dok će one kojima se označuje što neživo najčešće biti srednjega roda u pluralu, što nije beziznimno (npr. riječ *pikolo* ‘glazbeni instrument’, koja je u pluralu bilo muškoga bilo srednjega roda). Uz ostale izolirane primjere koji potkopavaju navedenu tezu, dodatna su potvrda potrebna opreza imena (npr. *Capone*, *Massimo*) kojima se označuje nešto živo, a u pluralu su srednjega roda, mada opet ne beziznimno (npr. prezime *Polo* bit će muškoga roda, ali uz *a*-sklonidbu s nultim morfolom). Što se tiče regiolekatske raspodjele, potvrđâ će srednjega roda najviše biti na jugu, u obama gramatičkim brojevima, dok će muškoga najviše biti na sjeveru, mada se situacija zna i obrnuti. Registarski će srednjega roda najviše biti u razgovornome registru zbog opuštenije komunikacije koja ujedno nije sankcionirana, odnosno ne vodi se postavljenim pravilima ili jezičnim savjetima koji najčešće sugeriraju muški rod. Ipak, nije posve rijetka pojava ni u

beletristici i na internetskim portalima. Četvrto, pokazalo se da u sklonidbi postoje zanimljive pojave – vrlo česta *a*-sklonidba s nulnim morfolom (pribilježena u čak 71 riječi, npr. Nsg. *fado* ~ Gsg. *fadoa*), umetanje španjolskoga ili portugalskoga morfa *-os* (npr. *sombreros*, *eskudos*), umetanje engleskoga množinskoga *-s* (npr. *dildos*), nesklonjivost (npr. *kemo*), duga množina u višesložnim riječima (npr. Npl. *getovi*). Peto, ustanovljeno je da postoji oveliki nesklad između jezičnoga uzusa i jezične norme. Već na površinskoj razini jezični priručnici nerijetko podrazumijevaju da je riječ o imenicama muškoga roda, odnosno da su *a*-sklonidbe s morfolom *-o* (ili *-e*), dok stanje u korpusu pokazuje da su česte kolebljivosti između svih triju rodova, a i *a*-sklonidba s nulnim morfolom i neobičnosti u sklonidbi (npr. umetanje morfa *-os*, duga množina) koje katkad prevladavaju nad onim što se očekuje prema jezičnim savjetodavcima. Zaključno, pozajmljenicâ na kratko nenaglašeno *-o* ima još mnogo, ali njihovo bi proučavanje premašilo okvire ovoga rada. U budućnosti ostaje vidjeti kako će se razvijati jezični uzus i jezična norma, mogu li se i hoće li se u većoj mjeri pomiriti i hoće li to dovesti do povećanja ili do smanjenja kolebljivosti izvornih govornika hrvatskoga oko pozajmljenica na kratko nenaglašeno *-o* (i *-e*).

7. Rječnik

Albedo ‘jačina odražene svjetlosti tijela koje ne svijetli’

Riječ **albedo** u našem je korpusu (19 primjera od 2007. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (17 potvrda):

Površina svježeg snijega ima visoki **albedo**, oko 90 posto, sama Zemlja u prosjeku ima albedo od oko 38 posto, a Mjesec ima samo 12 posto. (Tportal, 18. V. 2010)

Mjesečev **albedo** iznosi 12%, što je vrlo malo, no on nam je dovoljno blizu i čini nam se vrlo sjajnim. (Akademska astronomsko društvo Rijeka)

Tako Lovelock pokazuje kako život na globalnoj razini može mijenjati uvjete za život, u ovom modelu – mijenjajući površinski **albedo** (različite boje tratinčica) i tako regulirajući površinsku temperaturu i održavajući je pogodnom za život. (Dnevnik Blog, 12. IV. 2008)

Zanimljivo je da je **albedo** vode puno manji od albeda pijeska što cijelu ideju o smanjenju temperature vodom čini beznadežno glupom. (Forum, 29. I. 2007)

U množini je redovito srednjega roda (2 potvrde):

Tijela u prirodi imaju vrlo različita **albeda**. (Energetski institut Hrvoje Požar)

Mnogi poznati nutricionisti preporučuju barem jednu naranču na dan, uključujući i pulpu, biljna vlakna i **albeda** (bijela tvar ispod ljuske). (Enzita)

Riječ **albedo** među rječnicima ima RHJ, koji ju određuje kao imenicu beziznimno muškoga roda. Navodi ju i HJP, također kao imenicu muškoga roda. Donosi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) ju nemaju.

Albino ‘čovjek ili životinja s obilježjima albinizma’

Riječ **albino** u našem je korpusu (30 primjera od 2005. do 2013.) u jednini beziznimno muškoga roda (18 potvrda):

Slijepi radijski voditelj koji se voli odijevati u žensku seksi odjeću, rasistički nastrojen 26-godišnji **albino** koji, kako tvrdi, u životu nije pogledao niti jednu epizodu Big Brothera, [...], samo su dio čudnovate 16-orke koja bi Britance trebala zacementirati pred malim ekranima. (JL, 6. VI. 2008)

U svijetu postoji prosječno jedan **albino** na 20.000 ljudi. (Index, 11. VIII. 2009)

Razroki, mršavi **albino** oduševljava fanove još od 1969. kada je od lokalnog heroja postao globalno poznata zvijezda. (eZadar, 9. X. 2008)

Onaj **albino** je imao nekoliko pokušaja, ali mu ni jedan nije uspio sve dok nije počeo glumiti morona. (Moj Blog)

Npr, ako je u izgubljenim kraljevstvima lik niski **albino**, u novoj seriji knjiga lik bi bio visoki crnac. (Forum, 2. II. 2010)

U množini je također uvijek muškoga roda (12 potvrdnica):

Ja sam glumio mamu albina, tatu albina i sina albina, pri čemu je gradonačelnik primio **albine** u gradskoj vijećnici i ujedno nam dodijelio stan i ime ulice. (Nacional, 17. III. 2009)

Vrlo je malo pravih **albina**, koji izgube sve pigmente pa im se u učima vidi i prokrvljena mrežnjača. (VL, 22. IV. 2010)

Vrijeme je da svi ovo ponovite na glas zamnom: PRIRODNE PLATINASTE PLAVUŠE STARIJE OD 14 GODINA NE POSTOJE, a ako postoje ružne su ko noć jer su **albini** što znači da nemaju ni trepavice ni obrve i zoveš ih čovječja ribica. (Tipi TV)

I zbilja, svakakvi ovdje koracaju ulicom. Od onih crnih kao ugalj, do onih skoro pa da su **albini**. (Dnevnik Blog, 10. IX. 2005)

Baš čitam kako ubijaju **albine** radi ljekovitosti njihovih dijelova tijela, čak i malu djecu. (Forum, 17. XI. 2008)

Ali **albini** su anomalija prirode. (komentar, SD, 20. V. 2011)

Riječ **albino** među rječnicima imaju AdoK i VRH, i to kao imenicu muškoga roda. AdoK pritom nadodaje i drugi mogući kanonski oblik – *albin* (koji ima i RHJ među natuknicama), dok ju VRH određuje kao nesklonjivu imenicu. Barić *et al.* (1999) ju nemaju. HJP ima natuknicu *albin*, a tek u zgradama *albino*, i to muškoga roda. Klaić (1987) nema ju kao opću imenicu, samo kao vlastito ime *Albin*.

Amaro ‘gorki alkoholni liker’

Riječ **amaro** u našem je korpusu (20 primjera od 1965. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (17 potvrda):

Jesi li ti uopće probao ovdašnji **amaro**? – nastojao mu se otrgnuti jedan od onih koje je potezao za rukav. (Šoljan 1965: 24)

U 35 godina njihove suradnje Dalmacijavino je proizvelo 30 milijuna boca "**Amara**", koji je postao prisutan u svakom ugostiteljskom objektu u Hrvatskoj. (Vjesnik, 2001)

Boris trgne još jedan **Amaro** prije nego što je izašao iz ureda, spustio se liftom u prizemlje, izašao iz zgrade i sjeo u automobil. (Zarez, 10. II. 2005)

Odšetali smo na obavezni jutarnji **amaro**. (Kotoriba, 2004)

Amaro 18 još uvijek najslađi (SD, 30. VIII. 2005)

Hm, hm.. u tom slučaju, mogli bi neki **amaro** drmnut, ha? (Dnevnik Blog, 17. VI. 2008)

Samo kaj je to sve plakanje i njega uzdrimalo pa je nakon što joj je dao otkaz popio **amaro** iz flaše koji je vidio da stoji u kuhinji. (Forum, 15. V. 2010)

U jednome je pak primjeru uočljiva kolebljivost između srednjega i muškoga roda u jednini (*Žestoko /Amaro/ ~ Amaro Mali*)

Šifre artikala su u slovima ili brojkama (artikli se pozivaju logičnim nizom slova npr. SF = Sok Fanta ili ŽAM = Žestoko **Amaro** Mali) (String)

U množini su pronađena dva primjera – srednjega i muškoga roda (*topli /amari/*).

U pučkoj je medicini vrlo cijenjen češnjak (bijeli luk), med i razna gorka sredstva (**amara**). (Alternativa)

Meni još bilo malo pa sam u regalu vidio **Amaro** 80 pa riješio 2 kom, ali onako topli su mi dizali želudac, pa sam odustao i otišao doma. (Forum, 6. X. 2010)

Riječ **amaro** pojavljuje se tek u ponekom rječniku. Najnoviji VRH i HJP određuju je kao imenicu muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Nemaju je Klaić (1987) ni Barić *et al.* (1999).

Arpedo (arpeggio) ‘izvođenje tonova istoga akorda jedan za drugim’

Riječ **arpedo** u našem je korpusu (32 primjera od 1998. do 2012.) u jednini beziznimno muškoga roda (16 potvrda), neovisno o registru u kojemu se pojavljuje:

Beethovenov **arpeggio** (Frangeš – Žmegač 1998: 173)

U Lo Dejamós, izmjena sintetičkih i metalnih tonova najblaže je rečeno hipnotična, dok prekrasna Quién započinje kao jednostavan gitarski **arpeggio**, a završava u višeglasnom, gotovo kakofoničnom crescendo. (Zarez, 2. X. 2008)

Ravna ritmika u riffu, bogat, senzualan **arpeggio** te fantastični fill-inovi, citirani iz Kamenovog originala, odjednom su stvorili prostor za eskapade tek pridošlog mandolinista Marija, s viđenjem također citata iz izvornika. (R-1 Rijeka)

Album otvara 'Baba O'Riley' koja je posvećena njegovom duhovnom mentoru Meher Baba i počinje nervoznim **arpeggio**, koji je i 'tribute' avant gardist kompozitoru Terry Riley. (eZadar, 1. VI. 2007)

Arpeggio bi mogao označavati i kako oni jedan po jedan odlaze u grob. (Dnevnik Blog, 2. XII. 2004)

Mislim, jedini pravi, prejebeni trenutak na x & y je onaj **arpedo** na talk kojeg su uzeli od kraftwerka. (Forum, 23. IV. 2006)

U množini prevladava srednji rod (10 potvrda):

Akordi: Svi durovi i molovi, **arpeggia** i »duo style« (istodobno udaranje jedne žice i tremolo na drugoj). (NN, 2006)

Virtuozna **arpeggia**, lelujave melodije zanjihanih pokreta i specifične boje dočarali su ugođaj iz naslova u nadasve suptilnoj i sugestivnoj izvedbi. (Klasika, 27. XI. 2010)

Dramaturški pouzdano dojmljivi razvoj uključuje **arpeggia** i tremoliranje gudača (Osorske večeri)

Za njega je veoma zanimljivo to da cesto radi sola u 'triolama', posebice **arpegia**. (Forum, 1. VII. 2004)

Prim može svirati **arpeđa**, cijele akorde na dobu ili s trzajem, kontapunktsku melodiju. (Tambura Forum, 29. VIII. 2010)

Gdjekad je u množini muškoga roda (5 potvrda), s time da je većina potvrda – mahom razgovornih – ujedno i *a*-sklonidbe s gramatičkim morфом -Ø u Nsg. (čak 3 potvrdnice), slično kao u riječima što završavaju na kratko nenaglašeno *o*, *e* i *u*, primjerice *kivi*, *Dante*, *Baku*. Hoće reći, morfski raščlanjeno, bit će Nsg. *arpeđo-Ø* ~ Gsg. *arpeđo-a* itd.

Hitri **arpedi** lijeve ruke oponašaju "turske instrumente". (Hrvatski vojnik)

S oznakom Lento con gran espressione, započinje mekim uvodom, nakon kojeg se javlja glavna tema praćena postojanim **arpeggima** u lijevoj ruci koji cijeloj skladbi daju osjećaj mirnog i neprekinutog protoka. (HNK Split)

Naravno, ne bi on bio Bumblefoot, da za vrijeme solaže nije ubacio neko shređanje i **arpeggio-e** i druga izdrkavanja, ali ne puno, pa mu je oprošteno. (Dnevnik Blog, 18. VI. 2006)

Sad je u poziciji lead gitare u punk-hardcore bendu No Control di loče ko pravi punker i dere tappinge, **arpeggioe** i solaže ko najveći virtuoz. (Dnevnik Blog, 17. II. 2007)

Imam solo na basu na toj pjesmi i sviram neke **arpeggio-e** na basu pa mi trebaju radi one E oktave. (Dnevnik Blog, 5. IV. 2008)

Samo je u jednome primjeru opažena sklonidba koja bi zaista bila ispravna, sa završnim *-io* u Nsg., a ne *-o* kako bi se moglo pomisliti na temelju Npl. *arpeggi* (Nsg. *arpeggio* ~ Npl. *arpeggii*).

Snimanje akustičnog albuma je jednostavno izazov s kojim se trebalo uhvatiti u koštac; pokazuje određenu dozu hrabrosti i umjetničkog duha, što se svakako poštuje Album otpočinje prekrasnom pjesmom "Earth Imagery", koju karakteriziraju dobro aranžirani gitarski **arpeggii** koji se izmjenjuju s puhačkim instrumentima. (Muzika, 16. XI. 2006)

Riječ **arpedo** u rječnicima je dosljedno muškoga roda (AdoK, Klaić 1987, Anić 1998, RHJ, VRH). Iznimke su Anić (2003) i HJP koji ju određuju kao prilog, a ne kao imenicu.

Arpeggio v. arpedo

Audio ‘audiouređaj’; ‘audiosnimka’

Riječ **audio** u našem je korpusu (34 primjera od 2004. do 2013.) u jednini gotovo uvijek muškoga roda (32 potvrde):

Audio je tako uspio stvoriti pobornike i one manje oduševljene njegovim često neshvatljivim preduvjetima za potpuno uživanje u viskovjernoj reprodukciji u kućnim uvjetima. (Hifimedia, 17. V. 2012)

Ti zvučnici u stanju su reproducirati širokopojasni **audio**, pa će audiofile nova Appleova "petica" također obradovati. (Net, 12. IX. 2012)

Uz ovaj **audio**, za koji su se pobrinuli Drago Smokrović i Gordan Dragić, live izvedbu Gentlemana možete vidjeti i kao live follow footage video u izradi Vedrana Tomca (Smartcube Prosuctions). (Radio Baranja, 11. II. 2013)

Radi se o studijskoj snimci s **audiom** kakav će biti na CD kompilaciji Eurosonga. (Novi list, 15. III. 2013)

Za svaki slučaj, uz Engleski **audio**, stavio sam i engleske subtitlove kako ne bih propustio ni jednu. (Dnevnik Blog, 25. IV. 2005)

Audio je grozan, čujete zvukove ljudi kako se smiju u kinu, komentiraju itd. (Forum, 2. VIII. 2008)

Neke nisu ni imale nikakvu zastitu, ali su CD trazile zbog **audia** koji se mogao slusati i na obicnom audio playeru (a takve kad si i uspio iskopirati rezultat je bio redovito pucketanje tog audia). (Bug Forum, 12. IX. 2010)

Gdjekad može biti i srednjega roda (1 potvrda):

U ormariću se jedno vrijeme nalazilo **audio** i od antene i super funkcionira jedino se zapraši jer smo držali otvoreno povremeno zbog daljinski. (Forum, 2. VIII. 2007)

U množini nema potvrda.

Katkad se ponaša kao da joj je gramatički morf -Ø u Nsg.:

Usto, jednom sam pretvarao neku pjesmu iz **audio-a** u mp3 format i ispalo je da je pri standardnom 128 kbps, 44 kHz teška točno 666 kb. (Forum, 26. VI. 2005)

Riječ **audio** u rječnicima i u Barić *et al.* (1999) nije pribilježena, a HJP i VRH ju navode samo kao prvi dio složenice. Klaić (1987) ju navodi u značenju 'čujni dio televizijskog programa'.

Auto 'automobil'

Riječ **auto** u našem je korpusu (133 primjera od 1939. do 2017.) u jednini najčešće muškoga roda, no uočava se da će u pojedinim hrvatskim regijama češće biti srednjega roda.

U televizijskim je titlovima i na nacionalnim portalima u jednini vidljiva prevlast muškoga roda:

Voziš kicoški **auto**? (RED 2)

Također kaže da joj je najdraža stvar u životu njezin crveni **auto** s bijelim prugama sa strane i da trenutno nema dečka. (Supermen, 17. VII. 2012)

Drage djevojke, ako vas dosad nije bilo briga koji **auto** vozi vaš dečko, možda bi vas odsad moglo početi zanimati. (Cosmopolitan, 7. VI. 2013)

Ipak, iznimke nisu posve rijetka pojava:

A i ti su muški čudni. Kad žena vozi auto, kažu, pusti budalu, žensko je, a kad kupuješ **auto** koje je vozila žena, kažu, to je **auto** super, vozila ga žena. (Nacional, 20. XI. 2002)

Sigurnije je **auto** koje ide 190 nego ono koje ide 70. (24sata, 30. VIII. 2007)

Rekao sam da sam auto ja kupio, da sam ga ja poklonio i što je bilo treće? Rekao sam, bože moj, da to nije moje **auto**, što, što nije jasno? (NB Youtube, 1. VI. 2015)

U razgovornom će diskursu i na regionalnim portalima, što je jedno s drugim u tijesnoj vezi, postojati varijacije. Južniji će portali (primjerice splitski, makarski i dubrovački), po svoj prilici, u većini slučajeva imati riječ **auto** u srednjem rodu:

Dok je sluzija u crkvi sv. roka minja je svake 2 godine novo **auto** od kud njemu pare za to, ne samo za to nego i za sve ostalo, lupez nista drugo (komentar, SD)

Smiješan neki gospodin Jozo Markić sad kaže da Vodovodu tribaju tri inženjera, sad kad je na račun firme kupio dva stana u Zagrebu i novo **auto**. (komentar, Makarska kronika, 12. VIII. 2011)

Ostala sam sama, priklještena u **autu** koje tone na dno. (DuList)

Stranac kupi novo **auto** jer mu je „starome“ istekla garancija od 3 godine. (Dnevna doza prosječnog Dalmatinca, 13. XII. 2016)

Sjeverni će ju portali (prije svega slavonski, varaždinski, zabočki, istarski) imati u muškome rodu.

E pa gospodo seljaci, tko meni daje poticaj što se svako jutro dižem rano i odlazim na posao, tko će meni vratiti kapitalna ulaganja za moj **auto** od 8000 Eura, a kamoli traktor od 50000 Eura. (komentar, SBPlus)

Kada su mu se uoči početka školske godine pridružili supruga i djeca, Jarčevići su već imali iznajmljeni stan, svoj **auto**, uhodan posao i još neke dodatne olakšice. (GS, 4. XII. 2012)

Velika kuća, novi **auto** ili prestižan posao trenutačno će vas usrećiti, no s vremenom će sreća popustiti jer ćete se prilagoditi promjenama. (Super Radio Čazma, 12. VIII. 2012)

Zahtjev je bio da **auto** bude lagan, jednostavan i prije svega jeftin. (VG Danas, 15. VI. 2013)

To je kao da neki automehaničar u nedogled slaže i rastavlja jedan te isti **auto** čisto jer mu je to zabavno i interesantno. (Zpress Zabok)

Prije nekoliko dana smo zaustavili radove jer su nam cestu od šest metara, kojom su dva vozila mogla sasvim komotno proći, rubnicima za pločnik suzili tako da sad može proći samo jedan **auto**, rekao je Savić. (Glas Istre, 8. VI. 2013)

Međutim neki će se put situacija obrnuti – sjever će pribjeći srednjemu, a jug muškome rodu, što znači da se može govoriti samo o najčešćem, ali ne i o beziznimnom:

Ovisno o budžetu, u bilo koji **auto** možete tražiti da vam stave motor iz stare Toyote ili moćni BMW-ov V12. (Zadar Danas, 7. IV. 2013)

Počinitelj je provalio u **auto** koje se nalazilo na dvorištu, te ispremetao stvari ali nije ništa otuđio. (eMeđimurje)

Katkad će se pojaviti kolebanje između srednjega i muškoga roda (*ženino auto ~ vaki /auto/*).

Ženino **auto**! Honda Accord 2,2 i DTEC, vaki ni Trump nema! (Njuškalo, 31. I. 2017)

Riječ **auto** u množini je uglavnom muškoga roda, no postojat će varijacije među registrima i hrvatskim predjelima.

U beletrističkim je tekstovima, pa i u televizijskim titlovima, riječ **auto** u pluralu pronađena najčešće u muškome rodu, i to u predlošcima nastalima u široku vremenskome rasponu.

Zveče tramvajski signali, tutuču **auti**, titraju svjetla po kejevima (Krlježa 1939: 216)

Pokuša li se izraziti zvukovnim pojmovima jezičkog medija, ta dinamika izgleda ovako: “Cvile tramvaji, ljutito zvone tramvajci, pućpuriču motocikli, štekću, revu, trumbetaju ‘machine’ (**auti**), drmusaju autobusi, dozivaju se, pozdravljaju, psuju i viču šoferi. (Kušan 2003 [1941]: 297)

Kad je rikanje lavova postalo već prejako, ekspedicija je ustavila **aute**, izašla iz njih i svi se stali šuljati sve dublje u šumu. (Majer 1963: 218)

– Nije pošteno – govori uz čašicu svojoj pograničnoj a vazda istoj Dektivi – nije ni pošteno, ni dostojno, ni pravedno da ti imaš sve sprave i otprave, i **aute** i brzjave, a ja samo trnje i tabane! (Raos 2005 [1984]: 527)

Na vrućini i oni podivljaju. Psi i **auti**... Ljudi... – nasmije se. (Simić 2000)

Auti su se vukli zelenim valom jer su se u promet već uključili i oni kojima posao ranije završava. (Tribuson 2004: 248)

Pronašao sam nekoliko mjesta gdje su istovarili **aute**. (Brzi i žestoki 5)

Dečki s kojima sam odrasla bili su zaljubljeni u **aute**. (Zgodna žena)

Katkad u beletristici ipak može biti i srednjega roda:

Auto se tresu pod upaljenim motorom, a iz njih biju prigušeni poklici. (Kušan 1954: 139)

Nacionalni će portal u glavnini slučajeva u pluralu imati muški rod – naš korpus nije pribilježio drukčijega primjera:

Za »nebeske staklenike« nisu krivi samo **auti**, ni zrakoplovi nisu nevini. (Vjesnik, 2000)

Auti koje prevozimo su kasko osigurani te ćemo sukladno tome svu nastalu štetu nadoknaditi – rekao nam je voditelj pauk službe Zagrebparkinga Marijan Tomašić. (24sata, 24. IV. 2009)

Koje **aute** voze najveći preljubnici? (Cosmopolitan, 7. VI. 2013)

Razgovorni će i regionalni tekstovi pokazati određene pravilnosti – južniji će krajevi češće imati riječ **auto** srednjega roda, a sjeverniji muškoga:

Ja sa svojih 28 g. radim ko konj, imam više od 10 tisuća plaću, a oko mene prijatelji koji kukaju kako ne rade, a uredno se ide svaki dan na kavu, starci plaćaju i izlaske u maraskina, **auta** i druge pizd... (komentar, 057info Zadar, 9. III. 2011)

A to da neće dignuti skupa **auta** je živa istina, jer kad me nedavno jedno auto zagrabilo, gospoda iz Pauk službe nisu htjeli doći jer su mislili da me zagrabilo BMW!!! (komentar, Dalmacija News, 2. VII. 2016)

Splićani voze svakakva **auta**... (Dnevna doza prosječnog Dalmatinca, 18. X. 2016)

Svi ljube svoju zemlju, kleknu, na sve strane su pozabijali te svoje zastave, na **auta**, na... na ... na sve živo. (SD, 24. VIII. 2004)

Danas svi žele pjevati, svi žele biti na naslovnica i voziti dobra **auta**, misliš li da je to pogrešno početno razmišljanje za nekoga tko se želi baviti pjevanjem? (S4S Portal Split, 18. XII. 2011)

Zaposlili su se u jednoj benkovačkoj tvornici, a Elvis je digao kredit kojeg je trošio za svoje potrebe – prostitutke, **auta**, motore, ali i oružje. (Zadarski list, 24. XI. 2008)

Vozači putničkih autobusa, pak, žale se da su dostavna i osobna **auta** zauzela njihova parkirna mjesta za iskrcaj putnika na Pločama. (DubrovnikNet, 22. VI. 2013)

Ovi **auti** koje imamo katastrofalni su i dotrajali. (VG Danas, 9. VI. 2010)

Međutim naš je korpus i u pluralu namaknuo pokoju iznimku:

Zvuk sirene već se satima ne stišava, policijski **auti** idu u svim smjerevima grada prateći bilo koji mogući trag. (SD, 16. IV. 2013)

Sve u svemu, srednji će rod i u jednini i u množini prevladavati u južnim govorima – na regionalnim portalima i u razgovornome diskursu. U drugim će tipovima tekstova biti samo sporadična pojava, dok će primat imati muški rod imenice **auto**.

Riječ **auto** nije u rječnicima zadobila nikakvu napomenu o srednjem rodu. Sustavno je opisivana, uz odrednicu razgovornoga stila, kao imenica muškoga roda (od AdoK-a preko četiriju izdanja Anićeva rječnika i RHJ-a do VRH-a). Nizu se priključuju i Klaić (1987), HJP i Barić *et al.* (1999). Uzgred, nije posve točno da ju nitko nije opisivao kao imenicu srednjega roda. Primjerice Radovan Vidović (1983), splitski jezikoslovac, veli da može biti i muškoga i srednjega roda, što ide uprilog našoj tezi o regionalnoj obojenosti problema.

Avokado ‘tropska biljka iz porodice lovora’; ‘jestivi plod te biljke’

Riječ **avokado** u našem je korpusu (46 primjera od 2002. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda (37 potvrda), u bilo kojemu registru:

Avokado je poznat kao afrodizijak zbog toga što podsjeća na muški spolni organ dok visi s grana, a i njegov je okus poseban. (Tportal, 14. II. 2012)

A tu je, za naše podneblje i ne baš specifičan, **avokado** kojeg su Asteci nazivali "testisi" jer su s grana visjeli u paru i podsjećali na taj dio muškog spolnog organa. (Zdrav Život, 10. XII. 2014)

Avokado je bogat esencijalnim masnim kiselinama i biotinom, koji pomažu poboljšati strukturu kože. (eZadar, 22. VI. 2010)

Za dobar **avokado** morat ćete se uputiti u San Diego, a to možete učiniti tijekom cijele godine. (057info Zadar, 14. III. 2013)

Naravno budale **avokado** je na kraju bio bačen, jer ga nismo nikad jeli. (Dnevnik Blog, 11. IX. 2009)

Uvijek sam vjerovala da se više može pomoći koži prehranom pa sam nastojala pojest koji **avokado** saku bajama i tako za vitamin e uz puno vode... (Forum, 7. XI. 2008)

Ne bih baš htjela jesti neki nezreo **avokado**, zato sam ga do sada izbjegavala kupovati... (komentar, Femina, 18. VI. 2010)

U množini je češće srednjega roda (5 potvrda), naročito u razgovornome registru (3 potvrde):

Napomena: Ovisno o tome koliko su zrela **avokada**, možda ćete morati dodati okus slatkoće i dodati malo više Himalajske soli. (Sirova Hrana)

Kada su gostovali u San Antoniu navijači su bacali **avokada** na parket, igrače su gađali guacamole salatam, dok su Brownu prolili pivo po glavi. (Danče, 26. II. 2009)

Zatim **avokada**, kukuruz, luk, rajčice, krumpiri i oni su umjetni. (Dnevnik Blog, 7. X. 2009)

Korištenjem mjerila grama UH (tablice) mogle bi se pronaći druge kombinacije od ukupno manje od 20 g UH. U tom bi slučaju jeli koštunjavo voće, sjemenke, masline, **avokada**, sireve, vrhnje i kiselo vrhnje, sok od limuna. (Forum)

Da se nadovežem na prethodni post nikada nisam probala manog, a ni **avokada** i papaju vrijeme je, a onda isprobavam ove predivne friands. (komentar, Da mi je nešto slatko, 24. III. 2009)

Gdje kad će u pluralu biti muškoga roda (4 potvrde), redovito na nacionalnim portalima:

Grad je opet pun pčela, onih malih afričkih, ubojitih, koje su počele pikati ljude i svi su se počeli pretvarati u ogromne **avokade** koji plešu po ulici sambu. (StudentNet, 26. IX. 2005)

Ukratko: Bruxelles više neće propisivati oblik i dimenzije za šparoge, tikvice, patlidžane, artičoke, **avokade**, mahune, grašak, razne vrste zelja, gljive, češnjak, luk, celer, špinat, marelice, trešnje, šljive, dinje, orahe i lješnjake. (Internet Monitor, 1. VII. 2009)

Radite li na zdravlju kože u vašoj se kući mora naći i **avokado**. Osim što su ukusni i zdravi su – bogati su mono-nezasićenim kiselinama i vitaminom E, čija je važnost u održavanju kože mladom dobro poznata. (Žena, 29. VII. 2009)

Ulje se dobiva istiskivanjem ploda **avokada** koji su zapravo oštećeni i nisu za konzumiranje kao namirnica. (Larimar)

Riječ **avokado** u svim se rječnicima opisuje kao imenica isključivo muškoga roda (Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH). Tako ju opisuje i HJP, a navodi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) ju nemaju.

Banjo v. bendžo

Belkanto (belcanto) ‘u solističkoj vokalnoj glazbi, način interpretacije s težištem na isticanju ljepote i gipkosti glasa’

Riječ **belkanto** u našem je korpusu (47 primjera od 2000. do 2016.) u jedini uvijek muškoga roda (46 potvrda), u kojemu god registru:

Svoje dosadašnje uspjehe Lana Kos postigla je poglavito u talijanskom **belkantu** za koji je njezin glas velika opsega i volumena, ujednačen u svim položajima, lakih i sigurnih visina, zanosne boje, lakih prijelaza, razvijene tehnike koloratura, bogatog raspona dinamike upravo idealan. (Klasika, 21. V. 2012)

Bio je to **bel canto**, vrlo romantičan, melodičan, s riječima koje su bile vrlo slatkaste. (VL, 13. VII. 2016)

Lipik 'glazbene korijene' vuče iz vremena kada je bio čuveno europsko lječilište prepoznatljivo po svom perivoju, Mramornim i kamenim kupkama, te Wandelbahnu i Kursalonu u čijim su se koncertnim i plesnim dvoranama mogli čuti i talijanski **belkanto** i vojna glazba i ciganske violine. (Požeška kronika, 26. II. 2013)

Dirigent Ivo Lipanović kazao je kako Trubadur, kao i sva Verdijeva djela, slavi **bel canto** kojeg splitska publika obožava. (R-1 Rijeka)

Tu su se bistrile najfriškije novitadi u mistu, komentirale svjetske političke i gospodarske prilike, zagledavale cure, namigivalo dečkima, brusio bodulski **belcanto**, redale partije briškule i trešete, onako uzgred bacilo na muru i šijašete... (Zadarski list, 21. I. 2013)

Htjela sam otvoriti studio solo pjevanja, koji bi bio internacionalnog karaktera, i gdje bi mladi pjevači dolazili na nekakve tehničke vježbe **belkanta** koji jedina ja posjedujem na ovom tlu. (SD, 10. VI. 2002)

A tatica za to vrijeme ždere po restoranima, završi gospođa svoj **belcanto** i izgubi se u tami spavaće sobe. (Morsko prase)

Naravno, osvijestila sam se već sljedećega trenutka i uvidjela apsurd unutar svoje želje – njegov **belkanto**, koliko god dirljiv i uhvatljiv ipak leži u nekoj drugoj refleksiji, nekoj ne-mojoj misli, igri prioriteta, hijerarhiji privrženosti... (Dnevnik Blog, 25. V. 2010)

Vanjski dizajn je malo razigraniji nego kod Golfa (ali se ipak vidi da ga njemci rade), unutrašnji je nikakav usporod Alfe, zvuk bljak (pogotovo kad ste culi talijanski **belcanto**, recimo 156 icu 2.5 24 V), jedino tehnika nije losa, ako se uzme u obzir da Seat vec danas nudi jake motore u kombinaciji sa pogonom 4 x4 (sto ce uskoro i Alfa). (Forum)

U množini je iznađena samo jedna potvrda, i to srednjega roda:

Primjerice, ustrajavao je na cjelovitim opernim izvedbama, što je ponekad rezultiralo peto – ili šestosatnim predstavama, a zabranio je solističke interpolacije u djelima, **belcanta** što je vidljivo naljutilo pjevače. (Vijenac, 14. IV. 2005)

Riječ **belkanto** u rječnicima je opisana kao imenica muškoga roda (AdoK, Anić 1998, RHJ, Anić 2003), a tako ju određuje i HJP. VRH tomu pridodaje i da je nesklonjiva, što se ne bi moglo reći na temelju našega korpusa (v. prethodne primjere). Barić *et al.* (1999) ne dotiču se rodnihi problema ove imenice. Donosi ju i Klaić (1987).

Bendžo (banjo) ‘žičano glazbalo sjevernoameričkih crnaca s četiri ili pet žica’

Riječ **bendžo** u našem je korpusu (31 primjer od 2001. do 2014.) u jednini beziznimno muškoga roda, u različitim registrima (20 potvrda):

Znam da bi mene najviše razveselilo kad bi Tomson uzeo svoj **bendžo** i svoje domoljublje i vratio se u Pripizdine, na planini Vukojebini. (Kolumne, 17. I. 2003)

Nadalje, kroz alkoholne su pare čak i pjevušili te pokušali nešto skladati na gitari i **bendžu** koji im se u pubu našao pri ruci. (Tportal, 1. VII. 2009)

Njeguju stil sastavljen od zabavne mješavine countryja, hard rocka, bluegrassa i bluesa obogaćen zvukom **bendža** koji je u prvom planu u većini skladbi. (Glas Istre, 21. IX. 2009)

Uz spomenute instrumente na albumu se čuju akustična gitara, električni **banjo**, klarinet i električna gitara u Tracynoj izvedbi, te ukulele, mando-gitara, tamburine i sva sila drugih instrumenata koji su svojim zvukom i bojom oplemenili ove pjesme. (R-1 Rijeka, 11. VIII. 2008)

Veći dio svake godine provodi na ispaši u pripizdini negdje u dalmatinskoj zagori. Samo Đuro Grm mladi i njegov **bendžo**. (Dnevnik Blog, 17. IV. 2007)

Gle, ja sam prvi **banjo** videl u Muzičkoj nakladi (dok je još postojala ta firma) u Teslinoj prije 20 godina i tam sam slinil na izlogu. (Forum, 10. IX. 2008)

U množini se pojavljuju samo dva primjera – jedan muškoga roda s *a*-sklonidbom s nultim morfolom (s nacionalnoga portala), a drugi srednjega roda (iz razgovornoga registra):

Za mandoline, kao i mnoge druge žičane instrumente kao što su: tambure, **bendžoi**, buzuki, ili resonator gitare žičnjak je sastavna komponenta izrađena od metala i pričvršćena na kraju tijela. (Wikipedia, 23. X. 2014)

Buraz mi je, recimo to tako, entuzijast irske tradicionalne glazbe i nekoliko je puta bio u Irskoj i tamo je sasvim normalno da postoji neki dan u tjednu kad muzičari dofuraju u određeni pub svoje violine, frulice, gitare, **bendža**, bodhrane itd. i sviraju zajedno razne jigove i reelove (irske plesove/instrumentale). (Tambura Forum, 28. X. 2008)

Sporadično će se pojavljivati *a*-sklonidba imenica kojima je gramatički morf -Ø u Nsg., u singularu i u pluralu (9 potvrda). Sve su potvrđnice mahom ekscerptirane s nacionalnih portala:

16 Horsepower je četveročlana grupa čija glazba bi se mogla opisati kao spoj countryja i alternativnog rocka ili još bolje i točnije kao Nick Cave sa **banjoima** i naglašenim gitarama. (Glazba Monitor, 2001)

Sa njim će svirati još jedan virtuoz iz Amerike – Béla Fleck rođen je 1958. u New York City-u, i najviše poznat po sviranju **banjo-a**. (StudentNet, 30. X. 2007)

Svi instrumenti, od uobičajenih gitara, bubnjeva i klavira do **bendoa**, truba i sličnih, usklađeni su u jednu cjelinu koja ne pada kvalitetom ni u jednom trenutku albuma. (Muzika, 12. V. 2008)

U dva navrata Edwards je ostao sam na stageu; prvi puta kada je na **banjou** izveo obradu Boba Dylana "As I Went Out One Morning", a drugi puta na samom kraju koncerta, također uz banjo i "Whistling Girl". (Muzika, 25. XI. 2009)

Kad god čujem Maylene The Sons of Disaster odmah mi misli pobjegnu na film "Deliverance", sviranje **banjoa** i maltretiranje bijelih turista koje lokalni zaostali i bezubi grmalji koji smrde na pišalinu tjeraju na analni seks i skvičanje kao svinje. (Gorila, 12. I. 2010)

Riječ **bendžo** u rječnicima se pojavljuje od AdoK-a koji ju određuje kao imenicu muškoga roda. Izdanja Anićeva rječnika te RHJ izostavljaju je te se ponovno pojavljuje tek u VRH-u gdje je opisana kao imenica muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. HJP ju određuje kao imenicu muškoga roda u jednini, a muškoga i običnije (!) srednjega roda u množini. Barić *et al.* (1999) vele da je u jednini muškoga, a u množini muškoga i srednjega roda. Ima ju i Klaić (1987).

Bijenale 'priredba (međunarodni festival, likovna izložba i sl.) koja se održava svake druge godine'

Riječ **bijenale** u našem je korpusu (280 primjera od 2000. do 2017.) u jednini češće muškoga roda (166 potvrda), u svim registrima:

Najpolitičkiji **bijenale** od pada Berlinskog zida – kako piše britanski The Guardian – obilježile su brojne reakcije kako medija tako i građanstva. (Društvo arhitekata Zagreba, 20. XI. 2009)

ISTANBULSKI **BIJENALE** JE ODRŽAN, kažu, u jeku ekonomske krize i zato su postavile pitanje Od čega čovjek živi?, što je bila i tema cijele izložbe. (Nacional, 12. IV. 2011)

VENECIJANSKI **BIJENALE** DAJE POČAST MLADENU STILINOVIĆU: On je jedini naš umjetnik kojeg je na Bijenale dva puta pozvao glavni kustos (JL, 14. II. 2017)

Virovitički fotograf Oliver Bešić s fotografijom Hommage a Federico Fellini, sudjelovat će na 24. FIAP **bijenalu** fotografije u boji 2012 koji će se održati u Turskoj. (Virovitičko-podravsko županija, 3. V. 2012)

Za vrijeme boravka voditelja Filmsko-kreativnog studija Vanima, Hrvoja Selecka i Sandre Malenice, u Ujedinjenim Arapskim Emiratima na Internacionalnom filmskom festivalu Dubaiju ostvarena je značajna suradnja između Vanime i Internacionalnog **bijenala** dječje umjetnosti, koji se već treći put održava u Sharjahu (Sharjah je, kao i Dubai, jedan od sedam emirata). (eVaraždin, 28. XII. 2012)

Prvi **bijenale** suvremene umjetnosti u Mardinu predstavlja inicijativu kojom se turskim regijama želi približiti internacionalna produkcija suvremene umjetnosti. (Kulturistra, 3. X. 2010)

Zato ovaj **bijenale** arhitekture, kao ni jedan do sada, podsjeća na onaj likovni s kojim se u dvogodišnjem ritmu smjenjuje, da bi se ove godine s njim gotovo stopio. (Zadarski list, 7. X. 2008)

Znajući za poslovično loše odnose suvremenih umjetnika i Svete Stolicе, ne treba sumnjati da će vatikanski paviljon biti među najposjećenijima od 1. lipnja pa sve do 24. studenoga ove godine, koliko traje Venecijanski **bijenale**. (SD, 24. V. 2013)

Kad mogu Karleuša i Rozga vrtjet stražnjicama pred sedam tisuća razgaljenih i bezbrižnih, i u tom strašnom času mlatiti šuške, kao i neki u ratno doba, zašto ne bi mogao i tradicionalni i blistavi muzički **bijenale** izvesti u svom okviru (posljednji dan) komičnu operu u hramu hrvatske kulture? (Večernji Blog, 17. IV. 2011)

Majke mi, da se mene pita, ja bih ga poslao na Venecijanski **bijenale**. (IMOart Forum, 1. VIII. 2010)

Pa ljudi moji, koji je to **BIJENALE**, odasvud glazba i glazbe a niotkuda se ne čuje ni jednog uhu dragog tona. (komentar, VL, 29. IX. 2009)

Ingeniozna ploveca hrdjava kremsnita za venecijanski **bijenale** koja se "rastopila" na pola puta do prezentacije je djelo ni mane ni vise nego 14 nasih genijalaca. (komentar, Pollitika, 21. X. 2011)

Ipak, pojavljuje se i srednji rod (68 potvrda), a uočeno je da nema portala gdje se ne bi pojavio barem jedanput, čak i u onih koji redovito posežu za muškim rodom u jednini.

Međunarodno **bijenale** uredske opreme u Milanu, prije poznato kao EIMU, promijenilo je ove godine ime u SalloneUfficina. (Društvo arhitekata Zagreba, 19. IV. 2008)

U Klovićevim dvorima 3. lipnja otvoreno je Drugo hrvatsko **bijenale** ilustracije. (Nacional, 9. VI. 2008)

Selektori prvog Bijenala, gospoda Dimitrijević i Ćuković odradili su odličan posao, a ja se iskreno nadam da će **bijenale**, koje ćemo otvoriti 26. travnja 2013. biti i bolje od prethodnog. (VL, 24. IV. 2012)

United Designs je međunarodno **bijenale** grafičkog dizajna a ove će se godine održati od 29. 6.–20. 7. u središnjoj galeriji CSUN-a. (Čazma)

Ravnateljica MSUI-a Gorka Ostojić Cvajner obratila se prisutnima govoreći o velikoj uloženoj strasti ne bi li se održalo međunarodno **bijenale** vizualnih umjetnosti. (Kulturistra, 15. IX. 2010)

Osim brojnih nastupa u Tajlandu, Vasan je sudjelovao u mnogim izložbama u inozemstvu, uključujući Venecijansko **bijenale** (Italija, 2003.). (057info Zadar, 21. VI. 2013)

Bijenale mladih Mediterana Mediterranea – 16, koje je otvoreno u Anconi , okupilo je više od dvije stotine umjetnika. (SD, 11. VI. 2013)

E sad, došlo doba da se ljubav proba pa su Politti i Kontova krenuli spremati drugo praško **bienale**. (Dnevnik Blog, 15. VI. 2005)

To je onaj kompleks, gdje bilo je **bienale** keramike nekad. (komentar, Pollitika, 7. VI. 2013)

Unutar istoga se članka znaju naći varijacije:

Kako bi za dvije godine **Bijenale** bio još kvalitetniji surađivat će s kulturnim institucijama Rijeke i Pule. (Radio Labin, 26. IX. 2016)

"Ovo **Bijenale** ustoličilo nas je na kulturnoj karti Hrvatske, a mi želimo da se ustoličimo i na kulturnoj karti svijeta", kazao je Zahtila, najavljujući kako su već počele pripreme i za 2. Bijenale industrijske umjetnosti 2018. godine. (Radio Labin, 26. IX. 2016)

O kolebljivosti između dvaju rodova u jednini govore dva pronađena primjera. U obama se pridjevske riječi uz imenicu pojavljuju jedanput u muškome rodu, drugiput u srednjemu.

Ovogodišnje bijenale **održao** se [...].

Bijenale, **koji** se održava [...], **osnovano** je [...], a s vremenom je **prerastao** u [...].

Ili, cjelovitim primjerima rečeno:

Ovogodišnje **bijenale** održao se u dva europska grada pod okvirnom temom 'Simbioza'. (Culturenet, 1. XII. 2011)

Bijenale, koji se održava u organizaciji Kulturnog centra Pančeva osnovano je 1981. kao izložba jugoslovenske skulpture, a s vremenom je prerastao u međunarodnu manifestaciju čiji se program realizira kroz tri posebna segmenta, vizualni, kazališni i filmski. (Culturenet, 29. VIII. 2012)

U množini prevladava srednji rod (14 potvrda), većinom zastupljen na nacionalnim portalima (11 potvrda):

Na moje buduće umjetničko formiranje utjecala su prva zagrebačka **bijenala** suvremene muzike (1961, 63, 65), donijevši mi spoznaju o rastvaranju i metamorfozama tradicionalnih formi i tekstura. (Vijenac, 25. VII. 2002)

Posljednjih desetak godina sve velike arhitektonske manifestacije i arhitektonska **bijenala** od Rotterdama, preko Venecije ukazivala su na globalnu krizu arhitekture i grada. (Društvo arhitekata Zagreba, 28. IX. 2008)

Današnja **bijenala** i slične umjetničke strukture daju prednost 'suvremenoj umjetnosti' nad 'lijepim umjetnostima', a razlozi koji se za to navode većini ljudi su neuvjerljivi. (Culturenet, 14. IX. 2011)

Murtić je prvu izložbu imao u Zagrebu 1935. i potom još oko 150 samostalnih izložbi, te je sudjelovao na oko 300 skupnih, među kojima su gotovo sve najznačajnije svjetske izložbe: **bijenala** u Sao Paolu i Veneciji, Documenta u Kasselu. (Velika Pisanica)

Pusta **bienalla** i izložbe a malo malo tko ide na poklonstvo u muzeje sa starim majstorima. (Forum, 21. II. 2007)

Jedan je od uočenih primjera dokaz da se ova imenica zna ponašati kao *heterogen*, odnosno kao raznorod(ov)na imenica (o heterogenima v. Marković 2013), jer je u jednini muškoga, a u množini srednjega roda (*Torinski bijenale*, **bijenala** u Tirani):

Velike likovne fešte kao Documenta 11, Manifesta 4, Torinski bijenale, **bijenala** u Tirani i Sao Paolu afirmirale su umjetnička istraživanja i promovirale umjetnika kao antropologa svakodnevice. (SD, 29. XII. 2002)

Muški rod u pluralu neće znatno zaostajati (9 potvrda), nanovo uglavnom na nacionalnim portalima (7 potvrda):

Iduće će godine biti velika gužva, održat će se gotovo svi bijenali i **trijenali** plakata u svijetu: Varšava, Brno, Češka, Japan i drugi. (Nacional)

Trebotić se, između ostalog, u Beču predstavio sredozemnim tragovima i otiscima, iskopinama i dijelom ciklusa Trag modrobradog nadahnuta glazbenom produkcijom na jednom od prošlih zagrebačkih muzičkih **bijenala** za koje je napravio scenografiju, što je poslije pretočen u grafičko-pjesničku mapu. (Vijenac, 29. IV. 2004)

Nakon nekoliko **Bijenala** koji su se odvijali pod znakom suvremenosti, orijentirat ćemo se na povijest, na arhitektonske elemente bez kojih ne bismo mogli zamisliti niti jedno zdanje u svim razdobljima svjetske povijesti, izjavio je Rem Koolhaas. (Buro)

Organizatori festivala su MMSU, udruga EKOS Susak i **Bijenali** mladih umjetnika Europe i Mediterana. (Dnevnik Blog)

Jedino što me doista šokiralo na sajmu provokacije i šokantnog bio je plakat na ulazu – "Bojkotirajte Knjižakove **bijenale**" – i pano kod recepcije posvećen Knjižakovom liku i djelu. (Dnevnik Blog, 15. VI. 2005)

U jednome se primjeru očituje rodno kolebanje između muškoga i srednjega roda – *Bijenala koji [...] nisu u potpunosti ispunila očekivanja [...]*.

Nakon dosadašnjih **Bijenala** koji možda nisu u potpunosti ispunila očekivanja sve zanima što očekivati od ovoga. (Društvo arhitekata Zagreba, 11. V. 2012)

Počesto se može naići i na sklonidbu s nultim morfom:

NESLAVNO čudo arhitekture, ploveći paviljon koji je Hrvatsku trebao predstavljati na **Bijenaleu** arhitekture u Veneciji, a koji se raspao na putu prema tamo, vratio se u Kraljevicu. (Advance, 2. IX. 2010)

Jelinek je svestrani multidisciplinarni umjetnik s bečkom adresom, dobitnik više međunarodnih nagrada, između ostalog i Zlatnog lava za najbolji performans na Venecijanskom **bijenaleu** 2007. godine. (Glas Istre, 22. VIII. 2012)

Nakon što je u Puli predstavila žanrovski potpuno drugačiji film "7 sex7" već etablirana i višestruko nagrađivana redateljica Irena Škorić u Paklenici će predstaviti svoj film Proces, film o Berislavu Šipušu, ravnatelju zagrebačkog **bijenalea**. (Zadarski list, 30. VII. 2011)

Jedan od izlagačkih prostora ovogodišnjeg Berlinskog **bijenalea** jest i prizemni dio Neue Nationalgalerie. (Dnevnik Blog, 28. IV. 2008)

Mislite li da sam fulo faks i trebo upisat likovnu akademiju? Ima li ikakve šanse da se u skorijoj budućnosti moji radovi pojave na Venecijanskom **bijenaleu**, ili možda na kakvoj izložbici u Pradu??? (Forum)

Riječ **bijenale** u rječnicima se opisuje kao imenica muškoga roda (AdoK, RHJ, VRH). Tako ima i HJP. U izdanjima Anićeva rječnika uopće se ne pojavljuje kao rječnička natuknica, a Barić *et al.* (1999) vele da je u obama gramatičkim brojevima muškoga roda, mada rijetko u množini može biti i srednjega roda (kao i ostale posuđenice s dočetnim -e u Nsg). Ima ju i Klaić (1987).

Bingo ‘tombola’; ‘pun pogodak, prava stvar’

Riječ **bingo** u našem je korpusu (46 primjera od 1990. do 2013.) u jednini gotovo uvijek muškoga roda (37 potvrđnica):

Gazda Mamić u Dubaiju čeka zimski **bingo** (JL, 26. XII. 2009)

Parkiranje na besplatnome mjestu pravi je **bingo**, a zbog parkiranja, nedavno su kod dvorane Zrinjevac prolaznici odgledali cijelu predstavu. (GS, 2004)

A u trenucima, kada se, kao u vremenima velike krize, kupuju ekonomski isplative stvari koje će trajati više od jedne sezone, mantil je modni i financijski **bingo**, naravno sa stilom. (Glas Istre, 7. IV. 2013)

U politici vam je spektar mogućnosti prilično širok, ali pravi je "**bingo**" saborska fotelja. (SD, 4. VI. 2003)

Dragi moj pater Luka, upoznali smo se mi, bila sam na vašoj misi, ja molim za vas, jedna sam od onih koji nemaju novaca, nisam lijenčina, vjerujte mi, nemam force kao prije, tragovi života su ipak tu, a sada idem vani, uzet ću jedan **Bingo** ili loto, zamolit ću Boga da dobijem, da li je grijeh? (Dnevnik Blog, 5. V. 2010)

Takva tulava bez svoga ja i nisi baš neki **bingo** niti privlačna niti dečku niti nekom drugom potencijalnom kandidatu... (Forum, 30. IX. 2010)

Ujutro se rano dižemo, kuhamo ručak, širimo robu iz perilice, spremamo suđe, pripremamo doručak za djecu, užinu za školu, budimo djecu i spremamo ih za vrtić i školu, u međuvremenu ako uhvatimo za sebe 15 min za spremati se za posao dobili smo pravi **bingo**... (komentar, Zdrava Krava, 6. X. 2011)

Gdješto se pojavljuje srednji rod – na sjevernjačkim regionalnim portalima te u razgovornome diskursu (ukupno 6 primjera):

To se, međutim, ne može reći i za osmerac (Vujević, Dragičević, Marić, Martinov, Mrduljaš, Begović, Ražov, Milin i korm. Petriško) i dvojac na pariće (Kušurin, Vekić), za koje bi "**bingo**" bilo finale. (GS, 2005)

1 minuta sunčanja samo 2 kn 1 minuta dodatno gratis **bingo** za lice (Aktualno SZ Hrvatska)

Uplatom od 100 kn možete se sunčati 60 minuta i 10 minuta dodatno **bingo** za lice. (Aktualno SZ Hrvatska)

U to smo ime neki dan zaigrali i **Bingo**, ali nije nam se osmjehnulo doli prodavačice u kiosku dok je pružala listić misleći si vi ste još jedni koji uz sve ostale još plaćate i porez na bedake. (Mama Blog, 29. IV. 2011)

Tek kad sam pročitala tvoj odgovor, bilo mi je: **Bingo**. Pa to je tako jednostavno. (komentar, SD, 29. XI. 2009)

Pa moglo bi to bit i **bingo** neka se stručnjaci ferarria konzultiraju sa ekipom koja je u minardiu radila na tome. (komentar, GP1, 21. I. 2013)

U jednome se forumskom primjeru ponaša kao imenica za živo:

Joooooooooj Bože daj mi da pogodin **BINGA** da nemoran kopati po go.... (Forum, 16. IX. 2010)

U drugome se primjeru ponaša kao imenica *a*-sklonidbe što u Nsg. ima gramatički morf -Ø:

Nek nas sreća prati, možda dobijemo na **Bingo-u**. (Forum, 6. II. 2008)

U množini je pronađen samo jedan primjer, srednjega roda, u okviru zakona, ako već nije riječ o tipfeleru:

Igrama na sreću, prema ovom zakonu, smatraju se loto, sportska prognoz, veldo, **binga**, lutrija, tombola, kladenje, igre na stolovima i druge igre u kojima se sudionicima pruža mogućnost stjecanja dobitaka u novcu, stvarima ili pravima, pri čemu krajnji ishod igre ne ovisi od znanja ili umještosti sudionika u igri, već od slučaja ili nekog drugog neizvjesnog događaja. (NN, 1990)

Riječ **bingo** suvremeni su rječnici hrvatskoga izostavili (primjerice Anić 1998, RHJ, Anić 2003). Ima ju tek najnoviji VRH, i to kao imenicu jedino muškoga roda. HJP također tvrdi da je muškoga roda. Ne spominju je u savjetima Barić *et al.* (1999), a nema ju ni Klaić (1987).

Bolero ‘španjolski i kubanski narodni ples’; ‘kratak ženski kaputić’

Riječ **bolero** u našem je korpusu (47 primjera od 2001. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda, bilo da je riječ o znanstvenoj (stručnoj) literaturi, nacionalnim i regionalnim portalima ili o razgovornome stilu. Također, neće biti razlika u rodu s obzirom na značenje riječi, jednako će se vladati u značenju ‘komada odjeće’ i u značenju ‘plesa’.

Ovdje imamo kratki **bolero**, do visine struka, za tirkizno plavi komplet od šetlanda, kojega gornji dio ima okrugli izrez oko vrata i rukave do lakata, a suknja dva urezana džepa; ondje imamo haljetak s kopčanjem na leđima i ovratnikom svezanim poput vrpce, itd. (Cvitan-Černelić i dr. 2002: 153)

Organizatori tradicionalnog »Boleros Gold festivala« očekuju da će niz pjevača bolera, posebne vrste ljubavne pjesme nastale na Kubi, pjevajući neprekidno 76 sati otpjevati najduži **bolero** na svijetu. (Vjesnik, 2001)

Uski komplet Yvesa Saint Laurenta naglasio je njenu čuvenu guzu, a mali krznjeni bijeli **bolero** štitio je njena gola leđa od hladnoće. (Index, 27. II. 2003)

Zašto ne skineš taj **bolero**? Skini se malo, nismo u crkvi. (Zadarski list, 15. VII. 2009)

Bit će heklani **bolero** gotov, a u planu su još neke kreacije... (Dnevnik Blog, 21. III. 2007)

Riječ **bolero** u množini je dvostruko češće srednjega roda (23 potvrde srednjega roda i 11 potvrda muškoga roda). Pritom je najveća razlika na nacionalnim portalima gdje uvjerljivo preteže srednji rod (19 : 9), no gdješto će na istome portalu biti nesigurnosti, odnosno različitih rješenja (primjerice na portalu *Fashion*).

Rukave, **bolera** i razne haljine s kapuljačama, Igor vidi obojene u najrazličitije nijanse plave. (Fashion, 18. II. 2007)

Hannah također obožava kargo hlače s velikim džepovima. Voli i **bolera** te velike čizme, jer se ne srami svojih country korijena. (Tportal, 9. II. 2009)

Lolite kose skupljene u pletenice ležerno prebačene preko ramena nosile su mornarskoplava **bolera** i hlače visokog struka s naivnim printevima mačaka i ptica, ali i ponekim ne tako benignim golišavim motivom. (VL, 9. X. 2009)

Lana se zadnji puta široj publici predstavila prije desetak dana u Zadru na BECK S FASHION HR u gdje je predstavila kolekciju za iduće ljeto. Ženstveni krojevi, uske suknje, **boleri**, trake u kosi. (Fashion, 24. VII. 2007)

Centralno mjesto predstave varijante su Ravelovog Boléra, kao i drugi **boleri** te popularne pjesme sličnog emocionalnog naboja koje uvlače emociju i radnju u minimalistički pokret. (Plesna Scena, 7. V. 2009)

Od regionalnih je primjera pronađen samo jedan koji je potvrda srednjega roda u pluralu na dalmatinskome području, dok su u razgovornome registru približno jednako zastupljena oba roda (2 potvrde muškoga i 3 potvrde srednjega roda). Iz skromnoga bi se korpusa moglo zaključiti da će se u opuštenijoj komunikaciji (kakva je primjerice na forumima i u komentarima) češće posegnuti za srednjim rodом, dok će na blogovima češći biti muški rod.

Usljedila je Andrea Lovrović Kodrnja koja je predstavila pletenine u bojama dugina spektra, a njezine končane suknjice, topovi, **bolera** i veste promiču optimizam, neopterećenost i udobnost. (SD, 29. XI. 2007)

Bolere vam više neće grijati struja, već sunce, i to po zimi pa tako možete skandinavce udomljavati cijelu godinu. (Večernji Blog, 14. XII. 2009)

Majice nosim različite: ponekad je to obična crna uska majica, zimi često i s rolkom, ali najdraže su mi čipkaste i mrežaste majice koje nosim u toplijem dijelu godinu, te isti takvi **boleri**. (Dnevnik Blog, 7. III. 2012)

Znam da je nekoliko forumašica na svojim blogovima objavljivalo izrađena **bolera**, a i ja se spremam jedan raditi šogorici za rođendan. (komentar, Stvaraonica, 17. V. 2008)

Ja obozavam takva **bolera** na vitkim curama, pogotovo u kontrastnoj boji od majice. (Forum)

Ja **bolera** nikako ne volim. (Forum)

Jedan će primjer s nacionalnoga portala pokazati moguću kolebljivost između dvaju rodova ako se tako tumači njegovo značenje (*pokazavši [...] **bolera** koji su **bili** napravljeni*):

Novu kolekciju smo do sada uspjeli vidjeti samo ukratko kada je Vika održala kratku premijeru pokazavši krznene šalove i **bolera** koji su bili napravljeni od plišanih lisica. (Buro, 15. III. 2013)

Riječ **bolero** opisuju Anić (1998) i RHJ kao imenicu isključivo muškoga roda, dok ju Anić (2003) i HJP određuju kao imenicu muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. VRH ju nije pribilježio, baš kao ni Barić *et al.* (1999) u jezičnim savjetima. Klaić (1987) ju bilježi.

Borsalino ‘vrsta kvalitetnih muških šešira (u modi 1930-ih)’

Riječ **borsalino** u našem je korpusu (6 primjera od 2000. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda (5 potvrda) – na nacionalnim portalima i u razgovornome registru:

To je onaj sivi "**borsalino**" što mu ga je Tito poklonio i što ga je Krleža testamentom ostavio meni, da ga kako sam mu obećao, nekad nedjeljom prošetam Trgom Republike. (Internet Monitor, 6. X. 2000)

Koncentrirat ću se, među ostalim, i na taj sivi **borsalino** što ga ne skidate s markantne, sijede glave, tu realiziranu metaforu vaše ambicije da postanete intelektualac. (JL, 28. XI. 2009)

Nekako mi se ta naša današnja vremena čine previše olovnima za njegov sivi **borsalino**. (Story, 4. II. 2014)

Znao je on, zar sumnjate, da nećete ispuniti to lakomisleno obećanje i da ćete taj maršalski **borsalino** nosati po svijetu kao mačak konzervu na repu. (Dnevnik Blog, 28. XI. 2009)

Jer da jeste, umjesto da ste gladili njegov **borsalino**, zacijelo biste u Zlatku Vitezu prepoznali kakvog potkaptolskog mesara, zadriglu ljudeskaru od preko 120 kila, kojeg Domaćinskog što će rado ustrijeliti čovjeka kao šugavog psa iza plotu. (Dnevnik Blog, 28. XI. 2009)

U množini je pronađena samo jedna potvrda, i to muškoga roda:

U ovom dućanu možete nabaviti i druge šešire modernih krojeva, a vrlo su zanimljivi ženski šeširi muškog kroja nalik na **borsaline** koje su nosili američki gangsteri 30-ih godina. (Nacional, 18. XII. 2002)

Riječ **borsalino** u rječnicima – od AdoK-a do VRH-a – nije opisana, baš kao ni u Barić *et al.* (1999). Klaić (1987) ju bilježi. HJP tvrdi da je muškoga roda.

Bufalo ‘bizon’

Riječ **bufalo** u našem je korpusu (17 primjera od 2001. do 2013.) u jednini najvećma muškoga roda (9 potvrdnica):

Na sličan je način i američki bizon, odnosno **bufalo** koji je nastanjivao Velike nizine, bio gotovo izlovljen. (Watchtower Online Library, 2001)

Premda je tu puno istine te su se i zbog toga europske momčadi približile NBA karavani, što je nekada bilo nezamislivo, problem je složeniji i ne bismo bili tako strogi već bismo naglasili kako je NBA košarka prije svega jedinstveni spektakl za opuštanje i neobvezno ugodna razbibriga s mnoštvom nestvarnih detalja poput maskote Oklahome, **bufala** koji je iznimno nadareni "schowman" atletski i

gimnastički potentan kojega u njegovim "ludostima", kojih ne nedostaje u prekidima kroz cijelu utakmicu, publika poslušno slijedi. (Zadarski list, 14. X. 2013)

Ali mene brine što današnji **Bufalo** koji vozi auto i govori, sada ubija svoju mladunčad i postaje beštija bez osjećaja. (Večernji Blog, 4. II. 2010)

Stiv je i vel'ki lovac, pa je uzeo rogove od onog **bufala** kojeg je ubio kad je bio na turističkom obilasku parka Jelovstoun i stavio ih na haubu. (Forum, 6. II. 2009)

Ipak, iznađena je jedna potvrda srednjega roda u jednini:

Malo **bufalo** ima sreću da ima nekoliko starijih zafrkanih bufaloa. (Forum, 27. XI. 2009)

U množini je ponajčešće srednjega roda (3 potvrde):

Miće nas je obavijestio o Salt Lake Cityju: Tu je nacionalni park gdje su **bufala**, što je potvrda legendarne opće kulture sportskih tv novinara, a i Miće kao komentatora. (Nacional, 15. I. 2002)

Svakih par stotina metara se redaju različite vrste životinja – slonovi, žirafe, **bufala**, antilope, nojevi... (Putopisac, 18. IV. 2010)

Izredali su se bizoni, **bufala**, boe konstriktori, bukači, bakalari, bjelice, brancini, bubašvabe, bubamare, buhe, bube-rusi, babuške, babuni i izbor je bio sve manji, pa se prešlo na improvizacije... (Index Blogger, 10. V. 2007)

Nešto je manje primjera muškoga roda (2 potvrde):

Jedina je razlika što **bufali** pripadaju istoj vrsti, naciji, a naši su partizani bili viševrsni, višenacionalni. (Večernji Blog, 4. II. 2010)

Bufali se brane kolektivno, a partizani su čekali i udarali iz zasjede. (Večernji Blog, 4. II. 2010)

Gdješto se može uočiti rodna kolebljivost u pluralnim oblicima (*[...] proizvedu **bufala** koji govore [...]*):

Ovakvi sposobniji, pametniji primjerci preživljavaju (mali Bufalo) i onda tako njegovi nasljedni geni proizvedu malo po malo, poslije milijon, milijardu godina, **bufala** koji govore, voze auta itd., itd... (Večernji Blog, 4. II. 2010)

Bit će i primjerâ sklonidbe s nultim morfom (Nsg. *bufalo-Ø* ~ Gsg. *bufalo-a*), prije svega u razgovornome registru:

Malo bufalo ima sreću da ima nekoliko starijih zafrkanih **bufaloa**. (Forum, 27. XI. 2009)

Riječ **bufalo** rječnici imaju kao imenicu muškoga roda (Anić 2003 i VRH). Barić *et al.* (1999) također vele da je muškoga roda eksplicitno navodeći Npl. *bufali*, što čine i VRH i Klaić (1987). HJP jednako tako veli da je beziznimno muškoga roda.

Burito (burrito) ‘tradicionalno meksičko jelo’

Riječ **burito** u našem je korpusu (58 primjera od 2004. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (18 potvrda):

Cooper je policiji objasnio kako je znao da će na dulje vrijeme zaglaviti u zatvoru pa je želio pojesti bar još jedan zadnji **burrito**. (24sata, 13. V. 2009)

Photorito Lens je zaštitna lepinja za objektiv inspirirana burritom. I to čak i previše, jer izgleda kao pravi pravcati **burrito** sa svim masnim mrljama i tragovima pečenja. (Fotografija, 18. I. 2012)

Uglavnom lik nas najprije fura po cijelom gradu da nam nadje nesto di bismo mogli pojest tacos ili neki **burrito**... (Dnevnik Blog, 15. IX. 2010)

Poslijepodne smo proveli šetajući ulicama kojih baš i nema previše, probali smo tipični tajlandski specijalitet meksički **burito**. (Večernji Blog, 10. VIII. 2012)

Stoji on tako pred ulazom i zdere neki **burrito**, a sve mu se mast cijedi niz brke. (Forum, 8. VII. 2005)

U množini je, kad se nađe bez umetnutoga španjolskog morfa, uvijek srednjega roda (2 potvrde):

Dolaze u najrazličitijim varijacijama, a neki od njih ovise o lokalnom pripravljanju. Npr. **burrita** – tortilla od brašna s topljenim sirom i šunkom (Trip)

Tortille, **burita** i carpaccia pršte od okusa upotpunjeni raznim salatama i domaćim kruhom. (Gastro)

Ipak, češće će imati pričvršćen španjolski morf -os, s dvama mogućim scenarijima. Prvo, moguće je da je španjolski morf u pluralu ujedno i dočetak riječi (11 potvrda):

Jeste li raspoloženi za pad thai, suvlaki, falafel, teryaki, pizze, **burritos** ili svježu baklavu, garantiram da ćete u Torontu naći svakojaku etničku hranu na koju uopće mozete pomisliti. (Matis, 13. IX. 2012)

Ako jos jednom za ručak dobijem **buritos** skočit ću s ove zgrade. (Moj Blog)

Moj izbor kod fast-fooda bi bio Taco Bell. Meksička verzija fast-fooda. Tacos, **buritos** i ostalo. (Jimblog, 9. V. 2007)

Obećajem si svečano da next time kad budem u monvui obavezno probam **burritos** ili neku sličnu pizdariju... (Forum, 1. VIII. 2004)

Primjećuje se da će se katkad oblik *buritos* pojaviti u Nsg. (gdješto, kao u zadarskome primjeru, uz neočekivana kolebanja između muškoga i srednjega roda (**popularni burritos** [...] ime je **dobilo** [...]):

Popularni **burritos** "u prijevodu znači magarčići", a ime je dobilo od stanovnika Sjeverne Amerike. (eZadar, 14. IV. 2009)

Ja ih jako volim, **buritos** bez njih nije buritos... (Forum)

Drugo, moguće je da se na španjolski morf pričvrsti neki od hrvatskih morfova, bilo u singularu bilo u pluralu (24 potvrde):

I tako je klinac s početka priče, nasmijani zelembać s tatinom gitarom, dozlaboga talentirani glazbenik i još neprocjetala rock zvijezda potpuno sigurno postao tridesetogodišnji zapušteni prodavač **burritosa** u vukojebini Ohia, 150 kilometara od mjesta gdje je rođen. (Ziher, 15. IX. 2012)

Birajte između škampi na buzara, tacos-a, **burritos-a** ili pak svježe dalmatinske ribe. (Pina Adriatik)

U nedjelju 19. travnja ljubitelji meksičke kuhinje koji inače u Zadru nemaju prilike često uživati u tacosima, **burritosima** i tortillama, dolaze na svoje. (eZadar, 14. IV. 2009)

Naravno, prvi pokušaji spravljanja meksičkih specijaliteta svodili su se na Chilli con carne, a pojavom bolje opskrbljenih butiga i raznih dodataka i začina, koji su neophodni za meksičke specijalitete, danas se na mojoj trpezi znaju naći i tacosi, enchillade, quesadillasi, **buritosi**, empanade. (Župčica)

U mikrovalnoj smo podgrijali **burritose**, ušikali se od hrane i ubili oko. (Index Blogger)

Onda smo opalili po tahosima, **buritosima** i pitaj ti gospu po čemu sve ne. (Dnevnik Blog, 10. XI. 2004)

Piletina pržena u dubokom ulju, meat loaf, **burritosi**, tacosi i cinnamon roles sa šećernim prelivom. (Dnevnik Blog, 14. II. 2007)

Mex cantina – osvježen jelovnik, obogaćena vegetarijanska ponuda, janjetina u **buritosu** fantastična. (Forum, 12. VIII. 2008)

Katkad se može pojaviti i u sklonidbi s nultim morfom:

Ljubitelji tacosa, **burrito**a, tortilla i drugih meksičkih specijaliteta mogu izabrati između tri menija. (057info Zadar, 29. V. 2009)

Riječ **burito** u rječnicima hrvatskoga nije pribilježena. Ne spominju je ni Barić *et al.* (1999). Nema ju ni Klaić (1987).

Bušido (bushido) ‘srednjovjekovni kodeks ponašanja samurajske klase u Japanu’

Riječ **bušido** u našem je korpusu (40 primjera od 2004. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (28 potvrda):

Naizgled u suprotnosti sa slikom koju nudi Hagakure, Nitobe kaže: **Bushido** nije od nas tražio da svoju savjest učinimo robom bilo kojeg gospodara ili kralja. (Zarez, 18. IV. 2007)

Rani **bushido** nalaže provođenje smirenosti, poštenja, pravde i pristojnosti. (Aikido Rijeka, 17. X. 2015)

Modernim hrvatskim prilikama prilagođeni **Bushido** tako se ne bi zvao putem ratnika, nego putem smutljivca. (Index Blogger, 28. V. 2007)

S druge strane **bushido** je bio prihvaćen od strane vladajuće klase (koja je činila možda 1% stanovništva) dok je ostatku, velikoj većini bio nametnut. (Forum, 1. IX. 2004)

Da, japanski **bushido** je bolesno prejak. (Forum)

Ta Sveta Rečnica predstavlja kamen temeljac na kojem Ratnik Teleme gradi svoj moralni kodeks, svoj **bušido**. (Forum)

Kadšto se pojavljuje *a*-sklonidba s nultim morfom (9 potvrda), u raznolikim registrima:

No neke škole i dalje nastavljaju stavljati težište na parter jer je to na neki način u istinskom duhu **BUŠIDO-a** (kodeks samuraja), jer borba traje do predaje protivnika. (Wikipedia)

Smrt povezana s pitanjem časti bila je prihvaćena u **bushidou** kao ključ za rješenje mnogih složenih problema, kaže Nitob. (Zarez, 18. IV. 2007)

Karate je uglavnom budo i otuda je njegov moralni kodeks inspiriran moralnim kodeksom **bushidoa**. (Karate klub Alfa Zagreb, 15. XII. 2010)

Znači zaključak, smijte se, zabavljajte se, jer nikada neznate koliko će to u čemu uživati trajati. To je Aikido. Kad smo već kod toga, to je i dio **Bushido-a**. (Index Blogger, 20. I. 2007)

U množini nema potvrda.

Riječ **bušido** od rječnika imaju HJP kao imenicu muškoga roda te Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) ju nemaju.

Cappuccino v. kapučino

Cargo v. kargo

Carpaccio v. karpačo

Cello v. čelo

Credo v. kredo

Čelo (cello) ‘velika tambura kojoj u tamburaškom zboru pripada obično basova dionica’;
‘violončelo’

Riječ **čelo** u našem je korpusu (59 primjera od 1913. do 2015.) u jednini najvećma srednjega roda (23 potvrde), ponajviše u razgovornome registru (17 potvrda):

A zanijemilo i „**cello**“ – sjene se još dublje zgušćavale, a slavuji pjevali svoju večernju molitvu. (Car Emin 1913: 187)

Komad je dosviran. Kao isvirano **cello** / ležiš tu u tami. (Majer 1938: 57)

Iza imena 2Cellos skrivaju se dva hrvatska čelista Luka Šulić i Stjepan Hauser koji na ovom albumu, pogađate, sviraju dva **čela**, svaki svoje. (Muzika, 27. VI. 2011)

Danas na Otvorenom radiju, od 15 sati nadalje premijerno slušajte kako zvuči kada se udruže riječki rocker Damir Urban i pulski čelist Stjepan Hauser ili moćan glas i moćno **cello** i pjesmi "Black Tattoo" udahnu novi akustični zvuk i obrise. (NG-Buntovnici)

Poslije sam svirao tamburaško **čelo** koje mi je dugo vremena bilo glavni instrument. (Prigorje, 2014)

Stiglo **cello** i na njemu radim daaaleko naprednije vježbe nego sto bi trebala... (Dnevnik Blog, 24. X. 2008)

Naravno da svima treba u bendu čelo ali uvijek se gleda po tome da što manje krmača više napoja jer 5 ljudi u bendu je 5 talova a sve više je" puuuno nas je" što bi rekao jedan stari Čiča a zna i on i kazat: "kog je to **čelo** razveselilo?" (Tambura Forum, 18. X. 2010)

Katkad će biti i muškoga roda u jednini (5 potvrda), u različitim registrima:

Usljedi toga znalo je, doduse, uglavnom kod ne baš rezolutnih snimaka, biti teskoca u razabiranjima kad svira viola, a kad violoncelo ili kada to sto slusano dopire iz kontrabasa, koji svira u visem registru, ili je to zvuk **cěla** koji reproducira tonove iz najnižih oktava svojega tonskoga registra. (Hifimedia)

Doista, svih devet odabranih brojeva neupitni su vrhunski glazbeni komadi (moj osobni izbor su dvije veličanstvene melankolične balade koje je napisala Lea Dekleva) kojima je, pak, Hauserov **cello** dao itekako zanimljivu treću dimenziju, a Oliverov klavir osigurao neophodni glazbeni temelj. (SD, 7. XI. 2011)

Sada imamo sve osim tamburaškog **čela** koji nam, iskreno, ni ne treba, jer mi smo majstori koji sve pjesme prilagode na taj način da savršeno zvuče. (Dnevnik Blog, 17. XII. 2007)

Šetajući jučer navečer centrom grada među glazbenicima razasutim po uobičajenim uličnim "pozornicama" naletio sam i na jedno poznato lice: Stanka Kovačića, člana grupe "Stampedo", kako uz pratnju sa CD-a svira električni **cello**. (Dnevnik Blog, 31. III. 2010)

Niti je Stanko baš tako često viđeno lice na gradskim ulicama (tako se bar meni čini...) niti je električni **cello** baš čest ulični instrument pa sam onda u to ime snimio i kratki filić da i vama dočaram djelić atmosfere... (Dnevnik Blog, 31. III. 2010)

U množini je redovito srednjega roda (31 potvrda):

Čak 90 posto od njihovih 210 tisuća proizvedenih instrumenata, među kojima su i viole, **čela** i basevi, svake godine izveze se na svjetsko tržište, prenosi agencija Reuters. (Dnevnik, 11. IX. 2010)

Morali smo potpisivat svakakve djelove tijela, **cella**, futrole, note, ma sve što se da potpisat. – rekao je Stjepan Hauser. (Party, 14. V. 2013)

Pisao sam liturgije, violinske koncerte, koncerte za **čela**, horske komade. (SD, 11. XII. 2015)

Ta je ploča specifična i po tome jer je prva na kojoj su pisani arazmani i za violine, viole, **čela**, obou i francuski rog, što je, naravno, uvelike pomoglo da kompletan sound bude bogatiji nego na bilo kojoj dotada. (Index Blogger, 28. V. 2008)

Vokal previše baca **čela** u drugi plan (Forum, 11. VI. 2006)

Par dana poslije kad je vidio da neću biti kreten, rekao da je čelo prodano za 2800 E, i malo se raspitao i sada Truppelova **čela** vrijede od 4000 E pa naviše. (Tambura Forum, 14. VI. 2008)

Riječ **čelo** u rječničkim se opisima razlikuje. AdoK drži da je srednjega roda. Anić (1998) i HJP opisuju je kao imenicu podjednako muškoga i srednjega roda. Anić (2003) veli da je muškoga i srednjega roda u jednini, a isključivo srednjega u množini. RHJ ju nema, a VRH tvrdi da je muškoga i srednjega roda u obama gramatičkim brojevima. Barić *et al.* (1999) također smatraju da može biti muškoga i srednjega roda. Klaić (1987) veli da je Npl. *čeli*.

Čembalo ‘žičano glazbalo s tipkama građeno u obliku trapeza ili trokuta, preteča klavira’

Riječ **čembalo** u našem je korpusu (68 potvrda od 2001. do 2016.) u jednini neznatno češće srednjega nego muškoga roda (31 : 26). Zamjetno je da se za srednjim rodом češće poseže u razgovornome diskursu (4 potvrde).

To je bilo doba velikih graditelja glasovira, koji su odlučili izraditi **čembalo** koje će biti bolje od onog otprije dvjesto godina. (Zarez, 9. IX. 2004)

Posljednji klavir kupljen je prije dvadeset godina, **čembalo**, osjetljivi instrument za prenošenja, vrlo je staro, a jedan muzejski primjerak pozitiva, koji je imperativ za interpretaciju barokne glazbe, zahtijeva generalni popravak. (Vjesnik, 2005)

Čembalo je umijećem mladih glazbenika i njihovih kolega pokazalo mnoštvo boja i mogućnosti, što mu je i bila ideja vodilja. (GS, 2004)

Koncertom u Velikoj koncertnoj dvorani varaždinskog HNK-a najuglednija hrvatska čembalistica Višnja Mažuran javnosti je predstavila prvo hrvatsko **čembalo**. (Varaždinske barokne večeri, 26. IX. 2009)

Čembalo koje je škola kupila je rabljeno, talijanske je izrade, kopija instrumenta iz 18. stoljeća, a znatno je jeftinije od novog. (Križevci, 20. XI. 2009)

Počelo se prelijepim i rado slušanim Albinonijevim Adagiom u g-molu za gudače i orgulje koje je, kao i kasnije **čembalo**, svirala Linda Mravunac-Fabijanić. (SD, 10. V. 2004)

Čembalo se snažno razvilo već u 15. stoljeću na području Nizozemske i današnje Belgije, ali u 16. stoljeću razvoj čembala dosegao je nove vrhunce u Italiji. (Dnevnik Blog, 18. IX. 2007)

Meni prva super što se scenografije i plesača / koreografije tiče, samo me malo (puno) ono Bachovo **čembalo** lupalo po glavi, druga – muzika dobra, koreografija tak, a o trećoj sam već pisala – da, "Danse macabre" se jako rijetko izvodi, šteta, možda bih ga išla još jednom pogledat. (Forum, 4. XII. 2008)

Muški će se rod u jednini podjednako pojavljivati na nacionalnim i regionalnim portalima:

Doduše, ovaj put se na toj tamnoj pozadini umjesto crnoga glasovira kočoperio lijepi **čembalo** vedrih boja na kojem je muzicirao 25-godišnji Krešimir Has, zanimljiv svestrani glazbenik iz Osijeka. (Vjesnik, 2001)

Dakle, stari je **čembalo** za siromašne i nevješte, a novi glasovir za bogate i vješte. (Vijenac, 2. III. 2006)

Neadekvatni instrument (koji je puno tiši nego što pravi **čembalo** takve veličine treba biti) pokazatelj je koliko se najveća i jedina koncertna dvorana takvoga tipa u Hrvatskoj brine za svjetske trendove u izvođenju barokne glazbe. (Zarez, 10. I. 2013)

Secco recitativi izvođeni su na pianinu umjesto na **čembalu**, koji je predviđen u partituri, što je oslabilo stilsku uvjerljivost djela. (GS, 2002)

Johann Sebastian Bach skladao je ciklus od tri opsežne sonate za gambu i obligatni **čembalo**. (Bjelovar, 15. VI. 2012)

Iako je festival i cijeli projekt posvećen orguljama, brojni posjetitelji koji su ispunili klupe crkve u Završju čuli su ne tako čest, ali ne i nepoznat spoj gitare i **čembala**, koji je orguljašima oduvijek bio drugo glazbalo pa je bila logična zamjena za kraljicu instrumenata. (Glas Istre, 5. IX. 2009)

Elegantnim kontrapunktima njegov je **čembalo** uistinu oživio davno vrijeme. (SD, 20. X. 2004)

Čembalo je tijekom povijesti bio doradivan u mnogo varijanti. (Dnevnik Blog, 18. IX. 2007)

Jedan od nacionalnih portala iskazuje kolebljivost već unutar prvih dviju rečenica jednoga od članaka. Primjeri *kada je čembalo **bilo** i u kojoj se uloži **rabio** /čembalo/* pokazuju da je jednom srednjega, a drugiput muškoga roda.

Kada je **čembalo** bilo neizostavan član glazbenih sastava? U kojoj ulozi se rabio i kada postaje solističko glazbalo? (TV Program, 19. XII. 2016)

U množini je uvijek srednjega roda (10 potvrdnica), za što su potvrde crpene samo s nacionalnih portala, uz tek jednu regionalnu – križevačku:

Od drveta oskoruše proizvodi se poljski alat, kundaci za puške, klompe, palice za biljar, modeli za kovinske odljeve, **čembala**, škotske gajde i skupocjeni namještaj. (Wikipedia)

Klub Glazbeni klub Škole Vatroslava Lisinskoga u Zagrebu osmislio je vrijedan projekt »Čembalo za čembalo«, a nakana je nabaviti **čembala** za tu školu. (Vjesnik, 2002)

Tako je svoja godišnja doba posvetio isključivo gudačkom sastavu uz continuo **čembala**, duhovito gradeći arhitekturu pojedinih stavaka s dvije solistički tretirane violine. (Culturenet, 4. VII. 2003)

Sredinom prošlog stoljeća ljudi su počeli shvaćati da su stara **čembala** lijepa, dobra i savršeno primjerena za sviranje glazbe 17. i 18. stoljeća. (Zarez, 9. IX. 2004)

Nova **čembala** koštaju između 10 i 50 tisuća eura, svaki instrument je unikat, ručno rađen, a cijene ovise o izradi i mogućnostima pojedinog instrumenta. (Križevci, 20. XI. 2009)

Riječ **čembalo** u rječnicima se različito određuje. RHJ ju opisuje kao imenicu muškoga roda, a Anić (2003) i HJP kao imenicu srednjega roda. VRH i HJP vele da je srednjega roda, dok *cembalo* određuju kao imenicu muškoga roda. RHJ je pak godinama prije značenjski poistovjetio te dvije imenice i objedinio ih pod jednom rječničkom natuknicom. VRH nije daleko od toga jer samo upućuje s jedne natuknice na drugu, no rodno su mu različite. Barić *et al.* (1999) vele da obje imenice referiraju na isto i da mogu biti muškoga i srednjega roda u obama gramatičkim brojevima. Donosi ju i Klaić (1987).

Demo ‘nešto što služi za demonstraciju, prikazivanje, npr. demosnimka’

Riječ **demo** u našem je korpusu (43 primjera od 1999. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda (11 potvrda):

Grafika se doima solidnom, kao i igrivost koju možete isprobati u **demou** koji je nažalost dostupan samo na ruskom. (JL, 22. II. 2008)

Karlovački new breed bend Zeus Faber ima novi **demo**, i, pa dobar je. (Glazba Monitor, 2014)

"No life till leather" bilo je ime prvog **dema**, koji iako je snimljen u vlastitom aranžmanu, uskoro biva presnimavan i kopiran u stotinama primjeraka. (Radio Plus Osijek, 7. XII. 2006)

Napravili smo dobar **demo** pa od toga, po toj partituri, snimamo. (Virovitica, 7. V. 2009)

Nakon snimanja prvog **dema**, koji je sadržavao 15 pjesama, sve se pokrenulo. (Zadarski list, 15. VII. 2010)

Tako recimo za setting na **demou** koji zvuči kao Beetlebum od Blura rabim stability. (Dnevnik Blog, 29. IX. 2008)

Igra nije uopće losa, barem sto se tice **demoa** koji je izasao na eng jeziku. (Forum, 19. II. 2009)

U množini je najčešće muškoga roda (20 potvrda), i to prvenstveno u razgovornome registru i sklonidbi s nultim morfom koju smo već primijetili u jednini:

Uz njih možete naći i mnoštvo tehnoloških **demoa** koji prikazuju sve nove napredne vizualne efekte. (Bug, 14. XI. 2002)

Donekle radim to kod kuće kad komponiram i radim razne **demoe**, ali iskreno gitara je instrument koji mi najbolje leži, dok s ostalim instrumentima zvučim više kao amater. (Muzika, 20. VII. 2006)

Tada su se u Rusiji nasatli Branikald, Rundagor, Forest i Ravendark, koji imaju **demo-e** još od 1994. godine kada su se počeli uočavati prvi znaci BM subkulture u Rusiji. (Dnevnik Blog, 15. VII. 2009)

Tada su se u Rusiji nasatli Branikald, Rundagor, Forest i Ravendark, koji imaju **demo-e** još od 1994. godine kada su se počeli uočavati prvi znaci BM subkulture u Rusiji. (Dnevnik Blog, 15. VII. 2009)

Meni torrenti i skidanja sve više služe kao faking demo test out, jer u velikom broju slučajeva **demo-i**, ili ne izlaze, ili ne pokazuju ništa. (Forum, 27. VIII. 2009)

Isto tako **demoi** više ništa ne znače (ako su ikad), tako da mi je jedina mogućnost kao ovca odblejati u dućan, iskesirati cifru koja nije ispod 350 kn i nadati se najbolje. (Forum, 13. I. 2010)

Ipak, može biti i srednjega roda u množini:

Tu mi je potpuno proradila kreativnost i ja sam tamo napravila sva **dema** za album, u dva mjeseca, skoro u jednom dahu. (SD, 31. VIII. 2009)

Često će dolaziti u sklonidbi s nultim morfom, o čemu svjedoči ukupno 35 potvrda:

"Songs Of Leonard Cohen" sadržati raritetnu "Store Room" s turneje iz 1976. i do sada potpuno nepoznatu "Blesses Is The Memory", dok će album "Songs From A Room" biti obogaćen **demoima** već poznatih pjesama. (Muzika, 18. I. 2007)

Planovi za budućnost uključuju snimanje poštenog **demo-a**, hrpe novih pjesama, mnogo, mnogo svirke, a sve će to morati pričekati Perin povratak iz Amerike gdje odlazi na stručnu praksu kao apsolvent FESB-a. (Splitski portal, 13. XI. 2007)

Prologue je svojevremeno imao daleko veći utjecaj nego što bi bio slučaj s običnim **demoom**, a na zadovoljstvo izdavača, prodan je u više od 4,5 milijuna primjeraka. (Index Blogger, 26. IV. 2010)

Pa online igranje prvenstveno... zatim pristup marketplace-u i svim **demoima** i trailerima nadolazećih naslova, komunikacija sa prijateljima i što sve već ne... (Forum, 6. VII. 2010)

Riječ **demo** u rječnicima je izostavljena, tek se u VRH-u navodi *demo-*, kao 'prvi dio složenice kojim se označuje ono što se odnosi na narod', što s našim značenjem nema nikakve veze. U istome ju značenju donose i Klaić (1987) i HJP. Pritom HJP ima i *demo-* kao pridjev, odnosno kao 'prvi dio riječi kojim se označuje nešto što se odnosi na demonstraciju'. Barić *et al.* (1999) također ju navode kao vezani leksički morfem.

Dildo 'umjetni penis'

Riječ **dildo** u našem je korpusu (147 primjera od 2002. do 2014.) u jednini redovito muškoga roda (17 potvrda):

Američki pacijenti koji su prešli liniju razgraničenja seksa i politike, uboli su si plavi ili zlatnožuti **dildo** koji umjesto glavića ima Obaminu glavu. (Tportal, 28. XI. 2010)

U javnost su, naime, procurile fotke iz Annine privatne kolekcije na kojima seksi špijunka pozira golih grudi, a na jednoj u ruci drži crni **dildo**, dok su joj na bradavicama zakačene sado-mazo štipaljke. (SD, 7. VII. 2010)

Dakle, Milan ima crveni **dildo** pretpostavljam da je iz nekog razloga bitna boja iako boja nema veze s performansama, da je bio tirkizne boje i dalje bi to bio samo dildo, ali mora da Milan voli crveno. (Večernji Blog, 8. XI. 2009)

Ja bi htjela to promijenit, al nemogu, htjela bi se maziti al te cigarete su to naše maženje pretvorile u to da mi je od toga muka, dabi si najradije kupila jedan **dildo** i da se riješim muka... strašno... šta da radiim??? (Ringeraja Forum, 17. IV. 2013)

Pronađena je samo jedna iznimka srednjega roda, crpena iz razgovornoga diskursa:

Neš ti problema... Oduševljeno prihvatiš i kažeš: "**Dildo** je malo". Izaberi neko povrće (izbor po želji jer čovik sigurno nije konzerva ko Alecta s hranom), što veći obim to bolje i uskoči mu u krevet, pa ko živ – ko mrtav. (komentar, BigBlog, 25. VII. 2008)

Jedan primjer s nacionalnoga portala ocrta rodnu kolebljivost. U dijelu rečenice *Dildo koje ne vibrira* **prodavao** se pridjevske riječi koje se pojavljuju uz imenicu *dildo* nisu ujednačena roda – jedna je srednjega, a druga muškoga roda.

Dildo koje ne vibrira prodavao se u edukativne svrhe za učenje stavljanja kondoma, a vibratore su preimenovali u masažne uređaje. (24sata, 15. IX. 2008)

U množini prevladava muški rod (čak 47 primjera), podjednako na nacionalnim portalima i u razgovornome registru:

Za tradicionalne realistične **dilde** se češće koristi silikon ili PVC, iako su sve češće izrađeni od silikona, jer nema mirisa po plastici i vrlo je jednostavan za čišćenje. (Intimate Medicine, 23. VIII. 2010)

Vibratori, **dildi**, prstenovi za penis i druge šarolike igračke za odrasle nisu namijenjene samo samcima i samicama. (Šibenik IN, 8. I. 2014)

Štoćereći (da ne bi bilo zabune), nije on nemoralan zbog onih **dilda** koje je nanizao oko svog vrata, nek si vješa kaj god ga volja, ali ne tu gdje je. (komentar, Nacional, 31. XII. 2011)

Također sam kao "miran" gledatelj povorke vidio tri blesana kako šviču sa **dildima** koji su bili veći od pendreka interventne policije koja ih je pratila. (komentar, BigBlog, 9. IX. 2012)

Na portalu će se *Šibenik IN* uz već navedeni primjer muškoga roda ostvariti i srednji rod, što pokazuje složenost problema roda:

Dakle, nude nam se vibratori, **dilda**, kombinacija dildo-vibrator, pa prstenovi za penis, analne kuglice i čepovi... (Šibenik IN, 8. I. 2014)

Omanji će broj primjera (tek 9) imati *a*-sklonidbu s dočetnim morfom -o u Nsg. (Nsg. *dild-o* ~ Gsg. *dild-a*), dok će većina poprimiti deklinaciju s nultim morfom (Nsg. *dildo-Ø* ~ Gsg. *dildo-a*), što će u konačnici pridonijeti prevlasti muškoga roda u pluralu.

Dildoi, vibratori, skrivene tehnike, položaji, ljepota, isklesano tijelo, strast, pravi parfem – sve to bi trebalo biti bitno za postizanje velikoga O. (Intimate Medicine, 4. V. 2009)

Bilo me strah provesti noć u bordelu, ali čovjek se brzo navikne na **dildoe** i ružičasto perje. (Fashion, 23. VI. 2010)

Davno je prošlo vrijeme kada su **dildo**i, vibratori, kuglice, prstenovi... bili rezervirani samo za pornofilmove. (SD)

Na noćnom ormariću još su stajali vibratori, kuglice i **dildo**i od prethodne noći, a prigušeno svjetlo bilo je već upaljeno. (Moj blog)

Kad kupuješ vibrator ili dildo nemoj kupiti najjeftiniji model jer su plastika i većini žena ne paše imaš vibratora i **dildo-a** koj su rađeni od jedne vrste gume jako su savitljivi i jako su mekani (ne grebe ih ne zapinje, prirodnije je za osjetiti) i možeš kraj toga si kupiti lubrikant. (Forum, 15. IX. 2006)

Da 'prostiš, ako gledaš porniće, sigurno si zamijetio one velike crne **dildoe**, e, to ti je opseg od 14 cm, pa sad ti reci da to imaš među nogama i možda imamo novog Big Toma. (Forum, 6. IV. 2013)

Kad bi to išlo samo seksom ili samo dobrim izjebavanjem žabona onda bismo na ovome svijetu trebali samo postelje, prave jebače i javne kuće. i **dildoe**. i gumene vagine. (komentar, BigBlog, 5. IX. 2012)

Deklinacija će s nultim morfom pretežati kako u singularu tako u pluralu, pa i u onim primjerima u kojima se rod ne može odčitati (63 potvrđnice):

Australci su još jednom pokazali tipičan anglo-saksonski smisao za humor; jedna seoska cesta blizu Darwina osvanula je prekrivena **dildoima**. (Klik, 9. II. 2009)

Samih **dildo**a ima u veličinama od pristojnih 16 pa do impozantnih 33 centimetra, raznih boja (crni, ružičasti, svijetloplavi, boje mesa...) i debljina, napravljenih od silikona, keramike ili stakla. (SD)

Kakvi gumeni bomboni i šećerne vate? Glupost. Štandovi sa bičevima i **dildoima** svih oblika, sa lutkama na puhanje i umjetnim vaginama na punjenje. (SBIportal)

Bože kakvi prsti, svaki velik ko omanji penis, uz večeru sam ih gledala zagorena od duge nejebece i razmišljala i to je bolje od mog zlatnog **dildoa**. (Dnevnik Blog, 6. XI. 2005)

Jednom sam na plaži stavio produljivač na kurac od nekog pozamašnog **dildoa**. (Forum, 17. V. 2007)

I TO STE VI ŽENE. SA CUCKIMA, SA KONJIMA, SA DESET CRNACA, SA **DILDOIMA** OD 35 CM. (komentar, BigBlog, 17. XI. 2012)

Osim toga, u različitim će se registrima pojaviti tri oblika s praznim morfom -ov-, odnosno s dugom množinom:

Igor Šipušić, vlasnik tvrtke Iplast iz Velike Gorice, koja se već skoro 20 godina bavi izradom predmeta od poliestera, prije nekoliko mjeseci došao je na ideju da počne proizvoditi **dildove**, odnosno umjetne penise isključivo od medicinskog silikona. (Nacional, 10. XI. 2008)

Proizvodnja je tek krenula, a trenutno smo u fazi izrade ambalaže, što se pokazalo većim problemom od same proizvodnje **dildova**. (Nacional, 10. XI. 2008)

Dakle, razviti dugine stijegove, trubače i bubnjare naprijed, **dildovi** i ostali borbeni rekviziti na gotovs, stid pod noge, glavu 'ponosno' gore, i, naprijed na juriš za 'bolju i ljepšu', razljuđeniju i otuđeniju homo hrvatsku i svjetsku budućnost. (komentar, BigBlog, 9. IX. 2012)

Naposljetku, u jednom će se primjeru pojaviti i morf -s (kao u engleskim primjerima *Lakers*, *Warriors*) na koji će se pričvrstiti hrvatski gramatem:

Naravno, ako ne računam one (srećom rijetke) situacije kada se gomila toliko razulari da me prilično grubo grabe za međunožje, bacaju mi u sise upaljene cigarete, gađaju me divovskim gumenim **dildosima**. Takve me situacije uvijek rastuže. (Plan B, 2008)

U srednjem je rodu u pluralu pronađeno 11 primjera, pričem ih se ne može ograničiti na određeni registar – pojavnicâ ima na različitim razinama:

Osim vibratora, žene mogu koristiti nevibrirajuća **dilda**, predmete iz kućanstva (svijeće, krastavce, banane) koji uvođenjem u rodnicu ili debelo crijevo mogu dovesti do kliničkih komplikacija. (Hrvatsko društvo za ginekologiju i opstetriciju, 4. VI. 2012)

Drvena **dilda**, jedan dužine 28 centimetara i drugi dužine 25 centimetra, stavili su na aukciju u Brentwoodu u Essexu, po početnoj cijeni od 30.000 kuna. (24sata, 26. III. 2010)

Vibratori, **dilda**, masažeri, odaberite nešto s čim će biti zabavno i vama i vašem partneru. (She, 14. IX. 2010)

Posebno me uzbudilo kada je jedna dobrostojeća dama drugoj mlađoj gurala sve moguće vibratore i **dilda** u sve moguće rupice. (Dnevnik Blog, 27. II. 2009)

Jer ako nam muškarac ne stvori nešto posebno u krevetu, dakle nešto što samo njegova fizionomija može priredit ženi čemu onda sex uopće (osim rasplodnje)... hajmo svi masturbirat i koristit **dilda**. (Forum, 6. VII. 2009)

Čak se u jednome primjeru srednjega roda u pluralu pojavljuje deklinacija s nultim morform:

Kao da od sve tuge i grijeha na svijetu ratova, ubojstava i gladi prilika Corkčanima kupiti niže kvalitetna **dildoa** je najbitniji i zaslužuje hitnu intervenciju Boga / Gospe. (Queer)

Riječ **dildo** ima HJP kao imenicu muškoga roda i dviju mogućih podvrsta *a*-sklonidbe (Gsg. *dilda* ~ Gsg. *dildoa*). Klaić (1987) ju nema, a ni jezični savjetnici nisu se njome bavili.

Dinamo ‘generator istosmjerne električne struje’; ime nogometnog kluba iz Zagreba

Riječ **dinamo** u našem je korpusu (50 primjera od 2003. do 2017.) u jednini pretežito muškoga roda (12 potvrda):

Sve do 1960-ih u automobilima se koristio **dinamo**, odnosno generator istosmjerne struje, a tada je korporacija Chrysler na modelu Valiant (predstavljen 1960. kao zasebna marka, kasnije priključen Plymouthu) predstavio alternator, generator izmjenične struje. (Autoportal, 13. I. 2015)

Ima mačje oči i svjetla koja pokreće **dinamo** koji je integriran u prednjoj glavčini i od klasičnih dinama ga razlikuje što ovaj ne struže po gumi i ne zuji. (Tportal, 5. IV. 2015)

NOVI NEKORIŠTENI **DINAMO** ZA BIKIKL CRNE BOJE (Njuškalo, 11. XI. 2015)

Stavio danas **dinamo** i ne funkcionira ... mrtav... (Tehnički Forum, 16. I. 2012)

Glavni nedostatak kod "bočica" je to da ako voziš po kiši možeš zaboraviti na rasvjetu (osim ako nemaš malo skuplji **dinamo**, koji onda može imati čelični roller-no to opet jače troši gumu). (Dropbike Forum, 13. XI. 2013)

Ipak, nerijetko će biti srednjega roda (9 potvrda), čak dvaput na nacionalnim portalima:

Sunce je **dinamo** koje potiče proizvodnju vitamina D i jača kosti. (Net, 11. VIII. 2010)

Dinamo je ugrađeno u glavu, ne nagrđuje izgled bicikla, otpora u vožnji skoro da i nema, nema iritantnog zvuka a svjetlo se uključuje na preidaču (moguće i u toku vožnje). (Panex Dinamic)

DINAMO ZA BIKIKL NOVO! (Njuškalo, 7. X. 2014)

Da li je moguće izraditi vlastitu vjetrenjaču i **dinamo** koje će puniti akumulator pomoću kojega dobijam vlastitu struju? (Forum, 10. III. 2007)

Ako ima "l" onda vagon proizvodi svoje napajanje prek **dinama** koje ima na postolju kraj kotača (nisam siguran ako i onda dio struje ne dobiva od lokse), a ako ima "ee" onda više dinama nema, nego dobiva struju isključivo od lokse. (Željeznice Forum, 3. IX. 2009)

Srednjega roda može kadšto biti i kad se odnosi na zagrebački nogometni klub:

Smatram da je huliganstvo nedopustivo, zbivalo se ono pod okriljem Torcide, BBB-a, ili bilo koje druge "udruge građana" (pritom mislim i na **Dinamo** koje je ako se ne varam reg. kao udruga građana). (IMOart Forum, 7. X. 2009)

Usto, u jednini može biti i kolebanja između muškoga i srednjega roda (**europski dinamo koje će se moći boriti, Dinamo koje je bar za klasu bolji**):

Naravno da je moguće stvarati europski **dinamo** koje će moći boriti se sa klubovima europa ali sve dok dinamo neće moći u prosjeku dati svakom igraču po 40000 eura na tjedan nemože reći ne na ovakve ponude i to svima mora biti jasno. (Forum, 3. VII. 2007)

Ali i u najboljoj formi, ne može NIŠTA napraviti u Evropi, a **Dinamo** koje je bar za klasu bolji, ne može također ništa napraviti. (Forum, 9. XI. 2007)

U množini je dvostruko više srednjega roda (15 potvrda), podjednako na nacionalnim portalima i u razgovornome registru:

Izumljena beskontaktna **dinama** za bicikl (Bike Magazin, 26. I. 2014)

Godine 1889. izrađuje okretna **dinama** i transformatore izmjenične struje visokih frekvencija. (Vijesti HRT, 7. I. 2016)

Stara **dinama** za bicikl u original kutiji (Njuškalo, 19. II. 2017)

I ta **dinama** uopće nisu bila velikih dimenzija, jednako kao što i danas alternator na motoru nije ni približne veličine (niti snage) kao oni na osobnom automobilu. (Motori Forum, 28. VIII. 2008)

Najbolje da skineš remen i dinamo zavrtiš s bušilicom (gedor stegnut u bušilicu, tak ja vrtim **dinama** i alternatore dok su na stolu). (Tehnički Forum, 17. I. 2012)

Bit će i oveći broj potvrda muškoga roda u pluralu (9 potvrdnica), redovito u razgovornome registru, uz tek jednu iznimku s nacionalnoga portala:

Na svakom zupčaniku je nekoliko **dinama** koji proizvode struju. (Srednja, 7. I. 2014)

Nisam neki mag za **diname** ali imam knjigu IMT 533. (Poljoprivredni Forum, 10. VIII. 2009)

To je bilo na starim **dinamima** (istosmjerni generatori) koji su na niskim okretajima bili nejak i nemoćni, i baš iz tog razloga se prešlo na alternatore (izmjenične) jer se kontrolom pobude (male struje, laka regulacija) mogel kontrolirat napon na radnim namotima. (Forum, 19. XI. 2009)

Ako kaj spržiš imam ti novi Boschov regler i 2 ili 3 fićijeve **diname**... (Tehnički Forum, 17. I. 2012)

Usto, nekolicina će se primjera muškoga roda u pluralu odnositi na nogometni klub (čak 4 potvrde):

Nesto mi pari da ce nas ove godine izbacivati raznorazni "**Dinami**" (prvo Ukrajinski, a onda mozda Rumunjski ili Zagrebacki). (Forum, 14. VIII. 2007)

Inače, radije ću financirati hrvatsku brodogradnju i izdvajati mjesečno za nju, i nemam ništa protiv, nego neke jebene Hajduke, **Diname** i ine pičke materine, koje bih ovoga trenutka zatvorio ili prodao. (Forum, 15. X. 2008)

Klub će igrati na bivšem HAŠK-ovom igralištu, a boja dresova je plava po uzoru na ostale istočnoeuropke **diname** koji se osnivaju po sovjetskom uzoru. (komentar, Dnevnik Blog, 17. II. 2011)

Dinamo je osnovan 1945 ukazom Marka Belinića i uzima ime Dinamo po uzoru na sve ostale **Diname** istočnog bloka (Dresden, Berlin, Moskva, Kijev, Bukurešt, Sofija itd.) kao i svi ti policijski klubovi uzima plavu boju. (komentar, Novi list, 27. IV. 2011)

Bit će i sklonidbe s nultim morfolom (3 potvrde), ali isključivo pod dvama uvjetima – kad se riječju označava nogometni klub i kad se pojavljuje u razgovornome registru.

Osim toga, Kamen Ingrad je pobijedio **Dinamo-a**. (Forum, 20. II. 2003)

Haj'mo transparent potpore za SUPER SAČERA ja cilo vrime govorim da moramo ucit od **dinamoa** ko triba, ali onda se javljaju likovi koji ne vide dalje od svog nosa i meni seru... (komentar, SD, 1. IX. 2009)

Zar ste zaboravili da su **dinamou** i hajduku oprostili 800.000.000 kuna poreza? (komentar, VL, 31. III. 2010)

Riječ **dinamo** u rječnicima ima različitih opisâ. AdoK, Klaić (1987) i RHJ vele da je muškoga roda. Anić (1998), Anić (2003) i HJP tvrde da je u jednini muškoga roda, a u množini dvojako – muškoga (što je knjiški) i srednjega (što je razgovorno). VRH se vraća na starija rješenja i veli da je isključivo muškoga roda. Barić *et al.* (1999), slično V. Aniću, vele da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini.

Dingo 'australski divlji pas'

Riječ **dingo** u našem je korpusu (35 primjera od 2004. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda.

Dingo je poznat po tome što ne voli vodu, ne laje, a ponekad zavija. (Geografija, 14. II. 2005)

Službena mrtvozornica australske savezne države Sjeverni Teritorij Elizabeth Morris pronašla je dokaze koji upućuju da je **dingo**, ili više njih, ušao u šator, napao dijete i odvuкао ga. (SD, 12. VI. 2012)

Radoznali **dingo** (Teklić, 9. XI. 2012)

Mišićavi i snažno građeni **dingo** može biti različito obojen, od svijetlozlatne do tamnosmeđe ili crne boje, no najčešće se viđaju crvenkastozlatni primjerci. (Dnevnik Blog, 16. IX. 2007)

Iako pripada rodu domaćih pasa, *Canis familiaris*, **dingo** je tijekom tisuća godina živio u divljini. (Dnevnik Blog, 16. IX. 2007)

Kadšto će se naići na *a*-sklonidbu s nultim morфом (u trima primjerima od kojih su dva s nacionalnoga portala):

Znanstvenici u Australiji tvrde da su pronašli sredstvo kojim se od klokana mogu zaštititi poljoprivredni nasadi a radi se o – urinu **dingoa**, australskog divljeg psa. (Vjesnik, 2006)

Klokani su za urin kojota pokazali zanimanje i prilazili su bliže kako bi ga pomirisali, ali od urina **dingoa** su bježali. (Vjesnik, 2006)

Kett Turton njega poznamo iz serije kingdom hospital, po kratkoj ulozi **Dingoa** u Blade 3. (Dnevnik Blog)

Katkad će se između leksičke osnove i hratskoga gramatičkog morfa ugnijezditi engleski morf -s. Posljednji je primjer, usput budi rečeno, forumska rasprava o tome koji je ispravan pluralni oblik imenice *dingo* gdje se komentatorica osvrće na preporuke V. Anića pa veli da su u njega dopušteni oblici u Nsg. *dingo* i *dingos*.

Drugim riječima, zemlja klokana, **dingosa**, Krokodil Dandija i šrimp on d barbija neće igrati revamp klasične ultranasilne borilačke igre. (Gamereport, 14. IV. 2011)

Svi psi od vuka i **dingosa** pa dolje su bližnje povezani. (Forum, 29. V. 2006)

Za dinga se snašao pa kaže da "može i **dingos**". (Forum, 27. IX. 2004)

U množini će redovito biti muškoga roda, no ne uvijek u pretkazivu obliku. Često će se sklanjati kao druge imenice muškoga roda *a*-deklinacije s morфом -o:

A njima se hrane i **dingi**, australski divlji psi koji znaju očistiti logorišta i mjesta za piknike. (OŠ Slavka Kolara, 29. I. 2011)

Loveći veliku životinju (klokana) **dingi** je najprije slijede, napadaju i trgaju. (Dnevnik Blog, 16. IX. 2007)

Prije su Aboridini upotrebljavali pitome **dinge** kao termofore pa im je noću bilo toplo. (Dnevnik Blog, 16. IX. 2007)

U drugim će slučajevima biti *a*-deklinacije s nultim morfom (analogno onomu što zna biti u jednini):

Lindy Chamberlain je izrazila nadu da će sud obraniti njezin obraz i da će javnosti poručiti činjenicu da **dingoi** jesu opasne životinje. (Adventisti, 15. VI. 2012)

Ubija milijune divljih životinja – ptice, klokane, jelene, sve vrste mačaka, kojote, dabrove, miševe, lisice i **dingoe** – s namjerom da zaštiti svoje domaće životinje i njihovu hranu. (Forum, 3. I. 2004)

Najzad će se, pretkazivo, između korijena i hrvatskoga gramatema ugraditi engleski morf -s:

Kad se 35-godišnji Australac Ricky Megee probudio sam samcat u jednoj rupi u australskoj pustinji s licem okrenutim prema zemlji, okružen **dingosima** koji su pokušavali doći do njega, znao je da ga čeka "nemoguća" misija. (Net, 28. IV. 2013)

Tijekom tog vremena oni se natječu s ovcima za hranu ali padaju i kao plijen na **dingose** (pustinjske pse). (Dnevnik Blog, 15. IV. 2010)

Napokon, u jednome će slučaju engleski morf -s prijeći u -z, što bi moglo biti vezano uz približavanje engleskomu izgovoru:

Odrasli krokodili se hrane majmunima, divljim svinjama, **dingozima**, većim gušterima, domaćom stokom, pticama, morskim psima i ljudima. (Wikipedia)

Jedan primjer pokazuje da u množini može biti i srednjega roda:

Otkada u Australiji uzgajaju ovce, one su za **dinga** postale hranom do koje dolaze na lak način. (Dnevnik Blog, 16. IX. 2007)

Riječ **dingo** pojavljuje se već u AdoK-u gdje je opisana samo kao imenica muškoga roda. Isto ima i Anić (1998), dok Anić (2003) ima natuknicu *dingo(s)* uz jedinu napomenu da je muškoga roda. RHJ ima samo riječ *dingo* koja je opet muškoga roda, s time da je eksplicitno naveden oblik u Npl. *dingi*. VRH ima čak dvije natuknice – *dingo* i *dingos*. Obje su pritom muškoga roda te imaju u Npl. gramatem -i. HJP također ima obje riječi muškoga roda s time da *dingos* navodi u zagradaama uz *dingo*. Barić *et al.* (1999) imaju vrlo slično – riječ *dingo*

muškoga roda koju izjednačavaju s riječju *dingos*. Ima ju i Klaić (1987) uz napomenu da se u množini pored naših oblika Npl. *dingi* ~ Gpl. *dingâ*, može pojaviti i španjolski oblik *dingosi*. Tek nam se čini da je malo vjerojatna teza o postojanju španjolskoga oblika u pozajmljenici iz australskoga.

Disko ‘diskoklub’

Riječ **disko** u našem je korpusu (59 potvrdnica od 2001. do 2016.) u jednini najčešće muškoga roda, u svim registrima, na sjeveru i na jugu.

Polu stoljeća od početka diskomanije: znate li gdje je otvoren prvi **disko** u Hrvatskoj? (Vijesti RTL, 2. XI. 2015)

Plešu k'o da imaju 20: Otvoren je novi **disko** za umirovljenike (24sata, 11. XII. 2015)

Večer provodimo u predvorju hotela uz kartanje ili biljar, a mi mlađi najčešće idemo u obližnji **disko**, poručuju skijaši Andrej i Antonio. (Posavska Hrvatska, 11. I. 2013)

Koliko je **disko** u Hrvatskoj uistinu star – istražio je redatelj Zvonimir Rumboldt u dokumentarnom filmu »Pola stoljeća diska« čija će riječka premijera biti održana sutra u 20 sati u Art-kinu Croatia. (Novi list, 27. X. 2015)

Odrastao sam u Privlaci, a petkom i subotom se izlazilo u taj seoski **disko** u kojem je fajrunt bio u 11 sati. (057info Zadar, 2. III. 2012)

Ja sam mislila da je to neka teška krčmetina, puna pijanci, ali kad ono super sređeni **disko**, sami mladi, i cajke naravno a disko se zove mony, zamisli. (Index Bloger, 3. XI. 2007)

U srednjoj, u mojoj sredini je bio "popularan" jedan **disko** i tamo sam počela izlazait i slušat techno i house i to me držalo sve do faksa. (Forum)

Molimo vas da taj **disko** svedete na normalne zvucne decibele. (komentar, SD, 9. X. 2009)

Nerijetko će u razgovornome registru biti srednjega roda (čak 20 potvrdnica). Posljednja dva primjera svjedoče o tome da se srednji rod može pronaći, doduše teže, i na regionalnim i nacionalnim portalima.

Pisma SEVINE ŠTIKLE ove dane ukoliko izlazite mogli ste ćut na svakom mjestu, iz jednog diska izađete u kojem je taman pjesma pri kraju, a u drugo **disko** uđete taman je na prvom dijelu šije šete, šije oto, šije nove, šije moja... a Sinjani na taj dio se najviše užive ja bia pa se uvjeria. (Dnevnik Blog, 13. III. 2006)

Isprva je bilo dosadno ali je onda došao moj dečko i samo me uhvatio i zažvalio a ono puno **disko** ljudi... svi se guraju... onda smo cijelo vrijeme plesali i žvalili se... bilo mi je tako lijepo... (Index Blogger, 13. X. 2008)

Gore okruženje je prosječno **disko** u HR kad izađeš van, di si u gužvari između milijon pijanih seljačina koji te vataju u gužvi za guzicu i upadaju sa stvarima tipa 'mala daj pičke, znam da imaš!' (Forum, 19. II. 2008)

Riva nije ničija prčija a posebno ne **disko** okićeno bojama Becksa i sličnih sponzora. (komentar, SD, 14. VIII. 2010)

Sljedeći dan čitavi nam je bio slobodan, ali ne smijemo izostaviti večer prije toga izlazak u Colossos macrodisco, iz kojeg smo se kasnije prebacili u još veće **disko** Tropics. (SŠ Blato, 2007)

Disko je po danu funkcioniralo kao kafić. (Zarez, 18. XI. 2004)

U jednome je forumskom primjeru uočena *a*-deklinacija s nultim morfom:

Ko će odgovarati za granatiranje Tuzlanskog **diskoa** gdje je pooginulo 150 mladica i djevojaka?? (Vidi Forum, 6. XII. 2003)

Gdjejoji će razgovorni primjer ocrtati kolebljivost govornika oko roda imenice jer je u istoj rečenici čak u muškome, a čas u srednjemu rodu (*disko koji mi [...] nije bio baš nešto drag jer bi većinom bilo prazno ~ jedno te isti disko*):

Bila sam s društvom (nas desetak) u điru, zagrijavanje po kafićima i parkovima a onda u disko i to baš **disko** koji mi do ove subote nije bio baš nešto drag jer bi većinom bilo prazno a i dj. je bio neki ajd bok. (Index Blogger, 15. IV. 2007)

Uglavnom, neda nam se ici u jedno te isti **disko** jel svake godine je sve losije, rekle smo pa zar nema neki party kod nekog u zadnje vrijeme? (Index Blogger, 6. IV. 2009)

Riječ **disko** u množini je podjednako često srednjega i muškoga roda. Pronađena su tek dva primjera, što pokazuje da su govornici nesigurni oko plurala ove imenice pa ju ili izbjegavaju u pluralu ili pribjegavaju drugim rješenjima (primjerice riječima *diskoteka*, *diskoklub*). Primjer je muškoga roda ujedno u kombinaciji sa sklonidbom s nultim morfom. Obje su množinske potvrde crpene s nacionalnih portala:

Ovaj grad ima **diskoe**, teatre, noćne klubove, globalno poznate dijelove, svjetski poznate hotele i mnoga obilježja poput ikone Kipa slobode, Empire State Building, Central parka i Times Squarea. (Hrvatski ferijalni i hostelski savez)

Prva **diska** u Rijeci postoje još 1968., a među njima je i mjesto koje će kasnije ostati kudikamo više vezano uz muzičke revolucije 80-ih: Palach. (JL, 16. IX. 2015)

Riječ **disko** u rječnicima (Anić 1998, Anić 2003) je opisivana kao imenica muškoga roda uz odrednicu razgovornoga stila. VRH i HJP ju, također kao imenicu muškoga roda, opisuju kao žargonizam. Zanimljivo je da ju RHJ uopće nema, a donosi natuknicu *diskač* koju svrstava u područje žargona i opisuje kao ‘diskoklub’. Barić *et al.* (1999) imaju je samo kao leksički vezani morfem (*disko-*). Nema ju ni Klaić (1987), ali ima, baš kao RHJ, natuknicu *diskač*.

Domino ‘mala pravokutna pločica podijeljena na dva kvadrata u kojima su prazna polja ili polja od jedne do šest točkica’; ‘društvena igra s najmanje 28 takvih pločica’

Riječ **domino** u našem je korpusu (92 primjera od 1954. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda (56 potvrda), u svim registrima, na sjeveru i na jugu:

Jer, govoreći jezikom igara, život nije poker, ma koliko se samouvjereni njegovi vikači busali u prsa da igraju va bank, nego je život **domino**. Strpljivi, čudesni, nedokučivi, podmukli domino, koji slažu jedinke i generacije u sljepoći vremenâ. (Fabrio 1999 [1989]: 149)

Upravo takav, Kerum je prijetnja, on je **domino** koji se klati i može urušiti ideološku konstrukciju. (JL, 10. V. 2008)

Slovni **domino** – ova se aktivnost pokazuje kao zahtjevnija, i u njoj se ističu uglavnom djeca s većim nivoom pažnje i koncentracije koja su u stanju zadržati interes na duže vrijeme (Teo, Roko, Tomislav, Magdalena, Patricia, Antonio), te koja često igru samoinicijativno ponavljaju po nekoliko puta. (DV Osmijeh Bjelovar)

Pa isključivi ste krivac za primljeni pogodak, tako se pokrenuo **domino**, rušilački niz uskrasnog vikenda sve do sporazumnog razlaza sa trenerom. (SD, 12. IV. 2007)

Ali je vjerojatno puno njih plesalo i veselilo se kad je pao i trinaestmilijuntni **domino** u vulvu Mona Lize s nacrtanom prostatom Michaela Jacksona u bojama spektra... Fakat. (Dnevnik Blog, 20. XI. 2006)

Ma jebe me se za goranove navijače... doć će tek kad završe popodneveni **domino**. (Forum, 24. XI. 2007)

Nadam se da sam u pravu i da će to biti prvi **domino** koji će porušiti nakaradni svjetski bankarski sustav. (komentar, Advance, 6. V. 2012)

U četirima je primjerima s nacionalnih portala u jednini srednjega roda:

Kosovo je bilo prvo bačeno **domino**, poslije su slijedila sva druga. (JL, 23. II. 2008)

Dakle počelo se igrati **domino**. (Gorila, 5. V. 2012)

Kako jedno **domino** uzrokuje rušenje drugog, a ovo trećeg i tako dalje, to automatizmom znači i manje pive na terenima. (Dinaridi, 1. X. 2012)

No, premda u to praljudsko vrijeme nije postojalo **domino**, postojao je domino-efekt. (Atma, 23. III. 2013)

Kadšto će u iskazu biti i kolebanja između dvaju rodova (***glavno domino koji treba srušiti***):

U toj ideji glavno **domino** koji treba srušiti jest Hrvatska. (NSF Journal, 31. I. 2001)

U množini je češće srednjega roda (15 potvrda), i to najčešće na južnim portalima (4 potvrde) i u razgovornome diskursu (4 potvrde):

Ovako su **domina** ostala posložena, a Mađari prošli četvrtfinale. (SD, 30. III. 2004)

Djeca iz "Maslačka" će biti **domina**, iz "Jazina" šumske vile i vilenjaci, "Ciciban" će predstavljati pituri, iz "Duge" će nam doći Olive i Popajići. (Zadarski list, 10. II. 2010)

I ostatak je Europe pod prijetnjom, ako se **domina** poslože na najgori mogući način na Srednjem istoku, točnije oko iranske priče. (057info Zadar, 22. II. 2012)

Što misliš da je država Izrael toliko moćna da može promijeniti mjesto življenja i način života pola milijuna ljudi kao da su **domina**? (Forum, 3. VI. 2009)

Od tada **domina** padaju... sada se pad ubrzava... čekamo rezultat. (komentar, Politika, 19. X. 2009)

Samo je jedan sjeverni primjer, iz Hrvatskoga zagorja, srednjega roda u pluralu:

Autići, barbike, **domina**, lopte i ostale igračke kao i slatkiši bili su odlično primljeni od strane djece što se moglo vidjeti iz njihovih širokih osmijeha. (Vinica, 6. XII. 2004)

Bit će potvrda i na nacionalnim portalima (6 potvrdnica):

Domina su napravljena od tisuću panela od stiropora, koje su oslikali njemački studenti i postavili duž nekadašnjeg zida. (Dnevnik, 9. XI. 2009)

Stranački šefovi, direktori poduzeća i ministri padaju jedan za drugim kao **domina**, a nakon što je pao i taj Barišić cijeloj se javnosti čini da je ostao samo jedan domino koji još ima pasti: Ivo Sanader. (JL, 2. X. 2010)

Domina su počela padati, na kraju sam našao agenta, no onda nisam radio tri godine i moj agent me napustio. (Playboy)

Često će se posegnuti i za muškim rodом u pluralu (12 potvrdnica), ponajprije u beletristici i na nacionalnim portalima gdje će muški rod kvantitativno premašiti srednji rod (10 potvrdnica):

Srednjakom desnice udario bi o rub tavulina kad iznosi slovo zakona ili jamči za nekog da je ispravan čovjek, a isto i u mnogim odnosima, bilo da igra fircik ili **domine**, ili je pak nestrpljiv prije objeda. (Kovač 2004 [1978]: 161)

Pobijeđeni je, djed je izbjegavao riječ gubitnik, morao složiti **domine** u svijetlozelenu kartonsku kutijicu na kojoj su bili nacrtani runolisti, planinski cvjetovi kakve je djedova kći vikendima sama pronalazila i brala. (Fabrio 1999 [1989]: 368)

9. studenog 1.000 **domina** bit će poslagani točno na 'ruti' nekadašnjeg zida a potom i srušeni. (Dnevnik, 7. IX. 2009)

Taj "zid" bit će sačinjen od tisuću velikih, dva i pol metar visokih **domina** od stiropora, po dvadeset kilograma teških, koje su školska djeca obojila u jarke boje i oslikala. (VL, 21. X. 2009)

Izvan toga pronađen je samo jedan regionalni (sjeverni) i jedan razgovorni primjer:

"Srušio je našu reprezentaciju kao **domine**" – stoji u tekstu Los Angeles Timesa. (GS, 2005)

Mislim da je do Pakla popločen dobrim namjerama stoga što se ljudi zanesu u pomaganju drugima do te mjere da im se počnu opako mješati u život ne znajući da to povlači golemi splet **domina** koji onda padnu na neočekivan način. (Forum, 23. VIII. 2007)

Uzgred, katkad će kanonski oblik biti *domina* i riječ će biti ženskoga roda, u jednini i u množini (4 potvrde), čak u tekstovima koji su nacionalnoga utjecaja:

U Lutvinoj mehani, stiješnjenosti stijenama nad Miljackom, samo što pljušte karte i što, s vremena na vrijeme, kvrcne po koja **domina**. (Kušan 1954: 38)

Domine će stajati dva dana a onda biti simbolično srušene na dan pada Zida. (VL, 21. X. 2009)

Riječ **domino** sa značenjima kojima se ovaj rad bavi – 'mala pravokutna pločica podijeljena na dva kvadrata u kojima su prazna polja ili polja od jedne do šest točkica' te 'društvena igra s najmanje 28 takvih pločica' – pojavljuje se u AdoK-u kao imenica muškoga roda u jednini uz pripomenu ženskoga roda u množini (Npl. *domine*). Ostali ju rječnici (Klaić 1987, Anić 1998, RHJ, Anić 2003 i VRH), HJP i Barić *et al.* (1999) opisuju kao imenicu muškoga roda. Pritom Anić (2003) uzgred spominje i oblik *domina* uz značenje 'male, pravokutne pločice podijeljene na 2 kvadrata na kojima su prazna polja ili 1 do 6 točkica'.

Duo ‘sviranje ili pjevanje udvoje’; ‘glazbeno djelo za dva glasa ili za dva instrumenta’; ‘rad udvoje’

Riječ **duo** u našem je korpusu (64 primjera od 2001. do 2013.) u jednini najčešće muškoga roda (14 potvrda):

Duo je izrazio svoje veliko zadovoljstvo vezano uz medijsku podršku povodom njihovog zagrebačkog nastupa a to se itekako očitovalo dupkom ispunjenim prostorom Močvare u večernjim satima. (Muzika, 13. IX. 2010)

U istoj klasi, svaki za kormilom svoje jedrilice, nastupit će Pavle Kostov i Petar Cupać, inače nerazdvojni **duo** iz olimpijskog 49 er-a. (Zadarski list, 21. X. 2011)

Rona drma ljubomora i paranoja da bi Hermioni i Harryju, koji je prvi put osjetio miris prijateljičina parfema, možda bilo bolje samima, bez njega (Ja još postojim), napose kad se **duo** u neakvoj zloj vradžbini privida počne strasno ljubiti zagrljen u toplessu ravno pred njegovim razrogačenim očima. (SD, 21. XI. 2010)

Nakon svečanog programa za sve nazočne mještani su pripremili slane i pečene srdele, domaćega vina, a sve skupa uz pjevački **duo** s kojim su zapjevale i mnoge mještanke i mještani. (Šolta, 2. VII. 2012)

Taj sam tjedan bio, ponovno, nenadjeviv **duo** s Jimmyem. (Dnevnik Blog, 23. III. 2009)

Dobri stari **duo** Canjuga i Tuđman... oni su nam bar donjeli ligu prvaka u Maksimir. (Forum, 1. XII. 2007)

Ja mislim da ga je i isus maka jer je u Hdz-u a juda je uprska sa ovim izletima u prazno. A tako su dobar **duo** bili, pogle samo kako su u granit-vrkiću odradili biznis supernova. (komentar, 057info Zadar, 16. III. 2013)

Sporadično se ipak pojavljuje u srednjemu rodu (4 potvrde), u raznovrsnim diskursima, pričem bi primjer s *Radija 101* mogao biti i u pluralu:

Kada na terenu nije bilo **duo** Ronaldo-Ronaldinho, pobijedili su 66 posto utakmica te postizali, u prosjeku, 2,48 golova po susretu. (Index, 4. IV. 2006)

Druga večer završila je njemačkim elektro **duom** Digitalism, koje nijedna od nas nije uspjela poslušati do kraja jer nas je svladao umor. (Radio 101)

Uz ponudu našeg jela i pića goste je zabavljalo **duo** Đir s Paga. (Zadarski list, 19. I. 2011)

Hvala, pa ni **duo** mi se ne čini loše, ali kod se nas ljudi ipak više pale na bandove... (Moj Forum)

U jednome se primjeru primjećuje kolebanje između muškoga i srednjega roda u jednini (*zadnje je to bio duo*):

Zadnje je to bio **duo** Camila Marc, čiju je proljetnu haljinicu na plavo-bijele prugice prošetala u ponedjeljak na promociji Twiligha u Rimu. (eZadar, 28. XII. 2008)

U drugome je primjeru zanimljiva sklonidba s nultim morfom:

Na prvenstvu je sudjelovalo preko 4 000 natjecatelja koji su se natjecali su se u nekoliko disciplina u svim starosnim skupinama mini, djeca, juniori i seniori u solo, **duo-u**, trio-u, grupama i formacijama. (Radio Slavonija, 31. V. 2012)

U množini uvjerljivo prevladava srednji rod (43 potvrde):

Ovogodišnji Queer Zagreb festival približio je zagrebačkoj publici ponešto od plesne scene Brazila što je bilo pravo osvježanje jer su radovi koreografa Jeana Abreua te **dua** Angelo Madureira Ana Catarina Vieira u smislu plesnoga vokabulara uistinu imponantni. (Plesna Scena, 10. X. 2008)

Ovogodišnja smotra okupila je devet komornih sastava (**dua**, trija, kvarteti i kvintet) iz šest glazbenih škola s područja Slavonije i Baranje. (SBPlus, 30. XI. 2012)

U kategoriji Glasovirska **dua**, nakon provedene audicije i zajedničkog nastupa učenika koji je održan u Koncertnoj dvorani Glazbene škole, odabrana su tri dua. (Radio Našice, 9. XII. 2012)

Tako je večeras, pred prepunom kazališnom dvoranom, održan završni koncert učenika Osnovne glazbene škole i glazbenog tečaja gitara i bubnjeva, na kome su nastupili solisti, **dua**, tria, kao i komorni sastavi gitara i harmonika. (Učilište Umag)

Jer, komercijalnih nastupa je sve manje, sada su u modi **dua** ili tria. (Zadarski list, 29. IV. 2011)

Trenerica i koreografkinja Vesna Jukić Bračulj kaže kako će nastupiti 150 djevojaka, od najmlađih do najstarijih, odnosno svih 10 grupa, te sola i **dua**. (Ferata Sinj, 19. XII. 2010)

Cilo popodne se ja (Areta) i Rina lomimo kod mene na igralištu i vježbamo djelove koreografije i **dua**... (Dnevnik Blog, 24. III. 2008)

Stigli u hotel "Galeriju" Odma kraj autoceste, ugodno se smjestile i potom otisle za Jasku da pogledamo sola i **dua**. (Index Blogger, 4. V. 2009)

Tek je jedna potvrda, iz *Vijenca*, u pluralu muškoga roda:

Tarbukov tekstić zgodno završava pitanjem ne bi li se Offenbach, da je 1833. umjesto u Pariz krenuo u Beč, »razvio možda u majstora apsolutne forme ravnog jednom Schumannu ili Brahmsu?« (moj je odgovor da ne bi), ali ne donosi ni jednu informaciju o okolnostima nastanka i obilježjima Offenbachove zbirke violončelističkih **dua** koje zagrebački duo kontrabasista izvodi u vlastitoj transkripciji. (Vijenac, 5. IV. 2001)

Riječ **duo** rječnici imaju još od AdoK-a. AdoK, Anić (1998), RHJ, Anić (2003) i HJP tvrde da je isključivo muškoga roda. VRH ju, isto kao savjetnik Barić *et al.* (1999), u jednini ima u muškome, a u množini u muškome i srednjemu rodu. Ima ju i Klaić (1987).

Džudo (judo) 'istočnjačka vještina samoobrane i borilački sport u kojem se natjecatelji odjeveni u kimono bore na strunjački po određenim pravilima'

Riječ **džudo** u našem je korpusu (84 primjera od 2002. do 2015.) u jednini redovito muškoga roda (21 potvrda):

Odatle u priču ulazi **džudo** koji ih je maknuo s ulice u sportsku dvoranu, gdje džudo pravila i trener isključuju nasilje. (Nacional, 15. V. 2012)

Nažalost, nemam za to sredstava, sponzori u pravilu zaobilaze "male sportove", kakav je i **džudo**, što je i najvažniji razlog što još nikad nisam sudjelovala na EP-u. (GS, 2004)

Džudo se također razvio i u Labinu, gdje je 1973. trener Lučano Šumberac utemeljio klub Ippon, koji djeluje i danas. (Istrapedia)

Kao olimpijski sport **judo** je usvojio mnoga načela, a jedno od ključnih je nepoznavanje problema diskriminacije. (SD, 8. IV. 2013)

Da li je verbalni **judo** vasa jaca strana? (Dnevnik Blog, 22. XII. 2006)

Koji boks, koji **judo**, ma nema boga da te spasi, eeej (Forum)

Judo je odličan za djecu, za motoriku posebno, podržavam uvođenje u škole... (komentar, SD, 13. III. 2013)

Ipak, u jednome je forumskom primjeru srednjega roda:

Osim toga, radio sam s iskusnim judašima po judo pravilima (u kimonu) i igrao se s njima (dok je **judo** nešto vrijedilo u ex Yu). (Forum, 15. V. 2006)

Često se pojavljuje u *a*-sklonidbi s nultim morfom (čak 62 potvrde), u svim registrima. Može biti da je čestotnost te pojave u uskoj vezi s postojanjem drugih istočnjačkih borilačkih vještina s naglaskom na dočetnom *-o*, odnosno s nultim gramatičkim morfom u Nsg. (primjerice Nsg. *tekvando-Ø* ~ Gsg. *tekvando-a*). Riječ *džudo* jednostavno se drukčije izgovara (baš kao *bušido* ili *nanbudo*), odnosno nema naglasak na posljednjemu slogu.

Ruski premijer Vladimir Putin, nositelj crnog pojasa u **judou**, nekim će od svojih slavnih bacanja počastiti francuskog predsjednika Sarkozyja, koji navodno jedva čeka prvi trening. (Index, 13. IX. 2008)

Hrvačka verzija samboa, slična **džudou**, naredbom Sportkomiteta još 1938. godine postala je službenom borilačkom vještinom SSSR-a. (Profightstore, 30. IV. 2009)

Ovaj trening je kombinacija boksa, hrvanja, kickboxinga, **judo-a**, brazilskog jiujitsu-a i ostalih borilačkih vještina. (She, 18. I. 2012)

Tako se tradicija osječkog **džudoa**, i prvih dana nove kalendarske godine, nastavlja odvijanjem redovnih treninga četrdesetak članova gotovo svih uzrasta. (GS, 2002)

Nije važno koliko je osoba dobra u **Judo-u**, ako uzme kendo mač i izgubi od učenika Kendo-a, neće biti budoka, već samo judoka. (Aikido Rijeka, 17. X. 2015)

Najčešće se kao mogućnost spominje slučajni udarac laktom na treningu **džudoa**, kojim se 58-godišnji Putin, kao nosilac majstorskoga crnog pojasa, redovno bavi nekoliko puta tjedno. (SD, 30. X. 2010)

Prijatelji koji su došli na trening aikidoa i koji su već duže vrijeme u tom sportu nisu bili nimalo iznenađeni – kažu da se to kod **judoa** često desi, no meni se na trenutak učinilo kao da sam ja doživjeo tu povredu... (Dnevnik Blog, 12. X. 2004)

Daj to sad usporedi sa **Judo-om**, kada moras koordinirati pokrete nogama, rukama, i uz to jos drzati ravnotezu, a trebas i dosta snage da protivnika dignes. (Forum, 19. VIII. 2003)

U pluralu nema potvrdnica.

Riječ **džudo** u rječnicima je opisana kao imenica muškoga roda (AdoK, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH). Tako ju određuje i HJP. Barić *et al.* (1999) ne dotiču se odredbe njezina roda. Donosi ju i Klaić (1987).

Ego ‘ono što predstavlja individualnost, osobnost ljudskoga bića’

Riječ **ego** u našem je korpusu (188 potvrdnica od 2002. do 2015.) u jednini pretežito muškoga roda, dok će srednjega biti u 22 primjera koji su većinom nastali u razgovornome registru (čak 19 potvrda). Jedan je primjer s nacionalnoga portala, a dva su regionalna – istarski i našički.

Dva suprotna **ega** na nebu modernizma, a jedan i drugi »izliveni« u svoje pustolovne asocijacije i monologe kojima jednako snažno bojažu modernističke horizonte! (Vjesnik, 2006)

Očekivala sam toliko poniznosti od tebe da se barem ispričaš meni i viki što si nas nazvao pogdnim imenima, no ti očito imaš jako **ego** i ponos koji ti to brani. (Moj Blog)

Mislim da je on samo pratio svoje **ego** i htio je biti novi HR kralj. (Forum, 13. I. 2010)

Jedna od osnovnih činjenica koje bi žene trebale znati je da je muškarcu jako teško pogaziti svoje **ego**. (Forum, 29. IV. 2008)

Nesretna stvar je da iz nekog razloga Hrvatsko **ego** nadmašuje sve ostale motivacije. (HKV, 8. VI. 2010)

Unaprijed doneseni sudovi ili mišljenja o nečemu što dovoljno ne poznajemo, korisni naizgled nikome – osim roditeljima koji žele zadržati svoju djecu, ili, nahraniti svoje **ego** kako su bili najbolji roditelji. (Regional Express Istra, 14. X. 2012)

Gospodine, oslobodi nas reformatora zaljubljenih u svoje **ego**, koji su se zapleli u zamršeni splet svojih moždanih vijuga te nam žele ugrabiti radost nad životom. (Župa Našice)

U množini je redovito srednjega roda u svim registrima (69 potvrda s nacionalnih portala, 57 potvrda iz razgovornoga registra i 10 potvrda s regionalnih portala).

Pele je uvijek tu da udijeli koju packu, ali **ega** uskoro uzvraćaju, ne sumnjajte... (Dnevnik Gol, 30. I. 2009)

Okomio se i na reprezentativce, optuživši ih da ne igraju kao momčad već dozvoljavaju da prevladaju **ega** pojedinaca. (24sata, 15. VI. 2010)

Muškarcima je bed pitati (jer, muškarci ne pitaju za smjer), a ženama je bed reći (jer su čedne, uh, ah – ili da ne bi ispale nečedne, ili da ne bi povrijedile **ega** svojih ljubljenih) i tako se zaboravi, osim u ostalim segmentima, zajedno rasti i u onom prijekopotrebnom seksualnom koji može i treba biti i emotivan i ljubavan. (Index Blogger, 31. X. 2007)

Neka se netko usudio napisati ono što ide umišljena **ega** na našoj usranoj novinarskoj sceni. (Tportal Forum, 27. VI. 2015)

Nešto se mora mijenjati, svi moramo shvatiti da monogamija nije prirodna i da zbog malo seksa ne bi trebala pucati nečija **ega**. (komentar, BigBlog, 15. X. 2008)

Regionalno je srednji rod u pluralu potvrđen i na sjeveru i na jugu – od Dalmacije preko Istre i SZ Hrvatske do Osijeka.

No, nije čuditi se tomu jer povrijeđene taštine i **ega** epskih razmjera u ovom poslu svakodnevna su pojava. (SD, 11. XII. 2010)

Zahvaljujući svima koji su voljni zaboraviti svoja **ega** i sitne interese te voljni surađivati za bolja Kaštela, Svetište sv. Ivana je čisto i to je jedino bitno. (Trokut mladih Kaštela, 21. IV. 2013)

Što mislite da se vi dragi čitatelji, odnosno najaktivniji komentatori eZadra, stvarno skupite u jednu prostoriju i odbacite svoja elektronička alter **ega**, bi li bilo krvi do kolina? (eZadar, 5. X. 2009)

Ako nema šefa i vlada demokracija, tu su i zastoji, konceptualna razmimoilaženja, rasprave, svađe, povrijeđena ionako osjetljiva **ega**, dignuti nosovi. (Glas Istre, 18. VII. 2012)

Interesantno je da će se radnja prikazati na dva nivoa – dvije su glavne pjevačke uloge, i dvije glavne plesne uloge – oni će plesati kao pjevačka alter **ega**. (VG danas, 22. XII. 2011)

Bez ikakve zadrške oštro kritizira najveća **ega** u svijetu showbusinessa. (Radio Plus Osijek, 29. I. 2009)

Sporadično se može primijetiti i muški rod u pluralu (15 potvrda), najčešće u tekstovima razgovornoga stila (čak 11 potvrda). Većina će imati *a*-sklonidbu s nultim morfom (Nsg. *ego-Ø* ~ Gsg. *ego-a*), dok će iznimno četiri primjera biti u okvirima *a*-deklinacije s gramatičkim morfom *-o* u Nsg. (*eg-o* ~ Gsg. *eg-a*):

A kako su se uzdrimali **ego**i, tako se i pojavio strah od nejebice, pa se danas ženi onako, iz hobija. (Forum, 21. IX. 2006)

Ljudi zajebite više ekskluzivu, svađe, svoje (umišljene) **ego**e i veličine koje nemate, međusobna pljuvanja i omalovažavanja... (Dnevnik Blog, 29. IX. 2006)

Ne, ne govorim o Selebriti Big Brotheru, gdje normalno djeluje tek malena stand up komičarka (by dvej mediji, Nela Eržišnik je ipak bila prva), ali uz napuhane **ego**e hrvatskih selebritija djeluje kao mali vrtni patuljak. (Dnevnik Blog, 9. III. 2008)

Iz današnje perspektive mi je skroz drago da na Woodstocku nisu bili ni Mikula Jager, ni oni Dilan, a ni Morison... sve su to neki kurčevi debeli **ego**i, ili „visoke zvizde“. (komentar, SD, 14. VIII. 2014)

Nama treba strana struka, moderna i iskusna, a ne da se ljudi uče na Hajduku (ovdje su svi oporba jer uz Hajduk je vezano mnogo osobih **ega** koji se hrane svojom prošlošću i misle da su oni baš ti odabrani, Vučević u omladinskoj školi... svašta). (komentar, SD, 29. V. 2009)

Takva politika uništava ovu zemlju, a pokrenuli su je osobni **egi** ostarjelih oznaša koji nisu htjeli da zadnja slika pred njihovu smrt bude uspješan DR u čijoj pobjedi nisu učestovali, nisu htjeli da WW2 bude u sjeni DRa. (Forum, 18. VIII. 2010)

Na kraju je ostao sukob 2 **ega** koji nisu mogli zajedno. (komentar, GP1, 27. II. 2012)

Ne znam zbog cega se ex povukla, ali znam da je meni dosadilo boriti se s vjetrenjacama i nalaziti se u paradi određenih forumskih **ega** koji ko zna kakve frustracije pokušavaju zalijeciti na forumu (jer misle da je ovo njihova vlastita zona sumraka, a korsnici su zgodna mete istima), i njihovih satelita. (Forum, 5. II. 2013)

Muški će se rod u pluralu znatno rjeđe pojaviti na nacionalnim i regionalnim portalima – samo u četirima potvrdama od kojih će polovica biti *a*-sklonidbe s gramatičkim morfom *-o* u Nsg., a polovica *a*-sklonidbe s nultim morfom.

Ako je poanta na album pozvati sve trenutne face u svjetskom 'showbizu', Madonna je ponovno uspjela, jer malo tko može okupiti takvu ekipu na jednom mjestu, a da svi '**ego**i' budu usredotočeni samo na jednu stvar, a to je uspjeh nekog trećeg. (Muzika, 30. IV. 2008)

Kada, kratko, imate sudar dvaju prevelikih **ega**, koji još nisu uspjeli doseći fazu mudrosti i mirnoće. (Femina, 21. X. 2010)

Priča se da su na snimanju pjesme "Under Pressure" 1981. godine tenzije između Freddieja Mercuryja i Davida Bowieja bile velike, a njihovi divovski **ego**i su se sudarali na sve strane. (GS, 15. VI. 2013)

Zamislite veličinu nekih **ega** koji prolaze kroz njih danas. (Aikido Rijeka, 25. VIII. 2013)

Sve u svemu, kad je **ego** u množini muškoga roda, uglavnom će imati *a*-deklinaciju s nultim morfom. Čestotnost je te pojave pogotovo razvidna ako se u obzir uzmu primjeri kojima se rod ne može ustanoviti zbog padežnoga oblika pridjevske riječi. Pronađeno je ukupno 16 potvrda *a*-sklonidbe s nultim morfom imenice **ego** u pluralu, najviše u razgovornome registru.

U hrvatskoj nema podsticaja profesorima da se bave s nadarenim učenicima (osim prestiza nekih srednjih skola i vlastitih **ego**a pojedinih nastavnika u njima). (Forum, 13. III. 2006)

Ovdje se počelo više pričati o nekim ličnostima, uvrijeđenostima, vrijeđanjima, **ego**ima, negoli o samom sungazingu. (Forum, 21. II. 2010)

Prije samo 20 godina, Wall Street je radio istu stvar samo veću, s divovskim **ego**ima i ogromnim sklopljenim dogovorima. (Step)

Kadšto se pojavljuju ogledni primjeri kolebljivosti između muškoga i srednjega roda, prošireni i izvan granica razgovornoga stila (*čije je ego povrijeđen ~ tvoje ego je bitniji ~ egu koje je sačuvao ~ ega nas nogometaša koje treba znati tretirati ~ velika radijska ega okrenula su im leđa i [...] doveli svoj medij*):

Pipi a koga se to vrijeđa ili čije je **ego** povrijeđen... (komentar, BigBlog, 15. X. 2008)

Tvoje **ego** je bitniji i od uspomene na Vukovar. (komentar, SD, 21. XI. 2011)

Instalacije se može iščitati i kao priča o napuhanu egu i **egu** koje je sačuvao ljudske dimenzije, iz gledišta jungovskog učenja u konjaniku se najvećma prepoznaje njegov strah... (Akademija Art, 23. I. 2010)

U pitanju su **ega** nas nogometaša koje treba znati tretirati različito, nekad oštro, nekad blago. (Index, 3. V. 2010)

Zapravo se o tome radi – najbolji glazbeni urednik na tom radiju zapravo su bili slušatelji. No velika radijska **ega** okrenula su im leđa i polako, ali sigurno doveli svoj medij doista do ruba, a s muzikom su otjerali i ono nešto najvjernijih slušatelja. (Poslovni, 18. I. 2010)

Riječ **ego** ne postoji kao rječnička natuknica u AdoK-u (ali postoje natuknice *egocentričan*, *egocentričnost*, *egocentrik*, *egocentrizam*, *egoist*, *egoističan*, *egoistički*, *egoistično*, *egoistkinja*, *egoizam*). Slično je i u Barić *et al.* (1999), tek je nešto drukčiji opseg okolnih pojmova koje spominju. Anić (1991) također ju nema, a Anić (1994), Anić (1998), Anić (2003), najnoviji VRH i HJP određuju je kao imenicu muškoga roda. RHJ ju u jednini ima u muškome, a u množini u srednjemu rodu. Donosi ju i Klaić (1987).

Eho ‘odbijanje valova zvuka ili glasa, čuje se kao ponavljanje’; ‘odjek (o glasovima, društvenim događajima, reklamama)’

Riječ **eho** u našem je korpusu – 85 primjera od 1995. do 2013. – u jednini najčešće muškoga roda (68 potvrdnica):

Rat se, dakle, javlja kao daleki **eho**, u prvom planu je „prirodnozdrav iskonski suživot između ljudi i svijeta prirode, (...) a u tom arhaičnom načinu života kao da je vrijeme zastalo...” (Hranjec 2004: 305)

Dalmatinci iza gore, kao i Hercegovci, urlali su ga iz sve snage, natječući se u tome čiji će se **eho** više puta odbiti od okolnih brda i klisura. (Nacional, 19. VI. 2012)

U njemu možete pronaći zvuk vaše posljednje kovanice kako se odbija od pod, možda čak čuti i usamljeni **eho** neodgovorenog poziva neke bivše ljubavi. (Zarez, 14. XII. 2012)

Obogaljen ambijent života, realnost kao materijalizirani **eho** događaja iz velikih sredina, kaikaturalni portreti lokalnih uglednika, natjecateljska minijaturnost – od provincije čine prostor-tamnicu u kojoj je zrak ustajao, u kojoj je uzak raspon izbora. (SBPlus)

Manje od mjesec i pol od tvrdnji da je Hrvatska vrlo stabilna, štoviše među najstabilnijim zemljama, riječ kriza osnovni je **eho** u Hrvatskoj. (Zadarski list, 26. XI. 2008)

Mamićev **eho** kako će Dinamo deset godina uzastopce biti prvak odzvanja – sarkastično. (SD, 25. II. 2004)

Vaš rad, stav prema životu, pozitivan južnjački temperament, okrenutost spram čovjeku, ma kakve on rase, boje ili nacionalnosti bio, rezultati i osebjnost grada Dubrovnika kojem ste s uspjehom na čelu, s pravom su bili prepoznatljiv **eho** dodijeljene Vam nagrade. (Blato, 14. I. 2009)

Ante začuje svoj **eho**, gospemoja želi li on ovo stvarno čuti: Nitko SDRSP ne želi, nitko moj Tenerife! (Dnevnik Blog, 19. XII. 2005)

Kada visoki, razvijeni, lijepi muškarac kaže: Čao mala, i kada ti isto, istim akcentom, istom dinamikom kaže niski proćelavi debeljko, IMA LI TO ISTI **EHO** U UŠIMA DJEVOJKE? (Forum, 18. III. 2013)

Uvijek je **eho** takav, prvo se mase zastavama, pa se onda mase s izbornim papirima, a potom evo i pusaka malo pomalo. (komentar, Advance, 9. X. 2012)

Friški **eho** s bloga po staron dobron običaju, dule kad zasere on pretežito ili neko iz ukrave i naguznog odbora primiri se jedno dva tri dana, provede par noći i dana ispid ekrana secira svaki komentar, čeka kojeg psića da uskoči na portal i vraća se dule kopira neki pamfletić "pametnjakovića" joško, bokšić, bjeločmar, tariguzana i nestaje srat, koliko vidin evo ga i sada kenja. (komentar, SD, 16. IV. 2013)

Ipak, pribilježene su i tri potvrde srednjega roda, većinom iz razgovornoga registra:

Ta moguća koalicija nije ništa drugo do li **eho** nostalgije za vremenom koje je za većinu hrvatskog naroda breme turobne Titove prošlosti, a za njih temelj nove budućnosti. (HDPZ)

U svim skupinama ima bećina DOBRIH ljudi a promila zlih problem je u tome da zlo daje veće **EHO** od dobrog... Napravi 100 dobrih stvari nitko neće reagirati na to a napravi samo jednu jedinu losu stvar svi će te proglasiti zlim... (komentar, VL, 9. VIII. 2010)

U svim skupinama ima zlih ljudi SRECOM to je samo jedna promila ali zlo daje JAKO **EHO** ali lako ga je i usutkati LJUBAVLJU nikako mrznom, jer mrznom se hrani zlo a ljubav ga davi... (komentar, VL)

U množini preteže muški rod, koji se pojavljuje uvijek u razgovornome registru i uz *a*-sklonidbu s nultim morfom (4 potvrde):

Detaljnije poznavanje UNIX administracije (dakle, i Linuxa) poput napr. DNS-a, NFS-a, NIS-a, software RAID sustava su za njega samo udaljeni **ehoi** i šapati koji dolaze iz IT struke... (Forum, 27. XII. 2003)

Skupljam **ehoe** tujdih neizgovorenih rijetci i... a... sklapam svoje svjetove. (Forum, 25. V. 2008)

Vjerojatno su to daleki **ehoi** popularne ZPE. (Forum, 4. XII. 2009)

Mozak je naučio kalibrirati ova dva osjeta, uzimajući u obzir **ehoe** i vremenski razmak, kao i razliku u intenzitetu između dva uha. (Forum, 18. V. 2010)

Srednji je rod u pluralu zamijećen samo u jednome primjeru:

U predsoblju kuće ostadoše **eha** ushićenosti i komadići nostalgije, smrvljeni bratskim zagrljajem. (BNZ)

Naposljetku, u obama je gramatičkim brojevima i u svim registrima primijećena sporadična pojava *a*-sklonidbe s nulnim morfolom (ukupno 13 potvrđnica):

Slično je i s predivno snimljenim ambijentalnim albumom "Krushevo", legendarnog dvojca Stefanovski-Tadić, u kojemu je famozni "air guitar factor" prenešen bolesno pedantno, sadržajno i s **ehoima** na snimci koji ponekada traju beskonačno, što se posebno lako čuje na posljednjoj stvari na CD-u, "Oj ovčarče". (Audiofil)

Dobili smo puno **ehoa** i to različitih dužina trajanja, čak nekih i preko 2 minute, što se odmah eliminira od ehoa meteora, čija dulžina trajanja najčešće iznosi oko jedne sekunde, pa čak i manje. (Akademsko astronomsko društvo Rijeka, 2. I. 2010)

Pa nece valjda da nam to ponovno odjekne u obliku nekog **ehoa** krajem 21. stoljeca, opeta sve iznova? (Dnevnik Blog, 3. VI. 2012)

Njihov mozak se ne zna nositi sa **ehoima** prisutnim u telefonskoj konverzaciji. (Forum, 18. V. 2010)

Reićev članak stari lisac je nepogrešivo nanjušija tektonske poremećaje koji se spremaju hehe **eho-a** sa bloga dajte mi broj od duje zelim provesti s njime noc i zena mi je dala dozvolu. (komentar, SD, 14. IV. 2013)

Riječ **eho** bilježi se u rječnicima od AdoK-a. AdoK, Anić (1998) i RHJ opisuju je kao imenicu muškoga roda. S druge strane, Anić (2003), VRH i HJP, pa i savjetnik Barić *et al.* (1999), vele da je u jednini muškoga, a u množini srednjega roda. Klaić (1987) tvrdi da je riječ o imenici srednjega roda u obama gramatičkim brojevima. U množini opominje na mogućnost dolaska riječi u muškome rodu, oslanjajući se na Matoševo *ehoi*.

Eldorado 'zemlja koja se nudi kao zemlja blagostanja'; 'svako mjesto koje obiluje bogatstvom, obećana zemlja'

Riječ **eldorado** u našem je korpusu (30 primjera od 1887. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda:

Ah, to mora da je pravi "**Eldorado**". (Gjalski 1999 [1887])

Sanjala je cijeli **Eldorado** malih pariških brakova. (Balzac 2011)

Taj svijet suvremenih fetiša u viziji Dude Paive predstavlja seksualni **eldorado**. (Kazalište, 3. IX. 2010)

Što se, do vraga, dogodilo sa onim klubom koji je bio rukometni **eldorado** za sve domaće igrače. (Bjelovarac)

Doda li se tomu kako tim narječjima i govorima svako primorsko, otočno i gorsko mjesto pridaje neke zasebne, samosvojne značajke, zaključiti je kako je područje Kvarnera pravi jezikoslovni **eldorado**. (Kvarner)

Imotski je postao pravi **eldorado** za sve ozbiljne kladitelje iz susjedne Hercegovine. (Imotske novine, 2. VI. 2008)

Hrvatska ima dva predsjednika – Yosipovića i Kvazi predsjednika Mesića, svakako treba glasati za Yosipovića, jer inače ćemo biti zemlja s tri predsjednika, pravi **eldorado**. (BigBlog, 20. IV. 2012)

Iskreno mi je žao ljudi koji će morati platiti 700 kn kazne za nepropisno parkiranje i 700 kn odvoz vozila, ali brate mili cesta je postala jebeni **el dorado**. (Forum, 24. II. 2010)

Ti socijalizam je bija **eldorado**, di god se okreneš moga si nešto drpnut. (komentar, Politika, 17. XI. 2011)

Ipak, kadšto se u jednini pojavljuje u srednjemu rodu (2 potvrde). Posljednja bi se potvrda tek mogla interpretirati kao naginjanje k srednjemu rodu koje je rezultiralo neslaganjem, a može biti i obična omaška.

Krajem sedamdesetih dobije ponudu Prljavo Kazalište svirati u Zapadnoj Njemačkoj što je Za njih tada bilo **Eldorado** svi se razduševe. (SD, 24. XI. 2010)

Najviše je predstavljaju kao nekretninu koje je "**eldorado**" za ulagače, odnosno kao bogomdanu turističku zonu, u kojoj imate sve što Dubrovnik nudi i još više od toga: mir rubnog dijela i vlast koje nema. (DubrovnikNet, 18. X. 2012)

U množini je iznađena jedna potvrda srednjega roda s nacionalnoga portala:

Nekoć su u slične svrhe 'neoliberali' izmišljali zlatne groznice i **Eldorada** u južnoj Americi, a ovce su im jele ljude. (Tportal, 5. VI. 2013)

Ipak, pronađena je i jedna beletristička potvrda muškoga roda:

Gdje ste, **Eldoradi** novih umova? (Matoš 1910)

Riječ **eldorado** u rječnicima je najčešće bilježena kao imenica muškoga roda (AdoK, Anić 1998, Anić 2003, VRH), a tako ju određuje i HJP. RHJ pak veli da je ženskoga (!) roda. Barić *et al.* (1999) ju ne spominju. Klaić (1987) veli da je muškoga roda, čak navodi Npl. *Eldoradi*.

Embargo ‘mjere zabrane ili ograničenja slobodnoga protoka trgovinske razmjene’

Riječ **embargo**, koja u našem korpusu ima 83 potvrdnice (od 1962. do 2013.), u jednini je najčešće muškoga roda, u svim registrima (45 pribilježenih potvrda):

Prošlo je kraće vrijeme, **embargo** je skinut. (Pavletić 1970: 250)

Ivan Klasnić sam je uveo strogi **embargo** na sve vijesti o njegovu zdravstvenom stanju. (Nacional, 30. I. 2007)

Prije točno godinu dana, kada je uveden **embargo** na uvoz nafte iz Sirije, prognoze za INA-u su bile mračne. (Net, 15. II. 2013)

Ukinut **embargo** na uvoz oružja sirijskim pobunjenicima (Antena Zadar, 30. V. 2013)

Više država članica u Vijeću EU-a želi spriječiti da **embargo** bude automatski ukinut. (Glas Istre, 26. V. 2013)

Još sam u autu smislil **embargo** koji će ga natjerat da promjeni odnos prema učenju, kaj mi i nije bil problem. (Dnevnik Blog, 16. XI. 2004)

Jadni nemaju pojma da nije za njihovo stanje krivo socijalističko uređenje u kojemu žive, već je kriv dugotrajni ekonomski **embargo** koji su im nametnule SAD. (komentar, Večernji Blog, 31. III. 2012)

Ipak, katkad će u jednini biti srednjega roda (16 primjera), prvenstveno u razgovornome registru (9 potvrda). Od internetskih će portala čak 5 potvrda biti iz *Vjesnika* te dvije jedinate potvrde iz *Večernjega lista* i *Slobodne Dalmacije*.

S obzirom na **embargo** na naoružanje koje je uvela međunarodna zajednica nedostatak streljiva je često dovodio branitelje u vrlo težak položaj. (Dnevnik Blog, 6. XII. 2007)

Polako uvode skriveno ekonomsko **embargo** prema Makedoniji. (Forum, 20. IV. 2008)

Juzna Koreja je nenormalna ako pristane na prijedlog neka znade dragi vodja da nema Zivota bez kapitala ali je sa svima u svadji i nosi **EMBARGO** koje ce tesko da skinu s ledja sa ovakvom politikom. (komentar, VL, 7. VI. 2013)

Kao primjere njihove odgovornosti navodi uvođenje **embarga** na oružje koje je »Srbima omogućilo zadržavanje vojne premoći, a žrtve spriječilo da se brane«. (Vjesnik, 2006)

Podsjetimo da rat u Hrvatskoj službeno nije proglašen i da se Hrvatska sama branila od agresora uz **embargo** na oružje koje je izglasalo Vijeće sigurnosti UN-a. (VL, 6. IV. 2010)

Odbor za sigurnost Vijeća građana jugoslavenskog parlamenta u srijedu je, na zatvorenoj sjednici, počeo raspravljati o "materijalu tajnog karaktera" o prodaji jugoslavenskog oružja Iraku i još nekim

zemljama usprkos **embargu** UN-a, koje je predsjedniku Vijeća građana Dragoljubu Mićunoviću dostavio veleposlanik SAD-a u Beogradu William Montgomery. (SD, 7. XI. 2002)

Jedan će primjer s nacionalnoga portala (*embarga [...] koji je uvedeno*) biti dobar pokazatelj neodlučnosti oko izbora roda imenice **embargo** (ako nije riječ o običnu tipfeleru).

Pojedine utjecajnije članice EU predlažu, naime, ukidanje 15-godišnjeg **embarga** na izvoz oružja u Kinu koji je uvedeno nakon krvoprolića na trgu Tiananmen u Pekingu. (Vjesnik, 2005)

U množini prevladava srednji rod (13 primjera), prije svega u tekstovima razgovornoga stila (8 primjera) te na nacionalnim portalima (4 primjera), dok će samo jedna potvrda biti s južnoga regionalnog portala.

Upravo obrnuto – blokade, sankcije i **embarga** su došli kao rezultat luđačkog ponašanja u Srbiji. (Forum, 17. IV. 2008)

Meni te američke prijetnje i **embarga** cijelom svijetu izgledaju kao da se neki gologuzi retardirani sroljo dokopao mitraljeza i uperio ga u ljude naoružane toljagama. (komentar, Advance, 20. III. 2012)

To kao da ne brine canneske izbornike, koji, bez obzira na ograničenja, zabrane i **embarga**, već godinama uporno uvrštavaju srpske filmove na svoje programe. (Internet Monitor, 28. IV. 1999)

U to vrijeme, kada su raznorazna **embarga** na Hrvatsku bila svakodnevica, svaki sportski uspjeh imao je golemu važnost. (Vjesnik, 2007)

Javit će se mnogi unutrašnji problemi od socijalnih do političkih, inflacija, nestašice, redovi i mnogoštošta već viđenog. Na međunarodnom planu izolacije, **embarga** i bojkoti. (SD, 11. VIII. 2005)

Sporadično će se pojaviti i muški rod (7 puta), podjednako u razgovornome stilu te na nacionalnim portalima (čak i u zakonu). Pritom je uočena velika raznolikost oblikâ – u nekima će se zbiti palatalizacija, u drugima će postojati *a*-sklonidba s nultim morform (npr. Apl. *embargo*), i to ne isključivo u tekstovima razgovornoga stila, a neki će imati množinske oblike *a*-deklinacije s morform -o (npr. Apl. *embarge*).

Možda im odgovara to, ko zna šta bi Karadžić i Mladić rekli o UN-ovcima i njihovoj ulozi, da žele postoje sankcije, **embarzi** i druga sredstva prisile, ovako će skoro Srbi prije nas u EU. (Dnevnik Blog, 13. VII. 2006)

Svi **embarzi** u posljednjih 30 godina od Irana su učinili jaku državu. (komentar, Advance, 24. I. 2012)

Zapadnjačka propaganda ipak je presnažna da bi dopustila da svijet, preciznije stanovnici Amerike i Europske unije, pomisli kako sankcije i svi **embarzi** koji su nametnuti Iranu nisu urodili plodom. (VL, 28. II. 2009)

Orlovu je u tom, kao i svim drugim poslovima, stalno za petama idealistički agent Interpola Watkins (Ethan Hawke) koji uporno pokušava provesti UN-ove **embargo**e na uvoz oružja. (Index, 30. III. 2006)

Neki su spremni kladiti se da je te EUR-e spremio za crne dane za voljenu mu Hrvatsku, ako se opet desi slična situacija da nas napadnu, a uvedu **embargi** pa da Tražiti neku Fimi medija i u SDP-u je degutantno. (komentar, VL, 15. XII. 2010)

Pogledajte eu ona može donositi sankcije i **embargo**e iranu i siriji to mogu i oni ko kaže da ne mogu ha. (komentar, Advance, 26. I. 2012)

Poduzimanje odgovarajućih mjera radi sprječavanja kršenja embarga na oružje Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, Europske unije i drugih **embarga** koji proizlaze iz međunarodnih obveza Republike Hrvatske (NN, 21. IX. 2009)

Riječ **embargo** redovito se u rječnicima opisuje kao imenica muškoga roda. Anić (1991), Anić (1994), Anić (1998), Anić (2003) i HJP imaju samo muški rod bez dodatnih napomena, dok RHJ i VRH uz gramatičku odrednicu o muškome rodu upozoravaju da će Npl. biti *embarzi*. Barić *et al.* (1999) preporučit će u jednini muški, a u množini muški (Npl. *embarzi*) i srednji rod. Klaić (1987) veli da će Npl. biti *embarzi*.

Embrio ‘organizam koji se razvija u sisavaca’; ‘kod čovjeka zametak u prvih osam tjedana razvitka nakon začeća’

Riječ **embrio** u našem je korpusu (71 primjer od 1940. do 2015.) u jednini najčešće muškoga roda (39 potvrda), u kojemu god registru:

Smiješno, pa to je Florijan, sa stisnutim malim očima, s kratkim licem i velikim ustima kao kakav **embrio**. (Begović 1999 [1940])

Bolje je ne činiti to, ostati u uvjerenju da promjena nije znatna, samo oplemenjena iskustvima, od jednog malog psihičkog embriona narasla je bujna plodonosna vulva, **embrio** nije samo vegetirao, razrastao se. (Špoljar 1971: 194)

Vremenski sam pregled započeo s Gorgonom s kraja pedesetih, jer se u aktivnosti grupe i njezinih članova zametnuo dobar ili, bolje rečeno, izvrstan **embrio** značajnih pojava tijekom sljedećih četiri desetljeća. (Zarez, 17. VI. 2004)

Nakon umjetne oplodnje in-vitro, liječnici su uz pomoć preimplantacijske dijagnostike odabrali onaj **embrio** čije su se karakteristike tkiva najviše podudarale s tkivom njegova brata. (Dnevnik, 15. X. 2008)

Zbog toga, upravo kao što **embrio** treba rasti u maternici kako bi se normalno razvio, na isti način i beba mora ispravno rasti na zemlji, prema Božjim zakonima. (Index Blogger, 24. VI. 2010)

A liječnici biraju fizički najbolji **embrio**. (Večernji Blog, 30. I. 2012)

Pa to je jasno, ali je pitanje da li uopće postoji slučaj da se rodilo dijete sa jednim tijelom i dvije funkcionalne glave, da jedna nije bila samo mrtvi ostatak od **embrija** koji je podivljao i nedovoljno se razvio... (Forum, 11. VIII. 2006)

Embrio nije "tvoj" dok ga žena ima u sebi, nego njezin. (Forum, 21. XI. 2008)

U nekim će slučajevima, u razgovornome registru, ipak biti srednjega roda (2 potvrde):

Bog asistira i kod embrija začetog u epruveti, zato jer mu je stalo do **embrija** koje nije krivo što se rađa na neprirodan način. (Večernji Blog, 30. I. 2012)

Ponekad, kada se ustanovi viseplodna trudnoća i rizicna je za majku ili jedno od **embrija**, liječnici u tom slučaju predlažu selektivni prekid trudnoće, odnosno rade ab nad plodom koji "smeta". (Ringeraja Forum, 21. III. 2009)

U jednome je primjeru vidljiva kolebljivost između muškoga i srednjega roda (***pileći embrio može biti opasno***):

Pileći **embrio** može biti opasno za osobe alergične na jaja i njihove prerađevine. (Dnevnik Blog, 16. XI. 2010)

U množini prevladava muški rod (20 potvrda), što bi mogla biti posljedica miješanja s pluralnim oblicima koji potječu od kanonskoga oblika *embrij*.

Sofia Vergara progovorila je o neugodnoj situaciji vezanoj uz zaleđene **embrije** koju je pokrenuo njen bivši zaručnik Nick Loeb tvrdnjama kako ona nema pravo uništiti embrije koje su zajedno stvorili. (Dnevnik, 7. V. 2015)

Sve se žive gamete i **embriji** pažljivo čuvaju i koriste samo za reprodukciju, a nikako za eksperimente. (GS, 2005)

Naime, embriji na kojima se rade istraživanja potječu iz klinika za umjetnu oplodnju, dakle riječ je o **embrijima** koji se nisu koristili za fertilizaciju i bili bi ionako odbačeni. (Glas Istre, 15. V. 2009)

Dok sam začeo svoje dijete sigurno je bilo nekih **embrija** koji se nisu primili u maternici moje supruge. (BigBlog, 15. V. 2012)

Britanski podaci pokazuju da je u istom razdoblju od 1,39 milijuna vanmaternično stvorenih **embrija** koji su ugrađeni u maternicu žene, do trudnoće doveo tek svaki šesti pokušaj. (IMOart Forum, 10. I. 2013)

Cesto sam cuo od **embrija** koji su abortirani da su jako zahvalni do groba svojim nedosudjenim roditeljima za to što su im uskratili svekolike muke koje bi dobili u njihovom mogućem životu na ovom ljudskom planetu... (Forum)

U jednome je primjeru vidljivo da množinski oblik potječe od kanonskoga oblika *embrio*:

Britanski znanstvenici su podnijeli zahtjev da im se dozvoli klonirati ljudski embrio u znanstvene svrhe: zeće kreirati **embrije** iz stanica ljudske kože te pretvoriti ih u tkivo koje bi zamijenilo istrosene ili bolesne dijelove ljudskog tijela. (Dnevnik Blog, 16. VI. 2004)

Gdješto će se u pluralu pojaviti u srednjemu rodu (7 potvrda), također u raznovrsnim registarskim kodovima:

Prema navodima autora, u nekim državama postoje zakonom regulirana striktna ograničenja broja **embrija** koja ne omogućuju individualizirani plan liječenja nakon pažljivog razmatranja svih jedinstvenih okolnosti za pojedini par, pa autori ostavljaju i mogućnosti modifikacije ovisno o posebnostima zadanih okolnosti. (Hrvatsko društvo za ginekologiju i opstetriciju, 18. X. 2010)

Zakon u razvijenim zemljama danas više ne bi mogao proglasiti rođenog čovjeka "robom" i oduzeti mu ljudska prava, niti će ženi oduzeti ljudska prava da bi **embrija** problasio "čovjekom". (Forum, 26. VII. 2009)

U jednome se nacionalnom primjeru uočava neslaganje pridjeva i imenice u pluralu izazvano kolebljivošću između muškoga i srednjega roda:

Znanstvenicima je dopušteno stvoriti ljudsko-životinjske **embrija**, a objavljen je i nacrt kojim se odbacuje zabrana što bi mogla potkopati istraživanje neizlječivih bolesti te naštetiti britanskoj znanosti. (Vjesnik, 2007)

Riječ **embrio** u rječnicima je, kad ju navode, opisana kao imenica muškoga roda (AdoK, Anić 1998, Anić 2003, pa i HJP). Klaić (1987) također ju ima, uz riječ *embrion*, kao imenicu muškoga roda. RHJ ima samo natuknicu *embrij*, dok VRH opisuje natuknice *embrij* i prefiksoid *embrio-*. Barić *et al.* (1999) ne bave se njezinim rodom.

Eskudo ‘novčana jedinica u Portugalu, sadrži 100 centava’

Riječ **eskudo** u našem je korpusu (6 primjera od 2001. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda:

Praktički, to znači da će najkasnije do 1. ožujka 2002. nestati ove nacionalne valute: austrijski šiling, belgijski franak, finska marka, grčka dragma, francuski franak, talijanska lira, luksemburški franak, nizozemski gulden, njemačka marka, portugalski **eskudo** i španjolska pezeta! (Vjesnik, 2001)

Najkasnije će se iz optjecaja povući belgijski i luksemburški franak, grčka dragma, španjolska pezeta, talijanska lira, austrijski šiling, nizozemski gulden, portugalski **eskudo** i finska marka, 28. veljače. (Internet Monitor, 19. VI. 2001)

Naziv za dvostruki španjolski zlatni **eskudo**, koji je počeo kovati Filip II (1556.–1598.) (Dnevnik Blog, 31. XII. 2011)

U množini će uvijek biti muškoga roda, što se može zaključiti na temelju umetnutoga portugalskog gramatema -os:

U ovim ekstremnim uvjetima, euri izdani u ovim dvjema državama mogli bi biti konvertirani u drahme ili **eskudose**, što bi ugrozilo njihovu vrijednost, ustvrdio je Osborne. (Poslovni, 8. VII. 2010)

Sutkinja Općinskog suda u Zagrebu, saznali su novinari Jutarnjeg lista, Iva Žutelija Krešić, donijela je odluku u korist Privredne banke Zagreb, koja je tražila je od Ljubljanske i Nove Ljubljanske banke povrat duga u portugalskim **eskudosima**. (Dnevno, 25. I. 2013)

Hrvatski mediji prenijeli su u četvrtak odluku Općinskog suda u Zagrebu da slovenske banke Hrvatskoj moraju vratiti glavnice od 51.074, 94 portugalskih **eskudosa**, danas vrijednih 254,76 eura. (SD, 25. I. 2013)

Riječ **eskudo** ne pojavljuje se u većini rječnika hrvatskoga jezika. Klaić (1987) veli da su u Npl. mogući oblici *eskudi* i *eskudosi*, a slična je preporuka – da bi Npl. trebao biti *eskudi* i rjeđe *eskudosi* – pronađena i u savjetniku *Govorimo hrvatski* (1997: 224). HJP tvrdi da je riječ o imenici muškoga roda čiji je oblik u Npl. *eskudosi*.

Esperanto ‘najpoznatiji i najrašireniji umjetni, međunarodni jezik’

Riječ **esperanto** u našem je korpusu (47 primjera od 2003. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (46 potvrda):

Obojio ju jarko zeleno, a terasu obrubio stupićima od lijevanog cementa koji imitiraju barokne balustrade: taj stilski detalj arhitektonski je **esperanto** koji ujedinjuje naše ljude jače i od Big Brothera. (JL, 11. VII. 2009)

Postoji li neki **esperanto** za humor, univerzalni geg govor razumljiv svima, i koliko ga tečno govoriš? (Popcorn, 2. II. 2010)

"Sto godina esperanta u Bjelovaru" iznimna je izložba, postavljena u knjižnici četiriju srednjih škola i ponovno skreće pogled javnosti na već pomalo zaboravljeni **esperanto**, univerzalni jezik svijeta. (Bjelovarac)

Sami sebe opisuju kao pseudoemigrantski kabaret u kojem nerijetko koriste tzv. spontani **esperanto**. (Novi list, 7. VI. 2013)

Međutim, nakon što su se mnogi rezultati nečuveno poklopili, te su sve Dobre Vile iznijele Hajduka kroz Scile i Haribde do posve komforne situacije uoči subotnjeg posljednjeg kola "regular season", jučer se u Poljudu ponovno progovorio – "**esperanto**". (SD, 7. III. 2006)

A spika **esperanto** koji se rađa na ovom blogu. (Večernji Blog, 19. VIII. 2009)

Tako nastaje moj privatni **esperanto**, moj jezični Mai-Tai neopterećen gramatikama i sintaksama, začinjjen pokojim dijalektom. (Index Blogger, 22. II. 2010)

Talijanski je bio trgovački **esperanto** Sredozemlja. (Forum, 9. V. 2010)

Kakav **esperanto** – pa nismo mi komunisti... mi hoćemo ostati svoji na svome a ne i dalje pogubno se internacionalizirati... (komentar, VL, 26. VIII. 2010)

U jednome je blogerskom primjeru *a*-sklonidbe s nultim morfom:

Ukoliko netko u tom ogromnom svemirskom prostoru postoji osim nas tko je u stanju izraditi radio prijamnike, slati i primati signale, tada njegova ista tehnologija mora počivati na znanosti, tom međugalaktičkom **Esperantou**. (Index Blogger, 21. I. 2008)

U množini nema potvrdnica.

Riječ **esperanto** u rječnicima je definirana kao imenica muškoga roda (AdoK, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH). HJP ju također ima kao imenicu muškoga roda. Donosi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) njome se ne bave.

Espresso (espresso) 'jaka kuhana crna kava pripremljena na posebnom stroju prema talijanskoj recepturi'

Riječ **espresso** u našem je korpusu (72 primjera od 1971. do 2015.) u jednini uvijek muškoga roda, neovisno o registru u kojemu se ostvaruje, na sjeveru i na jugu (66 potvrda):

Idućeg jutra njeno lutkasto lice umornije je i starije zbog probdjevane noći, trenutak sam dirnut bljedilom njene kože, i kad ispijamo loše pripremljeni **espresso** u kafeu s ostakljenim zidovima pokraj nebodera na trgu. (Špoljar 1971: 67)

Brbljamo uz odličan **espresso** i ja ne mogu ignorirati pokrete kiparevih ruku, koje sam vidjela kako obrađuju Donatelu. (Intimate Medicine, 4. III. 2012)

Jennifer je tražila dupli **espresso** i kada ga nije mogla dobiti, jer napitka jednostavno više nije bilo, temperamentna Latina se 'istresla' na stjuardesu komentirajući da nosi jeftine cipele. (Index, 11. X. 2006)

Sanjam ja tako, kako se poželjeh dobre kavice. Onako pravi kratki **espresso** s malo šećera. (Radio Mrežnica, 23. VI. 2007)

Victoria kaže kako obično ima samo pola sata da se spremi prije nego što se njezina djeca probude, pa se svako jutro budi u 6:30 kako bi obavila svoj jednostavni jutarnji ritual njegujući se kremom, kremom za tijelo i ispijajući čaj od mente i dvostruki **espresso**. (eZadar, 12. III. 2013)

Iman jak karakter, ako san se ostavila pet, šet kava na dan, i svela ih na jutarnji **espresso**, ako san se ostavila duvana i postala nepušačica, onda se bez problema mogu ostavit i kladenja. (SD, 9. X. 2011)

Preostaje još samo negdje popiti pravi talijanski **espresso**, ali tu treba biti izuzetno oprezan. (Dubrovački vjesnik)

A tvoj **espresso**, on ti je čobanska okrepa, šta li, to si, valjda, imala na svakoj livadi je li, gaduro? (Dnevnik Blog, 20. XI. 2008)

Piti doma tursku kavu je super, ali bilo bi zakon naci tj. piti takvu kavu i u bircu (jer nikakav **espresso**, macchiato, pizdato i sl. nisu za usporedbu). (Forum, 31. VIII. 2004)

I jako bi me zanimalo da li vrli gospodin autor kolumne za svaki svoj **espresso** dobije racun ili samo načrkane hijerogliffe? (komentar, Večernji Blog, 12. III. 2008)

U jednom se forumskom primjeru pojavljuje *a*-sklonidba s nultim morform:

A jel jedes kolace u koje ide malo **espreso-a**, recimo u kremu? (Forum)

U pluralu je najčešće srednjega roda (3 potvrde), uz potvrdnice iz različitih registara:

Spustili su se na doručak tek oko 10 sati, poslije toga iz blagovaonice prešli u hotelski bar, uz **espressa** i croissante. (SD, 28. XI. 2003)

Pa ja sve ovo pijem, **espresa**, turske, kole, djuseve, kisele vode... ne zna im se broj na dan. (Forum, 1. X. 2008)

Kapučina, vanilije, pičke s đumbirom, **espresa** su elijen kave, da. (Forum, 12. IV. 2010)

Primjer iz *Slobodne Dalmacije* pokazuje da ne bi valjalo sasvim odbaciti muški rod u pluralu:

Za novim bisom nije bilo potrebe. Zašto? Iz istog razloga zašto se, nakon kratkih talijanskih **espressa** koji nude esenciju arome i užitka, ne poseže za novim šalicama. (SD, 7. VII. 2005)

Drugi je primjer muškoga roda u pluralu onaj deminutivni koji ne govori puno o rodnim problemima, ali može biti zanimljiv:

Piju smiješne male **espresiće** veličine naprstka, ali u stanju su cuclati ih cijelu partiju Monopolyja. (Dnevnik Blog, 9. VI. 2010)

Riječ **espresso** ne pojavljuje se u većini hrvatskih rječnika, a ni u Barić *et al.* (1999). Imaju je Klaić (1987) te HJP koji veli da je muškoga roda.

Espresso v. espresso

Euro¹ ‘osnovna jedinica zajedničke valute Europske unije’

Riječ **euro** u našem je korpusu (91 potvrdnica od 2000. do 2016.) u jednini gotovo uvijek muškoga roda (15 potvrdnica):

Zašto će marke, šilinci, franci, lire i s njima znani individualni likovi na prijelomu 20. stoljeća nestati, a bezlični **euro** nastati? (Oraić Tolić 2000: 43)

Preciznije, na jedan uloženi **euro** možete zaraditi 8 ukoliko uplatite na Gomeza i on postane prvi topnik Eura. (Net, 23. V. 2012)

Publikacije Grčić: Za svaki **euro** koji ode u Bruxelles, povući ćemo tri. (Ministarstvo regionalnog razvoja RH, 2. X. 2012)

10 razloga zašto je **euro** bio loša ideja (Super Radio Čazma, 27. XI. 2011)

I ni to nije sve, već navali, oguli ih do gole kože, otmi im i ono malo što je ostalo, oderi do kostiju, uzmi i posljednji **euro**, zadnju kunu, suzu iz oka. (Novi list, 9. VI. 2013)

Što meni znači EU i vražji **euro**? Ništa. A zašto? Jer živim u Hrvatskoj. (Index Blogger, 25. I. 2012)

Istovrimeno na drugon igraču, ki će vjerojatno bit najveće pojačanje prelaznog rok, gleda i pazi na svaki **euro**, dok će na Matinom ugovoru/pedaliranju sjebat 100–150 000. (komentar, Novi list, 6. VI. 2013)

Ipak, pronađene su dvije iznimke srednjega roda ekscerptirane iz različitih izvora – jedna iz zakona, druga s južnoga portala:

Kod određivanja i plaćanja ugovorene cijene, odnosno plaćanja mjesečnih obroka, primjenjuje se valutna klauzula vezana uz **euro**, obračunato prema srednjem deviznom tečaju Hrvatske narodne banke. (NN, 3. I. 2014)

Euro nije bilo mjesto za eksperimentiranje. (SD, 24. VI. 2004)

U razgovornome će se registru i na regionalnim portalima, redovito u južnim govorima, katkad pojaviti u muškome rodu i u kanonskome obliku **eur** (21 potvrdnica):

Nego, baš bi bilo lipo kad se koja takva pizdarija dogodi, da mještani skupu između sebe koji **eur**, da donesu pituru i da prođu pituron po tin nakaznin porukama. (SD, 3. IX. 2005)

Budeš li tako niskih nagona da mi ne čestitaš jer želiš ušparat koji **eur** na meni koji sam ti nekada i život značio samo znaj onda da sam i ja sa tobom definitivno raskrtsio u svakom pogledu. (Dnevnik Blog, 2008)

Ljudi koji su navikli dobiti sve "po balkanskom sistemu" na srebrenom pladnju. Koji mi zeće "tutnuti" koji **EUR** ispod stola, da sutra idu "raditi" na platformu. (Forum, 28. I. 2009)

A moga bi donirati koji **EUR** za naš nogometni klub ili za kulturno umjetničko društvo. (komentar, Zadarski list, 28. XI. 2009)

Korist je kada dođu turisti, pa gostujući navijači koji ostanu par dana, pa naprave par stotina noćenja, pa ostave koji **eur**... (komentar, VL, 2. IV. 2010)

Oće li više ta tužba, da i ja zaradin koji **eur** od ovoga pisanja hahaha (komentar, SD, 7. III. 2013)

Ipak, pojava neće biti ograničena samo na južne govore:

Ali sezona je jos u tijeku, pa treba izmust jos koji **EUR** i kunu, jer i tak bu prihodi ispod ocekivanja. (Forum, 30. VII. 2008)

Zanimljivi su primjeri crpeni iz *Dubrovačkoga vjesnika* i *Jutarnjega lista* gdje je kontekst u kojemu se riječ pojavljuje potpuno jednak i u kojima je svagda muškoga roda, no u prvome joj je primjeru kanonski oblik *eur*, a u drugome *euro*:

A 'zeznutih Zagoraca', za koje je Marković izjavio da žele iskamčiti koji **eur** više pa se sve oteže, uopće nisu zeznuti i spremni su prodati svoje ionako mahom puste njive. (Dubrovački vjesnik, 2010)

A 'zeznutih Zagoraca', za koje je Marković izjavio da žele iskamčiti koji **euro** više pa se sve oteže, uopće nisu zeznuti i spremni su prodati svoje ionako mahom puste njive. (JL, 11. XI. 2010)

U pluralu je redovito muškoga roda, što je potvrđeno, uz nacionalne portale, duž većine hrvatskih regija – Slavonije, bjelovarskoga područja, Istre i Primorja, Like te Dalmacije.

Video: Ispovijest Sirijca koji se domogao Švedske – „Na drveću ne rastu **euri** kao što svi pričaju“ (JL, 28. VIII. 2015)

"Naplaćujemo 60 eura za 'običan seks' koji traje 30 minuta, a to smo ranije naplaćivale 120 DEM", rekla je jedna prostitutka u Berlinu, uz napomenu da sad primaju samo **eure**. (GS, 2002)

Sjajno je što se NK Bjelovar nogometa s Nedelišćem, Višnjevcom, Cerićem, jer ako se razbahate, mogli bi igrati i protiv gradova kao što su Drnje, Hercegovac, Kalinovac i ostala nogometna središta, dok rukomet s kupljenim igračima priprema Europske projekte, za što se pripremaju **euri**. (Bjelovarac)

Veoma je zanimljiva činjenica da je za ilustrativnu fotografiju uz članak upotrijebljena fotografija fažanske rive na koju je fotomontažom stavljen novčanik pun **eura** koji tonu more. (Istarski, 23. V. 2013)

Policija otkrila prvu hrvatsku ilegalnu tiskaru: lažni **euri** iz Bjelovara išli preko Kvarnera do Italije (Novi list, 27. III. 2013)

Sve je to loše, jer se samo dobra dijela i dobre čini cijene, i to su stvari za koje ne vrijede kune ni **euri**, stvari koje nemaju cijene. (Ogulin, 27. II. 2011)

Broje se samo **euri** od spavanja i prehrane. (Ličke novine)

Nagrade Škori, **euri** Zečiću (SD, 5. VI. 2005)

Hrvatsku iz krize mogu izvući samo **euri** i to milijarde eura, koje bi nam turisti trebali uplatiti na ljeto. (eZadar)

Lažne kune i **euri** kruže Hrvatskom, evo kako ih prepoznati (Šibenik IN, 19. VII. 2015)

Muški će rod prevladavati i u razgovornome stilu – u forumskome, bloggerskome i fejbzbučkome diskursu:

Marke i **euri**, svejedno, kune primaju u Mostaru bez problema, vjerojatno i drugdje. (Forum, 26. IV. 2007)

To naravno naše fudbalere ne brine jer imaju love ko dreka na konto svog trčanja, provode slobodno vrijeme gurajući **Eure** turbo folk cajkama među sise i naravno, karaju, a koga drugog nego preglupe manekenke, misice i slične retard-sponzoruše koje su toliko plitke da jedine mogu podnijeti beskrajnu glupost cro-fudbalera. (Index Bloger, 5. XI. 2007)

Neće vlasnik njih mamit zahodom da sidu i pojedu nešto ili popiju piće, to je tlaka, pare na sunce i nazad u japan, **euri** će past sa neba sami od sebe. (komentar, SD, 11. IV. 2012)

A na sebe nije trošio, a Mama je bidna **eure** stavljala u banku u Austriju. (komentar, Čaća, 12. VI. 2016)

Unatoč predvidljivosti, u jednom se primjeru, iz razgovornoga registra, u pluralu pojavljuje u srednjem rodu:

Iz perspektive uobičajene slike svijeta izgleda kao bezvezno zafrkavanje, ali zajebancija je ozbiljna stvar, pogotovo onda kada ras klimava osnovne koordinate naše slike svijeta i naizgled neupitne istine... **eura** uglavnom za pravosudne reforme, klimatske promjene i projekte za zaštitu okoliša. (Komentar)

U dvama je primjerima iz razgovornoga registra u obama gramatičkim brojevima vidljiva *a*-sklonidba s nultim morfom:

Neke arapske zemlje (primjerice UAE) su već odlucile diversificirati devizne rezerve (kupiti **Euroe**) jedina stvar sta NE očekuju jest iranska naftna burza nego očekuju pad Euroa da im rezerve malo više vrijede. (Forum, 29. IX. 2006)

Dobar primjer je pojava **EUROa** kao zajedničke valute, koji je u samo 10 godina postojanja opasno ugrozio dosadašnji apsolutni primat američkog dolara kao valute svjetskih rezervi. (komentar, Politika, 2. IV. 2009)

Riječ **euro** u hrvatskim je rječnicima od 2003. godine. Anić (2003) i VRH, pa i HJP, opisuju je kao imenicu muškoga roda. Zanimljivo je da ju kao imenicu muškoga roda spominju i Barić *et al.* (1999) još u povojima njezine uporabe.

Euro² 'Europsko prvenstvo'

Riječ **Euro** u našem je korpusu (36 primjera od 2004. do 2016.) u jednini najčešće muškoga roda (21 potvrđnica):

Zadobio je frakturu tibije lijeve noge i već tada se činilo kako je **EURO** izgubljen. (SEEBiz, 22. V. 2012)

Počeo je rukometni **Euro**: Naše djevojke startaju protiv Rusije (24sata, 5. XII. 2016)

Najveći trenutak godine bio je **Euro** u Poljskoj i Ukrajini, često se toga sjetim. (Radio Slavonija, 31. XII. 2012)

"Propustili smo zadnje svjetsko prvenstvo i to nam je motivacija više za ovaj **Euro**," naglasio je Kranjčar koji je zadnju utakmicu odigrao 9. travnja. (Novi list, 16. V. 2012)

Mali nogometni **EURO** u Savičenti (Regional Express Istra, 12. VI. 2016)

Razlog smjene su loši rezultati u kvalifikacijama za mali **EURO**, jer su mlade nade u skupini završile na četvrtom mjestu iza Španjolske, Švicarske i Gruzije. (Tribina, 10. XII. 2012)

Međutim iznimke neće biti neuobičajene, dapače, srednji će se rod nerijetko pojaviti (6 potvrda), čak i na nacionalnim portalima.

Liječnici potvrdili najgore: Za Freija **Euro** završilo već na startu (Index, 8. VI. 2008)

Kvalifikacijske utakmice za odlazak na **Euro** u Ukrajinu i Poljsku, koje njemačku nogometnu reprezentaciju očekuju u idućih osam dana protiv Austrije i Azerbajdžana, propustit će Miroslav Klose i Marco Reus. (Total Sport, 2011)

Počelo je **Euro** u futsalu, a osim pobjede Srbije otvaranje je obilježila i rekordna posjeta (Telegram, 2. II. 2016)

Euro nije ni počelo, a već problemi: Zbog kaosa u Parizu policija blokirala vlak s peharom (JL, 8. VI. 2016)

– Vjerujem kako će EP U20 biti dobra uvertira za **Euro** 2013. za koje smo kandidati, zaključio je Longin. (057info Zadar, 4. VI. 2010)

Prvi put su bili domaćini 1960 koje je bilo prvo **EURO**, zatim 1984. kada su ga i osvojili. (Forum, 28. V. 2010)

Kadšto će riječ **Euro** biti *a*-sklonidbe s nultim morfom (7 potvrda), uglavnom na nacionalnim portalima:

U Portugalu 2004. za iznenađenje se pobrinula Grčka, dok je Hrvatska zapela u skupini, a na posljednjem **EURO-u** u Austriji i Švicarskoj 2008. godine slavili su Španjolci. (Tportal, 8. VI. 2012)

Utakmice **EURO-a** igrale bi se na Münchenskoj Areni, kapaciteta 60.000 mjesta, na kojoj svoje dvoboje igraju Bayern i drugoligaš München 1860. (HRT Sport, 21. II. 2013)

Ja ću svoju priču na kormilu reprezentacije zaključiti na **EURO-u**. (Zadarski list, 11. V. 2012)

Pa... Kaj ne bi bil spektakl da finale **EUROa** igraju dvije azijske drzave? (Moj Forum)

U množini je pronađena samo jedna potvrda, i to srednjega roda:

Eura prolaze, a Hrvatskoj uvijek nešto nedostaje (VL, 26. VI. 2016)

Riječ **Euro** nije pronašla mjesto u rječnicima, ni kao zasebna natuknica, ni kao usputna napomena.

Fado 'portugalski tip pjesama tužnih melodija i sentimentalnih i dramatskih stihova'

Riječ **fado** u našem je korpusu (46 primjera od 2001. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (36 potvrda), u različitim registrima:

Ako smo depresivni, bilo bi pogrešno slušati portugalski **fado**, koji će nas još više rastužiti. (Zdrava Krava, 8. I. 2010)

Pojedini znalci **fada** tvrde da je on mješavina ritmova afričkih robova s tradicionalnom glazbom Portugala, uz arapske utjecaje. (SBPlus, 17. XII. 2010)

Moura je kao jedno od najpoznatijih imena fado glazbe pokazala da **fado** ne mora biti dosadan, da ne mora biti isključivo kontemplativan i spor te tugaljiv. (Glas Istre)

Mišljenje većine onih koji su čuli njezin **fado** jest da je pjevačica u ovom repertoaru u potpunosti pronašla svoj vokalni senzibilitet. (SD, 11. XII. 2005)

Prekrasan je osjećaj doći na večeru uz fado nastup uživo, no to nije jeftino, pa je dovoljan ugođaj sjediti na nekoj lisabonskoj terasi, uvijek se odnekud čuje neki **fado** (Dnevnik Blog, 23. V. 2011)

Baš onedavno slušam (doduše nije energičan i erotičan tango već sjetan ali erotičan **fado**) Jelenčice Radan... (Moj Blog)

U ovo postkišno i predkišno vrijeme najviše paše jedan **fado** (Forum)

Fado se svirao i pjevao i prije globalne popularnosti, flamenko, Kuba i masa drugih, da sad ne nabrajam... (Tambura Forum, 27. VI. 2006)

U množini je pronađena jedna potvrdnica muškoga roda i ujedno *a*-sklonidbe s nultim morform:

Pa od svih narodnjaka, jedino grčke podnosim... američke country, ove naše balkanske, one irske, kubanske, raznorazne **fadoe**, kalipsa, afričke okretne igre i sve ostalo što spada u tzv world music... to obilazim u širokom luku. (Index Forum, 22. II. 2016)

Kadšto će biti *a*-sklonidbe s nultim morform (10 potvrda), u raznovrsnim registrima, nerijetko i na nacionalnim portalima (ukupno 5 potvrdnica):

To je doista onaj kontekst u kojemu je pandane sevdalinki moguće doživjeti u sefardskim romansama, kalabrijskim i sicilijanskim napjevima, u cante jondu, u **fadou**... (Zarez, 7. IV. 2005)

Stilski neuhvatljiva, najčešće opisivana kao 'americana' grupa, glazbu 'američko-meksičke granice' stvara pod utjecajem Morriconeovih 'spaghetti western' tema, portugalskog **fadoa**, jazza '50 i '60, countryja i surf glazbe uz često korištenje mariachi sastava i puhačke sekcije. (Muzika, 8. V. 2006)

Tu je na prvom mjestu Ti si ruža u kojoj je duboka emotivnost dana na šturoj podlozi instrumentalne pratnje, omogućila Radojki Šverko da raspjeva sve preljeve svojih bujnih laga na bolnoj granici **fado-a**. (R-1 Rijeka, 21. I. 2008)

Jedna od zvijezda **fadoa** mlađe generacije, koja je bljesnula već prvijencem Fado Em Mim (2002.) (SD)

Majstori **fadoa** ili fadoini, oni veliki, pjevaju u apsolutnoj i pobožnoj tišini portugalske krčme, jer dok traje fado, ne smije se čuti ni najtiši šapat. (Festival dalmatinskih klapa Omiš)

Imam poznanike Portugalce kojima u septembru ne treba pricati o **fado-u**, sardiname i Figo-u. (Forum, 29. XI. 2005)

Riječ **fado** među rječnicima ima samo VRH, kao nesklonjivu (!) imenicu muškoga roda. Nemaju je ni Klaić (1987), Barić *et al.* (1999) ni HJP.

Fandango ‘španjolski ples u tročetvrtinskom taktu’

Riječ **fandango** u našem je korpusu (9 primjera od 1958. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (8 potvrda), u kojemu god registru:

Pjevala je kao ševa, sad melankolične andaluške narodne napjeve sad veseli **fandango**. (Valera 1958: 12)

Tjeskobni **fandango** (Vijenac, 11. XII. 2003)

Kvintet u Dduru osobito popularnim učinio je **fandango** kojim autor odaje svojevrсни hommage Španjolskoj u kojoj je proveo posljednjih 37 godina. (Lužnica u smiraj ljetnih noći, 2011)

Cageov **fandango** Francisca Novela Samana Calleje s jedne je strane bio hommage Johnu Cageu, a s druge je strane, uz ideju o specifičnoj obnovi tradicionalnog španjolskog plesa na novi, udaraljkaški način, donijelo još jedan novi pogled na pitanje muzikalnosti egzotičnog zapada. (Klasika, 9. IV. 2013)

Ravelov **Fandango**, kasnije nazvan Bolerom nastao je 1928. godine. (Zadar Travel, 29. IV. 2010)

„Na kraju dana“ obojana je Aninim prepoznatljivim vokalom, šarmantno protkanim španjolskim prizvukom, a kroz sve je utkan poziv na strastveni **fandango**. (Radio Dalmacija, 22. IV. 2016)

U množini će biti srednjega roda (tek 1 potvrda):

Nizale su se bularije, tarante, **fandanga** i rumbe u svirci koju je bilo jednako prekrasno i gledati dok su raspoloženi i vješti glazbenici nastavljali na frazu prethodnoga pokazujući svu raskoš umijeća i žara. (Glas Istre, 10. VII. 2010)

Riječ **fandango** rijetko se pojavljuje kao zasebna natuknica u rječnicima hrvatskoga jezika, a ni savjetnici ju ne dotiču. Kao imenicu muškoga roda navode ju Klaić (1987) (uz eksplicitno naveden oblik u Npl. *fandangi*) i HJP.

Figaro ‘uvijač za kosu’

Riječ **figaro** u našem je korpusu (33 primjera od 2006. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda (21 potvrda), na nacionalnim portalima i u razgovornome registru:

Figaro je izumljen 1890. godine kada je Adam Frisby smislio način kako upotrijebiti grijač i nakovrčati kosu. (Večernji Ordinacija, 17. IX. 2011)

Kako biste napravili ovu frizuru potreban vam je **figaro**. (Budi IN, 6. III. 2012)

Puno puta nemam ni stolicu ni ogledalo ni struju za svoj **figaro**... i tako tisuću trenutaka inspiracije. (Fashion Blog)

Draga Tihana **figaro** mi je popravljen i sad sam ponovo sva nafrkana (ili ricasta, ako ricasta znači isto što i nafrkana). (Vidi Forum)

Gdje mogu pronaći debeli **figaro** za kosu? Ali baš ono debeli kao banana?! (Forum, 28. I. 2010)

Sad, da je ne bi uoči dočeka šišala zašto ne bi nabavila **figaro** – nije skup – malo nakovršaš – učvrstiš – i sve ok. (komentar, Žena, 24. XII. 2010)

U množini je redovito srednjega roda (8 potvrda):

Kako bi kosa bila zdrava i sjajna, izbjegavajte pegle za kosu i **figara** tijekom ljeta, a dok je polusuha, nanesite gel koji će je dodatno zaštititi od štetnih ljetnih opasnosti, savjetuje frizerka slavnih Jet Rhys. (24sata, 23. VI. 2010)

Mnoge pegle i **figara** to nemaju, a uvijek je dobro moći podesiti toplinu jer svi znamo kako prevelika toplina može ozbiljno oštetiti kosu. (Frizure, 26. VIII. 2014)

Jesu li te pegle koje su istovremeno i **figara** dobre za to ili su primarno pegle? (Forum, 8. VII. 2007)

Kadšto se uočavaju izravne potvrde heterogena (*ovaj figaro ~ ova figara*):

Jedan je deblji, drugi tanji... ali zbilja ne poznajem **figara**, nemam još iskustva s njima, ali ne bih se htjela razočarati i kupiti krivi. (Forum, 6. II. 2010)

Zanimljiv je množinski oblik u muškome rodu s morfom -os:

Vjerujem da su ovi danasnji **figaros** puno bolji od onih sto su nase mame imale. Uvijek uvijas samo apsolutno suhu kosu, i ne drzis duze od 10–15ak sekundi. (Forum)

U jednome je primjeru uočljiva kolebljivost između srednjega i muškoga roda u pluralu (Apl. *figara ~ keramičke /figare/*):

Gledala sam u konikomu **figara** (keramičke) remington CIS 25 za 329 kn i CI 151 za 269 kn. (Forum, 6. II. 2010)

U jednome se forumskom primjeru pojavljuje *a*-sklonidba s nultim morform:

Ja nikad nisam bila pristalica **figaro-a** jer sam mislila da je to nesto sto je moja mama koristila prije 30 godina. (Forum, 5. II. 2006)

Riječ **figaro** u značenju ‘uvijač za kosu’ nije još našla mjesta u rječnicima hrvatskoga, a na nju ne upozoravaju ni Barić *et al.* (1999). Nema ju ni Klaić (1987).

Fijasko ‘potpuni neuspjeh’

Riječ **fijasko** u našem je korpusu – 35 primjera od 1881. do 2016. – u jednini redovito muškoga roda (21 potvrda), u starijim beletrističkim djelima i u novijim internetskim izvorima:

Odluči udova da omami možđane vinom te da tako zaboravi na svoj nepredviđeni **fijasko**. (Kumičić 1881)

Ali tu je doživio grdni **fijasko**. (Leskovar 1999 [1896])

Teško je bilo lagati, a još teže ispovjediti se, priznati nakon uspjeha takav idiotski **fijasko**! (Kolar 1933: 99)

Niste valjda zaboravili **fijasko** koji je nastao kad se Carrie Bradshaw, ljubiteljica skupih cipela i knjiga posuđenih iz knjižnice, htjela udati u jednoj takvoj? (Plan B, 15. X. 2010)

Varaždinci su brzo preboljeli srijedin polufinalni **fijasko** protiv Šibenčana. (eVaraždin)

Noćas se dogodio **fijasko**. (Đakovo Danas)

Na ovogodišnjem Splitskom festivalu dogodio se čisti **fijasko** i teška tuga. (SD, 16. IX. 2002)

Modrić najveći **fijasko** španjolske lige ? (Večernji Blog, 4. I. 2013)

A ne znam, ova euro sezona će bit il totalni **fijasko** ili jebeno iznenađenje, bumo vidli. (Forum, 15. VII. 2009)

Ako hajduk barem ne bude drugi to će biti veliki **fijasko**. (komentar, Index, 10. VI. 2013)

Ipak, gdješto će se, često na južnim portalima, pojaviti srednji rod (4 potvrde):

"Ako kojim slučajem dobijete izbore to će biti totalno **fijasko**", izjava je zbog koje se izgubilo članstvo u HDZ-u. (Index, 4. I. 2010)

Nakon **fijaska** koje je doživio HDZ u gradu Zadru, nju se okrivilo za poraz. (VOX portal Zadar)

Iz redova vladajuće gradske koalicije saznajemo da će se nakon **fijaska** koje je Upravno vijeće doživjelo kad je Dubravka Arkulin Sarić, koju su unatoč podršci Stručnog vijeća i članova amaterskog ansambla Mihi Kalauzu predložili Gradskom vijeću za novu ravnateljicu Linda, povukla svoju kandidaturu, ipak ponoviti natječaj. (Dubrovački vjesnik)

I u čemu ja sa svojom zajeblancijom vrijeđam ako navodim nešto što je neko u HR rekao pa je ispalo **fijasko**? (komentar, VL, 8. V. 2010)

U množini je ujednačena čestotnost uporabe muškoga i srednjega roda. Nazire se određena pravilnost – za muškim se rodom češće poseže u beletristici i na nacionalnim portalima (5 potvrda), a za srednjim u razgovornome registru (6 potvrda):

Ona sa svim svojim ironičnim osvjetljenjem, a naročito banalnim svršetkom znači sve tipične obrate naših kulturnih (lirskih) fijaska, u posljednja dva decenija **fijaska** neznatnih i žalosnih, jer od blijedih i neodređenih sentimentalnih štimunga nisu uspjeli da se razviju organski i intenzivnije, uvijek razbiti fizičkom silom jačih i stvarnih događaja još u zametku nastajanja. (Krlježa 1932: 248)

On je govorio, agitirao i doživljavao najteže »**fijaske**« i slomove, poniženja i deziluzije, a sve u provođenju svoje početne i osnovne teze: »Ili će Hrvati pobijediti sami, ili će buknuti revolucija u Monarhiji ili će vanjske revolucije oboriti Monarhiju«. (Vijenac, 28. XII. 2000)

Petar Skansi nudi se kao spasitelj, a upravo je on bio trener na natjecanjima na kojima smo doživjeli najveće **fijaske**. (Nacional, 24. X. 2005)

U ime Kluba mladih od ministrice Kosor, nakon svih **fijaska** koje je napravila u ovom mandatu, i nakon mnogih opravdanih razloga traženja njene smjene, smatram da je vrijeme da samo na trenutak prestane glumiti sveticu. (Demokratski centar)

Ti ih stavljaš u favorite za osvajanje LP a zanemaruješ **fijaska** svih ovih godina. (Forum)

Državni represivni aparat je tako i tako navikao građane na **fijaska** pa bi novim fijaskom mogao samo ispuniti očekivanja tih istih građana. (komentar, VL, 3. II. 2010)

Ovaj put se pokušava medijskom propagandom mazati oci samim amerikancima i svjetskoj javnosti za sve dosadasnje krive procjene i **fijaska**! (komentar, VL, 16. II. 2010)

Ona sposobna radi ovako: a) preventira b) promptno reagira c) uvođenjem konkretnih mjera i poteza koje povlaci i ono bitno daje rezultate (a ne ova **fijaska**) smanjuje obujme krize, sto bi dovelo do toga da bi doslo do manjeg broja daleko manjeg nezaposlenih. (komentar, VL, 5. V. 2010)

Dakako, moguće je i drukčije od uočene pravilnosti, tek u dvama primjerima:

Kakve **fijaske** si doživio sa K750i? (Cafe Mobil Forum, 3. I. 2006)

Elvis Bošnjak je bio VD direktor drame HNK (VD jer ima samo diplomu srednje škole) kada je doveo dramu tog kazališta na najnižu moguću razinu nizajući **fijaska** na sceni. (SD, 9. III. 2010)

Riječ **fijasko** u rječnicima je od AdoK-a naovamo najčešće opisivana kao imenica muškoga roda (AdoK, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH). Tako ju bilježi i HJP. Barić *et al.* (1999) vele da je u jednini muškoga roda, a u množini dvojako – muškoga (Npl. *fijasci*) i srednjega (Npl. *fijaska*). VRH posebno ističe da će Npl. biti *fijasci*. Takva oblika naš korpus ne bilježi. Klaić (1987) donosi natuknicu *fjasko* i veli da je muškoga roda (Npl. *fjasci*).

Finale ‘vrhunac kojega događaja s kojim on završava’

Riječ **finale** u našem je korpusu (196 primjera od 1983. do 2016.) u jednini najčešće srednjega roda (124 potvrde) – u svim registrima (od beletristike preko publicistike do razgovornoga stila).

Tako se završilo veliko **finale** u improviziranoj sudnici na prvom katu Ministarstva za Javni red i moral. (Barbieri 1983: 73)

Hrvatska bi trebala biti spremna za **finale** s Argentinom koje je na rasporedu 25. studenog. (Dnevnik 3 – HRT, 29. IX. 2016)

Treće olimpijsko **finale**: Blanka Vlašić lovi novu medalju u Riju (SN, 20. VIII. 2016)

Svi razočarani: Hrvatskoj ljepotici za dlaku izmaklo **finale** (Dnevnik, 19. XII. 2016)

Iva i Tea iz Vinkovaca odlaze u veliko **finale** (GS, 3. III. 2016)

Atraktivno **finale** Kastav Blues Festivala: Hal i afrički blues desert na kraju (Novi List, 10. VIII. 2016)

Veliko **finale**: pale zaruke u agrotelevisiji i procurio niz novih detalja o sočnim poljujcima tijekom mokrog tuluma! (SD, 28. XI. 2016)

Svaka cast 27. 11. i vi date sam u kuci jos jebeno **finale** DC-a ko vam radi program dali ste vi gospodo iz krapinske 45 normalni? (komentar, RTL Facebook, 27. XI. 2016)

Mada rjeđe, na portalima će se sporadično u jednini pojavljivati i muški rod (8 potvrda), što pokazuje da je kolebljivost govornika pozamašna.

Veliki **finale** drugog dana bolških revija otvorio je neokrunjeni kralj hrvatskog chica, Robert Sever sa jasnom i dominantnom kolekcijom koja je ponovno oduševila modnim dodacima: maxi kožnim torbama na koje su aplicirani upečatljivi kolaži... (Story, 6. VII. 2010)

Sve je spremno za veliki **finale** Bayern i Borussia na Wembleyu. (NB, 2013)

Izgledalo je kao da se netko čisto iživljava nad bijelo-plavima, a onda i veliki **finale**, primljen pogodak iz jedne jedine ozbiljne akcije. (SiB – Slavonija i Baranja, 20. IX. 2010)

Polufinale je na rasporedu u subotu u Kostreni, a veliki **finale** u nedjelju na Kantridi (Novi list, 12. VI. 2013)

Felugo je bio taj sretnik koji je, praktički ni kriv ni dužan, odlučio veliki **finale**... (SD, 24. VI. 2007)

Finale popularnog showa bio je veseo, jeste li gledali? (Dnevnik Facebook, 19. XII. 2016)

U pluralu će najčešće biti srednjega roda, također u svim regijama i funkcionalnim stilovima (54 potvrde):

Inače, na zagrebačkom turniru suditi će i vodeći svjetski sudac David Shead, Englez koji sudi sva **finala** na svjetskim i europskim prvenstvima. (Net, 26. XI. 2010)

– Kad složimo sve komponente, koje naši juniori upravo istovaruju iz kamiona, grad Zagreb dobit će pravi dragulj sportske arhitekture, koji će se moći kandidirati za **finala** Lige prvaka u belotu i Kupa kupova u šnapsu – nastavio je. (NB)

Ono čime bih mogao obgrliti sva **finala** jest osmijeh na licima finalistica bodrenih od njihovih obitelji i uvijek prepune dvorane. (Radio Krapina, 22. X. 2003)

Čovjek je izgubio sva **finala** još od 2002. kada je njegov Bayer Leverkusen poražen u finalu Lige prvaka od Real Madrida. (SD, 30. VI. 2008)

Inače, sva **finala** prenosila je državna televizija Raisport. (Zadarski list, 11. VI. 2013)

Znam da mi je učinak dana mizernih 50%, ali nedjeljom ne možeš očekivat da ćeš pogoditi sva **finala**. (Index Bloger, 10. VI. 2007)

Ipak, bit će i primjera muškoga roda (6 potvrda), čak i u slobodnijemu, forumskom govoru.

Svi **finali** Zagreba i Barcelone: Nokautiran Džomba, sudac u 'nesvijesti' (VL, 8. IV. 2015)

Finali se uvijek igraju da bi se pobjeđivalo. (RK Zagreb, 27. I. 2008)

Novost u rasporedu nadmetanja su regionalni **finali**, koji će se odvijati u osam županijskih središta širom zemlje. (SD, 16. VI. 2004)

Ali da NBA **finali** nisu uvijek tako zanimljivi kao sto sam ja napisao dokazuje to, da je prošle godine u finalu igrao mocni SAN ANTONIO SPURS protiv slabijeg CLEVELANDA, cleveland nije slab, jer ipak su bili dosli do finala a li za san antonio oni su bili preslabi i tako je prošle godine san antonio pobedio clevelanda 4 – 0 u pobjedama Kobe Bryant – on je igrač koji može postići 80 i više koseva a može i samo 10-ak. (Index Blogger)

Brazil je toliko očajno igrao otkako ih je Dunga preuzeo, a kako su se bližili **finali** igrali su sve bolje i na kraju su ugušili Argentinu. (Forum, 16. VII. 2007)

Kolebanje je među rodovima vidljivo i u nekim iskazima (*prvi finale u ponedjeljak **igrano** je*):

Prvi **finale** u ponedjeljak igrano je 1998. godine, no ono nije bilo ni približno zanimljivo. (Vjesnik, 2001)

Riječ **finale** u rječnicima se opisuje različito. AdoK ju ima kao imenicu muškoga roda, dok ju V. Anić u svim rječničkim izdanjima te HJP određuju kao imenicu muškoga i srednjega roda. RHJ veli da je u jednini srednjega, a u množini muškoga roda. VRH se udaljuje od muškoga i određuje ju kao imenicu isključivo srednjega roda. Barić *et al.* (1999) vele da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini. Klaić (1987) veli da je Npl. *finali*.

Flamenko¹ (**flamenco**) ‘popularni andaluzijski tip izražajnog pjevanja popraćenog strastvenim stilom plesa i pjesme’

Riječ **flamenko** u našem je korpusu (46 potvrdnica od 2001. do 2012.) u jednini uvijek muškoga roda (45 potvrda):

Zašto volim **flamenco**? Jer je, čisto glazbeno gledano i u svom izvornom obliku, tehnikom tako siromašan, a vatrom tako bogat. (Zarez, 14. VII. 2005)

Počelo je obećavajuće za Elf, ali nakon 15 minuta njemačke dominacije krenuo je nogometni **flamenko**. (Index, 29. VI. 2008)

Učenicima se nude brojni privlačni i atraktivni sadržaji, poput odlaska na tradicionalni **flamenco**, vitešku večeru, zabavni park Marineland i slično. (GS, 2004)

Flamenko kojeg karakterizira snažan ritmički ton, unatoč svojim pučkim korijenima, davno je nadrastao granice Španjolske i pronašao sljedbenike diljem svijeta. (Grad Sisak, 26. II. 2010)

Ovoga puta Skoku je inspirirao španjolski **flamenco** i korida, pa su haljine u svojim linijama i krojevima isticale strast, požudu i seksepil, otkrivajući ženske noge i leđa. (SD, 28. XI. 2005)

Luka Šulić koji je godinama i kao solist s orkestrom i kao član sastava Cellomania i drugih komornih sastava oduševljavao publiku Dubrovačkih ljetnih igara ali, nažalost, nikad nazočnu u ovolikom broju – izveo je Tagellov **Flamenco** za violončelo solo. (Dubrovački vjesnik)

Ovaj put jedan jako, jako osjećajni **flamenco**. (Index Blogger, 18. III. 2007)

Pena je jedinstven jer je samouk, nikad nije naučio note, i svira isključivo i samo tradicionalni **flamenco** (i ima svoju školu flamenca). (Forum, 23. VI. 2003)

U množini je pribilježena samo jedna potvrda, i to srednjega roda:

Tja ja sam malo 'ispo' iz te 'bendovske' fore, ali ako si za **flamenca** ;) bujrum... Sve se kontam jeli ikog ovdje sta zanima o tome kako se svira flamenco? (Forum, 23. VII. 2005)

Riječ **flamenko** u rječnicima je opisana kao imenica muškoga roda (RHJ, Anić 2003, VRH). Tako tvrdi i HJP. Donosi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) ju ne spominju.

Flamenko² (flamenco) ‘ptica plamenac’

Riječ **flamenko** ‘ptica plamenac’ u našem korpusu (4 potvrde iz 2008.) u jednini nema potvrđnica.

U množini je uvijek muškoga roda:

Neodoljivi pogledi... rozi **flamenci**... stotine... i ja mali i nevazan u toj igri prirode... (Dnevnik Blog, 21. II. 2008)

Nikada nisam mislio da ću vidjeti **flamence**... (Dnevnik Blog, 21. II. 2008)

A pamtim ih iz crtica kojeg sam kao klinac gledao, ne pamtim ime samo da je netko u crtici vikao "**flamenci**, flamenci, flamenci!!!". (Dnevnik Blog, 21. II. 2008)

Leteće knjige i **flamenci**, bebe genijalci i moć snova... (Moj Blog)

Riječ **flamenko** u rječnicima nije pribilježena u značenju ‘ptica plamenac’.

Flamingo ‘ptica plamenac’

Riječ **flamingo** u našem je korpusu (43 primjera od 1940. do 2014.) u jednini svagda muškoga roda. Pritom će supostojati tri tipa oblika. Prvi su oni najčešći, bez španjolskoga morfa -os, s *a*-sklonidbom s morfom -o (6 primjera):

Fulkofske narukvice postale su njezinom dragocjenosti, baš kao što su engleskoj kraljici Elizabeti I. bili biseri, dijamanti glumici Elizabeth Taylor, a broševi oblikovani u crnu panteru i **flaminga** vojvotkinji od Windsora. (Vjesnik, 2009)

Smrt nas tako snađe kao plamena ptica, **flamingo** koji ne ustaje iz pepela. (Moj Blog)

Obuvena u iznošene tenisice i šarene dokoljenke, djevojka je izgledala kao promrzli **flamingo**. (Večernji Blog, 5. II. 2010)

Drugi tip primjera obuhvaća samo jednu potvrđnicu *a*-sklonidbe s nultim morfom iz razgovornoga stila:

Sad je bolje iako jos nije savršeno... vide se brljotine kod glavnog noja... pardon, **flamingoa**... pojma nemam šta je to. (Forum, 6. VII. 2008)

Naposljetku, treći je tip, s trima potvrđama, onaj s umetnutim španjolskim morfom -os između osnove i hrvatskoga morfa:

Kao i obično ne voli ostati nezapažena te je ovaj put za obični izlazak odabrala haljinu u kojoj izgleda kao **flamingos**. (Svijet ljepote, 25. X. 2010)

Kada se **flamingos** do pola skuva, dodati vezicu praziluka, korijandera, dopola ukuvanog vina cisto da jelo primi boju. (Dnevnik Blog, 1. VI. 2006)

I sad se držimo ko dva **flamingosa**. (Index Blogger, 31. V. 2010)

U pluralu je uvijek muškoga roda uz sličnu situaciju kao u jednini. Prva će grupa primjera imati *a*-sklonidbu s morfom -o (tri potvrde). Riječ je o primjerima često crpenima iz beletristike i s nacionalnih portala. Posljednji se primjer izdvaja od ostalih jer se odnosi na ime naroda, a ne na životinju.

Konji, majmuni, psi, paunovi, papige, pingvini, **flamingi** znadu biti snobovi kao i ljudi. (Begović 1999 [1940])

CasasNaAreia gleda na ušće Sado, poznato po svojim očaravajućim zalascima sunca, u okolici ćete vjerojatno naići na **flaminge**, a samo pet minuta vožnje dalje možete uživati u pogledu na morske dubine i razigrano jato dupina. (Wall, 19. III. 2013)

Postoje tri vrste **flaminga** koji obitavaju jezera Anda na visini između 4000 i 5000 metara: čileanski flamingo, James flamingo i andski flamingo. (Dnevnik Blog, 29. IX. 2005)

Ali ako Kosovo postane neovisan pa onda i Baski, Katalonci, **Flamingi**, Korzikanci i sva ostala silina malenih naroda ima pravo tražiti svoju neovisnost. (Dnevnik Blog)

Druga će grupa primjera imati sklonidbu s nultim morfom, doduše bez morfa -os, i samo jednu potvrdu:

Vožnja kroz divljinu delte rijeke Rhone, uz krda bijelih konja, crnih bikova, ružičastih jata **flamingo**-a i netaknutu prirodu. (F-Tours)

Treća je grupa primjera ujedno najbrojnija (čak 26 primjera) te registarski i prostorno (od Splita do Varaždina) najproširenija, a uključuje morf -os pričvršćen na leksički morf prije hrvatskoga gramatičkog morfa:

Najnoviji znak mu je "Ne šutirati **flamingose** (plamence)". (VL, 26. I. 2010)

Diesel će donijeti pijesak, palme, **flamingose** i koktele, te stvoriti oceansku vibru usred Berlina. (CroModa, 5. VII. 2010)

Tad je uočio da su **flamingosi** formirali nevjerovatan oblik. (Aktualno SZ Hrvatska, 26. XI. 2010)

U poslijepodnevni satima odlazak do zabavnog parka Parrot Jungle, gdje ćete moći hraniti ptice, ribe i **flamingose**, razgovarati sa trenerima životinja i fotografirati se sa nekim egzotičnim i rijetkim životinjama. (Čakovec, 1. IX. 2013)

Frida Giannini je za Gucci predstavila kolekciju preplavljenu havajskim cvjetnim uzorcima, izvezenim ili printanim **flamingosima** i tukanima. (SD, 24. V. 2009)

To je jedno od 4 jezera čija voda sadrži sodu i upravo radi sastava vode to je dom desetcima tisuća **flamingosa** koji tamo obitavaju. (Dnevnik Blog, 5. VII. 2005)

Slikala sam sto se dalo kroz rupe ali kako i sam vidis, nekom se svidjelo da metne ovu sitnu mrežu za **flamingose** (nojevi su one velike ptice sto ne lete vec zabiju glavu u pijesak). (Forum, 6. VII. 2008)

Riječ **flamingo** od rječnika postoji već u AdoK-u, i to kao imenica muškoga roda. ARj ju nema, ali ima nešto oblično vrlo slično – natuknicu *Flamengo*, također muškoga roda, koja se

odnosi na ime naroda, a oprimjeruje ju potvrdom iz Marulića: *Cimbri sada se zovu Flamengi*. Anić (1998) ju nema, a Klaić (1987), Anić (2003), RHJ, VRH i HJP vele da je riječ o imenici muškoga roda. Klaić (1987), RHJ i VRH usto kao ispravan oblik navode *flaminzi*, dakle sa sibilizacijom. Oblik sa sibilizacijom zastupaju i Barić *et al.* (1999).

Folio ‘arak papira veličine 21×29,7 cm’; ‘knjiga tog formata’

Riječ **folio** u našem je korpusu (17 primjera od 2001. do 2012.) u jednini uvijek muškoga roda (14 potvrda):

U kožnom uvezu, zbirka drama od 1000 stranica nastala je 1623. godine, sedam godina nakon bardove smrti, i poznata je kao prvi **folio**. (Vjesnik, 2001)

Slijedimo, koliko je moguće vjernije, svaki korak koji je Gutenberg projektant morao učiniti kad je odlučio uzeti veliki **folio** i u njega ucrtati vanjske bridove budućega formata knjige. (Vijenac, 5. IV. 2001)

Zagonetka se počela odgonetati prije dva tjedna kad je jedan muškarac donio Prvi **folio** u vašingtonsku knjižnicu Folger Shakespeare i zatražio potvrdu da je knjiga original. (24sata, 13. VII. 2008)

Izvor po kojem će se raditi je primjerak **Folija** koji se čuva u oksfordskoj knjižnici Bodleiana, izniman po tome što od 1623. godine, kad ga je knjižnica nabavila, nije ni prevezivan ni restauriran. (Lumen, 7. VIII. 2012)

U množini je također redovito muškoga roda (3 potvrde):

Upotrebljavane su različite vrste tankih metala, ili kompleksnih sastava **folija** koji su cjenovno bili vrlo skupi. (Dora Pak)

Tamo gdje nedostaju **foliji** u splitskom kodeksu preuzet je tekst iz sljedećega po starosti trogirskog rukopisa. (Hrvatska revija, 2004)

Bilo da se radi o suvremenom izgledu ili uniformiranom dizajnu, postoji izbor proizvoda prozorskih **folija** koji mogu estetski istaknuti eksterijer doma ili poslovne zgrade. (Gradimo, 12. IX. 2010)

Riječ **folio** od rječnikâ ima AdoK u kojemu je opisana kao imenica muškoga roda. HJP također tvrdi da je muškoga roda. Barić *et al.* (1999) ne progovaraju o rodu ove imenice. Klaić (1987) veli da je muškoga roda (Npl. *foliji*).

Foto ‘fotoaparāt’; ‘fotografija’

Riječ **foto** u našem je korpusu (33 primjera od 2003. do 2012.) u jednini najčešće muškoga roda (20 potvrda), bila ona u značenju ‘fotoaparata’ ili ‘fotografije’:

Moglo bi se, znajući hrvatske narodne običaje, možda dogoditi da premijerkin **foto** na zidu i ostane. (VL, 25. VIII. 2010)

Pokloni svoj mi **foto**, pjevušile su nekadašnje djevojke, sada majke srednjoškolskih učenica, i odabranim mladićima u pažljivo zalijepljenim pismima slale svoje portrete napravljene u lokalnoj fotografskoj radnji. (SD, 20. I. 2006)

Kad dođe moj red, potruditi ću se upucati i koji **foto**... (Dnevnik Bog, 30. VII. 2009)

I moram im objašnjavati da 20 najboljih šahista, sudi i najbolja sutkinja svijeta, Francesca de Capirano (vidi njen **foto**)! (Index Blogger, 11. III. 2010)

Doduše onaj smiješan **foto** bi bio i 2012. blizak cenzorima, samo glupost živi vječno. (Dnevnik Blog, 13. XI. 2012)

Kako ćeš sačuvati rezultat odlučuješ sam, u zavisnosti od toga za šta će ti snimljeni **foto**. (Forum, 23. IV. 2003)

Ma gledajte samo ovaj **foto**. Kao da se spremaju na gay paradu Desna Pupovčeva ruka se ne vidi. (komentar, VL, 7. I. 2010)

Foto mi je jako poznat!!! Mislim da koncert Rolling Stones-a u Sirokom Brijegu? (komentar, VL, 1. X. 2010)

Katkad u jednini može biti ženskoga roda, samo u značenju ‘fotografije’, s time da je u tim slučajevima nesklonjiva (5 potvrda):

Skeniram oko 100 **foto** u 1 sat, onako lezerno, još će mi trebati po 1 min, da na svakoj upisem prisutne sa lijeva na desno, godinu snimanja, i mjesto, povodom cega i zasto, mogao bi još i cijeli roman. (Forum, 16. X. 2003)

Zbog jedne **foto** Bruk Silde kao klinke od 10 god, a bez ikakve naznake grudi, podigla se čitava Amerika. (Forum, 16. V. 2008)

Nisam namjeravala uploadati istu **foto** (Forum)

Na ovoj **foto** vidljivo je šetalište – "Kej" u Slavonskom Brodu... (komentar, VL, 29. IV. 2010)

Nije mi jasna ova **foto** – zar se kod nas još rabi srp (komentar, VL)

U množini su pronađene tri potvrde nejasna roda, može biti riječ o muškome rodu ili pak o omašci umjesto riječi *fotka*.

Prošetali smo mobitel po tmurnom vremenu, ali ni to kameru nije moglo spriječiti da napravi neke dobre **fote** sa živim bojama i dobrim fokusom. (Svi Mobiteli, 10. XII. 2009)

Imam ja neke **fote**... Poslat cu ti ako prisegnes da ces me prestati muciti. (Forum, 17. III. 2004)

Jako lijepo... postavi **fote** kad bude gotovo... (Forum, 17. VI. 2010)

Katkad u množini može biti ženskoga roda, samo u značenju ‘fotografije’ i, nanovo, u nesklonjivu obliku:

Dakle velicina je: 320 x240pix. za digitalne **foto** ili 300 x300 pix. (Forum)

Pogledao sam malo neke **foto** i decki su radili na bolidu (foto sa Grosjeanovog testa na ravnici) pa bi se moglo i to dogoditi. (F1 Racing Forum)

Nesklonjivost joj nije strana, ni onda kad se rod ne može iščitati:

Ako govorimo o generalnoj koordinaciji i konzultacijama u razgovoru s budućim bračnim parom, planiramo između ostalog budžet, nudimo detaljnu ponudu i mogućnost usporedbe po cijeni i kvaliteti svih elemenata vjenčanja, uz mogućnost trenutne rezervacije – restorana, glazbe, **foto** i videa, dekoracije i drugo. (Magazin Vjenčanja)

Gdješto se pojavljuje i u *a*-sklonidbi s nultim morform (5 potvrda) – samo u onih riječi kojima se označuje ‘fotoaparati’:

EDIT: (18. 8. 2007) (neke su slike mutne ali neznam stvarno zašto negdje sam mrdala ruku jer su koji bježali od **fotoa** pa sam ih lovila ali neke bi trebale biti oštre a mutne su ari. (Dnevnik Blog, 20. VIII. 2007)

Zahvaljujem se na ovako iscrpnom popisu, odmah se bacam na analizu specifikacija pojedinih **fotoa**... (Cafe Mobil Forum, 24. V. 2010)

Riječ **foto** u navedenim se značenjima ne pojavljuje u rječnicima – bilježe ju tek kao prefiksoid (AdoK, Anić 1998, Anić 2003, VRH, pa i HJP). Barić *et al.* (1999) također ju navode samo kao vezani leksički morfem. Klaić (1987) navodi ju u značenju ‘fotografska snimka’ te tvrdi da se u pluralu kaže *fotosi* jer Npl. ne može biti *foti* ili *fotoi*. Analogno tomu, jedninski oblik bio bi *fotos* (slično kao *silos*).

Gaučo ‘čuvar velikih stada goveda u južnoameričkim pampama’; član argentinske reprezentacije

Riječ **gaučo** u našem je korpusu (180 potvrda od 2002. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda, s time da se može govoriti o dvjema strujama. S jedne su strane oni brojniji primjeri kojima je kanonski oblik **gaučo** (19 potvrdnica):

Stari moj, znači vi ste onaj tikvan, onaj Toro, onaj **Gaučo**, ona tuka, onaj zafrkant koji nam je u poštanski sandučić ubacio pismo bez adrese i poštanske marke? (Diklić i dr. 1996)

Maleni, nabijeni **gaučo** Carlitos srušio je u posljednjem kolu Manchester Utd na Old Traffordu i ostavio West Ham u ligi. (Dnevnik Gol, 23. IX. 2008)

Omaleri '**Gaučo**' je bio najbolji i 2009. u pojedinačnim izborima i Fife, te France Footballa. (Glas Istre, 29. XI. 2012)

Iznenadilo me što je jedna od igara neodoljivo podsjećala na sinjsku alku: **gaučo** bi se zaletio na konju držeći malo koplje i u punom trku pokušavao nabosti prsten (koji je ipak bio dosta širi od sinjske alke) koji bi ako bi ga nabo-o poklonio nekoj dami u publici i zauzvrat zaradio poljubac. (Večernji Blog, 2. XI. 2012)

Sporadično se u svim registrima pojavljuju i primjeri u kojima se na leksički morf pričvšćuje izvorni španjolski morf -os pa tek onda hrvatski morf (6 potvrdnica):

I zato sam opet tu, među najboljima – izjavio je **gaučos** dok je rastezao kosu. (24sata, 29. VII. 2007)

Čudnovati **gaučos** opet je odlučio igrati tenis. (24sata, 22. X. 2007)

A onda je kudravi **gaučos** krenuo krivudavim putem kokainskih noći. (Net, 31. III. 2013)

Nedavni posjet argentinskog milijunaša Eduarda Eurnekiana i bučne najave mogućega dugoročnog najma ne samo dubrovačke već svih hrvatskih zračnih luka, pobudio je i nagađanja o isplativosti tog najma, ali i priča o tome što bi to novo donio **gaučos** u poslovanje hrvatskih zračnih luka. (SD, 11. XI. 2002)

Ustaše sam nekako shvaćao, naciste također, ali ako je netko želio postati **gaučos**, tko mu je smetao da se istakne u našoj Zagori. (Index Blogger)

Imenica **gaučo** u pluralu je uvijek muškoga roda, što vjerojatno ima veze sa živošću, odnosno spolom. Iznova je moguće govoriti o dvama tipovima množinskih oblika. S jedne su strane oni u *a*-sklonidbi s morфом -o u kojima se na leksički morf vezuju hrvatski gramatički morfovi (124 potvrde). Uglavnom se pojavljuju na nacionalnim portalima, a u razgovornome diskursu samo iznimno (5 potvrda).

Diego Armando Maradona ipak neće dovesti Messija i **gauče** u Hrvatsku! (VL, 27. X. 2009)

Tijekom utakmice, nakon što je "**gauče**" doveo u 3 – 0 vodstvo u 31. minuti, Messi je strpao loptu pod majicu, pozdravivši time svoju trudnu zaručnicu Antonellu Rocuzzo i sinčića koji bi svjetlo dana trebao ugledati u prvim danima jeseni. (SD, 5. VI. 2012)

Od ostalih očekujem **Gauče** kao drugu reprezentaciju Slovenija neće proći, Englezi će ih dobiti s lakoćom, kao i Amerikanci, koji dobro igraju van Europe. (Forum, 4. XII. 2009)

S druge su strane oblici u kojih se najprije na leksički morf dodaje izvorni španjolski množinski morf -os pa tek onda koji hrvatski morf. Ti su oblici nešto brojniji (preko 450 potvrda u *Hrvatskome nacionalnom korpusu*), pogotovo jer se tako uobičajilo zvati argentinsku reprezentaciju. Česti su u razgovornome stilu.

Dobra igra Korejaca dala im je nadu da mogu iznenaditi **Gaučose**, ali Maradonino društvo bilo je prevelik zalogaj. (Index, 22. VI. 2010)

Osim što će debi među "kockastima" pamtili po pobjedi nad "**gaučosima**" (3:2), Luka je te srijede na St. Jakob Parku prvi i jedini put igrao protiv Lionela Messija, tada devetnaestogodišnjeg "čuda od djeteta", a danas najboljeg igrača na svijetu. (Glas Istre, 19. VIII. 2012)

Uvik san volija argentinske **gaučose**, još od vremena kad je zelenin terenima hara «veliki mali» Diego A. M. (Dnevnik Blog, 4. VI. 2006)

Kakvo šamaranje **Gaučosa** kompa moj. (Forum, 4. VII. 2010)

Riječ **gaučo** nemaju Anić (1998), Anić (2003) ni RHJ, tek se spominje u VRH-u gdje je opisana kao imenica muškoga roda u obama gramatičkim brojevima. Među značenja je uvršten i naziv za argentinsku reprezentaciju koji se najzad i oprimjeruje: *Gauči su u Marseillesu pobijedili domaću Francusku*. Oblik *gaučosi* pritom se ne spominje. Barić *et al.* (1999) također ga zanemaruju i spominju samo očekivani oblik *gauči* u Npl. Klaić (1987) i HJP tvrde da je muškoga roda. Pritom Klaić (1987) eksplicitno navodi Npl. *gauči*.

Gazpacho v. gazpačo

Gazpačo (gazpacho) ‘španjolska hladna juha od rajčica s povrćem’

Riječ **gazpačo** u našem je korpusu (31 primjer od 2005. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda (30 potvrda):

Želi se osvetiti za takvo stanje stvari, ili barem stvari izvesti na čistac, pa će svom bivšem smučkati jedan vrlo poseban **gaspacho**. (Plan B, 10. IV. 2013)

Skromnog podrijetla i prvotno hrana siromašnih, **gaspacho** je evoluirao u kozmopolitsko jelo te je danas na jelovnicima najsofisticiranijih restorana. (Story, 24. VII. 2014)

Slasni **gaspacho** – gurmanski prijedlog za ručak bez mesa (SD, 23. III. 2015)

Popularan je španjolski **gaspacho** – hladna juha od nasjeckanih kockica rajčice, paprike, krastavaca, suhog kruha te češnjaka, korijandera, soli, papra, maslinova ulja, octa i vode. (DubrovnikNet, 26. VII. 2015)

I zovi Milicu, idi s njom na taj jebeni **gaspacho**, ja ću se ubiti u špeku i jajima. (Index Blogger, 8. VIII. 2010)

Hladne juhe – gaspacho, tzatziki, druge ne znam, meni je **gaspacho** dovoljan. (Roda Forum, 12. VI. 2014)

Bubba's Water Grill, Tkalciceva. Meni dobar **Gaspacho**. Ne prevodenast, taman zacinen i osvježavajući. (Forum, 8. VIII. 2014)

A juhu ću isprobati prvom prilikom jer, osim špinata kojega volim, u posljednje sam se vrijeme opasno navukla na avokado. Iako me **gaspacho** kojega sam prije par godina probala u Barceloni, i nije baš oduševio. (komentar, Da mi je nešto slatko, 26. VI. 2012)

U množini je pronađena samo jedna potvrđnica, i to srednjega roda:

U Wavesu možete pojesti tuna burger s aioli umakom, beef tortillu s povrćem, egg sendvič s hrskavom slaninom, razne juhe i **gaspacha**. (Gourmet 365)

Riječ **gaspacho** u rječnicima nema opisa, baš kao ni u Barić *et al.* (1999). HJP ju donosi u obliku *gaspacho*, kao imenicu muškoga roda.

Geto ‘odvojeni dio naselja ili područja u kojemu okolina izolira koju skupinu ili užu zajednicu zbog socijalnih, rasnih, nacionalnih ili vjerskih pritisaka, naseljen stanovništvom specifičnih socijalnih, ekonomskih ili drugih obilježja’

Riječ **geto** u našem je korpusu (391 primjer od 2000. do 2016.) u jednini većinom muškoga roda, no gdješto će biti i srednjega – u 14 slučajeva. Osam će potvrda biti iz razgovornih tekstova s foruma, blogova i portala, četiri s nacionalnih portala i dvije s regionalnih portala – dubrovačkoga i splitskoga.

Koje je to **geto** gdje taj bjednik zive majko mila 200 € garaza kost 130 € ako ima struju u sebi... (Forum, 14. VIII. 2008)

Nema gorega nego živjeti u svom getu, ma kako to **geto** sjajno izgledalo. (Forum, 5. V. 2010)

Od čega bi svi imali više koristi, nego da iseljenici i oni kao umirovljenici postanu životno **geto**, u vlastitoj si rodnoj matičnoj domovini. (komentar, Večernji Blog)

Osnovano je **geto** za Židove i većina ih je ubijena (150 Židova je ubijeno već prvi dan nakon ulaska Nijemaca na "krvavi ponedjeljak" 3. 9. 1939). (Wikipedia)

Ostalo je još jedino **geto** od nekoliko minuta u TV-kalendaru. (Vjesnik, 2004)

"Ova presuda će dodatno, u ionako podijeljenom bosanskohercegovačkom društvu zacementirati tri interpretativna **geta** – bošnjačko, hrvatsko i srpsko – pri čemu bi jedina mogućnost za katarzu bilo radikalno lomljenje modusa interpretacije rata i kolektivne memorije", kaže Kazaz. (UAFDU, 2. VI. 2013)

Međutim, 1778. godine osnovano je splitsko **geto** te su se uvela brojna ograničenja za njih. (S4S Portal Split)

Valjalo bi spomenuti i splitsku četvrt imena *Get* koja je izgubila završno -o i postala muškoga roda, što nije rijetko u ovakvu tipu imenica (v. npr. *kapučino*, *kasino*, *rižoto*).

Get je četvrt u srcu Splita u kojoj odrastaju socijalno najproblematičniji mladići i djevojke, leglo šverca, droge i prostitucije. (Nacional)

U množini će brojčano nadmoćan biti srednji rod koji ima 280 potvrda crpenih iz svih tipova diskursa – od knjiških jedinica do onih razgovornoga i publicističkoga stila (što na regionalnoj što na nacionalnoj razini).

U Americi su **geta** jedno od bitnih obilježja suvremenoga urbanog života. (Vresk 2002: 130)

Živcira me jer nisam vidio **geta** iznad glorie i sad me živcira to što me to živcira. (Forum, 5. IX. 2007)

Kako u ovoj teškoj gospodarskoj situaciji nikome ne pada na pamet radit posebno klimatizirane prostorije za pušače, oni su se lipo dositili i pristojno separirali u pušačka **geta**. (Dnevnik Blog, 28. VII. 2010)

Voštarnica i Višnjik su kao crnačka **geta**, u grafitima, neredu, neuređenom prostoru, nogostupima, lokalna tržnica kao na Bliskom istoku. (komentar, 057info Zadar, 9. V. 2013)

Nasilje je razotkrilo gospodarske, kulturne i socijalne probleme koji već godinama tište francuska predgrađa u kojima žive uglavnom afrički imigranti i koja su se, unatoč čitavom nizu vladinih mjera, pretvorila u prava **geta**. (Index, 4. I. 2006)

Odmah su se javili glasovi da je engleski model multikulturalizma propao, da su tim modelom stvorena urbana **geta** migranata. (Zarez, 7. IX. 2006)

Na regionalnoj se razini na srednji rod plurala nailazi posvuda – na riječkome, istarskome, međimurskome i dalmatinskome području.

Izolirani u mračna, zagušljiva **geta**, diskriminirani i ostavljeni od svih. (Novi list, 9. VI. 2013)

Kasnije se pojam "geta" udomaćio za sva židovska **geta**, ali i za sva diskriminirana područja nekog grada. (Glas Istre, 30. V. 2013)

Prednost bi imale mlade obitelji koje žele bolji život pronaći izvan tih naselja koja su pretvorena u **geta**. (eMeđimurje, 10. IX. 2012)

Na upit kako to da se odlučio baš za rap glazbu, koja je zaštitni znak frustrirane crne američke omladine satjerane u **geta** bjelačkih gradova, Getoar spremno odgovara: Mi smo bili frustrirani zbog Srba. (SD, 23. II. 2008)

Mi ne možemo stvarati **geta** na terenu. (Zadarski list, 28. I. 2011)

Ne bi bilo dobro kad biste se zatvorili u "**geta**". (Franjevci Split, 31. VIII. 2012)

Muški je rod u pluralu rjeđa pojava – naš je korpus obuhvatio tek 25 primjera. Znakovito je da, uz raritetne iznimke, pretežu oni uklopljeni u razgovorni stil (15 primjera), odnosno oni koji su *a*-sklonidbe s nultim morfom (18 primjera). U razgovornom se stilu gotovo uvijek pojavljuje *a*-sklonidba s nultim morfom:

Imaju mumije, egipatski muzej i piramide, a sve ostalo su razrušeni **getoi**, loša hrana i smrad od nafte, benzina i smeća. (Forum, 12. II. 2010)

Diljem SAD-a eksplodiraju crnački **getoi** (Dnevnik Blog, 26. I. 2009)

I jos bi kapitalistima dao drzavu, a socijalistima neke kibuce i **getoe**. (komentar, Advance, 24. IV. 2012)

Većina nas je unutar svojih mainstream **geto-a**, te smo svi u njima ponajprije poradi našeg načina življenja, naših ukusa i preferencija. (StudentNet, 21. III. 2005)

Samo su dvije iznimke koje imaju *a*-sklonidbu s morfom *-o*, s time da ova druga potvrdnica ide uprilog našem nepronaslasku većega korpusa očekivanih oblika imenice *geto* u pluralu.

Ima dosta coffee shopova blizu skola, tako da mladez truje mozak time, smeta, ima dosta ilegalnog uzgajanja trave po **getima** (koji ilegalno krađu vodu od ostalih stanovnika stanova tako da ovi dobiju ogromne racune na kraju godine a uzgajaci u međuvremenu se preselili), i tako dalje. (Forum, 13. X. 2009)

A onaj drugi oblik (**geti**) nisam nikad vidjela da se koristi. (Forum, 16. II. 2008)

Nacionalni će portali također većinom podleći *a*-sklonidbi s nultim morform, zbog čega tekstovi imaju prizvuk razgovornoga stila:

Jednom kada su Židovi bili identificirani, nacisti su ih htjeli masovno transportirati u **getoe**, pa u logore. (Internet Monitor, 13. II. 2001)

Upravo takvi **getoi** stvaraju klišeje koji odgovaraju nacionalističkim strujama, što pa opet tu spiralu mržnje. (Advance, 25. V. 2013)

Idite natrag u Mississippi, idite natrag u Georgiju, idite natrag u Louisianu, idite natrag u **geto-e** velikih gradova na sjeveru sa spoznajom da sadašnja situacija može biti promijenjena. (Crna Kutija)

Od toga će opet odstupiti samo dva primjera, dok će dva pokazati novu specifičnost – bit će muškoga roda, ali s *dugom množinom* (što katkad imaju i neke druge riječi, npr. *dildo*)

Isto tako nisam ni za stvaranje ženskih društava, klubova, ukratko svojevrsnih **geta** u koje je zabranjen ulaz muškarcima. (Vijenac, 16. V. 2002)

Nije puka nostalgija primijetiti da je ne tako davno, u takozvanim **getima** koje je danas tako moderno prezirati, vijest o novom i opasnom događaju mogla putovati velikom brzinom. (Zarez, 20. III. 2008)

Multikulturalizam i islam: muslimani u Europi – ne **getovima**, da integraciji (Bitno, 22. III. 2016)

Fatalnost multikulturalizma je upravo to što zatvara kulture u imobilnost **getova**. (Bitno, 22. III. 2016)

Neki primjeri ne signaliziraju o kojemu je rodu riječ zbog padeža u kojemu se nalazi pridjevna riječ, no mogu oslikati kakva je zastupljenost *a*-sklonidbe s nultim morform u raznorodnim tekstovima (naročito na nacionalnim portalima):

Europa bi morala razmisliti o **getoima** u kojima žive mnogi muslimanski doseljenici. (Nacional, 15. III. 2011)

Istraživači u Memorijalnom muzeju za holokaust u SAD-u zabilježili su podatke o svim nacističkim koncentracijskim kampovima, **getoima**, radnim logorima i tvornicama u kojima su vršena ubojstva diljem Europe, piše Daily Mail. (Dnevnik, 3. III. 2013)

Svoje služenje započeo je u sirotinjskim **getoima** Rio de Janeira. (Wikipedia)

Tanini istražuje osjećaje straha i ugnjetavanja u nekadašnjoj DR Njemačkoj, Bach fotografijama “Predgrađe” otkriva životni stil mladih u **getoima** Pariza. (Telegram, 4. IX. 2015)

Progresivno radništvo (PL) je sudjelovalo i predvodilo pobune u crnačkim **getoima** (u Harlemu i Wattsu) i u većini borbi u kampusima (Columbia, SF State, Harvard). (Portal Novosti, 19. VI. 2016)

Stanovali su u jeftinim stanovima u stranačkim **getoima**. (SBPlus, 18. V. 2011)

Ukratko: unajmi auto i odi svuda malo po otoku, van turističkih **getoa**, na vulkan. (Forum, 5. V. 2004)

Sve u svemu, ako ostavimo po strani mogućnost iščitavanja roda imenice, u našem smo korpusu pronašli 89 primjera *a*-deklinacije s nultim morfom u pluralu (Npl. *getoi* – Gpl. *getoa* itd.).

Riječ **geto** ima već ARj, i to ženskoga roda i oblika *geta* uz opasku da je u optjecaju u dubrovačkome kraju od 18. stoljeća. AdoK joj pripisuje kategoriju muškoga roda, a Anić (1998), Anić (2003) i HJP muškoga u jednini, no srednjega roda u množini. RHJ se oslanja na Anića (1998), ali u množini ostavlja prostora i za muški i za srednji rod, baš kao i Barić *et al.* (1999). Nakraju VRH objednjuje sve prethodnike i dopušta muški i srednji rod u obama gramatičkim brojevima. Klaić (1987) veli da je muškoga roda (Npl. *geti*), no navodi primjer M. Matkovića koji ima potvrdu *crnačka geta*. Nitko pritom ne razmatra što je s *a*-sklonidbom s nultim morfom koja u govornome uzusu, čini se, nije baš sporadična pojava.

Ginko ‘rod golosjemenjača’; ‘lijek’

Riječ **ginko** u našem je korpusu (43 primjera od 2003. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (30 potvrda):

Za dugotrajan seks važna je dobra cirkulacija pa vrijedi spomenuti i **ginko**, koji poboljšava dotok krvi u sve dijelove tijela uključujući ekstremitete, mozak i penis. (Positive Vibrations, 23. III. 2012)

Požeški **ginko** čije stablo već desetljećima svojom jedinstvenošću krasi Trg svete Terezije ovog proljeća nije raspustio svoje zelenu krošnju. (Radio Vallis Aurea Požega)

Naš **ginko**, koji nam je poklonio gospodin Igor Pećina, je biljka visine 25 cm. (OŠ Slavka Kolara Hercegovac, 14. I. 2011)

Eh da... dobro bi ti doša **GINKO** – za bolje pamćenje... poče si nemilice zaboravljat... (komentar, BigBlog, 30. IX. 2009)

Ma kakav **ginko**, što je tebi? To je indijska mat-lijeska. (Dnevnik Blog, 29. VII. 2010)

A ne znam jel se recimo belupov **ginko** smatra biljnim pripravkom – jest, unutra je ginko, ali koji k*rac unutra onda stavljaju umjetne boje? (Forum, 3. II. 2005)

Katkad se ipak pojavljuje u srednjemu rodu (2 potvrde):

Ginko je najstarija vrsta stabla na zemlji, a smatra se da je prvi put pustilo korijenje prije otprilike 200 milijuna godina. (Grad Našice, 7. X. 2008)

Tamo **ginko** raste tanko i visoko, s malim, malim listićima. (Moj cvijet)

Ponekad se primjećuje kolebljivost između muškoga i srednjega roda, uz napomenu da nije sasvim jasno tko je antecedent – *drvo* ili *ginko*:

Riječ je o stablu drveta **ginko** koje je klince i njihove dobro raspoložene voditeljice naveo na zadirkivanje gradonačelnika. (Grad Sisak, 22. IV. 2009)

U jednome se primjeru s nacionalnoga portala uočava *a*-sklonidba s nultim morfom:

Moći ćete naručiti poseban ledeni afrodizijak Sex Bomb od apsinta, guarane i **ginkoa**. (Femina, 30. III. 2012)

U množini su potvrde ekscerptirane jedino iz foramskoga diskursa u kojemu je jednaka zastupljenost muškoga i srednjega roda. Usto, katkad se javljaju dvojbe oko gramatičkoga broja riječi, tj. nije sigurno da je riječ mišljena u pluralu. 4 su potvrdnice muškoga i 3 potvrdnice srednjega roda:

Što se tiče manga, nisam siguran premda u jeziku postoje višesložne posuđenice na -o poput ginko **ginki** ili dingo dingi. (Moj Blog)

U istoj su kategoriji višesložne posuđenice na -o u kojima nije otprije uobičajena sibilizirana osnova (ginko **ginki**, dingo dingi). (Forum, 3. VIII. 2003)

Evo mojih **ginka** od Ginkgoba. Ovaj solo na slici je jednogodišnji ginko, a ovi dolje je onih tridesetak kaj mi je niknulo od sjemenja kaj mi je poslao Ginkob. Svaki dan niču novi, tak da nemam pojma koliko će ih sveukupno biti. (Pijani Tvor Forum, 23. VI. 2010)

Što se tiče moja dva **ginkga** za koja sam stavio koordinate, čudom su preživjeli, jer su sađeni prošle godine. (Pijani Tvor Forum, 19. XII. 2011)

A koliko informacijaaaa!!!! Sad mislim da mogu odmah posaditi tj. razmnožiti **ginka**! (Pijani Tvor Forum, 29. VI. 2009)

Kada se dogodi neki fenomenalan događaj kažem sam sebi kako nema šanse da zaboravim no već nakon nekoliko dana nemam pojma što se događalo. Možda je vrijeme za **ginkga**. (Dnevnik Blog, 30. XII. 2009)

Moram spomenuti da je Donja Dubrava mjesto u kojem se zaista čuvaju spomenici parkovne kulture – posebno **ginka** (Pijani Tvor Forum, 6. I. 2010)

Riječ **ginko** u svim je rječnicima određena kao imenica isključivo muškoga roda (Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH). Tako ju određuje i HJP. Barić *et al.* (1999) ju ne spominju. Klaić (1987) eksplicitno navodi Npl. *ginki*.

Glisando (glissando) ‘brz prijelaz s tona na ton klizanjem prsta po bijelim ili crnim tipkama glasovira ili po žicama harfe’

Riječ **glisando** u našem je korpusu (39 primjera od 1940. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda (16 potvrda):

Pero Samolec, koji se već prije udaljio od stola i otišao do klavira, povuče prstom jedan **glissando** preko tipaka. (Begović 1999 [1940])

Gudački **glissando** u naglom crescendo opisuje bujanje njezinog straha čiji vrhunac, kao i vrhunac krešendirajućeg glissanda, završava Claireinim sudarom s dobrim mužem, Harrisonom Fordom. Međutim, gledatelj će se s vremenom naviknuti na redateljovo poigravanje živcima tipa: Je li to duh? Nije to duh, to je samo pas. (Vijenac, 28. XII. 2000)

Marić je utvrdio također da se pjevači gange obično služe na završecima pjesama **glisandom**, koji tu prelazi u neodređeni visoki krik, pa se u portamentu spušta do kvarte (kvinte). (Zagoričani)

To opet zavisi o raspoloženju pjevača, najčešće se ton otpjeva (pa zato to uzimamo kao normativ), ali se ponekad čuju pretposljednji i posljednji ton spojeni, odnosno kao nekakav **glissando**. (Metković, 2004)

Kad bi naišla na otvorenu strminu, spustila bi se strmoglave, oponašajući smelu skijašicu, niz stazu od glatkog suvog lišća, ali tako brzo kao kad neko palcem prevuče briljantan "**glisando**" preko klavijature: fuuu-it! (Index Bloger, 6. VII. 2007)

Oni koji 'stekaju' sa malim prstom to mogu izvesti nesto drugacije... npr. triola d-h-g - može se svirati prstohvatom 1-2-3, s tim da onda ton sviran prstom 3 (g ton, četvrta zica peto polje) ide "glisandom" (s tim da nije klizeci **glisando**) na fis ton (4 polje 4 zica)... (Forum, 4. VII. 2004)

Praktički, pisme su jedan veelik **glissando**. xD (Gitare Info Forum, 21. IV. 2011)

U množini preteže srednji rod (18 potvrda), i to u svim registrima:

Način na koji njeni prsti klize po električnim klavijaturama, eruptivna **glisanda** praćena laganim zabačajima noge iz polučučnja, pogled i seksepil učinili su svoje. (Filmski, 20. IX. 2006)

Jer, klasteri, **glissanda**, mikrotonalitetni intervali i liturgijska recitacija, bez obzira što su ponovo otkriveni tek u novije vrijeme, svoje korijene, zapravo, vuku iz tisućama godina starih obrednih praksi, i to ne nužno samo onih bizantskih. (Zarez, 20. III. 2008)

One kliču, dovikuju, ornamentiraju, tvore brza i savršena **glissanda**, iz jednog uzbuđljivog ritma prelaze u drugi još uzbuđljiviji i svojim glasovima grade najsmjelije harmonije. (eZadar, 26. VII. 2009)

Kolega Bojan Pogrmilović možda neće u kitnjastim završecima pronaći tradicionalno varoško pučko pjevanje, sonorni zvuk i **glisanda** duge vječnosti (iskreno reći ni vaš novinar), no nekakav podsjetnik iz prve ruke bitan je u toj etnološkoj predaji i folklornome slijedu. (SD, 29. VII. 2002)

Ako vi te tonove čujete samo kao foršlage, **glisanda** i "zapinjanja" trzalice, to je vaš problem. (Hrvatski Folklor Forum, 14. X. 2006)

Katkad se u množini nalazi u muškome rodu, isključivo na nacionalnim portalima (5 potvrda):

Uz ostvarenja ovakve profilacije svakako valja spomenuti "Dodekafonski koncert" (1960.) za dva klavira koji spaja tradicionalne forme (fuga) s dvanaesttonskom tehnikom, ali i "Kaleidoskop '74" (1974.) čija je glavna karakteristika motoricnost, polimetrija, **glisandi**, kromatika, ali i što je vrlo neobično, udaranje po drvenim dijelovima klavira. (Hifimedia)

Nastup ovih solistica karakterizira transformiranje pjesme u neobičnu boju vokala, uz vrisak, ornamente i brze **glisande**, te neočekivanu izmjenu ritmova. (Muzika, 27. II. 2008)

Karakteristične su brze pasaže i ponavljanja istoga tona u flautama i klarinetima, nizovi paralelnih sekstakorda u violinama (pianissimo), **glisandi** na harfama. (Vijenac, 27. III. 2008)

Riječ **glisando** od rječnikâ imaju AdoK i RHJ, i to kao imenicu muškoga roda. Barić *et al.* (1999) ju nemaju. Klaić (1987) veli da je muškoga roda (Npl. *glisandi*), baš kao i HJP.

Gringo 'naziv za neromanske doseljenike u Južnoj i Srednjoj Americi'; 'stranac'

Riječ **gringo** u našem je korpusu (104 primjera od 2002. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda. U većini će slučajeva (33 potvrde) kanonski oblik riječi biti *gringo*:

Alberto Gomez Mejia, predsjednik državne Mreže botaničkih vrtova, predložio je u srijedu vladi da ubrza uzgoj leptira "eloria noyesi" kojeg su kolumbijski seljaci podrugljivo nazvali **gringo** (Amerikanac), jer se hrani samo lišćem koke, kako bi uništila kulture koje uzgajaju krijumčari droge. (Index, 23. VI. 2005)

Kada počne pucnjava i **gringo** padne, djeca ga tuku kamenom u glavu, žene vuku po cesti a rulja se dere u ekstazi. (Forum, 3. I. 2005)

Tada izmučenima i zbunjenima Los Blancosima pristiže **gringo** Modrić... (Tribina, 2014)

Gdješto će, u osam potvrda, korijen riječi u jednini dobiti množinski morf -os iz izvornoga španjolskog sustava na koji će se vezati hrvatski oblikotvorni afiks:

Dvije latinos bandidas (Penelope Cruz i Salma Hayek) osvećuju se opakom **gringosu** te pljačkaju bankas i zavode muchachos. (Index Blogger, 26. V. 2007)

Nisam ja priglupi **gringos** koji će pristati na sve. (Dnevnik Blog, 9. X. 2009)

U sjevernom dijelu zemlje gdje se najviše vrti oko trgovine i rudnika (tu se vrti puno love, i puno Amera, puno toga je u njihovim rukama, čak imaju ovdje posebnu tarifu za mobitel "Gringo", iliti cileanac zovi jeftinije svog sefa **gringosa**) život je jako skup. (Forum, 19. VIII. 2009)

U korpusu su takvi primjeri mahom iz razgovornoga stila, uz jednu iznimku s nacionalnoga portala u kojoj se unutar jedne rečenice ostvaruje oboje:

"Vježbat ću s lukom i strijelom. Ako moramo ispucati nekoliko strelica u svakog **gringosa** koji nas napada, tada ćeš biti gotov za 30 sekundi, moj dragi **gringo**», poručio je venecuelanski predsjednik Hugo Chavez u nedjelju američkim vojnicima. (Nacional, 22. I. 2007)

U množini nema potvrdnica srednjega roda.

Stanje je u korpusu trojako. Prvo, moguće je da se pojavi *a*-sklonidba s nultim morfom, no bez izvornoga španjolskog gramatema -os (pet potvrda):

Onda je još zadovoljno pogledao oko sebe i zaključio da će sigurno stići na brod na vrijeme jer je autobus pun **Gringoa** i kako su oni organizirani i uvijek krenu na vrijeme za razliku od Brazilaca. (Dnevnik Blog, 12. I. 2005)

Kazes, puno **gringoa**, a? jasta i dabome. (Dnevnik Blog, 12. I. 2005)

Snimila sam narod što je ulazio u bus. Uglavnom Brazilci. **Gringoa** – komada troje. (Dnevnik Blog, 31. I. 2005)

Bus za Paraty je bio pun **gringoa**. Uzas. (Dnevnik Blog, 15. II. 2005)

Isfurava se na čoravo i pravi blesav, htio bi biti sa velikima, a ne ne zna, tak da se i to zna, a takvih jadničaka i **gringoa** ima posvuda... (komentar, BigBlog, 20. IV. 2012)

Drugo, množinski oblici mogu uključivati dodavanje španjolskoga morfa -os te hrvatskoga morfa (analogno onomu što se katkad događa u jednini). Ovaj način sklonidbe ima najviše potvrdnica (čak 59) i jedini je koji seže izvan razgovornoga stila (u televizijske *titlove* te na nacionalne i regionalne portale):

Ondje ima mnogo **gringosa**. (Parker)

Srce romana je Santa Teresa, grad na krajnjem sjeveru Meksika (u stvarnom svijetu to je, bez sumnje, grad Juárez) s čijih rubova se kao kroz magično zrcalo može vidjeti obećana zemlja **gringosa**. (Booksa, 27. II. 2013)

Ćumini kauboji imaju i svoj žargon, pa tako Vođenicu zovu Rio Grande, strance (pa i nas) **gringosima**, a Duvno, koje je promijenilo ime u Tomislavgrad, prozvali su El Passo. (SD, 20. IX. 2010)

Gringose sam naučio igrat magarca i stvarno im se svidjelo dok su se dva mala indijanca igrala mojim dlakavim nogama kao da se igraju s kojekakvom pudlicom. (Dnevnik Blog, 25. III. 2005)

Alo **gringos**! Malo sam jadan jer je petak i svi su vani, a ja sjedim tu za kompjuterom i neda mi se nikuda. (Dnevnik Blog, 7. X. 2006)

Treće, moguće je da se na korijen riječi doda samo sufiks -os bez hrvatskoga gramatema, što znači da će riječ biti istoga oblika u svim padežima (3 potvrde). Doduše, pronađene su samo potvrde u Npl.:

Gringos su svi stranci koji nisu iz Juzne Amerike. (Dnevnik Blog, 12. I. 2005)

Uostalom, ako samo **gringos** idu u Paraty, znaci da ce cijene bit paprene. (Dnevnik Blog, 28. II. 2005)

E onda su došli "**gringos**" i napravili kanal sa ustavama. (Forum, 4. IV. 2010)

Riječ **gringo** u rječnicima (Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH) najčešće ne postoji kao rječnička natuknica. Barić *et al.* (1999) ju navode kao primjer riječi stranoga podrijetla na -o koja označava muško biće, ali ju nemaju u savjetničkom rječniku. Klaić (1987) tvrdi da će Npl. biti *gringosi* kad se njome označuje 'kopač zlata, dijamanta i sl.'. HJP ju ima kao imenicu muškoga roda.

Guanako 'preživač iz porodice deva iz Južne Amerike'; 'divlja lama'

Riječ **guanako** u našem je korpusu (18 primjera od 2002. do 2012.) u jednini beziznimno muškoga roda (5 potvrda):

Znanost je dugo smatrala **guanaka** zajedničkim pretkom ljame i alpake. (JL, 19. VI. 2008)

Na Andama obitavaju i simpatični **guanako** i vikunja koje su udomaćene vrste slične ljamama i alpakama te se, kao i one, uzgajaju radi mlijeka i krzna. (Bioteka, 23. V. 2012)

Osim ljama, tu su još nešto manja alpaka i još manji **guanako** (veličine srndaća). (GS, 8. XII. 2012)

U množini je također najčešće muškoga roda (9 potvrda), u raznovrsnim registrima:

Gvanaki u čileanskom Nacionalnom parku Torres del Paine (Wikipedia)

Razlog zbog kojeg to još nije utvrđeno sa 100-postotnom sigurnošću je u činjenici da se vikunje, **guanaki**, ljame i alpake bez ograničenja međusobno pare, što je rezultiralo njihovim međusobnim miješanjem. (JL, 19. VI. 2008)

U nekim su područjima biolozi nedavno uočili **gvanake**, deve slične ljama. (Poslovni, 1. IV. 2012)

Nažalost, pohlepni krivolovci ubijaju **gvanake** zbog njihovog mesa, kože i vune koja je finija nego vuna alpake. (Glosbe)

Auquénidos – životinje iz porodice deva, rasprostranjene u južnoameričkim Andama, koje se dijele na ljame, alpake, vikunje i **gvanake**. (Dnevnik Blog, 10. X. 2006)

Guanaki žive u malim stadima koja se sastoje od desetak ženki s mladunčadi i jednog mužjaka. (Eydis Forum, 4. I. 2009)

U jednome je primjeru u množini srednjega roda, mada bi moglo biti riječi i o muškome rodu u jednini:

Teškoća da se u odijevanju utvrdi i najmanji zajednički fiziološki nazivnik (žitelji Ognjene Zemlje, na primjer, love **gvanaka** potpuno nagi i po snijegu) nameće pitanje o apsolutnoj korisnosti pokrivanja. (Cvitan-Černelić i dr. 2002: 69)

U nekih je od pluralnih primjera djelatna i α -sklonidba s nultim morfolom (2 potvrde), no na nju se može naići i u singularu.

Slikarije ljudi u lovu na **gvanakoe** (Wikipedia)

Beskrajan horizont, bespuća, trodimenzionalni oblaci, nojevi, **guanaco-i** (bestija nalik ljama) i pingvini glavna su obilježja ove zemlje ognjene. (Dnevnik Blog, 16. III. 2005)

Provedimo četiri dana istražujući krševiti nacionalni park Torres del Paine, isprekidan granitnim stijenama i jalovom ravnicom, dom **gvanakoa** i nanduima. (Dadada)

Gdje koji primjer u svojem pluralnom obliku ima ugniježđen španjolski morf -os:

Guanakosi iskorištavaju rosu do krajnje mjere, ali to neće dugo potrajati (Glosbe)

Putem iz autobusa možete vidjeti labudove, lisice, **guanacose** i različite vrste malih ptica. (Kompas)

Riječ **guanako** uglavnom nije našla svoje mjesto u rječnicima ni savjetnicima hrvatskoga. HJP i Klaić (1987) imaju *guanako* (*gvanako*) i vele da je riječ o imenici beziznimno muškoga roda (Npl. *guanaki* i *gvanaki*).

Guano ‘prirodne naslage gnojiva u Južnoj Americi koje nastaju raspadanjem ptičjega izmeta i tijela uginulih ptica’

Riječ **guano** u našem je korpusu (9 primjera od 2003. do 2013.) u jedini najčešće muškoga roda (7 potvrda):

Guano, taj sasušeni izmet, diljem je svijeta tražen kao gnojivo. (Geo)

Polica se blago spušta i prekrivena je kamenjem, a desno uz zid suhom zemljom (suhi **guano**?). (Speleologija)

Jedina ekonomska aktivnost na otoku je izrabljivanje **guana**, koji se koristi kao gnojivo. (Wikipedia)

Svjetska pohlepa je i onda učinila svoje, samo sto se tada zaratilo zbog salitra i guana, koji su se nalazili u posjedu tadašnje bolivijske obale, koja joj je spomenutim ratom bila sramno oteta zajedno s njenim nalazistima, a **guano** je preko ove mutne cileanske ratne pobjede bio namijenjen osvježiti već onda umorne i ponegdje sterilne zemlje industrijalizirane Zapadne Evrope. (HIC, 21. X. 2003)

Oni stvaraju bogate naslage **guana**, koji služi kao izvor hrane mnogim skupinama beskralješnjaka. (Zdravstveno veleučilište Zagreb, 2006)

Pet komponenti predstavljaju: najkvalitetniji huminski treset, potrebna NPK hraniva za trenutačno djelovanje u primjerenim količinama, **guano**, bogat hranivima u organskom obliku za bolji rast i razvoj. (VL, 19. IV. 2013)

Gdje mogu naći prokleti **guano** u Razorfen Kraul instanci? (Forum)

Sporadično može biti i srednjega roda (2 potvrde):

Do 1912. godine na Redonu su boravili radnici koji su minirali područja s izmetom ptica koje naseljavaju otok, gnojivom zvano **guano** koje služi kao dodatak običnom gnojivu. (24sata, 27. VI. 2007)

Uz šišmišje **guano** uočili smo dvojenoge iz roda *Brachydesmus*. (Speleolog, 18. VIII. 2013)

U množini nisu pronađene potvrđnice.

Riječ **guano** u rječnicima ima različite opise. AdoK i RHJ vele da je srednjega roda, a Anić (1998) i Anić (2003) tvrde da je riječ o imenici muškoga roda. VRH pak razdvaja natuknice *guano* i *gvano*. Iako s jedne samo upućuje na drugu, *guano* mu je muškoga roda, a *gvano* srednjega roda. Klaić (1987) i HJP također imaju dvije natuknice – *guano* i *gvano*. HJP ih pritom određuje kao imenice muškoga roda.

Hidalgo ‘titula španjolskog nižeg plemstva, simbolizira duh feudalnog vlasništva’

Riječ **hidalgo** u našem je korpusu (16 primjera od 1903. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (11 potvrda):

Stari **hidalgo** već nema ništa do ponosa gorda / I svog ljubomora biesna, da osveti uvredu krvnu. (Tresić-Pavičić 1903: 44)

Nedostaje nam još samo onaj nesretni Garcilaso de la Vega, napola princ Inka a napola španjolski **hidalgo**, pa da nam svojom tugom zaljuti sva ova jela. (Nacional, 12. VIII. 2003)

On, ponosni Bask, pravi **hidalgo**, smogao je snage skinuti svoj oklop i položiti ga na oltar Naše Gospe u Montserratu kod Barcelone. (HIC, 2014)

Recimo, čak i u ovom škercu, u sasvim nevinoj šali jedne razgaljene noći, 20. svibnja 2003., pred nama je nekakav **hidalgo** iscrtan u jednom potezu, duktusom koji svakom prokušanom oku prima vista svjedoči o nadarenosti ruke crtača. (Dnevnik Blog, 16. I. 2009)

On je bio takozvani **hidalgo** što je značilo prevedeno na naš jezik niži plemić. (Forum, 14. II. 2004)

U množini je uvijek muškoga roda (4 potvrde), i to najčešće sa sibilizacijom (Npl. *hidalzi*):

Lovci na položaje koji su se nadali masnim nadarbinama, osiromašeni **hidalzi** koji su svoje izblijedjele grbove htjeli prekriti novim zlatom i novom slavom, svi su oni sa svojom posljednjom parom kretali u daljine srećom obasjane. (Rackwitz 1965)

K. je u više svojih memoarskih tekstova pokušao proizvesti dojam da je vojno školovanje doživljavao kao prisilu i da je prema njemu zauzimao stav unutrašnjega otpora (»i dok su se moji drugovi s floretom u ruci osjećali kao španjolski **hidalzi**, mene je bilo svakoga dana sve više stid«, Zagreb 1932). (LZ Miroslav Krleža)

Sad smo svi ekipa i od kolijevke pa do groba naljepše je đачko doba i dični **hidalzi** gredu u raj. (Forum, 5. VIII. 2016)

Španjolska je sljedećih dvjesto godina uživala na temelju pljačke, a kada je zlata nestalo, ostala je društvena i ekonomska zaostalost, hrpa **hidalga** koji nisu htjeli raditi i još uvijek aktivna inkvizicija. (Forum)

Katkad se na osnovu može pričvrstiti španjolski morf -os, čak i bez naknadno dodana hrvatskoga morfa:

Mnogi su konkvistadori bili siromašni, uključujući neke plemiće (**hidalgos**) koji su tražili sreću na Zapadnim Indijama zbog ograničenih mogućnosti u Europi. (Wikipedia)

Riječ **hidalgo** među rječnicima se našla u AdoK-u, kao imenica muškoga roda. Klaić (1987) i Barić *et al.* (1999) drže da je muškoga roda i napominju da je Npl. *hidalzi*. HJP tvrdi da je muškoga roda, uz napomenu da je Npl. *hidalzi* i *hidalgosi*.

Impresario ‘posrednik ili zastupnik interesa pojedinih umjetnika ili ansambala’

Riječ **impresario** u našem je korpusu (53 primjera od 1941. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (34 potvrde), bez obzira na registar:

Djagiljev (Djagilev), Sergej Pavlovič (1872.–1929.), ruski baletni **impresario**; unaprijedio baletnu umjetnost. (Kušan 2003 [1941]: 322)

»Sve će vam to reći Predrag. On to sve zna, kao da je moj **impresario**.« (Fotez 1943: 161)

Kada nam je naš **impresario** gosp. Lukšić predložio da otputujemo u Mikulovo i Prag, gotovo sam ga poljubio od dragosti. (Tomaš 2004: 105)

U tom slučaju, svaki bi **impresario** koji bi estradni curetak primio na festival zbog plave kuverte ljuljao svoju vlastitu barku, jer bi njegov biznis izravno ovisio o tom tko tu pjeva i što pjeva. (JL, 3. III. 2007)

Vlado Bogdanić, zagrebački **impresario** dua Avivit, nije krio iznenađenje zbog tihe i skromne atmosfere u kojoj se odvija Memorijal. (GS, 2002)

Glavni **impresario** je poduzetnik iz Chicaga Phill Lisnich (podrijetlom je iz Trilja), inače predsjednik tamošnjeg HNK Zrinski. (SD, 7. VI. 2005)

Dobro upućeni njemački menadžerski krugovi tvrde da je posao dogovoren na relaciji: prvi čovjek Bayerna Franc Beckenbauer – Modrićev **impresario**, ujedno i alfa i omega Dinama, Zdravko Mamić. (eZadar, 26. VIII. 2007)

Mislim da se slično osjećao rimski **impresario** kad je došao na spasonosnu ideju da u arenu zajedno postavi kršćane i lavove. (Forum, 24. II. 2004)

U množini je također uvijek muškoga roda (19 potvrda):

Svi ti **impresariji** raznolikih svojstava slažu se u jednom jedinome: veliki i mali, bogati i siromašni, širokogrudni ili pohlepni, svi smatraju, dokazuju i žale se kako je glazbeno poduzetništvo najveći, najmučniji i najopasniji od svih zamršenih poslova. (Goldoni 1993)

Mušćave primadone pred čijim su zahtjevima i kapricima strepili skladatelji i libretisti, primadonsko suparništvo koje je izluđivalo **impresarije**, te ostale zgode i nezgode što prate postavljanje operne predstave, supstanca su opernog libreta Domenica Girlandonija prema komediji Antonija Simonea Sografija. (Vjesnik, 2003)

Torcida samo što nije provalila u svečanu ložu tražeći Kerumovu glavu, na čelo kluba dolazi njegov namjesnik Svaguša zbog kojeg navijači teren zasipaju krafnama, a oko prekrčane svlačionice kruže emisari, **impresariji**, agenti i kontroverzni poduzetnici. (Index, 9. II. 2010)

To je, naime, vrijeme kada se počinje snažno širiti tisak, kada se plakati lijepe po svim zakutcima, i kada proizvođači, trgovci, čak i kulturni organizatori, i osobito kazališni **impresariji** i izdavači, počinju uviđati važnost i moć reklame. (Sušačka revija, 2003)

Ako su Thompsonovi **impresariji**, čitamo u našoj povjesnici, ljetos zakasnili s prijavom koncerta u Areni, onda je to formalni propust koji je, povjerovat ćemo, mogao zakačiti i nekog drugog. (Parentium Poreč, 7. X. 2008)

Golobradi mladići (bolje reći njihovi **impresariji**) ucjenjuju klub... treba to srizat jednom zavazda. (komentar, SD, 4. VI. 2010)

Riječ **impresario** u rječnicima je od AdoK-a naovamo opisivana kao imenica muškoga roda (AdoK, RHJ, Anić 2003, VRH). Tako ju određuju i Klaić (1987), savjetnik Barić *et al.* (1999) te HJP.

Indigo¹ ‘biljka čivit’; ‘modroljubičasta boja’; ‘papir za umnožavanje otisaka na pisaćem stroju’;

Riječ **indigo** u našem je korpusu (18 primjera od 2005. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (17 potvrda):

Uobičajeni nazivi su joj u Europi još i francuski ljljan, španjolska slatka djetelina ili lažni **indigo**, a u našim krajevima: ždraljovina, ždraljika, kosjača, orlovac ili luda trava. (Zdravo Budi, 23. XII. 2015)

Danas je sintetski **indigo** donekle potisnut novim vrstama sintetskih bojila i popularnosti fotokopirnih strojeva. (Wikipedia)

Ma dobro, maca, ali tko će uopće znati da to nije taj **indigo**? Pa ljudi... (Gradska knjižnica Čazma)

Indigo je donijet na naše obale s Istoka, davno, vjerojatno iz Indije, možda iz Kine, preko Sirije i Krete. (SD, 7. IX. 2005)

Kako se **indigo** uvezio u velikim količinama pristupilo se ispitivanju mogućnosti uzgoja u Dalmaciji. (Dnevnik Blog, 21. II. 2008)

Kane koje se prodaju pod kesten, crna i mahagonij u sebi sadrže **indigo** koji je tamnoplave boje i koji kad se na njega stavi blajh daje boje od zelene (ružno zelene) do tamnoplave. (Forum, 20. V. 2009)

Ne stojim uz ovu inicijativu jer nije SADA vrijeme za nju. Vrijeme je prošlo – **indigo** je uvatija. (komentar, 057info Zadar, 13. III. 2013)

Gdjekoji primjer pokazuje da će postojati kolebanja između muškoga i srednjega roda (*indigo je bolje i tvrd je poput kartona*):

Sirovi traper je traper koji nije pran ili tretiran kemikalijama tijekom proizvodnje, **indigo** je bolje i tvrd je poput kartona. (Tekstil)

U množini nema potvrdnica za neživo.

Riječ **indigo** u rječnicima se razmatra još od AdoK-a. AdoK, Anić (1998), RHJ i Anić (2003) vele da je muškoga roda. Tako ju imaju i Klaić (1987) (Npl. *indigi*), Barić *et al.* (1999) i HJP. Pomak je tek u VRH-u koji tvrdi da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini. Uzgred, ni u jednome rječniku među značenjima nema onoga novijega što se odnosi na živo biće.

Indigo² ‘osoba koja, prema vjerovanju New Age pokreta, ima sposobnosti koje pripadaju višem evolucijskom stupnju čovječanstva’

Riječ **indigo** u našem je korpusu (44 potvrde od 2004. do 2013.) u jednini najčešće muškoga roda (17 potvrda):

Trebat će mi vremena da te poljubim. Ti si ja. Moj odsutni **indigo**. (VL)

Što bi **Indigo** napravio da su ga, poput Budhe, napali demoni? Pa... Razvalio bi ih! (Indigo svijet, 4. VI. 2013)

Ako je dijete izuzetno svjesno sebe, ako je prirodni vođa i ako ga drugi slijede, budite ponosni u k inderbetu je mali **indigo**. (Dnevnik Blog, 29. XI. 2010)

Zasto je Vivekananda imao onakav uticaj na mase, a ovi njejdjeri rahitcni nemaju? Jer je bio jak, a ne "hiperseznibilan **indigo**". (Forum, 6. VI. 2007)

Gdje koji primjer pokazuje da će postojati kolebanja između muškoga i srednjega roda, čak i kad je riječ o živome biću (*tipično indigo [...] koji voli*). Ipak, ne može se isključiti mogućnost da je riječ o običnu tipfeleru.

Ovdje imamo tipicno **Indigo** humanista (koji voli ljude i slobodu), bira odmor za odvajanje od drugih, čak i u svojoj ranoj dobi. (Dnevnik Blog, 9. VIII. 2006)

U množini preteže srednji rod (9 potvrda):

Sto se tice temperamenta, **indiga** objedinjuju muske i zenske osobine, nemaju predrasuda prema seksualnim sklonostima drugih i oni vode ljubav više dusom nego tijelom. (Dnevnik Blog, 8. IX. 2006)

Nismo ovdje da trpimo necije dogmatske ispade, neprihvatanje samih sebe i k tome verbalne klistire, ovdje su oni koji znaju da su **indiga**, kao i one koje to iskreno zanima a bez zelje da dokazuju opovrgavaju ili zakljucuju (osudjuju). (Forum, 9. VI. 2007)

A za **indiga** sam čuo da ima i pravih umišljenih primjerka koji misle da su uvijek u pravu i slično. (CE-4 Forum, 30. XI. 2009)

Kad se riječ pojavi u muškome rodu u pluralu, karakterizirat će ju i *a*-sklonidba s nultim morfom i razgovorni registar (3 potvrdnice):

Indigoi su trenutno pretjerano kaotični, ali kada se bitan dio njih usmjeri na duhovnost tada će evolucija ponovno krenuti. (Dnevnik Blog, 9. VI. 2008)

Odmah ću izjaviti da ne volim **indigoe**, a onda možemo krenuti ispočetka. (Dnevnik Blog, 9. VI. 2008)

Uskoro dolazi vrijeme kada će se svijet morati popraviti ili nestati, **indigo**i se već privlače jedni drugima, pronalaze se sve više, isto tako se nalazi sve više *crystala*. (Dnevnik Blog)

Također, *a*-sklonidba s nultim morfom može se pojaviti i u nekim padežima u kojima je rod skriven:

Sa skinsom sam dosta o **indigoima** pričao jer izgleda da je naletio na lječitelja koji mu je pomogao, pa sam mu objašnjavao stvari u vezi toga. (Dnevnik Blog)

U množini se također mogu pojaviti rodna kolebanja (2 potvrde) – *indiga djeluju [...] kao da se sjećaju gdje su bili* i *indiga su [...] nadareni*:

Indiga djeluju kao da su rođena znajući sve. Kao da se sjećaju gdje su bili prije nego sto su stigli na ovaj svijet. (Dnevnik Blog, 8. IX. 2006)

Indiga su čak kao i mala djeca nadareni za bavljenje duhovnim stvarima i postuju obredna pomagala kao što su tamjan, talismani i kandila. (Dnevnik Blog, 8. IX. 2006)

Uzgred, primijećeno je da će katkad riječ zadržati kanonski oblik u paradigmi (11 potvrda), odnosno bit će nesklonjiva:

Ne želim ovim reći da su **indigo** loši, želim samo reći da to nisam ja, i da onakav kakav jesam, sam sebi najbolji. (Moj Blog)

Ovi su **indigo** dosli samo da otvore put za ove kristalce! (Forum, 1. II. 2005)

Jer, kao što kazete, **indigo** su frustrirani, ti si frustrirana. (Forum, 7. VI. 2007)

Riječ **indigo** u značenju živoga bića nije pribilježena u rječnicima hrvatskoga.

Inferno ‘pakao’; ‘teško stanje, velika patnja’; ‘mjesto gdje sve nalikuje paklu’

Riječ **inferno** u našem je korpusu (26 primjera od 2000. do 2012.) u jedini najčešće muškoga roda (23 potvrde):

Cesarec se spustio u socijalni **inferno** i podnio romaneskni izvještaj o nakazi i naličju postojanja. (Tenžera 2001: 13)

Ta mračna epizoda nešto je najstrašnije što se ikada dogodilo, pravi pakao na zemlji, čisti **inferno** najmračnijih Boschovih vizija. (Vijenac, 15. V. 2003)

Naravno da je Vladivostok isto što i Donja Dubrava ili Kumrovec ili periferija Pariza ili Strindbergov **Inferno**: pakao ima vrlo različita imena, ali prepoznatljivu gustoću (nerijetko i šarm) poroka. (Zarez, 15. VI. 2006)

Taj **inferno** je izrodio neke od najgorih pojava u povijesti šoubiznisa. (Index Blogger, 7. VII. 2009)

Šetnja kroz te nove, ali hladne, neorganične, nečovječne gradske četvrti, uza svu spoznaju časovite njihove svrsishodnosti, jest šetnja kroz suvremeni **inferno**, u kojemu nas umjesto srednjovjekovnog ognja pritišće novovjekovna duhovna pustoš. (Dnevnik Blog, 7. IV. 2011)

Neke su mi bile dobre, neke odlične, al onaj **Inferno** mi je bio dosadan samo tako... (Forum, 21. XI. 2007)

Nastao je **inferno** u čijoj sredini je temperatura iznosila 1.000.000 C. (Forum)

Zamisli da si se rodio u Srbiji i da su te poslali u rat kakvog bi sadržaja bili tvoji postovi ako bi prezivio taj **inferno**. (komentar, VL, 31. VIII. 2010)

U jednome je primjeru iz razgovornoga registra srednjega roda:

Rat je inferno a ti koji ga startaju promatraju to **inferno** iz poltrone... (komentar, VL)

U drugome se primjeru pojavljuje kolebanje između muškoga i srednjega roda:

Dosta je realno i super napravljeno, čak unutra imas ljude u kostimima koji te plase (fredy kruger sa motornom pilom, mumije, žena iskoči iz kreveta i vristi i raznorazni bolesnici... moram priznat da sam se u par situacija svjetski usro, a ovaj **inferno** je na istu semu, mislim čak i bolje... (Forum, 20. V. 2010)

Sporadično se može očekivati i *a*-sklonidba s nultim morfom:

Nakon **Infernoa**, Putaansuu je imao san. (Index Bloger, 29. XII. 2007)

U pluralu nema potvrdnica.

Riječ **inferno** od rječnikâ imaju AdoK i VRH, i to kao imenicu muškoga roda. Isto ima i HJP. Donosi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) njome se ne bave.

Inkaso ‘naplata novca različitih vrijednosnih papira po nalogu vjerovnika, uz naplatu provizije’; ‘ukupna naplata u gotovini’

Riječ **inkas**o u našem je korpusu (33 primjera od 2000. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (13 potvrda), u svim registrima:

Cjelokupni je **inkas**o od prodaje cigareta i cigara u Italiji impresivan, 23.000 milijardi lira godišnje, od čega 10 posto ide prodavačima, 74,6 posto državi, a ostatak proizvođačima. (Vjesnik, 2000)

Sevilla je dio financijskih problema riješila transferima trojice igrača – ukupan **inkas**o 30 milijuna eura – od čega je najveći posao odlazak Jesusa Navasa u Manchester City (25 milijuna eura). (JL, 26. VI. 2013)

Maurizio Zamparini, gazda Mercatonea, veli kako mu je dnevni "**incas**o" u Zagrebu milijun DEM, a kako je u otvaranje šopinga uložio 50 milijuna. (SD, 3. I. 2000)

Ukoliko sve ulaznice za splitsku utakmicu budu prodane ukupni **inkas**o bi iznosio 21,5 milijuna kuna (na PDV otpada 2,6 milijuna). (SD, 17. VIII. 2005)

Npr. ako je karta za 3 D film u prosijeku 25% skuplja od karte za klasičnu projekciju, to znači da je **inkas**o za 3 D film veći 25% od nekog klasičnog filma za koji je prodan isti broj ulaznica ali po standardnoj cijeni za 2 D filmove. (Forum, 4. I. 2010)

U množini je redovito muškoga roda (5 potvrda), s potvrdnicama uglavnom s južnih portala:

Naučili smo, Kup je bnaš ove sezone važan koliko i prvenstvo, garantira Kup UEFA **inkase**, a ljubav ide, zar ne, kroz blagajnu. (SD, 4. III. 2003)

Dvije su prijateljske utakmice dogovorene tijekom lipnja u Splitu i Zagrebu, pod pokroviteljstvom Siemens, uz glazbeni happening (Prljavo kazalište...), a **inkasi** će biti dodijeljeni zdravstvenim ustanovama. (SD, 22. IV. 2003)

Kakva je to liga, koliki su **inkasi** da bi se rezala takva globa za 13 minuta prekida – oštro je najavio Fiorentini. (SD, 16. XII. 2004)

Kapacitet Poljuda je oko 34.000 mjesta, dosad su najveći **inkasi** bili protiv Rome u Kupu UEFA ujesen 2003. godine, te Dinama iz veljače 2009. godine kad je stadion bio sasvim rasprodan, a utržak se cijenio na 3,4 milijuna kuna. (SD, 19. VIII. 2010)

Inkasi niti ne smiju stajati zajedno... (Forum, 4. V. 2009)

Katkad će kanonski oblik riječi biti *inkas* (15 potvrda), što znači da bi se određeni broj potvrda muškoga roda u pluralu mogao odnositi upravo na njega, naročito ako se naglasi da je takav oblik pronađen najvećma na južnim portalima. Dakako, bit će iznimaka s nacionalne razine.

Istina, uskrсни vikend i start sezone tek su prošli pa oni pravi i najvažniji podaci (**inkas**) nisu sređeni, iako ih suvremena računala mogu »za minutu« očitati. (Vjesnik, 2003)

Protiv Varteksa nam je **inkas** od ulaznica bio 18.600 kuna. (24sata, 4. I. 2010)

Trgovci suvenirima na forumskoj šetnici teško su pristajali na razgovor, ali nam je nekoliko njih potvrdilo kako **inkas** nije pao u odnosu na lani. (057info Zadar, 6. IX. 2008)

Svi Šibenčani, kada ih se pita i imaju priliku obrazložiti naširoko, svome bi gradu poželjeli izniman turistički razvoj, punu jezgru, gostiju u milijunskom predznaku, pune restorane, veliku potrošnju i više nego solidan **inkas** od turizma. (Šibenski portal, 26. VII. 2012)

"Ima maraka, ima eura, svega ima", govorio je blagajnik kluba zbrajajući zadovoljno **inkas** u poluvremenu. (Radio Imotski, 2001)

Čahura ispaljenog metka je očejala prodavača po glavi ne nanijevši mu ozljede, predao je razbojniku zatražen **inkas** na što je lopov dao petama vjetra. (Dubrovački vjesnik, 18. VIII. 2009)

Kafići il zatvoreni il se već zbraja **inkas**, niđe ni muzike ni trubadura ni gsparki... (Dnevnik Blog, 24. XII. 2006)

Evo koje je to pošteno vrime bilo, tu na blagajni mi je radila žena , imala je 20 godina. I u noći bi ona sav **inkas** stavila u žep i išla doma na Bače. (komentar, SD, 23. X. 2011)

Riječ **inkaso** u rječnicima je ujednačena opisa – AdoK, RHJ, Anić (2003) i VRH vele da je isključivo muškoga roda. Isto je i u Barić *et al.* (1999), a Anić (1998) ju nema. Klaić (1987) i HJP također tvrde da je muškoga roda.

Intermeco (intermezzo) ‘međuigra’; ‘instrumentalna, obično klavirska skladba ležernijega karaktera (u 19. st.)’

Riječ **intermeco** u našem je korpusu (122 primjera od 1896. do 2016.) u jednini najčešće muškoga roda (28 potvrda):

Ugodan **intermezzo** za ženu, koja ne ljubi svoga muža. (Tomić 1896: 61)

Razjasnih mu, da se noćobdiji ne može ovaj neskladni **intermezzo** nikako zamjeriti, da on pače vrši svoju službu na istom mjestu, gdje su ga po svoj prilici vršili njegovi predaci kroz nekoliko vijekova. (Šenoa 1908: 35)

Gosti, koji prolaze Hallom, bace mirni pogled na obični muzikalni **intermezzo** Hotela i prolaze. (Vojnović 1912: 123)

Kada se bude takav **intermezzo** svršio, koji nam služi kao odmor, tada opet otpočne rasprava našega učenjaka. (Kovačić 1952: 106)

Ipak utješan **intermezzo**. (Hitrec 2004: 294)

»Sevemanija« na ekranu, napis koji je najavio mali **intermezzo** potreban pjevačici za jedno od brojnih preodijevanja, najbolje je naglasio kako se Severina ne boji priznati da je kraljica hrvatske estrade. (Vjesnik, 2001)

Za glazbeni **intermezzo** pobrinule su se pjevačice odjevene u – nogometne dresove. (Glas Istre, 30. V. 2013)

A jeste me izdabili za ovu izložbu pa sad, ko neki nedjeljni **intermezzo** između kraja direktnog prijenosa mise u crkvi i početka poljoprivredno-stolarske emisije, evo vam par slika. (Dnevnik Blog, 3. VII. 2005)

Obratiti pažnju na 17. sekundu kada počinje glazbeni **intermeco** te na 53. kada možete vidjeti i kandidata Pištolja na biciklu kako pobjedonosno ulazi među razdragan puk. (Forum, 5. XII. 2009)

U dvama je primjerima, registarski raznorodnima, srednjega roda:

Intermeco uz Lu, sažetu skladbu punu ljubavi s tipično arsenovskim gorkim žalcem, podsjetilo nas je na kompleksnost umjetnikove intime, čak i u tako jednostavnim odnosima kao što su onaj djeda i unuke. (Vijenac, 27. IX. 2007)

Intermeco od preko nekoliko desetaka sekundi, koliko je deriščad kontemplirala, dovelo me skoro do zaključka da nisam dobra majka. (Dnevnik Blog, 30. IV. 2009)

U množini je najvećma srednjega roda (52 potvrde), u različitim registrima – od beletrističkih tekstova do blogerskih i forumskih zapisa:

Čitava ta pjesma „Kupac Čarobnih Krijesnica“ nemirna i gibiva u svojoj strukturi: i sjenke piljarica u prvim strofama ouverture, sugestivna tmina oko svjetala sajamskih, titrave misli kupca čarobnih krijesnica, njegova motivacija kupnje, **intermeca** sa bajacima, pak daleka perspektiva neizmjerne divnog plavog otoka, sve je to jedan čudestveni događaj, toliko pun simbolike. (Krlježa 1932: 247)

Time se u cijeli jedan opus umeće bitno različita tema, koja stvara šumanovska **intermezza** sanjarenja u kanonadi krležijanskog fortissima. (Tenžera 2001: 98)

Odrasli ljudi moraju se pomiriti sa činjenicom da su trenuci nesvakidašnjeg ushita, potpunog opuštanja i nerada tek prekrasni ekscesi, **intermezza** u realnom vremenu života. (Internet Monitor, 30. VII. 2011)

Njegova, pak, monološka **intermezza** imaju ulogu izoštriti parabolu o demitologizaciji američkog sna i aplicirati ga na kreontovsku ideju o svemogućem zemaljskom vladaru. (GS, 2003)

Povećan je i Tamburaški orkestar koji uz postojeće koreografije i glazbena **intermezza**, postavio i tri nova što je dio pripreme za snimanje CD-a ove godine. (Dugoselska kronika)

Ovo nije emisija, to su mala **intermezza**, nije ništa spektakularno, ali mislim da svaka sekunda na televiziji može utjecati na nekoga. (Splitski portal, 19. IV. 2013)

Vokalni dio programa su povezivale uvertire i **intermezza** iz spomenutih opera. (Dubrovački vjesnik)

To je isto tako ploča koja se svira po onim najgorim, bezličnim, kromiranim kafićima i glazbena podloga stvorena za televizijska **intermeca**. (Dnevnik Blog, 13. XI. 2005)

I sta to dokazuje? Da su se izmorili od ubijanja? Da je mogao reci puno stvari koje nisu htjeli da budu recene? Da su to bila **intermezza** između zatvorskih celija? (Forum, 20. IX. 2006)

Ipak, za srednjim rodnom u pluralu neće znatno zaostajati ni muški rod (33 potvrde), ponajprije na nacionalnim portalima (27 potvrda):

Odmjeren, ugodan i svečarski ugođaj Vjesnikove dodjele nagrada popratili su glazbeni **intermezzi** ispunjeni Verdijevim arijama koje je interpretirala mlada sopranistica Ivana Kladerin uz pratnju Pavla Mašića na klaviru. (Ministarstvo kulture RH, 5. VI. 2009)

Filip Šovagović je napravio glazbu koja ima svoju vlastitu ulogu, a **intermezze** čine dokumentarni i crtani jingleovi. (Nacional, 20. III. 2012)

Na programu koncerta je glazba iz filmova i serija 'Star Trek', klasični **intermezzi** i praižvedba kompozicije 'Event Horizon' skladateljice Biance Ban. (Culturenet, 11. V. 2013)

Sporadično će se pojaviti i potvrde s regionalnih portala i iz razgovornoga stila:

Noćni **intermeci** jape staroga podarili su turopolskomu kraju i hrvatskomu narodu po redu: 1901. Ivića, komu su govorili belec, 1906. Pavića (On je bil pri Mikićevom smrtnom času), 1924. Mihalja komu se reklo Mišo i 1929. Jurića komu govoriiju beli. (Barka – Velika Mlaka)

Naime, u raspravi o društvu koje je još uvijek spremnije na najvažniju sporednu stvar, negoli na najmanje važnu među istinski bitnima, tri dokumentarna **intermeca** možda su ilustrativniji negoli tri dramska dijela omnibusa. (SD, 20. XII. 2004)

Ovi potonji jad, Morćibe se ni ne sjećam, a Audio Bullies su imali genijalne **intermezze** između pjesama i to je jedino bilo dobro. (Forum, 23. VI. 2010)

Ponekad se može očekivati i *a*-sklonidba s nultim morfom (2 potvrde):

Frenetične, ali izvanredno sinkronizirane bubnjarske perkusije, izmiješane s istančanim vibracijama žičanih instrumenata 'drevnog Japana', uz interaktivne '**intermezzoe**' između izmjene rasporeda bubnjeva, oduševljenu su publiku digle na noge. (Muzika, 21. IV. 2010)

Ja sam dosad pogledao samo drugu i treću epizodu i bili su mi fora izvedeni oni animirani **intermezzo-i** kad se maknu malo iz učionice (nešto o kravama, vrhnju i siru je bilo). (Forum, 2. XII. 2004)

Dakako, *a*-sklonidba s nultim morfom pojavljuje se i u drugim primjerima u kojim se rod ne može odčitati:

Metropolitan je tako jasno postavio definiciju Stillmanovog stila koja je primjenjiva i na sve ostale redateljeve filmove dugi intelektualni razgovori o ljubavi s plesnim **intermezzoima**. (Zarez, 5. XII. 2012)

Tijekom jednoiposatnog koncerta, Morrissey je sa svojim solidnim pratećim bandom, isprepleo većinu pjesama sa novog albuma sa četiri pjesme iz vremena The Smithsa, jednim coverom New York Dollsa i **intermezzoima** mini-humoreski u maniri stand-up komičara. (Dnevnik Blog, 7. VII. 2006)

Recept za ne baš 'method acting' ali prejebenu koljačku zabavu sa komičnim **intermezzoima**. (Forum)

Katkad će neslaganje u okviru rečenice osvijetliti rodnu kolebljivost u obama gramatičkim brojevima:

Mislim da sokrefu treba pripomoći da se što prije suoči s tom realnošću, odn. s krajem, jer ovaj njegovo "**intermezzo**" u suočavanju s krajem stvarno postaje malo nezdrav. (Forum, 11. I. 2008)

Za račun pisca ovih redova glatko su u ime navedenih pjesama mogli biti izbačena eurovizijska **intermezza** Martina Gorea koji pjeva odlično, ali iz nekog drugog filma, manje zanimljivog u onome što nude DM. (VL, 24. V. 2013)

Riječ **intermeco** pojavljuje se još u AdoK-u koji ju određuje kao imenicu muškoga roda, što će imati i RHJ. Anić (1998) i Anić (2003), uz Barić *et al.* (1999), vele da je u jednini muškoga, a u množini muškoga i srednjega roda. VRH će i u jednini i u množini relativizirati postojanje samo jednoga roda, odnosno govorit će o muškome i o srednjemu rodu u obama gramatičkim brojevima. Pavešić *et al.* (1971) tek napominju da je Gsg. *intermeca*, dakle isključuju *a*-sklonidbu s nultim morfom. Klaić (1987) kaže da je isključivo muškoga roda (Npl. *intermeci*). HJP veli da je riječ o imenici muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini (Npl. *intermeci* i *intermeca*). Za riječ *intermezzo* pak kaže da je samo muškoga roda.

Judo v. džudo

Kakao ‘smeđi prah koji se dobiva od sjemenki ploda kakaovca i služi u proizvodnji čokolade’; ‘slatki napitak od istoimenoga praha obično rastopljenog ili skuhanog u mlijeku’

Riječ **kakao** u našem je korpusu (79 primjera od 1968. do 2015.) u jednini redovito muškoga roda, kako u beletrističkim tekstovima tako u tekstovima internetskih portala:

Madona je bila upravo završila svoj popodnevni **kakao**. (Novak 2004 [1968]: 56)

Glavinjao je između kuhinje i badecimera, nije ni dirnuo lažni **kakao** i kruh premazan putrom, ispunjen tremom prije velike predstave u kojoj će igrati glavnu ulogu, izložen očima rukovodstva i narodnih masa, rekla je drugarica. (Hitrec 2004: 290)

Toplo pecivo nestaje neobično brzo kao i mirisni **kakao**, ostalu hranu tek kuša, valjda da ne uvrijedi mater, što li. (Zarez, 14. VII. 2006)

Ja ionako dolazim kako bi mi se kupio **kakao** i da tamo sjedim, budem lijep i pizdim o tome koliko ima pitanja povezanih s nogometom. (Booksa)

Možete koristiti i sirovi **kakao** koji ćete piti s kavom ili ubaciti u neka jela. (057info Zadar, 20. I. 2013)

U toj gužvi, pozdravljanju i uzbuđenju, netko ga trknuo po ruci u kojoj je držao šalicu i prolio se **kakao** po njegovim novim trapericama i košulji. (Index Blogger, 25. V. 2012)

Da, **kakao** bi bio super rješenje ali kako da sad to izvedem bez drame??? (Forum, 24. XI. 2012)

E, oti mlični restoran koji se nalazija u Marmontovoj ulici, budi u meni silnu nostalgiju za onin vrimenima kad me je moja roditeljica vodila tamo na pašte, paradižot, koh olitiga nabujak od riže ili griza, nezaboravni **kakao**, bilu kavu, mirišljave bublice, pudinge itd. (komentar, SD)

Ipak, iznašlo se pet potvrda srednjega roda u jednini, s nacionalnih portala i iz razgovornoga registra:

Kavu su otkrili etiopski pastiri, dok su Azteci **kakao**, nazvano još smeđe zlato spremali u riznice. (Fasade)

Zaljev: šalica mlijeka, slatko **kakao** (Recepti)

– Zar je **kakao** sa sojinim mlijekom zdravije od običnog? Ne bih se dala kladit u to. (Dnevnik Blog, 27. II. 2008)

Ostavila me je na hladnoći 15 ak minuta da bi mi otvorila vrata od kuće i rekla: Zašto nisi pozvonila na vrata? I još me je dočekalo vruće **kakao**. (Večernji Blog, 28. X. 2009)

Naime ja obozavam gris na mlijeku... dosad sam ga radila na 3 dcl mlijeka i 2 zlice grisa... malo secera i posipano **kakao**. (Forum, 17. V. 2007)

U množini se pojavljuje samo jedna forumska potvrda, i to srednjega roda:

Prirodna slatkoća rogača omogućava da se njime odlično zamjenjuje kakao i poizvodi **kakaa**. (Dijabetes Forum)

Zanimljivo je uočiti *a*-sklonidbu s nultim morform koja se ne bi mogla imenovati iznimkom (54 potvrde). Uz očekivane primjere iz razgovornoga diskursa, 27 je potvrda pribilježeno s nacionalnih portala, dok regionalne pokrivaju sjever i jug:

Štapići **kakaoa** protiv začeca (Intimate Medicine, 18. II. 2008)

Nigerija po proizvodnji **kakao-a** zaostaje za Obalom Bjelokosti, Ganom i Indonezijom. (Banke, 12. VIII. 2009)

U Griz na mlijeku prema želji možete dodati naribanu čokoladu ili žličicu **kakaoa** ili vrećicu Dr. Oetker bourbon vanilin šećera. (She, 9. VIII. 2010)

Upravo je u **kakao**u sadržana sva sila korisnih bioaktivnih spojeva koji sve više privlače pažnju znanstvenika. (Zdravo budi, 23. XII. 2015)

Ispržite zrnje **kakaoa**. (OŠ Slavka Kolara Hercegovac)

Kako je krcat antiooksidantima i zato je crna čokolada (koja sadrži 90% **kakao-a**) jako cijenjen prehrambeni artikal (naravno u normalnim količinama). (Centar Miketa Rijeka)

A tu će se negdje naći i tople čokoladice, i mirisnoga čaja i **kakaoa**, a za one velike bit će i kuhanog vina i punča i... ma svega će bit. (Pučko učilište Buzet, 18. XII. 2009)

Jučer je more uz tu plažu, bistrinom i čistoćom kojeg se Primošten ponosio, bilo smeđe, gotovo poput **kakaoa**. (Šibenik News, 21. VII. 2011)

Naporan, ne može bez **kakaoa** i majoneze, kad je frka s bilo čim on bi se najradije pokrio jastukom preko glave i to prespavao. (Index Bloger, 11. III. 2008)

Skoro sve nase cokolade su očajno neukusne, jer su pravljene od losih vrsta **kakaoa**. (komentar, Večernji Blog, 23. III. 2009)

Za Bozic sam ga radila u kalupu i ispao je super, onda sam isla radit drugi s **kakao-om** i ispao je grozno, nije se digao. (Forum, 19. III. 2010)

Riječ **kakao** u rječnicima je opisivana kao imenica isključivo muškoga roda, a opisi se razilaze tek u odredbi njezine sklonidbe. AdoK, RHJ, Anić (2003), VRH, Klaić (1987) i HJP spominju samo očekivanu sklonidbu (Gjd. *kakaa*), a Anić (1998) veli da bi mogle ići dvije sklonidbe (Gjd. *kakaa* i *kakaoa*).

Kalipso ‘pučka popijevka na Karipskim otocima’; ‘društveni ples iz Južne Amerike u 2/4 i 4/4 mjeri s mnogo improvizacija u figurama’

Riječ **kalipso** u našem je korpusu (9 primjera od 1998. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda (8 potvrda), neovisno o značenju:

Kada smo, želeći biti "bombastični", dr. Adama Benovića, savjetnika u Institutu za oceanografiju i ribarstvo u Dubrovniku, upitali možemo li napisati da će Hrvatska nakon rekonstrukcije broda Naše more dobiti svoj **Calypso**, čuli smo otegnuto "ne". (Croatia Weekly, 1998)

Kalipso potiče s Trinidada, otoka u Karipskom moru, a nastao je pod utjecajem afričke glazbe. (Učiteljski fakultet Zagreb)

Ima tu osunčanog **calipsa** koji bi, da ga stalno slušate, vjerojatno proizveo isti učinak kao posjet nekom solariju. (Internet Monitor, 31. III. 2006)

Iako je, primjerice, kanadska izvedba "Nice Lady" do kraja fluentni, gotovo riffoidni **calypso**, njegova cjelovitost je potpuna. (Muzika, 26. IV. 2009)

Kasnije kada se otvorio **Calypso**, pa je postojalo i treće mjesto, u koje se lagano preselio repertoar iz diska Zrće, a tamo se uhljebio već popularni techno. (Dnevnik Blog, 24. VII. 2008)

To je zemlja glazbe, šarenih festivala, tu se je rodio **kalipso**, karneval i limbo. (Predrag Debevec Blog, 18. III. 2012)

U množini će biti srednjega roda:

Pa od svih narodnjaka, jedino grčke podnosim... američke country, ove naše balkanske, one irske, kubanske, raznorazne fadoe, **kalipsa**, afričke okretne igre i sve ostalo što spada u tzv world music... to obilazim u širokom luku (Index Forum, 22. II. 2016)

Riječ **kalipso** rječnički je opisana u VRH-u, kao imenica isključivo muškoga roda. Ne spominju je Barić *et al.* (1999). HJP također veli da je muškoga roda. Donosi ju i Klaić (1987).

Kapo ‘logoraš koji je u nacističkim logorima zapovijedao drugim logorašima provodeći odluke uprave’; ‘šef’

Riječ **kapo** u našem je korpusu (84 primjera od 2001. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda (50 potvrda), u svim registrima:

Talabak, 43, je nakon više od godinu dana postao emir ili logorski **kapo** više od 600 zatočenih pripadnika al Qaeda i talibana koje Amerikanci drže u vojnoj bazi Guantanamo na Kubi. (Index, 21. I. 2003)

Možda se razlikujemo po tome koja prva mjesta želimo, ali svi težimo da budemo neki **kapo**, da budemo u odnosu na drugoga netko. (Dominikanci, 21. IX. 2012)

Kupovanje sudaca od prvog kola je dokaz da je naš **kapo** s pravom udaljen iz nogometa doživotno. (Radio Samobor, 31. X. 2011)

U filmu se sa suđenja nakon rata prikazuje i **kapo** logora (također zatvorenik, najčešće kriminalac) koji negira odgovornost, kao i upravitelj logora. (Glas Istre, 21. XII. 2012)

Kupovalo se aute, a za svo to vrime je oni **kapo** od logora stalno pizdija o nekome bratstvu i jedinstvu. (SD, 11. VI. 2005)

Prvo pitanje koje mu je uputio sumnjičavi stranački **kapo** u njegovom izornoj jedinici glasilu je: Ko te poslo? (Večernji Blog, 2008)

Naš lipi i dobri **kapo** od grada je pokaza svoju imovinsku karticu, da nan je na uvid ono nešto pokretnina i nekretnina šta je mukotrpnin radon i odricanjen steka, i to je pošteno. (Dnevnik Blog, 8. VII. 2009)

A kum Siska je kupija onu pseću hranu CHAPPI i svaki dan za marendu na bausteli, uvek se cudija zasto mu se smije kapo, pa mu se **kapo** smilovao i rekao nakon 10 dana da je to hrana za psa. (Forum, 17. III. 2003)

Glavni **kapo** je Kalmeta, a ovaj je jedan od krakova hobotnice vlade. (komentar, VL, 10. IX. 2010)

Totalno mi je svejedno tko će biti novi **kapo** KraDeZea i po meni mogu se slobodno isključiti sa aparata. (komentar, SD, 18. II. 2012)

U množini je također uvijek muškoga roda, pa i *a*-sklonidbe s nulnim morfom (11 potvrda), na nacionalnim portalima i u razgovornome registru:

Berlusconija su Schulzova pitanja izivcirala tako da mu je u jednom trenutku rekao kako ga podsjeća na **kapoe** u nekadašnjim konc-logorima. (Nacional, 30. I. 2006)

Poredak je sličan mafijском, što znači da u piramidi moći, osnovanoj na poštovanju, kum je na vrhu, savjetnici odmah pod njim, a potom dolaze **kapoi** i na kraju, obični vojnici. (Veterina, 27. IX. 2011)

Si gledala Schindllеровu listu... jesi vid'la da su tamo **kapoi** Židovi. (Forum, 21. I. 2006)

To me podsjeća na svjedočenje mnogih logoraša nacističkih konclogora po kojima su **kapo-i** (dakle logoraši) često puta bili puno okrutniji od SS-ovaca čuvara / gospodara logora. (Forum, 4. X. 2006)

Nadalje, to znači da će se kriminalni elementi svijeta, uključujući mafijaške **kapoe**, bossove orijentalnih zločinačkih bandi i barune droge u Južnoj Americi, pokajati i okrenuti novi list. (Forum, 24. IX. 2010)

Krasan, plemenit narod.mnogi su bili uposleni za vrijeme rata, ka **kapoi** u konc. logorima (komentar, SD)

Šefice su kao **kapoi** u logoru i samo malo fali da ne tuku šibama. (komentar, VL, 30. IX. 2010)

U cijeloj paradigmi preteže *a*-sklonidba s nulnim morfom, pa i onda kad se rod ne može odrediti (21 potvrda):

Berlusconi je na zasjedanju Europskog parlamenta Schulza usporedio sa **kapoom** u koncentracionom logoru, nakon što je ovaj oštro kritizirao talijanskog šefa vlade i članove njegovog kabineta. (Vjesnik, 2003)

Iako su vrijedni trudbenici maksimirskog **kapoa** od trave Miljenka Sakomana sve do sumraka čistili travnjak, upravo pred početak Temišvarovog treninga, oštećeni zeleni tepih ponovo se zabijelio pod svježe napadalim snijegom. (Index, 16. XII. 2009)

Sam FT je ovaj izraz okvalificirao kao izvanredni izljev i uporedio ga s izjavom talijanskog premijera Berlusconi iz 2003. koji je njemačkog eurozastupnika opisao kao **kapoa** u konclageru. (SD, 27. III. 2009)

Za ministricu pravosuđa izaberemo Iku Šarić, za **kapoa** ekonomije Ivana Lovrinovića, za misticu znanosti Andreu Ambriović-Ristov. (Dnevnik Blog, 4. I. 2008)

Ako ista treba biti zadnje onda su gluposti onih koji nasjedaju na pokvarenluk mediskih mafijasa, i cisti kriminal STRANIH vlasnika medija i njihovih jergovica, kuljisa, klauskih i ostalih medijski **kapoa** u Hrvatskoj. (Forum, 10. I. 2010)

Ali daj ne pretjeruj s ovim "među Židovima nije bilo vucibatina"... ili ću pomisliti da nisi pročitao niti jednu knjigu recimo o **kapoima** u nacističkim logorima (Židovima) – koji su pokazali svu ljudskost – te obično bivali najbrutalniji prema svojim sunarodnjacima – u želji da se pokažu lojalni i produlje si život za još koji dan. (komentar, Politika, 3. XI. 2011)

Ipak, gdješto, doduše rjeđe, bit će *a*-sklonidbe s morfolom -o:

Berlusconi je skandal izazvao i 2003. kada je njemačkom socijaldemokratu Martinu Schulzu, predsjedniku Europskog parlamenta u postojećem sazivu i Junckerovom protukandidatu za šefa EK-a, poručio da mu je ponašanje idealno za ulogu **kapa**, čuvara u koncentracijskom logoru, u jednom talijanskom filmu. (Vijesti HRT, 28. IV. 2014)

Talijanski premijer Silvio Berlusconi je u telefonskom razgovoru s njemačkim kancelarom Gerhardom Schroederom izrazio žaljenje zbog toga što je rekao da bi njemačkom socijalističkom zastupniku u EU-ovu Parlamentu dao ulogu **kapa** u filmu o nacističkom koncentracijskom logoru. (SD, 5. VII. 2003)

Riječ **kapo** u rječnicima je opisana kao imenica muškoga roda (AdoK, RHJ, Anić 2003, VRH). RHJ eksplicitno navodi da je Gsg. *kapa*, a Npl. *kapi*. Iako ju Anić (1998) nema, Anić (2003) i HJP tvrde da može, uz *a*-sklonidbu s morfolom -o (Gsg. *kapa* – Npl. *kapi*), biti i *a*-sklonidbe s nultim morfolom (Gsg. *kapoa* – Npl. *kapi*). Isto kao Anić (2003) veli i novi VRH. Barić *et al.* (1999) izostavljaju je u savjetima. Klaić (1987) tvrdi da je riječ o imenici muškoga roda (Npl. *kapi*).

Kapučino (cappuccino) ‘prema talijanskoj recepturi crna kava s mlijekom u pjenu posuta čokoladom ili kakaom’

Riječ **kapučino** u našem je korpusu – 66 primjera od 2001. do 2015. – u jednini redovito muškoga roda (26 potvrda), u svim registrima i na cijelome području:

Čak i sada, pomisli, Barbir je bio pravi splitski šminker: svijetla polo majica, naočale za sunce i nedopijeni **kapučino** koji kani degustirati što duže. (Pavičić 2007)

Neki sam dan ispijao svoj **kapučino** na varaždinskom Korzu i promatrao tri veoma mlade mame i njihovu djecu u kolicima. (Glas Koncila, 21. V. 2006)

Ne pijem tursku kavu ujutro, nego neki **kapučino**, kak se već piše po naški, jerbo nam jezik evoluiru u prošlost – što je fenomen. (StudentNet, 27. II. 2007)

Tako je nekoliko dravskih kafića smještenih uz spomenutoga, sličnih cijena, a poskupljenje u njima zahvatilo je i **Cappuccino**, koji, prema riječima konobara, bilježi prvo poskupljenje u posljednjih 6-7 godina. (GS, 2004)

Radnja filma "Vrijeme je novac" odvija se u bliskoj budućnosti u kojoj je vrijeme doslovce vaš bankovni račun, jutarnji **cappuccino** ili sladoled. (Super Radio Čazma, 28. X. 2011)

Puljani spravljali najveći **cappuccino** na svijetu. (Glas Istre, 29. XI. 2012)

Zadarskim umirovljenicima, kako su nam rekli, ovo silno povećanje predstavlja eventualno jedan **kapučino** više i za njih su to samo bablje priče. (VOX portal Zadar)

Nije baš riva ili špica ... Niti **kapučino** nije talijanski. (SD, 17. VI. 2012)

Vjerovatno je i njima prisjeo **kapučino**, gledajući katolike kako drvljaju i kamenjaju. (Večernji Blog, 8. VI. 2011)

Dok god se ima i za zimovanje i za ljetovanje i za dnevni **kapučino** na kojem ćemo kukati kako nam je sve u kurcu dotle se ne može govoriti da je loše. (Forum, 14. VII. 2008)

U četirima je primjerima, mahom iz razgovornoga registra, pronađen srednji rod:

Dobro **kapučino** i čokolada će te razbuditi i ajmo na učenje. (Moj Blog)

A sto se tice kapucina, sad sam ga zvala i kaze da je **kapucino** ako je napravljeno sa 0.9% masti mlijekom skoro pa nista. (Forum, 1. III. 2007)

Jedini grijeh mi je bio ujutro jedno **capuccino** s aparata, ništa drugo. (Forum)

Godi mi to **Capuccino** i jos (ako sam dobro skuzio) poziv u goste... (Vidi Forum)

Zanimljiv je primjer, regionalno obilježen, u kojemu se pojavljuje u ženskome rodu:

Moj bivši je volio to pitat nasumične konobare kad bi mu donijeli kavu koja mu se ne sviđa. "Nije mi napravija dobru **kapučinu** (i nepismen), iden mu objasniti ko san JA". (Index, 23. IV. 2013)

Na jugu će Hrvatske i u razgovornome registru kanonski oblik nerijetko biti *kapučin* ili *kapučin* (11 potvrda):

Tako se u kafićima na Stradunu kava može popiti po cijeni od 7 do 9 kuna, **kapučin** ili bijela kava od 9 do 12 dok dva decilitra mineralne vode stoje 8 ili 9 kuna. (SD, 3. IX. 2002)

Još malo i lećećemo poviše Grada na **kapučin** – začičo je Melko. (SD, 19. II. 2005)

U Zagvozdu biramo topliji kafić, pa kava, **kapučin**, kava, kapučin... (Ljubitelji hrvatskih tradicija, 25. XII. 2009)

Prvo je posluživala u raznim ugostiteljskim objektima, ali nije to bio posao za cijeli život, jer kako kaže, dosadi ti kava, **kapučin**, kava, kapučin. (Dubrovački vjesnik, 13. VI. 2010)

Poznati skladatelj pri tom je zalio Dikana koji mu je odgovorio sa 'smradu jedan' nakon čega su se 'pokoškali' pri čemu je uz nekoliko slomljenih čaša, jedina šteta nastala na Radeljakovoj bijeloj lanenoj košulji po kojoj je maestro Đelo izlio cijeli **kapučin**. (Dubrovački vjesnik, 26. VII. 2010)

Biometeorološka prognoza: a, moglo bi i bolje, ali uglavnom podnošljivo; izađite na sunce, na macchiato (makijato, kavu ili kafu s mlijekom), **kapučin** ili na pivu, bit ćete još bolje. (komentar, SD, 25. XI. 2009)

Naravno da možeš staviti vješalicu umjesto manekenke, robota da miješa malter, automat da izbacuje **kapučin**, ali to bez prave osobe nije to. (Forum, 12. X. 2010)

U množini je najčešće srednjega roda (20 potvrda) – većinom u razgovornome diskursu (14 potvrdnica):

Zaboravite na kave, **cappuccina** i sokove neki od ovih napitaka (sa svim dodacima) mogu sadržavati i nekoliko stotina kalorija. (Ordinacija Večernji, 1. III. 2010)

Pića puna kofeinom, što uključuje gazirana pića, kave, **cappuccina** i sve prisutnija energetska pića, nikad nisu bila popularnija, osobito među tinejdžerima. (Gorila, 10. I. 2013)

Gotovo bismo mogli kazati da su jedini turisti koji su prijašnjih godina dolazili u Imotski bili polumrtvi Englezi koji nedjeljom sveukupno potroše 150 kuna na **kapučina** po trgu. (Imotske novine, 25. XI. 2008)

Aparati škljocaju, čameci sijeku kanale, ispijaju se **kapučina** najskuplja na svijetu, đidemiđe se ludo prodaju. (Dnevnik Blog, 30. IX. 2015)

Kapučina, vanilije, pičke s đumbirom, espresa su elijen kave, da. (Forum, 12. IV. 2010)

Dok je Vukovar unistavalo, veliki domoljubi kao Franjo igrali su tenis, ispijali **kapučina**, pravili munhen bojne, gledali i krizali sto ce ici na prodaju i radilii na ostalim planovima za iducih 10 domoljubnih godina. (komentar, Nacional, 20. IV. 2012)

A ovi koji mi sole pamet, piju tonu kave na dan, **kapučina**, puše, skoro svaki dan za gablec tamane bureke i slično. (komentar, Femina, 7. VIII. 2012)

Pet je pronađenih primjera, podjednako s nacionalnih portala i iz razgovornoga diskursa, napomena da će se kadšto u pluralu pronaći i muškoga roda:

Njihov Piaggio ima i male šankove od otpornih materijala gdje mušterije mogu uživati u svojim **cappuccinima** dok su još topli i pjenasti. (Burza, 23. III. 2006)

Karijeru sam počela kao model i, kada sam otišla u Italiju, udebljala sam se osam kilograma od sve te tjestenine i **cappuccina** koji su postali dio mog života ondje. (VL, 3. V. 2013)

Bilo je odlično Njemackim turistima putovati po Jadranu, u recimo Italiju i narucivati **cappuccini** istom valutom. (Dnevnik Blog, 17. I. 2012)

Od **kapučina**, svi su mi čisto solidni, ali na tronu je ipak GOLD. (Forum, 4. X. 2006)

Ak krenu veće narudbe kaj se budu **kapučini** pili... (Wifi Forum)

Riječ **kapučino** ne pojavljuje se kao zasebna rječnička natuknica sve do VRH-a gdje je opisana kao imenica muškoga roda. AdoK i Klaić (1987) imaju samo natuknicu *kapuciner*. Anić (1998) u okviru natuknice *kapuciner* uzgred spominje i *kapučino* uz kvalifikator razgovornoga stila. U kasnijim izdanjima, baš kao i RHJ, *kapučino* sasvim izostavlja pri opisu. Barić *et al.* (1999) bave se objema riječima pričem im je *kapučino* u jednini muškoga roda, a u množini dvojako – muškoga i srednjega roda. HJP veli da je riječ o imenici muškoga roda.

Kardio ‘kardiotrening’

Riječ **kardio** u našem je korpusu (41 primjer od 2006. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda, neovisno o registru:

Opisujući svoj uobičajeni dan tijekom priprema za natjecanje Vladica navodi jutarnji **kardio** u trajanju od 45 minuta, nakon kojega slijedi prvi obrok. (Index, 3. II. 2010)

Uz 'sitnice' poput prehrane i treninga snage, **kardio** bi mogao biti ključ za rješavanje viška masnoće i definiciju tijela, stoga je logično da se o njemu mnogo priča. (Supermen, 14. XII. 2010)

Dodatni izazov: između setova preskačite užu kako bi **kardio** ostao na visini. (Net, 29. XI. 2012)

Naravno, **kardio** je dobar za jačanje srca, dišnog sustava i skidanje kilograma. (SD, 6. III. 2016)

Prije nego što krene na vježbanje ramena Joel radi 5 minutni **kardio** kako bi povećao temperaturu tijela i pokrenuo krv. (Proteka Blog, 19. IX. 2012)

Ujutro baš i nije preporučljivo, zato jer je preintenziva vježba za jutarnji **kardio**. (Forum, 19. XII. 2007)

U krajnjem slučaju moje mišljenje je da žrtva ne jedenja, ranijeg ustajanja da bi se odradio taj **kardio** nije vrijedna toga i neće dati bolje rezultate na kraju nego da smo normalno jeli i trenirali kada nam odgovara. (komentar, Fitness, 3. II. 2012)

Usput budi rečeno, katkad se ponaša kao imenica nulte deklinacije:

Zato što se u prvih 20 minuta ne troše masti laganim **kardio**, tek nakon 20 minuta tijelo javlja organizmu da nešto nije u redu i da treba "prebaciti" na trošenje energije iz rezerve a to su masti (salo). (Forum, 23. VIII. 2010)

U množini se rjeđe pojavljuje pa se tek u jednome primjeru uspio iščitati srednji rod:

Treba za koji tjedan vratit se u teretanu za sad malo više radim **kardija** dok nepočmem ponovo trenirat. (komentar, Coolinarka, 19. VIII. 2012)

Češće se pojavljuje u oblicima koji ne govore ništa o rodu:

A kardio je također odličan. Radim puno **kardija**. (Idesh, 25. V. 2016)

Kod športova gdje je važna izdržljivost, športaši tipično rade 3–5 **kardija** ravnomjernog intenziteta tijekom tjedna i još 1–2 vježbanja koje ima značajke HIIT-a. (Teretana Vijesti)

Riječ **kardio** u rječnicima nije opisivana, tek ju spominju Klaić (1987), AdoK, VRH i HJP, ali samo kao prefiksoid (*kardio-*).

Kargo (cargo) ‘teret’

Riječ **kargo** u našem je korpusu (26 primjera od 2000. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda, bilo da se pojavljuje kao opća ili kao vlastita imenica.

Kako bi zavarao šerifa (Jackie Gleason), Bandit će nastojati privući njegovu pažnju u svom brzom Pontiac Trans Am-u, dok će Cledus probati neopaženo prebaciti vrijedan **kargo** u Texas. (Filmski)

Odbačen je i **cargo**, dakle poslovi s teretom koje više ne obavljamo. (Volim Lošinj, 28. II. 2010)

Tek za pojedinih izvedbi, činilo se, indisponirani Rundek i njegov **Cargo** zvučali su kompaktno. (SD, 26. VII. 2008)

Ako se u fazi leta u cospitu pojavi signalizacija da je **cargo** otvoren jer ga neki Giovanni (zaposlenik zračne luke Fiumicino) nije dobro zatvorio postupat će se po proceduri koja je bila takva kakva je opisana. (BigBlog, 24. V. 2013)

A **cargo** je malo brutalan, em duze traje, em su troskovi veci, em im se cesto izgube zivotinje. (Forum, 10. IX. 2008)

Dakle, navigational clearance od 55 m omogućava frenetični **cargo** i putnički promet ispod mosta – a vrijedi zapaziti da Neum nema gabarite nego za pristan za jahte i da nema ni poštteni mol pa brodovi bućnu sidro. (komentar, VL, 10. IX. 2012)

U pluralu nema potvrdnica.

Kadšto se, kad se pojavljuje kao vlastita imenica, može pojaviti i *a*-sklonidba s nultim morfom (6 potvrda):

U Zagrebu je u prostorijama Hrvatskih željeznica 30. 08. 2012. godine održan sastanak predstavnika SMH-IS sa predstavnicima HŽ **CARGO-a** i direktorima Remonta željezničkih vozila Čakovec i Bjelovar o izradi plana i procesima restrukturiranja tih trgovačkih društava. (Sindikat metalaca Hrvatske, 2. IX. 2012)

"Stop Making Sense" u Hrvatsku dovode Chris Greenwood (osnivač **Cargoa** i bivši direktor Bill Chill Festivala) i Alex Ruello (Need2Soul). (Zadarski list, 16. VIII. 2010)

U 14.58 ispred zgrade **Kargoa** viđen je džip Audi-Q-7, te četiri maskirane i naoružane osobe sa oznakama SIPA-e. (Dnevnik Blog, 6. XII. 2007)

Riječ **kargo** u rječnicima ima različite opise. AdoK veli da je muškoga roda i nepromjenjiva. Anić (1998), RHJ, Anić (2003) i VRH tvrde da je muškoga roda. Pritom Anić (2003), VRH i HJP posebno ističu da će Npl. biti *kargi* (ili *karzi*, no to posebno ne ističu). Barić *et al.* (1999) drže da je muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Ima ju i Klaić (1987).

Karo ‘boja u igraćim kartama u obliku crvenoga uspravnog romba’; ‘takav ili kvadratni uzorak na platnu ili tkanini’

Riječ **karo** u našem je korpusu (24 primjera od 1953. do 2010.) u jednini uvijek muškoga roda (22 potvrde), na nacionalnim portalima i u razgovornome registru:

Recimo, nakon licitacije jednog herca možemo licitirati jedan pik ili jedan NT, ali ne i jedan tref ili jedan **karo** jer su to boje slabije jačine. (Wikipedia)

Ako partner nema jako dobar tref moglo bi se dogoditi da protivnici imaju 3 NT, a da na 4 pik padnu (vaš dubl herc možda donese štih rezanjem, **karo** je povezan i solidan, a možda izvođač promaši pik). (ZBK)

Tople, predstavljene kratke hlače, sitni **karo**, crno-bijela kombinacija, izgleda kao siva boja (Njuškalo)

Nakon što je partner igrao mali **karo** bio sam pohlepan i nisam vratio tref na asa nego sam vratio karo. (Dnevnik Blog, 21. VI. 2010)

Ja opet kupila dvoje: bijelo plave prugice i bijelo plave sitni **karo**. (Forum, 27. VI. 2003)

Jer je zemlja bila uglavnom vlasništvo veleposjednika koji su živjeli u Bejrutu ili Kairu. I bolio ih je **karo** kome prodaju. (Forum, 28. III. 2004)

U nekim će regiolektima biti ženskoga roda i kanonskoga oblika *kara* (2 potvrde):

Pozorno pogledavam na moje bezvrijedne osmičke i devetičke, pika i **kara**. (Jelić 1953: 88)

Nakon svi okrenutih karata na stolu je 5 karata iste boje (**kara**) s dečkom kao najjačom kartom. (Forum, 9. I. 2010)

U množini nema potvrdnica.

Riječ **karo** u rječnicima je, pa i u Barić *et al.* (1999), opisana kao imenica muškoga roda (AdoK, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH, HJP). Klaić (1987) naglašava da je isključivo muškoga roda navodeći Npl. *kari*.

Karpačo (carpaccio) ‘talijanski specijalitet koji se sastoji od tanko narezanog sirovog bifteka’

Riječ **karpačo** u našem je korpusu (34 primjera od 2005. do 2016.) u jednini pretkazivo uvijek muškoga roda (23 potvrde), u svim registrima:

Kako je Mick Jones vegetarijanac, pojeo je minestrone juhu i steak od tune, dok se James odlučio za goveđi **carpaccio** za predjelo te, kao i Jones, steak od tune. (Nacional, 7. V. 2010)

Bilo da je **carpaccio** mesni ili riblji mogla bih ga jesti svaki dan za doručak, ručak i večeru. (Fitness, 13. II. 2012)

Goveđi **carpaccio**, nešto jačeg okusa, poslužen je s frantoiom, kraljem među uljima, počašćenim tim nazivom zbog svoje vrhunske kakvoće i kompletnosti okusa. (SD, 21. II. 2008)

Za ekipu iz Zadarskog lista, pak, pripremio je izvrsni **carpaccio** od bifteka, maestralne teleće medaljone s rižom i bademima te za desert carpaccio od voća sa sladoledom. (Zadarski list, 15. VII. 2011)

Hvala jer si ostala tako neiskvarena i dobra. Sirova do kraja ali kao najbolji **carpaccio** na svijetu. (Dnevnik Blog, 11. XII. 2006)

Večera je bila nadstandardna, a posebno mi se dopao **carpaccio** od hobotnice! (Index Blogger, 10. I. 2010)

U množini prevladava srednji rod (7 potvrda), najčešće na nacionalnim portalima, ali i u drugim registrima:

Tako se divlja rukola, uz carpaccio od hobotnice, pokazala osjetno snažnijom, gorčom i pikantnijom od one uzgojene, kupovne, koja se, uobičajeno, koristi kao standardna posteljica za razna **carpaccia**. (JL)

Tortille, burita i **carpaccia** pršte od okusa upotpunjeni raznim salatama i domaćim kruhom. (Zdrava Krava, 21. VII. 2010)

Za razne delicije od maslina kao što su kruh s maslinama i travama, punjene masline s pjenicom od morskih plodova, razne tapsenade, marinade i **karpača** oplemenjena s maslinama i vrhunskim maslinovim uljem te kolače i torte s dodatkom maslina pobrinuli su se: Antun Nišević, Nikica Ševo, Jure Mula, Dean Todorić, Pave Turić, Majda Matulić, Danijel Kujundžić, Boris Zrnić, Ivica Palinić, te Nikola Eterović. (Trogir Portal, 5. XII. 2011)

Ali ne smijemo izostaviti ni rižote, poznate talijanske povrtne juhe, mesna jela, **carpaccia**, plodove mora i nezaboravne deserte. (Knjigotisak Blogspot, 15. XII. 2011)

Na istarskome je portalu pronađena jedincata potvrdnica muškoga roda u pluralu:

Ljeti idu **carpacci**, uz koje dodaju kruške, breskve, rajčicu ili crne tartufe. (Glas Istre, 3. VII. 2010)

Na dubrovačkome se pak portalu pojavljuje neobičan oblik *karpačoti*, što nije drugdje pribilježeno:

Karpačoti, morske paštete, marinirane kozice, nezaobilazna viska pogaca bili su tek prvi čin u bogatom repertoaru delikatesa koje su domaćini cijelog dana spravljali za svadbenu feštu. (Dubrovački vjesnik, 4. IX. 2009)

U dvama se primjerima, doduše neprozirna roda, pronašla *a*-sklonidba s nultim morfom:

I danas se na Siciliji prave jela kao fileti ribe sabljark (Xiphias gladius) i patlidžani marinirani u limunovom soku, što više govori o porijeklu **carpaccio-a** nego o porijeklu sevice-a. (Dnevnik Blog, 8. VI. 2007)

Ako se nadomjesti sokom od limuna, to jelo gubi svoju osnovnu karakteristiku i postaje vrlo slično talijanskom ribljem **carpaccio-u**. (Dnevnik Blog, 8. VI. 2007)

Riječ **karpačo** ne pojavljuje se u rječničkim natuknicima ni u savjetima Barić *et al.* (1999). Nemaju je ni Klaić (1987) i HJP.

Kasino, kazino, casino ‘zgrada ili prostorija predviđena za društveni i zabavni život, posebno za igre na sreću’; ‘igračnica’

Riječ **kasino** u našem je korpusu (671 primjer od 1941. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda, osim u šest potvrda srednjega roda. Dva su crpena s nacionalnih portala, a četiri iz razgovornoga diskursa:

O akciah ovdašnjega **Kasina**, koje pokloni presvet. grof Dragutin Drašković našoj Matici. (Vijenac, 23. XII. 2004)

Ovim putem i mi želimo pomoći Naliji, Saniju i njihovom sinu, te vam uputiti da ne glasate za Nataliju Reuben Tishkoff (Elliott Gould) planira otvoriti svoje zadnje i najveće **kazino**. (Index Blogger, 22. VIII. 2007)

I kad pogledas na kraju igre sta su "osvojili", odmah je jasno da je Tommy puno nadmocniji CJ: trgovina igracaka (Zero), polusrušenu auto-garazu, auto-dealership, partnerstvo u **kasinu** (koje tek staje na noge) i groblje aviona... (Forum, 22. X. 2005)

Idi u Las Venturas do **kazina** koje je u posed Vuzija (onog kineza). (Forum, 25. I. 2008)

Kasino Rojal je dalo tako divan i veliki ugled CG da sada o njima svak govori jako pozitivno. (komentar, SD, 20. XII. 2008)

Kasino se u korpusu pojavljuje u različitim značenjima o čemu svjedoči već prethodni primjer iz *Vijenca*. Osim kockarnice, može se odnositi i na ono što bilježi AdoK:

kasína ž i **kasíno** m tal. *zgrada, prostorije za društvene sastanke i javne zabave*. – Ima tu, osim krčme za prost svet, i zasebna kasina za gospodu. *Ad*. Kad je stigao pred kasino, tu ga tek uhvati strah. *Petr*. *V*. Uvečer se obučem i odem u kasino. *Matoš*.

U našem smo korpusu pribilježili 130 potvrda za **kasinu** (koja je, uzgred, i ime nekih noćnih klubova).

Kad padoše ćefenci po čaršiji, on ne ode kući, no, željan ljudi, pred kojima bi se mogao rasteretiti, svrne u činovničku **kasinu**, da popije koju rakiju pred večeru, da akšamluči. (Kušan 1954: 102)

Ako se hodeć umorio on se u **kasini** odmorio, ako je sokakom ozebo on se u kasini ogrijo. (Hrvatska revija)

Pojavit će se i oblici **kažin** i **kazin** kojima je značenje dvojako – mogu se odnositi na ‘javnu kuću’ ili na ‘zbrku, tj. nered’. Naš je korpus zabilježio 104 potvrde iz kojih se da iščitati da se ovi oblici uvijek pojavljuju u razgovornome stilu, i to najčešće na dalmatinskome, dubrovačkome i istarskome području.

Je li naša škola triba ispast **kažin** ka hotel Marjan? (BigBlog, 10. VI. 2013)

Zašto nam onda govore da je HEP javna firma? Pa zbog iste stvari sta nan kazu da je **kazin** – JAVNA KUĆA. (komentar, SD, 15. XI. 2010)

Saće nastat **kažin** među raznolikim virniciman dosad je bija vironauk vatikanski a saće svak jemat svoj pa ćedu dica jednostavno popizdit od pustih vironauka. (komentar, SD, 12. III. 2012)

Bursa je isto naša pa molim uvaženu Tajči i Hilje, koje se prave da nisu odavde, i gradonačelnika, koji se pravi da je odavde, da se uozbilje. I prestanu izazivati konfuziju, zbrku iliti **kazine**. (Dubrovački vjesnik, 11. VII. 2011)

HDZ: Prometni **kažin** je slika i prilika pulske gradske uprave. (Istarski, 22. II. 2013)

Ipak, pojavit će se slični primjeri i izvan Istre i južne Hrvatske:

Npr: Ante poludio kad je saznao da je u novosagrađeni **kažin** Braco Cigan odvukao Simonicu onoga predvečerja kad je Antiša bio dežurni u kuhinji. (Radio Mrežnica, 28. VII. 2009)

Dajte vi nama Lambase i Dikana, jer kad je **kazin** neka je sto vise ljubavnog... (komentar, Nacional, 12. XII. 2009)

Te su nam informacije relevantne jer će kadšto biti teško procijeniti od kojega oblika potječe onaj pluralni, pa bi trebalo pomno provjeriti kontekst.

Riječ **kasino** u pluralu je najčešće srednjega roda (390 potvrda). Potvrdnice su ekscerptirane iz beletristike (1 primjer), zakona (6 primjera), nacionalnih portala (186 primjera), regionalnih portala (56 primjera), razgovornoga stila (139 primjera), televizijskih titlova (2 primjera) – u svim će kategorijama srednji rod biti dominantan.

Brzi električni vlakovi iz Amsterdama projure oko njega u tangencijalnom krugu po visokim nasipima; protutnje gvozdenim mostovima i kolosjecima jureći u Zandvoort, gdje su premekanu pjeskovitu sjevernomorsku plažu okružili moderni kurhauzi, palasi, **kasina**, i gdje su visoki nasipi popločeni crvenim asfaltom i zakićeni golom alejom kandelabara. (Batušić 1941: 99)

Zabavne igre i igre na sreću (zabavne radnje, igračnice, **kasina** i sl.) (NN, 1991)

Ma ja sam vam katoličko dite – zavapila je na spomen kockanja pjevačica Danijela Martinović (38) i ponosno dodala: – Za **kasina** sam saznala tek u 25. godini. (VL, 5. XII. 2009)

Ako se volite kladiti, izbjegavajte **kasina** ili kladionice, koje će vas poput magneta ponovno navesti na stari put. (24sata, 15. V. 2010)

Na otočiću Ploča, u sredini akvatorija, niknuti će kockarnice, **kazina** i svi drugi sadržaji za goste dubljega džepa, kojima neće trebati previše vremena da stignu do Ploča. (Dubrovački vjesnik, 2005)

Naime, kladionice, **kasina** i automat-klubovi ostvaraju sve veći promet, ali i prihod. (eZadar, 29. III. 2009)

Ova zemlja ima da se otvori svijetu i da prosperira pod Bandićem. Turizam, **kazina**, jahte, elitna prostitucija, vile za elitu, golf. (Forum)

Kako mislim **KASINA** po Hrvatskoj su postavili samo za propalitete, lopove. (komentar, VL, 19. XI. 2010)

Brate, ne pokušavam biti negativan, ali **kasina**... To su mjesta gdje ljudima poput mene i tebe uzmu novac. (Brzi i žestoki 5)

Nickyju su zabranili pristup u sva **kasina** u Vegasu. (Kasino)

Onima koji zaključe da se ne mogu suzdržati od kockanja, zabranit će se ulaz u **casina** uz njihovu pismenu suglasnost, a u izjavi stoji i kako će, ukoliko uspije ući u casino, sav dobitak dati u humanitarne svrhe, piše Večernji list. (24sata, 18. III. 2010)

Kada se uskoro kontejneri napune do vrha, a u rijetke preostale knjižare usele **casina** i lounge barovi nogometaša, kada preostali izdavači nacionalne književnosti počnu proizvoditi sendviče nabildane konzervansom ili papirnatu galanteriju, vjerojatno će se neki kulturni sociolog upitati što nam se zapravo dogodilo. (Zarez, 2. XII. 2004)

Mladen Mike Kale, jedini stručnjak u Hrvatskoj za **casina** i kasinsku industriju, čovjek koji je "ispekao" zanat u Las Vegasu, optužio je Hrvatsku lutriju i Ministarstvo financija da su preko lota 7 od 39 opljačkali građane Hrvatske. (SD, 10. V. 2003)

Potrošio sam osam kuna, bili smo samo na piću jer su nažalost **casina** postala jedina mjesta u Zagrebu gdje dva čovjeka mogu kasno noću popričati bez gužve, buke i dima. (Dnevnik Blog, 30. XII. 2006)

Da sve nebi bilo sivo, odlučio sam da neidem u **Casina**, već u kladionice na aparate. (Forum, 28. VII. 2012)

S druge je strane pronađeno 28 potvrda (3 iz zakona, 12 s nacionalnih portala, 5 s regionalnih portala, 11 iz razgovornoga registra) muškoga roda imenice **kasino** u pluralu:

Rezidenti registrirani za priređivanje igara na sreću u **kasinima**, koji imaju zaključen ugovor o koncesiji i odobrenje Ministarstva financija za obavljanje igara u kasinima, mogu primati uplate u gotovini u kunama za sudjelovanje u igrama na sreću u kasinu od nerezidenata i isplaćivati nerezidentima dobitak u gotovini u kunama bez ograničenja. (NN, 2006)

Naime, na Kubi je u to vrijeme kockanje stavljeno izvan zakona te su uništeni slavni **kasini** kojima je u Havani upravljala američka mafija. (JL, 27. VI. 2007)

Naime, kanadska tvrtka, uza sve potrebne lučke sadržaje, predlaže i izgradnju hotela visoke kvalitete sa 150 soba te **kasina** po ugledu na one u Las Vegasu na dijelu luke na Kantafigu. (SD, 18. IX. 2002)

Naravno Portorož ima i znatan broj **kasina** koji privlače mnoge turiste željne zabave. (GS, 4. VI. 2013)

Bilo koji film u kojem su **kasini** uvijek čujete zvukove aparate, i poneki JackPot, gdje sve počinje svijetliti i pištat. (Dnevnik Blog, 26. X. 2010)

Ponekad će **kasino** muškoga roda u pluralu imati *a*-sklonidbu s nultim morfom (15 potvrda), navlastito u razgovornome stilu. U posljednjim se dvama primjerima ne može utvrditi rod imenice, no poslužiti će radi uvida.

Gorica je isto zanimljivi pogranični grad, a ne samo radi **kasinoa**, koji su svi u slovenskom dijelu Nova Gorica (kao sto znate, u Italiji ima samo četiri legalne državne kockarnice). (Forum, 25. VIII. 2006)

Čitajući Hungah je Marinko, bavi se nekretninama, stvara vlastito carstvo kupujući hotele, **casinoe**, nebodere. (Istarski klub)

"**Casinoi** ne privlače krupne ribe, kojima je bilo daleko interesantnije 'isisati' novac iz fondova, banaka, hotela, tvornica...", tvrdi Vlado Škobić, tajnik Hrvatske udruge igračnica i direktor kockarnice "Royal" u zagrebačkom hotelu Panorama. (Internet Monitor, 1. IV. 2001)

A jedna američka korporacija bi na toj istoj parceli, zbog koje smo nas dvoje ratovali, sagradila mega zabavišni centar sa **kazinoima**. (Forum, 9. VIII. 2007)

U **kasinoima** ćete naravno moći vidjeti (kao i u filmovima) puno aparata, a i na traileru sam primjetio aute. (LnL)

Jedan će od primjera posvjedočiti o govornikovoju skeptičnosti prema ispravnosti ovoga oblika u jednoj od forumskih rasprava:

Ne. Jer nije ni ti **kasinoi**. Postoje tu zavrzlake. I ne ovisi o padežu. (Forum, 1. II. 2009)

Naposljetku, *a*-sklonidba s nultim morfom dosegnut će svoj vrhunac uplitanjem u imenicu srednjega roda:

Nije li sramota da **Casinoa** i kladionice rade fantastično, i opet na dug, građani tamo ostavljaju ogromne količine novaca! (KIGO, 16. X. 2010)

Povremeno će se, u četirima primjerima, pojaviti kolebanja između muškoga i srednjega roda (*brojna kasina ~ najveći i najspektakularniji, sva poznata casina ~ za koje ste možda čuli, uptown casina ~ su imali prihod, casina ~ oni imaju obracun*):

Brojna **kasina** naći ćete po cijelom gradu, no najveći i najspektakularniji nalaze se u bulevaru Las Vegas Strip. (Svjetski Putnik, 16. VII. 2012)

Pa u uptownu su sva poznata **casina** za koje ste možda culi iz filmova (Ocean's 11, Hangover...) ala Bellagio, Stratosphere, Venetian, MGM, Ceasar's Palace, Encore, Wynn i ta slična da ih sad sve ne nabrajam, a u downtownu su casina koja necu ni nabrajat jer za njih nikad niste ni culi. (Dnevnik Blog, 15. VII. 2010)

Uglavnom, uptown **casina** su imali prihod od 5 milijardi dolara u prosloj godini, dok downtown casina nekih 500 milijuna. (Dnevnik Blog, 15. VII. 2010)

Casina sa živom igrom jedina su razlika. Oni imaju obracun na kraju dana na živu igru, koja nisam siguran da je regulirana ovim zakonom. (Forum, 10. III. 2010)

Riječ **kasino** spominju još AdoK i ARj, i to u dvama rodovima – muškom i ženskom. Već je bilo govora o tome da joj je značenje u prošlosti bilo drukčije, stoga *kasina* nema puno veze s današnjim *kasinom*. Prva ju tri izdanja Anićeva rječnika i RHJ bilježe kao imenicu muškoga roda, dok Anić (2003) i VRH vele da je u množini srednjega roda. Barić *et al.* (1999) reći će da je u jednini svakako muškoga roda, a u množini se preporučuje i muški i srednji rod. Klaić (1987) veli da je riječ o imenici isključivo muškoga roda (Npl. *kasini*). Usto spominje i ženski rod (tj. kanonski oblik *kasina*). HJP tvrdi da je u jednini muškoga, a u množini srednjega roda.

Kasko 'kasko-osiguranje'

Riječ **kasko** u našem je korpusu (80 primjera od 2002. do 2015.) u jednini najčešće muškoga roda (51 potvrda) – u razgovornome registru, na sjeveru i jugu, ali i gotovo beziznimno na nacionalnim portalima:

I to je uzeto u obzir, a računat je puni **kasko**, bez sudjelovanja u šteti (popularna franšiza). (JL, 3. VII. 2010)

U svakom slučaju, moje dobre vile ceste znaju da imam uplaćeni **kasko**. (Story, 12. VIII. 2012)

Osnovno je pravilo da **kasko** nije svemoguć, tj. postoje situacije u kojima osiguranje nije dužno isplatiti nastalu štetu na vašem vozilu. (eMeđimurje, 25. II. 2012)

Djelomični **kasko** pokriva samo one štete koje su ugovorene osiguranjem, odnosno uključuju ili isključuju određene štetne događaje. (SD, 25. VII. 2011)

Nije mu niš, veli, hodite, nisam pio, imam puni **kasko**, samo da ima mokre noge, da su mu tenisice pune vode. (Dnevnik Blog, 19. XII. 2008)

Ma dobar je **kasko** ko ima para, ja nemam, ni za novo auto ni za kasko. (Forum)

A ovo sa kaskom sam morao komentirati – da bar nije bila pijana, **kasko** bi sve popravio, a ovako mogu lupati glavom o zid. (Forum)

Umjesto da se ljudi educiraju kako sa psom, (vlasnici i ne vlasnici pasa) bojim se da će ovaj način rezultirati "opuštenijim" ophođenjem sa psom i odgovornošću koja ide uz njega. Nešto kao – ah, lupio sam auto, bu to **kasko** riješio. (komentar, VL, 10. III. 2010)

Ipak, počesto se poseže za srednjim rodом u jednini (23 potvrde), naročito u razgovornome registru (21 potvrdnica):

Osiguravajuća kuća Uniqa u Crnoj gori je pripremila je novi paket proizvoda Auto mobilnost, koji se sastoji od osiguranja autoodgovornosti, autonezgoda i **kasko**, koje može da bude puno i djelomično. (Osiguranje, 8. X. 2008)

Preporuke o zaštiti vozila dobiti će te od svakoga drugačije, a najbolje je **kasko**, ostala su manje više dobra, jer se svaki automobil može ukrasti. (Vidi Forum, 28. XI. 2002)

E, sad, moj frend ima i kasko. Pa ga zanima, može li on uzeti ovih 41000 kuna od osiguranja okrivljenika a auto popraviti na svoje **kasko**? (Forum, 2. III. 2007)

Meni se za sada **kasko** (nazalost) definitivno pokazalo kao pametna investicija. (Forum, 1. XII. 2008)

Ajd ti rješi to **kasko** što prije, da ne bi, nedaobog, bio slučajno zbilja pogođen. (Forum, 29. III. 2010)

Haloo to je skoro 3000 eura a auto ne vrijedi vise od 5000, i naravno ja na to poludim da im mater jebem i sl. a lik ce meni na to pa da kaj se bunim pa to bu **kasko** platilo, je bude al to bum ja platila firmi iz svoje plače mater ti... (Forum, 15. V. 2010)

I ako kod CR. uzimaš kasko, kakvo ti je to **kasko** ako te recimo budala na parking u napuca u vrata i ti sad čekaš kraj police da popraviš auto. (Forum, 18. V. 2010)

U množini je redovito srednjega roda (3 potvrdnice), u različitim registrima.

Na taj se način putem interneta ili kontakt centra prodaju putna osiguranja te osiguranja automobilske odgovornosti i **kaska**. (Svijet Osiguranja, 29. IX. 2011)

Eto, ja ti garantiram osobno da Velebit osiguranje isplaćuje **kaska** mlađima od 24 godine. (Forum, 20. IX. 2008)

Ma na kasko negubiš bonus, samo otiđeš u drugo osiguranje i dobiješ opet 50% bonusa, jer **kaska** nisu povezana, a kaj se toga tiče zašto plaćaš osiguranje??? (Forum, 15. V. 2010)

U jednome bi se primjeru moglo govoriti o postojanju muškoga roda u pluralu, no s velikim oprezom jer je nejasno koji je antecedent anaforičke riječi, tj. odnosne zamjenice. Točnije, u

primjeru *na iznosima kaskoa koje su isplatili* nejasno je odnosi li se zamjenica *koje* na riječ *iznosima* ili *kaskoa*. Usto, pojavljuje se u *a*-sklonidbi s nultim morfom.

A Warranty Direct je osiguravajuća kuća – dakle možda se ovo bazira na iznosima **kaskoa** koje su isplatili za kojekakve popravke – što onda ne uzima u obzir popravke napravljene u garanciji ili "garanciji" – dakle nije vjerodostojno za kvalitetu. (Forum)

Riječ **kasko** u rječnicima je opisivana kao imenica isključivo muškoga roda (Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH). Tako tvrdi i HJP. Barić *et al.* (1999) tvrde da je muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Donosi ju i Klaić (1987).

Kemo 'kemoterapija'

Riječ **kemo** u našem je korpusu (57 primjera od 2004. do 2013.) u jednini najčešće ženskoga roda (20 potvrda), uvijek u razgovornome registru:

Srce me i dalje steze al nedam se... moram bit cvrsta poput svoje majke kojoj je sutra jos jedna **kemo** na repertoraru. (Dnevnik Blog, 11. I. 2009)

Pročito pet/ct, malo bla, na kojoj si **kemo**, zašto nisi do sad izvadila te jajnike i zašto si na usranom zoladexu i di ti je nalaz od baselge, OČU PAPIRE OD BASELGE... (Dnevnik Blog, 17. V. 2010)

Drage, predrage, forumašice, naš Lovro ima super krvne nalaze nakon prve **kemo** i znam da je Bog čuo sve naše i vaše molitve... (Forum, 22. X. 2009)

Kemo je bila FOLFOX, što bi vi dalje predložili i kakve su pretpostavke za stavljanje bolesti "pod kontrolu" ili statistike? (Cybermed Forum, 11. X. 2011)

U pet je primjera, također razgovornih, muškoga roda:

A u njemačkoj dobiješ kemo i odmah na pretrage a u hrvackoj dobiš **kemo** pa još jen, dva, tri, četiri. pet pa aj na pretrage. (Dnevnik Blog, 24. II. 2010)

Sve sam to radila upravo zato što sam znala za mogućnost urinoinfekta koji bi joj dodatno odgodio **kemo** koji je bio od vitalne važnosti da počne što prije primati. (Forum, 2. I. 2008)

Uspjela se spasiti i izliječiti, ali kao trajna posljedica su joj ostali zbrčkani ciklusi (više ih nije imala nego ih imala), a zbog velikih doza zračenja i **kemo** koji je primala, rekli su joj da šanse da će ikada postati mama nema. (Forum, 5. V. 2008)

Odmah je dobila homeopatske lijekove, pilulice koje je jedno vrijeme pila, ali nakon nekog vremena su joj teško padale na želudac jer je **kemo** uzimao danak u mučnini, gađenju, oštrini njuha i okusa, povraćanju i tako. (Forum, 3. XI. 2008)

Može uzimati i s kemoterapijom i poslije smatrati da je **kemo** pomogao, ako hoće. (Forum, 30. XI. 2008)

U množini prevladava ženski rod (2 potvrde):

Film se zavrteo ispocetka, rak je tu, **kemo** su vec pocele. (Dnevnik Blog, 28. XII. 2008)

Jer kaže da ne zna za ove **kemo** na K, ali ima iskustva s ovim drugima, interferonima (bar ja mislim da su interferoni, ali nisam sigurna, jer moj mozak odbija popamtiti bilo što vezano uz trenutačne tegobe), i tvrdi da će mi oni napraviti dovoljan kaos u organizmu, kao i da će mi od njih bit dovoljno zlo da neću ni pomisliti na spizu... (Dnevnik Blog, 7. VI. 2010)

U jednome bi se primjeru moglo govoriti o potvrdi srednjega roda u jednini ili ženskoga roda u množini:

Neznam koje **kemo** je primila, moram proučit sve nalaze, totalno sam nova u ovome... (Forum, 12. V. 2007)

Imenica je nesklonjiva, što potvrđuju i primjeri iz ostalih padeža u kojima rod nije vidljiv (19 potvrda):

Teško je opisati kako sam podnosila **kemo**, ali sigurna sam da se nijedan mamurluk, bez obzira na količinu unesenih (ne) dopuštenih sredstava, ne može mjeriti o onim što čovjek osjeća tih dana. (Zaklada Ana Rukavina, 18. I. 2009)

A samo vitamini koji pomažu da ne krepas od **kemo** koštaju brdo love. (Istarski, 19. IX. 2011)

Međutim, više nema novca ni za kontrole u Austriji jer su pretrage jako skupe, kao ni za eventualni nastavak **kemo**. (SD, 9. VIII. 2011)

Piiii naravno da me ne boli od **kemo**. (Dnevnik Blog, 9. I. 2010)

I onda sam izračunala da pol ove godine bum provela na **kemo** i lepi bu mi to memo. (Dnevnik Blog, 18. II. 2010)

S obzirom da smo počeli s **kemo** i zračenjem on ne zna koliko će nam moći pomoći jer su to suprotne energije (logično – kemo ubija, a on diže). (Forum, 23. VI. 2005)

Doktorica je rekla da je to sve nuspojava **kemo** i da nije ništ alarmantnoga, ali ju je ipak naručila za 2 mjeseca da vidi kaj se s tim dešava. (Forum, 17. VII. 2008)

Mislim da imaš potpuno krivi stav prema **kemo**, zračenju ali i prema Breussu općenito. (Forum, 14. VIII. 2008)

Postoji li lijek koji je dostupan izvan RH a koji bi joj pomogao umjesto **kemo**? (Cybermed Forum, 9. IV. 2013)

I alternativna medicina može tu ponuditi više od samo **kemo** i zračenja, osim toga postoji i nešto što se zove spontano izlječenje (iznutra). (komentar, VL)

Budući da je riječ *kemo* razgovorna suptrakcija riječi *kemoterapija*, katkad će težiti preoblici u imenicu *e-sklonidbe*, pa će kanonski oblik biti *kemica*, za što su potvrđnice iznađene u singularu i u pluralu (10 potvrda):

A što se tiče savjeta o jačanju imuniteta, moram priznat da baš "nisi otkrila Ameriku" jer pretpostavljam da i sama znaš da se s imunitetom borimo tokom cijele **kemice** pa moraš biti preciznija po pitanju čajeva, medova i sl. (Forum, 29. XII. 2006)

U četvrtak imamo Endoksan, pa mora ostati gore jer je to 24-satna **kemica**. (Forum, 26. VII. 2009)

Danas sam tamo bila od 07–21 navečer. Primila je tri **kemice**. (Forum, 24. VII. 2009)

Dorotea je prošla prvi dio **kemica** u ovom ciklusu. (Forum, 26. VII. 2009)

Sutra bi trebala opet na **kemicu**, ali je pod upitnikom da li će ju primiti s obzirom na niske leukocite. (Forum, 31. VII. 2009)

Trenutno su joj stopirali sve **kemice** i stavili su je na antibiotik. (Forum, 2. VIII. 2009)

Evo mi smo danas primili **kemicu** i trombiće. (Forum, 14. VIII. 2009)

Riječ **kemo** ne pojavljuje se kao samostalna rječnička natuknica u rječnicima. VRH i HJP imaju je samo kao prefiksoid. Barić *et al.* (1999) nemaju je u savjetničkome rječniku. Nema ju ni Klaić (1987).

Kimono ‘karakteristična japanska odjeća sa širokim rukavima i pojasom’; ‘gornji dio odjeće u istočnjačkim borilačkim sportovima’

Riječ **kimono** u našem je korpusu (165 primjerâ od 1998. do 2016.) u jednini uglavnom muškoga roda:

Osnovna ideja kolekcije je **kimono** koji su obradili u mnogim varijantama kroz kapute, haljine i hlače. (Net, 21. X. 2011)

Njih možete odlično stilizirati uz ravne sandale i traper jakne, ali i uz visoku potpeticu i neki fini sako ili **kimono** koji je hit tople sezone. (Fashion, 27. V. 2013)

Mnoge se žene osjećaju puno ženstvenije i seksepilnije noseći, primjerice, svileni **kimono** ili omiljeni parfem. (Super Radio Čazma, 15. VII. 2011)

Za mene su, kaže Jasenka, jedva našli dovoljno velik **kimono**, a oblačile su me četiri Japanke... (SD, 3. XI. 2004)

Dolazite kao vjesnik nečeg neopisivo krhkog, obučeni u svileni **kimono** i očito ne izgledate kao da ste majstor borilačkih vještina. (Dnevnik Blog, 3. I. 2005)

Ovaj **kimono** je prekrasan, ali cijena je koma! (komentar, Femina, 18. XII. 2010)

Iznimno će biti srednjega roda u idućemu primjeru:

Za grupu prstića **kimono** nije potrebno dok za ostale starosne grupe ono nije potrebno niti prvih 9 mjeseci bavljenja ovim sportom. (Kyokushin)

U množini uvjerljivo prevladava srednji rod (125 primjerâ od prikupljenih 157), dok je u 29 primjerâ muškoga roda. U trima se primjerima uz pluralni oblik u srednjem rodu pojavljuje pridjev u muškome rodu, što se može protumačiti kao nehote pogreška ili pokazatelj govornikova kolebanja između dvaju rodova, čije iskazivanje u slobodnijoj (forumskoj) komunikaciji nije neočekivano:

A za Adidasova **kimona** znam da su kvalitetni, ali i to da su vrlo skupi... A i mizuno mi se čini OK. (Forum, 3. X. 2005)

Neki imaju i **kimona** iz kwona i stvarno su bolji. (Forum, 7. II. 2006)

Znam da ljudi u judo repki koriste njihova **kimona** i smatraju da su bolji od Kwonovih – ali to su profi kimona i ne trebaju svima. (Forum, 8. X. 2007)

Uočljivo je da postoje razlike s obzirom na to u kojemu se funkcionalnom stilu tekst ostvaruje. Blogerski i forumski govor, koji su bliski razgovornomu stilu, u množini redovito imaju **kimono** u srednjemu rodu, a ako je pak muškoga roda, bit će *a*-sklonidbe s nultim morfom:

Općenito gledano, **kimonoi** su nošeni samo na limitirani broj svečanih prigoda, a smjernice koje reguliraju odjeću su prilično rigidne. (Dnevnik Blog, 28. IV. 2013)

Supruge bogatih trgovaca često su željele nadmašiti jedna drugu noseći blistave i skupe **kimonoe**. (Dnevnik Blog, 28. IV. 2013)

Međutim *a*-vrsta s nultim morfom u pluralu nije ograničena samo na forume i blogove:

Publika je pozdravila **kimonoe** napravljene od platna i destrukturirane vune. (Femina, 2. II. 2010)

Lagane, kratke i jednostavne satenske haljine, posebno na preklop, kakvu je Kylie odjenula za izlazak, često djeluju kao spavačice, stilizirani **kimonoi** za jutarnje ispijanje kave u vlastitoj kuhinji ili kućni ogrtači. (Femina, 1. X. 2010)

U primjerima crpenim iz beletristike redovito će se u pluralu **kimono** pojavljivati u srednjem rodu:

Dvije prijateljice mogu zamijeniti **kimona** za jednu ili dvije večeri, ali malokad će neka starija gejša pokazati toliku ljubaznost prema nekoj mladoj djevojci. (Golden 1998: 209)

Idući je primjer usto zanimljiv jer pokazuje da se imenica **kimono** katkad vlada kao heterogen, tj. muškoga je roda u jednini, a srednjega u množini (Asg. *jedan kimono* ~ Apl. *dragocjena kimona*):

Dotad sam se već navikla na dragocjena **kimona** koja bi Mame-hina sluškinja obično priredila za mene, ali kad sam došla i počela se presvlačiti u jedan kimono od teže, jesenske svile u grimiznoj i žutoj boji, s uzorkom otpalog lišća rasutog po polju zlatnožute trave, neugodno sam se iznenadila kad sam na stražnjoj strani suknje otkrila rupu dovoljno veliku da se kroz nju provuku dva prsta. (Golden 1998: 229)

Muški se rod u pluralu veže uglavnom uz neregionalne novine i portale (*Nacional*, *Vijenac*, *Vjesnik*), no i u njima je češća upotreba u srednjem rodu. Primjer iz *Slobodne Dalmacije* pokazuje da muški rod u pluralu seže i do južnoga govornog područja.

Od bučnih ljudi koji u svlačionici žustro komentiraju aktualne političke događaje, kad odjenu bijele **kimone** i uđu u dvoranu, postaju poslušni i mirni učenici Petra Turkovića. (*Nacional*)

I zbacili su misionari sa sebe narančaste **kimone** i utrčali u mirni ocean koji se narančastio od odsjaja sunca. (*Vijenac*)

U knjižnici na Starčeviću trgu počinju Dani Japana / Cjelodnevne izložbe predmeta iz svakodnevnog života Japana, knjige iz prošlosti i sadašnjosti, japanske dječje igračke, knjige i **kimoni**. (*Vjesnik*, 2000)

Okosnica naše revije na upravo održanom Londonskom tjednu mode jesu japanski **kimoni** koje smo kupile u Japanu, gdje smo bile prije nekih pola godine. (*SD*, 30. IX. 2002)

Portali će s područja središnje Hrvatske, Slavonije, Istre, Rijeke i Dalmacije gotovo uvijek imati plural imenice **kimono** u srednjemu rodu:

A čim su stigli, domaćini su ih, kažu, obukli u **kimona** i priredili za njih ceremoniju pijenja čaja. (SD, 3. XI. 2004)

Kimona, svježe oprana, složena su na vješalice i čekaju rujan. (Judo klub Samobor, 21. V. 2008)

Kimona su zamijenile trenerke, patike i rosa, a osim (polu)zainteresiranih susjeda gušt aikida iskusile su i kokice. (Aikido Pula, 20. IV. 2009)

Muška svlačionica ima isti sadržaj osim saune, već se u njoj nalazi prostorija sa adidas opremom te ostalim odjevnim predmetima (oklopi, štitnici, **kimona**, majice klupske, propagandni materijali itd.) koji svaki novi član može kupiti kako bi mu koristilo u treninzima. (KAportal, 25. IX. 2010)

Navedena će natjecanja pokazati imaju li naše seniorke sposobnosti i mogućnosti postati reprezentativke i hoće li im **kimona** uskoro krasiti hrvatski grb. (Radio Plus Osijek, 14. VI. 2010)

U Gradskoj loži – modni izričaj „izlazećeg sunca“, tradicionalna **kimona**, obi, tabi, geta... (Antena Zadar, 29. III. 2014)

Kod muških pobjednik je bio Divijan – Martin Kelava (Taekw, dok je u ženskoj konkurenciji pobjedila Vanessa Šegec koji su dobili na poklon **kimona** sa logotipom ekipe iz Koreje, te mlađi kadet Dominik Greifenstein koji je dobio pripadajući pojas također s njihovim logotipom. (Cibalia)

Zabilježeni su primjeri nastali od 1998. do 2016. U okviru se tog razdoblja pojavio i naputak Barić *et al.* (1999) da je **kimono** u jednini muškoga roda, a da se u množini tolerira i muški i srednji rod. Dok se stariji priručnici njome ne bave, riječ *kimono* je u rječnicima, od AdoK-a do VRH-a (AdoK, Anić 1998, RHJ, Anić 2003 i VRH), opisana kao imenica muškoga roda, kako u singularu tako u pluralu. Tako ima i HJP. Klaić (1987) izričito veli da je Npl. *kimoni*.

Kino ‘zgrada, dvorana ili otvoreni prostor s velikim platnom na kojemu se prikazuju filmovi’

Riječ **kino** u našem je korpusu (55 primjera od 1932. do 2017.) u jednini najčešće srednjega roda:

Najmanje **kino** na svijetu pruža intimno iskustvo, uz vratarku u staromodnoj odjeći i kratke filmove u trajanju od jedne do deset minuta. (Tportal, 31. XII. 2010)

Kako je **kino** "Europa" zatvoreno, matineja za djecu ovog vikenda bit će samo u nedjelju. (SiB – Slavonija i Baranja, 23. X. 2010)

Karlovčani su još jednom pokazali koliko im nedostaje kino, a upravo je **kino** Edison bilo i pozornica jučerašnjeg svečanog otvorenja. (Radio Mrežnica, 13. IX. 2012)

Slavlje do ranih jutarnjih sati u **kinu** koje više nije moglo primiti ni jedne duše dalo nam je razloga da s još većim nestrpljenjem čekamo šesti FMFS za godinu dana. (Splitski portal, 10. VI. 2012)

Gledao sam ovaj film u splitskom ljetnom kinu Bačvice, **kinu** koje je vidjelo i svojih boljih dana. (Dnevnik Blog, 5. IX. 2008)

Odeš do PPK, uzmeš limenke pive, laganini uđeš u kino oko pola jedan ujutro, staviš si pivice na pod, i on nam pusti neki film... Cijelo jebeno **kino** imaš za sebe. (Forum, 9. I. 2004)

Ali, zato bi **kino** Mosor bilo puno, to svaka cast. (komentar, SD, 21. IX. 2010)

Ipak, sporadično će biti muškoga roda, u registarski i prostorno raznolikim tekstovima, pa i u starijoj beletristici (ukupno 18 potvrda):

Kino je savladao prostor, kino rješava probleme vremena, gibanja, svijetla i sjene, kakvi su na slikarskome platnu nezamislivi. (Krleža 1932: 265)

Ostatak spota trebao bi se snimiti sljedećih dana u Dolce Gabanna Metropol teatru, starom **kinu** koji je pretvoren u prostor za modne evente. (Fashion, 19. VII. 2009)

Naš novi **Kino** možemo postaviti o bok najmodernijih velegradskih Kino Kazališta. (SBPlus, 14. II. 2012)

Dobro planiranje rezultiralo je mnoštvom različitih oblika aktivnosti: Mali **kino**, igraonice, igroteke, kutić slikovnica, kazalište lutaka, likovni atelje, glazbena središta... (Naša djeca Osijek)

Uz galerijski dio, u kojem se uz crteže mogu gledati animirani filmovi za koje su nastali, postavljen je i mali **kino**, na kojem će se moći gledati probrani crtići. (Rovinj, 25. III. 2009)

"Evo sad smo dobili knjižnicu, međutim trebalo bi uvesti igraonice, možda mali **kino**, jer djeca na otoku također trebaju biti educirana." – zaključile su Helga Klanac i Ivana Predovan, dvije mlade mame s djecom. (VOX portal Zadar)

U jednoj će dvorani biti 250 u druge dvije po 130 odnosno 110 sjedala Nakon Zagreba, i Zadar će biti grad s multipleks **kinom** kojega bismo mogli očekivati za oko dvije godine. (SD, 10. IX. 2005)

Najbolja klijentela su nam mladi ljudi, tinejdžeri jer oni ipak teško stoje kući i džeparac lakše izdvajaju za kino – kaže jedan od blagajnika Cinestar u **kinu** koji se nalazi u novom dijelu centra na Relji, City Galleriji. (Dubrovački vjesnik)

Bi li ste kupili kartu za film u **kinu** koji ima ovakvu reklamu: "Film je grdo dosadan ali ima nevjerojatnih 4 minute – dvije na početku filma, jednu u sredini i jednu na kraju". (Dnevnik Blog, 1. VIII. 2009)

Stoga mi je puno ugodnije otići nedjeljom, komodno pogledati ako imam što kupiti, razgledati nova izdanja u Algoritmu, nešto pojesti da se ne mora kući kuhati i ako je loše vrijeme provesti koji sat u **kinu** koji je dio prodajnog centra. (Forum, 26. I. 2009)

U množini također ima više srednjega roda, neovisno o registru:

Bilo je to u ono vrijeme, kad je sa svojom sestrom zalazio i on k susjedi Zdenki i s njima išao po barovima, na izlete, u **kina**. (Begović 1999 [1940])

Posljednji "Fifty Shades" film u **kina** stiže za manje od godinu dana! (MTV Hrvatska, 19. II. 2017)

Četrdeset godina nakon ekranizacije Lovrakov romana "Vlak u snijegu", inspiriran Lovrakovim djelom i bićima hrvatske mitologije, u **kina** dolazi film "Anka", priča o snazi i moći dječje ljubavi, bajka za djecu i odrasle. (GS, 4. I. 2017)

U Hrvatskoj se često seksualnost koristi kao trik za privlačenje publike u **kina**, npr. Matanićev Kino Lika s eksplicitnom porukom Oš me jebat?. (SD, 13. IV. 2009)

I onda si ja mislim, jebate kakva **kina**, biznis je u kazalištima. (Dnevnik Blog, 23. III. 2006)

Kao što me Američki gangster i slični podsjetu zašto se u **kina** ide, Duhovi Sarajeva i ovo me podsjetu zašto se u kina ne ide, i kako odvajam previše novaca i vremena za to. (Forum, 17. I. 2008)

Međutim pronađene su 4 potvrđnice muškoga roda u pluralu, većinom crpene s nacionalnih portala:

Nova avantura nosi naziv Dinosauri dolaze, a gledatelje će zasigurno razveseliti činjenica da će se crtić moći gledati i u 3 D verziji, u **kinima** koji podržavaju takvu tehnologiju. (VL, 28. VI. 2009)

Krenuo je od jazz-a, koji je od djetinjstva bio dio njegova života (u **kinima** koje je posjedovao njegov otac nisu se samo prikazivali filmovi, nego su nastupali i različiti jazz-sastavi; a nakon što se zaljubio u ploče koje je slušao njegov brat Patrick, naučio je svirati trubu). (Filmovi, 6. III. 2011)

Zadnji film koji mu je upravo trebao izaći u **kine** je novi nastavak Batmana, spektakl film, gdje glumi uz najbolje glumce Hollywood-a: Christian Bale-a, Michael Caine-a, Gary Oldman-a, Morgan Freeman-a i druge. (Forum, 23. I. 2008)

Riječ **kino** u rječnicima se različito određivala. AdoK i RHJ imaju je kao imenicu srednjega roda. Anić (1998) kaže da je u jednini muškoga roda (s time da u zagrade oprezno stavlja srednji rod), a u množini srednjega. Anić (2003) i HJP vele da je u jednini muškoga i srednjega roda, a u množini samo srednjega. Najnoviji VRH veli da je obaju rodova – muškoga i srednjega. Barić *et al.* (1999) priklanjaju se najstarijim rješenjima, odnosno isključivo srednjemu rodu. Klaić (1987) također tvrdi da je riječ o imenici isključivo srednjega roda.

Koleto ‘svežanj robe, komad prtljage’; ‘ovratnik, ogrlica’

Riječ **koleto** u našem je korpusu (26 primjera od 1992. do 2015.) u jednini najčešće srednjega roda (7 potvrda), redovito u nacionalnim izvorima:

Ako za vrijeme rukovanja eksplozivnim tvarima, stručna osoba pod čijim se nadzorom rukuje eksplozivnim tvarima utvrdi da je **koleto** oštećeno, koleto se mora ukloniti s mjesta rukovanja. (NN, 9. VIII. 2000)

Pod paketom se uobičajeno podrazumijeva zapakirano jedno **koleto** do bruto mase 31,50 kg. (GW World)

Iznimno može biti muškoga roda:

Carinska ispostava odbit će ovjeru certifikata ukoliko utvrdi da sadržaj koleta ne odgovara navodima iz odgovarajućeg certifikata i da će sigurnosni **koleto** koji sadržava te neobrađene dijamante biti naknadno plombiran. (NN, 2003)

U množini preteže srednji rod (5 potvrda), prvenstveno u nacionalnim izvorima:

Poslije izvršenog ispitivanja, uzorak od vrijednosti carinarnica vraća u **koleta** iz kojih su uzeti, ako nisu utrošeni ili postali neupotrebljivi zbog ispitivanja. (NN, 1992)

Koleta s tvarima koje u dodiru s vodom razvijaju zapaljive ili otrovne plinove moraju biti složena tako da ne mogu doći u dodir s vodom niti se smiju uskladištiti u vlažnim skladištima. (NN, 2007)

Tom prilikom nedjeljna **koleta** će se prikupljati za aktivnosti djece i mladih naše župe. (Župa Duha Svetoga Jarun, 26. IX. 2010)

Isprva se računalo s time da se teška **koleta** dopreme u Španjolsku specijalnim brodom, koji ima vlastite uređaje za najteže terete, takozvanim heavy-lift transporterom. (SD, 29. VIII. 2010)

Manje je primjera muškoga roda u pluralu (3 potvrde), a od postojećih je najveći broj onih koji se odnose na ‘ovratnik muške košulje’:

Došao je prije rata u beogradski hotel Moskva pa rekao sobarici: Mala, inkolaj mi **kolete** i šumprešaj ovu košuju a kad mu je ona, snebivajući se, odgovorila: Ja vas ništa ne razumem, zavapio je: Asti Gospe, ovdje niko ne zna srski. (JL, 18. IX. 2009)

To je nova igra slagalica sa slaganjem ima za cilj da se sanduci, palete i ostala roba u **koletima** koji predstavljaju prepreke na putu poslože, kako bi se omogućio prolaz viljuškarima koji prevoze teret. (IN Store, 16. X. 2012)

– Da nijesi na moru izijo što pokvareno? – pitala san ga ja, dok san bruškinala **kolete** od košuja. (SD, 18. VI. 2005)

Gdješto, naročito u južnim krajevima, kanonski je oblik za ‘ovratnik muške košulje’ *kolet*, što znači da vjerojatno od njega potječe veći broj potvrdnica muškoga roda u pluralu:

S obzirom na to da je iz srednjostaleške obitelji, on obično nosi košulju, hlače, **kolet** (preteča jakne) i čizme od brušene kože. (Nacional)

Kasnije se mjesto kaparana počela nositi zurka ili surka koja je ljepša i duža od kaparana i uvijek od finijeg sukna i uz vrat je imala **kolet** što kaparan nije imao. (SD, 29. IX. 2003)

Ona ga zgrabi za **kolet** od košulje i unese ko mačića u butigu. (Dubrovački vjesnik)

Trebate samo pripaziti kako peglate **kolet**, jer ne volim kad se preklopi i kad se napravi ona riga, to nije lipo za viditi. (Dnevnik Blog, 21. V. 2006)

Bijeli uširkani **kolet** sve je što vam treba želite li sačuvati svoj bruto dohodak. (IMOart Forum, 18. II. 2012)

Zadar čeka u prizemlju, nervozan, guši ga **kolet** od košulje, vrti ključke od merdžana u rukama, a duje se u slowmotionu kalaje niza skale vata zadra ispod miške i vodi ga u garažu do škode. (komentar, SD, 20. XI. 2012)

Riječ **kolet** od rječnikâ ima AdoK, i to kao imenicu srednjega roda. Donosi ju i Klaić (1987). U Barić *et al.* (1999) je izostavljena. HJP veli da je muškoga roda.

Konto ‘račun na kojemu se iskazuju promjene novčanih tokova’

Riječ **konto** u našem je korpusu (228 primjera od 1938. do 2016.) u jednini najčešće muškoga roda (73 potvrde):

Ta dvojica gospode vjeruju samo u svoj **konto** u banci, a ovaj samo u nekretnine. (Bonifačić 1938: 53)

Umislivši nekako da tim slučajem ispunjava jednu plemenitiju svrhu nego što je bilo danonoćno rintanje u praznoj Kalkičevoj kućerini, stara je služavka zdušnije radila, osornije se rogušila na svog gospodara i sebičnije pripisivala sebi, na svoj rajski **konto**, tu svoju milosrdnu “kršćansku” ulogu. (Božić 2004 [1956]: 166)

Ocijela su sve skuplja, jahte sve dulje, **konto** sve deblji, prosvjednici i oponenti sve rjeđi, trofeja sve više. (JL, 16. VI. 2009)

Ukoliko se Nives ne igra s našim povjerenjem, pa jednog dana stihovi sivoljubičastokose premijerke doista budu uglazbljeni, Jaci će se na otvoren **konto** slijevati novac za emitiranje pjesama nastalih prema njezinoj poeziji. (Dnevnik, 28. IX. 2009)

Nisam se previše zamario time ni bio euforičan kao ekipa oko mene jer znao sam da se tim frajerima živo jebe za taj rezultat i da oni ili pobjedili ili izgubili spremne velike pare na svoj **konto**. (SiB – Slavonija i Baranja, 20. III. 2012)

Oni koji su nudili i obećavali sigurnost sada peru ruke i podebljavaju svoj bankovni **konto**, a "buranija" ode u dužniško ropstvo... (Posavska Hrvatska, 19. VIII. 2011)

Kod gošći večeras raspoložena i raspucana bila je Mirna Galant koja je na svoj **konto** upisala 8 pogodaka. (ŽRK Umag, 26. XI. 2009)

Bodovni **konto** mogao je biti i bogatiji da nisu dva puta izgubili na svom Borovištu (Kamen, Omiš). (Kaštela, 29. XI. 2012)

Bilo kako bilo, dva boda pišu se na zadarski **konto**, a to je na koncu ipak ono što je najvažnije. (Zadarski list, 12. XII. 2008)

Dojadila mi, brate mili, zajebancija na moj **konto**, pa podignem glas i desnu obrvu. (Dnevnik Blog)

Pa papku nije jasno, da za svaki novi rekord, omasti svoj bankovni **konto**!! (Index Blogger, 3. IX. 2009)

Muškarcima je bitno da jebu. Na koji **konto**? Koga boli kurac. (Forum, 16. I. 2007)

Djevičanski **konto** za crne je dane, kad lavina love jednog dana stane. (komentar, Politika, 29. VI. 2016)

Međutim u četirima se primjerima primjećuje srednji rod, u raznovrsnim diskursima:

No, Perasović o najjačim klubovima Srbije nije razmišljao. Barem ne do trenutka kada je slomio Hemofarm i, nije manje bitno, dodao pet bodova na euroligaško **konto**. (Index, 16. IV. 2009)

Jeste li već pravili neko **konto** ili materijalnu karticu svoga života? (Palotinci Vinkovci)

A iako otvori ne bi mi smetalo osim ako ne otvara kompletno svaki moj email 24 / 7 i preuzmi mi cijelo **konto**. (Forum)

Samo javite udruzi sumu koju tribate. **Konto** će biti popunjeno u roku odmah. (komentar, SD, 1. VI. 2013)

U množini prevladava, skoro trostruko, srednji rod (110 potvrda). Najviše ga ima na nacionalnim portalima (čak 62 potvrde), manje u razgovornome registru (39 potvrda), dok je od regionalnih portala pronađen i na sjeveru i na jugu (9 potvrda), mada najviše na jugu.

„Postoje **konta** na kojima je dovoljan letimičan pogled da uočim nelogičnosti“, otkriva Diana Antičić, koja je, uz novo zanimanje za koje se nedavno doškolovala, i porezna savjetnica, sudska vještakinja, revizorica te ambasadorica ženskog poduzetništva. (VL, 29. VII. 2012)

Nisam, dana 08.11.2010. tražio sam u Poreznoj **konta** po kojima sam državi dužan, imam crno na bijelo, sve je nula. (Triatlon klub Varaždin)

Premijerka je pristala da joj se Vlada, kao u despocijama, preda bez izbora Bivšeg premijera tereti se u više teških korupcionarskih afera, a međunarodna tijela gonjenja otkrivaju razna **konta** u inozemstvu gdje je deponirana njegova lovina u eurima. (Novi list, 18. XII. 2010)

Dok su ljudi ginuli on i Čiro su punili svoja **konta**. (SD, 4. III. 2005)

I što kažeš na prijedlog da sve što mjesečno pritekne u tvoj džep i na tvoja **konta**, a veće je od 7 500 kuna, pripadne hrvatskom proračunu?? (Dnevnik Blog, 25. IX. 2011)

A onda imaš i to da platiš PDV, pa ti je to slijedeći mjesec ulazni pore, pa... a sve ide na posebna **konta**. (Forum, 5. III. 2009)

Jeli moguće da nevidis da svi kradezeovci milioneri jedan do drugoga, nevidim niti jednoga kradezeovca da živi skromno, svi imaju Vile, dobra **konta** u Svici, Jahte, bjesna Auta itd. (komentar, VL)

Zaboravio sam Jos SEVERINU jel kada bi se njezina **konta** pregledala ja mislim da bi i ona mogla pjevati politarima u Remetincu ili još bolje poslati je u Beograd ali bez povratka nazad neka zabavlja Tadića i ostale. (komentar, VL, 21. XII. 2010)

Muškoga je roda u pluralu manje (40 potvrda). Od regionalnih je portala pronađen samo na južnima (5 potvrda) – zadarskima, splitskima i dubrovačkima. Podjednaka je zastupljenost muškoga roda na nacionalnim portalima i u razgovornome registru (16 : 19).

Ovi podaci u glavnoj knjizi iskazani su na odgovarajućim **kontima** koji sukladno Zakonu o računovodstvu moraju biti unaprijed pripremljeni. (Poslovni, 31. V. 2010)

Onda se dug uplaćuje s računa dužnika iz registra u FINA-i, u kojem su od ove godine svi **konti** građana u bankama. (057info Zadar, 31. X. 2011)

Insoma, intjeri Grad je kazin kazo sam. I veće od kazina, er se u kazinu zna ko, koliko i na što spendava solde i **konti** vazda batu kako švicarski orlođio. (SD, 4. II. 2001)

Naravno da želimo pobijediti Primorje, to je obaveza Juga u svakoj utakmici, ali morate znati da smo mi daleko od maksimuma, a da se **konti** zbrajaju na kraju sezone bio je jasan Sutić. (DuList, 7. X. 2011)

Ne razumijem ljude koji cijeli svoj život trče za materijalnim, nadajući se da će u tome pronaći sreću, i onda kada dođe vrijeme da se (kako bi Gibo rekao) **konti** zbroje shvate da u biti nisu bili sretni... (Dnevnik Blog, 5. III. 2005)

Evo sad kad je album gotov činidu se **konti**. "Ko će to platiti?" je pitanje koje se postavlja uvijek. (Index Blogger, 15. V. 2008)

Profit politicara su **konti** u svjetskim bankama a profit naroda je miran san i sigurno sutra. (Forum, 24. IX. 2007)

Hahahaha nego je onaj tvoj umjetni klubić sine jedini klub u hrvatskoj s kojim se duša može poistovjetiti je hajduk, a ne ona tvoja umjetna tvorevina seljačine i primitivca, da ne rečem mafijaša još malo, još malo KAD SE **KONTI** ZBROJE SVE DOĐE NA SVOJE... (komentar, SD, 4. VII. 2010)

A ovi ča su nan došli glave, oni kojima su samo pleme i rodijačke veze bile u pameti, eto oti svit i njihovi **konti** od otemu di će kojega "rodijaka" mekniti i postaviti, su nan infine došli glave... (komentar, SD, 14. IV. 2011)

U jednome je primjeru rodna kolebljivost uočljiva već na razini jedne rečenice (Npl. **oni** ~ Apl. **analitička konta**)

Druga je priča sa sintetičkim kontima, oni mogu imati istodobno i dugovni i potražni saldo u zavisnosti koja salda imaju analitička **konta**, drugačije ne bi bilo ispravno. (Ipos Knjigovodstvo, 18. I. 2012)

Riječ **konto** u rječnicima je redovito opisivana kao imenica isključivo muškoga roda (AdoK, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH), pa i u Barić *et al.* (1999). Isto imaju i Klaić (1987) i HJP.

Korzo 'ulica, obično glavna, koja služi kao šetalište'; 'iskićena i svečana prigodna povorka organizirana da bude viđena i promatrana'

Riječ **korzo** u našem korpusu (211 primjerâ) u jednini je poprilično podijeljena – većinom je u srednjemu rodu (117 puta), no nerijetko i u muškome (77 puta).

Južniji će portali redovito imati muški rod u jednini, dok će nacionalni tomu težiti, ali uz gdje koji otklon.

Tu je nekoć, ne tako davno, bio široki gradski **korzo**, a sad je gusto ispunjeno parkiralište, što je jedan od najtežih prekršaja modernog vremena. (SD, 9. III. 2005)

Bio je to cvjetni **korzo** pa nas je naša odgajateljica iz vrtića teta Nada obukla u lopoče. (DuList, 5. VII. 2013)

Riječki **korzo** kod fontane i Trg Portarata u Puli su mjesto na kojem možete pronaći fotoekipu. (eZadar, 2013)

"Odjednom je ta granica postala ljetni **korzo**", rekao je i ponovio da Hrvatska ne misli zatvarati granice za primanje izbjeglica. (Dalmacija News, 29. IX. 2015)

Karlovački **korzo** bit će uređen do 1. lipnja (Index, 6. IV. 2004)

Predsjednik županijskog TZ-a Brodsko-posavske županije Petar Huljić najavio je da će brodski **Korzo** službeno najljepšim i najuređenijim gradskim trgom biti potvrđen na svečanosti Dana hrvatskog turizma krajem listopada u Cavtatu (JL, 20. IX. 2006)

Video: Maškare okupirale riječki **Korzo**: Most koji spaja plavu i crvenu tvrđavu jasna je poruka vladajućima (Vijesti RTL, 7. II. 2016)

Riječki **Korzo** i ulica 128. riječke brigade ugostit će 2. i 3. rujna 2016. godine, prvo izdanje Rijeka Food Festivala. (Gloria, 28. VIII. 2016)

Slavonski Brod: **Korzo** je bio mjesto za ženidbu – udaju, mnogi su ovdje tražili srodnu dušu (VL, 15. XII. 2016)

U nedjelju, većina tih maškaranih mališana sudjelovala je u 12. dječjem karnevalskom **korzu**, koje je u staroj turističkoj dami Opatiji okupilo 35 grupa i oko 2500 sudionika iz cijele zemlje. (Vjesnik, 2008)

Korzo kao Korzo – uvijek puno prolaznika i šetača, ali bi svi bili užurbani i u nastojanju da se što prije sklone od kiše. (Urbancult, 13. V. 2013)

Sjevernjački će portali (naročito slavonski, karlovački, varaždinski, riječki i istarski) pretežno imati **korzo** u srednjem rodu, no ne bez iznimaka. Štoviše, u okviru će se jednoga portala pronalaziti varijacije. Čini se da govornici nikad nisu sasvim načistu sa srednjim rodnom u jednini ove imenice – čak i onda kad on preteže u njihovu govoru, kad-tad će posegnuti za muškim rodnom (dok obrnuta situacija neće vrijediti za južnjačke portale).

Korzo je bilo glavno. Išli bi u jednom pravcu, pa bi vidjeli tko nam se sviđa. A onda se vraćaš, pa si uzbuđena: "Joj, sad ću ga opet vidjeti!" (GS, 2002)

Basket Tour u Osijeku: Najbolja „trojka“ na riječki **Korzo** (GS, 3. VI. 2016)

To je za naše **Korzo** bilo u najmanju ruku skandalozno. (KAportal, 13. X. 2010)

Motomrazovi stižu na varaždinsko **Korzo** (Aktualno SZ Hrvatska, 30. XII. 2013)

Klapa Slavonica je u subotu na Đakovačko **korzo** donijela dašak nadolazećih blagdana u sklopu programa "Svome gradu za blagdane", pjevajući Božićne pjesme za građane grada Đakova i ostale posjetitelje koji su se u vremenu od 10 do 11 sati tamo zatekli. (Đakovo Danas)

Gradski je **korzo** u subotu prijepodne pretvoren u Bolnicu za medvjediće. (Đakovo Danas)

Riječko je **Korzo** i ove godine bilo polazišna točka ove tradicionalne manifestacije, a prekrasni oldtimeri privukli su veliki broj posjetitelja. (Rijeka, 3. V. 2008)

Putem naše nove kamere moći ćete zaviriti na riječki **Korzo** te između ostalog, u subotu 9. veljače od 12 sati pratiti Dječju karnevalsku povorku. (Rijeka, 4. II. 2013)

Prošlo je, naime, skoro dvadesetak godina kako je pulsko **korzo** prestalo biti centar grada, a možda je sada opet došlo vrijeme da korzo, odnosno Giardini postanu centralno mjesto za druženje u gradu. (Regional Express Istra)

Marija navodi da će svatko za sebe zaključiti kakav je identitet Pule koji se mijenjao kroz periode, ujedno ističe da je **Korzo** bio i ostao centar zbivanja. (Kulturistra, 4. VI. 2012)

Zanimljiv je primjer s varaždinskoga portala gdje je riječ jednom u srednjemu, a drugi put u muškome rodu:

Na varaždinsko je **Korzo** ponovo vraćena skulptura "Dravski obluci". (Radio Varaždin, 1. IV. 2011)

Varaždinski **Korzo** danas je bio mjesto održavanja vesele dječje Loptarijade koja je okupila više od 250 učenika varaždinskih osnovnih škola. (Radio Varaždin, 25. IV. 2013)

U razgovornom će stilu u jednini prevladavati srednji rod, no ne drastično – u 50-ak pribilježenih primjera omjer će biti 3 : 1.

Evo neki dan je na korzu jednoj gospodici upala peta na štiklici u one proreze između ploča (riječko **korzo**), odmah sam je zgrabio za nogu i vuko sve dok joj nisam iščupao cipelu (doduše petica je ostala ali nisam ni ja supermen). (Forum, 24. V. 2008)

Danas živim daleko, u gradu glamura, zabave, velikih trgovina punih zapadnjačkoga kiča, ali to nije dovoljno za moju sreću, za nju mi nedostaje moje **Korzo**, moj Kej, moji Slavonci, sve ono što pripada mome rodnom gradu. (Dnevnik Blog, 1. IV. 2010)

Nadam se da će ove godine naše **Korzo** imati i Božićni sajam??? (komentar, SBPlus, 23. XI. 2016)

Najviše će profitirati Riječki **Korzo** jer sad će imati Nives Celzijus da im šeće subotnjom špicom. (Tribina, 2012)

Jebalo vas **korzo** zašto to niste pitali Jozu Metera kad je vedrio i oblačio sa svojim kumovima po Gradu, već ste se sada javili kao veliki dušobrižnici za gradsku imovinu. (komentar, SBPlus, 31. V. 2012)

A ako si ljubitelj kolača, ponovno je otvorena nekad najpoznatija slastičarna Egipat (obavezno probati i njihov "egipatski" sladoled), u ulici Ferhadija, koja je glavni gradski **korzo**. (Forum, 11. IV. 2006)

Prosvjed, turisti i sunčani **Korzo** (Dnevnik Blog, 7. V. 2008)

U beletrističkom će stilu uvijek biti muškoga roda:

Korzo tada, naravno, više nije bio jedino mjesto gdje su se mladi ljudi mogli sresti, jer postojali su plesovi, zabave, parovi su se zavlačili po šumicama oko grada, imalo se kamo otići. (Pavličić 1986)

Danas se **Korzo** premjestio na neka druga mjesta. I pravo da je tako. Jer kako bih ja razmišljao o tome da se ponovo obnovi onaj stari Korzo. (Blažević 2007: 69)

Oblike riječi **korzo** u množini ima manji dio korpusa, no i na tako je malenu uzorku moguće prepoznati izjednačenost. Tri su primjera u srednjem, a tri u muškom rodu.

Tome je pridonijela jedna agresivna propaganda islamskih država i SDA Feste i ulična **korza**, autokolone, party all night long. (Forum, 27. V. 2005)

To ne bi trebalo toliko čuditi jer dok su nekad gradska središta, središnji trgovi i **korza** bili mjesta na kojima su ljudi provodili svoje slobodno vrijeme, posljednjih su godina tu ulogu preuzeli trgovački centri. (Vjesnik, 2010)

Da bi manje prazni Zrinjevcu i **korzi** a više pune prostorije škola, uzgojnih i izobraženih društava bile stvarniji znak, da idemo na bolje od svih patriotskih manifestacija i deklamacija! (Ivan Merz, 15. V. 1938)

Pritom je uočljivo da će se, kad je **korzo** u pluralu u muškome rodu, pojaviti *a*-deklinacija s nultim morfom, ponajprije u razgovornome stilu:

Šta će oni dangubiti na bolničkim odjelima koji su uglavnom sređeni (zahvaljujući pokojnom Grgi), kad moraju sređivati grad, gradske **korzoe** i utvrde da lijepo zdrav narod šeta po uglancanim mramorima. (Dnevnik Blog, 9. III. 2007)

Kod vas se kaže **korzoi** (ako je u nominativu jd. kratkouzlazni na prvom slogu i duljina na o), tako i logoi. (Forum, 1. II. 2009)

Danas ih je više na placi nego na radnom mjestu, a neke su i isle na frizuru, a nista bolji nisu ni muski koji su po cijeli dan na korzu i inim **korzoima**. (komentar, Novi list, 28. V. 2013)

Ponekad će se *a*-sklonidba s nultim morfom protegnuti i na oblike u jednini, i to ne isključivo u okviru blogerskih i forumskih rasprava:

Odem ja dva tri puta godišnje nekad i češće do **Korzoa**. I vidim ja, evidentno najljepše korzo i šetalište u Hrvatskoj, ali nešto mu fali. (Dnevnik Blog, 9. III. 2007)

Odnosi se na pankere i na skinheadse kao i užtogljen konzervativni u odijela obučen poslovni svijet, s aktovkama, sunčanim naočalama s metalnim okvirom vidiš sličje k'o jaje jajetu... napirilitane kume na lokalnom **korzou** koje pokušavaju izgledati k'o estradne zvijezde. (Index Bloger, 1. V. 2008)

Ugodan ambijent vrgoračkog gradskog **korzoa** prepoznatljivim dalmatinskim štihom povest će posjetitelje u raspjevanu "Dalmatinsku noć". (Braniteljski Portal)

Osim toga, neslaganje će pojedinih oblikâ u okviru rečenice pokazati svu težinu govornikovih jezičnih previranja, odnosno nestabilnosti kategorijâ:

Djecu će predvoditi dječja gradonačelnica Grada Opatije Sara Sušan koja će ujedno i otvoriti Dječji karnevalsko **korzo**. (R-1 Rijeka, 29. I. 2010)

U nedjelju su na Dječjem karnevalskom **korzu** koje se već 17. put održao u Opatiji, sudjelovale članice Udruge Vodiške mažoretkinje i učenici OŠ Vodice koji su kao školska grupa Domino kocke bili pobjednici prošlogodišnje školske pokladne svečanosti. (Vodice, 29. I. 2013)

Analizirani korpus obuhvaća primjere od 1938. do 2016. Rječnici su dugo bilježili riječ **korzo** kao imenicu muškoga roda (AdoK, Klaić 1987, Anić 1998, RHJ), sve do pojave Anićeva rječnika 2003. kad se opisuje kao imenica muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Isto ima i HJP. VRH će objediniti ove pozicije pa će ju opisati kao imenicu muškoga roda u jednini, a u množini pak dvojako – kao imenicu muškoga i srednjega roda. Štoviše, u tipičnim će sintagmama navesti primjere *riječki korzo*, ali *slavonskobrodsko korzo*. Isto će ih rodno odrediti i Barić *et al.* (1999) koji, usto, nevoljko upozoravaju na nepravilne oblike *korzoa* i *korzoi* koje bi valjalo zaobići (iako naš korpus svjedoči neuspješnu iskorjenjivanju).

Kredo (credo) ‘sažeto načelo, uvjerenje koje se može sažeti u kratku i jasnu formulaciju’

Riječ **kredo** u našem je korpusu (44 primjera od 1948. do 2013.) u jednini najčešće muškoga roda (25 potvrda), neovisno o registru:

U svemu tome bilo je ipak izvjesnog konstruktivnog optimizma, ako ništa drugo, dok si ti u isto vrijeme propovijedao dinamit kao svoj vrhovni **credo**. (Marinković 1948: 87)

Poetički **credo** romana – Ma kakav ud, kurac je to, kurac! – upućuje na jedan iščašeni i nervozni pragmatizam kojem se Albahari približava uprizorujući i ispitujući u romanu jednu izreku američkog filozofa Georgea Santayane o beskorisnosti života i umjetnosti. (Booksa, 30. VIII. 2010)

Ne diram bivše cure svojih prijatelja. Ne diram sadašnje cure svojih prijatelja. Ne diram buduće cure svojih prijatelja. U te tri rečenice može se sažeti moj ljubavni **kredo**, moj frajerski kodeks. (She, 26. XI. 2010)

Povezala ih je zajednička ljubav prema japanskom načinu pjesništva te životni **kredo** svojstven obojici: bezrezervna srdačnost i prihvatanje čovjeka kao prijatelja. (SBPlus, 11. VI. 2013)

Ja se bavim sevdahom ne samo kao repertoarom, nego mi je sevdah umjetnički **credo**, kako ga zovu. (Zadarski list, 12. IX. 2012)

Mada me je moda uvijek privlačila, čak se do nedavno i bavila njome, pa i zarađivala, **kredo** je bio i ostao: alternativa, unikat i budi svoj ili svoja, budi, ne krut, već slobodni individualac sa stilom. (Dnevnik Blog, 11. VI. 2008)

To je bio njegov **kredo**, životna filozofija, i jebena je dobra. (Forum, 3. II. 2005)

SAMO NA POŠTENO.... to nije parola, to je naš hrvatski pa i Europski životni **credo** znam, Zeleb... puno lakše se u hodu, prilagodit... (komentar, SD, 1. VIII. 2011)

U četirima je primjerima međutim pronađen srednji rod:

Tertulijanovo **credo**, quia absurdum odnosi se, daklem, kako na Boga, tako i na čuvare roda. (Booksa, 21. XII. 2007)

Vatru gasi brata spasi je upravo **credo** takvog načina življenja i djelovanja koje ima svoj duboki korijen u povijesnoj istini da je On Bog naš postao čovjekom jer nas je ljubio neizmjereno. (DVD Donja Voča, 23. XII. 2012)

A tako – znaci ti odrices krscanstvu (jedno preko 2 milijarde ljudi) da smatraju i temelje svoje **credo** i vjersku dogmu na tome da je Isus bog. I ne samo te nego ih proglašavas sotonama?? (Forum, 14. V. 2010)

Moje **kredo** je da kroz post dam ljudima informaciju za njih... za njihovo dobro i za njihovu inteligenciju. (Forum, 28. XI. 2006)

U množini je uvijek srednjega roda (8 potvrda), a većina je potvrda crpena iz razgovornoga registra:

U duhu kunsthistorijske periodizacije, avangarda je, dakle, prikazana u svojim stilskim i poetskim varijacijama, ali se bez obzira na različita **kreda** i ideološke razlike opaža razvidno velika sličnost u načinu tretiranja i značenju pridavanom živim izvedbama. (Zarez, 18. XI. 2004)

Prema mišljenju žirija, odgovoriti u jednom takvom projektu na sve programom postavljene zadatke, a istodobno zadovoljiti i svoja kreativna **creda** vrlo je teško, ali, kada se to dogodi, kao u Kovačićevu slučaju, rezultati su vrhunski. (SD, 27. V. 2002)

Creda su obvezujuća kroz slobodnu poslušnost kako službenika tako i vjernika crkve. (Index Blogger)

S ne odbacuje tradiciju (to nije radio niti Luter, za razliku od anabaptista) dokle god tradicija, crkveni oci i **kreda** mogu svoje tvrdnje argumentirati na temelju Pisma. (Forum, 23. VI. 2010)

Jedan je primjer pokazatelj da će se riječ katkad vladati kao heterogen, odnosno da će muškoga roda biti u jednini, a srednjega u množini (*nekoć je **pisao** kredo ~ nekoć se u **kreda** vjerovalo*):

Na dječjim poklon-kasicama jedne lokalne banke nekoć je pisao kredo "U radiše svega biše, u štedišu još i više". Nekoć se u **kreda** vjerovalo. (Dnevnik Blog, 30. XI. 2011)

U jednome je primjeru vidljiva kolebljivost između dvaju rodova:

Ja se slazem s shijama i filozofima, tj. s imamom Sadiqom, dakle, ima mi smisla sto vjeruju da ne moze svako razumjeti sve nivoe Qur'ana. To i mnogi sunitska **kreda** isto tako kazu. (Forum)

Kadšto se pojavljuje i *a*-sklonidba s nultim morform (ukupno 6 potvrda), uvijek u forumskome diskursu:

No pretpostavljam da je takvo pitanje konzistentno s misaonim ustrojstvom koje se bazira na **kredoima** i dogmama, dakle na autoritetu. (Forum, 17. IX. 2003)

Naznaku o autentičnom apostolskom kanonu naložimo ponajprije u **Credo-u** izloženom pri kraju nazarenskog evanđeljskog teksta, u 'Evandjelju po svetoj Dvanaestorici'. (Forum, 31. I. 2004)

Iz njihovog '**credo-a**' koji je dat na pocetnoj stranici prezentacije, kao i iz pjesama koje pjevaju na bogoslužjima i tekstova koje su priložili – očigledno je da se radi o nekoj protestantskoj krscanskoj denomicaciji – vjerovatno bliskoj Baptistickoj ili Pentekostalnoj Crkvi. (Forum, 24. III. 2008)

Riječ **kredo** u rječnicima se dvojako opisivala – AdoK, Klaić (1987), Anić (1998) i RHJ vele da je muškoga roda, a Anić (2003) i VRH, pa i HJP, opisuju je kao imenicu muškoga roda u jednini i srednjega u množini. Barić *et al.* (1999) imaju je kao imenicu muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini.

Labelo 'balzam za usne'

Riječ **labelo** u našem je korpusu (138 potvrdnica od 2002. do 2017.) u jednini nešto češće srednjega roda (56 primjera), no muški rod umnogome ne zaostaje (52 primjera). Može se govoriti o različitim omjerima s obzirom na registar u kojemu se primjeri ostvaruju. Primjera radi, na nacionalnim je portalima zastupljeniji muški rod (15 : 8).

Moschino Cheap Chic je jedan od tri ženska **labela** kultne modne kuće Moschino, koju je 1983. osnovao Franco Moschino. (Cromoda, 16. VIII. 2008)

A za prirodnu ružičasto-crvenu boju usana ne morate imati skupocjeni ruž, već običan **labello** u boji. (Sensaklub, 9. X. 2010)

Za početak, po mogućnosti u mirnoj fazi bolesti, nabavite neki bolji '**labelo**' u ljekarni (Bioderma, Avene, La Roche Possey ili sl.), te ga mažite više puta dnevno kroz tri do četiri tjedna. (Net, 2. I. 2012)

Koja je tvoja omiljena zaštita za usnice i da li uopće imaš omiljenu ili svaki put kupiš nešto drugo? – Plavi **Labello** classic. (Wall, 16. I. 2013)

Prije izlaska usnice namažite balzomom ili **labelom**. Neka vam ono uvijek bude u torbici, međutim, nemojte ni pretjerati s nanošenjem. (Ordinacija Večernji, 4. XI. 2010)

Zatim na usne stavite neko **labelo** ili kremu pa s crvenom olovkom ocrtate rub usana te unutrašnjost (da bi ruž trajao što dulje), zatim stavite ruž Perfect Kiss u crvenoj boji. (Cosmopolitan, 11. II. 2013)

Na regionalnim su portalima oba roda zastupljena na sjeveru i na jugu – dvije su potvrde muškoga roda pronađene na slavonskome i dubrovačkome portalu, dok su dvije potvrde srednjega roda crpene s riječkoga i bračkoga portala.

Ne bi bio loš ni prozirni **Labello**. (GS, 20. IV. 2013)

Matej je, priznaje, jako važan **labelo** i sredstvo za skidanje šminke. (Dubrovački vjesnik)

Obavezno zaštitite usne s **labelom** koje ima visok SPF faktor. (R-1 Rijeka)

Najobičnije **Labello** bit će sasvim dovoljno. (Brač Online)

U razgovornome pak stilu – na blogovima, forumima i u komentarima – prevladava srednji rod (46 : 34).

Nije mi jasno, ako ti dođeš izraziš volju, pristaneš na nešto, malo se usput zacrveniš ono kofol, podijeliš s njim svoje **labelo**, obećaš mu presnimit cd, pa jebemu zar to nije dovoljno da on ode do jebene trafike, jer ti ćeš kako si glupa, ti ćeš čekat. (Forum, 1. XII. 2009)

A, inače me iritiraju muškarčine, onak jaki momci pa kad zažvale onaj jebeni **labelo**, po mogućnosti neki voćni... IIIIIJAAAAAKKKKK (Moj Forum)

OK ovo je stvarno grozno jadno, i zar Nolan nije mogao uputit inače talentiranog Ledgera kako da jednog lika kao što je Joker portretira kao pravog psycho masterminda, a ne kao shizofreničara ili da ga bolje opišem čovjeka kojemu jednog dana dopizdi i posao, i žena i ženin PMS i djeca i sve i počne filozofirati o kaosu i mljackati kao da mu je užasno potrebno **Labello** (koja je fora s tim, skoro sam si kosu počela čupat svaki put kad je počeo sa tim, došlo mi je da ga opaučim). (Dnevnik Blog, 6. V. 2009)

Crveno zrači radost, zato volim svoju crvenu haljinu u kojoj posebno zračim i na usnama omiljeno crveno **labello**. (komentar, Labello Facebook, 5. X. 2016)

Bacila sam i jedan stari **labello** (bash origigi) zeleni od kamilice kojeg sam pronashla bash sad dok sam trazila neku kremu za brata kojeg je ugrizla osa... ubola mislim (Dnevnik Blog, 28. VIII. 2004)

Sjecam se da sam u vrtiću jednoj maličkoj čopila ko neki **labelo**. (Forum, 25. II. 2007)

Super, ovaj **labello** treba svakako isprobati moj dragi trenutno ima ispucale i suhe usne pa ću mu pročitati ove savjete. (komentar, Femina, 28. IX. 2012)

Dva su primjera prikaz kolebljivosti govornika i problematičnosti odredbe roda (*labello čisto i prirodno [...] koji je savršen izbor ~ veselje je izazvalo labelo kojeg smo [...] izgubili*):

Na zadnjem mjestu, ali ne i manje bitnom, smjestila sam **Labello** čisto i prirodno od maslina i limuna koji je savršen izbor za svakodnevnu njegu usana. (Nesaser)

Veselje je izazvalo **labelo** kojeg smo istog popodneva zgubili i lizaljku koju smo putem do vrtića rasprli, spustili z ruke i potrli u sto komada. (Mama Blog, 13. XII. 2011)

Kolebljivost je iskazana čak na nacionalnome portalu gdje je čas srednjega čas muškoga roda:

Labello je postalo najpoznatiji balzam za usne od 1909. dvije godine nakon što se dr. Oscar Tropolowitz pojavio s izvrsnom inovativnom idejom – balzomom za njegu usana. (Cromoda, 3. II. 2009)

Od sada možete kreirati i svoj vlastiti **Labello**. (Cromoda, 3. II. 2009)

U množini će redovito biti srednjega roda (25 potvrdnica). S nacionalnih je portala samo jedna potvrda, dok su primjeri najvećma skupljeni iz tekstova razgovornoga registra.

Koristite ruževe ili **labela** s faktorom zaštite protiv sunčevih zraka većim od 15 i birajte organske proizvode: vitamin E i karite maslac njeguju kožu, cimet i menta djeluju antiseptički, a kakao maslac ili pčelinji vosak umiruju osjetljivu kožu usnica. (Ordinacija Večernji, 7. XII. 2009)

Pun pogodak su ipak SDP-ova **labela** – najkorisnija i najdraža svakoj ženi. (Dnevnik Blog, 12. XI. 2007)

Labela i kreme za ruke ne koristi kaže da nije gay. (Forum)

Btw, mrzim ona **labela** višnja, jagoda, šumsko voće, voćnjak, povrtnjak... (Forum, 20. XI. 2008)

Plakata od liste smo imali prilike vidjeti, upola manje nego od liste sd-p-a koji samo šta nije iskakao iz paštete a, da ne spominjemo **labela** i janu koju ste djelili gradom... (komentar, VL, 28. V. 2013)

Draga Ana, popust se ne odnosi na **Labella**, ali svakako prelistajte naš katalog kako biste našli popuste koji vas zanimaju, vikend akcija se odnosi samo na dekorativnu kozmetiku. Lijepi pozdrav! (komentar, Kozmo Facebook, 15. XI. 2016)

U trima se primjerima, mahom iz razgovornoga diskursa, riječ pojavljuje u muškome rodu. Nema potvrdnice kojoj bi se, kako u hrvatskome zna biti u nekim padežima, iz oblika moglo nazreti da je muškoga roda – od pomoći je isključivo kontekst, odnosno pridjevska riječ. Pitanje je kako bi govornici izrekli Npl. i Apl. riječi **labelo** kad bi ih se tako pitalo, nije nevjerovatno da bi im tada riječ bila srednjega roda. O nesigurnosti će govornika posvjedočiti prvi primjer u kojemu se govornica prebacuje s jednoga gramatičkoga broja na drugi, odnosno izbjegava Npl. imenice u muškome rodu koji je zadan pridjevskom riječju.

Nažalost prije sam obožavala **labello**, ali sad shvaćam s vremenom da uopće nisu zdravi, baš postaneš ovisan o njima, tj namažeš se po danu s njim milijun puta, i opet na kraju usne nisu zdrave, nego onako zategnute nemožeš se ni nasmijati... (komentar, Femina, 28. IX. 2012)

Stalno se mažem **labelom**... najdraži su mi svjetlo plavi za hidrataciju i od kamilice. (komentar, Femina, 29. IX. 2012)

Ne mogu živjeti bez vaših **labella**.. oni su super odlični.. (komentar, Labello Facebook, 13. I. 2017)

Na regionalnim portalima postoje potvrde muškoga roda i na sjeveru i na jugu – od Donje Stubice i Čabra do Zadra.

Do novih, lokalnih izbora za dvije godine biračima će možda izdržati svi upaljači, penkale, kape, šalovi, šušlavci, privjeci za ključeve, a papirnate maramice, bomboni, **labela**, mirisi za auto – teško. (Donja Stubica)

Usput, nije zgorega uzeti i ostali promo materijal – penkale, upaljače, papirnate maramice, bombone, **labela**, mirise za auto... a vjerojatno bude hrane i pića... (Donja Stubica)

Prije čabarskog kraja, Luka Denona, Saša Đujić i Željko Mirković predstavili su Plan 21 i na području Moravica, Gomirja, Severina na Kupi i Vrbovskog, također izazvavši veliku pažnju i brojna pitanja, a uz odgovore, SDP-ovci su dijelili i letke i promotivne materijale spužvice za suđe, **labela**, maramice, blokčiće i olovke. (Čabar, 24. XI. 2011)

Osim razgovora s građanima, aktivisti su dijelili **labela** i popularne spužvice s natpisom "Volim čista posla" koje, osim što najavljuju obračun s korupcijom, dobro dođu u svakom domaćinstvu. (eZadar, 7. XI. 2011)

SDP-ovci na čelu s Arsenom Baukom Splićanima su darivali promotivne papirnate maramice, olovke, **labela**. (057info Zadar, 26. XI. 2011)

U rječnicima i savjetnicima nisu pronađene napomene o rodu imenice **labelo**, ali valjalo bi o tome misliti.

Laso ‘dugi konop s omčom na jednom kraju (obično za hvatanje stoke)’

Riječ **laso** u našem je korpusu (24 primjera od 1940. do 2012.) u jednini podjednako često muškoga i srednjega roda. Muškoga je roda (10 potvrda) uglavnom u beletristici i na nacionalnim portalima (7 potvrda):

Obilazio je brata okolo naokolo i zavirivao u nj radoznalo, skrivajući onaj svitak žice u šaci iza leda, kao da drži spreman **laso**. (Desnica 1952: 145)

Snimka sljedećih osam minuta i sedam sekundi pokazuje kako stranac opći s tvojom majkom, u jednom trenutku i vitla nevidljivi **laso** te maše nevidljivim kaubojskim šeširom dok tvoja majka njišti kao konj. (NB)

Bilo bi super imati taj **laso**! A tek natjerati sve da govore istinu? (24sata, 9. XI. 2008)

Pogledajte samo kako vrti taj **laso**! (Fashion, 14. IX. 2009)

Premda je imao dugačak **laso**, Marlboro Man vjerojatno se po tom pitanju nije mogao mjeriti sa svojim šarcem. (Net, 30. XI. 2012)

Pojavljuju se i iznimke s regionalnoga južnog portala i iz razgovornoga diskursa:

Ili što bi rekao Momčilo Popadić: „Da je meni jedan **laso**, da uhvatim Anu Sasso!“ (SD, 10. XI. 2012)

Osobno, sjećam se volver koja je prije jako puno, lijepo i inteligentno pisala, dok joj, kao moderatorici, nije bio bačen **laso** za vrat, sve je manje pisala, sve kraće i rjeđe, dok skoro sasvim nije iščezla... (Forum)

Ako si nesiguran plivač, a utopljenik jak i pri svjesti, radi sa distance – nadji konopac ili nešto takvo, pravi **laso**, i sl. (komentar, VL, 3. VII. 2010)

Srednjega je roda najvećma u razgovornome diskursu (6 potvrda), ali i u beletristici i na nacionalnim portalima (4 potvrde):

Mogao bi oroz kroz grmlje zapeti o kakvo šibljivo **laso**? (Božić 2008 [1955]: 255)

U dućan zaista jesu prave kaubojske stvari: i košulje i hlače i oni dodaci za čizme kojima možeš nekoga porezati, i definitivno su stigle iz inozemstva, možda čak i jesu stigle iz Amerike, ali tamo to **laso** ne košta više od 2 \$ a čizme više od 50 \$. (StudentNet, 16. XI. 2006)

Konj za to vrijeme stoji i drži **laso** zategnuto, ali ne toliko da bi vukao tele po areni. (Index Blogger, 16. XI. 2007)

Kad je tele vezano, kauboj digne ruke u zrak kao znak da je završio, zatim se vraća na konja i odmakne ga tako da **laso** ostane zategnuto i čeka 6 sekundi. (Index Blogger, 16. XI. 2007)

Kad se strune gibaju, njihova putanja nalikuje **lasu** koje vibrira u prostoru, u određenim modusima. (Dnevnik Blog, 27. IV. 2008)

Bio je pravi trenutak da priprelim najlonsko **laso**. Morala sam uhvatiti tu beštiju i vratiti je u mojog Stanislava, jer će nas inače tužiti na milijunski iznos: država naša bajna, Udruga za zaštitu parazita i tko sve ne. (Dnevnik Blog, 30. XI. 2009)

Što volim kad mi se tako stegne omča oko vrata. Ni u westren filmovima nisu imali takvo **laso**. (Moj Blog)

Primio sam misa za zicu i kao kad kauboj ono **laso** vrti tako sam ja misa, lupao sam ga po stolu, po kucistu, onda sam tipkovnici sa olovkom tipke vadio, lupao po njoj... (Forum, 16. V. 2007)

U množini je uvijek srednjega roda (4 potvrde), za što su potvrdnice crpene iz beletristike i iz razgovornoga registra:

Ta moć ne treba da se istakne argumentima, kao što su buzdovani, mačevi, kubure, revolver ili **lasa**. (Begović 1999 [1940])

Ipak, i ovdje su nedvojbeno simbolička **lasa** bačena u smjeru zadane babe Jage, što najjasnije postaje tek čitanjem posljednjeg dijela knjige, nazvanog, kako već rekoh, «Baba Jaga za početnike». (Dnevnik Blog, 23. VIII. 2009)

Husari su imali konkurenciju u 'malim kaubojima'. No dok su oni bili opremljeni 'kak se šika' kaubojima su nedostajali šeširi, pištolji i **lasa**. (Dnevnik Blog, 2. V. 2011)

Barem je to moj stav da mnogi odnosi ne mogu trajati duže niti stvoriti takva dugogodišnja **lasa** jer se baziraju na strasti, a ne pravom interesu za tu osobu. (Forum Net)

Riječ **laso** u rječnicima je opisivana dvojako. U izdanjima Anićeve rječnika (Anić 1998, Anić 2003) donosi se kao imenica isključivo muškoga roda. Isto ima i HJP. S druge strane, RHJ i VRH vele da je u jednini muškoga roda, a u množini srednjega roda. Barić *et al.* (1999) ujediniju obje strane, odnosno kažu da je u jednini muškoga roda, a u množini i muškoga i srednjega roda. Tako su ranije govorili i Pavešić *et al.* (1971), samo što dodatno napominju da bi, kad je muškoga roda, riječ u pluralu mogla imati kratku i dugu množinu (Npl. *lasi* i *lasovi*). Klaić (1987) veli da u množini može biti muškoga (Npl. *lasi*) i srednjega roda (Npl. *lasa*).

Legato 'način izvođenja tonova kojim se produljuje njihovo trajanje, tonovi se izvode mekano i povezano'

Riječ **legato** u našem je korpusu (27 potvrda od 1940. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (22 potvrde):

Na dnu strane dolazio je jedan dugački **legato**. (Begović 1999 [1940])

Tom pozicijom ostvarujemo, osim čiste intonacije, i izjednačenost svih tonova i vokala u frazi, jer su svi na istome mjestu, a ostvarujemo i veći **legato**. (Glas Končila)

Željela sam dobiti takav **legato**, željela sam postići njezin dugi dah. (Klasika, 19. II. 2009)

Naime, ne radi se samo o nemalim zahtjevima virtuoznih baroknih partitura koje traže istovremeno besprijekoran **legato** i suverenu koloraturnu tehniku, neophodnu za svladavanje svih vokalnih bravura, već o potrebi svakog izvođača da prenese publici dio vlastitog doživljaja. (Tportal, 13. IX. 2010)

Silazni **legato** ide istom logikom samo se izvodi na drugi način. (Forum, 7. X. 2003)

U sviranju, osim klasičnog trzanja i istrzavanja koristim često portamento (iliti sliding) te gitaristički **legato** (Hammer on-pull off, što bi rekli gitaristi američani). (Tambura Forum, 20. II. 2007)

U množini prevladava srednji rod (4 potvrde):

Tek, cijeli prvi Mozart (takozvani Haydnov kvartet u G duru, KV 387) doslovno je protjecao u slabo ugođenu međuod nosu svih glazbala, iznad kojega će stilski čudna **legata**, neočekivani naglasci i prohodi prve violine i nemušta violončela cjelinu Mozartova svijetla glazbenoga svjetla prebojiti matiranim tonom slabašne, nimalo kantabilne zvonkosti te sumnjive intonacije. (Vijenac, 2. II. 2006)

I dok se Taylor odlično snašao u nešto tamnijim i zlokobnijim Mouth-Bow tonovima, improvizirajući poliritmičnu pratnju, Tsahar je ostao gotovo kratkih rukava, pokušavajući se šaptom bas klarineta ubaciti u Cooper-Mooreova **legata**, za što kao da nije imao dovoljno prostora. (Muzika, 23. XI. 2006)

Ni Leonora nam nije pružila ona prelijepa **legata** i glasovnu raskoš na koje su nas upravo u toj ulozi navikle naše tri velike umjetnice Zinka Kunc Milanov, Dragica (Carla) Martinis i Ljiljana Molnar-Talajić. (Klasika, 24. IX. 2010)

U oblikovanju glazbenog dijela izvedbe, dirigent Veseljko Barešić uspio je vrlo izražajno iznijeti lirske dijelove partiture, te za Puccinija karakteristična velika **legata**. (GS, 2003)

Ipak, gdješto se u pluralu može naići i na potvrde muškoga roda:

Postoje trenutci kada slušam glazbu, kada se razvija moja muzička enigma; situacija kad u drugom planu stvaram ideje, tražim muzičke **legate**. (Vijenac, 16. V. 2002)

Riječ **legato** u rječnicima je ujednačena opisa – isključivo muškoga roda (Klaić 1987, RHJ, Anić 2003, VRH). Tako ima i HJP. Barić *et al.* (1999) njome se ne bave.

Libido ‘ukupnost psihofizičkih manifestacija u vezi sa spolnim nagonom, spolni žar, spolna požuda’

Riječ **libido** u našem je korpusu (60 primjera od 2001. do 2016.) u jednini pretežito muškoga roda (50 potvrda):

"Moj **libido** je poput libida napaljenog tinejdžera. Najradije nikad ne bih izlazila iz kuće, kad bih mogla, već svo slobodno vrijeme provela s nekim u krevetu", Megan je otkrila časopisu FHM. (Index, 3. VI. 2008)

Iščekivanje da joj ponovno priuštite orgazam koji će je sasvim raspametiti raspaljuje njezin **libido**. (Net, 30. XI. 2012)

Neki ljudi imaju zaista jak **libido** pa kad ih uhvati strast nekad ni ne razmišljaju gdje će to napraviti. (Super Radio Čazma, 3. VIII. 2012)

On za nju ima razigrani **libido**, puno energije i oštri svoj ego. (R-1 Rijeka)

S obzirom na svjetski prosjek od 103 spolna odnosa na godinu, Hrvati brojkom od 134 puta godišnje, ili gotovo tri puta tjedno, pokazuju zavidan **libido**. (SD, 9. XI. 2005)

Lijekovi koje koriste milijuni srčanih bolesnika za snižavanje kolesterola, isto tako jačaju muškarčev **libido** i poboljšavaju erekciju, čak bolje od viagre. (VOX portal Zadar)

Jedino sam žalio što mi je **libido** od hladoće vode bio splasnut. (Dnevnik Blog, 24. VII. 2016)

Niti ti niti ona se nećete promijeniti... niti će se tvoj **libido** ugasiti, niti će se ona pretvoriti u savršenu jebaljku. (Forum, 21. III. 2011)

Cure koje squirtaju željnije su seksa od onih koje to ne rade, bar ja jesam, užasno jak **libido** imam... (Forum, 26. III. 2011)

Ma daj koji mozak i koji **libido**, samo nek nije muz odmah je dobro i sve funkcioniра. (komentar, VL, 26. X. 2010)

U jednome se primjeru ipak pojavljuje i srednji rod u jednini:

Procjenu svakog pacijenta vršila sam kroz pojedine točke A. Freud (1962) dijagnostičkog profila kojeg je za adolescente prilagodio M. Laufer (1965), tako da sam procjenjivala: razvoj nagona i to **libido** u odnosu na dominaciju faza i o odnosu na dominaciju faza i u odnosu na njegovu raspodjelu u odnosu na self i objekt, (kateks selfa i objekta), agresiju, ja, nadja i ideal ja, fiksacije i regresije (genetska procjena) i vanjski i unutrašnji konflikt (dinamika i strukturna procjena). (Svibor)

U dvama bi se forumskim primjerima moglo govoriti o kolebljivosti između muškoga i srednjega roda (*libido nije **bio** za pohvaliti [...] sada je **loše** ~ libido /je/ **bio** koma sada se ipak malo **popravilo***):

Mjesečnice su mi bile neredovite, a niti tada **libido** mi nije bio za pohvaliti ali sada je zbilja loše. (Cybermed Forum, 23. XI. 2009)

Na početku mi je **libido** bio koma sada se ipak malo popravilo... (Forum)

U množini je najčešće srednjega roda (6 potvrdnica), u svim registrima:

Gotan Project su jučer (17. 6.) sa stilom tim svojim suvremenim kozmopolitskim tangom zagrijali tijela, emocije, strasti i **libida** publike – barem one koja se uspjela prepustiti njima u ruke. (Muzika, 18. VI. 2006)

Isto tako, uskladite svoja **libida** sa pozitivnim periodima koje vam predviđamo – vjerujte nam i uživajte. (Corner Astro)

Uspijevate li pojmiti svu tu patnju i doživotnu osudu, proizašlu iz najgore moralne pogreške neodlaska u rat i taj pakleni suživot s vlastitom ništavnošću, dok su svi drugi mužjaci njegova uzrasta potvrdili **libida** stavljajući se bez ostatka u službu domovine? (UAFDU, 4. V. 2011)

Koliko god se djetinjasti mi činili na tadašnjem tržištu bila je kriza, stari su linorezi planuli za sitne pare, **libida** su se povukla u hormonalne puževe kućice u sastavu limfnih žlijezda i... Sas-samun je stao na ježa. (Dnevnik Blog, 2009)

Ljudi u vezi obično imaju različita **libida**, i to je često razlog nesporazuma, ali tvoj libido je na 0 i mislim da bi trebala raditi na tome. (Forum, 11. VII. 2007)

Ne znam, ljudi se valjda mogu upoznati i prije seksualnih odnosa i procijeniti svoja **libida** i kompatibilnost otvorenim razgovorom. (Forum, 28. III. 2010)

Ipak, u jednom se primjeru iz razgovornoga registra u pluralu pojavljuje muški rod, a i *a*-sklonidba s nultim morfom:

A možda zaista imate razlicito jake **libido-e**, pa covjek osjeca da je Tvoj puno jaci i to ga opterecuje, opet se svodi na to da niste jedno za drugo. (Forum, 22. V. 2007)

Riječ **libido** u rječnicima nailazi na mimoilaženja. Dok Klaić (1987) (koji usto ističe Npl. *libidi*), Anić (1998), Anić (2003), VRH i HJP vele da je muškoga roda, RHJ ju određuje kao imenicu srednjega roda. Barić *et al.* (1999) ju izostavljaju u savjetima.

Libreto ‘dramski tekst napisan za glazbeno-scensko izvođenje’

Riječ **libreto** u našem je korpusu (121 primjer od 1917. do 2017.) u jednini redovito muškoga roda (16 potvrda):

»Wanda«, **libreto**, koji je kasnije dobio u dramskoj preradbi naslov »Legenda«, (izdana 1897.) stoji pod utjecajem Wagnerovske mitologije. (Benešić 1943: 139)

Libreto vam je vjerojatno poznat, koja budala ne zna Giselle, diku materinu, lijepu, a skromnu seosku curu, kakve obično budu baletne junakinje, što je digla ruku na sebe nakon što je saznala da je Albrecht, plemić u kojeg je zaljubljena, ah, zaručen s drugom. (JL, 2. X. 2010)

Mi Bjelovarčani, besprijeckorno se uklapamo među kulise i brojne statiste koji imaju oživjeti dražesni **libreto** vesele operete u režiji naše Vlade, satiričnog naziva Odo smo mi u materinu. (Bjelovarac)

Komični **libreto** Milana Begovića "Ero sa onoga svijeta" uz nadahnuće muza uglazbio je Jakov Gotovac. (Vrlika, 4. II. 2014)

Pohvalno se izrazio i o najnovijoj Ključinoj knjizi Drame rekavši da će jedan od tekstova zasigurno poslužiti kao odličan **libreto** nekoj budućoj operi ili opereti. (Metković, 15. XI. 2012)

Libreto za Istarsku svadbu bazirao se na jednoj od mnogobrojnih priča s područja Vodnjana. (Index Bloger, 27. XII. 2008)

To je predstava bez fabule, bez smisla gdje scene služe isključivo da bi se popunilo vrijeme između songova, a **libreto** je stvarno debilan. (Forum, 20. I. 2010)

Izniman je samo jedan primjer srednjega roda:

Libreto za ovo djelo napisano je prema motivima bajke Hans Christiana Andersena, Srećine kaljače, čime se daje naslutiti da je blisko i malenima i velikima. (Buro)

U množini je čak sedmerostruko više potvrda srednjega roda (90 : 13), u svim registrima:

H. von Hofmannstal, piše **libreta**, pa prevodi zdravlje antiknih tragedija, za upotrebu sanatorija, Kraft Ebing u Sophoklu, Przybyszewsky u Euripidu... (Matoš 1917: 17)

Za njih su se otvarala kazališta i prilagođavale čitave partiture i **libreta**, ne bi li, primjerice, svoju prvu ariju mogli otpjevati tako da na pozornicu dojašu na konju. (Tportal, 7. XI. 2009)

Napisao je **libreta** i komponirao operete «Vječni ženik», «Apaš kavalir», «Mis Eva». (Glas Zagorja, 2010)

Bio je, inače, vrlo kultiviran čovjek, pisao je **libreta** pod pseudonimom Ra-zem i, recimo, njegov je libreto i cijela dramaturška ideja za balet pantomimu Zlato, koje je tata napisao još u ranoj mladosti. (Sušačka revija, 2006)

On je, na svoj način, bio i pjesnik, pa je pisao **libreta** za svoje opere, kao i scenarije za vlastite balette. (SD, 2. VI. 2013)

Onda sam počeo čitati **libreta** Wagnerovih opera, no ni tamo ničeg drugog uzvišenog vidio uglavnom jaki likovi (polubogovi i bogovi) iz germanske mitologije šaraju okolo u seksualnom smislu. (Večernji Blog, 30. IV. 2013)

On mi je najdraži. Pisao je sapunice to jest **libreta** za komedije sa pjevanjem i pucanjem. (Dnevnik Blog, 2. XII. 2008)

Moguće da su i drugi kompozitori, znaš već za barok i **libreta**. (Forum, 22. VI. 2007)

Muški je pak rod u pluralu najčešći na nacionalnim portalima (10 potvrda), uz pokoju regionalnu iznimku. U forumskom i blogerskom diskursu potvrdnice su izostale.

Operni **libreti** uglavnom su manjkavi, da ne kažem bedasti, i, konačno, nebitni. (Zarez, 24. III. 2005)

Kad o njemu pišem ili govorim, uvijek se moram ispričati kolegama iz muzikološkoga faha te se nastojim ograničiti na **librete**, koji donekle ipak potpadaju pod moju stručnu kompetenciju. (Kulturpunkt, 22. XI. 2010)

Uz mnoštvo melodrama, koje kritika nije osobito hvalila, napisao je 800-tinjak **libreta** koje je koristilo stotinjak skladatelja (između inih, Gluck i Mozart). (Knjižnica Varaždin, 7. XII. 2013)

Autor je povijesti mletačkih baroknih kazališta (Minerva al tavolino, Venezia 1681, 1682), pjesničkih zbirki te čitavog niza **libreta**, među kojima su najpoznatiji L'amor guerriero, La Circe, Il Coriolano, La costanza trionfante i Lizimaco. (SD, 27. IX. 2002)

Osim pjesama, skladao je romanse, pisao komedije i operne **librete**. (SD, 26. VI. 2005)

Riječ **libreto** u rječnicima ima različite opise. Klaić (1987), Anić (1998), Anić (2003) i HJP kažu da je isključivo muškoga roda. RHJ veli da je srednjega roda u jednini, a muškoga u množini. VRH ju, isto kao i Barić *et al.* (1999), opisuje kao imenicu muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini.

Lido 'sprud'

Riječ **lido** u našem je korpusu (28 primjera od 1894. do 2015.) u jednini najčešće muškoga roda (12 potvrda), u svim registrima:

Venecijanski **Lido** nanovo će utonuti u zenovsku letargiju nekoć otmjenog kupališnog središta. (Vijenac, 19. IX. 2002)

Lido je tako nizak i plosnat, a čitava obala pretvorena u ogromnu dugačku kabinu za kupanje, te se more uopće ne vidi. (SD, 11. IV. 2003)

Ili da lipo zaplovi i doplovi do Italije, u Venecijanski **lido**, i da onako lipo prasne točno blizu katedrale Sv. Marka Tamo prasne, razlije se sve i onda krene direkt na Sloveniju... (Brač Online, 7. II. 2008)

Lido mi je nakak prefin za nas barabe. (Vidi Forum, 21. VIII. 2004)

Lido je bio jedini na vidiku (Hvala Serbusi), ali sada nas to više ne zadovoljava. (Tambura Forum, 2. IX. 2008)

Čak me i **Lido** odusevio, sa onim stazama za bicikle, i simpa kucama-vikendicama. (Forum, 27. VIII. 2010)

Katkad će, u razgovornome diskursu i u Hrvatskome primorju, biti srednjega roda (6 potvrda):

Zaključak je bio da **Lido** treba obnoviti u njegovom izvornom obliku, na mjestu na kojem je i postojalo, uz uređenje plaže. (Grad Opatija, 13. IV. 2012)

Dobijem li koncesiju za kupalište i **Lido** će biti uređeno ove godine, a do kraja realizirano i završeno 2014. godine. (Novi list, 17. II. 2013)

Na taj magični trokut nadovezalo se je i **LIDO** koje je bilo 100 ispod Maje i 48-mice. (Index Blogger, 24. III. 2010)

Lido više nisam mogao prepoznati. Potpono je unakaženo. (Index Blogger, 24. III. 2010)

Za jesti onako sigurno i dobro i jeftino ti je **Lido** u starom gradu. (Forum, 7. IX. 2010)

Na ostrvu se nalazi "**Lido**", koje je pored Ade Ciganlije, najpopularnija plaža Beograda... (Forum)

U jednome je primjeru vidljivo kolebanje između srednjega i muškoga roda u singularu (*idealno bi bio Lido*):

Idealno bi bio **Lido** na Jarunu, ali tamo su cijene visoke. (Forum, 17. II. 2010)

U množini je najviše potvrda muškoga roda (6 potvrda), prvenstveno u starijim spisima – s kraja 19. i s početka 20. stoljeća.

No budući da su **lidi** na pojedinim mjestih (Porto di Lidi — Malamocco — di Chioggia) razdrti t. j. prekinuti udubinami (porti), mogu pomorski brodovi unići u lagune, dok se opet poradi užine spomenutih udubina stranim ladjam lako može zapriečiti pristup. (Hoić 1984 [1894]: 139)

Od vijekova donose moru alpske rijeke ovoga kraja svu silu krsa i mulja, pravci tako uporedo s kopnom pjescane otoke i otocice zvane „**lidi**“, dok se mocvare između njih i sucelne obale zovu „lagune“. (Šišić 1916: 37)

U to vrijeme vizigotski vladar Alarik I. (oko 370–410) pustoši sjevernotalijansko obalno područje te se tamošnje žiteljstvo sklanja na pješčane otoke (**lidi**), koji se protežu ispred ušća sjevernoitalskih rijeka. (Čoralić 2015: 549)

Lidi su imali funkciju zaštite lagune od djelovanja mora, a ujedno su to bile i ljetne rezidencije aristokracije iz Padove i Akvileje. (Scribd)

Brojnošću znatno ne zaostaju ni potvrde srednjega roda u množini (5 potvrdnica):

Naime, lido je pješčani sprud nastao konstantnim djelovanjem rijeke ili više njih i morskih struja, a upravo su takva **lida** prije oblikovanja snažne Venecije predstavljala ljetovališta i odmorišta za bogate pripadnike rimskih gradova još od vremena Rimskog Carstva. (Štivičić 2015: 2)

Zaljev Bombetoka je zapravo uvir rijeke Betsiboke u more, koja tu ima veliku deltu u kojoj su se formirali brojni otoci i pješčana **lida** zbog velike količine sedimenata koju donose vode Betsiboka. (Wikipedia)

Solane također imaju ulazni kanal za morsku vodu (cavana), kanal za otjecanje vode (libador) i mrežu unutrašnjih kanala (fossado, **lida**), na višoj i nižoj razini, kojima voda prelazi iz jedne u drugu površinu za isparavanje. (Istrapedia)

Uvjeti sedimentacije omogućili su razvoj posebnog tipa obale → lagunska obala (**lida**, lagune). (Sveučilište Zadar)

Riječ **lido** od rječnikâ imaju Klaić (1987) i najnoviji VRH, kao imenicu isključivo muškoga roda. HJP veli da je muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Barić *et al.* (1999) ju nemaju.

Lindo ‘hrvatsko narodno kolo, oštra ritma uz pratnju lijerice, rašireno oko Dubrovnika’

Riječ **lindo** u našem je korpusu (80 primjera od 2000. do 2014.) u jednini najčešće muškoga roda (50 potvrda):

Posebno temperamentan **lindo** iz južne Hercegovine točka je koja otkriva uspješne izlete iz standardnog programa. (Vijenac, 28. XI. 2002)

Bio je posljednji **lindo**. Njegova pojava na Stradunu bila je pouzdan znak da je prispjelo ljeto, kao što u velikim gradovima po čistačima ulica i vozačima tramvaja prepoznajemo jutro. (Effect, 20. XI. 2009)

Nakon što su se mladenci uzeli, a **lindo** pred crkvom otplesao, svatovi i svi oni domaći i strani koji su se zatekli na Stradunu krenuli su prema Dubrovačkoj trpezi. (Tportal, 25. VI. 2010)

Osim slavonskih i dalmatinskih plesova, gosti iz Sydneya posjetiteljima, među kojima je bio i predsjednik Gradskog vijeća Našica Dušan Nekić, a koji je poželio i dobrodošlicu na početku koncerta, darovali su plesove iz bosanske Posavine koje su izveli uz pratnju tamburaškog orkestra, te popularni **lindo**. (GS, 2005)

"Svi posjetitelji će imati priliku vidjeti u živo originalnu izvedbu **linda** koji je vrlo popularan ples u našim krajevima, ali dosta rijetko izvođen u originalu", dodao je Škrtić i pozvao sve da dođu u hladovinu Toplica Lešća. (Radio Mrežnica, 29. VI. 2012)

Ansambl je otplesao i prigorske plesove te dubrovački **Lindo**. (R-1 Rijeka)

Njihov **lindo** je odmah zagrijao atmosferu na punoj neumskoj plaži. (Zadarski list, 24. VIII. 2010)

Uvjerljiva i poetična otočna sličica "Marća funebra" pretvorena je voljom Novakovića u morlački "flashdance" kojemu je, zlu ne trebalo, na kraju dodan i "**Lindo**". (SD, 21. III. 2004)

Jedino dobro, u pauzi, dok didžej pušta muziku, bio **Lindo** (sjetila se Slatkice) i Bajaga i Plavi safir... (Dnevnik Blog, 28. VII. 2007)

Recimo, mogao se plesati **Lindo** ili tako neki brži tradicionalni ples... (Index Blogger, 16. I. 2009)

Ipak, ima i primjerâ srednjega roda, u raznovrsnim registrima (5 potvrda):

Pisao sam ja u ovome očajno slabo posjećenom portalu, a tako je sa svim sličnim, da "ferma" **Lindo** nije dobro bilo. (Effect, 1. III. 2011)

Lindo, najbolje, razigrano i spektakularno. (Cioff Hrvatska)

Ples i pjesma odveli su nas u širu okolicu Dubrovniku iz koje su nam umjetnici predstavili kolo poskočicu poznatije kao **Lindo**. (Kotoriba, 2012)

Budućnost ove amaterske ali po svemu profesionalne družine kandidati Kalauz i Sarić izložili su, što na 25, što na jednoj stranici, što je jednim dijelom i 'okinulo' plesače, budući im je poznato koliko truda i rada je potrebno da bi se **Lindo** vodilo u pravom smjeru. (DuList)

U zaledju Dubrovnika se igralo **lindjo**, pjevali becarci, ganga, a gospoda je u Gradu zivila u Renesansi i Baroku. (komentar, SD, 14. VI. 2009)

U nekoliko bi se primjerâ moglo govoriti o potvrdama srednjega roda u množini. Druga je mogućnost da se riječ vlada kao imenica za živo u jednini (ukupno 13 potvrda), na nacionalnim i južnim regionalnim portalima:

Vidimo ih kako sretni i veseli plešu **Linda**, a možda im se pridruže i sretnici koji su otkupili nacionalizirane stanove. (Pollitika, 20. V. 2009)

Ostavio bi koze same u šumi i došo bi na festu i onda bi im počeo svirat "**linda**". (Effect, 20. XI. 2009)

A onda lom: Bobo kao capo ballo podvikne Buena noches Monterrey započinjući **linda**. (Cioff Hrvatska, 29. I. 2014)

Tijekom tri i po desetljeća djelovanja kroz "**Linda**" je prošlo dvije i po tisuće mladih Dubrovnika, a brojne nagrade ansambla je ponio s domaćih i inozemnih festivala folklor. (SD, 7. VIII. 2000)

Posebno zahvaljujemo Nikici Radovanu koji je pratio **linda** na lijerici. (Korčula, 25. V. 2010)

Veseli me što ćemo Nataša i ja odbalati **linda** i u Sportskoj dvorani i vjerujem da će ta večer svima nama lindovcima i ljudima koji dođu na koncerat, ostati u jako lijepom sjećanju. (DuList)

Katkad se riječ vlada kao imenica muškoga roda i e-sklonidbe (10 potvrda), na nacionalnim i regionalnim, sjevernim i južnim, portalima:

Splitsko Kulturno-umjetničko društvo (KUD) 'Jedinstvo' osvojilo je na Svjetskome festivalu folklor u francuskome gradu Dijonu srebrno odličje u konkurenciji tradicionalnog folklor, i to za izvedbu 'Vrličkog kola' i 'Hercegovačkog **linde**'. (Culturenet, 1. IX. 2009)

Ove godine plešemo **lindu** te planiramo usavršiti koreografiju Hercegovine, na čemu za trud treba pohvaliti nove članove koji brzo uče plesne korake. (ZKHS)

Moramo se ipak pohvaliti da su lijerica i dio nošnji za hercegovačkog **lindu** sponzorirani od pojedinaca iz sela koji su željeli da se i plesovi njihovog kraja plešu u Cerni. (Općina Cerna)

Posebna je zanimljivost da je pobjednik u najtežoj, četvrtoj disciplini ušao u cilj praćen zvucima neumskog **Linde**. (SD, 15. IX. 2002)

Okupi se 150 do 200 gostiju za koje smo pripremili hercegovačkog **lindu**, Split, Vrliku, Ražanac i Eru, uglavnom, plesove iz primorskog kraja. (SD, 4. VIII. 2003)

Saznali smo da se na njihovu najnovijem albumu nalazi i pjesma Ćaćina mezimica za koju Matija vjeruje da će postati hit na svadbama, baš kako što je to i njihova izvedba **Linde** (Metković, 3. VIII. 2010)

Umjesto **Linde** na Srđu će se igrati golf, u Imotskom ćemo zalediti Crveno i Plavo jezero na kojima će se igrati hokej, a na Pelješcu ćemo potaracati sve vinograde i zasaditi hmelj. (Metković, 28. II. 2013)

Riječ **lindo** u rječnicima je opisana kao imenica beziznimno muškoga roda (RHJ, Anić 2003, VRH, HJP), bez ikakvih naznaka o neobičnostima u sklonidbi. Barić *et al.* (1999) ne spominju je.

Logo 'logotip'

Riječ **logo** u našem je korpusu (151 primjer od 1995. do 2015.) u jedini pretkazivo muškoga roda, u različitim tipovima diskursa:

Povrh svega na trupu se kočoperi Trumpov **logo** oslikan u zlatu. (Poslovni, 29. I. 2009)

Kvalitetna koža i istaknuti Adidasov **logo** trolista sa strane ovih tenisica svidjeti će se svim djevojkama koje njeguju 'ulični' stil. (She, 24. VIII. 2012)

Škodin novi **logo** (eMeđimurje, 27. I. 2013)

Na ivici haltera je Pamelin **logo**, a na pakiranju crtež koji prikazuje njenu elegantnu figuru. (VOX portal Zadar, 23. VII. 2011)

Zamisli gluposti, kupiš Cristian Dior ili Armani, platiš basnoslovno skupo i još nosiš okolo njihov **logo** te ih reklamiraš ne besplatno već si ti njima skupo platilo, ha pameti a što je najgore ostala većina tupsona ti se divi i zavidi ti. (BigBlog, 24. IX. 2010)

E pa nije to tako. To je ko da HT jednostavno NE DA ljudima da zovu VIP brojeve. Ili ko da HRT snima prilog i cenzurira svaki RTL-ov **logo** na koji naiđe. (Forum, 16. XI. 2004)

Pronađene su tek dvije iznimke srednjega roda u jednini:

SRT Viper službeno bi trebao biti predstavljen na New York Auto Showu u travnju, a SRT je do sada već objavio teaser fotografiju i novo **logo** koji će se pojaviti na automobilu. (Automotoportal, 16. II. 2012)

Lopte koje na sebi imaju jedno od **loga** pogodne su za igru i zadovoljavaju gore navedene uvjet. (BigBlog, 2009)

U množini je čak četverostruko više muškoga roda (73 potvrde), naročito u razgovornome registru (38 potvrda). U većem je dijelu primjerâ vidljiva α -sklonidba s nultim morfom.

Sponzorski **logoi** i reklame postali su nezaobilazni dio nogometnih utakmica i drugih sportskih događaja. (Nacional, 28. VIII. 2011)

Koristi se printovima na tkanini proizvedeći efekt komercijalnog kiča i antidizajnom, kojim simulira reklamne poruke i **logoe**. (GS, 2003)

Naš izvor veli da banke nisu imale zakonskih uporišta za zabranu njihova oglašavanja u tisku, mogle su samo isposlovati da se **logoi** i imena njihovih kartica ne koriste u takvim oglasima. (SD, 20. IX. 2005)

Neobičnih 16 **logoa**, koji se mijenjaju, postavljeni su u čast 76. rođendana Rogera Hargreavesa, engleskog autora i ilustratora dječjih knjiga. (VOX portal Zadar)

Ili probajmo CAPSE, ko domacin, mozda cuju penzioneri sto ce glasati, ili roditelji cija ce djeca nositi **logoe**... (Dnevnik Blog, 26. III. 2005)

Na tabletama koje mogu biti raznih boja, utisnuti su raznovrsni **logoi**: probodeno srce, propnuti konjić ferrarija, mitsubishi, slončić, zec, ptica, Versace, bik, srp i čekić i brojni drugi. (Dnevnik Blog, 30. XII. 2005)

Naslov knjige "No logo" je jedan od najboljih **logoa** koje sam vidio. (Forum)

Mozilla i netscape su jedan te isti browser, razvijaju ih isti ljudi, koriste isti engine i sve ostalo, jedina je razlika, u tome što netscape ima svoje **logo-e** i slična sranja... (Forum, 15. IX. 2003)

Ako ste za, trebali bi dobrovoljca koji će stavljati sve **logo-e** na jedan sajt ili još bolje, nekog tko je voljan napraviti samo jednu stranicu na kojoj će biti logo, a pored svakog logo-a opcija za glasanje. (Forum, 10. IV. 2005)

Originalni **logo-i** Eurolige (Dnevnik Blog, 5. IV. 2006)

Ono, ok, shvatili smo, bitan ti je status i **logoi**, al daj sjasi više... (Forum, 27. XI. 2007)

Glavno je da po portalima na međumrežju (pardon, internetu...) i na mrežopise (pardon... internet stranice, izpričavam se što pišem Hrvatske rieči, jer trebamo više upotrebljavati naravno, ove strane, tuđizme,) stavljaju **logo-i** koji se sastoji od šake koja razbija veliko slovo U. (Forum, 27. VI. 2008)

Massive lupa **logoe** firmi iza njih, a sa strane nam se smjese dva t mobila loga. (Forum, 24. VI. 2010)

Opet isto... uvijek isto... red dizajna pa red espijunaze... pa kalendar pa grbovi pa **logoi**... (komentar, SD, 20. XII. 2011)

U jednome primjeru izostaje *a*-sklonidba s nultim morfom:

Za Split sam dizajnirao više uspješnih **loga** i svi su ostali negdje po strani. (SD, 8. V. 2012)

Znatno rjeđe riječ će u pluralu biti srednjega roda (17 potvrda), u prvome redu na nacionalnim portalima.

Odasvud vas glupa, šarena **loga** raznih tvrtki upozoravaju na svoje postojanje i pozivaju na kupnju. (Vijenac, 22. III. 2001)

Jednostavno sam ih počeo skupljati jer su mi zabavne boje, oblici i **loga** koja se na njima pojavljuju – rekao je neimenovani Nizozemac za jedne novine tvrdeći da nije diler, a policija mu vjeruje. (24sata, 12. XII. 2009)

Inače, na Facebook profilu pravog krivca za ove homofobne radnje mogu se pronaći fotografije Ante Gotovine, HDZ-ova **loga** te fotografije tog istog pravog Tonija Alerića. (Makarska Kronika, 27. VI. 2013)

Osim što osvježavaju zahvaljujući različitim okusima poput lubenice, šipka, višnje, jabuke i karamele, pravo su osvježenje i za novčanik. Naime, ne koštaju koliko bi inače platili za sva ta **loga**. (eZadar, 16. III. 2009)

Bilo je dovoljno skinuti čizmu da mi iste sekunde donesu i pepeljaru i cigarete i upaljač s **logo-om**. (Dnevnik Blog, 14. II. 2006)

S predizbornih plakata mu strše **loga** svih stranaka s natpisom „Isto sranje – drugo pakovanje“. (komentar, VL, 13. V. 2013)

Sudeći prema obrascu (tango – tanga, kasino – kasina) i sl. gdje se mijenja rod u množini, bio bi **loga**. (Forum, 1. II. 2009)

Primjećuje se da će prevladavati *a*-sklonidba s nultim morfom, dakako, i u primjerima koji ne daju podatke o rodu (još 43 pribilježena primjera).

Istetovirati cijelo tijelo **logoima** raznoraznih kompanija samo kako bi mogla predstavljati svoju zemlju na Olimpijadi? I sama sam mislila da sam luda. (Tjednik, 24. VII. 2011)

Neki su išli čak toliko daleko da su u **logou** vidjeli Lisu Simpson u akciji oralnog sexa, drugi su vidjeli obrnuti kukasti križ dok su Iranci prijetili nenastupanjem jer je, po njihovom mišljenju, logo izgledao kao riječ Zion. (Kult, 27. VII. 2012)

Nakon predstavljanja projektnih partnera uslijedila je rasprava o financijskim izvještajima projekta, odgovornostima i aktivnostima svih projektnih partnera, te o dizajnu **logo-a** za projekt i o datumu i programu Kick-off konferencije koja se očekuje u rujnu ove godine u Pécsu. (Pitomi radio Pitomača, 15. VII. 2011)

Zbog neovlaštene upotrebe svog **logoa** na svojim predizbornim plakatima, SDP će tužiti HDZ. (Zadarski list, 11. V. 2009)

Tražio je doma i tamo pronađe šibice sa **logoom** sumnjivog kafića. (Dnevnik Blog, 27. VIII. 2006)

Ali ne: iako je riječ o montaži kratkih dokumentarnih snimaka i očigledno posebno pripremljenih izjava bez **logoa** HDZ-a, riječ je o predizbornom spotu. (BigBlog, 20. XI. 2007)

Inače, mene zanima koji je rok za izradu **logo-a**? (Forum, 21. I. 2007)

Hm, ono ima crnu kosu – ma rođen je i slični kao onaj s **logoa** Torcide (mislim da je Žan ili tak nekak legenda). (komentar, SD, 3. XII. 2008)

Riječ **logo** u značenju logotipa od rječnikâ ima tek VRH koji ju određuje kao nesklonjivu imenicu muškoga roda. Donosi ju i HJP kao imenicu muškoga roda. Usput, u značenju programskoga jezika VRH će ju definirati kao imenicu muškoga roda u jednini, a srednjega u

množini (Npl. *loga*). U ovome je radu ta informacija sporedna jer smo se ograničili na značenje logotipa.

Loto ‘igra na sreću koja se sastoji od izvlačenja brojeva’

Riječ **loto** u našem je korpusu (122 primjera od 2003. do 2014.) u jednini većinom muškoga roda (70 primjera):

Možda je **loto** za osamnaest milijuna kuna sada osamnaest draži svim onim dobro držećim mamicama, možda je on otjerao bučice debeljucice koje bi piljile u finog Tarika (turski: Danica), a on bi fingirao udvaranje, jer je fin. (Nacional, 22. IV. 2003)

Znam da moram početi igrati taj prokleti **loto**! (eMedimurje, 10. I. 2013)

'Igram samo talijanski **loto** jer su mi veće šanse za dobitak i kad tamo dobijem četvorku, ona je 10 puta veća od četvorke na hrvatskom lotu', kazao je za Radio Mrežnicu jedan Karlovčanin, dodavši da ga današnji superjackpot uopće ne zanima. (Radio Mrežnica, 6. VI. 2009)

Molim tri broja za poljski **loto**, s obzirom da znam koliko ste sretne ruke. (Zadarski list, 17. VII. 2011)

Ja neman sriće, da uplatin oni Euro **loto** od dvisto milijuna eura, bojim se da bi mi došla obavijest da sam izgubio. (Splitski portal, 17. IV. 2013)

Kako čovjek da ne bude ogorčen i isfrustriran kad za jebeći **loto** mora izdvojiti 20 kuna. (Dnevnik Blog, 23. IX. 2006)

Posalje ti listić da uplatiš lutriju ovu, ovu koji dan i ta sranja, susjeda proba i zajebe 20 kn. ide dugi **loto** igrati kaj joj je ta rekla i evo opet nista. (Forum, 1. VII. 2008)

Ali šta ja balin ovde, neka sve stoji kako je, svak misli neće baš moje dite pogoditi... koji crni **loto**. (komentar, SD, 26. XI. 2011)

Međutim sporadično se pojavljuje i srednji rod (7 potvrdnica), mahom u razgovornome registru, uz dvije iznimke – nacionalnu i regionalnu:

Uplaćujem **loto** jer se nadam da ću dobit nešto, mislim da nije namješteno i da je to čista sreća. (She, 5. VI. 2009)

Jeste li možda igrali **loto** koje je barem na trenutak građanima Hrvatske dalo iluziju da će se obogatiti? (Zadarski list, 3. VII. 2009)

To **loto** me je malo štuvalo jer sam u sridu pogodio pet od sedam i mislim da ću dobit bar koju tisuću kuna, a ono kad sam pogleda na internetu dobit 146 kuna, to me malo naljutilo. (Dnevnik Blog)

Jednostavnije je uplatiti **loto**, ono može pokriti skoro sva naša očekivanja, ne moramo biti usklađeni s nikim osim sa dobitnom kombinacijom. (Forum, 23. IV. 2003)

Igra se "ruka" od 1.000 kuna, a **loto** se u životu nije uplatilo za 100–200 kn, nego onako jedan listić pa ako uleti... (Forum, 3. IX. 2008)

U nacionalnome se izvoru pojavljuje kolebljivost između muškoga i srednjega roda (*Mislilo je/ da je irski loto bolje*):

Arsen je mislio kako Španjolci mogu pobijediti iako se ne igra na zemlji i da je irski **loto** bolje... (NB)

U množini je uvijek srednjega roda (26 potvrda), i to u potvrdnicama iznađenima u razgovornome registru – na blogovima i forumima:

Uzeo sam sva **lota** 6/49, koef. je 7. (Index Blogger, 25. VIII. 2008)

Americka i neka banana **lota** ne budu rezultati ni ujutro do 8 sati sto me izjeda previse. (Index Blogger, 25. IX. 2008)

Uglavnom, sjecate se nedavno da je bilo 50 koef. na **lota** 6/49... Sada je koef. 60. (Forum, 11. VI. 2009)

HL – samo do 23 sata rade sto je glupo i koliko vidim nemaju strana **lota** sto je fail... (Forum, 11. IX. 2010)

Nerijetko se može očekivati *a*-sklonidba s nultim morfom (18 potvrdnica), redom u razgovornome registru:

Gost: "Da li ću dobiti na **LOTOu**?" Milan: "Dobijate, sedmica u utorak... (Bug Forum, 16. II. 2009)

Ima dosta zena kojima apsolutno odgovara "podređjeni" položaj prema muskarcu i to ne bi mijenjale ni da dobiju sedmicu na **loto-u**. (Forum, 4. IX. 2008)

Popularni narodni sport, očekivanja dobitka na **lotou**, bez da se uplati listić. (Forum, 9. III. 2008)

Zaista je moguće da su svi matematicari u krivu i da se radi o nekakvoj svjetskoj zavjeri protiv igraca **loto-a**. (Forum, 16. VI. 2009)

A boga mi koliko znam i iz Hrvatske Lutrije nije dobio na **LOTO-u** ?? Ma čovik je zajebo i Koperfilda. (komentar, VL, 12. XII. 2010)

Riječ **loto** u rječnicima je uglavnom opisivana kao imenica isključivo muškoga roda (Anić 1998, RHJ, VRH). Iznimka su Anić (2003) i HJP koji tvrde da je muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Barić *et al.* (1999) ne dotiču se rodnihi problema u ove imenice. Donosi ju i Klaić (1987).

Lumbago ‘križobolja’

Riječ **lumbago** u našem je korpusu (17 primjera od 1998. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (16 potvrda):

Indikacije: enteritis, tortikolis, boli vrata i glave, tremor i trnci prstiju šake, neuralgija podlaktice, hemiplegija, bol u leđima, spastički **lumbago**, dispneja i osjećaj punoće u toraksu. (Ferković – Tapalović 1998: 106)

Sagnut se treba blago, / ne obazirući se na ikakav **lumbago**, / držati je u ruci dok se na licu vjetar / osjeća svjež i izvan svih pripadnosti, prijeći / ulicu na taj način, a ipak biti sin. (Kolo, 2002)

Saša Lozar debitirao je na šibenskoj šansoni, Gego i Picigin bend nisu došli na festival, navodno zbog umora, dok je Dražena Žanka mučio **lumbago** po povratku iz inozemstva. (Vjesnik, 2006)

Lumbago je spriječio dr. Borisa Kandarea (60) iz Splita u namjeri da se konačno pojavi u splitskoj sudnici pa je glavna rasprava, unatoč dolasku Ante Đapića (45) iz Zagreba, po odluci suca Roberta Pešutića, odgođena za 3. ožujka 2003. godine. (SD, 11. I. 2003)

Ovaj put me je zahvatio nepredvidivi **lumbago** pa izgleda kao da sam pojeo metlu. (Franjevci Split)

Na državno smo bili četvrti, ali nije veslao Peco jer ga je 5 dana prije strefio **lumbago** na vjenčanju (a lipo sam mu govori da mu brak škodi). (HVK Gusar)

Zatim piše o kartanju sa svojim generalskim i političkim društvom ili kako obilazi vile na Jadranu svojih prijatelja, tko je bio na kotlovinu kod Tuđmanovih, da je dva dana nepokretan jer ga uhvatio **lumbago** – zbog toga što je radio u vrtu... (komentar, Politika, 5. IV. 2013)

U množini je iznađena jedna potvrda srednjega roda:

Htjeli mi to ili ne, ipak najviše problema ljudima stvara kralježnica. Prokleta degenerativna oboljenja, grozne diskopatije, još gore diskus hernije, pa **lumbaga**, lumboishialgije, išijasi, vrtoglavice, trnjenje i tko zna što već ne. (Burza, 1. XII. 2012)

Riječ **lumbago** u rječnicima je redovito opisivana kao imenica isključivo muškoga roda (Anić 1998, Anić 2003, VRH, HJP). Barić *et al.* (1999) ne bave se odredbom njezina roda. Klaić (1987) također veli da je muškoga roda, ali napominje da je Npl. *lumbazi*.

Macchiato v. makijato

Macho v. mačo

Mačo (macho) ‘predložak muškarca ljubavnika (obično ga odlikuje mišićavost, sklonost avanturama i uvjerenje u superiornost muškarca nad ženom)’

Riječ **mačo** u našem je korpusu (73 primjera od 2002. do 2012.) u jednini uvijek muškoga roda (53 potvrde), u svim registrima:

E, on je čistokrvni **mačo**. Vaša stražnjica budi njegove najprimitivnije nagone (sjetite se samo koja je omiljena poza većine sisavaca). (Cosmopolitan, 13. III. 2013)

To znači da ćete morati promijeniti neka stereotipna uvjerenja: da su muškarci uvijek spremni na seks, da je veliki penis u spolnosti neophodan, da su muške erekcije bez izuzetka izuzetno tvrde, da je velika količina sperme pokazatelj da je muškarac pravi **mačo**. (Intimate Medicine, 2. V. 2011)

Na prvom spoju pravi **mačo** će dočekati curu s pregačom preko nabildanog torza i za štednjakom izvoditi paunov ples, ne bi li je impresionirao i odvuкао ondje gdje se obično dokazuju strast ili ljubav. (eZadar, 7. IV. 2013)

Lijepa Iva Jerković na udaru je Marininih seksističkih komentara, što je i normalno jer je ona u kući najveći **mačo**: "Iva ne zna kuhati, ali nema veze jer je lijepa". (BigBlog, 13. III. 2008)

Tarantino je pravi **mačo**, a izgleda feminiziran, to je zbog mozga sigurno... (Forum, 11. VII. 2008)

Ti nisi nabildani **mačo** da bi sama silovala, zato obzire i morale svojih bližnjih siluješ svojim lezbo životom, a zapravo zoveš u pomoć po nekim drugim pitanjima nezadovoljstva-života. (komentar, BigBlog, 14. VI. 2013)

U pojedinim je slučajevima teško procijeniti kojoj vrsti riječi pripada – pridjevima ili imenicama. Ako je imenica, riječ bi bila srednjega roda:

'On je pravi frajer, totalno **mačo**, jednostavno vauuuuu', piše u svojoj prvoj kolumni za Bild. (Internet Monitor, 17. III. 2009)

Ovaj je frajer toliko **mačo** da malo djeluje i gangsterski. (Index Blogger, 1. VI. 2007)

U množini je uvijek muškoga roda, i to s *a*-sklonidbom s nultim morfom (3 potvrde).

Vi, ženturače, koje želite **mačoe** (tj. one koji će vas tretirati kao smeće), volite biti tretirane kao smeće. Jer se smatrate smećem. (Forum, 13. II. 2007)

Da, upravo su zato tipični **mačoi** spremni poturiti štošta (pa i pederstvo) privlačnim muškarcima. (Dnevnik Blog, 21. X. 2012)

Pa, kad smo već toliki **mačo-i** da gledamo pornjavu, red je da ne budemo "pičkice" i ne bojimo se potresnih prizora. (Forum, 23. VI. 2009)

I inače će biti prisutna *a*-sklonidba s nultim morform, kako u jednini tako u množini, u svim registrima, neovisno o tome može li se razvidjeti rod imenice (10 potvrda):

Uvijek sjajno raspoloženom, ironično-ciničnom **mačou** Leonidi suprotstavljen je zastrašujuće divovski i androgeni prepredenjak Kserks koji od svojih podanika traži da mu se klanjaju kao božanstvu. (Nacional, 10. IV. 2007)

Bitan čimbenik u feminizaciji muškarca predstavljaju časopisi, koje naglašavaju novi tip muškarca koji se razlikuje od tradicionalnog »**mačoa**«. (Intimate Medicine, 15. VI. 2012)

Prošetah se, pokušavam ostati faca, gledam u daljinu i glumeći **mačo(r)a**, prekrižim ruke i stanem onako, klintistvudovski na rub pozornice. (Net, 23. II. 2013)

Dakle, jedino će neozbiljno (kroz šalu) jebač/mačo pohvaliti drugog jebača/**mačoa**, jer je alat/seksipil drugog jebača/mačoa toliko očit, u prvom planu (front nude), toliko je vanprosječno erektirao, pojavom se dokazao kao jebač, da ga je nemoguće izbjeći/negirati/anulirati. (Dnevnik Blog, 21. X. 2012)

I ostavila bi ga zbog nekog dlakavog **mačoa** sa zlatnim lančićem. (Forum, 27. XII. 2005)

Jer njihova drugačija seksualnost (na tihi žalost **mačoa**), uopće ne anulira njihov seksipil samo mu mijenja smjer. (Dnevnik Blog, 21. X. 2012)

Svaka sama putnica ili turistica meta je domaćih **mačoa**. (Forum, 5. I. 2004)

Gdjekad će se umetnuti španjolski morf -os (2 potvrde):

Problem je u tome što **mačosi** skoro pa nikada neće priznati da im dominacija u nekim tradicionalnim područjima više nije jača strana. (Frendice)

Moraju si pokrivati glave poradi sramote (**mačosi** ne moraju, ta slava su i dika Božija). (Forum, 21. VIII. 2008)

Pripomenuti nam je da će ponekad imenica imati morf iz Nsg. i u drugim padežima, odnosno bit će nesklonjiva, barem će tako biti u Npl.:

Mačo ne plaču (Booksa, 4. IX. 2008)

KUPITE KAO SUVENIR ILI KAO KRAVATU KOJU NOSE **MAČO**... (Njuškalo)

Uočljivo je i izbjegavanje množinskoga oblika ondje gdje bi se po logici trebao naći:

U nama se krije pohotizam i seksualne maštarije samo nitko neće o tome jer smo svi neki veliki **mačo** ono ka nama ne treba, a vjerujem da je jedno 90% nas koristilo neku igricu ili spravicu. (komentar, 057info Zadar, 20. IX. 2010)

Riječ **mačo** u rječnicima je pribilježena kao imenica muškoga roda. Anić (1998), Anić (2003), VRH i HJP posebno napominju da će Npl. biti *mači*. RHJ ju nema kao rječničku natuknicu, a njome se ne bave ni Barić *et al.* (1999). Klaić (1987) ju također nema.

Maestro¹ ‘titula uglednih glazbenika, osobito dirigenata’

Riječ **maestro** u našem je korpusu (38 primjera od 1932. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (21 potvrda):

U zdravlje, dragi moj **maestro**, da se kucnemo! (Krlježa 2004 [1932]: 194)

Prijevodni bećaraca, priznaje taj vrsni poznavatelj tamburaške glazbe, **maestro** koji je vodio niz tamburaških orkestara u Slavoniji, zadali su poprilično muke. (SiB – Slavonija i Baranja, 11. III. 2011)

Maestro Šandor je posebno zahvalio i prisjetio se Ivana Plantića koji je dugo godina radio u zboru kao dirigent i voditelj kronologije zbora. (Zpress Zabok, 18. V. 2012)

Veliki **maestro** Josip Hatze vodi je sve te aktivnosti, pa i zbor. (Zadarski list, 21. II. 2010)

Orkestrom ravna veliki ruski **maestro** i jedan od najcjenjenijih dirigenata današnjice. (DubrovnikNet, 10. VII. 2012)

A kad je naš **maestro** neplanirano uletio sa pjevanim Oče naš... to je bio vrh vrhova... (Dnevnik Blog, 9. VIII. 2007)

I ja se deklariram kao vrhunski glazbenik, a nemam sluha, kao milijarder, a nemam ni kune u džepu, kao nogometni **maestro**, a ne znam da je lopta okrugla. (komentar, SD, 10. II. 2010)

U množini je također redovito muškoga roda (17 potvrda):

Tango je glas ulica ovoga grada, i zasluge za postojanje ovoga plesa pripadaju svim izvrsnim plesačima koji su godinama njegovali i razvijali ovu plesnu formu, kao i velikim **maestrima** koji su glazbu skladali vođeni svojim životnim pričama. (Ples, 3. IX. 2008)

Osobnim uspjehom smatram i neke primjedbe svojih, sada peto-šestogodišnjaka koji mi vele da će i oni kad odrastu biti **maestri** u vrtićima. (Glas Istre, 17. XI. 2011)

Tamo su djelovali i Stipišić i Nikola Buble, ima tih **maestra** koji su stvarno vrhunski i to je razlog. (Zadarski list, 6. III. 2011)

Također klapu su vodili brojni **maestri** od Stipišića pa do dekana muzičke akademije Splita dr. Nikole Buble. (SD, 2. XII. 2004)

Ti su **maestri** svojim detaljnim urbanističkim planom od ničega blokirali prodaju i to još začini aluzijama i uputama da se radi o KULTURNO-POVIJESNOJ jezgri. (Moj Blog)

Da zaključim misao, ovo mi se čini još jedan slučaj kao ovi naši razni "**Maestri**" gdje, se uz velike fanfare i talanbase, nije izrodilo ništa. (komentar, Politika, 29. VIII. 2008)

Zanimljiv je ovaj svijet iz sinja i okolice, Kotromanović, Pletikosa, Matanović sve neki **maestri** iliti laprdala do laprdala. (komentar, SD, 26. III. 2009)

Riječ **maestro** u rječnicima je opisana kao imenica muškoga roda (Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH). Tako veli i HJP. Isključivo je muškoga roda i u Barić *et al.* (1999). Bilježi ju i Klaić (1987).

Maestro² 'Maestro kartica'; afera *Maestro*; ansambl *Maestro*

Riječ **maestro** u našem je korpusu (8 primjera od 2007. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (5 potvrda):

Obrana bivšeg HFP-ovca Josipa Matanovića zatražila je da se na ponovljenom suđenju u slučaju "veliki **maestro**" saslušaju i bivši premijer Ivo Sanader, njegova supruga Mirjana, ministri Božidar Kalmeta i Petar Čobanković te bivši ministar financija Ivan Šuker. (Internet Monitor)

Račune plaćam internet bankarstvom, u shopping idem **Maestrom** (koji NIJE "valid only in Croatia"). (Forum, 14. I. 2007)

I kad sam čula za to, odem ja u Rajficu pitati imaju li oni to, kad ženska će meni: da imaju, ali oni taj **maestro** na rate nude i šalju samo odabranim klijentima po njihovoj procijeni. (Forum, 11. II. 2010)

U množini su pronađene samo dvije potvrde koje svjedoče o tome da podjednako često može biti muškoga i srednjega roda:

Svi **Maestri**, Indexi i ostali slučajevi savršeno su dobro radili u korist Sanaderova stroja za maglu, no Europskoj uniji od predstava za javnost ipak su puno važniji rezultati, kojih nema. (Index, 11. II. 2009)

Bez obzira na **maestra**, USKOK i ostale, opet je tvrtka prodana tako da je kupac digao kredit i kao zalog dao tvrtku koju kupuje. (komentar, Politika, 6. VIII. 2007)

Sporadično se može pojaviti *a*-sklonidba s nultim morfolom, što pokazuje primjer gdje se njome označuje ime ansambla:

Uz nevjerojatan light show, sjajne plesače ansambla **Maestro**a koreografa Anžeja Škrubeja koji su se predstavili vrlo efektom koreografijom, Seve Nacionale koncert je otvorila u nešto bržem ritmu uz Italianu, a publika se dodatno razdrmla na Uzbunu, Lolu i Tarampanu. (Glas Istre, 23. III. 2013)

Riječ **maestro** u ovim se značenjima očekivano ne nalazi u rječničkim opisima.

Makijato ‘espresso kava s malom količinom mlijeka’

Riječ **makijato** u našem je korpusu (41 primjer od 2000. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (33 potvrde), u svim registrima. Od regionalnih su portala potvrde pronađene samo na južnima (naročito zadarskima).

U restoranu za stolom Šeherezada je ispijala veliki **machiato**, a do nje je skromno i nenametljivo sjedio njezin životni odabranik Halit. (Story, 12. XI. 2010)

"Molim vas dajte mi mali **makijato** u velikoj šalici s toplim mlijekom ali bez pjene...". Dakle, naručujete kavu, a ne nuklearnu bombu. (Gorila)

Zanesenjaci su pak sjedeći u kafićima prilijepljeni uz stakla pijući svoj jutarnji **makijato** raznježeno gledali vanjska zbivanja. (SD, 2. III. 2004)

Normalno je da takav život izaziva ljubomoru kod nekog tko cijele godine radi da bi dobio dva tjedna godišnjeg i teško zarađene novce ostavio kod lijenčina koje ni **makijato** nisu u stanju donijeti topao na stol. (eZadar, 21. IV. 2009)

Stisao ja onaj svoj **makijato** i eksam ga, reko da bar popijem prije nego me nešto dimenzija Žaka Houdeka ošine po glavi. (Dnevnik Blog, 17. X. 2011)

Pun prelipih cura, i likova koji se kurču s lovom ili su upravo opljačkali koju trafiku pa se isto kurče slovom (i glupih ženski koje mi u tri sata ujutro naručuju veliki **makijato**!!!!) pravo mjesto za izlazak i pokazivanje svog novog auta... (Forum, 12. II. 2008)

Ivana radovniković ako si to ti uistinu imaš dobre sise i ja sam iz zadra pa može jedna mali **makijato** na brzaka i tako to seksi si bila na dori pusica (komentar, Dnevnik Blog, 5. III. 2007)

Pa nemožeš mi mali **macchiato** naplatit 25 kn, za te novce kupim 250 g kave pa \"srčem\" cijeli dan. (komentar, 24sata)

Gdjegod će se, u našem korpusu dvaput, iznaći potvrdâ srednjega roda:

Odvratan, o d v r a t n o **makjato**. (Nacional, 10. VI. 2003)

Ja samo kažem što je izvorno **macchiato**. A to što mi uglavnom svi volimo piti kavu s toplim mlijekom, pa još s malo pjenice (????) to je druga stvar. (komentar, eZadar)

Da govornici nisu uvijek sigurni u rod imenice, katkad će eksplicitno i izraziti (*da li je makjato **on** ili **ono***):

Da mi je netko jučer rekao, stara, sutra ćeš sjedjeti u kafiću, piti makjato, bit će o d v r a t a n, da li je **makjato** on ili ono, listat ćeš Elle, na fenomenalnoj suknji koju ćeš kupiti u butiku pokraj kuće pisat će mejd in Jugoslavija, sve će te to, stara, baciti u debelu depru. (Nacional, 10. VI. 2003)

U množini je najčešće srednjega roda, podjednako na nacionalnim portalima i u razgovornome registru (4 potvrde):

Ova priča, naravno, nipošto ne želi umanjiti ili diskreditirati bilo čije zasluge pri obrani okupirane države, ali je posvećena baš onima koji su [...] napustili [...] privilegiju da u Tkalčičevoj, ili na splitskoj Rivi svakog jutra miješaju svoja **makijata**. (JL)

Otkud im pare za sva ta vina, **makijata**, cigare, ručkove, večere, majku im... (Booksa, 18. V. 2012)

"Sinoć smo se poseksali u autu", obznanila im je Ivona, agentica nekretnina, dok su ispijale **makijata** u kutku malog kafića u centru. (Dnevnik Blog, 20. IX. 2007)

Vrhunski stručnjak, a pogotovo za kave i **makijata**. I to na Kalelargi! (komentar, 057info Zadar, 15. IV. 2013)

Dakako, ponekad će biti i muškoga roda, u raznovrsnim registrima (2 potvrde):

Ovdje nas više ništa ni ne pitaju, samo nose te nesretne **macchiate**. (StudentNet, 29. III. 2004)

Naručili smo kave, kapučine, **makjate** ili što već, kad je tip nastavio iznositi ponudu. (Dnevnik Blog, 22. IV. 2008)

Riječ **makijato** od rječnikâ ima VRH, i to kao imenicu muškoga roda. Ima ju i HJP kao imenicu muškoga roda. Klaić (1987) ju nema.

Mambo ‘brzi latinoamerički ples koji nalikuje na rumbu’; ‘glazba koja prati istoimeni ples’

Riječ **mambo** u našem je korpusu (30 primjera od 2002. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda (27 potvrda):

Najveći doprinos **mamba** je činjenica da je doveo do razvoja cha-cha-cha. (Žena, 28. IV. 2007)

– Nestao je znači Mambo-Jambo, ostao je samo **Mambo** – našalio se premijer Milanović. (VL, 21. III. 2013)

B. Bardot je najprije bila djevojka sa lavljom frizurom, plešući senzualni **mambo** u Vadimovom filmu *I Bog stvorio ženu/Et Dieu créa la femme*, koji ju je pretvorio u sex simbol. (Teklić, 18. I. 2012)

Sve to pomalo vuče na **mambo**, koji su nekada voljeli ljudi skloni mafiji. (SD, 7. VIII. 2012)

Glazbeno gledano, **mambo** – koji je pretječa salse (iako po nekima to i nisu dva plesa, nego samo stariji i noviji, tj. izvorni i osuvremenjeni oblik istog plesa) – korijene vuče iz sona. (Dnevnik Blog, 2006)

To je kao da me pitate: kakav okus ima zeleni **mambo**. Kiseo je. (Dnevnik Blog, 25. I. 2007)

Drag mi je **mambo**, a biram argentinski tangO. (Forum, 8. XII. 2005)

Mislim što reći kada je vrhunac scenarističke dovitljivosti izraz tipa, "svatko kad tad zapleše horizontalni **mambo**." ili tako nešto. Ža-su. (Forum, 2. VII. 2010)

U jednome se primjeru, i to ne razgovornome, pojavljuje *a*-sklonidba s nultim morfom:

U ranim i sredinom 1960-ih, američka publika je vjerojatno bila više otvorenija prema latino zvuku nego danas, a razlog tomu je bila popularnost bossa nove, bugalúa, **mambo**a i ostalih oblika. (Wikipedia)

U pluralu su pronađene dvije potvrde – muškoga i srednjega roda. Pritom se, kad je muškoga roda, pojavljuje i *a*-sklonidba s nultim morfom:

– Učenici su ozbiljno krenuli sa svladavanjem prvih i osnovnih plesnih koraka, a potom s plesom cha-cha-cha, valcerom, discofoxom, rock and rollom, te zahtjevnijim plesovima kao što su tango, samba, rumba, jive, blues, **mambo**i i tako dalje, rekao je Košćević. (Zadarski list, 1. XII. 2008)

Čula sam da se to čisti zvoncima, pa mjuzom (ali opet od onog frenda koji vjeruje u razna **mamba** džamba). (Forum, 17. XI. 2009)

Riječ **mambo** tek je nedavno dobila rječnički opis – u VRH-u, i to kao imenica isključivo muškoga roda. Nemaju je ni Barić *et al.* (1999). HJP veli da je muškoga roda. Bilježi ju i Klaić (1987).

Mango ‘plod mangovca’

Riječ **mango** u našem je korpusu (53 primjera od 2001. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (37 potvrda):

Mango je pak nabavljiv u svim samoposlugama tako da navalite na novi recept naoružani znatiželjom, zazubicama i gladnim trbuščićem za 2, 3 osobe. (Tportal, 22. VIII. 2011)

Preselit ću jebeni **mango** u starigrad jer brijem da jadnik nema baš neku budućnost u ovoj teglici tu na balkonu, a volio bih da za života pojedem jebeni mango koji je moja majka jela. (Arteist, 19. I. 2013)

Da me ubiješ, ovaj **mango** ima posve isti okus kao žuta mrkva. Barem ovaj koji smo jeli. (Dnevnik Blog, 12. III. 2006)

Točno za Uskrs nam je niknuo **mango**. E, pa, mango naš – sretno ti bilo! (Index Blogger, 10. IV. 2007)

One utegnute guzice su k'o kisele jabuke a ove zrele guzice su k'o slasni, slatki **mango**... (Forum, 8. IV. 2010)

Nakon sto sam se navukla na sušeni **mango**, službeno objavljujem da sam navučena i na svježi. (komentar, Da mi je nešto slatko, 16. IX. 2010)

U množini je najčešće srednjega roda (6 potvrda), naročito u razgovornome diskursu (5 potvrda):

Njene osnovne namirnice su meso, meso divljači, perad, žitarice, avokado, banane, papaje, **manga**, jabuke, naranče, marelice, breskve i dr. (Podravka)

Kupio **manga** i odveo mlade na piće da malo pričamo ali cure su se samo smješkale a dečki isto. (Dnevnik Blog, 1. II. 2007)

Papaje, **manga**, ananasi, kokosi i ostalo voće kojem ni sam imena ne znam doslovce se može brati u parkovima a ako ste lijeni na trznici kupite tone za koji dolar. (Dnevnik Blog, 15. XII. 2007)

Jabuke, banane, **manga**, limete no, sve izgleda nekako preumjetno, ispolirano. (Dnevnik Blog, 7. X. 2009)

Neću niti spominjati kako se **manga**, papaje, banana i sličnog moglo jesti do u besvijest. (Forum, 25. III. 2010)

Znači to su bili paradajzi u Konzumu. Ti bokca, a ja sam mislil da je to nekakvo južno voće, **manga** ili već nekaj sličnoga. (komentar, VL, 26. IV. 2010)

Ipak, nerijetko će biti i muškoga roda (4 potvrde), i to najčešće uz *a*-sklonidbu s nultim morfom:

Navlaženu i obrisanu želatinu također otopite u mješavini vina. Dodajte narezane **mange**. (Coolinarka, 4. VII. 2012)

Kada su na drvetu **mangoi** zreli, tada se grane savijaju. (TM Centar Dubrovnik)

Mangoi rastu uz cestu ali se ne smiju brati iako se mogu skupljati oni koji padnu. (Dnevnik Blog, 8. XII. 2009)

Što se tiče manga, nisam siguran premda u jeziku postoje višesložne posuđenice na -o poput ginko ginki ili dingo dingi. Sukladno tomu, bilo bi **mangi**, koliko god nesklapno zvučilo. (Moj Blog)

Usto se pojavljuje i primjer sa portugalskim množinskim morfom -os:

A nema me ni Bin Laden u sobi za mučenje, te mi neće C dur svirati oko vrata dok se sočno zreli **mangosi** na grani njišu... (Forum, 8. X. 2006)

Iznađeno je još primjera *a*-sklonidbe s nultim morfom u kojima se o rodu ne može ništa naslutiti (4 potvrde), uvijek u razgovornome registru:

Moja omiljena voćna salata koju sam danas po tko zna koji put jeo: 1 ananas, 2 **mangoa**, 4 breskve, 8 šljiva, sok od jedne limete, malo cimeta i dvije žlice meda. (Forum, 31. VIII. 2003)

Natrpali smo se **mangoima** friško ubranim sa stabla, a tip nas je još odpeljao do svog mjesta Condado (tj. mi smo ga otpeljali doma). (Forum, 29. V. 2008)

Da li si nekada, poslije podne, kada je vrućina, kada gori od vrućine, kad je sve u vatri, odjednom čuo sa vrha **mangoa** kako kukavica počinje pjesmu? (Forum, 8. I. 2010)

Plane koji izgleda ko pick 'n' mix kod Šipca sa najumjetnije-izgledajućim sladoledima na obali, znate onih s onim baroknim auzlaufima, od okusa, poput ne znam, žvakaće gume od **mangoa** i boba. (Forum)

Riječ **mango** od rječnikâ imaju Klaić (1987), RHJ i VRH i u svima stoji da je riječ o imenici isključivo muškoga roda, s time da Klaić (1987) eksplicitno navodi Npl. *mangi*. Barić *et al.* (1999) vele da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini. HJP tvrdi da je muškoga roda.

Maraskino (maraschino) ‘liker od maraske’

Riječ **maraskino** u našem je korpusu (22 primjera od 2003. do 2012.) u jednini uvijek muškoga roda:

Najpoznatiji proizvodi su likeri, od kojih prednjači svjetski poznati **maraschino**, cherry brandy i šerika, blagi voćni liker koji se izvozi kao desertno vino. (HIC, 23. IV. 2008)

Za Pjesmu Eurovizije iz bifea u regalu vadio se **maraskino** u opletenim bocama i vinjak Cezar s plastičnim rimskim kapitelom na čepu. (JL, 22. V. 2009)

Hrvatski pregovarački tim izbio je zaštićene zemljopisne oznake za hrvatsku travaricu, hrvatsku lozu, hrvatsku staru šljivovicu, slavonsku šljivovicu te zadarski **maraskino** i pelinkovac (GS, 26. XI. 2012)

I Napoleon je pio zadarski **maraskino** (SD, 7. III. 2003)

Dakle Valentinovo je prošlo u znaku nekoliko zdjela puhljenkaji, wow-a koji i sama obožavam, limitiranog čaja (koji će za neke i ostati limitiran), **maraschina** kojeg smo dobro otpili. (Dnevnik Blog, 16. II. 2007)

Nemoj da ti se razlije taj božanski **maraskino**! (komentar, Politika, 29. VIII. 2010)

U množini nema potvrdnica.

Riječ **maraskino** u rječnicima se opisuje kao imenica muškoga roda (Anić 1998, Anić 2003, VRH). Isto ima i HJP. Klaić (1987) i RHJ ju donose samo u kanonskome obliku *maraskin*. Barić *et al.* (1999) ju izostavljaju.

Marlboro ‘marka cigareta’

Riječ **marlboro** u našem je korpusu (35 primjera od 2000. do 2013.) u jedini redovito muškoga roda (9 potvrda):

Uistinu, hladno pivo, crveni opori **Marlboro** i tenor-saksofon BenaWebstera donijeli su mu brz, ali časovit privid da je život smisljena i savršena stvar. (Tribuson 2004: 73)

Marlboro koji će se prodavati u Hrvatskoj bit će proizveden u tvornici Philip Morrisa u Nizozemskoj i njegova maloprodajna cijena bit će 20 kuna za kutiju. (Nacional, 6. XII. 2005)

Slovenac pao u švercu veće količine cigareta crveni **Marlboro** (eMeđimurje)

Istovremeno, Philip Morris još ima stare cijene, Marlboro se drži na 23 kune, no treba se prisjetiti da je prije nekoliko mjeseci upravo **Marlboro** već poskupio za jednu kunu. (057info Zadar, 5. III. 2013)

Sad ložim samo **Malboro** crveni, a ponekad malo zasolim i s hašišom pa si pustim Natašu Atlas il Alien Soap Operu da mi reve ko hodža s minareta. (Dnevnik Blog, 17. I. 2008)

Nemogu više onaj **Marlboro** s mentolom, to mi svi govore da jako šteti, a i primjetila sam da mi je glas u k otišao skroz, čim sam prestala ovaj mentol odmah mi je bolji. (Forum, 12. VI. 2013)

Izgorija si ka tvrdi **Marlboro**, i sad kad su te svi o d j e b a l i doša si mafijaša molit da ti da mrvice. (komentar, SD, 12. V. 2012)

Gdješto bi se moglo govoriti o srednjemu rodu:

Meni su Black Devil odlične. Nisu prejake. Dok naprimjer **Malboro** nikad ne bih mogla pušit, daleko prejako za mene. (Forum, 25. V. 2010)

Usto, u jednini je katkad uočljiva rodna kolebljivost (*sarajevski marlboro ~ odvratno /marlboro/*):

Sljedeci korak je bia **MARLBORO** (sarajevski), je da je bilo odvratno ali svi stariji iskuni jebaci su pusili crveni marlboro, mislija sam da ima nekih frajerskih dodataka u cigaretama. (Forum)

U množini prevladava srednji rod (3 potvrde):

Pokrali "**marlbora**" u vrijednosti od 160.000 kuna (Vjesnik, 2000)

Gužva je i od petog do sedmog mjesta gdje su se nagurali Microsoft, Coca Cola i **Marlbora** s 76, 74 i 73 milijarde dolara. (Supermen, 23. V. 2012)

S druge strane Amerima pase da se Kinezi razvijaju jer treba nekome prodat Coca Cole, McDonaldsa i **Marlbora**, a tamo potencijalnih kupaca hvala Bogu ima. (Forum, 9. III. 2008)

Ipak, u pluralu se može naići i na primjere muškoga roda:

Tako su funkcioneri u bivšem sustavu u kojemu je teka med i mliko, narodu priporučivali jugoslavenske i ruske proizvode, učenje ćirilice, Drinu bez filtera i 160, jugo 45 i srednje škole jer su imali već previše poštene inteligencije, a sebi su ostavili mrske imperijalističke **Marlbore**, Golfove i Mercedese. (komentar, SD, 5. III. 2013)

Uočava se oveći broj primjerâ s *a*-sklonidbom s nultim morfom (20 potvrda), čak i na nacionalnim portalima (9 potvrda):

Nakon njegovog razgovora s čuvarima došao je u sobu i objasnio nam kako su oni voljni da nam malo progledaju kroz prste ako im kao soba svaki dan kad su oni u smjeni kupimo po šteku **Marlboro-a**. (HDLSKL)

Navodi se na proizvodu i da konzumacija ove vrste cigareta omogućuje za 31% lakše odvikavanje nego primjerice kod crvenog **Marlboroa** (Metro Portal, 6. IX. 2009)

Divno, zvučim ko Godfather nakon Thompsonovog koncerta i 2 kutije bosanskog **Marlboroa**. (Index Blogger, 22. VIII. 2006)

Ja nisam pušač, ali za vas koji jeste: uvijek ponesite šteku omiljene marke jer cigarete u inozemstvu gotovo nikad nemaju isti ukus kao doma, čak ni kad se radi o **Marlborou**. (Index Blogger, 18. V. 2008)

Kutija **Marlboroa** je skuplja od ulaznice za nedavno održanu malu izložbu Dalijevih radova sa tematikom "Božanstvene komedije". (Forum, 29. VIII. 2010)

Oke, ja sam možda pristran jer sam pušač (ali light **Marlboro-a**), ali kad negdje vidim ili kupim crveni marlboro prva asocijacija mi je Ferrari. (F1 Racing Forum)

Riječ **marlboro** nije pribilježena u rječnicima, a ni savjetnici ne raspravljaju o njezinu rodu.

Memento ‘opomena, upozorenje, podsjećanje’; ‘sažet preglednik građe’

Riječ **memento** u našem je korpusu (52 primjera od 1886. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (45 potvrda), u svim registrima:

Nješto je jadovna – neki **memento** – šuštilo iz toga. (Gjalski 1886: 41)

Tako je glasio obični **memento** kojim su plašili moju razmaženost. (Desnica 2004 [1957]: 164)

– Od tog gordog naslova ostao mi je samo gorak **memento** – odvrati ojađeni Marko Antonije. (Supek 1968: 217)

Ovo prazno zatvorsko zdanje velik je i rječit **memento**. (Glas Koncila, 26. XI 2008)

U Spomen-muzeju biskupa Strossmayera otvorena je izložba slika Slavka Kopača, a u Muzeju Đakovštine pravi gradski **memento** – izložba starih đakovačkih razglednica iz zbirke starina Đakovčanina Valentina Markovčića... (GS, 2005)

Svake nedjelje u podne i kvarat preko valova Radio Drniša ispriča neki **memento** drniškim uspomenama, mjestima, običajima, navikama, ljudima, prigodama, iću i piću i koječemu. (SD)

Bio je to najljepši i najdirljiviji **memento** piscu Dubrovčaninu, gosparu Nestiju kako su ga zvali još vrlo rijetki stari Dubrovčani. (Dubrovački vjesnik)

U nekom drugom zivotu to je mogao biti nas **memento** sa medenog mjeseca. (Dnevnik Blog)

Moram **memento** kupiti, dozvoljavaju bilo koji, znam da na FER-u možeš samo njihovog... (Forum, 5. VII. 2006)

Ako te zanimaju pojmovi kao Bog, bitak, apsolut..., procitaj makar neki jednostavni **memento** iz filozofije manje ces se sramotit. (komentar, VL, 2. IX. 2010)

U množini je redovito srednjega roda (5 potvrda), prije svega na nacionalnim portalima, uz iznimku južnoga regionalnog primjera:

Plastificirani podsjetnici, odnosno **mementa**, nisu novost kako ni u svijetu tako ni kod nas. (Burza)

Specijalizirana naklada za školske podsjetnike ili **mementa** iz gotovo svih predmeta za osnovnu i srednju školu, te druga školska izdanja. (Naklada Protuđer)

Kako bi takav način rada bio kvalitetniji, a budući da već otprije postoje pripremljena **mementa** o izradi postera i o citiranju, kojima su dodane i ona o izradi samostalnih uradaka. (Knjižničari, 15. V. 2007)

Isto tako, u iznos od 400 kuna nisu ubrojene razne sitnice poput naljepnica, kajdanki, mapa za likovni, razna **mementa** po 20 kuna. (SD, 2. IX. 2005)

Uočena je i jedna pojavnica muškoga roda u pluralu:

S tim **mementima**, ako bi bili prihvaćeni, nastavnici mogu samostalno ili uz moju pomoć upoznati djecu s takvim načinom prezentiranja. (Knjižničari, 15. V. 2007)

Jedan je primjer ogled kolebljivosti između srednjega i muškoga roda u pluralu (**mementa koji su pokrivali**):

Isprva su izrađivali **mementa** koji su pokrivali građivo samo za ispite na pravnom fakultetu. (Burza)

Riječ **memento** od rječnikâ ima samo RHJ kao imenicu muškoga roda, s time da obuhvaća tek značenje ‘opomene, upozorenja, podsjećanja’. U našem je korpusu ono prošireno aktualnim značenjem ‘sažeta preglednika građe’. Barić *et al.* (1999) ne spominju je. HJP ju ima u obama značenjima, i to kao imenicu muškoga roda. Bilježi ju i Klaić (1987).

Mikado¹ ‘japanski bogovi i vladari ’; ‘japanski car i carski dvor’

Riječ **mikado** u našem je korpusu (3 primjera od 2002. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (2 potvrde):

Njegovo veličanstvo mikado Tenno počastio je našu državu svojim priznanjem. (Wikipedia)

Redatelj Johnathan Miller zamislio je ovu izvedbu kao živahnu stilističku komediju s mnogo plesa (čarlston, klasični balet) i vrhunskim pjevačkim brojevima koje izvode: Richard Stuart (Ko-Ko), Bonaventura Bottone (Nanki-Poo), Alison Roddy (Yum-Yum), Graeme Danby (Pooh-Bah), Frances McCafferty (Katisha), Richard Angas (japanski **Mikado**), Riccardo Simonetti (Pish-Tush) i Victoria Simmonds (Pitti-Sing). (Vijenac, 7. II. 2002)

U množini je također muškoga roda:

Japanski **Mikadi**, carevi, potječu «izravno od Amaterasu, božice Sunca». (Udruga Trag)

Riječ **mikado** među rječnicima su pribilježili RHJ i VRH, i to u dvama značenjima – ‘naziv japanskih careva’ i ‘društvena igra’. VRH navodi i značenje ‘japanski bogovi i vladari’. Pritom oba rječnika drže da je, neovisno o kategoriji živosti i značenju, uvijek muškoga roda

(Npl. *mikadi*). Tako veli i HJP. Zasebno ju u značenju za živo navodi i Klaić (1987), kao imenicu muškoga roda. Barić *et al.* (1999) vele da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini.

Mikado² ‘igra spretnosti sa štapićima koji leže jedni preko drugih, a moraju se izdvajati jedan po jedan tako da se ostali ne pomaknu’; ime čokolade

Riječ **mikado** u našem je korpusu (14 primjera od 2003. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda, u obama značenjima (12 potvrda):

Tako je **Mikado** postao ujedno i napoznatiji brend Zvečeva iz čijeg se asortimana posebno izdvajaju "Mikado Premium mliječne čokolade" vrhunske čokolade premium kvalitete, izrađene po posebnom tehnološkom procesu, od biranih aromatičnih sorti kakaovca i svježeg mlijeka. (She, 9. XII. 2010)

Prva domaća čokolada sa znakom hrvatske kvalitete, zvečevački **Mikado** s rižom, uskoro bi se mogla naći i na velikom, kineskom tržištu, a tim se povodom očekuje skorašnji posjet kineskih partnera. (GS, 2003)

Drveni **mikado** (Njuškalo, 14. X. 2016)

Nekoć je bio **Mikado**. Nekoć je bio Braco. Nekoć je bila Seka. (Dnevnik Blog, 2005)

Pih sta je meni pojest cijeli **mikado** s brusnicama ili jos bolje lindt sa narancom ili zimski sladoled ili sampitu... no dobro. (Dijabetes Forum, 9. XI. 2007)

Nego kakav je to **mikado**? Jel to nije čokolada? (Ringeraja Forum, 26. XII. 2008)

U množini će biti srednjega roda (2 potvrde):

Jedna sa komadićima kruške, bolja od švicarskih i sl., **mikada** zvečevo, o dorini da ne pričamo. (Forum, 4. I. 2011)

Milke, dorine, **mikada**, noname, nosurname... kakve god vam padnu na pamet... na face-u sam neko vrijeme bila Ovisna O'Čokoladi. (Trudnoća i Roditeljstvo Forum, 10. V. 2012)

Riječ **mikado** među rječnicima imaju RHJ i VRH u značenjima ‘naziv japanskih careva’ i ‘društvena igra’. VRH ima i značenje ‘japanski bogovi i vladari’. U obama je rječnicima muškoga roda, neovisno o kategoriji živosti, odnosno o značenju. Tako ima i HJP. Barić *et al.* (1999) vele da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini. Klaić (1987) ju samo navodi u značenju ‘vrsta igre spretnosti s tankim štapićima’ i ‘glavni štapić u toj igri’,

no ne bavi se odredbom njezina roda, dok u značenju za živo eksplicitno navodi da je Npl. *mikadi*.

Moto ‘ideja vodilja, misao vodilja’

Riječ **moto** u našem je korpusu (75 primjera od 2003. do 2016.) u jednini najčešće muškoga roda (52 potvrde):

Tako Danteov **moto** za pakao podjednako vrijedi i za brak: "Tko uđe nek se kani svake nade." (Centar za anarhističke studije, 7. XI. 2009)

Onaj tko završi drugi – prvi je gubitnik, osnovni je **moto** svake teretane u Dubravi. (Ziher, 11. XI. 2011)

Uglavnom su to manekenke ili osobe iz javnog života čiji je životni **moto** imati nogometaša za muža jer tako ne moraš ništa raditi. (R-1 Rijeka)

Tko tebe brašnom ti njega jajem – neslužbeni je **moto** ovogodišnje ludijade zadarskih maturanata koji su jutros naoružani žviždalkama i sastojcima za pizzu protutnjili kroz grad. (Zadarski list, 17. V. 2011)

Izgubiti možeš, ali kalati gaće ne smiješ. Nikada To je moj trenerski **moto**... (SD, 1. VII. 2007)

Životni **moto**: Volio bi se pohebat a da mu ne uđe. (Index Blogger, 7. IX. 2006)

Voda se daje samo odabranima, tako da je 2042 i posljednji Hrvat učlanjen u HDZ (Kap po kap i tvrdokorni će omekšat – hadezeov **moto** na izborima 2041). (Dnevnik Blog, 13. X. 2011)

Umjesto na treningu ili u teretani, vrijeme se provodi u kuhinji (ovo je već bračna situacija), umjesto životnog **mota** koje glasi "Carpe diem" dođeš na moto "Pusti me da spavam" itd, itd. (Forum, 20. X. 2009)

Rekao je na telki da je njegov **moto** "običan čovjek" (koji kurac, tko ima takav moto). (Forum)

Nije sportaš, njegov **moto** je "kupi paštetu za 2 kn – prodaj za 4". (komentar, SD, 5. VIII. 2009)

Mislim da je vaš **moto** što više u naš đep. (komentar, H-rast)

Međutim iznašlo se i dosta potvrda srednjega roda, podjednako zastupljenih u različitim registrima (12 potvrda):

Ipak je važno znati **moto** 'Similis simili gaudet', koje savjetuje da sljubite sir i vino prvenstveno prema zemlji i regiji odakle potječu. (Ordinacija Večernji, 1. I. 2013)

Naučiti, biti siguran i sretno se voziti, **moto** je koje su željeli podijeliti sa svojim vršnjacima. (Dječji vrtić Botinec)

Svake godine imamo određenu nakanu i **moto** križnoga puta koje uvijek pokušavamo osmisliti u duhu aktualnih zbivanja u župnoj, pokrajinskoj, domovinskoj ili sveopćoj Crkvi. (Župa Našice)

I zato je **moto** ove proslave koje je odabrao don Milivoj "Veliča duša moja Gospodina, jer mi učini djela velika". (Zadarski list, 5. VII. 2011)

"Dieu premier servi" bilo je **moto** sv. Ivane Orleanske: "Bogu služiti na prvom mjestu". (Franjevci Split)

Bolje sam nego s bilo kim. I to vrijedi za sva moguća područja života. Jedno od meni važnijih životnih **mota**. (Dnevnik Blog, 7. VIII. 2011)

Moto cijele predstave bi bilo: "ako mogu oni biti slavni mozemo i mi". (Forum, 23. IV. 2009)

Ali, sad dolazi ono famozno ali, mi smo fjakasti svit i ono **moto** koce tu doc, znase niko, pa necu ni ja. (komentar, SD, 5. III. 2010)

U množini je uvijek srednjega roda (4 potvrde), u raznovrsnim diskursima:

U kontekst lokalne monografije (koje znaju imati pomalo romantičarski element) uklapaju se i razna **mota** u zaglavlju, kao i onaj nelingvistički o jeziku Ante Tomića. (Kekez 2011: 166)

S jedne strane čvrsta unutarnja struktura, postojana i solidna arhitektonika, znalačko iskorištavanje sastava, a s druge pak strane snažni izvanglazbeni poticaji, asocijacije i **mota** koji u skladateljskom činu izazivaju pravu "žed" za ekspresijom (Muzički Informativni Centar, 4. IV. 2006)

Fašistički režimi nastoje konstantno koristiti domoljubne slogane, **mota**, simbole, pjesme i druge rekvizite. (Index Blogger, 19. I. 2010)

Oko toga pečata nedavno se razvila živopisna rasprava na Forumu, gdje smo se pohvatali da li je svevideće oko Horusa ili Siriusa, koliko cigli ima nedovršena piramida, i što znače 13 slova **mota** iznad i ispod piramide. (komentar, Pollitika, 29. VI. 2009)

Nerijetko će imati *a*-sklonidbu s nultim morfom (7 potvrda), najvećim dijelom u razgovornome diskursu (tek je jedna potvrda iz nacionalnoga izvora):

Free Software Foundation Free Software Foundation (FSF) ili prevedeno Zaklada za slobodan softver, neprofitna je organizacija koja promiče i izrađuje slobodan softver, s **motoom** "Slobodan softver, slobodno društvo". (Wiki Open)

Ja i 1 od mojih 1. **moto-a** "pusti priče uzmi pivo" (Dnevnik Blog, 21. I. 2007)

Ma daj molim te, više vridi jedna parola nego sto slogana i da prostite, **moto-a!** (Dnevnik Blog, 16. VII. 2010)

Ali toliko je toga napisano u medijama, uglavnom od strane kompanija koje dohvate neznanstvenu studiju da bi svoju liniju proizvoda bazirali na **motou** nase ne sadrzi tu i tu za zivot opasnu supstancu. (Dnevnik Blog)

Umjesto **moto-a** koristim tu i tamo koji aforizam kako mi pase. (Forum, 1. XII. 2005)

Riječ **moto** u rječnicima je naišla na slaganja u odredbi roda – Klaić (1987), RHJ, Anić (2003), VRH i HJP vele da je muškoga roda. Pritom Klaić (1987) eksplicitno navodi Npl. *moti*. Anić (1998) ju nema. Barić *et al.* (1999) određuju je kao imenicu muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini.

Nokturno (nocturno) ‘kompozicija sanjarskog karaktera’; ‘književno ili likovno djelo sa sanjarskim i noćnim motivom i sjetnim ugođajem’; ime restorana

Riječ **nokturno** u našem je korpusu (42 primjera od 1932. do 2015.) u jednini redovito muškoga roda:

Bio je povučen u infernalan **nokturno**. (Supek 1968: 135)

Bio je to intimni **nokturno** samo za nas u auditoriju. (Zarez, 14. VI. 2007)

Hodao sam sporim i laganim korakom te upijao urbani **nokturno** volio sam noćne šetnje po praznim gradskim ulicama. (Arteist, 8. VI. 2013)

Zar je autoru članka "Bolni **nokturno**" stalo da našu estradnu umjetnicu Severinu vrijeđa i omalovažava? (SD, 25. VIII. 2004)

Chopin je **nokturno**, od kojih je jedan izvela i Ida Gamulin, uzdigao na razinu umjetnosti, objavio ih je osamnaest, a u skladanjima vraćao im se kad god bi osjetio potrebu opisati svoje najintimnije osjećaje. (NG-Buntovnici)

Ako preostane vremena, istinski se nadati jednom njihovom zamasnom obracunu, iza kojeg bi trebao isploviti na svjetlo dana taj stoljetni **nokturno** društvenih mora, a koja uglavnome, drži covjecanstvo u postojecoj mat poziciji. (Dnevnik Blog, 18. XII. 2009)

Ne mogu reći da sam puno očekivala, znam da je to uglavnom mjesto za pojesti jeftinu pizzu, ali **nokturno** u skalinskoj me zbilja razočarao. (Forum, 7. VII. 2011)

Samo je u jednome forumskom primjeru uočen srednji rod:

Meni je ok **nokturno** u tkalči... jeftino je ak niš. (Forum, 4. X. 2006)

U pluralu je najčešće srednjega roda (17 potvrdnica):

Suptilna i introvertirana **nokturna** ili valceri naime ne pogoduju njegovom senzibilitetu u onoj mjeri kao primjerice sangvinična scherza. (Klasika, 21. XI. 2010)

Koncertirao je u velikim europskim gradovima, konstruirao gitaru s deset žica, skladao varijacije, fantazije, poloneze, **nokturna** i sonate. (Knjižnica Varaždin)

To su **nokturna** prožeta posebnom lirskom atmosferom, u kojima uzajamno i podjednako sudjeluju i skladno se sjedinjuju raslinje, zemlja, voda, svjetlo i boja. (Kulturistra, 27. XI. 2012)

Gavrilov će svirati **nokturna** i etide Frederica Chopina te baletnu suitu Romeo i Julija Sergeja Prokofjeva. (SD, 2. VIII. 2004)

Ustvari, **Nokturna** su imala crtu ugode i dovoljnog kontrasta u svojoj formi, ali ne i osjećaja da se izvođačica s njima stopila. (Dubrovački vjesnik)

Nisu marili za ta naklapanja, već je Chopin sa svojim velikim djelima Mazurki, Tria za klavir, violinu i čelo, predivna **nokturna**, napravio dvanaest velikih studija posvetivši ih njemu. (Index Bloger, 12. VIII. 2009)

I chopina obožavam. **Nokturna**, mazurke, poloneze,... Fantastične stvari. (Forum, 21. VI. 2007)

Ipak, ni muški rod neće biti rijetka pojava u pluralu (10 potvrdnica), naročito u beletristici i na nacionalnim portalima (6 potvrdnica):

Noćne te pjesme, ti **nokturni** puni proročke tmine, uzdasi i prigušene asonanse u jednostavnosti pučkih rima, sve je to puno straha, slutnje i tmine pred neminovnim. (Krleža 1932: 111)

S ravnateljem dogovorena Miletićeva namjera bio je spomen na skladatelja prvoga hrvatskog nokturna Ferdu Livadića, skladanu prije onih poznatih Chopinovih, posebice u uvjetima izvođenja skladbe od sastava zavičajne zemlje mnogih **nokturna**, koji će istinu o nama nositi povratno i u svoju domovinu. (Vijenac, 13. IX. 2007)

Skladao je klavirske **nokturne**, preludije, rekvijem, komornu glazbu i cikluse solo pjesama na stihove P. Verlainea. (Knjižnica Varaždin)

Chopinovi **nokturni**, njih 21, nastaju kroz dugo razdoblje od 1827. do 1846. i općenito ih se svrstava među najkvalitetnija ostvarenja u kompletnoj literaturi za klavir solo. (HNK Split)

Szymanowska je i skladala oko stotinu djela uglavnom za klavir (etide, **nokturne**, valcere), određeni broj pjesama za glas i klavir i nekoliko komornih djela. (Dnevnik Blog, 15. XII. 2007)

Bolje od njega ne možemo naći, naravno pod time mislim na **nocturne**, preludije, koncerte za klavir, poloneise i ostalo u čemu je bio značajan. (Forum, 30. X. 2010)

Riječ **nokturno** u rječnicima je redovito opisivana kao imenica muškoga roda (Klaić 1987, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH). Isto ima i HJP. Pritom je zanimljivo da VRH uz značenje

‘književno ili likovno djelo sa sanjarskim i noćnim motivom i sjetnim ugođajem’ donosi primjer: *I Matoš i Ujević i Krleža i mnogi najveći naši pjesnici pisali su nokturna*. Barić et al. (1999) vele da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini.

Nostromo (noštromo) ‘treći brodski časnik’; ‘vođa palube’

Riječ **nostromo** u našem je korpusu (28 primjera od 1990. do 2013.) uvijek muškoga roda (23 potvrde):

Mogao je biti naprosto nervozan ali, isto je tako bilo moguće da je zapravo izbjegavao onoga **noštroma** – ili kako ga već zovu – što pregledava karte. (Pavličić 1994 [1990]: 7)

Nije, više imala ni mornare ni kapetana; samo ju je stari **nostromo** Žepo čuvao, najvjernije i najodanije, očekujući dan, kad će joj se napokon naći kupac, pa da je zauvijek nestane. (Slavoljub Penkala)

Zapravo, cijela ova Vlada podsjeća na Ship of fools, Kapetan se sakrio negdje pod palubu, a **Noštromo**, poznat kao vješt vozač, kormilari po najgoroj neveri. (Prva vijest)

I sada ga, priznaje nam, u Splitu zovu slatki **noštromo**. (SD, 3. VII. 2005)

Sugovornik ja aktualizirao još jedan problem, a to je da putnici umjesto da plate teretnicu, radije dvadesetak kuna daju **noštromu** koji im teret spremi na palubu. (Zadarski list, 23. IV. 2011)

Miris nije uspija ubit taj nemiris i počea je čovik njušit, i **noštromo** je pomaga. (BigBlog, 23. II. 2011)

Dosada živa je čitati te zahtjeve za ostavkom ministra jer je neki **noštromo** ili pak kapetan duge plovidbe zviznuo bokom o gat odnosno u stilu pohotnog jarca najašio na onako osrednji škroj. (komentar, VL, 23. III. 2010)

U množini je također uvijek muškoga roda (5 potvrda), u različitim registrima:

Kapetani, **noštromi**, timunjeri, svijet od mora. (Fabrio 2004: 197)

Osim toga, riječ je manje-više o istim imenima i djelima, o promenadama konja i ljepotica, o pasatizmu hrvatskoga polumraka, punoga tajni i poslovičnoga pesimizma, i dakako onog svjetskoga čuda na Banovu trgu u dućanu žalosnih šuškarija u kojem je kriterij čisti kretenij, koji ćemo naći u najvećim državnim zgradurinama, uz koje se vole slikati vodeći kapetani, **noštromi** i kuhari ovoga havariranoga i ruzinavoga broda. (Vijenac, 20. II. 2003)

Među ostalim naravno da će izgraditi i promijeniti cijelu željezničku trasu u Hrvatskoj ili postaviti nove **noštrome** u hrvatskom pomorstvu. (eZadar, 22. XII. 2009)

Iako jedno od manjih mjesta na otoku, imaju najveći broj brodova, a jezerskom rivom u predvečerje šeću kapetani, časnici, kormilari, **noštromi**, brodski kuhari, konobari... (TZ Jezera Murter)

Niti je zapovjednik uvijek kapetan (na ovakovim brodovima naravno da jest) niti je kapetan uvijek zapovjednik (može biti i časnik a ima dosta naših i sa kapetanskom titulom koji nisu ukrcani čak ni kao časnici jer ne mogu dobiti posao pa su onda **noštromi** ili timunjeri)... žabari ko žabari... (komentar, VL, 17. I. 2012)

Riječ **nostromo** imaju Klaić (1987), RHJ, VRH i HJP, i to kao imenicu muškoga roda. Ne pojavljuje se u izdanjima Anićeva rječnika ni u Barić *et al.* (1999).

Origano ‘samonikla ljekovita i začinska biljka iz porodice usnača’

Riječ **origano** u našem je korpusu (29 primjera od 2004. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda:

Kosa gustirna bila je veličine nogometnog igrališta, bila je sačinjena od velikih cementnih blokova, brtvljena bitumenom, a iz pukotina je šikljao divlji **origano**. (JL, 2. II. 2008)

Nenadmašni **origano**. Tako sitan, a tako moćan. (Net)

Pa kako biste što dulje živjeli i pritom izgledali puno mlađe od stvarnih vam godina svakoga dana pojedite po jednu porciju neke od supernamirnica, a to su redom: cimet, osušeni **origano**, kurkuma, gorušica ili senf, borovnice, maline, jagode, kruška, grejpfrut, šljiva i trešnje. (eZadar, 28. I. 2010)

Većina će radije posuti izvjetreli **origano**. (Dnevnik Blog, 10. III. 2007)

Jedino me rastužio **origano**, kupila ga kao prekrasni oveći grm i on mi kljoknuo. (Forum, 26. IV. 2004)

Malca ponijelo, pa je sasuo i sav **origano** i crvenu papriku, i brašno i vegetu, klinčić i čokoladne mrvice, ma sve... Spravio onako, i to bez recepta, baš visokokalorični ručak. (komentar, SD)

Idući bi se primjer mogao protumačiti kao srednji rod, što je samo uvjetno jer je teško procijeniti uz što govornik vezuje pridjevsku riječ (*poznatije*):

Po čemu je pak brežuljak Mrvince dobio ime zasad nema čvrstih dokaza, pretpostavlja se vjerojatno po biljci mrvinac (ili poznatije kao **origano**) koja je na tom brežuljku rasla u izobilju. (GŠK Mrvince, 8. II. 2014)

U pluralu je, kad se u njemu nađe, muškoga roda:

Ali isto kao i što ekipa koja si zapali maricu danas umjesto kanabisa dobije svakakve **origane** i druge zamjenske travuljage, pa dojam nije potpun, tako postoje i neki muškarci koji se ne osjećaju dobro kad

ostave 50 eura gospođi koja će protiv svoje volje sat vremena glumiti kao u ranim sezonama Krv nije voda... (Net, 25. XI. 2012)

Origano vam ne mogu preporučiti jer su svi kupovni **origani** samo neukusna slama. (Index Blogger, 4. X. 2006)

Riječ **origano** u rječnicima je opisana kao imenica muškoga roda (Anić 1998, Anić 2003, RHJ, VRH). Isto ima i HJP. Tako je i u Barić *et al.* (1998). Klaić (1987) ju nema.

Paparaco (paparazzo) ‘naziv za senzacionalističkoga fotografa koji obično radi za žuti tisak ili tabloide fotografirajući poznate ličnosti u trenucima kad oni to ne žele’

Riječ **paparaco** u našem je korpusu (55 primjera od 2001. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (16 potvrda):

Priznaje da je i sama jednom imala fizički sukob s jednim **paparazzom** kojeg je željela baciti u more, no na kraju joj ga je bilo žao. (24sata, 1. I. 2011)

Tužbu je podigao **paparazzo** Luis Santana koji je prvi u svibnju snimio njihove zajedničke fotografije koje su dokazale da pjevačica i njezin kolega hodaju. (R-1 Rijeka)

Trideset trogodišnja zvijezda popularne serije "Prijatelji" tužila je tvrtke Man s World Publications i Crescent Publishing Group u kolovozu 2000. godine tvrdeći da se **paparazzo** s telefotoobjektivom popeo preko zida njezina dvorišta i snimio je kako se sunča bez gornjeg dijela bikinija. (SD, 6. VI. 2002)

No političari na godišnjem se potpuno otkače, i mole Boga da ih neki **paparazzo** ne nađe. (Index Blogger, 23. VI. 2008)

Možda me slika kakvi **paparaco** kad sam se onomad pipala sa nekim u šumici? (BigBlog, 27. IV. 2009)

Zar zaista mislite da članak naslovljen 'Victoria Beckham pokazala celulit' ima veze s Victorijinim željama da gurne svoj celulit u prvi plan? Ili kad nekoj od glumica ispadne bradavica iz bikinja na plaži i neki **paparazzo** to proda novinama? (Forum, 28. I. 2010)

U množini je također redovito muškoga roda (34 potvrde):

Počepa je otkrila da je upravo ona bila ta koju su **paparazzi** početkom godine uslikali na plaži s 29 godina starijim Melom. (Tabloid, 15. IV. 2009)

Kim Kardashian je u svakoj situaciji vrhunski dotjerana, zbog čega je **paparazzi** vrlo rijetko uspiju uloviti bez šminke. (SBIportal, 7. XII. 2010)

Nasrće na **paparace**, tu i tamo napravi pizdariju doma ženi da ga pokupi policija, jedini radi skandale s vanbračnom djecom... (Zadarski list, 6. XII. 2009)

U Dubaiu po prvi puta shvatih kako se osjećaju filmske dive kada ih proganjaju **paparazzi**. (Index Blogger, 10. VIII. 2013)

A šta se očekuje od **paparaca** nego da budu dosadni ko govna i letaju za zvijezdama. (Forum, 21. VIII. 2010)

Imaju li novinska piskarala i **paparazzi** boljeg posla od uhođenja skrivajući se po grmovima? (komentar, VL, 10. X. 2009)

Katkad će, naročito u razgovornome registru, kanonski oblik riječi biti *paparaci* (ukupno 11 potvrda):

Kad je slučaj počeo padati u zaborav, ovih je dana njemački tisak počeo donositi fotografije **paparazzija** sa Miami Beacha, na kojima se Borisa i Barbara vide u nagoviještaju nove bračne sreće. (Vjesnik, 2001)

U doba kad **paparazziji** svijetom bjesomučno uhode poznate i slavne priređujući im neugodna iznenađenja, ovakvo nam ponašanje kolega doista služi na čast. (Vjesnik, 2005)

Njezina figura i slava su pravi mamac za **paparazzije** koji je doslovno prate u stopu, pa ćete njezine slike (obično u mikrobikinijima) naći po internetu. (Kult, 12. I. 2013)

Kad si tako poznat, ne možeš ševiti maloljetnice bilo gdje. **Paparaci** vreba odasvuda. (Dnevnik Blog, 8. I. 2008)

Najbolje bi bilo da oni i **paparazzii** popuše jednu veliku lulu ne mira već kurca... (Index Blogger, 4. I. 2008)

Poznate osobe ne mogu se nositi s **paparacijima**, a anonimne ljude se stigmatizira tako što se njihov identitet nudi cijeloj zajednici na ritual pljuvanja. (komentar, Politika, 24. XI. 2011)

Riječ **paparaco** u rječnicima se ne pojavljuje do VRH-a, koji ju određuje kao imenicu muškoga roda. HJP također tvrdi da je muškoga roda.

Paparazzo v. paparaco

Pareo ‘veliki komad tkanine koji žene, obično na plaži, nose kao haljinu, suknju ili na glavi’

Riječ **pareo** u našem je korpusu (45 primjera od 2000. do 2015.) u jednini redovito muškoga roda, u svim registrima.

– Dali su mi proziran **pareo**, a rekla sam im da ne želim previše toga pokazivati – negodovala je Simona Gotovac (24) silazeći s piste. (24sata, 9. VIII. 2008)

Pareo zavezan oko struka, takozvani sarong, muškarcima doista golica maštu jer ne otkriva previše te na diskretan način naglašava najseksepilniji dio ženskog tijela. (Dnevnik Zadovoljna, 27. VI. 2012)

Putujući svijetom upila je raznorazna iskustva i modne izričaje, pa joj je nakon posjeta Brazilu sinula ideja za kotul, svojevrsni **pareo** namijenjen i ženama i muškarcima. (SD, 26. V. 2013)

Baš me zanima šta se za te silne stotine milijardi moglo kupiti. Jedan **pareo** sa tajlanda, od oženjenog tipa koji ju je opsjedao. (Dnevnik Blog, 15. VI. 2006)

Nisam se pržila, znam da moje "vještice kolutaju" očima na ovo "cijeli dan na suncu", malo u vodu, malo zamotati se sa **pareom** (koji je kuma srećom ponijela viška)... (Dnevnik Blog, 16. VIII. 2007)

Znamo, bacimo ljudima još jedan **pareo** preko očiju. (komentar, Fitness, 5. IX. 2012)

Pronađena je samo jedna iznimka srednjega roda, ostvarena u razgovornome registru:

Marama je prepoznatljivi simbol uz ples, vama ko početniceme preporučamo obicni sal, ili **pareo** koje nema na sebi,,, novčiće,,, i cime vetsi time bolji. (Trbušni ples)

Riječ **pareo** u množini se pojavljuje u dvama rodovima. Pritom je češće muškoga roda (18 potvrda) nego srednjega (10 potvrda). Muški rod prevagnuo je prije svega na nacionalnim portalima, gdje ima 11 pojava, dok su u srednjemu rodu samo četiri.

Šareni **parei**, japanke te šešir ili kapa moj su izbor. (Story, 5. VII. 2010)

– Poznate dame nose **paree**, kaftane, topove, a bikiniji su im po mogućnosti brazilski da im ispadne pola guze jer očito vole biti gole, a da to opet nisu – kaže modni stilist Neven Ciganović. (24sata, 30. VII. 2010)

Prekrasni, zavodljivi, prozračni, ali i praktični – **parei**, kaftani i tunike – neizostavni su modni aduti za cjelodnevni boravak na plaži. (Femina, 28. VII. 2014)

I dok su kupaći kostimi i **parea** rezervirani za morska uživanja, ljeto u gradu ima svoje zakone, no vrlo kratke! (Dnevnik, 22. VII. 2012)

Skinule su **parea** i krenule se okupati. (24sata, 20. VII. 2009)

Dnevni styling je prilagođen plaži te su cure uglavnom birale samo lagane tunike i **parea** uz koje idu nezaobilazne sunčane naočale i šeširi (od slamnatih do Panama modela). (Fashion, 16. VII. 2010)

U regionalnome se diskursu pojavljuje na dalmatinskim portalima, ponajprije u srednjemu rodu. Pronađen je samo jedan primjer muškoga roda u *Slobodnoj Dalmaciji*, ostvaren u razgovornome stilu.

Gogini kotuli nisu obična **parea**. (SD, 26. V. 2013)

Kostimi, **parea**, sandale... (SD, 16. VII. 2015)

Potrerala sam šlape, kupaće, **parea** i šugiće u svoj puntić i zaputila se tek zeru južnije od naše županije napuniti baterije kod prijateljice. (Zadarski list, 20. VII. 2009)

Kolekcija je uključivala odjeću, obuću, te modne dodatke za plažu (naočale, torbice, **parea**...). (eZadar)

Onda smo, utješno, sinjale skroz dobre **paree** i prozirne tunike na kojima se unutarnja etiketa da lako ošišat. (SD)

U razgovornome registru prevladava muški rod (6 primjera muškoga roda i 3 primjera srednjega roda), uz zanimljiv forumski primjer dalmatinskoga govornika koji pokazuje da i na jugu postoje varijacije.

E sad nakon ovog uvoda, pitanje; gdje u Zg-u naći dugačke **paree**? (Forum, 14. VI. 2007)

Ovako ja vežen svoje **paree** i sarong.. Godinama ih kupujem, ne svake jel, jer godinama odlazim na Hvar svako lito (već 10 god za redon) i tamo je to must have. (Net Forum, 17. VII. 2009)

Obzirom da smo ponjeli dvije kange (**parea**) mogli bi ih staviti na pijesak i sjesti na njih. (Dnevnik Blog, 26. XI. 2007)

Rječnici nemaju riječ **pareo** kao natuknicu, čak ni najnoviji VRH, što bi se moglo obrazložiti njezinom novošću u hrvatskome jeziku. Savjete o njoj ne pružaju ni Barić *et al.* (1999). Samo ju ima HJP, i to kao imenicu muškoga roda.

Pianino v. pijanino

Piano v. pijano

Pijanino (pianino) ‘manji glasovir u kojemu su žice postavljene okomito’

Riječ **pijanino** u našem je korpusu (70 primjera od 1911. do 2014.) u jednini redovito muškoga roda – u beletrističkim tekstovima, na nacionalnim i regionalnim portalima te u tekstovima svrstanima u razgovorni registar (ukupno 44 potvrdnice):

Na zidu visjele su veoma lijepe, originalne slike, po svoj prilici posao djevojačkih ruku, pak dvije police, velik stol s uvezanim izdanjima suvremene beletristike, a u kutu malen **pianino**, kitara i gusle. (Šimunović 1911: 34)

Na lijevoj strani, izmegju vrata i prve kulise, otvoreni **pianino**. (Vojnović 1912: 57)

U uglu salona, postavljen dijagonalno, stajao je nov **pianino** dobre marke. (Desnica 2004 [1957]: 171)

Jedna mlada glazbenica dovukla je pravi pravcati **pijanino**. (Kolo, 2003)

Ilok je jučer dobio na dar **pijanino**, koji će zacijelo mnogo značiti za kulturni život grada. (GS, 2002)

Hrvatskim školama dobrotvori su do sada darovali 49 tih vrijednih glazbala, a **pijanino** koji će koristiti glinski pučkoškolci, "jubilaro" je pedeseto. (Sisačko-moslavačka županija, 10. IX. 2011)

Pijanino je namijenjen za svečanu dvoranu Učilišta. (Ogulin)

Stari **pijanino** na izgled nije stradao, ali se nabrudao odozdo. (057info Zadar, 5. IX. 2012)

Tom prigodom će se jednom slijepom učeniku darovati električni **pianino**. (Radio Imotski)

U ujednačavanju zvuka žice sa žicom odnosno tipke sa tipkom prvi put se okušao kada je, kaže, na smetlišu pronašao jedan **pijanino** i odnio ga kući na popravak. (Makarska Kronika)

Imali smo **pianino** koji se koristio. I ploču sa crtovljem. (Dnevnik Blog, 3. XII. 2007)

Za **pijanino** sam posve skužio da nije bio vlasništvo Vašeg dede. (komentar, Večernji Blog, 1. V. 2009)

P. s. klaviri (GLASOVIRI; ono veliko) su skupi ko k**** a **pijanino** je oko 10000 pravi. (Forum, 5. III. 2008)

U pluralu preteže srednji rod – pribilježene su čak 23 potvrde, od kojih je većina s nacionalnih portala (17 potvrda).

Zagreb daruje **pijanina** (Vjesnik, 2008)

Njegovi su junaci malomišćanska buržoazija, učitelji, svećenici, apotekari i trgovci, ljudi koji žive usred zaostalog, siromašnog Balkana, ali iz Beča nabavljaju plesne oprave i **pijanina**. (JL, 27. XII. 2008)

Young Chang proizvodi klavire i **pijanina** koje je dizajnirao Steinway Sons pod imenom Essex za prodaju kroz vlastitu distribucijsku mrežu. (Ilinić, 2014)

Pogledaj i klavire i **pianina**. (Forum)

Regionalni primjeri pokazuju da se srednji rod jednako pojavljuje na jugu i na sjeveru – dva su splitska i jedan zagorski primjer:

Klaviri, **pianina**, sefovi, kase i sl. spadaju u kategoriju posebnih tereta zbog svoje težine i gabarita te zahtijevaju poseban oprez i rukovanje pri prijenosu i prijevozu. (Selidbe Rošada Split)

Kao posebnu pogodnost u uslugama prijevoza, Spalatours Split specijalizirao se za transport posebnog i osjetljivog tereta, kao što su klaviri i **pianina**. (Spalatours)

Klaviri, **pijanina** te starinski barokni namještaj pakujemo, te imamo osiguranje tereta. (Zagorje Oglasnik, 19. V. 2012)

Muški se rod u pluralu pojavljuje u trima primjerima koji su mahom s nacionalne razine – iz zakona i s portalâ nacionalnoga dosega:

Pijanini, suvremeni (NN, 1997)

Naravno, postoje i **pijanini**, mali uspravni klaviri, koji su jeftiniji i koje većinom kupuje srednji sloj, jer su praktični i mogu se smjestiti u stan a da ne zauzimaju previše prostora. (JL, 5. VI. 2009)

Klaviri i **pijanini** Bohemia Piano proizvode se u gradu Jihlavi, u središnjoj Češkoj. (Ilinić, 2014)

Riječ **pijanino** u rječnicima je opisivana različito. Klaić (1987), Anić (1998), RHJ, Anić (2003) i HJP vele da je muškoga roda u obama gramatičkim brojevima. VRH unosi promjene i kaže da je u jednini muškoga, a u množini srednjega roda. Barić *et al.* (1999) o njoj ne dijele nikakve savjete.

Pijano (piano) ‘glasovir’; ‘jedna od temeljnih dinamičkih oznaka, tiho’

Riječ **pijano** u našem je korpusu (65 primjera od 2001. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (36 potvrda):

Franzen vraća stvari u mirniji ritam, u kratki i melankolični **piano**. (Vijenac, 22. I. 2004)

Bogati ruski klijenti naručuju ukrašene unikatne klavire, pa je tako jedan od tamošnjih oligarha naručio crni lakirani grand **piano** optočen biserima. (JL, 5. VI. 2009)

Iako na sebi ima mrlje od kave te tragove od izgorjenih cigareta, **piano** koji su svirali Beatlesi mogao bi postići cijenu od vrtoglavih 1,300.000 kuna na aukciji. (24sata, 21. VII. 2010)

"The fall" nije još jedan sanjivi, senzibilni jazzy album, nego zanimljiva kombinacija cabarea, gothic bluesa i pop-rock mainstreama, pa su tako tihi **piano** na pojedinim dijelovima zamijenile tihe gitare. (Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek)

Najljepši ugođaj dosegnut je ljupkim Andanteom, a u Adaggu smo čuli jedini pravi **piano** na koncertu. (SD, 9. VIII. 2003)

Albumska verzija zamjenjuje klišeizirani **piano** s energičnim hip hopom inspiriranim perkusijama i moćnim, režućim orguljama i slojevitim zvučnim. (Makarska Kronika)

Digitalni **piano**, više boja, novo, garancija, račun, mogućnost otplate, mogućnost slanja (Njuškalo)

Moja je soba velika i svijetla, crni **piano** je krasi umjesto pijetla. (BigBlog, 2. IV. 2008)

Vokal Clare Torry, crne blues pjevačice na "The Great Gig in The Sky" savršeno pristaje uz lagani **piano** Richarda Wrighta. (Dnevnik Blog, 24. VII. 2011)

Kao što **piano** nije pitao tko ga je uzeo i svirao, već je važno da ga je njegov stvarni vlasnik dobio ili će ga dobiti, tako ni ja ne pitam tko je, kada i kako uzeo moju imovinu, već hoću da mi ju vrati. (Večernji Blog)

Probaj pogledati u oglasniku možda nađeš nešto za 3000–4000 kn, kakv stage **piano** rabljeni. (Forum, 4. VII. 2007)

Samo za zaljubljene... taj sexy **piano**... na to su komadi padali... (komentar, SD)

U množini je najčešće srednjega roda (25 potvrda):

Zvonki glas i meka **piana** uznemireni su nestabilnom emisijom tona, scenska kretnja spletena je u grču. (Internet Monitor, 31. VII. 2002)

Mekoća fraze, blistave visine i podatna **piana** karakteriziraju njezine interpretacije opernih likova. (Skupština Zagreb, 2013)

Suptilna **piana** darivala su boje u bogatim nijansama, te vjerno izrazila emotivnost zrelog klasičara. (SD, 14. II. 2003)

Brodosplit zvuči impresivno i dotjerano, s bogatim nijansama tona, osobito privlačnim u tamnim **pianima** koja zrcale božićni mir i toplinu. (Gradski zbor Brodosplit, 17. XII. 2003)

Inace, "klavijature" se mogu podilit na digitalna i stage **piana**, elektricne orgulje iliti Hammond, analogne sintisajzere, digitalne sintisajzere, te aranzere. (Forum, 13. I. 2012)

Sporadično može biti i muškoga roda u pluralu (2 primjera), u obama značenjima:

To konkretnije znači [...] da je unutrašnja sakralna i magična fuzija čitave skale osjećaja uzmicala pred elementima drame, koja je ponekad gušila mekoću i blagost **piana** koje smo malo osjetili. (Klasika, 6. IV. 2012)

Ti digitalni **piani** i ne mogu ništa drugo osim svirati kao klavir. (Tambura Forum, 18. I. 2010)

Može se naići i na *a*-sklonidbu s nultim morfolom, najprije u razgovornome diskursu:

Digitalni piano je prema izgledu sličan pravom **piano-u**, samo šta umjesto žica i cilog tog mehanizma ima elektroniku. (Forum, 16. III. 2008)

Riječ **pijano** u rječnicima je najčešće određivana kao imenica muškoga roda (Klaić 1987, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, HJP). Tek VRH veli da je u jednini muškoga, a u množini srednjega roda. Inače, u rječnicima se ova imenica definira samo kao ‘glasovir’, dok se ‘dinamička oznaka’ vezuje uz prilog. Mada načelno jest prilog, i u tom će se drugom značenju sklanjati, naročito u stručnome glazbenom diskursu – čemu svjedoče već navedeni primjeri. Barić *et al.* (1999) ju ne spominju.

Pikado ‘igra bacanja zašiljene metalne strelice u drvenu metu obješenu na zidu’

Riječ **pikado** u našem je korpusu (67 primjera od 1999. do 2014.) u jednini uvijek muškoga roda, neovisno o registru:

Na zidu stoji **pikado**, kojeg zaposlenici očito igraju u trenucima radnog odmora. (VL, 8. XII. 2011)

Imali smo jedan zvučni **pikado** za slijepe, kupljen dijelom doniranim sredstvima od članova Hrvatskog bloka. (GS, 2004)

Ptičar je na kraju upisao sva tri poraza i završio na diobi 13. mjesta, što je sjajan rezultat za sisački **pikado**. (Grad Sisak, 25. V. 2009)

Riječani su se mogli okušati u virtualnom **pikadu** koji se igra uz pomoć mobitela LG KC550. (R-1 Rijeka)

Posebna priča je Ivan Zubčić, koji iako nije u velikom treningu, protiv D. Paravinje je pokazao što je to pravi **pikado**. (ZD News, 29. X. 2012)

Danas sam igrao jebeni **pikado** a ruka mi je bježala ko kršćani pred invazijom turaka u 14 stoljeću... (Dnevnik Blog, 20 XI. 2005)

Prije 2 sata završio **pikado** i još oni nisu u stanju unijet rezultat. (Forum, 21. IX. 2010)

U množini je redovito srednjega roda (10 potvrda), u svim registrima – od zakona i pravilnika do regionalnih portala i razgovornoga registra:

Automati skupine B (fliperi, biljar, hokej, stolni nogomet, **pikada** i drugi mehanički automati) (NN, 2001)

Oružje s oštricom ili sjekačem i oštre predmete šiljati predmeti ili predmeti s oštricom s kojima se može nanijeti ozljeda, uključujući: sjekire i sjekirice, strijele i **pikada**, dereze, harpuni i koplja, sjekirice i oštrice za led. (Sigurnost u prometu, 2014)

U svom programu nudimo sve vrste igara za zabavu: simulatore, thunder touch-e, **pikada**, flipere, silver ball-e, stolne nogomete, billiarde, video igre, juke box-i, air-hockey. (WWW, 1. XI. 2003)

Prodajem sve vrste aparata za zabavu: bilijari, **pikada**, zidni jukeboxi, Thundertouch, pokeri, stolni nogomet FABI, sve rabljeno i u odličnom stanju. (Njuškalo)

Ovdje uhićeni imaju tvrtke za iznajmljivanje poker automata, kažu u novinama da je neki od njih imao monopol na **pikada**, drugi na kocku, treći na prostituciju – to se isto nije znalo...? (Vidi Forum, 1. XII. 1999)

Jedno vrijeme su to bile viodeteke, jedno vrijeme privatizacija i torbarenje, **pikada**, poker automati, iznajmljivanje jedrilica, kupovina srpskih vikendica... (Forum, 23. I. 2008)

Ma, što ćemo mi miševi kada nas uza svu naprednu tehnologiju, priroda svirepo baca ko **pikada** mala. (Forum)

K tomu, srednji je rod u množini od regionalnih portala pronađen samo na južnima:

Elektronička **pikada** na Višnjiku čekaju natjecatelja (Zadarski list, 20. VI. 2009)

Premijer kao razjareni bik u koridi juriša na vješte toreadore koji mu zadaju **pikada** i nije mu ni na kraj pameti nešto mijenjati u svojoj politici. (SD, 11. III. 2013)

Mladi Danny je u jednom trenutku počeo naručivati bombe i **pikada** kako bi se borio za zombijima, oružje koje može koštati i do 99,99 dolara. (Antena Zadar, 6. III. 2013)

Riječ **pikado** od rječnikâ opisuju Anić (1998) i Anić (2003) – kao imenicu muškoga roda. HJP također veli da je muškoga roda. Klaić (1987) i Barić *et al.* (1999) ju nemaju.

Pikolo¹ (**piccolo**) ‘onaj koji uči konobarski posao’; ‘poslužitelj u hotelskoj službi’

Riječ **pikolo** u našem je korpusu (11 primjera od 1967. do 2010.) u jednini uvijek muškoga roda (9 potvrda):

Poslije sladoleda od jagoda, koje ti sjemenkama škaklje jezik, jedino možeš šutjeti sama nad ogromnim morunama nabreklih od ikre i žmureći pratiti kako lađarski **piccolo** cijelo poslijepodne nekim ljutim mlijekom čisti batić mjedenog zvona kojim oglašavaju na lađi večeru ili iskrcavanje. (Peić 1967: 324)

Ima dana kada djevojke svuku kapute pa u onim svojim džemperima i bluzama bude u meni tako grešne misli da se moram zatvoriti u zahod i zadovoljiti se rukobludom, samo što moram paziti da me tko ne otkrije, neki **pikolo** Portorikanac ili konobar Grk, koji bi smjesta odjurio u predvorje prijaviti maitreu d' da služnik iz predvorja drka sve u šesnaest u nužniku. (Vjesnik, 2002)

Kad sam došao u hotel, Prag, uhvati me šef za lijevo uho, potegne pa kaže: 'Ti si hotelski **pikolo** i zato pamet u glavu.' (Vijenac, 26. XII. 2002)

Ovaj "program mjera" koristi se i u susjednoj BiH... izgleda da ga ovaj **pikolo** unovčio... (BigBlog, 27. VI. 2010)

Brišeš komentar jer sam rekao da je neki "**piccolo**" govнар. (komentar, VL, 8. XII. 2010)

U množini je uvijek muškoga roda (2 potvrde):

Uokolo su se spretno kretali konobari u bijelim bluzama i dugačkim bijelim pregačama (što se još uvijek može vidjeti u pariškim kavanama), natkonobari u smokinzima i **pikoli**, mali konobarski šegrti. (Maruševski 2006: 277)

Drugi i treći dio predstavili su, pak, pamtljive likove kao što su Mini Me, **pikoli**, nema-ga-šta-vidjeti klon Dr. Evila, te Goldmember, a junakov golemi... seksualni apetit (mojo) utaživale su slasne ljepotice – Liz Hurley, Heather Graham i Beyonce Knowles. (SD, 30. XI. 2006)

Riječ **pikolo** među rječnicima u značenjima za živo imaju VRH i HJP, i to kao imenicu muškoga roda. Barić *et al.* (1999) vele da je isključivo muškoga roda kad se njome označava 'dječak, poslužitelj'. Klaić (1987) također veli da je riječ o imenici muškoga roda (Npl. *pikoli*).

Pikolo² (**piccolo**) 'najmanje glazbalo pojedine obitelji'

Riječ **pikolo** u našem je korpusu (6 primjera od 1957. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (4 potvrde):

Posmatrano u čitavom kompleksu, ne daje li i takav piskutljivi **piccolo** svoj dragocjeni i nezamjenjivi glasić u općem koncertu glasova? (Desnica 2004 [1957]: 81)

Posebno toplo su primljeni Slon iz Karnevala životinja gdje je u prvom planu bio kontrabas te poznati Bumbarov let u kojem se čuo i **piccolo**. (Rovinj, 10. XII. 2008)

Svirao je fagot u Simfonijskom orkestru Hrvatske radiotelevizije... Ili je to bio **pikolo**... Ne, rog... (SD, 28. V. 2013)

Za testiranje frekvencijskog raspona najbolji je "Tanz", isto iz Carmine, u kojem treba istovremeno čuti **piccolo** koji vodi melodiju i timpane, s tim da timpane osim uhlama treba osjetiti i u solarnom pleksusu. (Index Blogger, 22. IX. 2008)

U množini može biti muškoga i srednjega roda, za što su iznađene dvije jedincate potvrde:

Grupe nose posebna imena i svaka od grupa svira nekoliko vrsta instrumenata: bubnjeve, **pikole**, flaute, trube, gitare. (Hrvatska nastava u Švicarskoj, 7. III. 2009)

Ubacim sve, **pikola**, fagote i sve te egzotične kurce. I zvuči jebeno. (Index Blogger, 19. III. 2009)

Riječ **pikolo** među rječnicima i savjetnicima u značenju za neživo imaju Klaić (1987), RHJ, HJP i Barić *et al.* (1999). Pritom ju Klaić (1987) navodi kao imenicu muškoga roda (Npl. *pikoli*) neovisno o kategoriji živosti. HJP također veli da je muškoga roda. RHJ ju ima samo u značenju 'glazbala', i to kao imenicu muškoga roda. Barić *et al.* (1999) vele da je, kad se odnosi na 'glazbalo', u jednini muškoga, a u množini muškoga i srednjega roda.

Placebo 'neutralna supstancija bez farmakološkog djelovanja koja se daje pacijentu samo kao psihološka sugestija uzimanja lijeka koja stvara osjećaj oporavka'

Riječ **placebo** u našem je korpusu (47 primjera od 1999. do 2015.) u jednini ponajviše muškoga roda (31 potvrda):

Pokazalo se da uz odgovarajuće uvjerenje kava bez kofeina može imati razbuđujući efekt te da alkoholni **placebo** može izazvati pijanstvo. (Tportal, 28. IX. 2010)

A punk je, poznato je, placebo. Najsajjniji jebeni **placebo** u svemiru. (Booksa, 11. X. 2012)

Stručnjaci smatraju da **placebo** nije nužno loš i da može biti koristan pod uvjetom da se njegovim korištenjem ne odgađa ili zamjenjuje nužna i provjerena medicinska pomoć. (Glas Istre, 19. IX. 2012)

Ne znan zašto je baš juva bila naš **placebo**, ali sićan se da bi se čovik odma osjeća malo boje čim bi se njen miris počeo širit kućom. (Trogir Portal, 19. IX. 2009)

Pacijent se prestane brinuti zbog toga, želudac se smiri i **placebo** je uspio – to je najbanalniji primjer. (Super Radio Čazma, 13. V. 2013)

Sav sam neki jebezljiv, krut sam otkad je otkucala ponoc (iako mi se to zna cesto dogodati danas mora da me je **placebo** opicio, jer ovo je kamen). (Dnevnik Blog, 14. II. 2005)

A možda bi trebala vidjeti pravog bioenergetičara u živo, i ljude koje su ozdravili (kojima onaj **placebo** u bolnici nije pomagao). (Forum, 19. II. 2007)

Je li religija tek jedan **placebo** koji produljuje život tako što umanjuje stres? (komentar, Nacional, 24. VIII. 2010)

Međutim u jednome je primjeru iz razgovornoga registra opažen srednji rod:

Ako pak zapovjednik sazna da tamo neka tvornica u nekoj vukojebini proizvodi **placebo** jeftinije od stvarnog lijeka kojeg je, gle čuda nekad proizvodila danas nestala Pliva, ode doktoru dio plaće. (komentar, VL)

U množini je gotovo uvijek srednjega roda (9 potvrda), u svim registrima:

Analiza nedavnih podataka (pregledani su rezultati 13 studija o boli i akupunkturi koje su uključivale više od 3.000 pacijenata) pokazuju male razlike u konačnici djelovanja akupunkture u odnosu na **placeba**. (Net)

Ispitanici su izvodili vježbe istezanja Ahilove tetive i dane su im injekcije ili plazme ili **placeba**. (Ordinacija Večernji, 15. I. 2010)

Ipak, za razliku od današnjih koji se dade podijeliti na otrove i **placeba**, ovi su činili barem nešto. (Index Bloger, 24. VII. 2009)

Kad je vec strina feniks otvorio svoj kutkic, gdje propagira kak on uzima placebo i ostale medikamente, te pokusava objasniti da se **placeba** i ostali medikamenti ne jebu, vec da se vodi ljubav s njima (?) evo i walter nije odolio svojoj susjeti, pa je otvorio i svoj kutkic. Pohvalno. (Forum, 27. I. 2006)

U primjerima se dade pronaći i *a*-deklinacija s nulnim morfom, kako u jednini tako u množini, prije svega u tekstovima obilježenima razgovornošću:

Katastrofa postaje jedna vrsta hedonističkog **placebo-a**, eskapizma zabave koji potiskuje prijetnju običnih rizika sa suvišnim amplifikiranjem velikih katastrofa. (Hrvatski Fokus, 1. IV. 2011)

FDA je zahtijevala studije s **placeboima** (neaktivnim supstancama) kao kontrolom; liječnici u programu New Meksika željeli su pružiti njegu bolesnim ljudima. (Dnevnik Blog, 6. VIII. 2005)

Alergija je podložna **placebo-u**, pa je stoga ne spominjem. (Forum, 12. IV. 2007)

Podržavaju lijekove koji ne izljeću, a stvaraju 1000 drugih komplikacija, a djelotvornost im je na razini **placeboa**. (komentar, VL, 5. XI. 2010)

Riječ **placebo** imaju RHJ, VRH i HJP. Opisuje je kao imenicu muškoga roda, bez dodatnih napomena. Bilježi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999), a ni izdanja Anićeva rječnika, nisu ju opisali.

Polo ‘igra u kojoj na travnatom igralištu jahači na konjima dugim štapovima udaraju drvenu lopticu nastojeći je ubaciti u protivnička vrata’; ‘košulja ili majica s okruglim zavrnutim ovratnikom’; marka automobila

Riječ **polo** u našem je korpusu (51 primjer od 2002. do 2015.) u jednini redovito muškoga roda (28 potvrda), bilo da je riječ o ‘igri’ ili o marki automobila:

A na Trgu se igrao i **polo** na biciklima. (VL, 29. IV. 2013)

Polo je neko vrijeme bio i olimpijski sport, ali kad su starci iz MOK-a uvidjeli kako se ovim sportom bavi svega parsto ljudi na planetu koji si mogu priuštiti vrhunske konje i dovoljno vremena za takvo što, lagano su ga makli iz programa. (Klik)

Polo, koji je tradicionalna igra na konjima, britanski su aristokrati modificirali početkom 20. stoljeća te konje zamijenili slonovima. (OŠ Slavka Kolara Hercegovac, 20. I. 2011)

Eno je na Brione obnovljen **polo**. Jo, šta bi mi se dida Pave obradova. (SD, 10. VII. 2004)

Također uzgajaju konje (za jahanje i **polo** koji je odmah iza nogometa). (Dnevnik Blog, 31. III. 2005)

Čini se da su Bajčetići ipak čuli njenu psovku zbog mokre deke jer sljedećeg jutra njen novi srebrni **polo** nagnuo se sasvim na desnu stranu, naime desna stražnja guma bila je prazna. (Dnevnik Blog, 10. III. 2006)

U (svoj prvi i jedini) **polo** sam još uvijek jako te nesretno zaljubljena i svaki put kad ga vidim u gradu ne mogu da ne gledam za njim. (Forum)

U jednome je forumskom primjeru, koji se odnosi na marku automobila, srednjega roda:

Polo ko što je neko reko – preskupo. (Forum, 30. X. 2010)

U množini je uvijek muškoga roda, a pritom su pronađene potvrdnice za marku automobila (5 potvrda) i za ‘tip košulje’ (1 potvrda). U primjerima koji se odnose na marku automobila djelatna je *a*-sklonidba s nultim morfom:

Ideja auta je bila da oni s lovom ne kupuju kojekakve Golfove, **Poloe**... nego da i tu imaju alternativu zvanu Mercedes. (Forum, 21. X. 2009)

Nije li sad neka akcija na **Poloe** iz 2009? Vidio u Zubaka u Sesvetama nešto kao nestali u 69 sekundi... (Forum, 12. I. 2010)

Isto tako savjetovati ove **Polo-e** nema smisla jer nemaju ništa opreme, a i jako su skupi. (Forum)

Pitanje je samo da li će to bit sastavljeno na nekom nivou, jer reecimo ovi **Poloi** koji se sastavljaju kojekuda ne odišu baš švapskom kvalitetom... (Vidi Forum, 18. I. 2003)

Dodatna je sigurnost sto se tako opremljeni **Polo-i** isporučuju u Njemačkoj, tako da onda u Hrvatsku dođe model za njemačko tržište koji je i kvalitetnije napravljen BTW, nisi probao ni Clia ni 206 (ovaj redizajnirani je navodno dosta poboljšan). (Vidi Forum, 29. VIII. 2003)

S druge strane, u primjeru kojim se označuje ‘tip košulje’ riječ je nesklonjiva:

Muški **polo** su rupičasti, dok su jakne i sakoi ukrašeni 3/4 rukavima. (Ljepota)

I u drugim je padežima, u kojima se neće moći naslutiti rod, katkad zastupljena *a*-sklonidba s nultim morfolom, bilo u singularu bilo u pluralu (15 potvrda):

Ova Brazilka je po zanimanju instruktorka **poloa**, a tim tradicionalnim britanskim sportom podučava i šezdeset dvogodišnjeg Wooda, koji za uzvrat njoj daje lekcije iz slikanja. (Dnevnik, 9. II. 2010)

Za razliku od običnog **poloa**, lopta je ovdje veća i svjetlije obojena kako bi bila uočljivija, a konji imaju posebne zimske potkove. (Klik)

Upoznala sam jednu interesantnu ženu koja je isla na tecaj horse whisperinga kod Kelly Marks (učenica najdražeg nam Monty Roberts-a) pa ću sad od nje nadam se naučiti neke trikove, žena se ujedno bavi i igranjem **Polo-a** pa ću i to probati sa njom. (Forum, 30. VI. 2003)

Uostalom, pogledajte npr. serijsku opremu novog **Polo-a** u njemačkoj, a pogledajte kod nas... (Forum, 11. V. 2010)

I bilo je **Polo-a** čije turbine nisu trajale 500 (petsto) km (pročitati o uzrocima na Quattroruote.it – Difetto del mese) dakle svakom se može dogoditi. (Forum)

Riječ **polo** imaju RHJ i VRH, i to samo u značenju ‘igra’. U obama je rječnicima muškoga roda. VRH tek veli da može biti nesklonjivi prvi dio u polusloženicama *polo-kaput*, *polo-majica* i sl. HJP ju donosi u obama značenjima kao imenicu muškoga roda. Klaić (1987) ju također donosi u obama značenjima, ali se ne bavi njezinim rodom. Barić *et al.* (1999) ju nemaju.

Pončo (poncho) ‘dio nošnje Indijanaca (uglavnom Južne Amerike), prostran vuneni ogrtač satkan u jednome komadu s otvorom za glavu u sredini i karakterističnih šara’

Riječ **pončo** u našem je korpusu (62 primjera od 1998. do 2017.) u jedini redovito muškoga roda (39 potvrda), u kojemu god registru:

Govorim simbolički, mada stvari stoje isto i doslovce: imam dvije suknje, jednu jaknu, jedan **pončo**, jedne hlače... neku sfašanu haljinu i... sto knjiga! (Drame, 1998)

Martha Sthewart napustila je zatvor odjevena u **pončo** koji joj je izradila sustanarka iz ćelije. (Fashion, 7. VIII. 2009)

Kad je pred biskupom otvorio svoj **pončo**, na ogrtaču je bila Gospina slika. (Palotinci Vinkovci)

U ormare se vratila pletenina, pa dugo zaboravljeni **pončo** koji možda još uvijek čuvate u ormaru, ove će godine biti pravi modni hit. (Glas Istre, 27. IX. 2010)

Benedikt XVI poklonio je Duarteu tradicionalnu medalju Vatikana, dok je papa trebao dobiti tradicionalni paragvajski **poncho**. (eZadar)

Ona odmah prihvati, a on skine svoj **ponco**, i rasiri svoja velika krila. (Dnevnik Blog, 7. X. 2008)

Sad, svaka druga cura nosi taj jebeni **pončo** i stvarno izgleda smješno. (Forum, 4. I. 2005)

Onaj **pončo** što nosi Fox totalno je sličan onome koji je nosio Clint u Dollarskoj trilogiji... (komentar, Popcorn, 30. III. 2006)

U množini prevladava srednji rod (8 primjera) koji je ponaprije zastupljen na nacionalnim portalima (5 primjera):

U prostorijama udruge sa zanimanjem smo razgledali prelijepe ručno izvezene vunene torbe raznih veličina, pregače, stilizirane crvene drniške kape, **ponča**, stolnjake i nadstolnjake, duge pletene čarape, stilizirane pojaseve, toke... (Vjesnik, 2006)

Svi aktivisti, njih na tisuće bit će obučeno u plava **ponča** te će hodati u mirnom prosvjedu ulicama danskog glavnog grada. (VL, 8. XII. 2009)

Modne junakinje: Najljepši kaputi, **ponča** i plaševi (Budi IN, 9. I. 2017)

Talijan Mariano La Barbieri ponudio je uglavnom crne, vunene koktel haljine, sakoe i **ponča** s dodatkom šljokica. (SD, 9. V. 2008)

Prodajem ručno pletene unikatne majice, veste, haljine, kostime, **ponča**, gaće, čarape... različitih boja i dizajna. (Njuškalo, 2. II. 2011)

Rodnu će zamršenost dobro ocrtati jedan od forumskih primjera u kojemu se pojavljuje oblik s dugom množinom, i to bez prijeglase koji bi se u tom slučaju očekivao (tj. pretkaziv bi oblik bio *pončeve*, kao i *miševe*).

Inače si mi super ali ne volim baš ponča... **pončove**... množinu od pončo, pogotovo ne s kratkim rukavima, iako mislim da bi bilo ok samo da je neka tamnija boja (Forum)

Muški se rod u pluralu pojavljuje u 6 primjera, u gotovo svim slučajevima s *a*-sklonidbom s nultim morfom:

Što će nam on lijepoga donijeti iz domovine Maya, Inca i Azteca? Čist zrak, šarene **pončoe**, specijalne vrste duhana ili čarobne instrumente? (Vjesnik, 2001)

Tunike, dugi puloveri, veliki šalovi, marama, **pončo-i...** – mekano, toplo i fino pleteno, idealno je zimsko celebrity-izdanje. (Femina, 22. XII. 2009)

A-marie je ove sezone ponudila i prekrasne kapute i **pončoe** ukrašene apliciranim buketima cvijeća, te cipelama i torbama u odgovarajućem tonu. (SD, 18. X. 2004)

Nismo znali točno gdje ćemo odsjest, kad ono, isti kvart ko i prošle godine, hrpa ortodoksnih židova na plus 30 nosi balonere kapute, košulje i nekakve židovske **pončoe**. (Dnevnik Blog, 14. VII. 2005)

Predimenzinirane veste, dugi šalovi koji se gotovo vuku po podu, **pončoi** nehajno zamotani vladali su modnim pistama. (Dnevnik Blog, 5. XII. 2006)

Samo je u jednome primjeru izostala *a*-sklonidba s nultim morfom:

Od 100 kn: 8 toplih **ponča** koji se nose i preko jakne i preko kaputa (Dnevnik Zadovoljna, 13. X. 2016)

Također se *a*-sklonidba s nultim morfom pojavljuje i u primjerima u kojima se ništa ne može nazreti o rodu, hoće reći, pojava nije posve rijetka (još 4 primjera, diskursno raznovrsna):

Jedna od popularnijih takvih destinacija je Jeffrey u kojem, osim probrane selekcije dizajnerske odjeće i modnih dodataka, možete naići i eklektične komade poput **pončoa** od tibetanske vune. (Wish, 2011)

Iz jame je krenula parada manekena s improviziranim kabanicama, **pončoima**, bodijima od komada najlona i astrofolija. (Sveti Mihovil Šibenik, 2014)

Mali glavni trg (gdje sam stao na govno od psa), tri jeepa, kocija s konjem, a uz malu glavnu ulicu sjede kauboji i starceki s **ponchoima**. (Dnevnik Blog, 17. II. 2009)

I ono, kad se sjetim pijanih chicanoa u **pončoima** dođe mi da vrisnem – živjela švedska, živjela mala ptica... (komentar, BigBlog, 20. IV. 2012)

Kadšto će se između korijena i hrvatskoga morfa ugnijezditi španjolski morf -os (3 primjera). O uočenu obliku s dugom množinom već je ranije bilo riječi.

Tako su usporedo s pojavom vokalnih grupa temeljenih na tradiciji sofisticirana akorda američkog Tin Pan Alleya nicali još brojnija trija, kvarteti i kvinteti opremljeni egzotičnim **pončosima** i sombreroima u pratnji akustičnih gitara. (Show Bizz Magazin)

Perović će ostvariti tako uspješnu seriju singlova, njih 15 (od toga 13 EP-a, dakle s 4 snimke, tada prevladavajućim vinilnim formatom) prodanih između 100 i 300 tisuća primjeraka da će estradna elita, uključujući i zlatnog dečka yu-diskografije Ivicu Šerfezija i prvog pravog kuma zabavne muzike Nikicu

Kalogjeru (oni će na svoj način također posezati za sličnim repertoarom), morati priznati dominaciju svog paralelnog života s gitarama, **pončosima** i sombreroima. (Show Bizz Magazin)

Možda su krivi običaji da kad rune kuruzu sjede na šekretu i tračaju, pletu pončose... vrte "slamu" za **sombrera** i oljavaju cijelo selo i tko je kako oblečen za crkvu... (Forum, 18. VI. 2007)

Kadšto će se pojaviti neslaganje kao posljedica rodne kolebljivosti (**ponča su osvojila ~ najpopularniji su oni**):

Ponča su osvojila fashionistice, a ove sezone najpopularniji su oni s printom i uzorcima. (Journal, 6. X. 2015)

Riječ **pončo** u rječnicima se različito opisivala. Dok ju ranija izdanja Anićeva rječnika nemaju, Anić (1998) opisuje ju kao imenicu muškoga roda, čiji množinski oblici u Npl. mogu glasiti *pončosi*, *ponči* i rijetko *ponča*. Isto ima i HJP. Anić (2003) veli da bi Npl. mogao glasiti *pončosi* te rijetko *ponči* i *ponča*. RHJ ju uopće nema, a VRH kaže da u Npl. mogu biti samo *pončosi* i *ponči*. Sva se tri rječnika ipak slažu u jednome – da je u jednini muškoga roda. Barić *et al.* (1999) nemaju je u savjetničkome dijelu. Bilježi ju i Klaić (1987).

Porno ‘vrsta književnoga, filmskoga i dr. izražavanja kojim se nastoji izazvati seksualno uzbuđenje pornografijom’

Riječ **porno** u našem je korpusu (45 primjera od 2002. do 2013.) u jednini najčešće muškoga roda (44 potvrde):

Sada se na web stranicama pojavio novi **porno** još jedne djevojke koja je pred kamerama trčala plažom u crvenom kupaćem kostimu i spašavala utopljenike. (Index, 1. XII. 2003)

Porno je postao trend, gotovo je trend biti u pornu, pogledajte koliko se hollywoodskih filmova o pornu snimilo. (Nacional, 29. X. 2005)

Koja Paris, koja Kim, najbolji je kućni **porno** naše Seve! (SD, 8. VII. 2008)

Zemaljska kugla je odjekivala od pljeskanja po guzici, uzvika 'Yeah' i uzdaha 'OoooH Oooh Oooh', a sada su se obični ljudi osvetili, jer je besplatni i amaterski **porno** na internetu upropastio biznis koji jedini opstanak vidi u tome da alabama hot pocket, cleveland steamer, birmingham booty call i tko zna kakve strahote postanu interes mainstream publike. (Kaštela, 4. VI. 2010)

A gledala sam i jedan **porno** nekad davno sa Roccom Siffredijem, naravno, di su između ostalog, bili neki frajeri s 30-kama, al su ga gurali sam do pol, a žene su vrištale. (BigBlog, 6. V. 2008)

Psovke , guzice i sise iliti kamuflirani **porno** za prime-time. (Jimblog, 9. II. 2011)

A uspoređivat "Božji grad" i "Snatch" je ko uspoređivat Severinin brodski **porno** sa "Dick Tracyjem", jer su i Madonna i Severina pjevačice koje su se za vrijeme snimanja i jednog i drugog filma ševile s glavnim glumcem. (Forum)

Ima tu svega – striptease, masturbation, lesbian, dildo, blowjob, handjob, fucking – međutim sve je to uglavnom snimljeno na drugi način i puno kvalitetnije nego obični **porno**. (Forum)

Hita mi na malu koja će uskoro imati i svoj mali kućni filmić... mama imam svoj **porno** jeee (komentar, R-1 Rijeka)

U jednome je forumskom primjeru srednjega roda:

Porno mi je ogavno i vjerujem da se sex može zgaditi poslje nekih filmova. (Vidi Forum)

U množini nema potvrdnica.

Riječ **porno** od rječnikâ ima samo VRH – kao nesklonjivu imenicu isključivo muškoga roda. Pritom se napominje da se može pojavljivati samo kao prvi dio u polusloženicama. HJP veli da je muškoga roda. Barić *et al.* (1999) spominju je tek kao vezani leksički morfem. Klaić (1987) ju nema.

Portfolio ‘skup dionica i drugih vrijednosnih papira što ih posjeduje neka tvrtka ili pojedinac’; ‘kožnati ili plastični omot u kojemu se čuvaju spisi’

Riječ **portfolio** u našem je korpusu (75 primjera od 2001. do 2014.) u jednini gotovo uvijek muškoga roda (22 potvrde):

PORTFOLIO Dikanovih tužbi danas je bogatiji za nekoliko novih – reklama u kojoj se Vlatka Pokos šali na vlastiti račun i aludira na privatne probleme koji su proteklih mjeseci "živjeli" na domaćim naslovnicama. (Index, 6. IX. 2007)

Brazilska ljepotica svoj je **portfolio** netom popunila, pozirajući za lipanjsko izdanje talijanskog Voguea. (Fashion, 4. VI. 2013)

Nakon što sam dobio drugu nagradu za najbolji **portfolio** zamijetio me Postcard, izdavač moje knjige. (Zadarski list, 28. IX. 2010)

OVDJE JE MOZETE VIDJETI GOLU A OVDJE MOZETE VIDJETI NJEN GOLI **PORTFOLIO!** (Dnevnik Blog, 22. IV. 2006)

Nino, savjet, ne daji reference, zaboravi na svoj **portfolio**... (Forum, 6. IX. 2005)

U jednom se forumskom primjeru iznašao srednji rod:

To je 5% **portfolia**, koje ako padne ce mi poslužiti za platiti jedan racun koji mi ide na naplatu. (Forum, 17. II. 2008)

U množini prevladava muški rod (41 potvrda), prvenstveno na nacionalnim portalima (35 potvrda):

Dizajneri su samo pokazivali **portfolije** i sve se vrtjelo oko imidža i marketinga. (Plan B, 2008)

Redovito radimo istraživanje teme, umjetnicima uvijek pripremamo **portfolije**, u želji da se temu ne samo i ne tek otvara, već da je se produbi, promotri iskosa. (Kulturpunkt, 21. I. 2010)

Kod nas je običaj, upozorava ona, gurati ružne stvari pod tepih pa bi takvi, uljepšani **portfoliji** vrlo brzo izgubili smisao. (VL, 28. VI. 2010)

Pojedinačni **portfoliji** nastavnika i studenata daju sliku o ustanovi, ulaganju u nastavni proces i ljude. (Srce, 29. X. 2014)

Ostale su potvrdnice iz razgovornoga registra:

Uuuu, tresu mi se gaćice kad gledam **portfolije**. (Dnevnik Blog, 22. VII. 2006)

Prva dva tjedna sam gledala **portfolije**, al sad kad ih je na tisuće nemam volje više... (Forum, 14. VII. 2006)

Pitali ste me već nekoliko puta da vam dam sve **portfolie**... (Forum, 3. X. 2007)

Katkad se na nacionalnim portalima može naići na *a*-sklonidbu s nultim morform, pa i u onim primjerima koji ne govore ništa o rodu imenice:

U sklopu festivala prof. Vitaljić je u subotu 15. rujna pregledavala i evaluirala **portfolio-e** raznih umjetnika iz Italije i inozemstva. (ADU Zagreb)

Rješenja koja se nalaze u ponudi STORM Computers-a zasnovana su na integraciji HP BTO **portfolio-a** i Solarwinds Orion sustava. (Storm)

Kadšto će u množini biti i srednjega roda (6 potvrda), u svim registrima:

Kroz najnoviju foto-opremu, aktualne izložbe, **portfolia** regionalnih i svjetskih majstora foto grafije, praktične savjete, kroz foto-školu i analizu radova čitatelja, časopis širi kulturu fotografije na ovim prostorima. (Urbancult, 4. IX. 2012)

Provjerite njihova **portfolija** na priloženim Behance linkovima. (Vizkultura, 15. V. 2013)

Na putu za boljim poslom zadnjih par godina više nisu dovoljni životopisi, preporuke, **portfolia**, svakakva testiranja, intervjui i provjere kod bivših poslodavaca. (Super Radio Čazma, 23. IV. 2012)

Gledam te ljude šta svaki ko ovce zadaju svaki dan naloge i gledam njihova **portfolia** i većina su u minusu, a u najboljem slučaju na nuli. (Forum, 12. VIII. 2010)

Prevlast muškoga roda u pluralu valjalo bi uzeti s oprezom jer se gdješto primjećuju kanonski oblici *portfolij* i *portfolija* čiji se množinski oblici potpuno ili djelomično podudaraju s onima riječi *portfolio* kad je muškoga roda. Ukratko, dio prikupljenih množinskih primjera možda se ne odnosi na istraživanu riječ.

"Nagodba je dokazala kako Nokija ima vodeći **portfolij** patenata u ovoj industriji i omogućuje nam da se usmjerimo na daljnje razvoje", stoji u priopćenju iz Nokije. (Nacional, 14. VI. 2011)

Naučili su nas i nešto jako bitno za modnog dizajnera, čemu se na TTF-u ne pridaje velika važnost, a to je kako napraviti **portfoliju**, jer bez dobre portfolije teško se možete kvalitetno predstaviti kao dizajner. (She, 4. VI. 2010)

Riječ **portfolio** ima samo RHJ kao imenicu isključivo muškoga roda. U drugim se rječnicima (Anić 1998, Anić 2003, VRH, HJP) pojavljuje samo natuknica *portfelj*. Nemaju je ni *Barić et al.* (1999). Navodi ju Klaić (1987).

Porto 'vrsta desertnoga slatkog vina s 18–22% alkohola', portugalski nogometni klub

Riječ **porto** u našem je korpusu (55 primjera od 2003. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (46 potvrda), u svim registrima:

U dnu podruma, iza dva ključa, držimo božićni **porto**. To je onaj najbolji, što nije za prodaju. (Booksa, 16. XII. 2008)

Iako Buckinghamška palaca i dalje poslužuje **porto** na svojim banketima, a bio je na meniju i kad je Elizabeta II. lani ugostila Baracka Obamu, prodaja porta u Britaniji je pala. (Nacional, 27. III. 2012)

Ako ste se tek zaljubili ili još uvijek strastveno volite vašoj nježnijoj i krhkoj polovici poklonite bocu slađeg vina, kao na primjer dobar **porto**, možda sherry ili madeirru. (Wish, 2012)

Isprva se **porto** izvezio samo u Brazil, i to u zamjenu za egzotične začine i dr. proizvode, a sada je, međutim, praktički prisutan na svim boljim trpezama diljem svijeta. (SD, 17. VIII. 2003)

– Drago mi je da se razumijem, rekao sam i potegao porto. **Porto** je ubrzo nestao. (Dnevnik Blog, 5. XII. 2008)

Imaju raznih vrsta, čak imaju i bijeli **porto** (koji nije tako fini ko crni). (Forum, 19. III. 2008)

Tri su potvrdnice srednjega roda, od kojih se jedna odnosi na nogometni klub:

Porto je, kao što se zna, proslavilo **Porto**, ali se ne proizvodi u Portu, nego u zaštićenoj vinogradarskoj regiji Douro. (SD, 17. VIII. 2003)

Kad je Ian, to je bio mladi politolog, stavio Simply Red i Kate Bush, onda je već bila faza kad se pilo **porto**, ili u slučaju Georgea i rakija. (Index Blogger)

Real bezveze prosuo dva boda, **Porto** očekivano, Liverpoolu čestitam, a i Werderu također. (Forum)

Kadšto će, u obama značenjima, imati *a*-sklonidbu s nultim morfom:

Onda sam malo pojeo, šta je moglo biti, krišku, dvije one fine torte od pistacia, uz čašicu **portoa**, i taman je došao red na mene da učinim plaisir Ivšiću. (Dnevnik Blog, 17. II. 2008)

Vidim da su pljuvaci u elementu pljuvat ovu dicu danas a zaboravit one pobjede, zaboravit **Portoa** Talijane i Zenita je u najmanju ruku debilno i zlonamjerno. (komentar, SD)

U množini su iznađene dvije razgovorne potvrde muškoga roda:

Porto ne treba vezati samo uz slatka jela. Oni su veliki izazov za kuhare. (Blog Vino, 20. V. 2012)

Ako želiš kupiti vino porto za kući, mi smo najjeftinije našle u supermarketu i već za 10 eura imaš ukusan **porto** (nisam probala one hipervrhunske, ali ove koje sam kupila bili su jamiiii). (Forum, 12. IV. 2008)

Riječ **porto** u rječnicima je određena kao imenica muškoga roda (Anić 1998, Anić 2003, VRH, HJP). Barić *et al.* (1999) ju izostavljaju. Donosi ju i Klaić (1987).

Psiho ‘psihopat’

Riječ **psiho** u našem je korpusu (35 primjera od 2003. do 2013.) u jednini najčešće muškoga roda (33 potvrde).

Kako film odmiče, obojica se pokazuju kao priglupе sirovine, a Jim i kao krajnje opasan **psiho**. (Nacional, 10. IV. 2007)

O tome nešto zna i Damir Avdić, 'bosanski **psiho**', koji je nakon nekoliko furioznih albuma odlučio svoju poetiku pretočiti i u roman. (Tportal, 6. VII. 2012)

Zadarski **psiho** majku i baku ubio drogirani, prije zločina crtao tijela bez udova (SD, 4. IV. 2013)

Onda, kad se prebacih s vlaka na bus (jej!), skuzih da je vozac isti onaj **psiho** od prije par mjeseci koji nas je skoro strmopizdio u kanal. (Dnevnik Blog, 21. II. 2005)

Naprimjer, ako vas u pošti uhvati jedan **psiho**, prisloni vam pištolj na glavu i šapne u uho dal mislite da je on zgodan dečko, a tip ima glavu ko Quasimodo i smrdi na kupus, što cete mu reći? (Forum, 8. VI. 2003)

Ja tu i tamo bacin da vidin ima li koji **psiho** i OP – evo tebe. (komentar, SD, 5. VI. 2011)

Nemoj mi psiha uspoređivat, jedan je **psiho**, naućia me loptu vodit a i moga sam pogodit, to je bia cirkus, a ne ovo danas. (komentar, ZD News, 15. XII. 2012)

U gdjekojem bi se forumskom primjeru u jednini moglo govoriti o srednjemu rodu (2 potvrde):

Ona seljačina sa kravama upecal je 2 mrcine (premda je ona jedna simpatična – crna popunjena – al onak ok) i jednu Psihotičnu – ženska nije normalna – nadimak joj je rambo al vise bi joj pasalo **psiho**. (Forum)

Ne znam, al cvikeras je totalno **psiho**... Zivo me zanima sta ce on kuhat... (Forum)

U množini nema potvrdnica.

Riječ **psiho** rječnici ne bilježe, tek što se u nekima navodi kao prefiksoid (Klaić 1987, Anić 1998, Anić 2003, VRH, HJP). Kao vezani leksički morfem navode ga i Barić *et al.* (1999).

Pueblo ‘naziv za tip naselja Pueblo Indijanaca na JZ SAD-a’

Riječ **pueblo** u našem je korpusu (24 primjera od 1972. do 2016.) u jednini najčešće muškoga roda (15 potvrda):

Građevina je, osjećalo se, imala neke elemente civilizacije, kao da su postojale svijetleće reklame i neke šine (nadzemna, podzemna?), ali više je sve izgledalo kao veliki **pueblo**. (Slamnig 2004 [1972]: 61)

Dinamo ovog tjedna putuje u Villarreal, grad čiju je momčad ponizio, grad najbogatijih keramičara, zapravo u jedan španjolski **pueblo**, po svoju europsku potvrdu. (JL, 28. XI. 2010)

19. siječnja 1978. s tvorničke trake sišla je posljednja Buba, ali proizvodnja se tada preselila u meksički **Pueblo**. (Super Radio Čazma, 30. VII. 2012)

Na obrovačkoj visoravni bio je **pueblo**. (Zadarski list, 4. IX. 2007)

Novi indijanski **Pueblo** podigao bi se baš na mjestu nekadašnjeg filmskog seta iznad Zrmanje. (SD, 23. III. 2007)

Naime, napad Nacionalista započeo je žestokom topničkom pripravom na samostan i zabačeni **pueblo** Boadilla del Monte ujutro 14. prosinca 1936. (Dnevnik Blog, 1. VI. 2007)

Ali ovaj **pueblo** od države neće sam od sebe postat jedna Švicarska ili Norv... (komentar, SD, 19. I. 2012)

U jednome se forumskom primjeru ipak pojavljuje u srednjemu rodu:

Ono "**Pueblo**" ("stalno naselje") zvuči korak dalje u odnosu na Apači Indijance, recimo. (Forum, 10. IX. 2008)

U množini je najviše srednjega roda, čak i na nacionalnim portalima (3 potvrde):

Grand Canyon je od davnina bio nastanjen indijancima plemena Sinagua, Pai, Hualapai, Havasupai, Paiute i Navajo koji su na padinama kanjona gradili svoje nastambe i **puebla**, mala naselja na strmim liticama. (Svijet oko nas, 29. VI. 2011)

I sta će od gori vidit, onaj jad i bijedu, **puebla** od bloketa po kastelanskoj cesti, cementaru i ono ruglo od kave?? (komentar, SD, 21. IX. 2010)

Znatno ne zaostaje ni broj potvrda muškoga roda u pluralu (2 potvrdnice):

Malo nam ih je agencija prenahvalila, jer 2003. nalikuju na kakav latinoamerički **pueblo** kakve gledamo u medijskim priložima o problemima Trećeg svijeta. (LinkedIn, 8. IX. 2016)

Te postrojbe kojima je zapovijedao pukovnik Mangada zauzele su madridske **pueble** koji su se priključili Nacionalistima. (Dnevnik Blog, 7. IV. 2007)

Katkad se uočava umetanje španjolskoga morfa -os na koji se uglavnom pričvršćuje hrvatski množinski gramatem, od čega odstupa tek posljednji primjer u kojemu hrvatski morf izostaje:

Cijela sela od ovakvih kuća Španjolci su prozvali **pueblosima**. (Svjetski Putnik, 20. I. 2013)

I njihova smještavanja, nakon, malo je reći, desetkovanja, na posebna područja i u posebne zajednice **pueblase**, sve posebno čuvano i ograđeno žicom. (HKV, 4. II. 2013)

Vidjelo se svasta: od petroglifa do indijanskih 'rezervata' (**pueblos**), 4 corners, mesa verde np, white sands np i vojnicka baza, saguaro np, pipe organ np, sandia peak... (Forum, 4. VI. 2009)

Riječ **pueblo** u rječnicima i savjetnicima hrvatskoga najčešće nije pribilježena. Imaju je Klaić (1987) i HJP, i to kao imenicu muškoga roda, s time da Klaić (1987) direktno napominje da bi Npl. bio *puebli*.

Radio ‘radioprijamnik’

Riječ **radio** u našem je korpusu (42 potvrđnice od 2006. do 2012.) u jednini najčešće muškoga roda (24 potvrđnice):

Neka je žena uporno trubila ispred moje zgrade, na cestama su bile neuobičajene gužve, a meni **radio** u autu nije funkcionirao. (Hrvatska revija, 2008)

Tip Bosanac sluša samo talijanske radio-stanice jer mu se pokvario **radio** u autu. (Zarez)

I sad tako oni dvoje putuju u Amsterdam, imaju nekakav **radio** u autu i dosjete se da bi pomoću radija zezati naivne vozače pretvarajući se da je jedan od njih neka napaljena djevojka po imenu Candycane. (Dnevnik Blog, 5. VIII. 2006)

Jebemu i taj **radio** u autu sta nisi mogo uzet volvo muki da ne moramo slusat pizdarije (Forum, 24. VII. 2004)

Zadnji put mi riknuo **radio** u autu, pa bila mrtva tišina 400 km, a dooosadna cesta, zamalo sam zaspala... (komentar, Žena, 14. III. 2010)

Katkad se pojavljuje i u srednjemu rodu, naročito u razgovornome diskursu:

Kad vam je dosadno samo sjednite u taksi i vozajte se kud god hoćete za male pare. Ako vam ne smeta smrad derutnih vozila i lokalni glazbeni hitovi što trešte s **radija** koje je pregazilo vrijeme kao i hitove. (SD, 26. I. 2005)

Prodajem staro **radio** marke Telefunken. (Njuškalo, 10. II. 2017)

U množini prevladava muški rod (13 potvrda) koji se može pronaći u raznovrsnim registrima:

Unazad dvije-tri godine **radiji** su treštali od distorziranih gitara, roditelji su djeci morali utišavati MTV, a vrhove ljestvica prodaje popunjavala su draga metalna imena. (Internet Monitor, 5. III. 2004)

Nekada su najvrijedniji, pa čak i jedini uređaji na plaži bili **radiji** s upitnim prijemom, no vremena su se promijenila pa bez obzira gdje provode svoj ljetni odmor. (She, 18. VII. 2011)

Jedino što valja od pioneer-a su **radiji**/mp3 playeri/dvd playeri i navigacija. (Cafe Mobil Forum, 14. IX. 2005)

Kako se ponašaju auto **radiji** ako sam stao na slušanje na 5. pjesmi i ugasim auto pa ga sutra upalim, oće li nastaviti od te 5. pjesme ili se vratiti na prvu pjesmu? (Forum, 21. IV. 2009)

A ovo sa syncanjem već ima, neki **radiji** ti to nude, jer se zakače na tvoj WLAN doma kad auto zapeljaš u garažu... (komentar, Jabučnjak, 6. VI. 2010)

Dakako, bit će i potvrda srednjega roda u pluralu:

Privatno i poslovno: Osvjetljenje i ostale DC-primjene kao **radija**, hladnjaci, klima uređaji, strojevi i drugi (Bioterm)

No, neke nove značajke koje su ugrađene u zračne jastuke, **radija**, sjedala i kočnice, nisu sigurne od hakera. (eZadar)

Kad bi netko bilo kojemu od ovih vaših unuka dripaca ponudio carske dvore iz vašeg doba u zamjenu za njegove čarolije, za ta vražja kola bez konja, za gramofone, telefone, magnetofone, **radija**, tranzistore, televizore zijate jod pustih čudnih riječi, i ja koji put zinem taj bi ga dripac odbio, da ne bi ni okom trepnuo. (IMOart Forum)

Riječ **radio** jednako je rodno određena u svim rječnicima. Klaić (1987), Anić (1998), RHJ, Anić (2003), VRH i HJP vele da je riječ o imenici muškoga roda. Isto tvrde i savjetnici Pavešić *et al.* (1971) i Barić *et al.* (1999).

Rižoto ‘jelo od riže s dodatkom usitnjenog mesa, morskih plodova ili povrća’

Riječ **rižoto** u našem je korpusu (370 primjerâ od 1998. do 2016.) u jednini upravlju muškoga roda, u svim registrima:

Kuhare će oduševiti sušene trubače od kojih možete napraviti izvrstan **rižoto** te delikatesna ulja s trubačama ili vrganjima koja će obogatiti okus vašeg omiljenog rižota ili salate. (Nacional, 6. III. 2006)

Bez celera je **rižoto** siromašniji, može biti glavni glumac krem-juhe, lako se pretvara u pire u kombinaciji s krumpirom i parmezanom. (Inside OUT, 26. IV. 2012)

Za početak su bila dva **rižota** – jedan sa škampima i vrganjima i drugi sa škampima i cukama. (Glas Istre, 14. X. 2009)

Pripremamo bogatstvo hrane uživo na nizu lokacija jer bit će tu velika peka za 200 do 300 porcija, pancete i svega pripadajućeg, Ilirijin crni **rižoto**, a svi naši ugostitelji uključeni su i svaki sprema nešto posebno. (Zadarski list, 3. VI. 2011)

Ovaj **rižoto** je nekakva klasika ali morala sam ga napraviti. (Večernji Blog, 16. III. 2013)

Jednom je crni **rižoto** savršen, drugi but gnjecava smjesa čudnog mirisa. (Forum, 22. V. 2009)

Srednjega je roda u četirima potvrdama koje pripadaju različitim diskursnim slojevima:

Spomenuti se može i **rižoto**, koje zaista znaju raditi. (Index Blogger, 16. XII. 2008)

To ti je kad na voćni dan pojedeš **rižoto** sa gljivam (koje si pripremila ukućanima) i onda ga proglasiš voćnim rižotom. (Forum)

Posjetitelji su danas na MOGS-u uživali u besplatnom **rižotu** od kozica koje je pripremila Sekcija ugostitelja. (Šibenski portal, 23. XI. 2012)

Kada je kuhano, **rižoto** pomiješajte sa šunkom, parmezanom i peršinom. (KIGO)

Osim oblika **rižoto**, nerijetko će se naići i na oblik *rižot*, što bilježe i hrvatski rječnici (RHJ, Anić 2003 i VRH). Dok RHJ i VRH imaju dvije zasebne rječničke natuknice (*rižot* i *rižoto*), Anić 2003 samo u zagradama navodi i drugi mogući oblik (*rižoto*). VRH će riječi *rižot* pridodati kvalifikator razgovornoga stila. Naš je korpus pribilježio 24 potvrde riječi *rižot* u jednini, i to iz raznovrsnih izvora – nacionalnih portala (čak 14 potvrda), beletristike, regionalnih portala i razgovornoga stila. Od regionalnih će ga portala imati samo dalmatinski.

Na stolu su bili tanjuri s ostacima: **rižot** od morskih plodova, zeleni rezanci, dvije polupojedene rožate i dvije vitke čaše s bijelim vinom. (Pavičić 2007)

Lani se zabava održala uz kuhanje brudeta, a na ovogodišnjem izdanju tema je bio **rižot**. (Vjesnik, 2007)

Slovenci prisvajaju janjetinu, crni **rižot**, brudet... (Zadarski list, 28. IX. 2011)

Očekivali smo mnogo, dva vrhunska rižota od škampi i crni **rižot** od sipe, a osim ova dva rižota dobili smo i veliko gastronomsko iznenađenje cijele ture fantastičan rižot od pantaleni (ćuke, priljepci). (Brač Online)

Rizot je jedno od omiljenih jela većine djece te dajem prvi u nizu ovakvih recepata s rizom. (Marina kuharica, 3. III. 2007)

Radi li se crni **rižot** od nafte? (mem, Ćaća, 15. V. 2016)

Riječ **rižoto** u množini je, sudeći prema prikupljenu korpusu, dominantno muškoga roda – muškoga je roda 186 primjera, a srednjega 156. Brojke su posljedica toga što se *rižoto* (ako je muškoga roda) i *rižot* u cijelosti podudaraju u množinskim oblicima, tako da u primjerima nije vidljivo koji bi bio kanonski oblik riječi.

Na nacionalnim je portalima znatno veći udio srednjega roda u pluralu (98 primjera od ukupno 160):

Jele su se tjestenine i **rižota** na više načina a zatim su slijedili razni kolačići i sladoledi. (Nacional, 14. V. 2009)

Deset recepata za najkremastija **rižota**! (JL, 19. VII. 2016)

„A što najviše volim spremati, to su razna **rižota**, rižoto od sipe, razne načine piletine. Volim sve jesti“, ispričala je. (Vijesti RTL, 28. XI. 2016)

Rižoti prvih dinastija (Nacional, 8. VIII. 2005)

Kako doznajemo na meniju je bila salata od hobotnice, slani inćuni, srdele, pršut i sir te razni **rižoti** s plodovima mora. (24sata, 3. II. 2010)

Na regionalnim je portalima i u razgovornome stilu obrnuto – u obama će registrima biti dvostruko više primjera plurala imenice **rižoto** u muškome rodu (46 : 21 na regionalnim portalima, a 72 : 37 u razgovornome stilu). Time se potkrepljuje pretpostavka da se oveći broj zabilježenih potvrda odnosi na riječ *rižot* koja je uobičajenija na jugu Hrvatske.

Prema regionalnoj raspodijeljenosti, množina će muškoga roda u Hrvatskoj biti osobito koncentrirana duž jadranske obale (Istra, Kvarner, Dalmacija).

Mogli bi početi sa istarskim gustim juhama od suhog mesa i grahorica, istarskim žgvacetima od srnetine ili janjetine, brojnim umacima od glasovitih istarskih tartufa i šparoga koji se prelivaju na fuže i pljukance, vrlo slične starim srednjovjekovnim makaronima, ili se njima začinjaju profinjeni **rižoti**. (VL, 22. IV. 2013)

Tu su, naravno, još i **rižoti**, najrazličitija jela od krumpira, pečena jela. (Glas Istre, 5. III. 2013)

Pobjednicama kulinarskog TV showa potom je uručio prigodni poklon, posebni lonac, u kojem će se uskoro, kako su najavile Ornella i Matea, kuhati slasni **rižoti** i pašte. (Novigrad, 12. VI. 2009)

Ponuda hrane i pića izuzetno je bogata (jela sa roštilja, razne pašte, razni **rižoti**, prvoklasna riba, više vrsta pizza i dr.). (Acqua Gun Baška)

Među raznim jelima od ribe i morskih plodova, preporučamo okrepljujuću riblju juhu, novaljski brodit (brudet, razne salate i **rižote** od morskih plodova te kuhanu ili pečenu ribu. (TZ Novalja)

Origano, osim u pizze, dodajemo u brojna peciva, tjesteninu, **rižote** i pri pripremi juha. (Zavod za javno zdravstvo PGŽ)

Na zadarskim ulicama će se peći riba, kuhati brudet, buzare, **rižoti**, svirati dalmatinska glazba, a konobari će biti odjeveni u mornarske majice. (Zadarski list, 23. VI. 2009)

Tijekom boravka u Šibeniku najviše su mu prijala jednostavna jela, lagani **rižoti** i tjestenina. (Šibenik News, 28. X. 2008)

Voli gljive i radi savršene **rižote** u koje stavlja i petnaestak vrsta. (SD, 14. X. 2001)

S komina su nudili soparnik, bakalar, skuše i **rižote**, koji su iznenađujuće brzo planuli. (MH Podstrana, 2010)

Od specijaliteta izdvajamo razne pašte i **rižote**. (Supetar)

Obzirom da je ovo suho vino, godi uz prženu ribu, posebno lignje, bogate **rižote**, meso na žaru i sva druga jela. (Marko Polo Fest Korčula)

Međutim pojavit će se i primjeri izvan ovoga područja, primjerice u Posavini:

No, svi se slažu da je tartuf u jelovniku najbolji kada je u prvom planu, pa ga najčešće poslužuju naribanog na tjestenine, **rižote** ili u umacima. (Posavska Hrvatska, 12. IX. 2008)

Srednji će rod u pluralu biti zastupljen uglavnom u sjevernijem dijelu jadranske obale i na sjeveru – u Hrvatskome zagorju i Slavoniji. U srednjoj će i južnoj Dalmaciji biti čak peterostruko manje potvrda srednjega roda – šest će se potvrda ponajprije pronaći na zadarskim portalima (*Zadarski list* i *057info*). Muški rod, s druge strane, potkrepljuje čak 31 potvrdnica.

Uz pršut od vepra, pureća prsa punjena marunom, **rižota** sa šumskim gljivama, odreska od jelena s borovnicama te raznih slastica i brojna druga jela koje se nalaze u "a la carte" ponudi, djelatnici taverne pripremili su i jedinstveni jesenski meni. (Glas Istre, 9. X. 2009)

Pored oborite ribe i janjetine, preporučili bismo vam da iskoristite priliku i probate buzaru, **rižota** i salate od lošinjskog samoniklog bilja te jela od hobotnice i liganja. (TZ Mali Lošinj)

Vrganje možete jesti kao samostalno jelo, možete ih sušiti, koristiti za juhe, kao začini za **rižota** ili kako biste intenzivirali okus jela, gdje je to potrebno. (Ožujka Rijeka)

U restoranu možete probati čuveni Senjski odrezak ili ribu i meso na roštilju, razne juhe i pašte (tjesteninu) te **rižota**. (Lavlji dvor Senj)

Sve je ostalo manje više isto (osim cijena, koje su osjetno manje nego kod nas). Tjestenine, juhe, prilozi, **rižota**, pa čak i ribe. (Zadarski list, 23. VI. 2010)

Sve je počelo 1994. godine kada su Marija i Željko Levanić odlučili ostvariti svoj san te otvorili pizzeriju koja nudi vrhunske talijanske specijalitete kao što su pizze, tjestenine, lasanje i **rižota**. (Oro-Goro Oroslavlje)

Serviramo ga uz hladna predjela, **rižota**, perad i općenito uz jela od bijelog mesa. (Vinarija Petrač)

Osim pizza pronaći ćete i sendviče, jela sa roštilja (mješano meso za samo 50 kuna), **rižota**, razna panirana jela i brojne druge delicije. (SiB – Slavonija i Baranja, 21. II. 2012)

U razgovornome je stilu, kako je već rečeno, u pluralu imenice **rižoto** uobičajeniji muški rod:

Ovom prilikom htjela bih se zahvaliti svima koji su mi davali podršku dok su jeli moje **rižote** s tvrdom rižom, njoke kojima si mogao podložiti zaprežna kola, koji su jeli i kad je mirišalo na zagoreno ili bilo preslano... (Forum, 25. I. 2008)

Ona jedna zna lipo skuvat brujet od grdobine, paštica joj uopće nije loša, **rižoti** su joj jestivi, točevi isto tako, ali pojma ti ona nema o fuzbalu. (Dnevnik Blog, 12. XI. 2009)

Šta je sa tećama, jesu li još u điru **rižoti** i buzare, odakle van riba, kako đeneral Pavković, pričaj sve nas zanima generale. (komentar, SD, 7. XI. 2011)

Primjerâ je srednjega roda dvostruko manje:

Jučer nabrao košaru turčina i vrganja, vrećicu trubača i malo lisičarki. Danas razne tjestenine i **rižota**, mljac! (Forum, 21. IX. 2010)

Kao prvo i najvažnije, jer svaka ljubav ide kroz želudac, crna **rižota** i jelo s lećom, čičerikom i krumpirom su najbolja jela, koje sam za 30 godina sporta dobio od nekog organizatora. (Dnevnik Blog, 26. II. 2007)

Ipak i peka, i **rižota**... sve to nije za odbaciti. (Dnevnik Blog, 21. II. 2009)

Riječ **rižoto** u rječnicima nije propitivana s obzirom na rod sve do najnovijega VRH-a. RHJ i Anić (2003) (u ranijim izdanjima Anićeva rječnika ne postoji kao natuknica) bilježe ju kao imenicu muškoga roda. Isto ima i HJP. VRH joj u jednini pridaje muški rod, a u množini joj pripisuje gramatičku kategoriju srednjega roda. Barić *et al.* (1999) bilježe četiri oblika – *rizot*, *rizoto*, *rižot* i *rižoto*, no roda se ne dotiču. Klaić (1987) donose oblike *rizoto* i *rižot*.

Rodeo ‘u SAD-u i Kanadi natjecanje u vještini jahanja’; ‘vožnja ili putovanje s mnogo drmanja’; ‘seksualna poza’

Riječ **rodeo** u našem je korpusu (45 primjera od 2000. do 2012.) u jednini uvijek muškoga roda (43 potvrde), podjednako na nacionalnim i regionalnim (sjevernim i južnim) portalima te u razgovornome registru:

Kako doživjeti pravi **rodeo**? Ševiś komada odostraga, primiś je za kosu (mora biti duga) i kažeś: – Draga, imam sidu. (Kupid, 3. X. 2003)

To je potrajalo do deset sati, a za to su vrijeme mnogi vozači izgubili živce i krenuli u pravi **rodeo**, vozeći čak i po pločnicima, biciklističkim stazama itd. (JL, 17. IX. 2009)

Osim samih koncerata bit će u Trakošćanu raznih atrakcija (mehanički **rodeo**, razne bikerske igre i natjecanja). (Bednja, 5. VII. 2010)

Motoalka, električni **rodeo**, striptiz i dobra glazba (SD, 16. VIII. 2005)

Finija je i oti **rodeo**. Kauboji su lumpovali i arčili po Dubrovniku. (Makarska Kronika)

Kriknula sam od uzbuđenja, a on je na trenutak zastao kako bi spustio sjedalo i olakšao naš divlji **rodeo** što sam ga više čupala za kosu i stenjala, to je on čvršće stiskao moje guzove. (Dnevnik Blog, 24. XI. 2008)

Evo copy / paste: Slavonski **rodeo** s opasnom šaruljom Lenom: Ministar razjario kravu Lenu pa se dao u bijeg. (Radio Mrežnica Blog, 15. X. 2011)

Zamislimo samo kakav bi to **rodeo** bio da im se penetrira odozda, dobro fiksira, uhvati za kosu i pocne pjevati na sav glas "Po sumama i gorama" ili nesto slicno cime su vec jebavali nas pionire male. (Forum, 16. V. 2007)

Vama će prirediti fantastični **rodeo**, tako da vrlo brzo nećete znati za sebe, razbit ćete jaja o sedlo, poskakivat ćete, ali nećete uhvatiti totalno nepredvidljiv i nepravilan ritam – sve dok ne tresnete o tlo. (komentar, VL, 9. X. 2010)

U množini su se namakla samo dva primjera, oba muškoga roda – s regionalnoga portala i iz razgovornoga registra:

Ovakvi krvavi **rodei** mogu se, mislilo se donedavno, vidjeti samo u filmu Fight club, u kojemu je protagonist Brad Pitt. (SD, 30. IX. 2000)

Kao zabava za sve prisutne, organiziraju se samostalni **rodei** za djecu i mlade, ili se njihovi nastupi uklope u pauze na profesionalnim natjecanjima. (Index Blogger, 20. XI. 2007)

Riječ **rodeo** u rječnicima je različita opisa. Anić (1998), Anić (2003) i HJP određuju je kao imenicu muškoga roda koja u množini, doduše rijetko, može biti i srednjega roda. RHJ ju ima kao imenicu isključivo muškoga roda. VRH pak kaže da je u jednini muškoga roda, a u množini muškoga i srednjega. Barić *et al.* (1999) ju ne spominju. Klaić (1987) veli da je isključivo muškoga roda.

Rondo ‘vedra skladba s jednom ili više tema koje se u stavku pojavljuju najmanje tri puta’

Riječ **rondo** u našem je korpusu (35 primjera od 1932. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (19 potvrda):

Mnogo godina kasnije neka je uvažena kolegica to isto rekla za Holandeza, moga prvog Wagnera u životu; poruga je okrutan **rondo**. (JL, 30. I. 2010)

Potom je uslijedio **Rondo** a capriccio za klavir u G-duru, op. 129, djelo izdano nakon skladateljeve smrti za koje je upitno je li ga Beethoven izvodio. (Glas Istre, 17. IV. 2013)

U Zadru će izvesti Schubertov **Rondo** u A-duru D. 438. (057info Zadar, 28. III. 2013)

Program je ispunio Papandopulov **Rondo** Pinterichiano, Mozartov Koncert za klavir i orkestar u A-duru sa solistom Justusom Frantzom. (Dubrovački vjesnik)

Uvečer prvog dana nove godine skupili smo se u Bife na after-slija intelektualni **rondo** – igrali smo nogomet na playstationu do 6 ipo ujutro drugog dana nove godine... (Dnevnik Blog, 16. I. 2007)

Kada je riječ o Rondu, možda je manje važno što troje protagonista slušaju i sviraju Mozartov **Rondo** u a molu ili što raspravljaju o sličnosti između glazbe i žene, koliko autorova odluka da dramaturgiju svoga ingenioznog djela precizno prispodobi strukturi ronda kao glazbenog oblika, koji je repetitivnošću bio vičan snažno potencirati svu učmalost života željnoga, a nesposobnog za pravi iskorak. (Dnevnik Blog, 11. VI. 2009)

Jedan pobija drugog... svi pametni... i imamo jedan veliki **rondo**... (Forum)

Dali ste slušali Mozartov **rondo** u A-duru? (Forum, 25. VIII. 2003)

U množini je uvijek srednjega roda (3 potvrde):

Još više zvoni način na koji je gospodin iskitio **Ronda** u B duru i Rondo u C duru te Adagio u E duru. (Vijenac, 2. III. 2006)

Proljetna **ronda** vedra su razigrana skladba, koja s mnogo zamaha, ali bez osobitih pretenzija evocira trenutke živahnih plesova, u kojima se mjestimice mogu čuti prizvuci francuskoga folklor. (Vijenac, 27. III. 2008)

Sonate, varijacije, fantazije, **ronda** J. Haydna, W. A. Mozarta ili L. van Beethovena (najmanje dvije skladbe). (GŠ Josipa Hatzea Split)

Riječ **rondo** u rječnicima ima varijacije u opisu. Klaić (1987), Anić (1998), RHJ i HJP vele da je muškoga roda, a VRH, pa i Barić *et al.* (1999), tvrde da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini. Usput, VRH među značenjima riječi *rondo* upućuje i na natuknicu *rondela*, tj. 'cvjetni nasad kružna oblika'. Sudeći prema izdanjima rječnika V. Anića i prikupljenu korpusu (13 potvrdnica), različiti su im naglasci (**rôndo** 'vedra skladba' i **rôndō** 'rondela') i paradigma, stoga je nezgodno poistovjećivati ih bez upozorenja. Tomu uprilog ide i jednako razgraničenje koje ima Klaić (1987). Primjerice u drugome će značenju *rondo* 'rondela' imati *a*-sklonidbu s nultim morfom:

Na **rondou** oko trijumfalne kapije žena skoro da nije dobila infarkt. (Forum, 20. VII. 2008)

Saldo ‘razlika između iznosa primitaka i izdataka’; ‘stanje blagajne, obračun’; ‘rezultat neke akcije, ideje, procesa (u smislu dobitaka i gubitaka)’

Riječ **saldo** u našem je korpusu (90 primjera od 1993. do 2013.) u jednini najčešće muškoga roda (30 potvrdnica), neovisno o registru u kojemu se nađe:

Nakon pravoga rafala ratnih kataklizmi i nakon idealističkih nacrtu budućnosti, ničeg logičnijeg za pisca Marinkovićeva kova nego da potraži (novelistički) **saldo** čovjekove sudbine. (Tenžera 2001: 43)

Biti slavan znači imati dobar **saldo** na računu. Osim u Hrvatskoj. (Nacional, 22. I. 2002)

"To podijeljeno s 30 dana iznosi 34 kune dnevno", izračunala je čitateljica i onda otkrila kako ju je djelatnica na šalteru kod izračuna mirovine, nakon uvida u mizeran **saldo**, pitala "Je li mi daleko do prvog kontejnera?" (Internet Monitor, 21. XII. 2012)

INA je pobjedom nad Slavoncem ojačala bodovni **saldo** i zauzima zlatnu sredinu. (Bjelovarac)

Dakle, saldo je negativan i potvrđuje da je Trst grad s popriličnim problemima jer taj **saldo** znači konkretno da je oko 500 djelatnika ostalo bez posla. (Glas Istre, 22. XI. 2009)

Na upit kakav je mjesečni **saldo**, decidirano će: – Minus, nego šta! (SD, 2. II. 2003)

Pet uzastopnih utakmica bez pobjede te samo 1 bod u posljednjem, 13. kolu u poptunosti objašnjava mršavi bodovni **saldo** bračkog četvrtoligaša na kraju jesenskog dijela prvenstva. (Brač Online, 28. XI. 2012)

Saldo na našem računu je bio sve više u crvenom i to je imalo prioritet, kile se naslagale, pa je i to imalo prioritet. (BigBlog, 14. XII. 2008)

No sa druge strane, znam jednog kojega prihvaća 99% cura, no on pak ima jedan jako gadan **saldo** da mu veze ne traju nimalo i da im isključivo služi za brzi seks. (Forum, 13. II. 2007)

Nije BITNO. Bitan je samo **Saldo**. (komentar, SD, 26. I. 2012)

Kadšto će, prije svega u razgovornome registru, biti srednjega roda (8 potvrda):

Također je istaknuto da je nakon pokrića svih nastalih rashoda preostalo pozitivno **saldo** na kraju kalendarske 2009. godine u iznosu od 24.430 kuna koje se prenosi kao višak prihoda u 2010 godinu. (Baby Beef Bjelovar, 5. III. 2010)

Tako da ti je recimo **saldo** za RH skoro duplirano. (Forum, 13. VI. 2009)

Kad se već vraćamo na demografiju, zanima me jedna sitnica: Useljavanje i iseljavanje u 5 SLaovnskih županija, koliko je **saldo**, i odakle se najviše useljavaju, i gdje se iseljavaju. (Forum, 27. IX. 2010)

Meni se svakog 06-tog u mjesecu skida ta naknada, a prosjecno **saldo** vece od tisucu eur mi je od 15.03, i naknada mi se skinula 06.04. (Forum, 18. V. 2012)

Mozes kupovati do visine dozvoljenog minusa ili do iznosa za kupovinu na rate ali ovo zadnje samo u trgovinama partnerima. Ili onoliko koliko imas **saldo** na racunu. (Forum, 15. V. 2013)

Kamo sreće da je u drugim firmama financijska situacija, kao što je u HNS i Dinamu, manje bi Hrvati peglali kartice i "isli" u crveno **saldo**, manje bi bilo ovrha nad njihovom pokretnom i nepokretnom imovinom, ali Hrvatima nije važno što su gladni, važno je da firmu vodi "pravi" Hrvat. (komentar, VL, 8. XI. 2010)

Dva primjera s nacionalnih portala pokazuju da razgovorni registar nije preduvjet srednjemu rodu:

Rezervirani iznos umanjuje raspoloživo **saldo** za svako daljnje korištenje (odobrenje/autorizaciju). (Splitska banka)

Sada smo dobili neke utakmice, popravili bodovno **saldo** ali klub na zimu ide u novu nabavu igrača. (Novi Tjednik)

U množini je redovito srednjega roda (49 potvrda), u svim registrima:

Osim Hrvatske, strukturna fiskalna **sald**a poboljšale su još Poljska i Bugarska. (Vjesnik, 2007)

Predstavnici Zagrebačke banke, danas su djelatnicima Virovitičko podravske županije, među kojima je bio i zamjenik župana Zvonimir Šimić, održali predavanje s pripadajućom prezentacijom o Cash pooling, odnosno proizvodu koji omogućava da se pozitivna i negativna **sald**a s različitih računa objedinjavaju i sagledavaju kao jedan zbirni saldo. (Virovitičko-podravska županija, 30. I. 2007)

Do sada su šlag kupili drugi, a hotelijeri su punili svoje kapacitete, i kada bismo na kraju zbrojili troškove, **sald**a su bila nezadovoljavajuća. (SD, 30. VII. 2002)

I konačno kad su sva naša životna **sald**a pokazivala nulu i kad smo uvidjeli da je dostatan još samo jedan udarac da nas zauvijek izbaci iz igre, bili smo prisiljeni potražiti svoju izgubljenu vjeru. (Dnevnik Blog, 14. III. 2007)

Baš sam se spremao početi pizdit kako je svršiti u nju krajnje nehigijenski, ali sam paralelno otvorio i stranicu net bankinga, provjerio **sald**a na računima, pa mi je naglo prisjela zayebancija. (Forum)

Neće biti moguća nova i uspješnija poslovanja sve dok se ne izravnaју **sald**a dosadašnjih poslovanja. (komentar, Politika, 26. VII. 2008)

Jedan primjer iz zakona pokazuje da se može pronaći i muškoga roda u pluralu:

Ako mjerila iz točke 48. nisu zadovoljena, uštedu poreza na temelju poreza na gubitak treba uključiti pri utvrđivanju neto-dobiti za razdoblje u kojem je gubitak nastao, i to do neto-iznosa potražnih **salda** odgođenih poreza koji će se ispraviti ili se mogu ispraviti unutar razdoblja u kojem je moguće porez na gubitak koristiti kao poreznu olakšicu. (NN, 1993)

U jednome se primjeru iz forumskoga govora pojavljuje i duga množina:

Najveci **saldovi** su u fondu socijalnog osiguranja i penzijskom fondu za državne civilne službenike. (Forum, 19. II. 2007)

Riječ **saldo** različita je opisa u rječnicima. Klaić (1987), Anić (1998) i RHJ opisuju je kao imenicu isključivo muškoga roda, dok ju Anić (2003) i HJP definiraju kao imenicu muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. VRH pak veli da bi mogla biti muškoga i srednjega roda i u jednini i u množini. Pavešić *et al.* (1971) godinama prije napominju da je u množini muškoga roda. Barić *et al.* (1999) izostavljaju je u savjetničkome rječniku.

Salto ‘okret tijela u letu unaprijed, nazad ili bočno za najmanje 360 stupnjeva ili više’

Riječ **salto** u našem je korpusu (87 primjerâ) u jednini uglavnom muškoga roda, u kakvu god da se registru zatekne:

Njegov je **salto** oduševio i tadašnju premijerku Jadranku Kosor koja je nazočila svečanosti. (VL, 13. V. 2013)

Poznat je po jednom od najtežih skokova današnjice na preskoku koji nosi njegovo ime (Yurchenko naskok na dasku i dvostruki sklonjeni **salto** nazad). (SiB – Slavonija i Baranja, 24. IV. 2012)

Novac od EU urazumljuje, smiješi se gotovina, tada je **salto** mortale haškog tribunala uopće dovoljan, i za onog glasnog koji spava na goljoj dasci. (Novi list, 20. XI. 2012)

Nismo, naime, sigurni je li Beppov **salto** mortale završio tragično ili je to bila tek šala za gledatelje. (SD, 3. IX. 2004)

Na jednoj već vlažnoj stijeni tata se okliznuo, napravio pravi **salto** i onako pošteno zaronio u obližnje trnje. (Index Blogger, 30. I. 2013)

Ali zamisli koji je to **salto** mortale: s Kramarića na Đapića. (Forum, 15. VI. 2007)

Ipak, iznađene su četiri iznimke srednjega roda:

Međutim, u posljednjim minutama dvoboja Kampango se zaletio na jednu loptu i napravio **salto**, koje ga je moglo koštati teških posljedica. (Dnevnik Gol, 16. I. 2010)

Bio je to hrabar skok u nepoznato **salto** mortale, mogli su s pravom pomisliti oni koji je nisu dovoljno poznavali. (Akademija Art, 6. XII. 2010)

Salto morale je mnogo opasnije nego salto mortale. (Dnevnik Blog, 3. IV. 2016)

Razlog za Jansino **salto** mortale je spor između Ljubljane i Zagreba oko granice u Piranskom zalivu. (Forum, 9. XI. 2006)

U pluralu je **salto** gotovo uvijek srednjega roda (82 potvrde). Prikupljene su potvrde iz razdoblja od 2004. do 2016. godine, pripadaju različitim registrima i prostorima Hrvatske.

Rade **salta**, skaču, viču, glumataju, skidaju majice... (24sata, 2. VI. 2009)

„Mislim da se njene moći savršeno mogu povezati s našim akrobatskim umijećem, mađioničarskim trikovima koje mi akrobati pratimo, a **salta** te manipulacije rekvizitima se odlično povezuju s pričom koju sam željela ispričati“, rekla je Iva Peter-Dragan. (Nacional, 24. XI. 2009)

U svemu tome svladao je mnogo veću prepreku: svoj strah Motocross Freestyle, s vratolomnim trikovima kao što su **salta** izvedena na visini jedne trokatnice, jedan je od najopasnijih sportova na svijetu. (Index, 8. IV. 2010)

Što se sve može sa sedamnaest agilnih tijela? Novi načini kretanja tijela, lansiranja akrobata u zrak, neobične partnerske formacije, **salta** u visini, pa i žene koje na ramenima drže muškarce... (Net, 4. VI. 2013)

Već nakon dva tjedna kupio je ove sprave i krenuo trenirati hodanje, trčanje, skakanje, preskakivanje i na kraju **salta**. (VG danas, 25. III. 2010)

Skakali su se tako vlaški skokovi, žablji skokovi, piruete, zvijezde, **salta**, a nije nedostajalo niti egzibicija po principu Blanke Vlašić. (Zadarski list, 25. VII. 2008)

A meni već danima iz glave ne izlazi trambulin, dobivam snažan poriv skakati po njemu, okretati se u zraku, izvoditi figure, **salta** i akrobacije. (Dnevnik Blog, 14. IX. 2005)

Franjo pravi **salta** u grobu, ja mislim. (Forum, 16. VI. 2008)

Koja su to "**salta** mortale" ali toliko stara da se jedva vuču po ovoj napačenoj jednoj zemljici. (komentar, Novi list, 24. V. 2013)

U jednom se blogerskom napisu pojavljuje neobičan oblik plurala u muškome rodu, i to u dugoj množini:

Ja bih radio **saltove**, možda. (Dnevnik Blog, 28. III. 2008)

Riječ **salto** u rječnicima se često previđala (nema ju ni jedno izdanje Anićeva rječnika). Klaić (1987) i RHJ bezuvjetno ju opisuju kao imenicu muškoga roda, dok VRH bilježi da može biti muškoga i srednjega roda – i u jednini i u množini. Stariji ju priručnici i gramatike ne navode prilikom oprimjeravanja posuđenica u hrvatskome jeziku. HJP veli da je muškoga roda u jednini, a srednjega u množini.

Sambo ‘hrvački sport, sličan džudu’

Riječ **sambo** u našem je korpusu (49 primjera od 2004. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (29 potvrda):

No kako se **sambo** od 90-ih proširio svijetom, Putin agitira za njegovo uvrštavanje među olimpijske sportove. (Tportal, 26. VII. 2010)

Iz nje su proizašli Džudo, Aikido, ruski **Sambo**, Brazilski džiju-džicu... (Uragan Split)

U ovome trenutku bijesna sam ko pas na njega. Privatno, kao žena. Ne kao njegov mali Crni **Sambo** iz firme, nego kao ljuta i povrijeđena i uvrijeđena žena. (Dnevnik Blog, 2. XII. 2009)

I stvarno cure prave svedjanke su "malo lude" otvorene veze pa čak i taj **sambo**... ne losha stvar ali oni malo pretjeruju... (Forum, 29. XII. 2008)

I da spomeni da imaš Stevenovu ubojitost jer treniraš jeet kun do, ninjutsu, kung fu, tae kwan do i ništa manje poseban kickboks, obični boks i ruski elitni **sambo** (i ne, ovo nije pretjerivanje, sve manje od ovog je običan smrtnik, a to ti naravno nisi) i da imaš Chuckov karakter. (Forum)

Okay, ima odličan **sambo** ali ono nije bila zanimljiva borba nijednom objektivnom promatraču. (komentar, Fight Site, 2. VI. 2013)

Ipak, gdješto se pojavljuje u srednjemu rodu (*staro /sambo/*):

Sambo je kao stara vještina, nastala kao što kaže cpl.hicks početkom 20 st. (dobro nije baš staro ali nije ni neka nova izmišljotina). (Forum, 25. III. 2005)

U množini bi se o potvrdi srednjega roda moglo govoriti tek u jednome primjeru:

Jel ima kakav sport koji obuhvaća ajmo reć sve najbolje iz neudaračkih vještina (bjj, hrvanje, judo, **samba**...) znači samo grappling. (Forum, 5. III. 2008)

Poneki primjeri, registerski šaroliki, pokazuju sklonost *a*-sklonidbi s nultim morfom (8 potvrda):

Hrvačka verzija **sambo**a, slična džudou, naredbom Sportkomiteta još 1938. godine postala je službenom boričkom vještinom SSSR-a. (Profightstore, 30. IV. 2009)

Nicholaas Herbert (Nederland) Master of the Year – nositelj majstorskog zvanja u više boričkih stilova, osvajač nacionalnih (nizozemskih), europskih i svjetskih prvenstava u jujitsu, judu, **sambou** diljem svijeta. (Uragan Split, 24. VIII. 2012)

Primjerice, Mirko Cro Cop Filipović vuče svoje korjene iz Kick boksa, Emilianenko Fedor iz **Sambo-a** i Juda, a Minotauro Nogueira iz Jiu Jitsu-a. (Forum, 16. I. 2005)

Sambo i combat samo su mislim jedna vještina, jedino su pravila natjecanja u combat **sambou** drugačija (dozvoljeni udarci). (Forum, 24. III. 2005)

Glumaca i pozera koji treniraju zbog trenda uvijek ima, ali takvi brzo otpadaju. Bez obzira radilo se o BJJ-u, Ninjutsu-u, Wing chun-u ili **Sambo-u**. (Forum, 25. VII. 2006)

Pa to ipak nećemo nazvati stilom judo-a ili **sambo-a**... zar ne? (Forum, 13. IV. 2008)

Iako ima dosta finta da se izvuces i iz takve situacije, protiv nekog tko je malo upuceniji u borbu na parteru poput jiua ili **sambo**a, sanse su male. (Forum, 11. III. 2010)

A fiodor vuče korijene iz juda i **sambo**a pa je ipak pao u trokut. (komentar, Fight Site, 24. IV. 2013)

Riječ **sambo** od rječnikâ bilježe samo RHJ i VRH, i to kao imenicu muškoga roda. VRH još navodi značenje ‘potomak miješanja Indijaca i Crnaca’ gdje eksplicitno tvrdi da bi Npl. bio *sambi*. HJP ju ima u obama značenjima kao imenicu isključivo muškoga roda. Barić *et al.* (1999) na nju se ne osvrću. Klaić (1987) ju donosi samo u značenju ‘potomak iz mješovitog braka Indijanaca i Crnaca u Latinskoj Americi’, kao imenicu muškoga roda.

Scenario ‘radnja drame’; ‘detaljan opis radnje filma’; ‘okosnica libreta ili nekog glazbeno-scenskog djela’; ‘detaljan plan, razvoj događaja’

Riječ **scenario** u našem je korpusu (63 primjera od 1998 do 2015.) u jedini najčešće muškoga roda (33 potvrde), u raznovrsnim registrima:

Scenario je uglavnom sličan vozačice najviše hvata panika kada im osa ili strljen ulete kroz otvoreni prozor, pa dolazi do sudara ili oštećivanja automobila. (Autoportal, 15. I. 2009)

Iskreno, što po tebi nedostaje hrvatskom filmu? Dragojević: Isto što i srpskom: dobar **scenario** i glumci koji glume umesto da se krevelje. (Popcorn, 2. II. 2010)

Kakva je situacija u Novoj Gradiški? Hoće li se ponoviti slični **scenario** krize vlasti? (Posavska Hrvatska, 11. I. 2007)

Policija je u svom izvještaju navela da su petorica naoružanih lopova iz Coppoline kuće u Argentini odnijeli skupu tehničku opremu među kojima su bile kamere i fotoaparati te kompjuter u kojem je bio **scenario** za Coppolin novi film "Tetro". (R-1 Rijeka, 28. IX. 2007)

I nije se to neka vojvotkinja po bedemu šetala, kako izmišlja stanoviti filmski **scenario**, jer u Sinju ne bijaše tuđih vojvoda i vojvotkinja, a žene naših harambaša nisu se u svilu oblačile. (Gospa Sinjska)

Ni ovdje verbalno izražavanje nije jača strana pretendentima, a postavljanje šablonističkih pitanja "bok, kako si?", "jel ti dosadno?", "odakle si?", "koliko god?" sigurno neće impresionirati niti jednu curu, jer je takav bljutavi **scenario** svaka doživjela bezbroj puta. (Dnevnik Blog, 21. XII. 2008)

Žena ono prezgodna, baš ono lijepa zgodna žena, ma super nešto. I opet isti jebeni **scenario**. (Moj Blog)

A zamisli ovaj **scenario**, dođe jedan tip u tvoj život, onako dobrih mišića, dobro se oblači, sve što nosi (majce kratkih rukava, velike remene) mu dobro stoji i obori te sa nogu. I onda tek shvatiš da voli narodnjake. (Forum, 2. V. 2003)

Sve je to jedno smeće, taj film, taj **scenario**, ta baba, i novine, koji prije prenose vjest o jednom scenariju, sada prenose vjest o ovom scenariju. (komentar, VL, 15. X. 2010)

Gdjekad će se međutim pojaviti u srednjemu rodu, bez obzira ne registar u kojemu se zatekne (7 potvrda):

Sveukupno **scenario** se oslanja na parodiziranje znamenitih teenagerskih filmova osamdesetih Povratak u budućnost, Osveta šmokljana, Crvena Zora, Kronični samoubojica (ukojem je glavnu ulogu imao tada mlada hni Cusack). (Moj Film, 7. VI. 2010)

Ideja se polako razvijala i prije 10 godina konačno sam imao prvih 30 stranica **scenarija** koje sam napisao. (Nacional)

U tijeku je, naime, pisanje **scenarija** koje zajednički pripremaju autor romana i redatelj najavljenog filmskog projekta Rajko Grlić. (SD, 10. I. 2004)

Uzastopce nekoliko prošlih godina priređivao je toga dana dični "Rodoljub" koncerat s kazališnom predstavom i plesom, a u 12 sati o ponoći prigodno i vrlo uspješno **scenario** oproštaj sa starom godinom i pozdrav novoj godini. (Mikesland)

Međutim, to su prosječne vrijednosti te bi zagrijavanje moglo biti i veće, čak do 6,4 posto prema najcrnjem od svih **scenarija** koje je iznio IPCC. (Dnevnik Blog, 2. II. 2007)

I to sto vise nece morati za sve odgovarati vama sa Kosova nego ce se stvar okrenuti, pa sad smisljate nekakvo **scenario** o blokiranju tih procesa kako bi jos bili zavisni politickog centra u Pristini. (Forum)

Vec vidjeno isto i kod nas, isto **scenario** isti ljudi. (komentar, Advance, 4. IV. 2013)

U množini je nadmoćan muški rod, što se većinom može pripisati kanonskomu obliku *scenarij*, koji je danas češći u uporabi. Stoga se korpus usredotočio na potvrđnice srednjega roda jer nedvojbeno potječu od riječi *scenario*. Srednji rod u pluralu neće biti u kategoriji iznimaka, ima ga u svim registrima (22 potvrde):

Knjižica je prepuna dijagrama i različitih **scenarija** koja vas mogu zadesiti kada se pojave neočekivane situacije. (Net, 6. X. 2012)

Kad na koricama knjige piše da je doživjela 21. izdanje na domaćem terenu (u ovom slučaju u Španjolskoj), da je prevedena na 7 jezika, a da 43-godišnji autor David Trueba već 21 godinu uspješno piše **scenarija**, članke i knjige, očekivanja su jako velika. (Booksa, 17. X. 2012)

Napisao je **scenarija** za kratki igrani film Jurnjava na motoru (195) B. Majera. (Gradska knjižnica Čazma, 1998)

Mislim da kad produkcije ojačaju – a da pritom nisu samo kancelarije za predavanje filmova na fond i **scenarija**, i ako prođe tada bez studija tehničke baze rade iste s puno problema – tada ću i ja i ostali imati konkurenciju. (SD, 12. V. 2013)

On osmišljava i priprema **scenarija** boravka i oplovljivanja Velike jabuke Manhatana i u ime Udruge prikuplja financijska sredstva. (Maraton lađa, 2010)

S velikim žaljenjem Danci se prisjetiše da moraju još smisliti **scenarija** za sutrašnje snimanje. (Dnevnik Blog, 3. VIII. 2007)

Razna **scenarija** za obnovu New Orleansa postoje i trenutno se primjenjuje vojni scenario. (Forum, 1. IX. 2005)

Pored toga zaboravili su navesti da nas može pogdići potres, na glavu pasti asteroid, da erupcija vulkana može zamračiti nebo i dovesti do polarne zime, propasti ljetine, ratova, gladi, sve sama optimistička **scenarija**, idealno štivo prije spavanja umjesto tablete prozaca. (komentar, Politika, 9. XII. 2010)

Riječ **scenario** od rječnikâ ima samo VRH, a određuje ju kao imenicu isključivo muškoga roda. Barić *et al.* (1999) tek upućuju na riječ *scenarij*. Natuknicu *scenarij* imat će i Klaić (1987), RHJ, Anić (2003) i HJP.

Scherzo v. skerco

Skerco (scherzo) ‘unutar veće kompozicije (sonate i sl.) instrumentalni stavak prpošnoga, često i humorističkog karaktera’; ‘jednostavačna klavirska kompozicija’

Riječ **skerco** u našem je korpusu (43 primjera od 2000. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (34 potvrde), o kojemu god diskursu bilo riječi:

Nisam Paganini, jest da sam prvi **scherzo** napisao kao dijete, zato sam ga i napisao ne shvaćajući ozbiljnost skladanja, zato sam – sazrijevajući – prvu operu bacio u koš. (Tomaš 2004: 155)

Herojski marš, razigrani **scherzo** i transparentna polifonija Finala, velikim je potezima završila večer i ovogodišnji Festival. (Klasika, 15. IX. 2010)

Riječju, ako se ne shvati da je makarski **skerco** jedna od najboljih vijesti iz SDP-a u zadnje vrijeme, striptiz – koji je Makarska izostavila – izvest će Zagreb. (SD, 12. I. 2006)

Slijedio je Chopinov **Scherzo** br. 2 u Cis molu, zahtjevna kompozicija neponovljive ljepote koja svaki puta traži da se odsvira s dušom. (MH Podstrana, 2011)

Iskidani **scherzo** i uputa za sreću ukiselili su kasne jesenje dane, progutavši sjećanja na sunce, sol i proljetne vatre. (Dnevnik Blog, 20. XI. 2005)

Od modernih stvari svidja mi se Coplandov **scherzo**, Macka i mis. (Forum, 3. I. 2004)

U množini je neznatno više potvrda muškoga roda (5 potvrdnica), najčešće u nacionalnim izvorima, dok su od regionalnih uočeni samo dubrovački:

Scherzi, improvizacije, i plesanke, po četiri od svega (Tomasović 2006: 239)

Svakako ne smijem zaboraviti naglasiti i timbralnu ispravnost reprodukcije koja je na vrlo visokom nivou što posebno dolazi do izražaja na zahtjevnim snimkama solo klavira (F. Chopin: **Scherzi** / I. Pogorelich ? DG 439 947 - 2). (Audiofil)

Tim mu je lakše bilo pobjeći od svog doba, prikazujući svoje tajne u seriji od 33 bakroreza: Capricci i **Scherzi**. (Moderna vremena, 2011)

Njegove sonate, balade, fantazije, **scherzi** i dva klavirska koncerta zauzimaju posebno mjesto u pijanističkoj literaturi. (DuList)

U Domu kulture Matice hrvatske ogranaka Blato, u suradnji s ustanovom za kulturu Blatski fižuli, predstavila je novo treće dopunjeno izdanje knjige, Blatska trpeza starinska jela i pića, običaji, pjesme i **skerci** iz Blata na Korčuli. (Dubrovački vjesnik)

Nešto je manje potvrda srednjega roda (4 potvrdnice). Osim primjera iz nacionalnih izvora, tek je jedna regionalna – zabočka.

U tome uglavnom uspijeva, obzirom da se neočekivane disonance, **scherza**, pa čak i manji uzvici veoma organski uklapaju u tkiva kompozicija. (Muzika, 30. VII. 2008)

Kroz 24 sata Chopina u Hrvatskom glazbenom zavodu publika će moći čuti njegove mazurke, valcere, poloneze, nocturna, balade, **scherza**, sonate i koncerte. (Tportal, 21. II. 2010)

Suptilna i introvertirana nokturna ili valceri naime ne pogoduju njegovom senzibilitetu u onoj mjeri kao primjerice sangvinična **scherza**. (Klasika, 21. XI. 2010)

U prvom dijelu koncerta čuli smo prekrasna, virtuoзна, melodiozna Chopinova kratka djela (Nokturna, **Scherza**, Berceuse, Impromptu i Baladu). (Zpress Zabok)

Riječ **skерco** u rječnicima ima različite rodne odredbe. Klaić (1987), Anić (1998), RHJ i HJP tvrde da je muškoga roda, dok VRH veli da je u jednini muškoga, a u množini srednjega roda. Anić (2003) ju nema. Barić *et al.* (1999) drže da je u jednini muškoga, a u množini muškoga i srednjega roda.

Skonto ‘popust što ga prodavač daje kupcu koji kupovinu robe ili usluga plaća u gotovini’;
‘sniženje’

Riječ **skonto** u našem je korpusu (59 primjera od 1998. do 2013.) u jednini uvijek muškoga roda (41 potvrda), u svim registarskim slojevima:

Ne želim se odreći volje da slobodno biram trgovinu u koju ću ulaziti, ili makar to neću učiniti za beznačajan **skonto**. (JL, 2. V. 2009)

Montmontaža, uz dodatni veliki **skonto**, cijeli posao nudi obaviti za oko 160 milijuna kuna. (VL, 22. IV. 2010)

Naime, izdavanjem riječkih obveznica osigurano je nešto manje od 180 milijuna kuna, zbog tečajnih razlika i **skonta** koji je ponuđen prilikom prodaje obveznica. (Rijeka, 3. IV. 2008)

Državna potpora od 75 kuna ruku na srce ispada smiješna i ne predstavlja gotovo nikakav «**sconto**». (057info Zadar, 1. XII. 2009)

Nije mu, dakle, bio nikakav problem udriti **skonto**, na koji su Splitsanke, potihom pjevušeći znamenitu Štulićevu "Poljsku u mom srcu", kupovale neobrađene jantarne ogrlice za tričavih 35 kuna... (SD, 1. IV. 2007)

Mogu biti koje god nacionalnosti treba. Dobro dođe tu i tamo za **skonto** neki ili sl. (Dnevnik Blog, 12. I. 2007)

A brod je bombon – prostora ko u priči a i dobro jedri. Dajem strašan **skonto** pa ništa. (Forum, 19. IV. 2008)

Najbolji je dio u kojem cete se dogovoriti sa Jadrolinijom da se turistima omogući plaćanje karte kao za javni prijevoz?? Valjda ste mislili na neki **skonto**. (komentar, 057info Zadar, 14. V. 2013)

U množini prevladava muški rod (13 potvrda), ponajviše na istarskome i dubrovačkome području.

Na kraju, domaći konditori u pravilu njima plaćaju razna izvanfakturna davanja, kao što su rabati, **skonti**, plaćeno mjesto na polici i marketinške naknade. (Nacional, 30. XI. 2010)

Jedine 'zvijezde' ovogodišnjeg Interlibera bili su majstori PR-a Monaldi i Sconti. **Sconti**? Da, što na umu, to i na drumu. Popusti su najbolji i centralni dio Interlibera. (Booksa, 11. XI. 2011)

Tko ne voli **sconte**? Snižjenja su tako genijalna stvar, ako smo pripremljeni zbilja ih možemo dobro iskoristiti. (Regional Express Istra, 27. I. 2013)

Iako računi velikog blagdansskog shoppinga uskoro dolaze na naplatu, većina naši sugrađana našla je i vremena i novca za zimske **skonte**, pa je većina snižene robe već planula... (SD, 9. I. 2004)

Veliki **skonti** su i u drugom hotelu kraljevska imena s pet zvjezdica Princeza Sofia u kojoj su lipanjske i srpanjske cijene od 866,67 eura spuštene na 321 eura. (DuList)

Jebali te **skonti** i akcije. (Moj Blog)

Također imaš i skupe dućane u kojima su **sconti** – sconti. Dakle, 50% pa na gore. (Forum, 6. I. 2007)

Ipak, bit će i srednjega roda u pluralu (4 potvrde), prvenstveno u razgovornome registru. Izuzetak je tek jedna potvrda s regionalnoga portala.

Već su čuli da su **skonta** posvuda i mobitel samo zvoni, naručuje se u svih šesnaest. (SD, 20. VII. 2003)

Naime, ja nisam tražio nikakva **skonta**, nikakve akcije, rasprodaje i slično. (Forum, 19. VIII. 2010)

Svi bi radili male kuće jer znaju da onaj tko gradi, taj je skupil lovu i bude platio, ali popusti i rabati i **skonta**... cccc... jako jako teško. (Forum, 16. IX. 2010)

Kupujemo knjige za 49,99 kn, a natpisi akcije, **skonta**, sale, odlične cijene govore upravo o inflaciji naše svijesti. (Forum)

U jednome je primjeru razvidna kolebljivost između srednjega i muškoga roda u pluralu (**sconta** su već odavno počeli):

Nažalost **sconta** (popusti) su već odavno počeli (već su na kraju), tko de se sada mogu samo još mrvice kvalitetne robe mogu naći... (Forum, 24. I. 2004)

Riječ **skonto** od rječnika su opisali Klaić (1987), RHJ i VRH. Klaić (1987) i RHJ vele da je muškoga roda, dok VRH tvrdi da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini. Isto kao VRH imaju i Barić *et al.* (1999). HJP kaže da je muškoga roda u jednini, a srednjega u množini.

Solfedo (solfeggio) ‘elementarna nastava glazbe (vježbe pjevanja, glazbeni diktat te osnove glazbene teorije)’

Riječ **solfedo** u našem je korpusu (24 primjera od 2006. do 2016.) u jednini najčešće muškoga roda (18 potvrdnica):

Profesor Vinko Krajtmajer je smatrao da mogu više napredovati pa me je poslao na dupli **solfeggio** i na tome sam mu zahvalna. (Klasika, 9. VIII. 2008)

Do kraja lipnja bila su dva upisna roka u kojemu se prijavilo 20 učenika uključujući i glazbeni vrtić i početnički **solfeggio**. (Radio Novska, 2. VII. 2010)

Solfeggio nije lak ni onima koji znaju prebirati po žicama. (Radio Mrežnica, 8. I. 2013)

Također se kroz Glazbenu radionicu i početnički **solfeggio** educira još 45 djece predškolske dobi. (Centar za kulturu Omiš)

E kad bi imao više vremena, vratio bi se ja malo i toj muzičkoj, zapravo samo gitari, jer mi se onaj **solfedo** i teoriju i harmoniju i kaj god još ima, orkestar i klavir ne da. (Dnevnik Blog, 15. III. 2006)

Danas sam trebala ići na **solfeggio**. Počeo je u 14:15, a ja zaboravil na njega! Ma bravo ja! (Index Bloger, 18. IX. 2008)

Na akademiji ne moraš čak položiti **solfeggio** na prijemnom (koji je za instrumentaliste i tako lagan) da bi mogao biti dobar student i kasnije izvođač. (Forum, 27. X. 2007)

Katkad se pojavljuju i primjeri srednjega roda (3 potvrdnice), uglavnom u razgovornome registru:

Zadarska Glazbena škola domaćin je disciplina **solfeggia** (započelo jučer i traje do danas poslijepodne) i gitare (13. i 14. ožujka). (Zadarski list, 4. III. 2009)

Ako netko misli na RA, a nije završio osnovnu glazbenu, OBAVEZNO **solfeggio**! (Forum, 22. X. 2007)

Što se tiče pjevača i instrumentalista, njima je **solfeggio** sa teorijom manje bitno, ali ukoliko se ne prođe, a nisi bogom dan talent niš od toga. (Forum, 4. XI. 2007)

Solfeggio još nije krenulo, ali računam da je isti princip, kaj ne? (Roda Forum, 6. IX. 2016)

Gdjekad je prisutna *a*-sklonidba s nultim morfom:

To se nadopunjuje nastavom iz **solfeggio-a** i skupnim muziciranjem, a na višim godinama i glazbenom teorijom. (Muzički atelje)

Ide i u glazbenu školu, svira puhački instrument, isto prilično dobro, solidan sluh, ponekad lijen za vježbanje, sve u svemu više nego dobro, ali opet ništa specijalno. Ali zato na **solfeggio-u** je izvanredan. (Forum, 24. V. 2009)

U pluralu nema pronađenih potvrdnica.

Riječ **solfedo** u rječnicima se opisuje kao imenica muškoga roda (Klaić 1987, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH, HJP). Barić *et al.* (1999) pak kažu da je u jednini muškoga roda, a u množini muškoga i srednjega roda.

Solfeggio v. solfedo

Solo 'glazbeni komad ili njegov dio za jednog izvođača'; 'dionica unutar većeg instrumentalnog ili vokalnog sastava koja se izdvaja samostalnim izvođenjem'; 'onaj koji svira ili pjeva solističku dionicu'

Riječ **solo** u našem je korpusu (170 primjera od 2000. do 2017.) u jednini redovito muškoga roda:

Koliko je **solo** osoban i uvjetovan vlastitom interpretacijom toliko je *pax de deux* najbolje sredstvo izraza strujanja ljubavi dvaju tijela. (Vijenac, 15. VI. 2000)

Kvartet je promijenio ritam, a gitarski **solo** ostao je u možda neponovljivoj izvedbi. (Varaždinske vijesti)

Nakon što je s bijelim "stratom" otpjevao Thru And Thru i opleo izniman **solo**, doživio je pravu transformaciju, preuzevši ulogu gitarista i frontmana. (SD, 24. VI. 2003)

Još kad sad raspizdim onaj **solo** šta sam ga jučer navježbao, svi će pasti na guzicu. (Dnevnik Blog, 29. XI. 2007)

Ja jednostavno svršim kad čujem Gilmourov **solo** na pjesmi Time. (Forum)

I onda, kaj da se vratio iz crkve sa mise, pa je prokužil sve, opali vam on meni svoj **solo** o bandi. (komentar, VL, 19. XI. 2009)

Ipak, u trima se pribilježenim primjerima u jednini pojavljuje srednji rod, čak i na nacionalnome portalu:

Eddie je u standardno dobroj formi, ali ono što je mene osobno oduševilo je gitarsko **solo**. (Glazba Monitor, 25. IX. 2006)

I nije toliko bitno da su se tu redom naslagali gotovo psihodelično **solo** Andrea Palazza, pa onda jedan solo Vasil Hadžimanova, pa kreativni urnebes Gare Tavitjana. (Glazba Monitor, 12. XI. 2006)

Uživam s mladim ljubavnicima, smijem se, seksam, zabavljam, ne pada mi teško solo, ma koje **solo**, najviše sam bila solo s tipom s kojim sam prije 6 mjeseci prekinula, a koji odgovara opisu autorice ovog topica. (Forum, 21. XII. 2010)

Jedan će primjer, nanovo s nacionalnoga portala, svjedočiti o kolebljivosti između ovih dvaju rodova (***gitarski solo koje ni malo dijete u snu ne bi moglo ne pogoditi***):

I to nije sve, pažnja je usmjerena na Vaska i Dirana, no pri kraju kompozicije nazire se solo, začim svih začina, gitarski **solo** koje ni malo dijete u snu ne bi moglo ne pogoditi iz čijih ruku i duše dolazi. (Glazba Monitor, 12. XI. 2006)

U množini uvjerljivo preteže srednji rod (108 potvrdnica), u svim registrima:

Bogata i inventivna instrumentalna **sola** klavijatura, gitara, bubnjeva u službi su ugođaja, u rasponu od intimnog do dramatskog. (Thompson)

Sviramo poznate jazz standarde koje obrađujemo na svoj način te ubacujemo slobodne jazz improvizacije i **sola**. (Zpress Zabok)

U triu se ravnopravno, kao solista, nametnuo Darko Mihelić Bočo izvodeći svoja **sola** na kontrabasu jedinstve logike i estetike. (Opatija, 22. II. 2010)

Šlag na torti Adut "Mirakula", pa u konačnici i temeljni razlog zašto je i uz rekordnu cijenu ulaznice danima prije koncert bio rasprodan, nije bubnjarsko umijeće Katchea, Grammy nominacija Levina niti Vlatkova patentirana **sola**, već Đibo i niz reprezentativnih tema : "Libar", "Oprosti", "Forca", "Svi moji punti kad se zbroje", "Libar"... (SD, 14. II. 2003)

Drugim riječima, često možemo naići na ljubitelja metala koji sluša samo gitarska **sola** i ništa drugo ga ne zanima. (Makarska Kronika)

Cili album svira neka svoja debilna **sola** koja nikakvog smisla nemaju. (Index Blogger, 10. V. 2008)

Ali siguran sam da nije loš jer su jebeno tehnički potkovani... praše ta **sola** ka da smokve jedu... a biži stari, prejaki su... (LnL)

Možda bi **sola** mogao pjevati i Mato, ali neće. (Tambura Forum, 13. I. 2008)

Coverdale u elementu, gitare, **sola**, zarazni refreni, komad u klipu, energija... stara škola rocka. (komentar, SD, 14. IV. 2011)

Međutim iznađena je i nekolicina potvrda muškoga roda u pluralu (21 primjer), najčešće s *a*-sklonidbom s nultim morfom:

Također možemo primjetiti da se i kod Vadera pojavljuju netipični gitaristički **soloi**, koji su očito postali glavni lajt-motiv svih ovojesenskih death metal izdanja. (Muzika, 3. XI. 2006)

Svoju viziju razvija kao skup koreografski individualiziranih **sola**, koji dijele isti intenzitet i estetiku. (Plesna scena, 28. V. 2012)

Repeating – super pjesma počinje samo vokalom lagano se ubace bubnjevi i električna gitara i John prekrasno pjeva i šta još reći? a ništa osim da pjesma ima i par kraćih **soloa** koji su neloši... (Dnevnik Blog, 15. I. 2005)

Evo evo objavih ja sebe na youtubeu. Tam izvodim neke drum **soloe**. Gledan sam ono 4546545472346146 puta, kad god se pojavim u školi neka treba oče da je izjebem kolko sam dobar i tak, rutina... (Dnevnik Blog)

Od stvari na albumu bih izdvojio vrhunske The Saints (brzo, melodično sa slide showom gitarskih **soloa** koje danas na svijetu jedino mogu napraviti Helloween i nitko više), Final Fortune jebeno melodično i za popizdit zarazno, jednostavno traži repeat. (Forum, 18. X. 2007)

Zappa se ruga sve u svačemu, a kad uzme SG u ruke dere ko zmaj, a **soloi** pare ko da samo izlaze. Ma kurac. (Forum, 12. IV. 2013)

Eh, strasno me cude ti vaši "najbolji **solo-i**" Hendrix na Woodstocku, Star Spangled Banner Sa Exile on main st. (najbolji album od stonessa, ušo među prvih deset najboljih svih vremena) ima fini solo Tumbling dice. (Forum)

Ako se uključe i primjeri koji ne govore ništa o rodu, *a*-sklonidba s nultim morfom dosta je česta (ukupno 46 potvrdnica), u obama gramatičkim brojevima i u raznorodnim diskursima:

Neće biti izdrkavanja s gitarističkim **soloima**, bježim od metal klišeja. (Muzika, 12. X. 2006)

Jason Newsted kaže međutim da su Hetfield i Ulrich obožavali grupisice, a da je Ulrich volio ljudi promiskuitet, poput «oralnog seksa za bass **soloa**». (Internet Monitor, 13. VII. 2007)

Scatting je definiran kao umjetnost komponiranja **soloa** 'ovdje i sad', korištenjem samoglasnika koji pjevaču u tom trenutku padnu na pamet i koje je spremam složiti u određeni logični niz i otpjevati. (Dnevnik, 2. VII. 2010)

Da nisam čuo ostale rekao bih ovo: dobra pjesma sa par kraćih **soloa** i dobrim duetima i to je to dalje. (Dnevnik Blog, 15. I. 2005)

Heaven Tells No Lies izvrstan završetak albuma uz ponovnu paletu vrhunskih **soloa**. (Forum, 18. X. 2007)

Riječ **solo** u rječnicima je različito opisivana. Anić (1998) ima ju kao imenicu muškoga i srednjega roda u jednini, a samo muškoga u množini. Klaić (1987) i RHJ joj pridaju muški rod u obama gramatičkim brojevima. Anić (2003) i HJP vele da je samo muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Naposljetku, VRH ostavlja mogućnost obaju rodova i u jednini i u množini. Tu nije kraj neslaganju – Barić *et al.* (1999) joj pripisuju muški rod u jednini, a muški i srednji rod u množini.

Sombrero ‘slamnati šešir vrlo širokog oboda kakav se nosi u nekim zemljama Amerike’; ‘u nogometu, vrsta driblinga’; ‘igrač meksičke reprezentacije’

Riječ **sombrero** u našem je korpusu (37 primjerâ od 2002. do 2013.) u jednini beziznimno muškoga roda.

Sada je Henry prodao krasan "**sombrero**" Ramosu, pretrčao ga na desnoj strani Realove obrane i izborio korner. (Index, 2. V. 2009)

Jedan mladić mu je tada dao lijepi **sombrero** koji je Sveti Otac nakratko stavio na glavu slušajući meksičku glazbu. (SD, 26. III. 2012)

I zavruga mi sad to šta mi je kosa narasla kad mi je "njok" toliki da mi ni najveći **sombrero** ne bi pokrio glavu... (Dnevnik Blog, 3. III. 2005)

U pluralu će redovito biti srednjega roda – u tekstovima razgovornoga stila, ali i na nacionalnim i regionalnim portalima – u 11 primjerâ:

Možda su krivi običaji da kad rune kuruzu sjede na šekretu i tračaju, pletu pončose... vrte "slamu" za **sombrera** i oljavaju cijelo selo i tko je kako oblečen za crkvu... (Forum, 18. VI. 2007.)

Torcida nisu hrpa pojedinaca koji forsiraju svoje osobne đireve i stilove (karnevalske kape, strani dresovi, majice na bakljade, cilindri-navijaci idioti, **sombrera**, magarece maske) već kao neka skupina ima svoj imidž i svoja pravila. (komentar, SD, 10. X. 2010)

Prošle srijede, Meksiko je odigrao dvoboj s Brazilom u potpuno bijeloj uniformi, no boja se nije povoljno odrazila na rezultat: **Sombrera** su izgubila s 1:3. (Index, 17. IX. 2007)

Posebno aktivna u ovogodišnjem karnevalu bila su i djeca DV Šuškalica koja su svoja **sombrera** sama izradila i šuškalice za potrebe svojih meksičkih maski. (Zadarski list, 9. II. 2013)

Možda smo trebali ponijeti i **sombrera**... (Mosor, 24. V. 2012)

U samo će se jednom primjeru pojaviti u muškome rodu, i to u blogerskome diskursu:

Onda su Gospodnetići mrgudno pogledali prema meni i Dinu. Samo već smo ja i moj drug Dino imali na glavušama meksikanske **sombrere**. (BigBlog, 20. II. 2012)

Međutim iako se čini da je sve predvidivo, nerijetko (22 puta) će se pojaviti oblik koji uključuje španjolski morf -os na koji se dodaju morfovi hrvatskoga plurala. U većini će se slučajeve posegnuti za tim oblikom kad se njime referira na meksičku reprezentaciju.

Umjesto da nabavljamo suncobrane, **sombrerose** i kremu 'za ne izgoriti', ujutro smo svi proklinjali nebo i molili Vakulu, Sijerkovića i društvo da nam kažu (pa makar i utješno lažu): 'Ma neće baš pljuštati za vrijeme koncerta'. (Muzika, 22. VI. 2010)

Siguran sam da neću biti daleko od istine ako kažem da su to mariahci, **sombrerosi** ili pak popularna tekila. (Dnevnik Blog, 25. VII. 2007)

Kombinacije je začinio odličan asesoar – torbe, **sombrerosi** (iako samo četiri), krznene stole i cipele. (Moda, 2. X. 2010)

Argentinci su baš **sombrerose** nekidan poslali kući. (SD, 30. VI. 2006)

'**Sombrerosi**' su kontrolirali loptu i imali više navijača na tribinama, ali su 'nebeskoplavi' izgledali opasniji. (Tportal, 22. VI. 2010)

Osim toga, često će se takav oblik pronaći i u jednini (iznova u različitim registrima), što bi mogla biti preslika s plurala:

Gotovi ste, gringos, comprende?", dobacio je nakon drugog piva mladić u hrvatskom dresu i meksičkom **sombrerosu** s maturalnog putovanja. (Vjesnik, 2002)

Franco je bio neki marijači, koji je izgledao ko da se jedno 25 godina nije otuširao i kojemu će ona špagica od **sombrerosa** svaki čas prekinut dovod zraka. (Forum, 17. XI. 2010)

Rječnici se slažu oko toga da je riječ **sombrero** u jednini muškoga roda, no množina je mjesto previranja – Anić (1998) tvrdi da je u pluralu u muškome rodu (Npl. *sombreri*), mada rijetko i u srednjemu (Npl. *sombrera*). 2003. u Anićevu se rječniku, koji uređuje Ljiljana Jojić, preobražava u imenicu muškoga roda bez mogućih iznenađenja, tj. spornih točaka. Tako imaju i Klaić (1987) te HJP. RHJ ju nema, a VRH najednom kontrira prethodnicima i opisuje ju kao imenicu isključivo srednjega roda u pluralu (Npl. *sombrera*). O *sombrerosima*, kako se vidi, nema spomena. Barić *et al.* (1999) ističu je kao imenicu muškoga roda koja je, dajbudi rečeno, u pluralu prihvatljiva i u muškome i u srednjemu rodu.

Sorbeto ‘posebna vrsta smrznutog deserta koja se priprema od voća i šećernog sirupa’

Riječ **sorbeto** u našem je korpusu (32 primjera od 2006. do 2016.) u jednini uvijek muškoga roda (4 potvrde):

Sličan graniti je **sorbeto**, ledena mješavina soka ili pasiranog voća i šećera, obično rastopljenog u vodi. (24sata, 3. VII. 2009)

Sorbeto pripremljen od voćnog pirea sadrži veliku količinu vitamina C (ako je to voće njime bogato). (Femina, 21. VI. 2010)

Karizmatični kulinarški stručnjak, Marin Rendić za nas je pripremio čarobni **sorbeto**. (Dani Vjenčanja, 7. I. 2012)

Specifičan je i **sorbeto** koji se spravlja od samoga voća, te se poslužuje kao osvježavajući desert. (Turizam info)

U množini je najčešće muškoga roda (22 potvrde), na nacionalnim portalima i u razgovornome registru.

Mješavine zamrznutog povrća odlične su za juhe, složenice i rižota, voće za napitke s jogurtom ili mlijekom, sladoled ili **sorbete**. (Inside OUT, 24. II. 2012)

Sladoled i **sorbeti** pripremljeni su od prirodnog voćnog soka i sadrže manje od 7 posto masnoća. (Buro, 20. VII. 2012)

Ima verzija sorbete sa umućenim bjelanjkom, ali kako ja nastojim previše ne komplicirat u svojoj kuhinji ovo je idealna verzija za ljetne **sorbete**. (Index Bloger, 31. V. 2010)

Što se kozmetike tiče, rekla mi je da mi savjetuje dječju mast od JGL-a i tekući sapun za bebe (danas se to zovu **sorbeti**). (Forum, 2. II. 2009)

Ipak, gdjekad će biti srednjega roda u množini (2 potvrde):

Sorbete od jagode, maline i limuna iz istoimene linije ne sadrže gluten i laktozu. (Garden)

Tekući dušik već koristimo za naš sladoled od lješnjaka, a ponudu ćemo proširiti i na **sorbete** i semifreda. (Ordinacija Večernji, 30. XII. 2009)

Katkad će kanonski oblik biti *sorbet*, što će pridonijeti prevagi muškoga roda u pluralu.

Jogurt možete kombinirati s bilo čim i u bilo koje doba godine, isto tako čokoladni **sorbet**. (Ordinacija Večernji, 10. V. 2013)

Mmmm **sorbet**... Već sama riječ zvuči mi slasno, intrigantno i grešno. (Sensaklub, 27. VI. 2012)

Voćni **sorbet** (Cafe, 3. VI. 2013)

Nekakav **sorbet** od malina uz kojeg ces servirati breskve iz kompta ili tako nesto. (Forum, 23. II. 2006)

Riječ **sorbeto** ne spominje se u rječnicima. Klaić (1987) i Barić *et al.* (1999) imaju samo riječ *sorbet*.

Stampedo ‘naglo bježanje preplašene stoke uz zaglušenu buku’; ‘opća panika i bježanje velikoga mnoštva ljudi’

Riječ **stampedo** u našem je korpusu (97 primjera od 1995. do 2012.) u jednini najčešće muškoga roda (58 potvrda):

Stampedo od par tisuća ljudi potrčao je prema nama, a mi smo bježali preko cijelog stadiona u garderobu. (CMC TV, 12. IX. 2007)

U **stampedu** koji je nastao kada se pročulo da je Bieber stigao ranije, deset se djevojaka onesvijestilo pa ih je hitna pomoć morala izvlačiti iz gužve. (Vjesnik, 2010)

Što bi se dogodilo s apsolutno dobrim čovjekom, koji ima Kristovu auru oko sebe, dolaskom u ovo naše današnje društvo i apokaliptični **stampedo**? (GS, 2003)

Bio je to gotovo **stampedo**. (Glas Istre)

Četvero osoba zatražilo je pomoć liječnika, a još 60 ih je ozlijeđeno u **stampedu** koji se dogodio na paljenju božićnih lampica u Brightonu u trenutku kada su na pozornici stupili natjecatelji X - Faktora. (R-1 Rijeka, 15. XI. 2009)

Treba zabilježiti pravi **stampedo** na pečenog vola i 40 odojaka, to je bio udar pirana u Amazoni. (SD, 6. V. 2002)

A iza mojih leđa tutnji jedan takav **stampedo**. Koza, ovaca, bikova koji misle da su mudonje, a najviše kokoši. (Dubrovački vjesnik, 2005)

Osjećam se ko da je priko mene priša **stampedo**, pa se ne mogu niti smješkat i nekom frajeru koji me gleda. Ionako me gleda iz pogrešnih razloga... (BigBlog, 13. VIII. 2009)

Ako okolo kruže priče o tvojoj fenomenalnoj seksualnoj izdržljivosti ili tehnici, možeš očekivati ženski **stampedo**. (Dnevnik Blog, 23. II. 2009)

Možeš si misliti koji bi to **stampedo** nastao, a dobar dio ženskadije samo bi zakovrnuo okicama i onemoćalo tresnuo na pod. (Iskrica Weblog, 5. VII. 2010)

Ono kaj se jučer dešavalo u jebenom rotoru, to mislim i nadam se da nikad više nebudem doživjel... jebeni **stampedo** dok murja tuče sa jedne i druge strane a ne pitaju ništa... (Forum, 4. V. 2010)

Katkad će se, ponajprije u razgovornome registru, pojaviti srednji rod (5 potvrda):

Indonezijski nogometaš Mistar imao je svega 25 godina kad ga je **stampedo** svinja pregazilo na terenu, što sportaš nije preživio. (Internet Monitor)

Tamošnji nogometni klub imao je trening u tijeku, a **stampedo** je iznenada naletjelo i tako je Mistar tragično nastradao. (Internet Monitor, 19. IV. 2009)

A **stampedo** dobrih isprika nepovratno je odmicalo dižući prašinu. Vratit će se oni, neki drugi put, znam ih, nanjuše nesigurnost, strah i krv. (Dnevnik Blog, 21. IX. 2005)

Odjednom ugledam gomilu ljudi koji su nahrupili kroz vrata, ono **stampedo**... to me zainteresiralo, reko' neka frka je... pogledam na sat 16.00... djelatnici idu kući... spašavaj se 'ko može (Index Blogger, 2008)

A onda je krenulo **stampedo**... Svi su se počeli spremati... Nervozno su tapkali i nešto mumnjali dok smo prolazili kroz one sobice... (Dnevnik Blog)

Pojedini će primjeri pokazati da u okviru jednoga portala supostoje različita rješenja, odnosno da prethodno navedeni primjer srednjega roda ne znači da na istome portalu neće biti potvrda muškoga roda:

U silovitom napadu čuvara režima prosvjednici su potisnuti do Krvavog mosta, a u **stampedu** koji je nastao oni iz prvih redova su ispendrečeni, a oni koji su se našli na podu došli su u policijsku nemilost. (Internet Monitor, 2. III. 2011)

U množini uvjerljivo prevladava srednji rod (31 potvrdnica), prvenstveno na nacionalnim portalima (20 potvrda):

Unatoč tome, puštanje kolekcije M for H M nije izazvalo gužve i **stampeda** kao prijašnjih sezona kada su svoje kolekcije prezentirali Viktor Rolf, Stella McCartney te Karl Lagerfeld. (Moda, 12. IV. 2007)

Na taj način možda će se izbjeći **stampeda** kupaca poput prošlogodišnjeg u jednoj trgovini Wall-Marta kad su jednog od zaposlenika pregazili te je umro. (VL, 27. XI. 2009)

Potvrđuju to predsezonska **stampeda** usmjerena prema desetak gradskih salona ljepote i teretana. (Bjelovarac, 8. V. 2009)

No, dok je u tim zemljama nasilje odavno kanalizirano kroz (nerijetko dogovorene) tučnjave izvan stadiona, kod nas se **stampeda** i divljanja još uvijek mogu vidjeti i na tribinama stadiona. (SD, 26. X. 2010)

Probili su se ravno u prednje redove gdje su **stampeda** uspaljenih klinki vrištala i pružala ruke prema pjevaču s dječjim licem. (Dnevnik Blog, 13. III. 2008)

Protivim se bilo kakovovim otvorenim uvredama tipa svinjska glava na tijelu oznojena pedofila Muhameda, ali 72 djevice, samoekspodiranja, **stampeda** oko meteorita... sve je to dio islamska svjetonazora i islamske 'kulture' i mora bit dio 'fair game' scenarija. (Forum, 13. II. 2008)

Ipak, na nacionalnim će portalima u dvama slučajevima biti muškoga roda:

Dosad je najveći broj žrtava tijekom hadža poginuo u **stampedima** koji se događaju gotovo svake godine. (Index, 11. XI. 2010)

Neki kažu da su uzeli bubu s njima, ali ta informacija je kasnije potvrđena od dva **stampeda** koji su inzistirali da je bio medvjed ne buba. (Download, 6. IV. 2008)

U jednom je primjeru razvidno neslaganje imenice i pridjevske riječi, što bi moglo biti nehotična pogreška ili posljedica kolebljivosti između rodova (***ljudska stampeda koje su često završavala***):

Kako bi se izbjegla ljudska **stampeda** koje su u proteklim godinama često završavala tragično, saudijske su vlasti poduzele velike mjere osiguranja. (Glas Koncila)

Riječ **stampedo** u rječnicima je naišla na različite opise. Anić (1998), Anić (2003) i HJP vele da je u jednini muškoga roda, a u množini muškoga i rijetko srednjega roda. RHJ ju nema kao rječničku natuknicu, a VRH kaže da bi se oboje – muški i srednji rod – moglo naći u jednini i u množini. Barić *et al.* (1999) bliski su rješenjima V. Anića – kažu da je u jednini muškoga roda, a u množini jednako često muškoga i srednjega roda. Donosi ju i Klaić (1987).

Stereo ‘stereouređaj’

Riječ **stereo** u našem je korpusu (49 primjera od 2003. do 2010.) najvećma muškoga roda (46 potvrda), prvenstveno u razgovornome registru odakle se ekscerptirala većina potvrdnica:

Ti putujući trgovci prodaju sve što možete zamisliti. Dionice, obveznice, kuće, kredite, fotokopirne strojeve i odjeću. Bombone, kikiriki i leđeno hladnu coca-colu. Posljednju tehnologiju. Najbolje savjete. Najglasniji **stereo** i najlakši telefon. (Banka)

Apple je sa svojim iPod Hi-Fi sustavom ponovno izumio kućni **stereo**. (Poslovni, 7. III. 2006)

Pa što da sam uzeo tvoje čizme... vozio tvoj auto... razbio tvoj **stereo**... mislim, ono... (Što čitaš?)

Krevet je bio potpuno prilagodjen seksu, vani je bila mala veranda ogradjena vecim zidom tako da te nitko ne vidi ako ti se slucajno prijebe vani, sampanjac i sladoled su se hladili u frizideru, bio je tu i **stereo**, a na TVu su se vrtili erotski filmovi. (Dnevnik Blog, 31. I. 2005)

Ajme, pala sam pod onaj moj stari **stereo** danas, kojem kazetofon ne radi, ali zato radi gramofom... (Moj Blog)

Kako te to dosljaci tjeraju da se prilagodiš?? Jel ti ulaze u kucu bez tvoje dozvole i stavljaju pevaljke na tvoj **stereo**? (Forum, 6. V. 2003)

Pa gdje je drvo, aluminijum-look... Ona 9-3: ca nema ni posten **stereo**. (Forum Vidi, 1. III. 2004)

Meni je **stereo** sasvim dovoljan pa sam se odlucio za ovaj Behringer. (Jabučnjak Forum, 27. VII. 2010)

U jednome je od forumskih primjera ipak srednjega roda:

Naravno da možeš slušati i mono, ali **stereo** je bolje. (Forum, 27. IX. 2007)

U množini su pribilježene dvije potvrdnice – muškoga i srednjega roda.

Nornbergov super stereofonični masterpiece sadrži 180 old timer **sterea** od 1950-tih do 1970-tih sve nagrađivane na jednom mjestu. (Index Blogger, 22. III. 2009)

Na automobile su potrošili 205 milijardi \$, na kompjutore, tv, dvd, **sterea** su potrošili u prva tri mjeseca 26 milijardi \$, na hranu 130 milijardi \$, na odjeću i obuću 48 milijardi \$ itd. itd. (Forum, 24. IV. 2007)

Riječ **stereo** među rječnicima imaju RHJ, VRH i HJP, i to kao ‘kraticu od stereofonije’ i imenicu muškoga roda. Barić *et al.* (1999) ju nemaju u savjetničkom dijelu. Donosi ju Klaić (1987).

Storno ‘u knjigovodstvu ispravak pogrešno uknjižene stavke’

Riječ **storno** u našem je korpusu (29 primjera od 1994. do 2014.) u jednini gotovo uvijek muškoga roda (17 potvrda), najčešće na nacionalnim portalima, uz rijetke iznimke s regionalnih portala i iz razgovornoga registra:

Na registriranje se podnosi i novi plan korištenja odnosno plan naplate glavnice ili kamata uz istovremeni **storno** prethodnog plana korištenja odnosno naplate. (NN, 1994)

Njihov je **storno** praktički došao u samo tri dana i kapaciteti se više nisu stigli popuniti. (Vjesnik, 2002)

Nikakav pisani trag, nikakav **storno**, nikakav rješenje da ne treba platiti 949 kuna državi, nikakva isprika. (GS, 2004)

Za nepravovremeni **storno** narudžbe ili rezervacije termina umetanja te za nepravovremenu dostavu materijala. (Novi list, 2015)

No ionako vjerujem da je već napravljen **storno** transakcije, koji bi trebao potpisom autorizirati. (Forum, 30. IV. 2010)

Tri su iznimke srednjega roda u jednini, od čega su dvije iz razgovornoga registra:

Storno računa uza sve ostalo, praktički bi moglo značiti prodaju, naplatu, ali i poništenje te naplate (smanjenje ukupnog prometa taj dan), te opet uzimanje novca u svoj džep bez da vlasnik sazna za to. (Astrum, 27. I. 2013)

Ako je **storno** poslano u istom poreznom razdoblju ne treba ti odobrenje, ali ako je netko koristio taj predporez, a netko ga je platio, moraš imati neki dokument na osnovu kojega to storniraš, te dogovor kad ćete, u kojem mjesecu to i korigirati. (Forum)

Sada tražiti propise mi se ne da, ali tvoje računovodstvo želi dokaz da je **storno** računa poslano i da je i druga firma to zaprimila jer se dešava da neki storniraju sebi račun i nikada ne pošelju drugoj strani, te uredno naplate i stornirani račun a nisu platili PDV i dobit po njemu. (Forum)

U množini je beziznimno srednjega roda (9 potvrda):

Izmjene i **storna** ugovora o kreditnim poslovima s inozemstvom (NN, 1997)

Iz tog razloga bi mi željeli napraviti da se **storna** kreiraju automatski a prije kreiranja konačnog računa. (Tvornica programa, 5. III. 2013)

Gosti su zbog vremena čekali zadnji čas za odluku, međutim vizu je trebalo čekati pet, šest dana pa smo imali **storna**. (Novi list, 10. VI. 2013)

Popraćene su sve moguće poslovne situacije na jednostavan i brz način (**storna**, svi načini plaćanja i njihova kombinacija, povezanost sa POS uređajima, posudbe, evidentiranje defektura, izdavanja R1 računa i računa na ime...). (Infos Split)

Molim Vas odgovor dali ikako mogu pisati **storna** u pc blagajni. (komentar, Ipos Knjigovodstvo)

Riječ **storno** od rječnikâ imaju RHJ i VRH, i to kao imenicu isključivo muškoga roda. Isto ima i HJP. Donosi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) ne bave se njome.

Studio ‘prostorija u kojoj se snimaju radijske ili televizijske emisije i filmovi’; ‘umjetnička radionica’; ‘ustanova za vježbu i izobrazbu u umjetničkim vještinama’

Riječ **studio** u našem je korpusu (81 primjer od 2001. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda, bilo u nacionalnim izvorima bilo u forumskim raspravama (16 potvrdnica):

Vodio sam holivudski **studio**, ali njima ne možeš vjerovati. (Razarajući Harry)

Obzirom da nije više vijest kad Pernar napusti studio, onda je vijest da je RTL Direkt jedini **studio** koji Ivan Pernar nije napustio. (RTL Direkt, 14. XI. 2016)

Za polaznike neće biti audicija jer dramski je **studio** “mjesto gdje se svatko može pronaći i usavršiti svoje vještine.” (GS, 20. IX. 2015)

Na koncu, zašto ne bi baš namjerno ispalo loše, neka lipo opet neki **studio** za dizajn iz Zagreba zaradi koji novčić za novi projekt, lipši i bolji. (SD, 14. X. 2006)

TO POCEMU SU ONI SKAKALI I VALJALI SE NIKAD NIJE NI BIO MJESEC NEGO JEBENI **STUDIO** U PUSTINJI NAVADI IL KO ZNA GDJE... (Dnevnik Blog, 13. XI. 2010)

Neki omanji **studio** s poljepljenim tapetama iza, voditelji su neka bingo djevojaka s velikim cicama i neki sportski komentator + neka 3 retardosa "stručnjaka" u studiju. (Forum, 17. VI. 2010)

Mada rijetko, katkad se u jednini može pojaviti srednji rod:

Za New Line Cinema, **studio** koje stoji iza filmske verzije Tolkienove priče, cijela je polemika više nego dobrodošla. (Internet Monitor, 8. VII. 2001)

Gdješto će biti kolebanja između muškoga i srednjega roda (***samostalni studio koje je očito ipak otvoren***):

Želeći hrvatskom tržištu ponuditi vlastitu estetiku lišenu preznaka i utjecaja dobro poznatog (i prepoznatljivog) branda, lani je osnovao samostalni **studio** koje je očito ipak otvoren za suradnju s mass imenima. (Fashion, 30. XI. 2007)

U množini će se malo češće poseguti za muškim rodnom (39 potvrda). Ipak, u svim se registrima mogu iznaći potvrdnice obaju rodova.

Veliki **studiji** ponekad imaju običaj jedni drugima kopirati "glavne ideje". (MojTV, 9. VIII. 2010)

Nominaciji se nadaju i neki manji **studiji**, kao što je IFC s genijalnim crnohumornim filmom "Max and Mary" Adama Elliota. (Glas Istre, 11. XI. 2009)

Približno 90 svih legalno distribuiranih porno filmova snimljenih u SAD-u snimljeno je ili producirano u **studijima** koji su smješteni u Porno dolini ili dolini San Fernando. (eZadar, 12. III. 2010)

A kilavi izdavači i glazbeni **studiji** i tv-postaje i jugoslovenski HRT jednom moraju pustiti u promet sva ta mišljenja slobodno, a ne svako dublje pitanje ili kritiku gurat u nekakav "program za mlade" ili "djecu". (BigBlog, 27. IX. 2010)

Btw, imaš one plesne **studije** tipa Edite Cebalo i sl., ali kod nas ti je to manje više za krasni k. (Forum, 14. IX. 2006)

Srednjega će roda biti neznatno manje (22 potvrđnice), u raznovrsnim registrima. Srednji rod pritom nije ograničen samo na razgovorni diskurs, dapače, prodire u sve registre:

Iz svoje pozicije obrazovanog, arogantnog anglosaksonca on svisoka piša po onima koji se ne mogu braniti jer nemaju iza sebe engleski jezik, filmska **studija**, krupni kapital i medijsku snagu. (JL, 11. VII. 2009)

Tu su radnici, producenti, snimatelji, **studia**, brandovi. (Intimate Medicine, 18. IX. 2012)

Kad su teška vremena dokrajčila velika **studija** i skupe mjuzikla sredinom 50-ih, Williams je pokušala glumiti u neplivačkim ulogama, ali s malo uspjeha. (eZadar, 6. VI. 2013)

Na površini od deset milijuna kvadrata između Dola i Stona predviđeno je novo turističko središte u koje će se smjestiti 13 hotela, marina sa 400 vezova, nekoliko golfskih terena, zračna luka, tehnološki park, sportske i rekreacijske zone, filmska **studija**, ekosela s vinogradima i maslinicima, luksuzne vile, shopping centar i brojni drugi sadržaji. (SD, 16. IV. 2010)

Ta struka mi je jedino donijela mogućnost da minimalnim ulaganjima nabavim nešto neophodno potrebno za nesmetani rad sa glazbom a da neplacam skupa **studija**! (Forum, 1. IX. 2010)

Sporadično se može pojaviti i *a*-sklonidba s nultim morfom:

STUDIO-i kupaonica-2 dvokrevetna... (Realigro)

Bolesni Um je jučer bio u **studio-u**. (Dnevnik Blog, 1. V. 2005)

Riječ **studio** u rječnicima ima ujednačene opise – kao imenica isključivo muškoga roda (Klaić 1987, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH, HJP). Čak su i Barić *et al.* (1999) istoga mišljenja.

Šiloko ‘jugo’

Riječ **šiloko** u našem je korpusu (27 primjera od 2001. do 2016.) u jedini dominantno srednjega roda (10 potvrda), u različitim diskursima:

Kao da je imao reumu, **šiloko** mu je išlo na živce. (Vodopić 2016: 29)

Marko Pederin (Pomorski nazivi u mjesnom govoru Kućišća na Pelješcu, Čakavska rič, 1987.) objašnjava da **šiloko**, koje nosi kišu, zove se gnjilo šiloko, a koje ne nosi kišu, suho šiloko. (SD, 3. I. 2005)

Nakon tmurnog prošlog vikenda i "**šiloka**" koje je kumovalo pobjedonosnom голу Primorca, došla je subota (06. 11. 2010), koja je donjela toplo i sunčano vrijeme i gostovanje protiv imenjaka, podno Biokova u Makarsku. (BŠK Zmaj Blato, 8. XI. 2010)

Kako to da mi lučani, di god bili, što god činili uvijek ćutimo to **šiloko**, to gnjilo, blesavo vrime kad i čejad i živina popizdi i grinta i reži na sve i svakoga? (Index Blogger, 22. I. 2008)

Sniga na fleke, jako **šiloko** zaustavilo oluke (Dnevnik Blog, 1. III. 2009)

Ipak, dvije će potvrde pokazati da u jednini može biti i muškoga roda, ali nikada u razgovornome registru:

Tipično je, primjerice, da u Službu spašavanja stigne dojava da se na nekom brodu zapalio mali tank s gorivom, a jutarnji **šiloko** nosi brod prema pučini. (JL, 11. IX. 2013)

Šiloko ili široko je vrlo sličan jugu i samo ga poznavatelji vjetra razlikuju. (Otok Hvar, 3. II. 2004)

U množini je češće srednjega roda (2 potvrde, obje južne regionalne):

Sva **šiloka** i neverini na moru, sve bonace i čipkasta pjena po modrilu u biti nisu izmišljeni. (SD, 22. IX. 2003)

Onda će udri i **šiloka**, zaludi će more u Pržinu. (LumbardaNet, 13 IX. 2006)

Bit će i potvrdâ muškoga roda, uz sibilizaciju:

Gašpar Bujas u Makarskom ljetopisu od godine 1773. do 1794. (Starine JAZU, 1957) piše: Od početka ove godine i priliko svega mađa jesu puali **šiloci** mnogo veliki, a navlastito u aprilu. (SD, 3. I. 2005)

Primjer bi muškoga roda u množini mogao biti vezan uz kanonski oblik *šilok* jer je pronađeno podosta primjera koji svjedoče o njegovoj čestotnosti (12 potvrda), u raznolikim registrima:

Ali, ne lezi vraže, **šilok** učinio »škerac« i pala riva u Portu, Orlando napuknuo pod teretom novog jarbola, Knežev dvor se raspada, kamenje se runi s Katedrale, lupeži odnijeli egipatsku zbirku iz »muzeja« u Karmenu... (Vjesnik, 2003)

Ovdje puše **šilok**, lokalni vjetar koji udara na refule, ali dan za kupanje nije ugrožen. (Pollitika, 9. VIII. 2011)

Pripada skupini sredozemnih vjetrova iz južnih smjerova (široko ili **šilok**) koji nastaju od toploga i suhoga tropskog zraka, a prelaskom preko mora obogate se vlagom pa nose oblake i kišu. (Istrapedia)

U Boki je poznat augmentativ šiločina, u drugim krajevima šilokalun (širokalun); za lagani pak **šilok** deminutiv je šiločić i šiloket. (SD, 3. I. 2005)

Kad je **šilok** mi imamo za neraspoloženje opravdanje, no oni i u takvim (ne)uvjetima moraju nastaviti svoje putovanje. (Dubrovački vjesnik)

Trebo sam poč u Grad videt neke ljude i kako je dero **šilok** s dosadnom kišom nijesam mogó ić motorom. (Dnevnik Blog, 5. III. 2009)

Ukoliko ne bude postojala mogućnost da djeca pohađaju osnovnu školu na otoku, mlade će obitelji, kojih je i sada puno premalo, otici jer kako će mali prvasić u Dubrovnik u školu kada zapuše zimska juga i **šilok** i brodovi ne isplovljavljaju. (komentar, VL, 14. VII. 2010)

Riječ **šiloko** u rječnicima se izostavlja, ali se navodi njoj sestrinska riječ *šilok*, kao imenica nedvojbeno muškoga roda, u svim važnijim rječnicima (Klaić 1987, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH, HJP). Pritom Klaić (1987) napominje da će Npl. biti *šiloci*. Barić *et al.* (1999) ju nemaju.

Široko ‘jugo’; ‘model auta’

Riječ **široko** u našem je korpusu (15 potvrda od 2004. do 2010.) u jednini redovito muškoga roda (9 potvrda), neovisno o značenju (‘vrsta vjetra’, ‘model auta’).

Treba imati na umu da plima, dok puše jak **sirocco**, u nekim tjesnacima i zaljevima može i znatnije narasti. (Arga)

Sirocco Edition je poseban i po 'otisku prsta', udubini na kućištu koja odgovara obliku prsta i omogućuje lakše otvaranje kliznog mehanizma. (Business)

Šiloko ili **široko** je vrlo sličan jugu i samo ga poznavatelji vjetra razlikuju. (Otok Hvar, 3. II. 2004)

Ona bar opravdava paprenu cijenu za razliku od **sirocco** koji nit ima neke extra funkcije nit je napravljen od nekih extra skupih materijala pa da opravdava 9 soma kn. (Cafe Mobil Forum, 3. V. 2007)

Scirocco mi je ipak još ljepši i znam da je to možda balkanski način razmišljanja al imam više vjere u njemačku nego u francusku tehniku i kvalitetu izrade. (Forum, 10. VII. 2010)

U množini bi se moglo govoriti o dvjema potvrđama srednjega roda, i to u razgovornome registru:

Najdalje je u nastojanju da iz priloženog motora izvuče maksimum otišao upravo MTM čiji najsnažniji paket dorade za **Scirocca** raspolaže sa impresivnih 380 KS. (Index Bloger, 1. V. 2009)

Kad su prije par mjeseci u štampi najavljivali Golfa VI-icu, bili su fotoshopovi koji su vukli na **Scirocca** i pomislio sam "ajde, konačno lijepi Golf", međutim, kad vidjeh slike konačnog modela, bio je to za mene hladan tuš. (Forum)

Katkad se zna pojaviti u *a*-sklonidbi s nultim morform, pa i na nacionalnim portalima, ali samo kad je riječ o modelu auta (ukupno 4 potvrde):

Nakon dvije godine proizvodnje, iz Volkswagenove tvornice Autoeuropa u Portugalu, u kolovozu je izašao 100.000-ti primjerak treće generacije **Sciroccoa**. (JL, 27. VIII. 2010)

Dizajn je svojevrsna kombinacija Audijske TT i njuške Volkswagen **Sciroccoa**, a nacrtan je rukom dizajnera Waltera de Silve. (Videoportal)

Negdje je pisalo da je njuška rađena prema **Scirocco-u**, a zadnja svjetla prema Touaregu. (Forum, 20. II. 2009)

A isti taj motor u **Scirocco-u** je sa DSG-om E u klinac. (Forum, 29. VI. 2009)

Riječ **široko** razlikuje se u rječničkim opisima. Neki vele da je muškoga roda (Anić 1998, HJP), dok drugi da je isključivo srednjega roda (RHJ, Anić 2003). VRH tvrdi da je srednjega roda i usto da je nesklonjiva imenica. Donosi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) njome se ne bave.

Tango 'ples nastao u Južnoj Americi u 19. st. stapanjem elemenata crnačkoga plesa i španjolske melodike'

Riječ **tango** u našem je korpusu (42 primjera od 1938. do 2013.) u jednini redovito muškoga roda (38 potvrda):

Prigušeni **tango** prenosio ih je na fantastične Miami-plaže krcate šarenih suncobrana, pod modre mjesečine sa slatkim zamorenostima, na terase velikih hotela na jezerima. (Desnica 1952: 321)

Tango je uistinu dramatičan, u isto vrijeme strastven i senzualan, no pokazalo se da, suprotno upozorenju s početka, često može spasiti život – ili bar vezu. (She, 26. III. 2012)

Moći će se čuti i poneki **tango**, pa čak i čardaš. (KAportal, 26. VI. 2010)

Stare će se emocije na ovu večer ipak probiti i preplaviti Jozu i frau Maru te će oni opet zaplesati **tango** koji će biti i njihov posljednji. (Glas Istre, 20. XII. 2012)

Inače, tango večer posudila je ime od najpitoresnijeg kvarata Buenos Airesa koji je, kako romantične priče tvrde, mjesto u kojem je rođen **tango**. (VOX portal Zadar)

Plešemo divni, vodoravni **tango** i izmjenjujemo strasti dok njena duga, tamna, gusta kosa pada po mom jastuku. (Teklić, 24. II. 2011)

Paljetak i Pater pobrinuli su se i vizualno dočarati ljubav i to na najbolji način, argentinskim **tangom** kojeg je na akordeonu odsvirao profesor Marjan Krajna a otplesalo dvoje mladih plesača Tena Žepić i Goran Šimonji. (Dubrovački vjesnik, 29. VIII. 2012)

Vrlo erotičan i topao argentinski **tango** u kojemu su parneri izjednačeni u plesu i strasti, stopljenih tijela dvoje pleše kao jedan. (Dnevnik Blog, 10. XII. 2008)

Kakvi **tango** neznam ni hodati pošteno. (Forum, 24. IX. 2007)

Grdeline, ima nešto taj **tango**... tribala sam ga i ja naučiti ali nažalost, nisam imala pravoga partnera... i samo mi je ostalo trenirati doma s metlom... (komentar, SD)

U množini je češće srednjega roda, unatoč malenu korpusu (2 potvrde):

U sklopu popratnog programa održat će se koncert Miška Plavog, bivšeg člana Pilota, koji u svom glazbenom izričaju uspješno spaja elemente tradicijske glazbe sa prostora istočne Europe, **tanga**, pa čak i techno remix-eve. (Restart, 3. XII. 2009)

Ali danas se više nema gdje zaplesati. Ma ne mislim na poganje, mislim na valcere, polke, **tanga**... (Dnevnik Blog, 18. IV. 2008)

Nije neobično ni da se pojavi u muškome rodu:

Pet **tanga** prošli su u apsolutnoj dominaciji fantastičnog Georgea Stanciu. (Balet)

Bit će sporadično i *a*-deklinacije s nultim morfom:

However, ipak je malo genijalan njegov bijeg pomoću **tangoa**. (Forum, 19. IX. 2007)

Riječ **tango** u rječnicima varira u opisu. Anić (1998) i novi VRH imaju je kao imenicu muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Klaić (1987), RHJ, Anić (2003) i HJP tvrde da je samo muškoga roda. Barić *et al.* (1999) vele da je muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini.

Techno v. tehno

Tehniko ‘sportski djelatnik koji organizira i koordinira stručne poslove’

Riječ **tehniko** u našem je korpusu (18 potvrda od 2002. do 2010.) u jednini uvijek muškoga roda (18 potvrda):

Momčad je u obilazak poveo dopredsjednik skupštine Vinko Bajrović, dugogodišnji **tehniko** košarkaša Jugoplastike i reprezentacije. (24sata, 10. I. 2008)

Njihov "**tehniko**" Božidar Jović neprimjereno je reagirao tijekom susreta, nedostojno ugleda koji ima u sportskom puku. (GS, 2005)

Naš **Tehniko** Štef bio je zadužen sve to snimiti, ali od fotki ni traga ni glasa. (Veslački klub Istra – Pula)

U vođenju utakmice svesrdno mu je pomagao Ivica Udovičić, naš **tehniko**, koji je u ovoj utakmici poslužio kao tumač znakova s tribina i vodič istih do Linova uha. (SD, 25. I. 2003)

Dubrovčanin Siniša Bačić dugogodišnji je **tehniko** hrvatske malonogometne reprezentacije za koju je na Grudi igrao. (Dubrovački vjesnik)

Tako se Dinamo osjećao onda, a i kasnije početkom devedesetih kad je Buljan bio **tehniko** u prvom mandatu, a Croatia stenjala pod Ivanom Groznim, rečenim Katalinićem. (Index Bloger, 18. IX. 2008)

Na poluvremenu uletava Josip Skoblar (danasnji **tehniko** kluba) i jebe svima sve po spisku, da koji im je Q..., i gle cuda, utakmica završila 1:2 za Zadar i time se se plasirao u ligu za prvaka. (Forum, 8. XII. 2008)

U množini nema potvrdnica.

Riječ **tehniko** od rječnikâ su pribilježili Klaić (1987) i VRH, uz odredbu isključivo muškoga roda (Npl. *tehnici*). Barić *et al.* (1999) vele tek da je Npl. *tehnici*, dok o rodu u jednini ne govore. HJP tvrdi da je riječ o imenici muškoga roda.

Tehno (techno) ‘žanr popularne plesne glazbe utemeljen 1980-ih’

Riječ **tehno** u našem je korpusu (55 primjera) najčešće muškoga roda (32 potvrde):

Današnji Split je nekakav **techno**, Šumice, Kaštelet, sve nešto moderno, dir kojem ja ne pripadam. (HND, 24. VIII. 2002)

Ta je pojava dijelom posljedica zvučnih zahvata s kojima je minimal rasteretio europski **techno** od testosteronskog suficita. (Klik, 23. VII. 2010)

Tvrde da je riječ o koncertu, a na snimci se čuje nekakav **tehno**, ogorčen je Gotovac. (Istarski, 11. X. 2012)

Coxov **techno**, koji je tutnjao iz moćna razglasa, bio je beskompromisan, brz i ritmičan, sa nizom dizalica stare škole u paklenom ritmu zelenih i crvenih lasera. (SD, 16. VIII. 2010)

Techno je bio dobar do negdje 3 onda je neš bezveze bilo pa sam išao na house, tamo je bilo ok, onda sam išao malo sjest do wca i upoznao jednu iz kostrene, začudo nije bila ni pripita ni iskrivljena ni niš... (Dnevnik Blog, 11. IX. 2005)

Tamo – euforija, seks, ljudi u donjem rublju koji se uvijaju oko štange, nabrijani **techno** u miksu sa Shakirom i Beyonce, crnci, japanci, nabildani frajeri. (Dnevnik Blog, 24. VI. 2006)

Ali mi je s vremenom **techno** dosadio potpuno pa sam prešao na rock i new metal – trenutno sam još na tome, a mislim da ću na tome i ostat cjeli život jer nema od toga ništa bolje. (Forum, 31. VII. 2003)

Turbofolk napada, ali ne nas tamburaše i sumnjam da će nas napasti. Jer to je domaći **techno** i kao takav žanr nema smisla na tamburama. (Tambura Forum, 26. I. 2010)

U jednome je primjeru ipak srednjega roda:

Prije je to bilo **techno**, sada je to drukčije. (Forum, 28. XI. 2008)

U množini je pronađena tek jedna blogerska potvrda muškoga roda, i to s *a*-sklonidbom s nultim morfom:

Znaš koliko ima **technoa** koje mogu podnijeti? Mogu ih nabrojiti na prste jedne sakate ruke. (Dnevnik Blog, 10. XI. 2008)

Nerijetko će biti *a*-sklonidbe s nultim morfom, u svim registrima (21 potvrda):

Nakon što je, ipak, primio nagradu on je održao kratki govor u kojem je napao svojeg kolegu, zvijezdu **technoa** Mobyja, s kojim je također u javnoj svađi. (Nacional, 30. VIII. 2002)

Herr Eulberg impresionira nas na svakom koraku, ne zato što ima naj-boyish sobu ikad, nego zato što i njegova muzika uspijeva balansirati između futurističkog **techno-a** i uglađivanja publici. (Radio DeeJay)

Više od 200 disc jockeya vrtilo je različite mikseve **technoa** i housea. (eZadar, 12. VIII. 2007)

Dijelili su istu ljubav prema groovy zvuku, underground drum 'n' bass-u, pogotovo prema breakbeat-u, **techno-u** i futurističkom obliku zvuka koji utjelovljuju u danas svima poznati Offkey zvuk. (SD, 21. II. 2009)

Tako se i ovaj Nizozemac probio preko trance-a, **techno-a**, housea do masovne distribucije u suradnji s poznatim imenima. (Dnevnik Blog, 19. IV. 2010)

Zamislite taj isti Music DJ sa 160 melodija, po 40 od basa, bubnjeva i dva bečka (fx-a), i to najrazličitijih stilova, od popa i rocka, preko worlda i **technoa**, do dancea, hip-hopa i mnogih drugih. (Dnevnik Blog)

Baš čisti trance, nazovimo ga tako ima bogatiju melodiju od **technoa** ali mu je prilično sličan. (Forum, 29. III. 2003)

Inace u ostalo vrijeme slusam friske stvari (house, trance, nesto **techno-a**, i ponešto hip-hop-a). (Forum, 25. XI. 2005)

Riječ **tehno** u rječnicima se pojavljuje opisana kao pridjev (Anić 1998, Anić 2003, VRH). Barić *et al.* (1999) nemaju je. HJP veli da je muškoga roda.

Tempo ‘brzina kojom se obavlja kakva radnja’; ‘brzina kojom se izvodi glazbeno djelo’

Riječ **tempo** u našem je korpusu (95 primjera od 1938. do 2016.) u jednini najčešće muškoga roda (19 potvrdnica):

Tempo sveopćeg ludila postaje sve brži, u umornim živcima javlja se već vibracija pred oluju. (Krlježa 1938: 55)

To ne znači da mu se nije svidjela vaša osobnost ili haljina, jednostavno ima vlastiti **tempo**. (Cosmopolitan)

Dokaz je činjenica da već desetak mjeseci kasni usvajanje novog plana gradnje cesta i autocesta u iduće četiri godine, što znači da je **tempo** svih projekata usporen. (Glas Istre, 8. VII. 2009)

Tako se dobiva dojam kako se radi o dvjema različitim melodijama, mada se radi o promjeni **tempa** koji ovisi o interpretaciji solista. (Metković)

Dakle, svaki pasionirani pratitelj engleskog premiership (u koje i sam spadam) prati tu ligu zbog najjačih klubova, ali i zbog bespoštredne borbe i ubitačnog **tempa** kojeg svaki klub te lige drži u svakoj utakmici neovisno o imenu protivnika. (Tribina, 2012)

Ovaj tjedan zbog radi paklenog **tempa** koji sam nabacila (fax-fax-zff) blogich je malo patio. (Dnevnik Blog, 17. X. 2004)

I opet ništa neće bit pošteno, **tempo** igre će bit razjeban, a utakmica će trajat 3 ure. (Forum, 30. VI. 2010)

Ista je još jedina preostala oaza u blizini Zagreba gdje običan čovjek može pronaći mir i odmor od svakodnevnog stresa i **tempa** koi nam nameće ovo trulo društvo. (komentar, VL, 18. V. 2010)

Katkad se ipak može naići na srednji rod (4 potvrde), čak i na nacionalnim portalima:

Single status tumači kao rezultat spleta okolnosti i ubrzanog **tempa** koje je donijelo potrošačko društvo. (Nacional, 9. IV. 2002)

Nagađalo se o tome da je bolestan, da se covik zasitio **tempa** koje donosi politika, ali prava istina je da se PRETVORIO U CURICU. (Index Bloger)

Prva je veoma rasterećena, a u drugoj je **tempo** ubitacno, bez obzira sto su samo 7 predmeta. (Forum, 7. IV. 2004)

Isto tako ne mislim da dijete odmah mora navaliti na kašice nego da treba ići polako, **tempom** koje odgovara djetetu. (Forum, 31. VII. 2008)

U dvama se primjerima, ako nije riječ o omaškama, ogleda kolebljivost između rodova (*držao [se] tempa koje bi trebao ~ može držati isti jako tempo*):

Srećom se kasnije pokazalo da za to uopće nije bilo potrebe, jer se držao **tempa** koje bi trebao većini na ovoj dionici. (Dnevnik Blog, 2. X. 2006)

Lesnar je pokazao da može držati isti jako **tempo** barem 3 runde (Herring). (Forum)

U množini uvjerljivo prevladava srednji rod (čak 64 potvrde), u raznovrsnim registrima:

Dirigentski štapić prepušten je čestom zagrebačkom gostu Shlomu Mintzu koji je apotekarskom pažnjom pratio i osluškivao Pogoreličeva osjetljiva **tempa**, koja su nekog drugog dirigenta mogla lako izbaciti iz takta. (VL, 29. X. 2009)

Gebrica bi dva puta tjedno radio brzinske treninge poznate etiopske škole, u kojima bi kombinirao **tempa** za 10 km i 5 km. (Trčanje, 19. II. 2012)

Fanfara Ciocarlia stvaraju pravi puhački vatromet zahvaljujući nevjerojatnom sviračkom talentu, izvodeći složene i zahtjevne ritmove i suludo brza **tempa**. (Aktualno SZ Hrvatska, 16. II. 2010)

Čestitke na dobrom nastupu Đikarica, Sving, drmeš problemi s tempima i brzinom sviranja, ne baš uigrano, mladi svirači ne mogu pratiti zahtjevna **tempa**. (Pučko učilište Ogulin, 20. VI. 2012)

Bboying se obično pleše uz hip hop glazbu naročito break beat ali u zadnjih nekoliko godina pojedinci brejkaju i uz ostale vrste glazbe i uz razna **tempa**. (Splitski portal)

Volim polagana **tempa**, zato izvan klasike jako volim blues i etno glazbu, jer me smiruju. (Moj Blog)

Dakako, može se pronaći i muškoga roda u pluralu (3 potvrde), u različitim registrima, katkad i uz *a*-sklonidbu s nultim morfom:

Batinić se držao originalnih **tempa** koji su tjeroali ansambl da brzo reagira, što je unaprijed tražilo recimo to zločesto mrsku potrebu za vježbanjem instrumenata. (Klasika, 8. III. 2008)

Majstorsko djelo, jedno od vrhunaca Haydnova skladateljstva, ozvučeno je stilski vjerno, u primjerenim **tempima** koje Repušić autoritativno, a uz minimalne kretnje održava, nadasve bogato lijepo osmišljenim detaljima. (SD, 2. XII. 2002)

Obratite pažnju kako različiti **tempoi** izvedbe daju različiti "feel" ovom ritmu. (Dnevnik Blog, 9. VII. 2009)

Ipak, i inače je pronalaziva *a*-sklonidba s nultim morform, neovisno o rodnim problemima, čak i na nacionalnim portalima:

Azijski indeksi spustili su se i treći dan uzastopno zbog pojačanih zabrinutosti oko **tempoa** globalnog oporavka. (Gorila, 12. VIII. 2010)

Samba ritmovi, općenito govoreći, su uzbudljivi ritmovi koji se sviraju na brzim **tempoima** (cca. 130 BPM–160 BPM) a postoji bezbroj ritmičkih patterna u ovom stilu glazbe. (Dnevnik Blog, 9. VII. 2009)

Stvar na koju moras paziti je da u pozadini ti zapravo radiš "time stretching" sa ubrzavanjem **tempoa** ako imas audio clipove od tih pjesama. (Forum, 5. XI. 2012)

Riječ **tempo** u rječnicima je naišla na različite opise. Anić (1998), Anić (2003) i HJP tvrde da je muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. Klaić (1987) i RHJ pak vele da je isključivo muškoga roda. VRH dodatno usložnjava opis – govori o muškome i srednjemu rodu u obama gramatičkim brojevima. Barić *et al.* (1999) opisuju je kao imenicu muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini.

Torero ‘skupni naziv za sve koji sudjeluju u koridi’; ‘borac koji u koridi pred bikom izvodi spektakularna propuštanja igrom crvenog plašta’

Riječ **torero** u našem je korpusu (11 primjera od 2001. do 2010.) u jednini redovito muškoga roda:

Escamillo, veliki **torero** (Selem 2002: 279)

Posebno se dojmljivim pokazao **torero** koji spašava bika od sudbine u lokalnoj mesnici kamuflirajući ga u zaštićenog pandu te ljubavne priče gospođice i uzgojene lončanice-muškarca. (Vjesnik, 2006)

Tek nastupa **torero** koji draži bika crvenim plaštom radi publika, elegantno izbjegava njegove nalete, bez iskoraka, i na kraju ga ubija, jednim ubodom mača. (Poduzetna)

Katkad će u jednini biti umetnut španjolski morf-os, pa i u Nsg. (3 potvrde), redovito u razgovornome registru:

Mac se mora zabiti u ledja izmedju plecki, ali ak bik stoji, plecke su skupljene tako da estoce nemoze proci, nego ga **toreros** mora natjerati da podje na njega, pa kad je bik u raskoraku plecke su otvorene i tad estoce prolazi do srca. (Vidi Forum)

Toreros ponovno izlazi, a ulaze "bandallerosi" koji zabijaju ono sto visi biku s ledja. (Vidi Forum)

A znaci da mole od "el presidenta" da i on izvadi maramicu, sto znaci da **toreros** moze da otkine uho. (Vidi Forum)

U množini se redovito pojavljuje u obliku s umetnutim španjolskim morfom -os, dakle muškoga je roda:

Nekoliko posljednjih godina kao gotovo stalni tematski diskurs svojih djela Dubravka Babić uzima Španjolsku, gdje se bavila proučavanjem svih vrsta koraka, oružja i načina uboda bika od strane picadora, bandillerosa i **torerosa**. (Vjesnik, 2001)

Vrhunski **torerosi** El Juli, Jose Tomas, Finito De Cordoba, El Tato, Fran Rivera, za jednu borbu naplate, nikad ispod 40 000 eura, a godisnje imaju oko 100 borbi. (Vidi Forum)

Da i bikova uvijek ima 6, **torerosa** moze biti 2 ili 3. (Vidi Forum)

Riječ **torero** među rječnicima ima novi VRH koji ju definira kao imenicu muškoga roda u jednini, a srednjega u množini. HJP tvrdi da je muškoga roda. Bilježi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) vele da je isključivo muškoga roda (Npl. *toreri*).

Tornado ‘zračni vrtlog razorne snage’

Riječ **tornado** u našem je korpusu (132 primjera od 2000. do 2017.) u jednini svagda muškoga roda, neovisno o registru:

Problem je u tome što sukob, koji počinje kao mala svađa, prerasta u podivljali **tornado** koji brzopotezno razdire inače savršene veze. (Net, 28. II. 2012)

Sutra ću, na vijestima, saznati da nas je **tornado** promašio za nekih petnaestak kilometara, poravnao centar gradića Barnevelda, ubio pet ljudi i trideset krava na okolnim rančevima. (Index Blogger, 17. X. 2006)

Ej, nećete imat mira ni gori, krepavat ćete u najtežim mukama zbog svega šta ste napravili onima koji su krvlju natopili ovu žabokrečinu koju ste opustošili gore nego ijedan **tornado** šta bi je pohara. (komentar, SD, 1. III. 2013)

U množini će dominirati srednji rod u svim registrima. 101 je primjer potvrdnica srednjega roda, a 21 je primjer muškoga roda. Na nacionalnim je portalima skoro šesterostruko zastupljeniji srednji rod (72 od 86 primjera).

Rusijom haraju požari, Pakistan, Indiju i pola Europe pogodile su poplave, Kinu odroni zemlje, Ameriku **tornada**, a godina je najtoplija od kada se provode mjerenja. (Vijesti HRT, 11. VIII. 2010)

Illinoisom haraju **tornadi** (HTV 4, 4. III. 2017)

Međutim, kako su pijavice u osnovi **tornadi** manjih dimenzija, saznanja koja postoje za tornade vrijede i za pijavice. (Crometeo, 13. V. 2013)

U razgovornome je diskursu (12 potvrda) i na regionalnim portalima (17 potvrda) riječ o četverostruko većemu udjelu srednjega roda u pluralu.

Najbolje je iskopat za takve situacije (pijavice, **tornada**) sklonište pod zemljom, a iznad toga šator kao nomadi... (komentar, Tportal)

Ekonomija puca, potresi i **tornada** ruse sve pred sobom, ratovi izbijaju na sve strane i zbog svega i svacega, tuci ce se drzve, plemena, navijaci, braca rodjena i svako ko stigne. (komentar, Advance, 12. III. 2012)

Ako su u glavi proljeća, pod pupkom su možda oluje, **tornadi** i kataklizme neispunjenosti. (BigBlog, 2012)

Potvrde su srednjega roda u pluralu pokrile gotovo čitavu Hrvatsku – Slavoniju, zagrebačko i karlovačko područje, Rijeku, Istru, Dalmaciju i Dubrovnik.

Tornada su razarajući vrtlozi zraka koji se prostiru sve od munji do tla. (OŠ Ivana Filipovića Osijek, 24. II. 2013)

Probijajući se američkim cestama, usprkos svim nepogodama izazvanim raznoraznim Gustavima, Hanama, Ikeima ili kako se već zovu **tornada** čiji se utjecaj osjetio i duboko u unutrašnjosti, stigli smo i do djela Amerike gdje smo satove morali pomaknuti i udaljiti se za još jedan sat u odnosu na Lijepu nam Našu. (Slavonia Band, 1. I. 2014)

Tornada su pogodila Alabamu, Mississippi, Teksas i Louisianu. (Radio 101, 26. XII. 2012)

Uragani su najveće oluje na Zemlji, a **tornada** najrazornije. (OŠ Mahično, 12. II. 2013)

Zimske snježne mećave, ljetno sunce i bonaca, razorni valovi i nevere, munje i gromovi, pijavice i **tornada**, snaga bure, alpski ledenjaci i još mnoštvo vremenskih motiva moći ćete vidjeti na jednom mjestu. (Rijeka Sport, 16. V. 2012)

Predavač Goran Kovačević odgovorio je na pitanja kako nastaju uragani, **tornada**, monsuni, te kakve štete mogu prouzročiti. (Radioklub Pazin, 1. V. 2012)

I onda, upravo kad bi trebala najozbiljnije učiti kako se nositi s proljetnim olujama da steknu kondiciju za sva životna **tornada**, javnost, mediji i roditelji pomažu djeci da lakše pobjegnu iz crkve. (SD, 22. V. 2009)

Isaac prešao u tropsku oluju, prijete **tornada** (eZadar, 30. VIII. 2012)

Među smrtno stradalima su i trojica znanstvenika i meteorologa koji su promatrali **tornada** u znanstvene svrhe. (Dubrovnik Press, 4. VI. 2013)

Moguće je govoriti tek o mjeri u kojoj neki oblik prevladava na određenome području jer će se sporadično javljati neočekivani oblici, primjerice potvrde muškoga roda na zadarskome području:

Središtem SAD-a ovih je dana haralo je na desetke **tornada** koji su odnijeli jednako toliko života i nanijeli ogromnu materijalnu štetu. (057info Zadar, 21. V. 2013)

Stradali su radeći oni što najviše vole, loveći **tornadoe**. (eZadar, 3. VI. 2013)

U jednome se razgovornom i jednome regionalnom primjeru, u kojima se o rodu ne može ništa zaključiti, pojavljuje *a*-sklonidba s nultim morfom:

Nema uragana, nema **tornadoa**, nema potresa, ogromnih poplava, vulkanskih eksplozija, sumskih vatri, tsunami valova. (Dnevnik Blog, 27. XII. 2004)

Osim kompleksne priče, tu je i red šala, red pošalica, a od DC likova – tu su uistinu svi. Od glavnog Batmana i Supermana, preko Robina i Kid Flasha pa sve do (na našim prostorima manje poznatih) Red **Tornado** i Plastic Mana. (eZadar, 7. II. 2013)

Riječ **tornado** u starijim je rječnicima redovito označavana samo kao imenica muškoga roda (Klaić 1987, Anić 1991, Anić 1994, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, HJP). Tek VRH mijenja predodžbu i određuje ju kao imenicu muškoga roda u jednini, no muškoga i srednjega u množini. Doduše, nije VRH u tome pionir – takvu zamisao imaju još Barić *et al.* (1999).

Torpedo ‘podvodno oružje napunjeno eksplozivom, s vlastitim pogonom’

Riječ **torpedo** u našem je korpusu (722 primjera od 1913. do 2016.) u jednini dominantno muškoga roda.

Najnoviji **torpedo** dugačak 3,3 metra otkriven je tijekom vježbe traganja za minama koja se održala u vodama blizu San Diega. (24sata, 29. V. 2013)

Mornarica se tako nakon dugo vremena u velikom stilu vratila u grad u kojem je nastao **torpedo**. (Kanal RI)

Jasmin Repeša, se pribojavao "nagazne mine", međutim, našoj se reprezentaciji dogodilo još gore, dohvatio ju je "**torpedo**". (SD, 4. IX. 2007)

Nekad se u ovoj zemlji radio **torpedo**, imali smo vrhunske tramvaje, motokultivatore i Mišu Kovača. (Dnevnik Blog, 2009)

A možda je fotonski **torpedo** samo hrpa govana pomješana s osiromašenim uranom. (Forum)

Ipak, nerijetko će se pojavljivati u srednjem rodu, čak 73 puta. Blogovi, forumi i komentari već su se potvrdili kao mjesta gdje se misli slobodnije izražavaju, stoga će biti plodno tlo za srednji rod jednine koji se u njima pojavljuje čak 32 puta:

Niti jedno **torpedo** nije pogodilo cilj. (Dnevnik Blog, 18. XII. 2005)

Dalje je bilo lako: Dubrovnik uništen **torpedom** (koje je eksplodiralo), penkala slomljena nakon što je njome probušen padobran, degenija spaljena, paška čipka izgorila u plamenu, čovječja ribica ugušena, Vegeta potrošena, vučedolska golubica bačena na Davisov kup (oboje slomljeni, a nije ostao ni otisak prsta). (Dnevnik Blog, 14. IV. 2006)

Jeste nacist je, gadna je, kučka je, ali bar ima muda sparišiti koje **torpedo** alienima ravno u guzicu bez glupavog moraliziranja. (Forum)

Torpedo 4 puta brže od običnog je ruski škval. (Forum, 8. III. 2007)

Svaki kapetan podmornice zna da je najviše opasan ofenzivan moment za plovilo kad ispali **torpedo** i ono se stane vraćati prema plovilu čiju torpednu cijev napustilo. (komentar, VL, 14. X. 2010)

Kad se tigar i njegova "ekipa" pjeni znači da je Antino **torpedo** pogodilo cilj... (komentar, SD, 28. XII. 2010)

Osim toga, srednji će rod u jednini biti zastupljen i na portalima diljem Hrvatske – od Dalmacije do Rijeke i Zagreba, ali i na onima regionalno neobilježenima. Pojava je sporadična i nepredvidiva, jednakim intenzitetom upletena u više registara.

Spahija je bio dodatno zadovoljan i zbog predviđanja da će se gotovo svima svidjeti široj publici ne baš poznati Mario Kasun i riječko **torpedo** Marino Baždarić. (SD, 24. I. 2003)

Obersnel je tako iskoristio priliku da povuče paralelu s Velikom Britanijom podsjetivši da je upravo Britanac Whitehead bio jedan od osnivača riječke metalurgije, te zajedno s Riječaninom Lupisom osmislio **torpedo**, što je bilo velika novina u ono vrijeme. (Rijeka, 15. IV. 2005)

Lupis je izumio i 1860. sagradio **torpedo**, koje je postalo standardno oružje modernih mornarica, a temeljem ovog izuma u Rijeci je izgrađena tvornica torpeda Whitehead Co. (ZG magazin, 28. I. 2015)

Zagarčanin kaže da je ispred Zavičajnog muzeja bilo **torpedo** koje je godinama predstavljalo atrakciju. (SCUBAlife, 23. IX. 2011)

Plovilo imena 'Scarlet Knight' (u prijevodu 'grimizni vitez'), nalik na **torpedo** teško oko 60 kilograma, dugo nešto manje od 2.5 metra, kreće se pod morem na principu da usiše malo mora, pa tako zbog težine zaroni do određene dubine (po principu podmornice), a zatim izbací more i nastavi se kretati. (Hrvatski Fokus)

Torpedo SET-53 postalo je operativno 1958., pet godina nakon uvođenja razarača klase Kotlin. (Hrvatski vojnik)

Riječ **torpedo** u množini je nadmoćno srednjega roda (608 potvrđâ). Osim beletrističkih tekstova i televizijskih titlova u kojima je odnos muškoga i srednjega roda u pluralu izjednačen (što je uvjetovano i opsegom korpusa koji ima tek četiri primjera), moguće je govoriti o prevlasti srednjega roda u svim kategorijama tekstova: u zakonima (svaki od 48 prikupljenih primjerâ u pluralu), na nacionalnim portalima (212 od 222), na regionalnim portalima (85 od 90) te u tekstovima razgovornoga tipa – komentarima, blogovima i forumima (261 od 269).

Ne, on nije normalan, jer nije izmislio mitraljeze, mašingevere ni debele Berte, ni tankove ni oklopnjače, ni **torpeda** ni otrovne plinove, nego se tu bori da mu ne odvedu onog idiota s trećeg kata, u, kako se ono veli službeno: kućnu njegu, ili ne da, da bude vraćena u svoju općinu ona djevojka, kojoj je mozak sitan kao jezgra lješnjaka. (Begović 1999 [1940])

Gospodine Worf, aktivirajte fazore i **torpeda**! (Zvezdane staze)

Mine, stijenj, upaljači, rakete, **torpeda** (NN, 2004)

Tako ćete moći ispucavati **torpeda** na ostale brodove, bacati žabe koje prate protivnika i eksplodiraju na dodir ili ostavljati ribarsku mrežu iza sebe kako bi se motor protivničkog broda zapetljao u nju i usporio ga. (JL, 9. VI. 2008)

Brod naše koalicije malo se nagnuo, a znamo koja podmornica i kojih zastava ispaljuje **torpeda**. (VL, 31. III. 2010)

Na Kantridi su hajdukovci zaslužili "pljusak na otvorenoj sceni", ako danas opet bude kiše, nema veze, na to je Hajduk sviknut. Klizat će ka **torpeda**! (SD, 18. V. 2005)

No ništa nije mogao promijeniti. Jer mađarski je brod tonuo sve dublje... A hrvatska **torpeda** bila su neumoljiva. I precizna. (Antena Zadar, 6. IV. 2013)

Prolazile su godine i bio sam pravi Hrvat, uvjeren da sve što od nas potiče puno vrijedi i da svi ostali narodi moraju bit sretni što danas imaju penkale, brzinomjere u autima, što nose kravate i koriste **torpeda**, što koriste struju i što ju stvaraju, padobrane i što možemo oživiti mrtvu stanicu, lijekove protiv raka... (komentar, VL)

Onaj mali što je lik nekog kapetana, njega bi ja strpao u podmornicu u onu komoru za **torpeda** i ispalio ga u pravcu Italije. (Index Blogger, 1. X. 2012)

Naravno, sad je mirno pa nemoram nositi **torpeda** i ostalu gvozdjuriju. (Forum, 21. III. 2008)

Muškoga je roda, s druge strane, u 25 slučajeva koji se protežu od beletristike i internetskih portalâ do forumskih i blogerskih zapisâ. U razgovornom će se stilu riječ **torpedo** u pluralu rijetko pojaviti u muškome rodu, a kad se i pojavi, neće biti riječ o Npl. (barem ju naš korpus u takvu obliku ne bilježi). Uvijek će biti u nekome drugom padežu pa će se rod moći rasvijetliti isključivo iz konteksta – oblik nam riječi neće dati ništa naslutiti.

Može se lahko predvidjeti dan, kada će se kao mašina radnik, vojnik pretvoriti u oružje, u materiju, a materija primivši srce i dušu ljudsku, materija, topovi, puške, **torpedi** i aeroplani, sva ta ubojna sredstva će oživjeti, pobunit će se, automati će postati živi i u prah, u sunčani prah će smrviti automatisano, materijalisano čovječanstvo. (Matoš 1913: 171)

Topovi, bombe, džemije, **torpedi**, / Sistemi suhi, kumiri od mjedi, / Plemići lažni – carski svodnici, / Mračnjaci tusti, vragu srodnici... A. G. Matoš: Mora (Solar 2001: 83)

Ustanovljeno je da su u podmornici bili **torpedi** koji su kao pogonsko gorivo imali hidrogenski peroksid koji je jako eksplozivan pa su ga druge mornarice izbacile iz upotrebe. (Nacional, 26. II. 2002)

"Žuta podmornica" puna je opasnih **torpeda** koji bi mogli nauditi plavima, koji za pobjedu u europskoj skupini ne znaju još od 2008. i 3:2 slavlja nad NEC Nijmegenom. (VL, 13. IX. 2010)

Sto se tice novog naoružanja radi se o neakvim **torpedima** koji postizu takve brzine ispod vode da se voda ne može razmaknuti dovoljno brzo te se razbija na sastavne dijelove. (Forum, 7. IV. 2006)

Četvrti japanski razarač IJMS Shigure, koji je i plovio sa zadaćom osiguranja, lansirao je 8 **torpeda** tek u 2345, ali oni nisu pogodili američke razarače. (Dnevnik Blog, 20. VIII. 2006)

Od regionalnih će portalâ samo oni riječki (*Pro Torpedo*, *Muzej grada Rijeke* i *Rijeka*) – uz izniman primjer iz *Slobodne Dalmacije* – katkad imati riječ **torpedo** u pluralu u muškome rodu (iako će i u njih pretežati srednji rod).

U paleti proizvedenih **torpeda** najviše su bili zastupljeni kalibra 450 mm u brodskoj izvedbi. (Pro Torpedo, 2003)

Mornarica je sva **torpeda** i lansere naručila od Whiteheada. (Pro Torpedo)

Istina, već je početkom devedesetih, 1993., naporom rijetkih entuzijasta i izvaninstitucijskih snaga organizirana izložba, za koju su naši **torpedi** morali biti dovezeni iz Splita, no tada je još tema torpeda u riječkom kulturnom i muzejskom kontekstu bila posve preuranjena. (Muzej grada Rijeke, 26. XI. 2010)

Poslije Drugog svjetskog rata **torpeda** su se lansirala na pet putanja. (Muzej grada Rijeke, 23. II. 2011)

Torpedi su prvi put masovno upotrijebljeni u Prvom svjetskom ratu, a u Drugome pojavili su se novi tipovi. (Rijeka)

Vijećnika Dušana Sekulića (PGS) zanimalo je može li Grad Rijeka utjecati na očuvanje lansirne rampe za **Torpeda**, kao dijela kulturne baštine. (Rijeka, 24. III. 2011)

Kao ogledni primjer cijeloga problema i kolebljivosti govornikâ može poslužiti tekst iz *Slobodne Dalmacije* u kojemu se u podnaslovu imenica **torpedo** u Npl. pojavljuje u muškome rodu, a u članku koji mu slijedi u srednjemu rodu, i to u istovjetnu kontekstu:

Prepad na Aleksandriju i tamo sklonjenu britansku flotu priprema se već mjesecima, a samo pojedincima je poznato kako u akciju neće poći moćni bojni brodovi, već talijansko tajno oružje: ljudi žabe i njihovi jahaći **torpedi** (SD, 14. III. 2003)

Zapravo, prepad na Aleksandriju i tamo sklonjenu britansku flotu priprema se već mjesecima, a samo pojedincima je poznato kako u akciju neće poći moćni bojni brodovi, već mala jedinica prozaičnog imena Decima MAS Flotilla (10. flotila brzih čamaca) iza kojeg se skriva talijansko tajno oružje: ljudi žabe i njihova jahaća **torpeda**. (SD, 14. III. 2003)

Još bi 7 primjerâ (koji, usput budi rečeno, nisu vezani isključivo uz razgovorni stil) moglo prikazati nesigurnost govornika o rodu ove imenice, primjerice:

Nekadašnje tračnice sa kojima su se prenosili famozna **torpeda** (pretpostavljam). (Dnevnik Blog)

Prema riječima Josipa Juratovića, član SPD-a i zastupnika u Bundestagu, radi se o podmornicama koje su ispaljivale **torpeda**, ali, na sreću nisu pogodili cilj. (Hrvatski Fokus)

Prošle je godine Rusija uhitila, a zatim osudila na 20 godina robije i zatim pomilovala umirovljenog američkog mornaričkog vojnog obavještajca Edmunda Popea koji se u Moskvi bavio biznisom, ali koji

je bio uhićen u trenutku kupovanja nacrtâ za podmornička **torpeda** za koje je Amerikanac na Sudu za svoju obranu tvrdio da više nisu bili vojna tajna. (Vjesnik 2001)

Riječ **torpedo** se u trima izdanjima Anićeva rječnika do 1998. opisuje kao imenica muškoga i srednjega roda, kako u jednini tako u množini. U izdanju iz 2003. u jednini će biti muškoga, a u množini muškoga i srednjega roda. Isto ima i HJP. Klaić (1987) i RHJ nemaju uopće spomena o srednjemu rodu, nego govore isključivo o muškome, neovisno o gramatičkome broju. U VRH-u slijedi povratak na najstarije Anićevo izdanje – muški i srednji rod podjednako u jednini i množini. Od jezičnih je savjetodavaca potrebno spomenuti Barić *et al.* (1999) koji u množini dopuštaju i muški i srednji rod.

Torzo ‘ljudsko tijelo bez glave i udova’; ‘bista’; ‘nešto nedovršeno, nepotpuno’

Riječ **torzo** u našem je korpusu (127 primjerâ od 1890. do 2015.) u jednini uglavnom muškoga roda.

Sergio Ramos seksi je u svojoj ružnoći, ima sjajan **torzo** i divlji, neukrotiv, vrcav temperament, što ga čini seksi. (Story, 30. VI. 2010)

Mišićavi i razvijeni **torzo** uvijek je privlačio poglede, samo što razgovor o njemu nije tako omiljen kao o ženskim grudima. (Intimate Medicine, 11. VII. 2011)

Umjesto toga, smatramo da je ženka legla na stranu, a mužjak je prišao sa zadnje strane i priložio svoj **torzo** uz nju. (Urbancult, 25. III. 2013)

Muški **torzo** je područje koje žene obožavaju, mjesto u koje najviše gledaju dok su u krevetu. (R-1 Rijeka)

Red smijeha, red suza, malo alkohola, puno plesa, neizbježna Severinina pjesma "Prijateljice", djevojačka torta na muški **torzo** i striper... (Zadarski list, 12. III. 2012)

Najlakši orgazam penetracijom u paru: on na leđima, ti na njemu okrenuta prema njemu, jašiš ga, njegov **torzo** podignut (on naslonjen leđima na zid, stimulira te ustima i rukama), tako pri penetraciji trljaš klitoris o njegov donji dio trbuha. (BigBlog, 4. II. 2012)

Moje ruke su već prepipale njegov kameni **torzo**, prebrojale dlacice. (Forum, 29. I. 2004)

Mada u jednini preteže muški rod, nerijetko će se pojaviti u srednjemu rodu (čak 11 puta). Srednjega će roda biti uglavnom u blogerskim i forumskim napisima, uz jednu iznimku (primjer iz *Zadarskoga lista*):

Zaspala sam misleći na Malog i polugolo muško **torzo**... (Dnevnik Blog, 17. III. 2008)

Ako se neko sjeća Metallice i spota za njihovu stvar One, onda će znat da se spotu pojavljuje samo "živo **torzo**". (Forum, 8. VIII. 2007)

U pitanju je bilo **torzo** s rukama, bez nogu i glave. (Zadarski list, 23. X. 2012)

U množini prevladava srednji rod (96 primjerâ), i to u tekstovima nastalima na različitim prostorima i u raznovrsnim funkcionalnim stilovima:

Izuzmu li se cijele pedesete godine, kad je Milena Lah načinila brojne aktove i **torza** i izvanredne portrete (na izložbi tek ilustrativno zastupljene), ciklus Galebovi je prva kiparska cjelina u kojoj se sažimanjem i apstrahiranjem iskazuje opsjednutost letom, zapravo kretanjem. (VL, 1999)

Oblikovao je otmjene dame i pučanke, životinje i **torza**, braneći estetiku ružnoga. (Vjesnik, 2009)

Dekoltei, louboutinke, razdrljena **torza** i slične zanimljivosti sinoć su pali u drugi u drugi plan, a sve zahvaljujući jednom – afričkom tvorcu. (Tportal, 22. VII. 2010)

U središtu pozornosti ovoga vikenda na Zrću su bila muška **torza**. Mišićava, depilirana, čvrsta, zanosna. (Tportal, 2. VIII. 2010)

FOTO: Seksi **torza** za koja ćemo navijati do 11. rujna! (Dnevnik Zadovoljna, 29. VIII. 2010)

Potrudili smo se samo zbog vas te na jednom mjestu donosimo razgolićena **torza** glumaca. (Net, 11. III. 2012)

Splitski i venecijanski đak, ženske aktove i **torza** te portrete je oblikovao pod utjecajem klasike i secesije. (Knjižnica Varaždin, 28. X. 2013)

Torza su oblikovana od mljevenog papira, mrkih su i prigušenih tonova i čine se natrula. (Đakovo Danas, 14. X. 2011)

Žene mogu uzbuđivati jaka muška **torza** ili čak žile na rukama. (eZadar, 19. III. 2009)

Već je neobično / neprirodno to što **torza** portretiranih proživljavaju određena kraćenja ili izduživanja koja ih disproporcioniraju. (SD, 7. II. 2003)

Pogled mi zaustavljaju debele dječje guzice i salo koje obavija njihova **torza**. (Dnevnik Blog, 26. X. 2009)

Muški se rod u pluralu pojavljuje sporadično (u 9 primjerâ), u tekstovima koji po prirodi nisu bliski razgovornomu stilu:

Praksitelov Hermes i Milska Venera takodjer su **torzi**, pa su ipak najvredniji kipovi iz starine. (Preradović 1890: LXI)

Među putenim Augustinčićevim ženskim **torzima** koje je čarobna majstorova ruka isklesala iz kamena održan je u četvrtak svečani skup u povodu 100. obljetnice kipareva rođenja. (Vjesnik, 2000)

A drugi epizoda iz života detektiva Eliota Nessa koji nakon obračuna s Alom Caponeom seli iz Chicaga u Cleveland gdje pokušava riješiti zamršen slučaj niza ljudskih **torza** koji plutaju rijekom. (Vjesnik, 2006)

Izložila bih ondje i dva ženska **torza** koji se sada nalaze u ateljeu, zatim dva ženska akta s izložbe. (SD, 20. I. 2004)

Kako takva pouzdanja nije bilo među **torzima** koje sam otkopao u Augusteumu u Naroni, konačno sam se okrenuo prema kipu koji je bio nađen u Naroni, a sačuvan u Opuzenu. (Metković, 8. V. 2008)

Zanimljivo je primijetiti da će se, kad je riječ **torzo** u pluralu muškoga roda, nerijetko pojaviti *a*-sklonidba s nultim morfom:

General Motors i NASA već su razvili **torzoe** za robote te im nedostaju samo udovi i sustav za održavanje ravnoteže. (24sata, 21. II. 2010)

Bio je gotovo bez života, kao šuma poharana požarom, kojoj je ostalo samo ime i nagorjeli ružni **torzoi** kao sjećanja na nekada visoka i ponosita stabla. (Reprezent, 5. I. 2014)

U beletrističkom su stilu, osim već zabilježena muškoga roda u Preradovića, vidljivi i primjeri srednjega roda:

Na policama stajahu mramorna **torza** brončane glave, po stijenama su u bogatim okvirima visjela rijetka djela slikara toskaskih i mletačkih, pa mnogo jarkih sličica Adriaena Brouwera, kojega je domaćin kuće najviše volio od sviju Nizozemaca, i kojega je on prvi pravo ocijenio i stao kupovati. (Batušić 1941: 143)

Pokadšto se, također u beletrističkomu stilu, može naići na neočekivane oblike, najvjerojatnije duge množine (*torzova*):

Hoće li magnetizam Dobrovićevih teza biti dovoljno jak i tvrdi materijal njegovih jedrih **torzova** dovoljno težak balast za balone naših najnovijih inspiracija, da ne polete, da se ne rasplinu, to će se pokazati. (Krlježa 1932: 142)

Rječnici se razilaze u odredbi roda ove imenice. Dok ju Anić (1998) bilježi kao imenicu muškoga roda u jednini, a muškog i srednjeg u množini, Anić (2003) relativizirat će i muški rod u jednini, odnosno pretpostaviti da i u jednini može biti muškog i srednjeg roda – što će prihvatiti i najnoviji VRH i HJP. Klaić (1987) i RHJ ju pak navode kao imenicu muškoga roda i u jednini i u množini. Ipak, Klaić (1987) navodi i Matošev primjer *Moje stvari nisu torza* gdje je u množini srednjega roda. Od priručnikâ ga spominje gramatika iz 1971. godine

u kojoj stoji da je riječ o imenici stranoga podrijetla koja se sklanja kao imenice muškoga roda na konsonant, uz razliku u nominativu i vokativu. Stavlja ju uz bok s imenicama *auto*, *kakao*, *dinamo* i *moto* (Pavešić – Vince 1971: 348).

Tremolo ‘vrlo brzo višekratno ponavljanje istoga tona pri pjevanju ili sviranju’

Riječ **tremolo** u našem je korpusu (40 primjera od 1932. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda, u svim registrima, na sjeveru i jugu (30 potvrda):

Onaj **tremolo** violina u Vinteuilleovoj sonati nestaje kao kakav opojan miris. (Krlježa 1932: 210)

Povišene emocije, nervozni **tremolo** i vika, uglavnom besciljno kretanje pozornicom, sve kao odraz unutrašnjeg kaosa dominirali su u petak Malom scenom ZKM-a. (Nacional, 19. II. 2002)

Njen vokalni stil – bogati alt sa širokim opsegom, karakterizira intenzivna strast, prozračnost i karakterističan **tremolo**. (Knjižnica Varaždin)

Trešnja je, dakle, specijalnost, to je onaj **tremolo** koji jedan od pjevača goni do konca pjesme, a Pešo je tu u ovoj skupini KUD-a Promina glavni. (SD, 18. XI, 2010)

"Kad sam stupio na binu glas mi je dobio nekakav **tremolo**, počeo sam meketati (...) trese lijeva noga poput šibe, a s njom i cijelo tijelo i gitara", izjavio je paljetak. (Dnevnik Blog, 2006)

Preferiram da gitara nema Floyd Rose, jer koliko cujem muka je ako se "rastima", a i **tremolo** mi nije presudan (ak Claptonu ne treba, ne treba ni meni)... (Forum, 1. VI. 2006)

Svetlanu nikad nisam upoznao, to je ruska škola, **tremolo** gust do besvjesti, ali po mom ukusu previše ravan, malo im ipak tu fali "nereda"... (Tambura Forum, 12. XII. 2006)

Ne podnosim cajke jer me pile u mozak... tekstove bi još mogla slušati kao uber zajebanciju, da nije onog **tremola** u glasovnom izričaju koji mi izaziva vibracije slezene... (Moj Forum)

Katkad će se u jednini pojaviti srednji rod, mahom u forumskome registru (2 potvrdnice):

Kratko sam imao električne u rukama i moram reći da je bilo situacija kada bi negdje i ubacio **tremolo** i dobro bi zvučalo. (Forum, 8. III. 2006)

Naravno, **tremolo** dobro dodje, al fakat nije presudno, vise bi volio da je bridge fiksni... (Forum, 1. VI. 2006)

U množini prevladava srednji rod (6 potvrda), uz sve primjere s nacionalnih portala:

Izostala su i Petersonova karakteristična i snažna **tremola**, koja su zvučala poput orgulja i koja nitko osim njega nije bio kadar izvesti. (Vijenac, 17. I. 2008)

Nepretenciozno djelo u jednom stavku, glazba u kojoj skladatelj naglašava različite artikulacije moguće na dva odabrana instrumenta, harfistička glissanda i flautistička **tremola** i »Flatterzunge«, protječe u muzikalnom slijedu koji nikada ne narušava ugođaj uravnoteženosti. (Vjesnik, 2009)

I doista, svaka je sonata zaživjela kao samosvojni dokaz glazbenoga stila koji svojim izražajnim slobodama i manirizmima, kao što su to »orijentalne« povećane sekunde, razigrani trileri i uzbudljiva **tremola** u kratkim notnim vrijednostima, potvrđuje živu skladateljsku maštu. (Kolo, 2012)

Tako za isti pojam imamo slijedeći naziv (navodim samo najčešće): grgašanje, orcanje, oržanje, ojkanje, groktanje, otezalice, putničko pjevanje, kiridijsko pjevanje, treskanje, na cetinski... – jer se treska, potresa, orca, grgaša itd. glasom da bi se izvodila brza **tremola**. (Ganga)

Ipak, na nacionalnim se portalima može iznaći i muškoga roda u pluralu (2 potvrde):

Ona pjeva ko lastavica. Kakvi **tremoli**? Laserski precizno skakuće po tonovima tvoreći blistave intervale, pa samim tim i krasne melodijske odsjaje. (Hrvatski Fokus)

I tvrtka Ibanez predstavila je u svom katalogu 2009. godine široku lepezu dostupnih zaključanih **tremola** na dvije točke, koje je ugradila u svoje modele gitare. (Wikipedia)

Riječ **tremolo** u rječnicima se uvijek opisivala kao imenica muškoga roda u obama gramatičkim brojevima (Klaić 1987, Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH, HJP). Barić *et al.* (1999) ju nemaju.

Trijenale ‘umjetnička priredba većih razmjera uz sudjelovanje više umjetnika koja se održava svake treće godine’

Riječ **trijenale** u našem je korpusu (92 primjera od 2000. do 2013.) većinom muškoga roda (70 potvrda), u različitim registrima i regijama:

Tako je uništen **trijenale** akvarela, tako će uništiti i crtež, tako se na trijenalu kiparstva odbijaju kipari, a donose televizori. (HIC, 22. IX. 2009)

Osnivač je kabineta akvarela s Gradskim muzejom u Karlovcu i osnivač poznate izložbe 1. Hrvatski **trijenale** akvarela. (Požega)

Za dva tjedna Adamović će posjetitelje knjižnice počastiti s još dva svoja crteža za koje je osvojio nagrade Fonda za kulturu Republike Hrvatske na 13. zagrebačkoj izložbi crteža te Kabineta grafike HAZU-a na izložbi 3. hrvatski **trijenale** crteža. (Bjelovarac)

Grožnjanski umjetnik Eugen Borkovsky među autorima je koji su izabrani za izlaganje u sastavu Internacionalnog **trijenala** skulpture koji će se u poljskom Poznanu održati od 2. do 15. listopada. (Glas Istre, 28. IX. 2009)

Bio sam ljubomoran – ne samo zbog toga što je Zadar ostao bez međunarodne fotografske priredbe, već i zbog propuštenih promjena koje su je mogle revitalizirati, a na kojima se sada temelji rovinjski **trijenale**. (eZadar)

Iste godine pokreće i organizira prvi **Trijenale** hrvatskog autoportreta u Samoboru. (Brač Online)

Tradicija – napetost, Gradovi u selidbi, Azijsko-pacifički **trijenale**, Azijski modernizam... neke su od najjasnijih tribina na kojima je predstavljen i izveden ekspresivni pristup post-egzotične Jugoistočne Azije. (Dnevnik Blog, 16. I. 2009)

Ma, nakon što odrape porez na kapitalnu dobit svojih apartčika koji dobivaju enormne dioničke pakete samo akonto članstva u raznoraznim upravnim odborima mogu slobodno i meni odrapiti 150% poreza na onu bočicu toaletne vodice koju ženi kupim svaku godišnjicu braka (uskoro, počinjemo slaviti bračni **trijenale** jer je godišnjica previše učestala pojava). (Forum, 25. IV. 2008)

Nakon njih znam za izuzetne Glazbene večeri u Donatu, gostovanja vrhunskih instrumentalista, kazališnih predstava, dva kina na Poluotoku, programe filmskih revija, za izložbe praktički nije bilo dovoljno prostora, Plavi salon, Čovjek i more nije bio **trijenale**, smotre zborova, uspjesi Zoranića... (komentar, 057info Zadar, 24. V. 2013)

Povremeno će se, pa i na portalima koji su uporni u uporabi muškoga roda u jednini, pojaviti srednji rod (14 potvrda). Pritom je zanimljivo vidjeti različita rješenja u okviru jednoga portala, katkad i članka. Većina je potvrda s nacionalnih portala, dok su samo tri iz *Slobodne Dalmacije* (u kojoj se, dajbudi rečeno, još češće pojavljuje muški rod). Sve u svemu, nema pravila uporabe, vladaju kolebanja.

O trijenalu nadahnuto govorili su ravnateljica Gliptoteke Ariana Kralj, predsjednik Ocjenjivačkog suda Josip Diminić, vrsna poznavateljica a povijesti skulpture kustosica Vesna Mažuran Subotić i ministar kulture mr. Božo Biškupić što je svečano otvorio ovo **trijenale** koje će ostati upamćeno. (Ministarstvo kulture RH, 13. VII. 2006)

Ariana Kralj podsjeća da je **Trijenale** hrvatskoga kiparstva nekada pružalo rijetku priliku umjetnicima da izlažu i imaju katalog. (Vjesnik, 2009)

Kako god bilo – ne može se poreći da ovogodišnji **trijenale** ne otvara pitanja. (Vjesnik, 2009)

Pariški **trijenale** otvara se 20. travnja u obnovljenom izložbenom prostoru Palais de Tokyo, koji je postao jedno od najvećih mjesta posvećenih suvremenoj umjetnosti u Europi. (Culturenet, 2. IV. 2012)

Pariško **trijenale**, nadahnuto djelima velikih francuskih etnologa koji su djelovali na početku i sredinom prošloga stoljeća, svojevrsno je putovanje na kojem se susreću umjetnost i etnografija da bi obnovile fascinaciju i otuđenost. (Culturenet, 2. IV. 2012)

Sedamnaesto **trijenale** Čovjek i more nastavlja tradiciju ove ugledne manifestacije. (SD, 4. IX. 2004)

Mislim da izbor nagrada pokazuje u kojem smjeru je orijentiran **Trijenale**, također i pozivom selektora Trijenale se puno pomaknuo u ideji od onog što smo gledali prije. (SD, 30. VII. 2003)

U množini je uvijek muškoga roda (4 potvrđnice), s time da su potvrde crpene samo s nacionalnih portala. Prvi je primjer iz *Vjesnika* zanimljiv jer je u njemu muškoga roda u množini, a srednjega u jednini:

I dok su prethodni **trijenali** propitivali uvijek zanimljivo pitanje granice umjetnosti, dokle se može rastezati pojam skulpture, ove se godine iskristaliziralo novo pitanje – ima li Trijenale više smisla? Prestaje li ono više biti pregled najboljega od najboljeg trogodišnje nacionalne produkcije i postaje li smotra produkcije mladih kiparskih »tigrova«? (Vjesnik, 2009)

Ako se neki budući saloni, bijenali ili **trijenali** budu radili revijalno, bez kustoskog koncepta, svakako bi se vrsnoćom trebali ugledati upravo na ovu izložbu. (Vijenac, 11. III. 2010)

Čemu domaći Bijenale slikarstva kad su se već uvriježili **trijenale** skulpture, grafike, crteža i akvarela? (Nacional, 15. XI. 2011)

Iduće će godine biti velika gužva, održat će se gotovo svi bijenali i **trijenali** plakata u svijetu: Varšava, Brno, Češka, Japan i drugi. (Nacional)

U dvama je primjerima, registarsko različitima, razvidna *a*-sklonidba s nultim morfom:

Zagrebački Centar Kaptol organizirao je s Gliptotekom HAZU nagradnu igru u kojoj sudjeluju posjetitelji 8. **trijenalea** hrvatskog kiparstva. (Internet Monitor, 18. VII. 2003)

Jos jedan savjet: kad si već u Lisabonu, odi na izložbu u sklopu **trijenalea** arhitekture u Centro Cultural Belem (kraj samostana Jeronimos). (Forum, 23. XI. 2010)

Riječ **trijenale** u rječnicima ima usuglašen opis kao imenica muškoga roda (Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH, HJP). Barić *et al.* (1999) pak kažu da u množini može biti muškoga i srednjega roda. Bilježi ju i Klaić (1987).

Trio ‘komorni sastav od tri instrumenta’; ‘sastav od tri glasa’; ‘skladba pisana za takav sastav ili za tri glasa’; ‘tri nerazdvojne osobe’

Riječ **trio** u našem je korpusu (62 primjera od 1963. do 2014.) u jednini najčešće muškoga roda (26 potvrda):

Niška banja topla voda..., pjevao je **trio** UDAV. (Majetić 2004 [1963]: 70)

Dodajte na sve to i Andreju Pirlu, koji igra u životnoj formi i koji je bio jedan od ključnih Juventusovih igrača u pohodu na titulu, te napadački **trio** Di Natale-Balotelli-Cassano i dobit ćete ekipu vrijednu respekta. (Tportal, 10. VI. 2012)

Trio je snimio osam albuma, od čega tri za prestižnu etiketu ECM, te nastupao na pozornicama i festivalima širom svijeta. (Glas Istre, 24. VI. 2013)

Đavolji **trio** sastavljen od nasilja, pohlepe i bespoštivosti prijeti našoj budućnosti. (SD, 24. V. 2005)

E taj **trio** fantastikus, zajedničkog kvocijenta inteligencije vjerojatno dovoljnog za jednu normalnu osobu, prevršio je sve mjere moje tolerancije. (Index Blogger, 7. VI. 2008)

Ja sam ti Bosanka, plavusa, jos samo da se zaposlim u policiji bio bi to ubitacan **trio**. (Forum, 9. IV. 2006)

6 – 0 protiv hrvatske je inače samoubojstvo odigrat, ali danas kad nam je ubojiti vanjski **trio** u kurcu bi nam moglo stvarat velike probleme. (Forum, 22. I. 2008)

Ipak, u jednome se primjeru primjećuje da je srednjega roda:

Trio skijaša ostat će tako zarobljeno na velikoj visini. Na vrhuncu planine. (Kino TV)

U množini će većinom biti srednjega roda (28 potvrda), u registarski različitim tekstovima:

Njegova **trija**, kvarteti, soneti, koncerti za violinu, čelo, sve, Brahms je imao puno toga dobroga. (Nacional, 29. VII. 2003)

Ovogodišnja smotra okupila je devet komornih sastava (dua, **trija**, kvarteti i kvintet) iz šest glazbenih škola s područja Slavonije i Baranje. (SBPlus, 30. XI. 2012)

U New Yorku je i danas tražen za specifične projekte, pa je stalan član ansambala progresivne scene koje vode Bill Frisell, Fred Frith i John Zorn (Naked City, Masada), a vodio je i vlastita **trija**. (Glas Istre, 2. XI. 2009)

2009. ansambl je snimio prvi od tri CD-a za nizozemsku tvrtku Brilliant Classics izvođači klavirska **trija** Felixa Mendelssohna Bartholdyja i Fanny Mendelssohn Hensel. (Osorske večeri)

U njihovoj interpretaciji imali smo priliku slušati **trija** V. Novaka, B. Smetane i J. Brahmsa. (Zadarski list, 10. VIII. 2012)

Osim sonata i sonatina, Clementi je za klavir pisao Allegra, Cappriccia, duete za 2 klavira, osam sonata za flautu i klavir, klavirska **trija**, i od orkestralnih djela šest simfonija. (Dnevnik Blog, 14. XII. 2007)

Nerviralo me kad su klavijaturisti u gažerskim bandovima koji su se sveli na **trija** maksimalno, na praznim morskim terasama počeli konzumirati sEMPLIRANE tamburice. (Tambura Forum, 2. V. 2006)

Znatno rjeđe će u množini biti muškoga roda, redovito na nacionalnim portalima te u pojedinim zakonima i pravilnicima (5 potvrda):

Postoji nebrojeno mnogo klavirskih **trija** na koje je utjecala ta inovativna grupa. (Muzika, 9. IX. 2008)

U Bachovom je opusu prisutan i znatan broj **trija** koji svjedoče o paralelno prisutnoj praksi aranžiranja komornih djela. (Nacional, 18. IX. 2011)

Komorno muziciranje (dui, **triji** uz nastavnikovu pomoć) (NN, 2006)

Komorna glazba: Dueti, **triji** i kvarteti za saksofone primjerene težine (NN, 2006)

Le saxophoniste debutant, dueti, **triji**, varteti iz udžbenika za početnike (NN, 2006)

Katkad se može očekivati i *a*-sklonidba s nultim morfom, čak i na nacionalnim portalima:

Uz klavirsku pratnju stalnog suradnika Branka Bulića i gostovanje Matija Dedić **Trio-a**, koncert Gabi Novak i Arsena Dedića bit će jedan od najznačajnijih glazbenih događaja u Zagrebu ove sezone. (Index, 25. I. 2007)

Na prvenstvu je sudjelovalo preko 4 000 natjecatelja koji su se natjecali su se u nekoliko disciplina u svim starosnim skupinama mini, djeca, juniori i seniori u solo, duo-u, **trio-u**, grupama i formacijama. (Radio Slavonija, 31. V. 2012)

Riječ **trio** u rječnicima ima uglavnom ujednačene opise. Klaić (1987), Anić (1998), RHJ, Anić (2003) i HJP vele da je isključivo muškoga roda. Tek ju VRH opisuje kao imenicu muškoga roda u jednini, a muškoga i srednjega u množini. Prethodnici su tom tumačenju među savjetnicima Barić *et al.* (1999).

Turbo ‘turbomotor’; ‘turbofolk’

Riječ **turbo** u našem je korpusu (142 primjera od 2002. do 2014.) u jednini redovito muškoga roda (116 potvrda):

Zato ne sumnjamo da će 1,4-litreni **Turbo** osvojiti puno više tržišta nego što je to pošlo za rukom onemoćalom 1,8. (Tportal, 18. VI. 2013)

Srpski **turbo** za hrvatske uši (Regional Express Istra, 21. V. 2007)

Za sada se zna da će se u ponudi naći dva benzina – klasični, atmosferski zapremine 3 litre što razvija 265 KS te **turbo** koji iz manje zapremine, 2,8 litara doseže čak 301 KS. (Zadarski list, 27. X. 2010)

Američkom tržištu, koje još uvijek nije naviklo na dizelaše, predviđene su snažnije benzinske izvedbe s benzinskim motorima, posebice dvolitreni **turbo** sa 193 KS. (SD, 7. IX. 2004)

Poludi on i prdne tako da je natjero da Bobo upali svoj **turbo** i odleti. (Dnevnik Blog, 15. VIII. 2007)

Mislim da bi im trebali ugraditi kakav **turbo** u guzicu tako da ipak sve to bude interesantnije. (Forum, 10. VII. 2003)

A možda ugraditi i jedan **turbo** sa fijata da leti brže? (komentar, VL, 23. IX. 2010)

U gdje kojem bi se forumskom primjeru mogao braniti srednji rod (2 potvrde):

Forsiranje turba je imalo podršku proizvođača jer se **turbo** vidjelo kao dodatak na motorima normalnih auta koji će riješiti sve probleme tvornicama. (GP1 Forum, 1. X. 2011)

Ovako društvo, pop off nema uopće svrhu na dizel motoru jer dizel motor nema leptir na usisu nego zrak slobodno struji kroz motor kod oduzimanja gasa tako da nema naprezanja za **turbo** koje na benzincima pop otklanja. (Vidi Forum, 7. V. 2004)

U množini je najviše potvrda muškoga roda, mahom iz razgovornoga registra (8 potvrdnica).

Motor ovog jedinstvenog primjerka je 4.8-litreni V12 s dva **turba** koji rade zajedno sa šest Weberovih duplih karburatora. (Dnevnik, 4. I. 2011)

Nema samo **turbe** već je i unutra sve mjenjano, puno slika, podataka... (Vidi Forum, 27. IX. 2002)

Šta da ti još kažem nego da si užasno neupućen u stanje auto industrije danas i nekad, a razumiješ se samo u **turbe** i svoga KITTA Alfa 156 GTA ima ubrzanje 6.3 i teška je skoro tonu i pol, malo manje. (Vidi Forum, 9. X. 2002)

Neki stavljaju **Turbe** i spašavaju se tako. Osim toga za današnje uvjete već je i 75 ks po litri odličan rezultat i takav motor može se nazvati ljubimcem okretaja i u pravilu je natiran. (Vidi Forum, 10. X. 2002)

Taj turbo nije podešen kao tvoj turbo koji spada u starije gen. **turba** koji su reagirali naglo i palili su se kasnije. (Vidi Forum, 12. XII. 2002)

Auto trenutno nema dva **turba** jer tražim koji bi najbolje odgovarali, muzika je u toku još se traži jedan JBL pojačalo biće hebeno..., felge su tu, što se tiče vanjkog izgleda, spojlera, auspuha, rool bara... (Vidi Forum, 17. IV. 2004)

Pritom je u dvjema potvrđnicama uočena α -sklonidba s nultim morfom:

Uz to motori velikih kubikaža bolje prihvataju superchargere jer su **turboi** odgovarajućih dimezija pre tromi (zato ih se stavlja 2 ili čak 4 manja što poskupljuje izvedbu). (Forum)

Mnogi danasnji sportski automobili imaju **turbo-e**. (Vidi Forum, 26. VII. 2002)

Neznatno je manje pluralnih potvrđnica srednjega roda (7 potvrda), katkad i na nacionalnim portalima:

Suprotno današnjim standardima F1 nema **turba**, kompresore, 4 WD, ABS, ASC, a ni poluautomatski mjenjač. (F1 Racing Forum)

BMW-ova 4 cilindra ostaju kao dinosaur, V6 **turba** postaju dinamit u zadnjem dijelu bolida. (GP1 Forum, 2. X. 2011)

Jel' vi to imate 5 W30, close to racing, big boyz toyz stuff, masinice koje se vole "puno "vrtiti, **turba**... (Forum, 14. II. 2004)

Baš me zanima koje je vrijeme ostvario, a pošto nisu ni **Turba** imali na stazi sad nemam ni orijentir. (Forum, 4. XI. 2008)

Počesto će se pojaviti u α -sklonidbi s nultim morfom (11 potvrda), najviše u razgovornome registru:

Vozila nemaju ni **turboa**, a nema ni pogled iz kabine. (Gaming)

Američki hip hop je ekvivalent srpskom **turbou**. (Večernji Blog, 1. VI. 2010)

997 GT3 je sprjeda nseto sličniji **Turbo-u** al opet nesto manje nabildan... (Forum)

Zato se plavi dim i pojavljuje nakon par minuta u leru na sjebanim **turboima**. (Vidi Forum, 7. X. 2002)

U Švici ne govore o većim porezima, prosječni vozač Cayenne **Turbo-a** je dovoljno bogat da ga zaboli đon za nekoliko tisuća poreza. (Forum, 27. XI. 2008)

Riječ **turbo** nije zastupljena u rječnicima. Klaić (1987), Anić (2003), VRH, HJP i savjetnik Barić *et al.* (1999) navode ju tek kao vezani leksički morfem.

Vaterpolo ‘igra loptom u plivalištu određenih dimenzija s ciljem da se postigne što više zgotitaka’

Riječ **vaterpolo** u našem je korpusu (42 primjera od 2003. do 2013.) u jednini pretežito muškoga roda (31 potvrda):

Na upit zašto se odustalo da se u zagrebačkoj Areni održi Europsko prvenstvo u vaterpolu zagrebački gradonačelnik je odgovorio da se od Arene nije odustalo, jer su u njoj nikada **vaterpolo** nije ni igrao. (Metro Portal, 12. V. 2010)

Govoreći iskreno naš aktualni predsjednik bi bio užasan za svjetski **vaterpolo**. (Danče, 30. V. 2013)

Lijepo je što se naš **vaterpolo** vratio na sam vrh. (GS, 20. VI. 2013)

U finalnom susretu vidjeli smo, očekivano, najbolji **vaterpolo** na turniru. (KAportal, 22. VIII. 2010)

Vaterpolo je definitivno postao novi hrvatski superbrend. (Sport Istra)

Šteta, jer smo u prvom dijelu utakmice demonstrirali obranu s igračem manje kao iz udžbenika, pokazali naš specifični šibenski **vaterpolo** – žali Tucak. (SD, 4. IV. 2008)

Kad bi netko pogledao rezultat misli da bi prvo pomislio da se igrao **vaterpolo**, a ne nogomet, no šta je tu je. (Dnevnik Blog, 25. V. 2008)

Bit će tu još namještajki kad igra šibenski **vaterpolo**, nisu im dali plaće tko zna kad, naravno da moraju ubit koju kunu na kladi. (Forum, 20. III. 2010)

Dobro aj, dosta više o tome, bija je **vaterpolo** nije Hajduk i gotovo, neš ti. (Forum, 6. IX. 2010)

Katkad se, u razgovornome registru i na južnim portalima, pojavljuje u srednjemu rodu (8 potvrda):

Radi se o tome da talijansko **vaterpolo** ima više liga, više klubova, automatski je baza sudaca veća. (SD, 22. II. 2008)

Prvi program: vijesti, neko sranje u Sisku, policija, zgaženi pješak, neka žena plače, prebacio je na drugi, jebeno **vaterpolo**. Boli njih kurac. Fino se brčkaju u bazenu. (Dnevnik Blog, 12. II. 2008)

Nakon toga natrag na mjesto gdje smo bili ujutro, na **vaterpolo** koje je 200 metara od rukometa. (Index Blogger, 12. VIII. 2008)

Nakon EP-a ćemo biti veliki protivnici na olimpijskim igarama u Ateni (muško **vaterpolo**, muški rukomet, plivanje itd.) i na kvalifikacijama SP-a (kako znam 5. rujna u Splitu / ćemo imati posebni navijački vlak iz Budimpešte u Split, 3000 navijača /). (Forum, 10. VI. 2004)

Umisto teretane, počni se bavit nekim sportom, npr. plivanje (koje jako dobro za razvijanje svih mišića), **vaterpolo** (slično plivanju), košarka (ako hoćeš biiiiiit veeeeeliki, ali ne nužno), neka borilačka vještina tipa judo, jiu-jitsu i tako... (Forum, 24. I. 2012)

Koliko je uopce bilo **vaterpolo** (Forum)

U množini je pronađen samo jedan primjer muškoga roda:

Baza mi je ipak na ovim **vaterpolima** koje sam uplatio na internetu pa sam uspio uhvatit pocetne koeficijente. (Index Blogger, 4. XI. 2010)

U jednome je od primjera u partitivnome genitivu:

Sutra bi se jos nesto moglo **vaterpola** odigrat imam i odlican info ali o tom potom. (Index Blogger, 30. XI. 2010)

U razgovornome diskursu može imati i *a*-sklonidbu s nultim morfom:

Čak i Jean Luc ima problema s temporalnom mehanikom, a kamoli ovaj fanatični obožavatelj **vaterpoloa** i peseka za djevojčice. (Dnevnik Blog, 25. VI. 2010)

Riječ **vaterpolo** u rječnicima je redovito muškoga roda (Anić 1998, RHJ, Anić 2003, VRH, HJP). Navodi ju i Klaić (1987). Barić *et al.* (1999) ne bave se rodnom ove imenice.

Veto 'pravo člana nekog udruženja, pojedinca ili države da spriječi donošenje zaključka ili izvršenje odluke većine'

Riječ **veto** u našem je korpusu (205 primjera od 1989. do 2017.) u jednini najčešće muškoga roda (130 pribilježenih potvrdnica), u svim registrima:

Na kraju ih je glavni urednik Vlatko Pavletić objavio, kršeći i jedan urednički **veto**... (Gotovac 1989: 5)

Slovenija je skinula masku i konačno pokazala svoje pravo lice prijeteći **vetom**, kojeg ima kao članica Europske unije. (Tportal, 18. XII. 2008)

"Mogu vam reći tko je moj idol, to je Zoran, Zoki. Sigurna sam da će on pobijediti, otkrila nam je Sementa Rajhard koja je u polufinale upala pomoću **veta** kojeg je iskoristio Tony Cetinski. (Index, 17. IV. 2009)

Ispunite to kaj ste obećali, stavite taj jebeni **veto** i držite se toga, nemojte bit pizde, imajte bar malo lupeškog samopoštovanja... (Dnevnik Blog, 9. II. 2009)

Na kraju moj dragi nije htio ni čuti, uložio svoj **veto** i što sam mogla. Mene je to toliko razljutilo i povrijedilo da nisam čitavu noć spavala od muke. (Forum)

Film se zove Constantine zato jer su ljudi američki fundamentalistički evanđelisti, koji su trenutno na vlasti, stavili neformalni **veto** na sve naslove filmova koji imaju riječ hell u sebi. (Forum, 13. III. 2004)

Moji roditelji su imali svoj **veto** prije nekog filma i znalo se što se smije, a što ne smije gledati, s godinama se ta granica pomicala. (komentar, VL, 29. IV. 2010)

Nabijem njih i njihov **veto** na onu stvar. (komentar, Advance, 22. VI. 2013)

Regionalno je muški rod pronađen na sjeveru i jugu – u Slavoniji, Primorju i Dalmaciji.

Bandićev **veto** (GS, 17. IX. 2012)

Ako znatan broj članova Konferencije Rubnih pomorskih evropskih zemalja smatra da je određena odluka u suprotnosti sa ciljevima organizacije, kao na primjer obrana interesa Pomorske periferije, može se koristiti suspenzivni **veto**. (Službene Novine PGŽ, 28. XI. 2005)

A drugi **veto** na političke odluke u Hrvatskoj bi željela imati Crkva, smatra Cipek. (Novi list, 10. III. 2013)

Nije nam jasno zašto je ona vrsta programa koju je Jerry Springer koncipirao i vodio na televiziji za njega značila politički **veto**, dok T 3 u Schwarzeneggeovoj kampanji za guvernera Kalifornije djeluje gotovo poput viagre? (SD, 29. VIII. 2003)

Počesto će biti srednjega roda u jednini (36 potvrda), ponajprije u razgovornome diskursu (21 potvrdnica):

Jebalo ih **veto**. (Dnevnik Blog, 12. VI. 2004)

Većina fakulteta je nakon studentskog **veta** koje je uloženo na odluku o povećanju školarina odlučilo nastaviti sa studijem kao dosada. (Dnevnik Blog, 20. IV. 2007)

Za to što su Švicarci uvrstili me zaboli, jer Švicarci nemaju nikakvo znanstveno **veto**. (Forum, 29. XII. 2009)

Od te 1974 i u mojoj kući je važno **veto** na nabrojane industrijske mesne prerađevine. (komentar, Politika, 14. IX. 2010)

Međutim nacionalni portali neće znatno zaostajati – pružili su 12 potvrdnica srednjega roda:

Nakon pet mjeseci šutnje i **veta** koje je stavljeno na davanje ma kakvih obavijesti novinarima, u kojem je vremenu u prisutnosti revizorskih komisija proučavano naslijeđeno stanje kuće i krojen novi preustroj Leksa, mnogobrojni pristigli novinari očekivali su pregršt novosti. (Vjesnik, 2001)

Zahvaljujući **vetu** koje su uložili predstavnici studenata u Senatu Sveučilišta donošenje odluke odgođeno je za najmanje tjedan dana. (Index, 28. III. 2007)

Predstavnici studenata na tu su odluku uložili **vetu**, koje Senat nije prihvatio. (24sata, 6. V. 2009)

Nakon toga, ako je i postojala predrasuda o vintage odjeći za važne ceremonije, **vetu** je skinuto. (Fashion, 25. X. 2009)

"Mađarima je **vetu** dano", rekao je, "kako Hrvatska kao većinski vlasnik ne bi zloupotrijebila svoja prava, poput mogućih ulaganja u djelatnosti koje nisu Inin core business". (Poslovni, 13. IX. 2010)

Time se želi eliminirati pravo na **vetu**, koje tako često koristi Velika Britanija. (Internet Monitor, 20. IX. 2012)

Dva regionalna portala – istarski i zadarski – pokazuju da će se katkad ovomu rješenju pribjeći i na lokalnoj razini:

Predsjednik može uložiti **vetu**, koje bi odgodilo početak stupanja zakona na snagu. (eZadar, 2010)

Zakon o ništetnosti jedan je od onih na koje bi Josipović primijenio svoje **vetu**. (Istarski, 11. X. 2011)

U množini je riječ **vetu** najčešće srednjega roda (23 potvrde). Najviše je potvrda iz razgovornoga registra, dok ih je s nacionalnih portala gotovo dvostruko manje (14 : 7).

Dok američke prijetnje i **vetu** uglavnom onemogućuju Vijeću sigurnosti da igra središnju ulogu kakvu bi trebalo u ovom pitanju, druga tijela Ujedinjenih naroda nastavljaju raditi na ovom problemu. (Index Bloger, 7. XII. 2007)

Mislim da su brakovi sklopljeni od strane dvoje ljudi koji slijede nekakva **vetu** i "zavjete" koji uopće ne odgovaraju njihovoj fizionomiji i prirodnim fiziološko/emocionalno /duhovnim potrebama osuđeni na propast. (Forum, 31. I. 2009)

Dok Amerikanci šire svitom demonizaciju tenkovima, pješadijom, avionima i ratnim brodovima Rusi i Kinezi ulažu **vetu** na takve odluke i daju izjave tipa prijeti destabilizacija regija ako se napadne Sirija, Libija, Iran... (komentar, Advance, 5. VI. 2012)

Hah šta se toga ti majmuni nisu prije sjetili da rade izvan okvira una kad su im rusi i kinezi stavili **vetu** na dvije rezolucije. (komentar, Advance, 21. VII. 2012)

Sve te zabrane i **vetu** nisu za mene. (24sata, 15. III. 2010)

Obama puca **vetu** kao da je riječ o zabrani dijeljenja slatkiša. (Banke, 17. I. 2013)

S regionalnih su portala pronađena samo tri primjera, redom s juga:

Tijekom dvodnevni pregovora Velika Britanija je vodila uspješnu pozadinsku bitku da sačuva nacionalna **veta** u ključnim područjima poput porezne politike, socijalne sigurnosti, vanjske i obrambene politike i kaznenog prava. (SD, 20. VI. 2004)

Sada je, pak, poželjno da se sve što se ima srediti, sređuje prije glasovanja, tako da se **veta** izbjegnu. (SD, 29. IX. 2007)

Udruga ZA Zadar ZAJedno nastavak je akcije koju je na Facebooku pokrenula prof. Volga Švorinić a koja bi imala svoje Vijeće s ljudima iz struke (van institucija) i na taj način mogla ulagati prijedloge i **veta** na odluke koje nam kreiraju sliku Zadra. (eZadar, 20. V. 2013)

Muški je rod u množini pronađen u samo pet primjerâ, tri iz razgovornoga stila, i dva s nacionalnih portala.

Nikad se nije uspjela realizirati zbog nacionalnih **veta** koje su dosada posjedovale sve zemlje članice. (Forum, 1. VII. 2008)

U Rimskom sporazumu je bilo riječ o 38 mogućih **veta** na koje više nemaju prava, Jedinstvenim Europskim Aktom 12, Ugovorom iz Maastrichta 30, Amsterdamskim 24, ugovorom iz Nice 46, ali s Lisabonskim su izgubili pravo veta u čak 63 područja djelovanja. (Index Forum, 9. XII. 2011)

Sjetimo se kako je britanski ambasador Mark Lyall Grant, govoreći o jednom od tri **veta** koje su Rusija i Kina uložile u UN-u ustvrdio kako ove dvije zemlje svoje nacionalne interese stavljaju ispred života miliona Sirijaca. (Advance, 4. VIII. 2012)

Pritom je zanimljiv primjer s nacionalnoga portala u kojemu se pojavljuje i *a*-sklonidba s nultim morfom:

Janukovič sada kontrolira oko 250 parlamentarnih mjesta, a ako se ta brojka popne na 300, mogao bi odbaciti predsjedničke **vetoe**, te pozvati predsjednika na odgovornost. (Nacional, 26. V. 2007)

Štoviše, *a*-sklonidba s nultim morfom pojavit će se češće nego što bi se očekivalo (još 5 potvrda), kako u jednini tako u množini, prvenstveno u razgovornome diskursu koji je ionako slobodnije forme:

Slazem se i treba ukinuti pravo **VETO-a**. (Forum, 20. IX. 2004)

Nije valjda da je stvoren sa 5 stalnih članica sa pravom **vetoa** radi malog čovjeka. i tako već 50 godina (komentar, Advance, 10. IV. 2013)

Mozda grijesim ali nigdje ja nisam to vidio u niti jednom clanku ili izjavi, neslaganja je bilo od doticnih politicara i stavljenih **vetoa** u un po rezolucijama. (komentar, Advance)

Potvrde će se namaknuti i s nacionalnih portalâ:

U američkoj državi Vermont legalizovani su brakovi homoseksualaca, tijesnim nadglasavanjem **vetoa** guvernera te države. (Index, 2009)

I dosta tih **vetoa**, dosta tih zarobljivanja. (Index, 25. III. 2010)

Gdjekad će govornik u okviru rečenice biti neodlučan oko izbora roda ove imenice (*veto*, [...], **koje je [...]** *zaoštravao [...]*, *Sloveniji je samo donio štetu*):

A **veto**, odnosno blokiranje pregovora, koje je sa svoje strane zaoštravao i sam Sanader, Sloveniji je samo donio štetu. (JL)

Riječ **veto** u svim je izdanjima Anićeva rječnika (Anić 1991, Anić 1994, Anić 1998, Anić 2003) opisivana kao imenica isključivo muškoga roda. Tako ima i HJP. Klaić (1987) i RHJ postupaju jednako, štoviše izričito navode oblik u Npl. *veti*. VRH i stariji savjetnik Barić *et al.* (1999) vele da je u jednini muškoga roda, a u množini dopuštaju oboje – muški i srednji rod.

Video ‘videouređaj’; ‘videosnimka’

Riječ **video** u našem je korpusu (270 potvrda od 2002. do 2016.) u jednini redovito muškoga roda, neovisno o registru u kojemu se ostvaruje:

NOVI NEWS BAR **VIDEO**: Koje će sve crtiće Željka Markić zabraniti referendumom? (NB, 18. V. 2016)

I gradonačelnik Baldasar komentirao urnebesni **video** u kojem se sprdaju na njegov račun: Priznajem da sam se nasmijao... (SD, 13. XI. 2016)

Novi dubrovački promotivni **video** nagrađen u Berinu! (TZ Dubrovnik)

Ipak, u nekoliko će se primjera pojaviti u srednjem rodu, čak i na nacionalnim portalima:

Na jednom **videu** koje je objavila na internetskoj stranici Gospodarica Tia bičuje grupu 'robova' kako bi joj se pokorili i koristi ih kao namještaj i pepeljare. (24sata, 14. IV. 2010)

Nova Versace linija za H M je zapravo pregled kroz povijest ovog talijanskog modnog brenda, a "Gianni" ikone možete vidjeti u **videu** koje pokazuje sama Donatella. (She, 25. X. 2011)

No **video** koje je pred vama je jedini kamerom zabilježen ples na našem najbližem nebeskom susjedu – Mjesecu! (Ples, 25. II. 2012)

Iako je prirodno lijepa, Katy Perry uglavnom viđamo dok je tip-top sređena i sa pregršt 'žbuke' na svom licu, pa je bilo pravo iznenađenje kada se u 'making of' **videu** koje je došlo u paketu s Vogue naslovnicom pojavila bez trunke šminke na svom licu. (Net, 19. VI. 2013)

Nađite **video** koje želite gledati (i/ili skinuti). (Index Blogger, 18. VII. 2007)

Nek se nađe koji hajdukovac pa nek uplouda ili otvorimo kanal na youtube i stavljajmo **video** koje imamo. (komentar, SD, 7. VIII. 2011)

Jedan će od zabilježenih primjera ilustrirati rodnu kolebljivost već u jednini (**prigodni video koje je djelo**):

Novosti možete pratiti na festivalskom webu bacvicebeachfestival.com, na kojem se nalazi i prigodni **video** koje je djelo Marcelle Zanki i Žare Batinovića. (Splitski portal, 10. VII. 2012)

Riječ **video** u pluralu će biti ponajviše srednjega roda, ali ni muški rod neće znatno zaostajati (127 je potvrda srednjega roda, a 119 potvrda muškoga roda). Moglo bi se govoriti o različitoj zastupljenosti rodova ovisno o registru tekstova.

U razgovornom će diskursu čak dvostruko zastupljeniji biti srednji rod u pluralu (42 od 62 primjera):

Videa su užasna, s tim da treći video jubitu više ne da otvoriti, tko zna kakva grozota je tek tamo bila. (komentar, Advance, 12. IV. 2012)

Bravo glupane triba maknit sve šta pokazuje istinu i stavit **videa** na kojima su sudci koje ćemo okrivljavat za svaki hajdukov poraz... (komentar, SD, 1. VIII. 2011)

ŠALJITE SVOJA **VIDEA**!!! ZA KOGA!? ZA ČAĆU SVOGA!! (Ćaća, 24. II. 2016)

Ne dajte se zavaravati slike se mogu malo poboljšati, priče uljepšati, **videa** editirati. (Večernji Blog, 1. XI. 2012)

Sporadično će biti i muškoga roda u pluralu (20-ak potvrda):

Pa evo vam, dragi Britney fanovi, pogledajte **videe** koje sam vam spremila kao iznenađenje. (Index Blogger, 24. IV. 2008)

Koliko ja obožavam ta dva filma (prvi i drugi) govori i činjenica da sam napravio i dva **videa** pa eto vi procjenite kakvi su **videi**. (Forum, 3. III. 2011)

Volia bi vise **videa** koji prikazuju vježbe, pogotovo vježbe gospodina Dalibora Petrinića koji ima sjajne vježbe i koji se redovito trudi da pomogne nama vježbacima. (komentar, Fitness, 15. II. 2012)

Na nacionalnim je pak portalima u množini zastupljeniji muški rod, no ne u ozbiljnijoj mjeri (87 od 158 pronađenih primjera). Nerijetko će se u okviru jednoga portala pojaviti rodna kolebanja, odnosno jednom će biti muškoga, a drugi put srednjega roda.

Otkako su kamere postale sveprisutni dio mobilnih telefona, sve je više **videa** koji nas instant informiraju o stvarima diljem svijeta, bile to izvanzemaljske invazije ili bradavice koje su ispale poznatim osobama. (Net, 6. VI. 2012)

Broj online **videa** koji se bave mačkama dosegao je 250 milijuna i tako je za 30 milijuna pretekao broj živućih jedinki domaće mačke. (NB, 11. IX. 2014)

Kako se slavio Modrićev gol i pobjeda – **Videi** erupcije oduševljenja naših navijača (SN)

Youtube planira potpuno promijeniti način na koji gledamo **videe** na mobilnim telefonima – uz pomoć nove mobilne aplikacije pod nazivom YouTube Go. (Index, 29. IX. 2016)

Ova **videa** postavljaju samo jedno pitanje: WTF? (Net, 7. II. 2013)

Australski ledolamac "Aurora Australis" bila je na najboljem kursu za dolazak do "Šokalskog", no onda je ledolomčeva posada vidjela fotografije i **videa** sa znanstvenog broda. (NB, 30. XII. 2013)

Dovoljno je ulogirati se te slati slike, **videa**, izmjenjivati misli s prijateljima te možda upoznati nove zanimljive Hrvate. (She, 23. I. 2009)

Neke knjižnice daju na posudbu i puno više od knjiga: glazbu, **videa**, umjetnička djela, čak i alate. (Zarez, 3. V. 2013)

Regionalni portali pokazuju da će južni krajevi uglavnom u pluralu imati srednji rod, tek se na zadarskome području konstantno poseže za muškim rodом. Istarsko i riječko područje te sjeverniji krajevi češće će imati muški rod u pluralu.

Dva dana nakon što je na YouTubeu objavljen Severinin novi spot, koji je u 24 sata, prema onome što nam je javio njen Fan club, pogledalo čak 180 tisuća ljudi, javila nam se splitska pjevačica Lidija Bačić, koja tvrdi kako su njena **videa** na tom servisu gledanja od Sevinih. (SD, 24. XI. 2011)

Radovi osim standardnih dvodimenzionalnih slika i instalacije, uključuju **videa**, te jedan zanimljiv performance o doživljaju boja. (Splitski portal, 6. VII. 2012)

Osoba koja studira ono što voli i želi raditi, sama će pronaći literaturu/emisije/**videa** pomoću kojih će steći potrebna znanja. (S4S Portal Split, 19. II. 2013)

Od samih početaka, piše The Telegraph, YouTube objavljuje statistike o satima **videa** koje korisnici uploadaju svake minute. (eZadar, 25. I. 2012)

Mit o neduhovitim Hrvatima ne stoji ne treba posezati ni za sve jačom stand up scenom, gdje je Šarić nezaobilazna karika dovoljno je sjetiti se famoznog snijega u Splitu i gomile duhovitih **videa** koje su na tu temu snimili amateri. (Novi list, 17. IV. 2013)

Osim kroz 3 sku, mlade nastojimo informirati i putem **videa** koje snima naša video sekcija, Facebook i web stranica (www.mladipula.org), kroz razne radionice i treninge i drugo. (Istarski, 9. VIII. 2012)

Mario Romulić i Dražen Stojčić ranije su objavili već nekoliko timelapse **videa** koji su ostavili mnoge bez daha, a za ovaj su snimili više od 700.000 fotografija, a njih 150.000 iskoristili su za video. (Super Radio Čazma, 7. II. 2012)

Od devet **videa** koje su kandidati stavili na facebook stranicu Špancifesta, pobjedu su odnijele lijepe raspjevane Đurđevčanke. (Đurđevac, 23. VII. 2012)

Eva je pokazala i kako projicirati **videe** koristeći tehniku video mapiranja, a naravno predstavila je i svoju emisiju "Eksperimentalnih pola sata". (Oppidum Požega, 9. VI. 2013)

Ipak, iznašlo se potvrdâ srednjega roda u pluralu i u sjevernim područjima, što znači da mu svi govornici naginju:

Snimamo i uobličujemo u zanimljiva **videa** sva događanja i manifestacije, kongrese te sportske manifestacije i koncerte. (Art Film Matulji)

Videa za video kazete htjeli su ukloniti filmski studii tvrdeći da je to uteg oko noge filmskim producentima. (Super Radio Čazma, 14. I. 2012)

U nastavku članka donosimo i ta **videa**, kao poticaj mladima kako bi se i sami uključili u ovakve i slične projekte. (NG-Buntovnici)

Svake minute na YouTube se postavi novih 30 sati video materijala, a **videa** na tom servisu pregledaju se u prosjeku 1,3 milijuna puta. (OŠ Matija Antun Reljković – Cerna 14. V. 2012)

Kolebanja su među govornicima velika, tako da će se i u *Slobodnoj Dalmaciji*, koja se čini nepogrešivom u pridržavanju srednjega rodu u pluralu imenice **video**, potkrasti muški rod:

Za Dalmacija News je iz pritvora splitske policije snimio i dva **videa**, koje ekskluzivno objavlujemo. (SD, 13. VI. 2011)

Katkad će se na razini rečenice prepoznati nesigurnost u pridruživanju gramatičke kategorije roda (*koristim [...] **videa koje** pronalazim ~ nižu /se/ **videa** [...] od kojih **svi** poštuju ~ **pusta videa koje** su fanovi slali ~ ovaj program će pokazati **videa koje** je izradio ~ pogledajte **ove videa***):

U nastavi najviše koristim PowerPoint prezentacije te **videa** koje pronalazim na Internetu (YouTube, Vimeo), videa koje stvaram sama ili zajedno s učenicima. (Carnet)

Izvođačica manipulira laptop na čijem se zaslonu nižu **videa** s YouTubea, od kojih svi poštuju mjerilo 1:1, tj. odgovaraju realnim veličinama osoba i predmeta. (Culturenet, 1. X. 2012)

Italiana ima preko 24 milijuna klikova na YouTubeu, i to samo pjesma, ne računam pusta **videa** koje su fanovi slali s koreografijom, Grad bez ljudi oko 13 milijuna, Brad Pitt Hitovi u samo godinu dana i zbog toga Filip i Miloš jesu bez konkurencije. (Zadar Danas, 7. XII. 2012)

Ovaj program će pokazati **videa** koje je izradio HeikoDaxl prije nego što su se upoznali, kao i produkcije koje su izradili zajedno kao umjetnički par. (eZadar, 2013)

Za bolji uvid u njen način života, pogledajte ove **videa** i pokušajte se ne šokirati. (Net, 18. IV. 2013)

Riječ **video** u priručnicima se pojavljuje odnedavno – prvi ju ima Anić (1998). Određuje ju kao imenicu muškoga roda koja u množini ima oblik *videa* i rijetko *videi*. Anić (2003) i HJP tek izostavljaju oznaku *rijetko*. RHJ ju ima samo kao imenicu muškoga roda, VRH ima oboje u množini – muški i srednji rod. Barić *et al.* (1999) ju spominju samo kao vezani leksički morfem (*video-*). Bilježi ju i Klaić (1987).

Violončelo ‘gudaći instrument s četiri žice znatno veći od violine’

Riječ **violončelo** u našem je korpusu (161 primjer od 1999. do 2013.) u jednini pretežito srednjega roda (64 potvrde). U svakome je registru približno dvostruko više potvrda srednjega roda (nacionalni portali – 42 : 25, regionalni portali – 14 : 7, razgovorni registar – 8 : 3). Od regionalnih je primjera većina potvrda crpena sa sjevernjačkih portala (Istra i sjevernija područja).

Leong je na **violončelu**, koje je uz dodatne efekte sjajno zvučalo, često svirao basovsku dionicu, dok se Howes pokazao izvrsnim poznavateljem compina. (Zarez, 5. IV. 2007)

Međutim, jedna osoba koja se bori protiv svih njih koristi pravo pravcato **violončelo**. (Gamereport, 15. I. 2013)

Direktor Fran Mikolić predlagao je ukidanje jednog odjeljenja klavira da bi se uvelo **violončelo** i drugi gudački instrumenti. (GŠ Jan Vlašimsky Virovitica)

Orkestar je imao po četiri prve i druge violine, dvije viole, jedno **violončelo** i jedan bas, trublje, timpanei, čembalo i orgulje, a zbor po četiri do pet članova po glasovima. (Varaždinske barokne večeri, 19. IX. 2009)

2 Cellos doista su postali jedno **violončelo** kao što su proteklog vikenda i najavili. (Glas Istre, 25. III. 2013)

Stradivarijevo **violončelo**, koje se nalazilo u španjolskoj kraljevskoj palači, slučajno uništeno. (eZadar, 9. V. 2012)

Izvanredno **Violončelo** Davida Eggara razara. (Index Blogger, 15. I. 2011)

Najbolja analogija koju mogu smisliti je da zamislimo polegnuto **violončelo** s dvije žice. (Forum, 21. III. 2008)

Ipak, nerijetko će u jednini biti i u muškome rodu (35 potvrda). Među regionalnima je najviše južnih potvrdnica.

Profesorica joj je pričala priče o sloniću, pužu i konjiću, crtala joj po kajdanci, a mala Monika tako je zavoljela svoj prvi **violončelo**, koji je nazvala Bobi. (Nacional, 14. VII. 2009)

Meastro Sieghart rođen je u Beču gdje je prvotno studirao klavir, orgulje i dirigiranje, a zatim se prebacio na studij **violončela** koji mu je postao glavnim instrumentom. (Tportal, 13. XII. 2012)

Muzicira na **violončelu** talijanskog majstora Vincenza Postiglionea iz 1884., koji su joj na doživotno korištenje osigurali Grad Zagreb i Zagrebačka filharmonija. (Varaždinske barokne večeri)

Njegove plastične melodijske invencije, bogatstvo harmonije, dotjeranost forme i izraženi kolorit poprimili su još sugestivniju dimenziju Hauserovom virtuožnošću kada je **violončelo** gotovo klizio u ljetnoj noći. (Glas Istre, 11. VII. 2009)

Dodati joj **violončelo** koji će podcrtavati atmosferu već postavljenu izborom melankoličnih laganica, jednadžba je bez ijedne nepoznanice. (SD, 7. XI. 2011)

Sviram isti **violončelo** već 35 godina, snimam za istu kompaniju 25 godina, već 30 godina redovito sviram koncert s Marthom Argerich... (DuList)

Doug opet pokušava malo razbiti groznu atmosferu u koju je zapala obitelj, pa uz usiljen osmijeh mijenja temu i kazuje Millie da joj je kupio novi kofer za njen **violončelo**, jer je stari bio okrvavljen i nije ga uspio očistiti. (Dnevnik Blog)

Pa ne sviraš li to ti u vrtu svoj **violončelo** u haljini boje lavande zadignute tako da ti se vide savršeno preplanula bedra? (Moj Blog)

Schneiderov graditeljski opus procjenjuje se na šezdesetak violina, manje od deset viola i nijedan **violončelo**. (Tambura Forum, 29. I. 2010)

U jednome je primjeru s nacionalnoga portala vidljiva rodna kolebljivost između srednjega i muškoga roda (*s melodijom violončela **koje** je sjajno zvučao*):

Poslije temperamentnog uvodnog stavka izričito je lijep polagani drugi stavak Andante, s melodijom **violončela** koje je sjajno zvučao pod Petračevim gudalom, te s efektним dvopjevom obojice gudača. (Vjesnik, 2001)

U množini prevladava srednji rod (59 potvrda), a najviše je potvrdnica s nacionalnih portala (43 potvrde).

Jer i Šulić i Hause su glazbenici čija **violončela** imaju sasvim dovoljno tona da njime i bez umjetne podrške ispune čitavu dvoranu Lisinski. (Zarez, 7. II. 2013)

Riva će odzvanjati uz poznata **violončela** (Story, 12. VIII. 2012)

Osim violina, gradi i restaurira i ostale gudačke instrumente: viole, **violončela** i kontrabase. (Sisačko-moslavačka županija, 14. XI. 2011)

Antonio Stradivari je živio u Cremoni gdje je izrađivao violine i harfe, **violončela** i gitare do 1737. kada je umro. (eZadar, 6. IV. 2008)

Iz svih ovih razloga orkestar je bilo divota slušati, **violončela**, obou... (SD, 22. XI. 2004)

Umirio je udarce srca jer su **violončela** prestala loviti trube. (Index Blogger, 26. V. 2006)

Violončela uvijek diraju u moja slaba koljena. (Dnevnik Blog, 30. XI. 2010)

Ne bi ni rekao da su u pitanju **violončela**, zbog čega treba ponoviti da je apocalyptica počela kao heavy metal band, bez obzira na činjenicu što sviraju na violončelima. (Forum, 12. VI. 2006)

Mi smo valjda krivi što naši igrači ne idu više u kazalište, ili ne sviraju klavire i **violončela**. (komentar, SD)

Kadšto može biti i u muškome rodu u pluralu (2 potvrde):

Rucner pokazala nam je svoju kolekciju unikatnih **violončela** koje je dala izraditi po mjeri te koje često koristi na svojim koncertima. (Gorila)

Tri, ponekad i četiri **violončela** koji sviraju metal, koji zbog osebujnog zvuka instrumenata vuku na gothic. (Forum, 17. III. 2003)

Riječ **violončelo** u rječnicima je neujednačena opisa. Anić (1998), Anić (2003), VRH i HJP tvrde da je srednjega roda, a Klaić (1987) i RHJ da je isključivo muškoga roda. Barić *et al.* (1999) vele da je srednjega roda.

Žigolo ‘mladi muškarac kojeg uzdržava starija žena (obično uz ljubavničke protuusluge)’; ‘plaćeni ljubavnik’

Riječ **žigolo** u našem je korpusu (45 primjera od 2002. do 2015.) u jednini bez iznimke muškoga roda:

Ja sam hrvatski **žigolo**: Jutrom sam državni činovnik, a noću zadovoljavam žene (JL, 13. XI. 2010)

Naime, Marko je žigolo, pravi pravcati **žigolo** koji se prehranjuje od ispunjavanja seksualnih, ali i raznih drugih želja brojnih šibenskih dama koje si mogu priuštiti da, ovisno o tretmanu, potroše između 200 i čak 1 000 eura za seks sa majstorom zanata. (Šibenik IN, 31. III. 2012)

Da nije Tomislav Karamarko taj **žigolo**? (komentar, 24sata, 29. VIII. 2014)

Riječ **žigolo** u množini je redovito muškoga roda (što je povezano s kategorijom živosti, odnosno spola) – u svim registrima. Jedan će od forumskih komentara prikazati govornikovu nesigurnost oko pravilna oblika u pluralu ove imenice, i to upravo zbog problema određenja roda.

Razgovarala sam s mjesnim policajcem koji mi je kazao da oko osamdeset tisuća žena, uglavnom u dobi od kasnih tridesetih do šezdesetih, mahom Amerikanki, Njemica i Britanki, svake godine dolazi na otok po usluge dvjestotinjak muškaraca, koje mnogi nazivaju „rastafarijanskim prostitutkama“, „dreadlocks-najamnicima“ i „službom vanjskih poslova“, dok oni sami za sebe otvoreno kažu da su **žigoli** ili probisvijeti, a pretvorili su ovu plažu – ili barem njezin kilometar i pol – u svoju centralu. (Martin 2013: 211)

Ovdje su i muške kurve, mišićavi mačo tipovi, pravi **žigoli**, koji za novac uzbuđuju starije bogate dame. (Intimate Medicine, 25. II. 2012)

Možda su malo sramežljivi pred kamerama, ali kad su dame u pitanju – tu srama nema. Oni su eskort gospoda. Ili **žigoli**. Kako vam je draže. (Vijesti RTL, 16. III. 2015)

Charlie Sheen samo na **žigole** je potrošio 12 milijuna kuna (24sata, 24. XI. 2015)

Ne možemo nas dvi mirne ostat a da ne napravimo neku pizdariju... dvojici muškaraca, ono koji su totalni **žigoli**... ako se kužimo... uvalili smo "južni čevap"... (Dnevnik Blog, 22. VIII. 2005)

A zašto cure nikad ne izaberu normalne dečke... nego one **žigole**... :((komentar, Teen385, 17. XI. 2010)

A žene vele da su sada i **žigoli** na cijeni. Žigoli? Ne znam plural. ☹ (Index Forum, 27. VII. 2015)

Ja sam aseksualna, prevedeno foliranti i **žigoli** razlaz!!! (Facebook)

Srednjega je roda u trima primjerima od kojih je tek jedan iz bloggerskoga diskursa:

Ocito je naime kako ta djevojka smatra da gomilanje spolnih iskustava vodi sreći i uspješnosti u jednoj budućoj imaginarnoj vezi. Ali to nije točno. Naime da je tomu tako tada bi prostitutke i **zigola** imali najuspješnije veze i bili bi najsretnije osobe. (Dnevnik Blog, 29. III. 2006)

Nedoumice bi trebala riješiti upravo knjiga intervju s papom koju je napisao njemački novinar Peter Seewald, a u kojoj bi papa trebao pojasniti kako Crkva gleda na kondome, pogotovo one koje upotrebljavaju muške prostitutke, tj. **žigola**. (Net, 23. XI. 2010)

Jebote, iz dana u dan po Facebooku niču grupe za izživljavanje nad maloljetnicama: »Najveće kurve u Osijeku«, »Riječke kurve, **žigola** i idioti«, »Kurve iz Županje«, »Vinkovačke kurve i drolje«... a policija tvrdi da je nemoćna. (Novi list, 7. VI. 2013)

Višeput će se u množini pojaviti *a*-sklonidba s nultim morfološkim oblikom (u sedam slučajeva našega korpusa), podjednako u razgovornome diskursu i na nacionalnim portalima:

Jedan član skupine **žigolaa**, koji se The Timesu predstavio kao Marco, kaže da skupina koristi mobitele i e-mail kako bi bilježila osvajanja i izvijestila o novim "kandidatkinjama". (Internet Monitor, 10. IV. 2002)

Hrvatska nikada nije oskudijevala u intelektualnim **žigoloima** koji se uporno nude "Staroj Dami". (Matoš – Tovarnik)

"Barimo se" (a to pod navodnicima znači da radimo nekaj čisto suprotno od barenja :D) međusobno svi popreko zato nas valjda i nazivaju kurvama i **žigoloima**. (Dnevnik Blog, 23. IX. 2006)

Samo neke žene, jednu neka čudna jela, a konobari izgledaju ko **žigoloi**. (Dnevnik Blog, 19. XI. 2006)

Jedan će osječki portal u množini imati ženski rod, što bi mogla biti nehotična pogreška, dijakronijska činjenica ili sporadična, regionalno obilježena pojava:

Nisu samo žene pružale profesionalne usluge, nego i muškarci koji su se zvali **žigole**, a moglo ih se naći po svim osječkim plesnim dvoranama. (Osijek News, 6. XI. 2011)

Riječ **žigolo** u rječnicima se redovito opisuje kao imenica muškoga roda – u takvu je tumačenju imaju Klaić (1987), Anić (1998), Anić (2003), RHJ, VRH i HJP, pa i jezični savjetnik Barić *et al* (1999). Naš je korpus pokazao da će se, usprkos savršenu slaganju među stručnjacima, u praksi kadšto ipak pojaviti u pluralu u srednjem rodu, štoviše, u izvorima na nacionalnoj razini.

8. Literatura

Anić, Vladimir. 1991. *Rječnik hrvatskoga jezika*. Prvo izdanje. Zagreb: Novi Liber.

Anić, Vladimir. 1994. *Rječnik hrvatskoga jezika*. Drugo izdanje. Zagreb: Novi Liber.

Anić, Vladimir. 1998. *Rječnik hrvatskoga jezika*. Treće izdanje. Zagreb: Novi Liber.

Anić, Vladimir. 2003. *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Prir. Ljiljana Jojić. Zagreb: Novi Liber.

AdoK = *Rječnik hrvatskosrpskoga književnog jezika*. 1967. Knj. I–II. Ed. Ljudevit Jonke et al. Zagreb: Matica hrvatska.

ARj = *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. 1880–1976. Knj. I–XXIII. Zagreb: JAZU.

Babić, Stjepan – Dalibor Brozović – Milan Moguš – Slavko Pavešić – Ivo Škarić – Stjepko Težak [Babić et al.] 1991. *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika: Nacrti za gramatiku*. Zagreb: HAZU – Globus.

Barić, Eugenija – Mijo Lončarić – Dragica Malić – Slavko Pavešić – Mirko Peti – Vesna Zečević – Marija Znika [Barić et al.] 1979. *Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb: Školska knjiga.

Barić, Eugenija – Mijo Lončarić – Dragica Malić – Slavko Pavešić – Mirko Peti – Vesna Zečević – Marija Znika [Barić et al.] 2005. *Hrvatska gramatika*. Zagreb: Školska knjiga.

Barić, Eugenija – Lana Hudeček – Nebojša Koharović – Mijo Lončarić – Marko Lukenda – Mile Mamić – Milica Mihaljević – Ljiljana Šarić – Vanja Švačko – Luka Vukojević – Vesna Zečević – Mateo Žagar [Barić et al.] 1999. *Hrvatski jezični savjetnik*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Pergamena – Školske novine.

BHŽ = Ivan Brabec – Mate Hraste – Sreten Živković. 1954. *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika*. Drugo izdanje. Zagreb: Školska knjiga.

Corbett, Greville. 1991. *Gender*. Cambridge: Cambridge University Press.

Fraser, Norman – Greville Corbett. 1995. Gender, Animacy, and Declensional Class Assignment: A Unified Account for Russian. U: Geert Booij – Jaap van Marle (eds.). 1994. *Yearbook of Morphology 1994*: 123–150. Dordrecht: Springer Science & Business Media.

Govorimo hrvatski = Govorimo hrvatski: Jezični savjeti. 1997. Prir. Mihovil Dulčić. Zagreb: Hrvatski Radio – Naklada Naprijed.

Haugen, Einar Engvald. 1969. *The Norwegian Language in America: a study in bilingual behaviour*. Bloomington: Indiana University Press.

HJP = *Hrvatski jezični portal*. www.hjp.znanje.hr [pregled: lipanj 2017].

Klaić, Bratoljub. 1955. O deklinaciji i akcentuaciji tuđica muškoga roda na samoglasnik. *Jezik* 3: 72–76.

Klaić, Bratoljub. 1987. *Rječnik stranih riječi*. Prir. Željko Klaić. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.

Maretić, Tomo. 1924. *Hrvatski ili srpski jezični savjetnik: za sve one, koji žele dobro govoriti i pisati književnim našim jezikom: dopuna Broz-Ivekovićevu „Rječniku hrvatskoga jezika“*. Zagreb: JAZU.

Marković, Ivan. 2013. *Uvod u jezičnu morfologiju*. Drugo izdanje. Zagreb: Disput.

Pavešić, Slavko – Vida Barac Grum – Dragica Malić – Zlatko Vince [Pavešić *et al.*] 1971. *Jezični savjetnik s gramatikom*. Zagreb: Matica hrvatska.

Pavešić, Slavko – Zlatko Vince. 1971. Gramatika. U: Pavešić *et al.* 1971. *Jezični savjetnik s gramatikom*: 329–446. Zagreb: Matica hrvatska.

Pišković, Tatjana. 2011. *Gramatika roda*. Zagreb: Disput.

Poplack, Shana – Alicia Pousada – David Sankoff [Poplack *et al.*] 1982. Competing influences on gender assignment: Variable process, stable outcome. *Lingua* 57: 1–28.

Poplack, Shana – David Sankoff. 1984. Borrowing: the synchrony of integration. *Linguistics* 22: 99–135.

Raguž, Dragutin. 1997. *Praktična hrvatska gramatika*. Zagreb: Medicinska naklada.

RHJ = *Rječnik hrvatskoga jezika*. 2000. Ed. Jure Šonje. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža – Školska knjiga.

Silić, Josip – Ivo Pranjković. 2007. *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Drugo izdanje. Zagreb: Školska knjiga.

Tafra, Branka. 2001. Razgraničavanje roda i spola (gramatički i leksikografski problem). *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 1: 251–266.

Težak, Stjepko. 1991. *Hrvatski naš svagda(š)nji*. Zagreb: Školske novine.

Vidović, Radovan. 1983. *Jezični savjeti*. Split: Logos.

VRH = *Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika*. 2015. Ed. Ljiljana Jojić. Zagreb: Školska knjiga.

Wełna, Jerzy. 1976. Gender determiners in American English (a study in the grammar of loanwords). *Studia Anglica Posnaniensia* 7: 95–108.

Vrela

057info Zadar = www.057info.hr

24sata = www.24sata.hr

Acqua Gun Baška = Acqua Gun – Baška, Krk: zabavni park, plaža, restoran, bazeni, tobogani (prema HNK)

ADU Zagreb = www.snimanje.adu.hr

Advance = www.advance.hr

Adventisti = www.adventisti.hr

Aikido Pula = Aikido klub Pula (prema HNK)

Aikido Rijeka = www.aikidorijeka.hr

Akademija Art = Akademija Art (prema HNK)

Akademsko astronomsko ruštvo Rijeka = www.aad.hr

Aktualno SZ Hrvatska = www.aktualno.hr

Alternativa = Alternativa – Vaš portal u alternativu (prema HNK)

Antena Zadar = www.antenazadar.hr

Arga = Arga (prema HNK)

Arteist = www.arteist.hr

Art Film Matulji = Art Film Matulji (prema HNK)

Astrum = www.astrum.hr

Atma = www.atma.hr

Audiofil = Audiofil (prema HNK)

Automotoportal = Automotoportal (prema HNK)

Autoportal = www.autoportal.hr

Balet = www.balet.com.hr

Balzac 2011 = Balzac, Honore de. 2011. *Čiča Goriot* (s francuskoga prevela Sanja Lovrenčić). Zagreb: Mala zvona.

Banka = Banka (prema HNK)

Banke = www.banke.com.hr

Barbieri 1983 = Barbieri, Veljko. 1983. *Epitaf carskoga gurmana*. Zagreb: Večernji list.

Barka – Velika Mlaka = Barka: list župe sv. Barbara (Velika Mlaka) (prema HNK)

Batušić, 1941 = Batušić, Slavko. 1941. *Od Siene do Haarlema. Putopisi, eseji, biografije, impresije*. Zagreb: Savremena biblioteka.

Bednja = www.bednja.hr

Begović 1999 [1940] = Begović, Milan. 1999 [1940]. *Giga Barićeva*. Zagreb: Bulaja naklada.

Benešić 1943 = Benešić, Julije. 1943. *Kritike i članci*. Zagreb: Izdanje Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda.

BigBlog = www.bigblog.tportal.hr

Bike Magazin = www.bikemagazin.info

Bioteka = www.bioteka.hr

Bitno = www.bitno.net

Bjelovar = www.bjelovar.hr

Bjelovarac = Bjelovarac Novi: Bjelovarski gradski list (prema HNK)

Blato = www.blato.hr

Blažević 2007 = Blažević, Krešimir. 2007. *Cigarete i tablete*. Zagreb: Fraktura.

Blog Vino = www.blog.vino.hr

BNZ = Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i ZG županiju (prema HNK)

Bonifačić 1938 = Bonifačić, Antun. 1938. *Mladice*. Zagreb: Matica hrvatska.

Booksa = www.booksa.hr

Božić 2008 [1955] = Božić, Mirko. 2008 [1955]. *Neisplakani*. Zagreb: Zora.

Božić 2004 [1956] = Božić, Mirko. 2004 [1956]. *Kurlani, Gornji i Donji*. Zagreb: Večernji list.

Brač Online = www.braconline.com.hr

Braniteljski portal = Braniteljski portal (prema HNK)

Brzi i žestoki 5 = film *Brzi i žestoki 5*, RTL (prijevod: Mediatranslations)

BŠK Zmaj Blato = www.bsk-zmaj.hr

Budi IN = www.budiin.24sata.hr

Bug = www.bug.hr

Bug Forum = www.bug.hr/forum

Buro = www.buro247.hr

Burza = www.burza.com.hr

Business = Business (prema HNK)

Cafe = www.cafe.hr

Cafe Mobil Forum = www.cafe.mobil.hr

Car Emin 1913 = Car Emin, Viktor. 1913. *Iza plime*. Zagreb: Matica hrvatska.

Carnet = Carnet (prema HNK)

CE-4 Forum = www.ce-4.forumotion.com

Centar Miketa Rijeka = Centar Miketa Rijeka (prema HNK)

Centar za anarhističke studije = www.anarhizam.hr

Centar za kulturu Omiš = www.czk-omis.hr

Cioff Hrvatska = www.cioff.hr

CMC TV = www.cmc.com.hr

Coolinarka = www.coolinarka.com

Corner Astro = www.corner.hr/astro

Cosmopolitan = www.cosmopolitan.hr

Crna Kutija = Crna Kutija – Videoteka za ljudska prava (prema HNK)

Croatia Weekly = Croatia Weekly (prema HNK)

Crometeo = www.crometeo.hr

CroModa = www.cromoda.com

Culturenet = www.culturenet.hr

Cvitan-Černelić i dr. 2002 = Cvitan-Černelić, Mirna – Djurdja Bartlett – Ante Tonči Vladislavić. 2002. *Moda. Povijest, sociologija i teorija mode*. Zagreb: Školska knjiga.

Cybermed Forum = www.cybermed.hr/forum

Čabar = www.cabar.hr

Čakovec = www.cakovec.com

Čazma = Službena stranica Grada Čazme (prema HNK)

Čoralić 2015 = Čoralić, Lovorka. 2015. Venecija. U: Zrinka Nikolić Jakus i dr. 2015. *Nova zraka u europskom svjetlu. Hrvatske zemlje u ranome srednjem vijeku (oko 550 – oko 1150)*: 549–562. Zagreb: Matica hrvatska.

Ćaća = Ćaća se vraća (fejzbučka stranica)

Dadada = www.dadada.hr

Dalmacija News = www.dalmacijanews.hr

Da mi je nešto slatko = www.damijenestoslatko.com

Danče = www.dance.hr

Dani Vjenčanja = www.danivjencanja.hr

Demokratski centar = Demokratski centar (prema HNK)

Desnica 1952 = Desnica, Vladan. 1952. *Olupine na suncu*. Zagreb: Matica hrvatska.

Desnica 2004 [1957] = Desnica, Vladan. 2004 [1957]. *Proljeća Ivana Galeba*. Zagreb: Večernji list.

Dijabetes Forum = www.dijabetes.hr/forum

Diklić i dr. 1996 = Diklić, Zvonimir – Dubravka Težak – Ivo Zalar. 1996. *Primjeri iz dječje književnosti*. Zagreb: Divič.

Dinaridi = www.ddiskf.hr

Dječji vrtić Botinec = Dječji vrtić Botinec (prema HNK)

Dnevna doza prosječnog Dalmatinca =

<https://www.facebook.com/DnevnadozaprosjecnogDalmatinca/>

Dnevnik = www.dnevnik.hr

Dnevnik 3 – HRT = Dnevnik 3 – Hrvatska radiotelevizija

Dnevnik Blog = www.blog.dnevnik.hr

Dnevnik Facebook = <https://www.facebook.com/DNEVNIK.hr/>

Dnevnik Gol = www.gol.dnevnik.hr

Dnevnik Zadovoljna = www.zadovoljna.dnevnik.hr

Dominikanci = www.dominikanci.hr

Donja Stubica = www.stubica.hr

Dora Pak = Dora Pak (prema HNK)

Drame = Drame (prema HNK)

Dropbike Forum = www.dropbike.com/forum

Društvo arhitekata Zagreba = www.d-a-z.hr

Dubrovački vjesnik = www.dubrovacki.hr

DubrovnikNet = www.dubrovniknet.hr

Dubrovnik Press = www.dubrovnikpress.hr

Dugoselska kronika = Dugoselska kronika (prema HNK)

DuList = www.dulist.hr

DVD Donja Voča = www.dvd-donjavoca.hr

DV Osmijeh Bjelovar = www.djecjivrtic-osmijeh.hr

Đakovo Danas = Đakovo Danas: Nezavisni gradski portal (prema HNK)

Đurđevac = www.djurdjevac.hr

Effect = www.effect.hr

eMedimurje = www.emedjimurje.rtl.hr

Energetski institut Hrvoje Požar = Energetski institut Hrvoje Požar (prema HNK)

Enzita = Enzita (prema HNK)

eVaraždin = www.evarazdin.hr

eZadar = www.ezadar.hr

Eydis Forum = www.eydis.co/forum

F1 Racing Forum = F1 Racing Forum (prema HNK)

Fabrio 1999 [1989] = Fabrio, Nedjeljko. 1999 [1989]. *Berenikina kosa*. Zagreb: Školska knjiga.

Fabrio 2004 = Fabrio, Nedjeljko. 2004. *Vježbanje života*. Zagreb: Večernji list.

Facebook = www.facebook.com

Fasade = Fasade (prema HNK)

Fashion = www.fashion.hr

Fashion Blog = www.fashion.hr/blog

Femina = www.femina.hr

Ferata Sinj = www.ferata.hr

Ferković – Tapalović 1998 = Milan Ferković – Milan Tapalović. 1998. *Akupunktura*. Zagreb: Školska knjiga.

Fight Site = www.fightsite.hr

Filmovi = www.filmovi.hr

Filmski = www.filmski.net

Fitness = www.fitness.com.hr

Forum = www.forum.hr

Fotez 1943 = Fotez, Marko. 1943. *Kazališni feljtoni*. Zagreb: Nepoznato.

Fotografija = www.fotografija.hr

Frangješ – Žmegač 1998 = Ivo, Frangješ – Viktor Žmegač. 1998. *Hrvatska novela: interpretacije*. Zagreb: Školska knjiga.

Franjevci Split = www.franjevci-split.hr

Frendice = Frendice (prema HNK)

Frizure = www.frizure.hr

F-Tours = Destinations F-Tours (prema HNK)

Gadgeterija = www.gadgeterija.tportal.hr

Gamereport = www.gamereport.tportal.hr

Gaming = Gaming (prema HNK)

Garden = Garden: trgovine organskih proizvoda (prema HNK)

Gastro = www.gastro.24sata.hr

Geo = www.geo.com

Gitare Info Forum = www.gitare.info/forums.php

Gjalski 1886 = Gjalski, Ksaver Šandor. 1886. *Pod starimi krovovi. Zapisci i ulomci iz plemenitaškoga svijeta*. Zagreb: Matica hrvatska.

Gjalski 1999 [1887] = Gjalski, Ksaver Šandor. 1999 [1887]. *Janko Borislavić*. Zagreb: Bulaja naklada.

Glas Istre = www.glasistre.hr

Glas Koncila = www.glas-koncila.hr

Glas Zagorja = www.glas-zagorja.hr

Glazba Monitor = www.glazba.monitor.hr

Gloria = www.gloria.hr

Glosbe = www.hr.glosbe.com

Golden 1998 = Golden, Arthur. 1998. *Sjećanja jedne gejše* (s engleskoga prevela Maja Zaninović, korektorica Marija Molnar). Zagreb: Znanje.

Goldoni 1993 = Goldoni, Carlo. 1993. *Impresario iz Smirne* (s talijanskoga prevela Morana Čale Knežević). Zagreb: Durieux.

Gorila = gorila.jutarnji.hr

Gospa Sinjska = www.gospa-sinjska.hr

Gotovac 1989 = Gotovac, Vlado. 1989. *Moj slučaj*. Ljubljana – Zagreb: Cankarjeva založba.

Gourmet 365 = www.crogourmet365.hr

GP1 = www.gp1.hr

GP1 Forum = www.gp1.hr/forum

Gradimo = www.gradimo.hr

Grad Našice = Grad Našice (prema HNK)

Grad Opatija = www.opatija.hr

Grad Sisak = www.sisak.hr

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek = Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek (prema HNK)

Gradska knjižnica Čazma = www.gradska-knjiznica-cazma.hr

Gradski zbor Brodosplit = www.gz-brodosplit.hr

GS = www.glas-slavonije.hr

GŠ Jan Vlašimsky Virovitica = www.vlasimsky.hr

GŠ Josipa Hatzea Split = www.gsjh.hr

GŠK Mravince = www.gsk-mravince.hr

GW World = GW World (prema HNK)

HDLSKL = HDLSKL (prema HNK)

HDPZ = HDPZ (prema HNK)

HIC = www.hic.hr

Hifimedia = www.hifimedia.hr

Hitrec 2004 = Hitrec, Hrvoje. 2004. *Kolarovi*. Zagreb: Školska knjiga.

HKV = www.hkv.hr

HND = www.hnd.hr

HNK Split = www.hnk-split.hr

Hoić 1984 [1894] = Hoić, Ivan. 1984 [1894]. *Slike iz obćega zemljopisa. Knjiga četvrta*. Zagreb: Tisak Karla Albrechta.

Hranjec 2004 = Hranjec, Stjepan. 2004. *Dječji hrvatski klasici*. Zagreb: Školska knjiga.

H-rast = H-rast (prema HNK)

HRT Sport = www.sport.hrt.hr

Hrvatska nastava u Švicarskoj = www.hds-ch.com

Hrvatska revija = Hrvatska revija (prema HNK)

Hrvatski ferijalni i hostelski savez = Hrvatski ferijalni i hostelski savez (prema HNK)

Hrvatski Fokus = Hrvatski Fokus: tjednik za kulturu, znanost i društvena pitanja (prema HNK)

Hrvatski Folklor Forum = www.hrvatskifolklor.net/forum

Hrvatski vojnik = Hrvatski vojnik: prvi hrvatski vojnostručni magazin (prema HNK)

Hrvatsko društvo za ginekologiju i opstetriciju = www.hdgo.hr

HTV 4 = HTV 4

HVK Gusar = HVK Gusar (prema HNK)

Idesh = www.idesh.net

Ilinić = www.ilinic.hr

IMOart Forum = www.imoart.hr

Imotske novine = www.imotskenovine.hr

Index = www.index.hr

Index Blogger = www.blogger.index.hr

Index Forum = www.index.hr/indexforum

Indigo svijet = www.indigo-svijet.hr

Infos Split = Infos Split (prema HNK)

Inside OUT = www.insideout.hr

IN Store = www.instore.hr

Internet Monitor = www.monitor.hr

Intimate Medicine = www.intimatemedicine.com.hr

Ipos Knjigovodstvo = www.ipos.hr

Iskrica Weblog = www.iskrica.com/weblogs

Istarski = www.istarski.hr

Istarski klub = Istarski klub (prema HNK)

Istrapedia = Istrapedia (prema HNK)

Ivan Merz = www.ivanmerz.hr

Jabučnjak Forum = www.jabucnjak.hr/forum

Jelić 1953 = Jelić, Vojin. 1953. *Anđeli lijepo pjevaju*. Zagreb: Zora.

Jimblog = www.jimblog.hr

JL = www.jutarnji.hr

Journal = www.journal.hr

Judo klub Samobor = Judo klub Samobor (prema HNK)

KAportal = www.kaportal.hr

Kasino = film *Kasino*, HRT 2 (prevela i prilagodila: Vida Živković)

Kaštela = www.kastela.org

Kazalište = www.kazaliste.hr

Kekez 2011 = Kekez, Stipe. 2011. Prva monografija o splitskome govoru. *Čakavska rič*, 39: 1–2.

KIGO = www.kigo.hr

Kino TV = Kino TV (prema HNK)

Klik = www.klik.hr

Knjigotisak Blogspot = www.knjigotisak.blogspot.hr

Knjižnica Varaždin = knjiznica-vz.hr

Knjižničari = www.knjiznicari.hr

Kolar 1933 = Kolar, Slavko. 1933. *Ili jesmo – ili nismo*. Zagreb: Matica hrvatska.

Kolo = www.matica.hr/kolo

Komentar = www.komentar.hr

Kompas = www.kompas.hr

Korčula = www.korcula.hr

Kotoriba = www.kotoriba.hr

Kovač 2004 [1978] = Kovač, Mirko. 2004 [1978]. *Vrata od utrobe*. Zagreb: Večernji list.

Kovačić 1952 = Kovačić, Ante. 1952. *Feljtoni i članci*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Kozmo Facebook = <https://hr-hr.facebook.com/kozmo.hr/>

Križevci = www.krizevci.info

Krleža 1932 = Krleža, Miroslav. 1932. *Sabrana djela. Eseji. Knjiga prva*. Zagreb: Minerva.

Krleža 1938 = Krleža, Miroslav. 1938. *Eppur si muove*. Zagreb: Biblioteka Nezavisnih Pisaca.

Krleža 1939 = Krleža, Miroslav. 1939. *Knjiga studija i putopisa*. Zagreb: Biblioteka nezavisnih pisaca.

Krleža 2004 [1932] = Krleža, Miroslav. 2004 [1932]. *Povratak Filipa Latinovicza*. Zagreb: Večernji list.

Kult = www.kult.com.hr

Kulturistra = www.kulturistra.hr

Kulturpunkt = www.kulturpunkt.hr

Kumičić 1881 = Kumičić, Eugen. 1881. *Olga i Lina*. Zagreb: Bulaja naklada.

Kupid = www.kupid.com

Kušan 1954 = Kušan, Jakša. 1954. *U procijepu*. Zagreb: Zora.

Kušan 2003 [1941] = Kušan, Vladislav. 2003. *Izabrana djela*. Zagreb: Matica hrvatska.

Kvarner = www.kvarner.hr

Kyokushin = Kyokushin karate klub Bregana DIV (prema HNK)

Labello Facebook = <https://www.facebook.com/LabelloHrvatska>

Lavlji dvor Senj = Konoba „Lavlji dvor“ – Senj (prema HNK)

Leskovar 1999 [1896] = Leskovar, Janko. 1999 [1896]. *Propali dvori*. Zagreb: Bulaja naklada.

Ličke novine = www.licke-novine.hr

LinkedIn = www.linkedin.com

LnL = Lock 'n' Load (prema HNK)

LumbardaNet = www.lumbardanet.com

Lumen = www.lumenizdavastvo.hr

Lužnica u smiraj ljetnih noći = file:///C:/Users/User/Downloads/KATALOG.pdf

LZ Miroslav Krleža = www.lzmk.hr

Ljubitelji hrvatskih tradicija = www.udruga-tradicije-ljepote.hr

Magazin Vjenčanja = Magazin Vjenčanja (prema HNK)

Majer 1938 = Majer, Vjekoslav. 1938. *Svirač i svijet*. Zagreb: Pododbor Matice hrvatske u Zagrebu.

Majer 1963 = Majer, Vjekoslav. 1963. *Dnevnik Očenašeka*. Zagreb: Zora.

Majetić 2004 [1963] = Majetić, Alojz. 2004 [1963]. *Čangi*. Zagreb: Večernji list.

Makarska kronika = www.kronika.hr

Mama Blog = www.mamanakvadrat.blogspot.com

Maraton lađa = www.maraton-ladja.hr

Marina kuharica = www.marinakuharica.com

Marinković 1948 = Marinković, Ranko. 1948. *Proze*. Zagreb: Matica hrvatska.

Marko Polo Fest Korčula = Marko Polo Fest – Korčula (prema HNK)

Martin 2013 = Martin, Lorna. 2013. *Žena na rubu živčanog sloma: Život, ljubav i razgovori o tome* (s engleskoga prevela Marina Horkić, lektorica Marija Bošnjak, korektorica Nela Katić Novačić). Zagreb: VBZ.

Maruševski 2006 = Maruševski, Olga. 2006. *Iz zagrebačke spomeničke baštine*. Zagreb: Matica hrvatska.

Matis = www.matis.hr

Matoš 1910 = Matoš, Antun Gustav. 1910. *Pjesma Lamentacije*. PublishDrive.

Matoš 1913 = Matoš, Antun Gustav. 1913. *Pečalba. Kaprisi i feljtoni*. Zagreb: Društvo hrvatskih književnika.

Matoš 1917 = Matoš, Antun Gustav. 1917. *Feljtoni i eseji*. Zagreb: Naklada „Juga“.

Matoš – Tovarnik = Matoš – Tovarnik (prema HNK)

Metković = www.metkovic.hr

Metro portal = www.metro-portal.rtl.hr

MH Podstrana = MH Podstrana (prema HNK)

Mikesland = Mikesland (prema HNK)

Ministarstvo kulture RH = www.min-kulture.hr

Ministarstvo regionalnog razvoja RH = www.razvoj.gov.hr

Moda = www.moda.hr

Moderna vremena = <http://www.mvinfo.hr/>

Moj Blog = Moj Blog (prema HNK)

Moj cvijet = Moj cvijet (prema HNK)

Moj Film = www.moj-film.hr

Moj Forum = Moj Forum (prema HNK)

MojTV = www.mojtv.hr

Morsko prase = Morsko prase (prema HNK)

Mosor = www.hpd-mosor.hr

Motori Forum = www.motori.hr/forum

MTV Hrvatska = www.mtv.com.hr

Muzej grada Rijeke = www.muzej-rijeka.hr/

Muzički atelje = Muzički atelje (prema HNK)

Muzički informativni centar = www.mic.hr

Muzika = www.muzika.hr

Nacional = www.nacional.hr

Naklada Protuđer = www.nakladaprotudjer.hr

Naša djeca Osijek = Naša djeca Osijek (prema HNK)

NB = www.news-bar.hr

NB Youtube = <https://www.youtube.com/channel/UC7SFV0i0bcSgpMgtuoJAKJw>

Neseser = Neser (prema HNK)

Net = www.net.hr

Net Forum = www.forum.net.hr

NG-Buntovnici = NG-Buntovnici (prema HNK)

NN = <http://narodne-novine.nn.hr>

Novak 2004 [1968] = Novak, Slobodan. 2004 [1968]. *Mirisi, zlato i tamjan*. Zagreb: Večernji list.

Novigrad = www.novigrad.hr

Novi list = www.novilist.hr

Novi Tjednik = Novi Tjednik (prema HNK)

NSF Journal = www.nsf-journal.hr

Njuškalo = www.njuskalo.hr

Ogulin = www.ogulin.hr

Opatija = www.opatija.net

Općina Cerna = www.cerna.hr

Oppidum Požega = www.oppidum.hr

Oraić Tolić 2000 = Oraić Tolić, Dubravka. 2000. *Dvadeseto stoljeće u retrovizoru: züriški eseji*. Zagreb: Školska knjiga.

Ordinacija Večernji = www.ordinacija.vecernji.hr

Oro-Goro Oroslavlje = Pizzeria Oro-Goro – Oroslavlje (prema HNK)

Osiguranje = www.osiguranje.hr

Osijek News = www.osijeknews.hr

Osorske večeri = Osorske večeri (prema HNK)

OŠ Ivana Filipovića Osijek = www.os-ifilipovica-os.skole.hr

OŠ Mahično = www.os-mahicno.skole.hr

OŠ Matija Antun Reljković – Cerna = www.os-mareljkovic-cerna.skole.hr

OŠ Slavka Kolara Hercegovac = www.os-skolara-hercegovac.skole.hr

Otok Hvar = www.otok-hvar.com

Ožujka Rijeka = Ožujka: udruga gljivara iz Rijeke (prema HNK)

Palotinci Vinkovci = www.palotinci.hr

Panex Dinamic = www.dinamic.hr

Parentium Poreč = www.parentium.com

Parker = film *Parker*, RTL (prijevod: Mediatranslations)

Party = www.party.hr

Pavičić 2007 = Pavičić, Jurica. 2007. *Nedjeljni prijatelj*. Zagreb: Društvo za promicanje književnosti na novim medijima.

Pavletić 1970 = Pavletić, Vlatko. 1970. *Protivljenja*. Zagreb: Nakladni zavod Znanje.

Pavličić 1986 = Pavličić, Pavao. 1986. *Trg slobode*. Zagreb: Znanje.

Pavličić 1994 [1990] = Pavličić, Pavao. 1994 [1990]. *Koraljna vrata*. Zagreb: Večernji list.

Peić 1967 = Peić, Matko. 1967. *Skitnje*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.

Pijani Tvor Forum = www.pijanitvor.com

Pina Adriatik = Pina Adriatik (prema HNK)

Pitomi radio Pitomača = www.pitomi.hr

Plan B = www.planb.tportal.hr/

Playboy = Playboy (prema HNK)

Ples = www.ples.com.hr

Plesna scena = www.plesnascena.hr

Podravka = www.podravka.hr

Poduzetna = Poduzetna (prema HNK)

Pollitika = www.pollitika.com

Poljoprivredni Forum = www.poljoprivredni-forum.com

Pomorac = www.pomorac.net

Popcorn = www.popcorn.hr

Portal Novosti = www.portalnovosti.com

Posavska Hrvatska = www.posavskahrvatska.hr

Positive Vibrations = www.positive-vibrations.hr

Poslovni = www.poslovni.hr

Požega = www.pozega.hr

Požeška kronika = www.pozeska-kronika.hr

Predrag Debevec Blog = www.predragdebevec.wordpress.com

Preradović 1890 = Preradović, Petar. 1890. *Izabrane pjesme*. Matica hrvatska: Zagreb.

Prigorje = www.prigorje.hr

Profightstore = www.profightstore.hr

Proteka Blog = www.proteka.hr

Pro Torpedo = Pro Torpedo: Udruga za zaštitu i promociju riječke industrijske baštine (prema HNK)

Prva vijest = Prva vijest (prema HNK)

Pučko učilište Buzet = www.poubuzet.hr

Pučko učilište Ogulin = www.ogulin-uciliste.hr

Putopisac = www.putopisac.com

Queer = www.queer.hr

R-1 Rijeka = www.r-1.hr

Rackwitz 1965 = Rackwitz, Erich. 1965. *Ekspedicija u nepoznato – Historija velikih geografskih otkrića na našoj planeti* (s njemačkoga preveo Antun Patik). Zagreb: Epoha.

Radio 101 = www.radio101.hr

Radio Baranja = www.radio-baranja.hr

Radio DeeJay = www.deejay.hr

Radio Imotski = www.radioimotski.hr

Radioklub Pazin = www.rkp.hr

Radio Krapina = www.rhkz.hr

Radio Labin = www.radiolabin.hr

Radio Mrežnica = www.radio-mreznica.hr

Radio Mrežnica Blog = www.radio-mreznica.hr/blog

Radio Našice = www.radionasice.hr

Radio Novska = www.radionovska.hr

Radio Plus Osijek = Radio Plus Osijek (prema HNK)

Radio Samobor = www.radiosamobor.hr

Radio Slavonija = www.radioslavonija.hr

Radio Vallis Aurea Požega = Radio Vallis Aurea Požega (prema HNK)

Radio Varaždin = www.radio-varazdin.hr

Raos 2005 [1984] = Raos, Ivan. 2005 [1984]. *Prosjaci i sinovi*. Zagreb: Matica hrvatska.

Razarajući Harry = film *Razarajući Harry*, HTV1 (preveo i prilagodio Ivan Zorić)

Realigro = Realigro: pretraga nekretnina za prodaju, nekretnina za iznajmljivanje (prema HNK)

Recepti = www.recepti.hr

RED 2 = film *RED 2: Umirovljeni, naoružani i iznimno opasni*, HRT 2 (lektorirala Silvija Legin)

Regional Express Istra = www.regionalexpress.hr

Reprezent = www.reprezent.hr

Restart = www.restarted.hr

Rijeka = www.rijeka.hr

Rijeka Sport = www.rijekasport.hr

Ringeraja Forum = www.ringeraja.hr/forum

RK Zagreb = www.rk-zagreb.hr

Roda Forum = www.forum.roda.hr

Rovinj = www.rovinj.hr

RTL Direkt = RTL Direkt

RTL Facebook = <https://hr-hr.facebook.com/RTLhr-260950597250414>

S4S Portal Split = www.szssplit.hr

SBIportal = SBIportal (prema HNK)

SBPlus = www.sbplus.hr

Scribd = www.scribd.com

SCUBAlife = www.scubalife.hr

SD = slobodnadalmacija.hr

SEEbiz = www.seebiz.eu

Selem 2002 = Selem, Petar. 2002. *Doba režije*. Zagreb: Školska knjiga.

Selidbe Rošada Split = Selidbe Rošada Split (prema HNK)

Sensaklub = www.sensaklub.hr

She = www.she.hr

Show Bizz Magazin = Show Bizz Magazin (prema HNK)

SiB – Slavonija i Baranja = www.sib.rtl.hr

Sigurnost u prometu = www.sup.hr

Simić 2000 = Simić, Roman. 2000. *Mjesto na kojem ćemo provesti noć*. Zagreb: Biblioteka Online.

Sindikat metalaca Hrvatske = www.smh.hr

Sisačko-moslavačka županija = www.smz.hr

Skupština Zagreb = www.skupstina.zagreb.hr

Slamnig 2004 [1972] = Slamnig, Ivan. 2004 [1972]. *Bolja polovica hrabrosti*. Zagreb: Večernji list.

Slavoljub Penkala = Udruga Slavoljub Penkala (prema HNK)

Slavonia Band = www.slavoniaband.hr

Službene novine PGŽ = www.sn.pgz.hr

SN = www.sportske.jutarnji.hr

Solar 2001 = Solar, Milivoj. 2001. *Teorija književnosti*. Zagreb: Školska knjiga.

Spalatoours = www.spalatoours.com.hr

Speleolog = www.speleolog.hr

Speleologija = Speleologija (prema HNK)

Splitska banka = Splitska banka (prema HNK)

Splitski portal = www.split.com.hr

Srce = www.srce.unizg.hr

Srednja = www.srednja.hr

SŠ Blato = www.ssblato.hr

Step = Step (prema HNK)

Storm = Storm (prema HNK)

Story = www.story.hr

String = String (prema HNK)

StudentNet = www.studentnet.hr

Stvaraonica = www.stvaraonica.hr

Supek 1968 = Supek, Ivan. 1968. *Heretik*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.

Supermen = www.supermen.tportal.hr

Super Radio Čazma = www.superradio.hr

Supetar = Supetar (prema HNK)

Sušačka revija = www.klub-susacana.hr/revija

Sveti Mihovil Šibenik = www.sveti-mihovil.hr

Sveučilište Zadar = www.unizd.hr

Svibor = www.mzos.hr/svibor

Svijet ljepote = www.svijet-ljepote.hr

Svijet oko nas = www.svijetokonas.net

Svijet Osiguranja = www.svijetosiguranja.hr

Svi Mobiteli = www.svimobiteli.hr

Svjetski Putnik = www.svjetskiputnik.hr

Šenoa 1908 = Šenoa, August. 1908. *Karanfil s pjesnikova groba*. Zagreb: Društvo hrvatskih srednjoškolskih profesora.

Šibenik IN = www.sibenik.in

Šibenik News = www.mok.hr

Šibenski portal = www.sibenskiportal.rtl.hr

Šimunović 1911 = Šimunović, Dinko. 1911. *Tudjinac*. Zagreb: Matica hrvatska.

Šišić 1916 = Šišić, Ferdo. 1916. *Pregled povijesti hrvatskoga naroda od nastarijih dana do godine 1873*. Zagreb: Izdanje Matice hrvatske.

Šolta = www.solta.hr

Šoljan 1965 = Šoljan, Antun. 1965. *Kratki izlet*. Beograd: Prosveta.

Špoljar 1971 = Špoljar, Krsto. 1971. *Vrijeme i paučina: Sentimentalni odgoj na hrvatski način*. Zagreb: Matica hrvatska.

Štivičić 2015 = Štivičić, Štefan. 2015. *Venecija na Jadranu do 2000. godine*. Zadar: Filozofski fakultet.

Što čitaš? = Što čitaš? – knjižara, antikvarijat i puno više od toga (prema HNK)

Tabloid = www.tabloid.rtl.hr

Teen385 = www.teen385.com

Tehnički Forum = www.oldschoolhr.com/forum

Teklić = www.teklic.hr

Tekstil = Tekstil (prema HNK)

Telegram = www.telegram.hr

Tenžera 2001 = Tenžera, Veselko. 2001. *Čitanje lektire: kroatističke teme*. Zagreb: Školska knjiga.

Teretana Vijesti = www.teretanavijesti.com

Thompson = www.thompson.hr

Tipi TV = Tipi TV (prema HNK)

Tjednik = Tjednik (prema HNK)

TM Centar Dubrovnik = TM Centar Dubrovnik (prema HNK)

Tomasović 2006 = Tomasović, Mirko. 2006. *Prepjevi iz romanskog pjesništva*. Zagreb: Školska knjiga.

Tomaš 2004 = Tomaš, Stjepan. 2004. *Guslač od marcipana*. Zagreb: Školska knjiga.

Tomić 1896 = Tomić, Hermina. 1896. *Ljubav i sjaj: Igrokaz u tri čina*. Zagreb: Matica hrvatska.

Total Sport = Total Sport (prema HNK)

Tportal = www.tportal.hr

Tportal Forum = www.forum.tportal.hr

Trbušni ples = Trbušni ples (prema HNK)

Trčanje = www.trcanje.hr

Tresić-Pavičić 1903 = Tresić-Pavičić, Ante. 1903. *Valovi misli i čuvstava: pjesme*. Zagreb: Naklada „Matice hrvatske“.

Triatlon klub Varaždin = Triatlon klub Varaždin (prema HNK)

Tribina = www.tribina.hr

Tribuson 2004 = Tribuson, Goran. 2004. *Gorka čokolada*. Zagreb: Školska knjiga.

Trip = Trip (prema HNK)

Trogir Portal = www.trogirportal.info

Trokut mladih Kaštela = www.tmk.hr

Trudnoća i Roditeljstvo Forum = www.trudnoca-i-roditeljstvo.com

Turizam info = Turizam info – Časopis za turizam, gastronomiju i hotelijerstvo (prema HNK)

Tvornica programa = www.tvornica-programa.hr

TV Program = www.tvprofil.net

TZ Dubrovnik = www.tzdubrovnik.hr

TZ Jezera Murter = TZ Jezera Murter (prema HNK)

TZ Mali Lošinj = Turistička zajednica Grada Malog Lošinja (prema HNK)

TZ Novalja = Turistička zajednica Grada Novalje (prema HNK)

UAFDU = www.uafdu.hr

Učilište Umag = Učilište Umag (prema HNK)

Učiteljski fakultet Zagreb = Učiteljski fakultet Zagreb (prema HNK)

Udruga Trag = www.udruga-trag.hr

Uragan Split = www.uragan-split.hr

Urbancult = www.urbancult.hr

Valera 1958 = Valera, Juan. 1958. *Juanita la Larga* (sa španjolskoga preveo Josip Tabak). Zagreb: Znanje.

Varaždinske barokne večeri = www.vbv.hr

Varaždinske vijesti = www.varazdinske-vijesti.hr

Večernji Blog = <http://blog.vecernji.hr/>

Velika Pisanica = Velika Pisanica (prema HNK)

Veslački klub Istra – Pula = www.vk-istra.hr

Veterina = www.veterina.com.hr

VG danas = www.vgdanas.hr

Videoportal = Videoportal (prema HNK)

Vidi Forum = www.forum.vidi.hr

Vijenac = Vijenac (prema HNK)

Vijesti HRT = www.vijesti.hrt.hr

Vijesti RTL = www.vijesti.rtl.hr

Vinarija Petrač = Vinarija Petrač (prema HNK)

Vinica = www.vinica.hr

Virovitica = www.virovitica.net

Virovitičko-podravska županija = www.vpz.hr

Vizkultura = www.vizkultura.hr

Vjesnik = Vjesnik (prema HJR i HNK)

VL = www.vecernji.hr

Vodice = www.vodice.hr

Vodopić 2016 = Vodopić, Nina. 2016. Zgode i nezgode „Zvona Delorite“ u dvadeset godina života. *Zvona Delorite*, 20: 58.

Vojnović 1912 = Vojnović, Ivo. 1912. *Gospodja sa suncokretom*. Zagreb: Matica hrvatska.

Volim Lošinj = www.volim-losinj.org

VOX portal Zadar = VOX portal Zadar (prema HNK)

Vresk 2002 = Vresk, Milan. 2002. *Grad i urbanizacija: Osnove urbane geografije*. Zagreb: Školska knjiga.

Vrlika = www.vrlika.hr

Wall = www.wall.hr

Watchtower Online Library = www.wol.org/hr/

Wiki Open = Wiki Open (prema HNK)

Wikipedia = <http://hr.wikipedia.org/>

Wish = www.wish.hr

WWW = www.hr

Zadar Danas = www.zadardanas.hr

Zadarski list = www.zadarskilist.hr

Zadar Travel = www.zadar.travel/en/

Zagoričani = www.zagoricani.com

Zagorje Oglasnik = www.zagorje.com/oglasnik

Zaklada Ana Rukavina = www.zaklada-ana-rukavina.hr

Zarez = www.zarez.hr

Zavod za javno zdravstvo PGŽ = Nastavni Zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije (prema HNK)

ZBK = ZBK (prema HNK)

ZD News = www.zdnews.hr

Zdrava Krava = www.zdravakrava.24sata.hr

Zdravo budi = www.zdravobudi.hr

Zdravstveno veleučilište Zagreb = www.sestra.zvu.hr

ZG magazin = www.zg-magazin.com.hr

Zgodna žena = film *Zgodna žena*, RTL (prijevod: Mediatranslations)

Ziher = www.ziher.hr

ZKHS = ZKHS (prema HNK)

Zpress Zabok = Zpress Zabok (prema HNK)

Zvezdane staze = serija *Zvezdane staze: Nova generacija* (*Star Trek: The Next Generation*), HTV (prijevod i prilagodba: Mirel Komad, lektorica: Suzana Kokot)

Željeznice Forum = www.zeljeznice.net/forum

Žena = www.zena.rtl.hr

ŽRK Umag = www.zrk-umag.hr

Župa Duha Svetoga Jarun = www.zupa-duhasvetoga-jarun.hr

Župa Našice = Župa Našice (prema HNK)

Župčica = www.zupcica.hr

9. Sažetak i ključne riječi

Rad se bavi pozajmljenicama na kratko nenaglašeno -o (uz poneku pozajmljenicu na kratko nenaglašeno -e) u hrvatskome. Analiza se temelji na opsežnu korpusu 150 riječi (npr. *euro*, *Euro*, *dildo*, *bijenale*, *finale*) s nekoliko tisuća rečeničnih potvrda skupljenih iz raznovrsnih izvora – iz beletristike, s internetskih portala te iz razgovornoga registra (uključujući blogove i internetske forume). Prvi je dio rada uvod u kojemu se donosi analiza roda pozajmljenica zasebno u singularu i u pluralu, a stanje se obrazlaže s obzirom na kategoriju živosti, regiolekt i registar. Posebna se pažnja posvećuje heterogenima, čiji se rod razlikuje u singularu i u pluralu (npr. *ovaj kredo* ~ *ova kreda*). Osim roda, analizira se i sklonidba pozajmljenica te se detektiraju česte pojave *a*-sklonidbe s nultim morfom, umetanja morfa -os, engleskoga -s te duge množine u višesložnim riječima. Naposljetku se jezični uzus uspoređuje s jezičnom normom kako bi se razvidjelo postoji li između njih raskorak, tj. slijedi li propis stvarno jezično stanje među izvornim govornicima hrvatskoga. Drugi dio rada donosi rječnik u kojemu se uz svaku od pozajmljenica, tj. natuknica, donosi stanje s rodom i sklonidbom utvrđeno na temelju prikupljena korpusa te rječnički i savjetnički opisi.

Ključne riječi: rod, heterogen, sklonidba, pozajmljenice, hrvatski jezik

**Gender and declension of loanwords ending in short unstressed -o in
Croatian**

Abstract

This paper examines loanwords ending in short unstressed -o (with the addition of a few loanwords ending in short unstressed -e) in Croatian language. The analysis is based on an extensive corpus of 150 words (e. g. *euro*, *Euro*, *dildo*, *bijenale*, *finale*) with several thousand sentence confirmations from various sources – from belles-lettres, web portals and from informal register (including blogs and web forums). The first section of this paper is an introduction in which the analysis of the loanwords' gender is considered separately in singular and in plural, and the condition is explained in terms of the category of animacy, regiolect and register. Words whose gender is distinct in singular and in plural (e. g. *ovaj kredo* ~ *ova kreda*) are carefully considered. Apart from gender, declension of loanwords is also analyzed and frequent instances of *a*-declension with the morph -Ø, insertion of morph -os, English -s and long plural in complex words are identified. Finally, linguistic usus is compared to linguistic norm in order to verify whether there is a discrepancy between them, i. e. whether the regulation acts in accordance with the actual linguistic condition among native speakers of Croatian. The following section displays a dictionary in which, alongside each of the loanwords, i. e. entries, the condition with gender and declension is presented, which is determined on the basis of the collected corpora, and dictionary and advisory descriptions.

Key words: gender, heteroclis, declension, loanwords, Croatian language